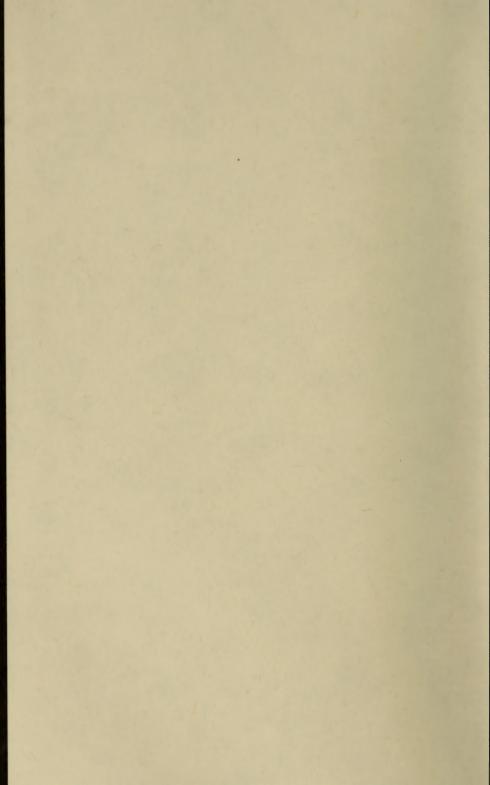
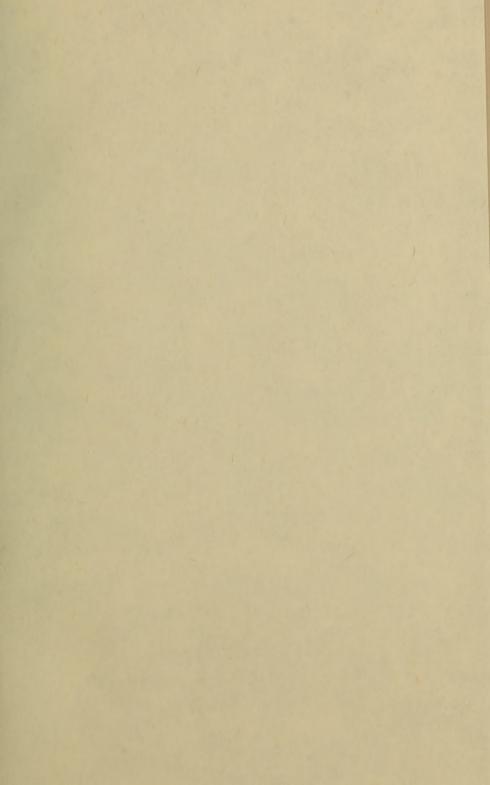
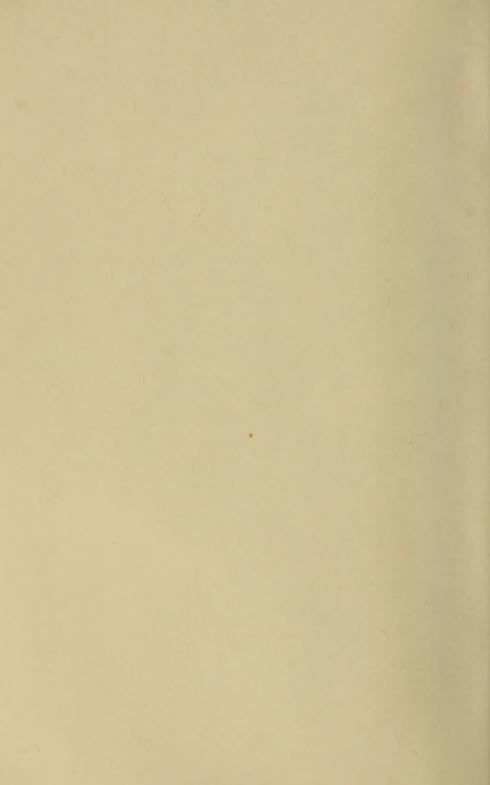
COURTESS OF CONGRESS OF CONGRE

ДРЕВНІЕ

СЛАВЯНСКІЕ ПАМЯТНИКИ

ЮСОВАГО ПИСЬМА

СЪ ОПИСАНІЕМЪ ИХЪ И СЪ ЗАМЪЧАНІЯМИ ОБЪ ОСОБЕННОСТЯХЪ

ИХЪ ПРАВОЛИСАНІЯ И ЯЗЫКА.

ТРУДЪ

W. M. CPESHEBCKATO.

САНКТИЕТЕРБУРГЪ.

типографія императогской академіи наукъ-(Вас. остр., 9 лип., № 12.)

1868.

SREZIVIEVSKIP, JZMAIL IVANOVICH

DREVIVIE SLAVIBINSKIE PAMIBTINIK

ДРЕВНІЕ

CAABAHCKIE HAMATIIIKM

ЮСОВАГО ПИСЬМА

СЪ ОПИСАНІЕМЪ ИХЪ И СЪ ЗАМЪЧАНІЯМИ ОБЪ ОСОБЕННОСТЯХЪ ИХЪ ПРАВОПИСАНІЯ И ЯЗЫКА.

ТРУДЪ

И. И. CPESHEBCEATO.

САНКТПЕТЕРБУРГЪ.

типографія императорской академіи наукъ. (Вас. остр., 9 лин., № 12.) 2 MAY 1 7 Copy _____ 1972 PG 703 . S68

Напечатано по распоряженію Императорской Академіи Наукъ. Санктпетербургъ, сентябрь 1868 г.

Непремънный Секретарь, Академикъ К. Веселовскій.

Памятники, издаваемые въ этой книгѣ, относятся, судя по письму, къ XI, XII, XIII и частію къ XIV вѣку, и отличаются отъ другихъ памятниковъ того же времени послёдовательнымъ употребленіемъ носовыхъ гласныхъ, такъ называемыхъ юсовъ — ж и а. Они важны и по древности, и по особенности языка. Они заставляють думать, что и тамъ, гдъ употребление носовыхъ гласныхъ не было утрачено изъ выговора, такъ же, какъ у Русскихъ и Сербовъ, давно ихъ утратившихъ, употребляемъ былъ въ книгахъ съ самаго отдаленнаго времени, отъкотораго остались памятники, не чистый Славянскій языкъ, а смѣтанный съ особенностями народнаго говора — и даже не одного, а нёсколькихъ различныхъ. И въ этихъ памятникахъ, какъ и въ памятникахъ Русскихъ и Сербскихъ, черты чистаго Славянскаго языка виднёются сквозь оттёнки мёстныхъ наръчій. Какія именно были эти мъстныя наръчія? чъмъ

именно отличались одно отъ другого? гдв какое господствовало? въ какой мёрё какое было важно для языка письменности? На эти вопросы, многозначительные въ отношени къ народной образованности, отвъчать опредъленно еще невозможно. Можно только не отвергнуть, что въ числъ ихъ занимали мъсто между прочимъ говоры Болгарскіе и Мораво-Словенскіе, и что вліяніе какъ тъхъ, такъ и другихъ было не маловажно на письменность Старославянскую. Последнее доказывается между прочимъ и памятниками письма Русскаго, въ числъ которыхъ есть не мало, даже и изъ самыхъ древнихъ, очевидно переписанныхъ съ изводовъ юсоваго письма, совмѣщавшихъ въ себѣ особенности разныхъ говоровъ, между темъ какъ на другихъ Русскихъ памятникахъ, столько же древнихъ, видно напротивъ того преобладаніе чистаго Старославянскаго наръчія. Нъкоторыя доказательства всему этому изложены во Вводныхъ статьяхъ, здѣсь представляемыхъ. Доказательства эти взяты только изъ намятниковъ, разсмотрѣнныхъ въ этихъ статьяхъ. Древніе памятники глаголическаго письма дають тѣ же доказательства; но такъ какъ они изданы и расмотрѣны мною въ другой книгт (Древніе глаголическіе памятники сравнительно съ памятниками кириллицы. СПб. 1866 г.), то я позволяю себф здфсь только сослаться на эту книгу, не повторяя отмъченныхъ въ ней подробностей. Дополнительныя замъчанія нальюсь сообщить позже. Много любопытных данныхъ того же рода кромъ тъхъ памятниковъ Русскаго письма, которые разсмотрѣны въ концѣ второй вводной статьи, найдти можно и въ другихъ памятникахъ, какъ Русскихъ, такъ и Сербскихъ и Болгарскихъ, заключающихъ въ себъ недревніе списки съ древнихъ изводовъ, списки, въ которыхъ, не смотря на разнаго рода измѣненія, видны любопытныя и важныя черты и чистаго Старославянскаго языка, и разныхъ юсовыхъ говоровъ; но сравнительное разсмотрѣніе этихъ рукописей, мнѣ кажется, можеть быть отложено, пока не будуть разсмотраны всѣ древніе юсовые памятники отдѣльно и сравнительно. При этомъ долгомъ считаю отмътить, что въ обозръніи и сравнении этого рода памятниковъ, здёсь напечатанныхъ, большею частію опущены указанія, какія изъ грамматическихъ особенностей, находящихся въ нѣкоторыхъ памятникахъ, не находятся въ другихъ.

Отъ кого имѣлъ я каждый изъ издаваемыхъ въ этой книгѣ памятниковъ, означено при ихъ описаніи. Не могу впрочемъ и здѣсь не заявить моей признательности за сообщенія подлинниковъ или снимковъ съ памятниковъ и выписокъ изъ нихъ — о. архимандриту Амфилохію, А. Ө.

Бычкову, А. Ө. Гильфердингу, В. И. Григоровичу, И. П. Корнилову, И. М. Мартынову, преосв. Порфирію Успенскому, И. И. Шафарику. Считаю такъ же долгомъ засвидётельствовать признательность Болонскому университету за сообщеніе мнѣ важнаго памятника, хранящагося нынѣ въ его библіотекѣ.

вводныя статьи.

 Обозръние памятниковъ древняго юсоваго письма	1 — 148.
 Общія замечанія объ этих памятникахь	149 — 184.

ОРОЗЬ РНІЕ

ДРЕВНИХЪ СТАРОСЛАВЯНСКИХЪ ПАМЯТНИКОВЪ ЮГОЗАПАДНАГО ЮСОВАГО ПИСЬМА.

Извѣстно, что всѣ важнѣйшія открытія о строѣ Старославянскаго языка въ его древнемъ видѣ, измѣнившія совершенно взглядъ на него и на отношенія его сродства съ языками соплеменными, сдѣланы были Востоковымъ и послѣ подтверждены имъ же новыми данными — по памятникамъ Русскаго письма, каковы Остромирово Евангеліе 1057 г., Сборники 1073 и 1076 гг. и другимъ, имъ отнесеннымъ къ ХІ и ХІІ вѣку. Вътакихъ Русскихъ книгахъ, подъ вліяніемъ Русскаго нарѣчія и правописанія, Старославянскій языкъ болѣе или менѣе утрачивалъ свои особенности: только посредствомъ особенной снаровки и постоянныхъ сличеній памятниковъ можно было извлекать данныя объ отличіяхъ этого языка отъ нарѣчія Русскаго. Нельзя было не желать открытія памятниковъ, столь же древнихъ, но письма не Русскаго. И такіе памятники дѣйствительно нашлись.

Нашлись памятники письма Сербскаго, прежде другихъ Шестодневъ Іоанна екзарха Болгарскаго въ Сербскомъ спискъ 1263 года, открытый, изслъдованный и въ отрывкахъ изданный Калайдовичемъ, а потомъ и другіе, болье древніе. Эти открытія

привели къ выводу, что Старославянскій языкъ отличался рѣзкими особенностями и отъ нарѣчія Сербскаго, что и Сербскіе писцы, такъ же какъ Русскіе, измѣняли его по своему, что слѣдовательно и памятники Сербскаго письма, такъ же какъ памятники письма Русскаго, годны для изслѣдователей Старославянскаго языка только условно.

Надобно было желать открытія памятниковъ письма не Русскаго и не Сербскаго. Нашлись и такіе.

Въ 1825 году открытъ сборникъ, названный Востоковымъ, по мѣсту открытія, Супрасльскою рукописью, и отнесенный имъ къ XI вѣку: правописаніе въ немъ непослѣдовательно, но нѣтъ почти ничего ни Русскаго, ни Сербскаго. Первыя извѣстія о немъ съ небольшими выписками тогда же сообщены Востоковымъ (въ Библіографическихъ листахъ); вся рукопись издана Ф. Миклошичемъ въ 1851 году (подъ заглавіемъ Мопитента Palaeoslovenica е codice Suprasliensi), а еще ранѣе и болѣе удовлетворительно въ палеографическомъ отношеніи имъ же отдѣльно изданы отрывки: Homilia in ramos palmarum (1845) и Vitae sanctorum (1847). Издатель замѣтилъ, что памятникъ этотъ принадлежитъ самой родинѣ Старославянскаго языка и древнѣе всѣхъ другихъ памятниковъ, тамъ писанныхъ.

Позже, въ 1852 году, В. И. Григоровичемъ изданы отрывки изъ памятника такого же письма: два листа изъ книги Огласительныхъ поученій Кирилла Іерусалимскаго (Извѣстія 2-го Отд. Акад. Наукъ: І: 91—95). Издатель выразилъ мнѣніе, что этотъ памятникъ такъ же древень, какъ и Супрасльская рукопись, и писанъ непосредственно на мѣстѣ перевода.

Въ 1863 г. А. Ө. Бычковъ познакомилъ изслѣдователей еще съ однимъ памятникомъ XI вѣка, съ книгой Евангельскихъ чтеній, къ сожалѣнію уцѣлѣвшею такъ же въ небольшомъ отрывкѣ. Правописаніе въ немъ не такое, какъ въ двухъ первыхъ, но признаковъ Русскихъ и Сербскихъ и въ немъ такъ же иѣтъ (см. Извѣстія Археол. Общества V: стр. 36—37).

Тогда же (и тамъ же, V: стр. 66—68) изданъ мною принадлежащій А. Ө. Гильфердингу листокъ изъ Іоанно-екзарховскаго пролога, письма не Русскаго и не Сербскаго такъ же, въроятно, XI въка.

Такимъ образомъ съ 1825 года до 1865-го отмѣчено и издано четыре намятника древняго Славянскаго письма безъ признаковъ Русскихъ и Сербскихъ.

Всякій пойметь, какъ должно было обрадовать меня въ позапрошломъ году неожиданное открытіе въ Типографской библіотекѣ еще одного памятника этого рода, почти цѣльной книги Евангельскихъ чтеній. Я списалъ ее всю, страницу въ страницу и буква въ букву, привель листки книги въ своемъ спискѣ въ должный порядокъ, и по опредѣленію 2-го Отдѣленія Академіи сталъ печатать.

Во время печатанія, благодаря путешествію художника Д. М. Струкова, получиль я, въ конць прошлаго года, пять листковъ нашедшейся въ Слуцкъ Псалтыри, которые, какъ мнъ кажется, должны быть также отнесены къ числу древнъйшихъ памятниковъ Славянскаго письма того же разряда, и потому должны были занять мъсто въ моемъ изданіи рядомъ съ вышеозначенной книгой.

Въ нынѣпінемъ году удалось мнѣ отмѣтить еще одинъ памятникъ, не менѣе древній — листки изъ книги Евангельскихъ чтеній, принадлежавшіе покойному В. М. Ундольскому и нынѣ поступившіе въ собственность Московскаго музея. Снимокъ съ полуторы страницы этого памятника приготовленъ былъ къ изданію самимъ Ундольскимъ вмѣстѣ со многими другими снимками и вмѣстѣ съ ними оставался неизвѣстнымъ. Увидя его и найдя въ немъ черты письма, того же рода какъ и въ прежде открытой книгѣ Евангельскихъ чтеній Типографской библіотеки, я обратился къ о. архимандриту Амфилохію, много разъ уже меня обязывавшему радушнымъ содѣйствіемъ, и получилъ отъ него полный снимокъ и этого памятника.

Можно ли по этимъ намятникамъ изследовать Старославянскій языкъ безусловно, не такъ какъ по древнимъ книгамъ Русскаго и Сербскаго письма? выразился ли въ нихъ этотъ языкъ вполне, несмещанно съ другимъ какимъ бы то ни было наречемъ по мимо Русскаго и Сербскаго? Это, вероятно, решатъ дальнейшія изследованія; но къ какимъ бы выводамъ ни пришли изследоваванія, памятники эти должны занять место въ ряду необходимыхъ источниковъ для определенія основныхъ свойствъ Старославянскаго языка и свойствъ древнихъ местныхъ наречій Славянскихъ.

Рядомъ съ этими памятниками кириллицы не льзя не поставить памятниковъ древней глаголицы. Сходство ихъ съ памятниниками глаголическими придаетъ имъ еще особенное значеніе, и заставляетъ съ своей стороны желать, чтобы число находокъ такого рода сколько нибудь увеличилось и чтобы все найденное было издано — не въ произвольномъ чтеніи, а палеографически.

Книгою, нынѣ мною издаваемой, исполняю съ своей стороны что могу. Издаю въ ней памятники, вповь найденные, и вмѣстѣ съ ними тѣ, которые найдены были прежде — всѣ вполнѣ, за исключеніемъ Супрасльской рукописи, изъ которой могъ по вѣрному списку, найденному въ бумагахъ Востокова, напечатать только три отрывка.

Къ семи памятникамъ древнѣйшаго письма прибавляю въ видѣ приложенія отрывки пзъ пятнадцати памятниковъ похожаго, но болѣе поздняго письма — и между прочимъ изъ трехъ опредѣленнаго времени.

Письмо это отличается правильнымъ, хотя и своеобразнымъ употребленіемъ юсовъ (буквъ ж и а) и потому можетъ быть названо *юсовымъ*.

О каждомъ изъ издаваемыхъ памятниковъ представляю здёсь предварительныя свёдёнія.

I.

Саввина книга.

Рукопись, которой часть составляеть Саввина книга, заключаеть въ себѣ сшивокъ изъ трехъ частей: на начальныхъ двадцати четырехъ листахъ помѣщены евангельскія чтенія, начиная съ чтенія изъ Іоанна на праздникъ свѣтлаго воскресенія («Искони бѣаше»); на слѣдующихъ за ними 129-ти листахъ помѣщены евангельскія чтенія съ субботы 6-й недѣли по пасхѣ до конца, съ пропусками; на остальныхъ 12-ти листахъ евангелія утреннія. Эти три части рукописи рѣзко отличаются одна отъ другой. Особенно древни двѣ послѣднія части. Особенно важна часть средняя какъ памятникъ древняго не Русскаго п не Сербскаго письма, не вполнѣ сохранившаяся книга евангельскихъ чтеній, или написанная попомъ Саввой или ему принадлежавшая, какъ можно заключить изъ приписокъ, и потому названная мною Саввиной книгой.

Книга эта писана на грубомъ, большею частью толстомъ пергаменѣ въ малую четвертку по 19-ти строкъ на страницѣ, небрежнымъ, нѣсколько скошеннымъ уставомъ. Большія начальныя буквы и заставки нарисованы дурно, нетщательно. Тѣ и другія отличаются особенностію рисунка, въ другихъ, мнѣ извѣстныхъ, памятникахъ ненаходящагося: большія начальныя буквы почти всѣ съ хвостами въ низу, и у буквы хвостъ загнутъ въ верхъ по лѣвой сторонѣ; заставки всѣ узенькія, тоже съ подобными хвостами по концамъ, идущими съ низу къ верху. Кромѣ чернаго чернила, почти во всей рукописи хорошо сохранившагося, употреблено еще, для заглавныхъ примѣчаній, чернило красное, очень блѣдное, пропавшее на нѣкоторыхъ листахъ въ такой степени, что нѣтъ никакой возможности прочесть написаннаго.

Что касается до рисунка строчныхъ буквъ въ Саввиной книги, то онъ напомпнаетъ болѣе всего рисунокъ буквъ Сборника 1073 года, только гораздо грубѣе. Между прочимъ бро-

саются въ глаза: — буква ж, писанная въ три пріема (изъ двухъ на косо перекрещенныхъ чертъ и одной отвѣсной между ними), — буква з широкая, съ хвостомъ малоопускающимся за строку, —буква к, состоящая какъ будто изъ двухъ отдѣльныхъ буквъ — изъ 1 и подлѣ нея косо стоящей г, — буква у, у которой верхняя часть очень широка, глубока и округлена, —буква а трехъ разныхъ рисунковъ: одно простое а, другое съ лежащею по низу чертою, а, третье въ формѣ Греческой дельты съ поперечною чертою въ середпнѣ, а.

Ничто изъ этого не мѣшаетъ отнести Саввипу книгу къ числу памятниковъ XI вѣка. Не противорѣчитъ такому заключечію и правописаніе, на сколько оно извѣстно изъ другихъ памятниковъ этого же времени.

Считая Саввину книгу важнымъ памятникомъ древней письменности Славянской, любопытнымъ для изслѣдователей, издаю ее всю въ томъ видѣ какъ она сохранилась, буква въ букву, знакъ въ знакъ, строка въ строку*). Написанное краснымъ черниломъ отмѣчаю Славянскимъ шрифтомъ.

Гдѣ чего недостаетъ въ рукописи, отмѣчаю въ подстрочныхъ примѣчаніяхъ, и при этомъ недостающія начала и концы чтеній привожу въ скобкахъ изъ Ватиканскаго глаголическаго евангелія по буквальному списку съ него, сообщенному мнѣ г. Вендтомъ.

Вст, сколько нибудь важныя приписки, находящіяся на поляхь рукописи, привожу также въ подстрочныхъ примтчаніяхъ буква въ букву. Въ числт этихъ приписокъ есть двт съ именемъ Саввы; на 25 л. приписано подъ страницей «поп Сава †алъ», а на 30 л. также подъ страницей, «помози ти рабоу твоему Сави». По этимъ то припискамъ думаю, что попъ Савва или самъ писалъ эту книгу, или по крайней мтрт владтъ ею, и, для отличения отъ другихъ памятниковъ, называю ее Саввиной книгой.

^{*)} Въ печати вкрались нѣкоторыя ошибки: отмѣчаю ихъ въ концѣ статьи.

Представляю здієсь нісколько замівчаній касательно содержанія и правописанія этого памятника.

Саввина книга заключаетъ въ себѣ Евангельскія чтенія почти въ томъ же подборѣ и порядкѣ, какъ и Остромирово Евангеліе: до об. 100 л. продолжаются чтенія на дни пасхальнаго круга; съ обор. 100 л. начинается съборникъ мѣсячный съ 1-го сентября *). Ея отличіе отъ Остром. Евангелія въ этомъ отношеніи на сохранившихся листахъ ограничивается слѣдующими особенностями:

- На недѣлю 3-ю по пятидесятницѣ (л. 11) назначено чтеніе и́зъ Мө. VI: 22—34; въ Остр. ев. (л. 61) тоже безъ послѣдняго стиха.
- На субботу 7-ю по пятидесятницѣ (л. 15 об.) изъ Мө. X: 37—42; а въ Остр. ев., кромѣ этого и XI: 1.
- На недѣлю 6-ю новаго лѣта (л. 30) назначено чтеніе изъ Лук. VIII: 41—56: «Въ онов. члкъ е́динъ приде къ Ісоу. именьмь Йайръ»; въ Остр. ев. (л. 100 об.) оно назначено на недѣлю 7-ю.
- На недѣлю 7-ю нов. лѣта (л. 31 об.) назначено чтеніе изъ Луки VIII: 27—39: «Въ о́нов приходащю Ісоу въ странж Гадариньскж»; въ Остр. ев. (л. 98) на недѣлю 6-ю.
- За чтеніемъ неділи 13-й нов. літа (л. 40—41) написано чтеніе изъ Лук. XVI: 10—15, подъ заглавіємъ: не \bar{q} і ева \bar{w} Лоу гла \bar{c} \bar{c} (л. 41 об.), вмісто: сж \bar{q} і и пр., (Остр. ев. л. 111—112); а чтеніе изъ Лук. VIII: 35—43 (Остр. л. 112: на нед. 14-ю) пропущено.
- Чтеніе изъ Лук. XVII: 3—10 отнесено къ нед. 14-й нов. лѣта; а въ Остр. ев. (л. 112) къ суб. 15-й; и за тѣмъ чтеніе изъ Лук. XIX: 1—10, назначенное въ Остр. ев. на нед. 15-ю, опущено. Черезъ этотъ пропускъ вмѣстѣ съ пропускомъ, выше отмѣченнымъ, вышло что въ Сав. кн. до недѣли мясопустной сосчитано только 17 педѣль, а въ Остр. ев. 18-ть недѣль.

^{*)} Какія именно главы и стихи Евангелистовъ находятся въ Саввиной книгь, это обозначено въ особенномъ указатель.

- И при этомъ впрочемъ порядокъ евангельскихъ чтеній въ сравниваемыхъ книгахъ на эти недѣли не одинаковъ. Такъ чтеніе изъ Лук. XVIII: 9—14, назначенное въ Остр. е. на нед. 17-ю (л. 116), отнесено въ Сав. книгѣ не къ 16-й недѣлѣ, а къ 15-й.
- На 3-ю, а не на 4-ю, субботу вел. поста назначено чтеніе изъ Мар. VII: 31.—37: «Ишъдъ Іс отъ прѣдѣлъ Тоурьскъ и Сидоньскъ». (л. 54 об. Остр. л. 132).
- На 4-ю, а не на 5-ю, субботу вел. поста назначено чтеніе изъ Мар. VIII: 27—31: «Изиде Іс й оученици его въ вси Кесариа Филиповъї» (л. 55 об. Остр. л. 134).
- На 5-ю, а не на 3-ю, субботу вел. поста назначено чтеніе изъ Мар. II: 14—17: «Прѣхода Іс видѣ Левьгиж Альфеова (л. 57 об. Остр. л. 131).
- На 1-е сентября, кромѣ чтеній изъ Лук. IV: 16-22 и Ме. IV: 25, V: 1-12, назначено еще (л. 101) чтеніе изъ Лук. I: 39-56: «Въставъти Мариы йде въ гор π », помѣщенное въ Остр. ев. подъ 8 сент. (л. 216-217).
- На навечеріе Рождества Христова назначено чтеніе не только изъ Лук. II: 1—20, но и далье изъ Луки: II: 21—40 (ср. въ Остр. ев. подъ 1-мъ января, л. 256, и подъ 2-мъ февраля, л. 264).
- На субботу предъ праздникомъ Богоявленія выписано чтеніе изъ Мө. III: 1—6 (л. 121); а въ Остр. ев. выписано и далье изъ Мө. III: 7—11 (л. 254).
- Евангелія утреннія (см. въ Остр. ев. лл. 204—210) помѣшены не предъ съборъникомъ, а послѣ (на л. 129 сохранился только конецъ).

Кром'є этихъ особенностей есть еще въ Саввиной книг'є пропуски выраженій и ц'єлыхъ стиховъ, происшедшіе частію по ошибк'є писца.

Съборникъ или синаксарь Саввиной книги, начинающійся на 100 л., представляєть м'єсячный календарь очень неполный,

но по нѣкоторымъ подробностямъ замѣчательный. Былъ бы онъ, вѣроятно, еще замѣчательнѣе, если бы сохранился вполнѣ. Выписываю его здѣсь сполна, какъ онъ сохранился, съ прибавленіемъ нѣсколькихъ замѣчаній:

Сентябри.

- 1.—Мѣ° септабра (а) начатъкъ еньдиктоу новое лѣто. Такъ начинается Съборникъ и въ Ватиканскомъ глаголич. евангеліи. Имени св. Симеона, празднуемаго въ этотъ же день, нѣтъ; но еванг. чтеніе въ память его помѣщено. Помѣщено еще чтеніе изъ Лук. І: 39—56, назначенное на 8-е сент.
- 3.—мѣ т ста ен антима.
 - т. е. епископа Антима—Анеима. Въ Ватик. глаг. ев. такъ и написано: стаа^г стлѣ м̂ка Антіма еппа Ником. Такъ же и въ нѣк. Рус. евангеліяхъ, на пр. въ Ев. 1270.
- 6.—м $^{\frac{1}{6}}$ (s) (сваще)ние $\overline{\mathrm{Б}}$ ци.

При этомъ чтеніе изъ Іо. X: 22.— О празднествѣ этомъ нашелъ я показаніе только въ одномъ Сербскомъ четвероевангеліи XIV в., вывезенномъ А. Ө. Гильфердингомъ изъ Печа: «Мі́ра. сеп. 5. сто юудіва сіщению біде вь храмѣ стыю Анны»

- 8. мѣ и рождьство Біди.
- 9. мѣ т о стаго И(оакыма) и Аньны.
- 10. мѣ і поклонение чьстънаго древа.
- 11. мѣт (аг) поклонение крст8.
- 12. мѣ ві поклонени(е) крст 8.
 - $c\pi^6$ пръдъ възгвигомъ $\overline{\mathrm{кp}}$ ста.
 - нё прыдъ выздвигомъ крста.
- 13.— м ф ті поклонение чьстьнаго крста.
- 14. мѣт ді вьздвижение крста.
- 16.— (мѣт з страсть стѣи мчнци Еуфимин). Листка, на которомъ было написано это, не достаетъ (онъ долженъ былъ быть между 106—107); но на слѣдующемъ продолжается

и оканчивается чтеніе изъ Лук. VII: 36—50, назначенное на день св. Евфимін.

17. — м б ті мка Харали(мпиы) и дружинь его.

Память св. Харалампія, Пантелеймона и дружинѣ ихъ подъ этимъ числомъ означена въ Остром. ев. Въ Сербчетвероевангеліи XIV вѣка записано при 17 сент. такъ: стго мнка Харлафиы и дроужини кго.

20. — мѣй к. стаго Евстатиы.

т. е. Евстаеія.

23.—мвийг ново льто и зачатие Кртелю.

Такъ же въ Остром. евангеліи, въ Ватик. глаг. евангеліи, въ Сербскомъ XIV в.

24. — мѣп ҡ(д) мҵа Өеклы.

25. — мѣп ке Романа.

Срав. въ Остр. е., въ Ватик. глаг. ев., въ Серб. е. XIVв.

26.— мъй ка преставление Ишна Өеолога.

30.— мъй Л Григора.

Октябрь.

1. — мъй октабра а Анания апла.

3. — мът г Диониса епископа.

6.—мьй б. айла Өомън.

18. — мъй и евалиста Лоукън.

21.— мъ^п ка оща нашего Илариа. т. е. Иларіона.

23.— мыт кг Ійкова брата гна.

26. — мът кѕ мка Дімитра.

27. — мът ку Нестора Капет влинъ.

т. е. Нестора и Капитолины. Въ Остр. ев. означена при при этомъ днѣ только св. мученица Капетоулина; а с. мч. Несторъ—въ Минеяхъ XI и XII в. и въ разныхъ памятникахъ XIII в. и позже. Въ древ. Греч. минологіи св. Несторъ означенъ 26 ноября.

Ноябрь.

1.— мът но абра а. Козмън и Дамигана.

8.—мъй п Михагла (и) Гаврила.

Такъ и въ Минеяхъ XI и XII в., и въ памятникахъ болѣе позднихъ. Въ Ватикан. глагол. ев. и въ Остр. ев.: съньмъ арханг. Михаила.

- 13. мъй гі И'ш а Златовстаго.
- 14. мъй длайла Филипа.
- 16.— мът 51 Ма° евлиста.
- 17. мът ўт Григора чюдотворьца.
- 21. мът ка вънесение Бии въ црквъ.

Такъ и во всѣхъ древ. памятникахъ; позже (съ XIII в.) въведение = въходъ.

25. — мы ке Клименъта.

Декабрь.

- 4.—мът декабра. Д Варваръ.
- 5. мъй е стаго ода нашего Савъ.
- 6.— мъ^п (s) ... Николъг.
- 13.— мь т Г Евьстатии.
 - т. е. Евстратія.
- 21. м в ка вынесение ст(ът) на Б да.

См. подъ 21 ноября. Не показываетъ ли это ошибочное повтореніе праздника, что Саввина книга была пзвлекаема изъ четвероевангелія? При этомъ въ ссылкѣ на еванг. чтеніе ошибкою указана 6 (s = глаг. e) сент. вмѣсто 8 (u = глаг. s) сент.

- 22. мъ к Настасия.
 - Предъ стъим оби пама стымъ првобемь.

Разумъ́ются недъ́ли (воскресные дни) св. праотецъ и св. отецъ: первая между 11—17, а вторая между 18—24 декабря.

- сж⁶ предъ рождыствомъ Хеомъ.
- не предъ родьствомъ Хвомъ.
- . пама оцемъ.

- навечерие рождыства Xва.
- 8тро рождьства Xба.
- 26. на втрим рождьст (ва Хва. (стам) вца.
 - сж⁶ по рождествѣ Хвѣ.
 - не по рождыствъ Xвъ.
 - мът ка. прывомк(a) Стефана.
- 28.— мъ^й ки Өеора.
 - т. е. Өеодора.
- 29. мъп ко младеньцемь.

Январь.

- 1.—мът еньвара а обръзание га на^шго Ic Xa. и Василиы.
 - сж^бпредъ гавлениим.

т. е. предъ вогоявленіемъ.

- нё предъ ывлении.
- навечерие стыхъ ефифании.

т. е. епифаній.

- на втросъ стыхъ ефифанці.
- 7.— мът **х**. Ифа крьстителъ.
 - сж⁶ по гавленихъ.
 - не по гавлении.
- 10.— мъ^п . г. Григора.
- 14.— мъ^п ді. оцемъ.
 - т. е. память св. отцамъ, избіеннымъ на Синайской горѣ.
- 16. мый біжжа (Петрова).

Обыкновенно называется это праздненство «Поклоненик чьстьнымы веригамы стго апла Петра». Ни вы одномы памятникт не случилось мит видеть вы этомы мёстт слово жжа вмёсто веригы.

Февраль.

24. — (мъй кд. обрътение главът стаго Иоана прча).

Такъ въ Ватик. глагол. ев. Въ Саввиной книгѣ сохранился только конецъ чтенія, назначеннаго на этотъ день.

Мартъ.

9.— мы марта б. м мкъ.

25.— (мъй ке. благовъщение стъи вці Марии).

Листка, на которомъ это было записано въ Саввиной книгъ уже нѣтъ (между 126 и 127 лл. пропало нѣсколько листковъ); но на л. 127 сохранился к онецъ еванг. чтенія, назначеннаго на этотъ день: Лук. І: 32—38.

Априль.

6. — мъй априль 5 Авьт 8 ха. и Мет (од ига)

Авьт8ха — въ Остр. ев. Еўтўха — въ Ватик. глаг. ев, Евтуха — въ другихъ Евтихія.

О Меводін подъ этимъ днемъ въ Ватик. глаг. ев. записано такъ: «па оуспенив прнааго о. н. Меводіа архпа вышнам Моравън бра прго Курила философа». Почти также и въ Типограф. четвероевангелін XII ввка. Въ Минеяхъ XII в. оба брата означены вмъстъ; но служба одному преп. Меводію.

- 23. мы кг мка Георьгиы.
- 25.— (мът ке) апла Мар.
- 26.— (мы кs жка Ва)силь.

Maŭ.

- 1. мъй маны а пррока Еремия.
- 8. мът и Ишан апла вгословьца.
- 12.—мът бі Епифана и Герьмана.

С. о. Германъ вмѣстѣ съ Епифаномъ означенъ въ Мстиславовомъ Еванг. до 1117 года и въ другихъ болѣе позднихъ.

Іюнь.

5?—(мъч іюнъ. е. страсть с. м. Маркиана).

Что это было обозначено въ Саввиной книгѣ, можно догадываться по концу чтенія изъ Луки XI: 2—13, сохранившемуся на л. 128, передъ которымъ нѣсколько листковъ утрачено.

14?— (мът ді. пррка Елисеа).

Это (?) обозначение въ Саввиной книгѣ стерлось съ нѣсколькими предъидущими. Догадываться можно только по чтенію изъ Луки: IV: 24, котораго сохранилось тутъ только начало.

Переходя къ правописанію Саввиной книги, замѣчу прежде всего, что эта рукопись, послѣ того какъ была написана, была исправляема, и что исправлявшій дѣлалъ свои поправки между строками (онѣ напечатаны малыми буквами). Эти исправленія отличаются особенными требованіями правописанія, выговора и строя языка, и въ разсмотрѣніи самой Саввиной книги входить не должны; а могутъ быть предметомъ особаго разсмотрѣнія. Въ замѣчаніяхъ, здѣсь представляемыхъ, я ихъ не касаюсь.

Въ Саввиной книгѣ употреблены слѣдующія буквы:

а, б, в, г, д, е, ж, з, $\mathbf{H} = \mathbf{V} = \mathbf{I} = \ddot{\mathbf{I}}$, ы, н, н, \mathbf{M} , н, $\mathbf{0} = \mathbf{W}$, \mathbf{H} , р, с, т, $\mathbf{0}\mathbf{Y} = \mathbf{S}$, $\mathbf{\Phi}$, х, ц, ч, ш, $\mathbf{H} = \ddot{\mathbf{H}}$, ъ, $\mathbf{b}\mathbf{I} = \mathbf{b}\ddot{\mathbf{I}} = \mathbf{0}\mathbf{I}$, ь, \mathbf{B} , ю, х, $\mathbf{A} = \mathbf{A}$, А, $\mathbf{\Theta}$, у.

Изъ этихъ буквъ нѣкоторыя употреблены по особеннымъ правиламъ:

- 1 ї поставлено иногда вмѣсто и въ серединѣ слова (велікъі. 3), а послѣ гласной въ серединѣ, въ началѣ и въ концѣ слова постоянно: въ заімъ. 8, не осжждаіте. 9, краї. 14, таїнѣ. 26, даїте. 26, пасжщеі. 39, алъчжщеі. 110, приіметъ. 9, и їдетъ. 13, приімеши. 23, чиї. 25, възлежащиі. 107, твоі. 1, твої. 26, моі. 13, поіди. 23, напоісте. 49, всацѣі. 1, велицѣі. 3, піюіца. 49, вѣроухі. 1, и пр.
- и почти постоянно послѣ согласной; разъ употреолеьо v вм. и створу. 10.
- о сравнительно съ ω двойнымъ употреблено почти исключительно: см: ω роде. 33, ω жено. 44, ω оци. 84, ω сана. 62, 64.

- оу и 8 написаны безъразличія, но второе гораздо рѣже: ср. е́дином8, по 8стомъ. 7, дроугом8. 13, 8добѣе. 15, 8же. 37. др8же. 55.
- щ господствуеть: ії написано только разъ: имжійюмоу. 41.
- ъї только одинъ разъ написано съ точками на ї: на въїж. 46, и одинъ разъ какъ оі: язоікомъ. 118.
- а и а употреблены безразлично, но постоянно послѣ согласныхъ (ма, та, са, градж, сънастаса и пр.); а а постоянно послѣ гласныхъ; разъ написано а вм. а: отвръзжтъса. 9.
- іотованіе посредствомъ є почти постоянно употреблено въ ю (см. аща. 45, агодж. 17). и ю, очень рёдко въ ю (югда. 24, 50, 106); если же не употребленъ є, то мёсто его заступаетъ точка надъ буквой.

Въ написаніи словъ очень зам'єтна непосл'єдовательность:

- 1. При соблюденіи во многихъ случаяхъ правильнаго отличенія слоговъ твердыхъ и мягкихъ, очень нерѣдки и отступленія, въ нѣкоторыхъ случаяхъ постоянныя. Дойстойно вниманія слѣдующее:
- ъ употребленъ вмѣсто ь: въ коренныхъ созвучіяхъ: връг: извръжетъ, дръз: дръзновениемь. 7, жръ: жрътвъі. 14, зър: зъращи. 101, оузъриши. 9, им ьм: възъмж. 9, възъмжтъ. 125, сънъмищи. 28, кльн: клънжщихъ. 7, мьн: мънитъса. 69, пьс: пъсомъ. 9, съ: народъ съ. 6, тьм: тъмж. 69, шъд: шъдъше. 27, пришъдъі. 6, пришълъ. 60, чьн: въчънетъ. 11; въ окончаніяхъ: ь: (им. ед. сущ.): дъждъ. 10, ножъ. 88, плачъ. 67, 69, нощъ. 35, пещъ. 11, —ь—и: даждъ. 19, гаждъ. 35; ь ивъ: отъпоущъ. 18, запрѣщъ. 53, расточъ. 99; ьба: слоужъбж. 4; ьда: правъдъі. 12, ьн: ближъныто. 23, вѣчънжж. 9, гороушъно. 42, грѣшъникъі. 59, длъжъникоу. 128, мжчъное. 29, ножъница. 88, ьств: величъствие. 33, оубожъство. 44, ьтъ: скръжътъ. 69; мь (мѣст. ед.): постомъ, народомъ и пр. постоянно; ть (3-е лице: естъ,

бъюстъ, сжтъ, бжджтъ и пр. постоянно. Вмѣстѣ съ тѣмъ иногда и ь заступаетъ мѣсто ъ: — въ коренныхъ созвучіяхъ: влъх: вльхвы, вльсви. 117, гън: гьнаша, 53, зъл: зълѣ. 24, кръв — кръи: отъкрьвение. 116, кръв: крьви. 94, млъв: мльвѣше. 103, мъног: мьнозѣхъ. 68, плън: пльнъ. 18, испльненъ. 4, плът: пльть. 123, слън: сльньце. 66, тръг: трьжищи. 126, трьжищихъ. 43. и пр., — въ окончаніяхъ: — ъ: чась. 67, крсть. 106. — въ: разгнѣвавь же са. 46, видѣвьше. 115, правьдивь. 116, — ъв: любъви.8 1, —ът: скрыгыща. 56, —ьнъ: гнъ (им. муж. сущ.). Почти постоянно стоитъ ь вмѣсто ъ въ предлогахъ въ, възъ, съ, если за ними слѣдуютъ слоги мягкіе: вь има, вь пещъ, възъми, вьскрѣси, сърѣтение, сыньмище, и пр. Иногда ь вмѣсто ъ въ этихъ случаяхъ и передъ твердыми слогами: вькоуситъ. 38, възъпи. 44.

- а, 8, ж употреблены вмѣсто ы, ю, ж въ производныхъ слогахъ: а: вса. 2, всакъі. 9, всако. 47, всацѣі. 1, распъра. 6, пра. 92, разаралі. 97, вараётъ. 99, съмиражщег. 102, съмѣраётъса, съмѣралса. 40, ю: пѣназоу. 126, по мороу. 18, ж: вь нж же мѣрж. 9, лаж. 10, вечерж. 63, творж. 1, 35, разорж. 35, оржщь. 42, не мыж. 42, поклонжса. 118, съблажнжса. 73, оумолж, възлюблж, посълж, и проч. Замѣчательно при этомъ употребленіе ю вмѣсто оу послѣ шипящихъ: чюдишаса. 16, чюдиса. 28, чюдеса. 62, чюхъ. 30. бънвыю. 12, 17, 18, вълѣзъшю. 12, пришьдыю. 16, о шюжж. 48, просащюмоу. 8, тлъкжщюмоу. 10, имжщю. 21, нищюмоу. 28, сжщю. 46, ощющь. 111; см. еще: ю, не ю бо. 6, юже 46, ощо. 8, 45, 46, прю. 21, междю. 29, 54, 77.
- ът вмѣсто и, а равно и на оборотъ и вмѣсто ът, котъ рѣдко но встрѣчается: съ мътарът. 13, 17, двѣ рибѣ. 17, мало рибиць. 18, отъкри. 109. отъкрити. 112, оуриваютъ. 30, биша. 24, не би слаласа. 66, възалъ бимъ. 89.
- 2. Глухія гласныя ъ и ь, стоя часто на своемъ мѣстѣ, не рѣдко и пропускаются, особенно съ предлогомъ, иногда же за-

мѣняются посредствомъ чистыхъ гласныхъ: ъ посредствомъ о, ь посредствомъ е: коносовъі. 24, смоковиж. 53, тої. 74, оупова. 97, и пр., пришедъ. 14, донедеже. 42, матере (винит.). 119, и пр. Иногда глухая в поставлена вмѣсто и: Семеонъ. 116, болы. 8, послѣдъны днъ. 60, рождыса. 117. Глаголъ писати = пьсати употребленъ чаще съ в, чѣмъ съ и.

- 3. Буквы и и ѣ употреблены иногда смѣшанно одна за другую, иногда же съ явнымъ намѣреніемъ: ѣ одна исключительно пишется послѣ л и р: волѣ твои. 50, тълѣ. 51, дѣлѣ. 52, оучителѣ. 30, родителѣ. 31, помъшлѣти. 26, поставлѣетъ. 29, оставлѣетъ. 5, Самарѣнинъ. 39, Назарѣниномъ. 76, съмѣрѣетъса. 43; ѣ пишется иногда и послѣ другихъ буквъ: въспомѣни. 29, помѣнж. 90, трънѣнъ. 72, множѣіша. 24, ищѣте. 45; вмѣсто ѣа въ глаголахъ: дивлѣхжса. 10, молѣхж. 14, молѣше. 21, идѣше. 28, сѣлъ (—сѣилъ). 69, и пр.; ср. кланишеса. 21; и одна почти исключительно пишется въ началѣ слога: исти. 17, 18, истъ. 14, 39, прѣиде. 15, Марии. 59, велии. 65 (есть впрочемъ и ѣша); иногда и пишется и послѣ согласныхъ: ближъниго. 23, кланиаса. 57, нънии—постоянно, плачатеса. 31, покажатеса. 39. Замѣтить слѣдуетъ употребленіе пъ вм. а въ словѣ трава: трѣвѣ. 17.
- 4. Носовыя гласныя употреблены постоянно правильно (но не въ припискахъ позднъйшихъ); тъмъ не менъе есть одно исключеніе, повторившееся нъсколько разъ: предлогъ междж написалъ постоянно съ ю: междю нами и вами. 29, междю предълы Декапольскы. 54, междю собож. 77. Кромъ того вмъсто слова пжтъ написано е, т. е. пать. Замъчательно и необычно въ книгъ употребленіе а вм. ъ въ причаст. наст. вр: сат. 1, живат. 60.
- 5. Согласная буква л послѣ губныхъ иногда вставляется, иногда нѣтъ. Вставлена передъ е: избавлению. 117, приемлетъ. 9, 15, 16; передъ ѣ = ы: ис кораблѣ. 19, оставлѣетъ. 118; передъ ь: корабль. 10, благословль. 72; передъ а: приемлаг. 9, 15, срамласа. 42; передъ ж: въземлжщег. 19, Аврамлж. 36, срамлжса. 42. Не вставлена: передъ е: възлюбенъ. 1, осла-

бенъ. 13, 15—16, 54, прославенъ. 6, гавение. 29, чрывеногж. 95, благословенъ. 101; передъ и: кораби. 10, 19, земи. 7, 15, 18, 27, 27, 115; передъ ь: корабь. 15, 18, 19, 32 (корабъ. 12), оставына. 10, земыл. 66, земыл. 105, земыл. 68, прѣломь. 17, пристжиьши. 14, пристжиь. 34, Висьомъ. 117.

- 6. Согласная 3 = c передъ ц иногда опускается, иногда нѣтъ: ицѣлити. 20, іцѣлѣетъ. 28, ицѣлѣ. 30; исцѣлѣ. 20, исцѣлъти. 30. исцѣли. 119.
- 7. Буква в иногда остается, иногда переходить въ д п т: Вивьлеомъ. 6, Генисаревь. 19, Назаревь. 117, 120, 121, Назаревъ. 100. Назарева. 52, 62, Виваниж. 63, Елисавевъ. 101, 127, Гольгава. 105, Литострава. 105, Видъсаідъі. 52, Натанаіль, 52, Ефьфата. 55, Витаний. 59, Марьта. 59, 60, 103, Витьфагиж. 61, Гетьспмани. 73, Лотостратж. 93, Тамары. 112, Р8тъі. 113, Ноатамъ. 113, Салатиль. 112? Нефьталимль. 125.

То же смѣшеніе формъ видимо и въ употребленіи грамматическихъ видоизмѣненій словъ:

Въ склоненіи поставлено иногда и вм. е или е вмѣсто и: кръви. 111, отрочате. 115; алчжщег. 110, и възлежащег. 107. Кромѣ того замѣтимъ: èлѣ живого сжща. 34.

- 1. Въ 3-мъ лицѣ наст. вр. обыкновенно поставлено окончаніе тъ; но иногда его и нѣтъ: что ѐ дѣло се. 24, нѣ паст8хъ. 102, бждж чрѣсла ваша прѣпоысана. 37.
- 3. Въ 3-мъ лицѣ прошед. врем. обыкновенно нѣтъ тъ; но иногда и поставлено: оумрѣтъ. 57, 59, запрѣщашетъ. 55.
- 4. Очень часто употреблено прошедшее простое совершенное обыкновеннаго образованія; но очень перѣдко употреблена и сокращенная форма: рѣхъ вм. рекохъ, рѣша вм. рекоша, отъвѣ вм. отъвѣща. 52, 91, облѣша вм. облѣкоша. 76, 115, 200. Сюда же относится възнѣса вм. възнесоша. 115. Кромѣ этой формы употреблена и другая, оканчивающаяся въ 1 лицѣ ед. ч. на ъ, а въ 3-мъ множ. ч. на ж: изидъ. 2, 4, 84, 85, придъ. 4, 14, 58, 91, 104, вънидъ. 107, обрѣтъ. 13, приобрѣтъ. 69; идж. 12, 14, 101, 118, изидж. 32, 53, 67, придж. 6, 10, 19,

29, 32, 106, 115, 117, 123, вынидж. 32, 89, 91, поидж. 19, отидж. 24, 115, 118, обрѣтж. 32, 89, 95, 115, потъкжса. 10, истопж. 14, възмогж. 33, 40, възгвигж. 39, падж. 87. Сюда же относится идете вм. идоста. 58.

5. Достигательная неопредёленнаго нерёдко соблюдена, но есть примёры и несоблюденія: поидж видётъ 32, идж искоу-шатъ. 37, вынидоста помолитъса. 43, придъ зватъ. 57, текостё повёдатъ. 99, приде крыститъса. 123, посла ма ицёлити съкроушенъта... проповёдатъ плёныникомъ отъпоущение. 100; приде вызискати и спёти. 7, изидосте ати ма. 75, благовёстити посла. 100, не могж въставъ дати (Остр. датъ) тебё. 45.

Кром'в разныхъ случаевъ, выражающихъ непосл'єдовательность написанія словъ и употребленія грамматическихъ формъ, въ Саввиной книг'є есть еще и н'єкоторыя особенности правильно выдержанныя. Къ числу ихъ надобно отнести: — употребленіе т и в посл'є р и л въ слогахъ сложныхъ: исплънити врьтоградъ; — написаніе имен. муж. ед. въ прилагательныхъ на ъі, а на ъіи: правьдьнъі; и н'єк. другіе.

Саввина книга замѣчательна кромѣ того по особенностямъ употребленія словъ въ текстѣ и въ церковныхъ замѣткахъ. Есть много словъ, иначе употребленныхъ, чѣмъ въ Остромировомъ евангеліи; есть много и такихъ, которыхъ въ Остром. Евангеліи вовсе иѣтъ. Списокъ ихъ помѣщенъ въ Приложеніи.

Въ издаваемомъ здѣсь спискѣ Саввиной книги напечатано кое-что неправильно.

— Чаще всего печатано а вмѣсто а и а вмѣсто а: вездѣ, гдѣ напечатано а подлѣ согласной, надобно разумѣть а; а гдѣ напечатано а послѣ гласной, надобно разумѣть а. Кромѣ того: стр. 2: 19: тебѣ вм. тебе;—стр. 9: 5: въ вм. вѣ;—стр. 13: 10: служити вм. слоужити;—стр. 14: 19: тебѣ вм. тебе;—стр. 17: 2: рѣче вм. рече; — стр. 18: 3: креста вм. крста; въ вм. въ; 23: имъ вм. има; 20: гж вм. глж; — стр. 19: 3: проидеше вм. проидѣше; — стр. 21: 28: нача вм. нача; — стр. 22: 13: блазнитъ вм. блазнимъ; — стр. 25: 32: отвръзета вм.

да отврызета; — стр. 26: 11: слёдь вм. слёдъ; — 28: богату вм. богатоу; — стр. 33: 12: вѣдаше вм. видаще; — стр. 36: 7: съсждомь вм. съсждомъ; — стр. 37: 29: плачетеса вм. плачатесь; — стр. 40: 15: невёрьный вм. невёрьный й; — стр. 41: 28: быти вм. бъдти; — стр. 51: 34: онаго вм. оного; стр. 55: 28: пристжпи вм. иръстжпи; — стр. 58: 11: жаждж вм. жаждж; — стр. 62: 14: бжін вм. бжиі: — стр. 69: 25: идемъ вм. идъмъ; — стр. 70: 15: днию же вм. дни юже; стр. 71: 19: д8хж вм. д8х8;—стр. 75: 27: мнозии вм. мнози и; — cтр. 76: 32: млъний сходи вм. млъни исходи; — cтр. 77: 3: дыны вм. дыны; — стр. 78: 30: вынь вм. вь нь; — стр. 79: 12: й схо вм. йсхо; — стр. 83: 10: начатъ вм. начатъ; — стр. 83: 3: Аща вм. Аша; — стр. 88: 5: разорите вм. разорити; — стр. 88: 33: и шъ вм. ишъ; — стр. 89: 5: стояще і вм. стоящеі; — · стр. 97: 16: рѣша вм. рѣша; — 23: се вм. а; — стр. 98: 17: глаша вм. глаша; — стр. 101: 2: мже вм. жже; — стр. 103: 3: обче вм. о бче; — 6: милоу вм. мироу; — стр. 104: 17. живымъ вм. живъимъ; — стр. 105: 6: и шъдъшю вм. ишъдъшю; — 11: не мнозѣ вм. не по мнозѣ; — стр. 108: 7: т вм. s; — стр. 109: 21: народу вм. народоу; — 31: глжще вм. глжщи: — стр. 110: 20: жи вм. же; — стр. 116:1: боюта вм. богта; — 29: мъ вм. мъ 1; — стр. 117: 31: начатъ вм. начатъ; — стр. 118: 21: рабощами вм. радошами; —22: блаженаы же вм. блажена ыже; — cтр. 119: 26: ащекъ вм. аще къ; — стр. 122: 31: вызвижение вм. выздвижение; -- стр. 128: 22: отъ кри вм. отъкри; -стр. 129: 33: идъте вм. идъте же; — стр. 131: 25: стан вм. стом; — стр. 137: 31: гавльшамасм вм. гавльшамасм; — стр. 139: 1: вынымышеса вм. вынымышаса; 12: оужахыхса вм. оужахжсь; — 17: тебв вм. тебе; — 25: првмудростиж вм. првмждростиж; — стр. 143: 3: четврьтоглас вм. четврьтовлас; — стр. 146: 7: ностиви вм. ностави; — стр. 148: 27: глаша вм. глаша; — 32: призъва вм.призови; — 33: ждь вм. ждъ; етр. 150: 5: престолъ вм. прастолъ;—стр. 153: 33: исва вм. изват;-етр. 154: 9: о мрытвыхъ вм. отъ мрытвыхъ.

II.

Слуцкая псалтырь.

Въ числѣ древнѣйшихъ памятниковъ Русскаго письма сохранилось три списка Псалтыри, которые должны быть отнесены къ XI вѣку: это — Псалтырь Чудовскаго монастыря, Псалтырь почти цёльная Императорской Публичной библіотеки и такъ называемая Евгеніевская псалтырь (14 листковъ). Всѣ три представляютъ псалмы съ толкованіемъ. Таковы же и древнъйшіе изъ досель найденныхъ списковъ псалтыри не-Русскаго письма, Болонская псалтырь XII вёка, и такъ называемая Погодинская, тоже XII вѣка. Во всѣхъ этихъ спискахъ и толкованіе одно п то же. Была ли въ тъ въка въ употреблении Псалтырь и безъ толкованія? или, лучше сказать: были ли толкованія приложены къ исалмамъ съ перваго же разу при переводъ; или же прибавлены послѣ другимъ переводчикомъ? На этотъ вопросъ находится отвётъ: во-первыхъ, въ различіи языка текста псалмовъ отъ языка толкованій, — во вторыхъ, въ неправильной разстановкѣ толкованій по отношенію къ тексту, -- въ третьихъ, въ способъ написанія Болонской псалтыри, гдъ видимо написанъ прежде одинъ текстъ, а потомъ на вторыхъ болѣе широкихъ столбцахъ страницъ вписаны толкованія и притомъ такъ, что не рѣдко для того, чтобы вписать все, надобно было стѣснять строки, т. е. что писавшій тексть не им вль въвиду толкованій. Къ этого же рода спискамъ принадлежить и нынъ открытая Слуцкая псалтырь, пасанная въ 4-у по 28 стр. на стравицѣ, то длинными, то короткими строками. Въ ней нътъ толкованій; но текстъ псалмовъ написанъ такъ раздельно, что какъ будто оставлено м'єсто для приписки толкованій.

Почеркъ буквъ нѣсколько скошенный, неровный. Изъ буквъ по начертанію особенно замѣчательны з и х съ очень небольшими кончиками, выдающимися за начеркъ строки. Писецъ употреблялъ нѣкоторыя буквы по особеннымъ правиламъ:

- г вм. и употреблено рѣдко; разъ написано г вм. ь или е: въ заповѣдіхъ: І. 74;
- кромѣ простаго о и двойнаго w, употреблено въ началѣ словъ почти постоянно о широкое съ точкою на верху; кромѣ того разъ употреблено □ четвероугольное: ык□. II. 39;
- кром'в оу и 8 употреблено (можетъ быть впрочемъ по описк'в) два раза несложное у: поучжса. І. 122, 129;
- кромѣ ъ употреблено нѣсколько разъ ъи, въ словѣ въинж. I. 47, 202, 219;
 - вмѣсто шт постоянно поставлено щ;
- A писано послѣ согласныхъ, а A послѣ гласныхъ, но не совершенно послѣдовательно: иногда A поставлено вмѣсто A: оустрашиса. II. 28, та. II. 44; есть и на: наже. I. 74;
- іотованье посредствомъ г употреблено часто: ы, н, нж, нж; часто впрочемъ оно означено точкою надъ гласною: твоа. І. 164, есмъ. І. 170, правъдож. І. 60.

Непослѣдовательность правописанія въ отношеніи къ выговору выдается довольно рѣзко.

- 1. Во многихъ случаяхъ слоги твердые и мягкіе отличены правильно; чаще же они см'єшаны:
- ъ поставленъ мѣсто ь и въ коренныхъ созвучіяхъ, и въ окончаніяхъ словъ: въ коренныхъ созвучіяхъ: въс. въса. І, 156, мръз: мръзѣ, ІІ. 31, пръв: пръвѣė. І. 114, испръва. ІІ. 10, твръд. Утвръди. І. 36, шъд. пришъльсть. І. 18, пришъльствий. І, 90; въ окончаніяхъ: ъ: въздаждъ. І. 14, мъ: въсѣмъ срдцемъ моимъ. І. 1, твоимъ. І. 30, о немъ. І. 79, пжтъмъ. 1, 34, законъмъ. І. 39, съ рабъмъ. І. 110; тъ: естъ. І. 106, 181, бъстъ. І, 92, вънидетъ. ІІ. 44, приджтъ. І. 137, помогжтъ. ІІ. 56.
- въ обозначении твердыхъ и мягкихъ слоговъ другими гласными гораздо ръже представляются случаи отпаденія отъ чистаго Старославянскаго выговора: всако. І. 21, поглоумижса. І. 10, 35, сьдьмищьди. ІІ. 33.

- 2. Глухія гласныя ъ и ь иногда стоятъ на своемъ мѣстѣ, иногда опущены, иногда же замѣнены гласными чистыми и на оборотъ. Замѣненіе глухой гласной чистою преимущественно относится къ ь: српемь. І. 96, въ заповѣдехъ. І. 141. Замѣненіе и посредствомъ ь особенно часто въ существительныхъ сред. рода на ик: поношенье, І. 58, спсенье. І. 62, ІІ. 16, 52, наказанью, І. 112, побченье. І. 138, 168, 179, ІІ. 53, съвѣдѣны. І. 206, радованьы. І, 207, помъщленье. І, 222, безаконьемъ. ІІ. 7, съмѣренье. ІІ, 12, прошенье. ІІ, 44, пѣнье. ІІ. 46, пжтье. ІІ, 9.
- 3. Гласная в употреблена послв согласной тамъ, гдв бы можно было ожидать ы: оукланвыжщенса. І. 23, оставленжщинхъ. І. 87, пооучетиса. ІІ. 3, сътаженжщин. ІІ. 20, всечьскам. І. 166, всекоа. І. 175, всекого. І. 186, вьсекъ. І. 193. Иногда в употреблена смешанно съ е въ двойств. глаголовъ: видите. І. 54, сътвористе. І. 127.
- 4. Носовыя гласныя употреблены правильно; но на 3-мъ листкѣ (строк. 113—168), писанномъ частію другимъ писцомъ, есть
 нѣсколько отклоненій: наоуч8° вм. наоучжса, погл8мю° вм. погл8мж° или погл8млж°, глюще вм. глжще, съконъчаша вм. съконьчаша, землю вм. землж или землж. Отклоненія на другихъ листкахъ особеннаго рода: одинъ разъ написано а вм. ж: стьза. І. 50;
 тысжщь, а не тысащь. І. 126; кромѣ того одинъ разъ написано е вм. а: жьдаше. І. 174; два раза п вм. а: вьсѣ. І. 220,
 233. Въ словѣ жжа. І. 102, написано а, а не а, какъ имен.
 множ. отъ жен. жжа, а не отъ средн. жже.
- 5. Согласная л послѣ губныхъ то употреблена, то опущена. Вотъ случаи опущенія: на земи. І, 18, гл8мению. І. 155, погл8мю. І. 140.

Такое же смѣшеніе разныхъ требованій видно и въ употребленіи грамматическихъ видоизмѣненій словъ:

I. Въ склоненіи поставлено и вмѣсто е: словеси твоего.
 II. 14.

- 2. Прошедшее въ 1-мъ лицѣ един. ч. обыкновенно оканчивается на хъ, но одинъ разъ употреблено бъимъ: погъюлъ бъимъ. І. 169.
- 3. Въ 3-мъ лицъ прошедшаго времени тъ не употреблено, кромъ приатъ.
- 4. Нѣсколько разъ употреблено прошедшее особенной формы: сѣдж вм. сѣдоша. І. 26, тѣхъ вм. текохъ. І. 44, въздвигъ вм. въздвигохъ. І. 76, съмаса вм. съматохъса. І. 100, класа вм. клахъса. І. 196.

Въ числѣ обычно повторяемыхъ особенностей языка должно замѣтить:

- употребленіе ъ и ь въ сложныхъ слогахъ послѣ р и л: 8твръди. І. 36, гръдии. І. 83. грътани. І. 190, йспръва. ІІ. 10, мръзѣ, ІІ. 31, исплънь. І. 108;
- удвоеніе гласныхъ въ прошедшемъ несовершенномъ и въ прилагательныхъ: гл8млѣашеса. І. 27, хождаахъ. І. 70, прѣстжнаахж. І. 83, гръдънхъ. І. 118, гонащиихъ. І. 153. и проч.

Въ отношеніи къ употребленію словъ нѣтъ почти ничего важнаго. Замѣтимъ цр̂и, т. е. цесари — цѣсари. І. 72. безъ оума вм. спътти. II. 27.

Отмѣчаю вкравшіяся опечатки:

— а вм. а: проклати вм. проклати, стр. 156: 15; вьса вм. вьса: 164: 8; — кромѣ того: стр. 157: 15: рабж вм. рабу; — стр. 157: 20, и стр. 158: 20: твом вм. твом; — стр. 163: 7: и ставила вм. иставила;—стр. 164: 12: обрѣтам вм. обрѣтам,— ненравьдж вм. неправьдж.

III.

Новгородские листки

изъ книги Евангельскихъ чтеній.

Они поступили въ Императорскую Публичную Библіотеку отъ г. Купріянова. Ихъ два; на каждой страницѣ написано крупнымъ уставомъ по 20 строкъ въ 2 столбца. Пергаменъ отличный: письмо тщательное, красивое; рисованныя буквы довольно хорошо начерчены и раскрашены красками; заглавія о дняхъ чтеній писаны золотомъ. По всему думать можно, что книга была приготовлена какъ напрестольная. Общій характеръ почерка и рисунокъ отдѣльныхъ буквъ напоминаютъ всего болѣе объ Остромир. евангеліи. Самое важное отличіе отъ него представляется въ особенныхъ знакахъ надъ гласными какъ будто для пѣнія. Знаки эти суть:

- ': въ връма, и Мароъ, и отъръши нозъ, си бользнь, къ съмръти;
- : бѣже, сіне мрькнеть;
- Г: на же, тако бждеть;
- ': нъ идъмъ;
- ⁻⁻: любишӣ⁻;
- ": сё кго же любишй, оученикой, въ Июдек.
- ^{3/}: Мареж и^{3/} сестрж кы.

Азбука вообще таже, что и въ Остромировомъ евангеліи и тоже употребленіе буквъ; только шт употреблено исключительно. Отъ памятниковъ выше описанныхъ этотъ отличается въ отношеніи къ азбукѣ отсутствіемъ знака д.

По отношенію къ выговору написаніе представляетъ непослівдовательность въ смішеній слоговъ твердыхъ и мягкихъ, болье замівчательную, чімъ всі другіе памятники одинаковаго разряда, издаваемые въ этой книгі. Можно думать, что въ подлинникі, съ котораго книга списана, съ полнымъ соблюденіемъ но-

совыхъ гласныхъ, последовательно употреблены были и гласныя для отличенія слоговъ твердыхъ и мягкихъ, а писецъ при списываніи д'ялаль противь послідняго требованія отноки по забывчивости, по своему мъстному выговору. Случаевъ правильнаго употребленія ь гораздо болье чымь замыненія посредствомъ ъ. Между прочимъ вотъ случаи употребленія ь въ мѣст. падежѣ и въ 3-мълицѣ глаголовъ: нѣсть, да прославитьса, пребысть, потыкнеться, несть, бждеть, глить, рекжть, исть, исходить, ывлънтьса, бждеть, събержтьса, мрыкиеть, не дасть, ДВИГНЖТЬСА, МВИТЬ, ВЪСПЛАЧЖТЬСА, ОУЗЬРАТЬ, ПОСЪЛЕТЬ, ПРОзабнеть, есть, мимоидеть, бжджть, мимоидеть, мимоиджть, не въсть, бждеть, - муръмь, на немь, по томь, каменикмь, о немь, по семь, тржбыныимь, о дни томь. Вотъ случаи употребленія ъ вм. ь въ тёхъ же окончаніяхъ: болитъ, болитъ, ходитъ, потъкнетъса, видитъ, ходитъ, бждетъ, — съ гласомъ великомъ. Еще менте случаевъ употребленія ъ вмъсто ь въ другихъ окончаніяхъ: Лазаръ (постоянно), бользнъ, пришъствик, до конъцъ, родъ съ, гъ, нбесънии; съ ними рядомъ стоятъ: градьца, отъръши, къ съмръти, нашь, о съмръти, мьнеша, орьли, мрыкнеты, члов в чьскааго, выса, земыскам, отъ коньцы, смокъвьница, при двърьхъ, одъ, въ пришьствин. Случаевъ неправильнаго несмягченія слоговъ при гласныхъ чистыхъ такъ же мало: Лазара, въса.

Такъ же рѣдко употреблено чистое о вм. ъ: тогда, гласомъ великомъ; ср: муръмь.

Въ отношении къ употреблению ѣ можно замѣтить, что оно поставлено нѣсколько разъ вмѣсто из за согласными: люблѣше, извлѣнтьса.

Удвоеніе гласныхъ въ прилагательныхъ и въ прошед. врем. глаголовъ соблюдено не постоянно: чловѣчьскааго, тржбыны-имь, небеснъихъ; чловѣчьскаго, люблѣше, искахж.

Въ сложныхъ слогахъ ъ и ь употреблены постоянно послъ р и л: скръби, млъним и пр.

IV.

Супрасльская рукопись.

Супрасльская рукопись есть минея четія на мартъ мѣсяцъ, заключающая въ себѣ не только житія и мученія, но и поученія на празднества, бывающія въ мартѣ.

Начала, конца и многихъ листовъ въ серединѣ нѣтъ; сохранилось 185 лл. въ большую 4-ку по 30 строкъ на страницѣ; изъ нихъ 118 сохраняются теперь, перешедши отъ Б. Копитара въ библіотеку Люблянскаго лицея; остальные въ частныхъ рукахъ (см. Изв. 2-го Отд. Акад. наукъ. V. 335). Востоковъ, давая отчетъ объ этомъ памятникѣ въ Библіографич. листахъ 1825 года (стр. 189 и слѣд.), отнесъ его къ XI вѣку на основаніи рисунка буквъ, языка и правописанія. Не находя возможнымъ не согласиться съ этой догадкой, ограничусь только замѣчаніями о содержаніи и правописаніи рукописи.

Такъ какъ начало рукописи утрачено, то и неизвѣстно, какія именно памяти означены были въ книгѣ на первыя три числа мѣсяца. Предполагать можно, основываясь на показаніяхъ древнѣйшихъ Русскихъ памятниковъ, что въ Супрасльской рукописи были обозначены:

- Марта 1. Страсть св. 40 мучениковъ (Остр. Ев.) и страсть св. муч. Евдокіи (Ев. до 1117, Ев. 1144 и пр.).
 - 2. Память прпд. Өеодота (Ев. до 1117, Ев. 1144 и пр.).
 - 3. Страсть св. муч. Евтропія, Клеоника и Василиска (Ев. до 1117, Ев. 1144 и пр.).

Далее въ рукописи имеемъ:

- 4. Мученіе св. Павла и Уліяны (начала статьи н'єтъ).
- 5. Мжчениє св. Василиска (Въ Рус. древн. памятникахъ св. Василискъ означенъ 3-го марта).
- 6. Чоудотворений св. Конона иже въ Исавриї (Въ древ. Рус. памятникахъ 5 марта).
- 7. Мж ченик св. и слав. новогавьшиїхъса мж ченикъ Өеодора, Костантина, Калиста, Васога и дроужины ихъ. (Въ Ев. 1144 г. память ихъ назначена 6 марта).

- 8. (На этотъ день въ С. р. намяти нѣтъ: могла бы быть прид. Өеофилакта, какъ въ Ев. до 1117 и 1144. Можетъ быть сюда отнести надобно то, что въ С. р. поставлено въ концѣ безъ означеніи числа:)
 - Житин и страсть сс. оо. и епискоупъ бывъщиїхъ Висильа, Капитона мжченымхъ въ Херсони.
- 9. Мжченик св. м. м, иже въ Севастии мжчени быша. (См. въ Торж. XII в. л. 95. б. и въ рпси Рум. Муз. № 434. л. 367. О. 673)
- 10. Мжка св. Кодрата и нже съ нимъ. (Часть статьи сохранилась въ Рус. рпси XI в.).
- 11. Житик Григора папът Роумъскаго. (Въ древн. Рус. памятникахъ нътъ).
- 12. Мжченин св. Пионна презвутера Змурньска града. (Въ древн. памятникахъ нѣтъ, а въ болѣе позднихъ отнесено къ 11-му мар.).
- 13. Мжчение св. Савина.
- 14. Мученіе св. Александра (начала нѣтъ).
- 15. (Памяти на это число въ С. р. нѣтъ).
- 16? Мученіе св. Фаласія. (Въ древн. Рус. памятн. нѣтъ).
- 17. (Слѣдовало бы быть Житію Алексѣя человѣка вожія; но такой статьи на этотъ день въ С. р. не было).
- 18. (Слѣдовало бы быть памяти св. Кирилла Іерусалимскаго, но не было. Сюда, впрочемъ, т. е. къ этому числу, можетъ быть, должно отнести помѣщенное въ конпѣ книги:
- Житине и деннине прид. Анина.
- 19. Житин прпд. о. н. Павъла пръпростаго. (Въ древ. Рус. пп. нътъ).
- 20. Мжка с. Терентиы, Африкана и Помпиы. (Въ древ. Рус. памятникахъ 10 апр.).
- 21. Житине прид. о. н. Исааки(ы) моностыра Далматъскато. (Въ др. Рус. намятникахъ 30 мая).
- 22. Мжченик св. Трофима и Еукарпишна. (Въдрев. Рус. пп. ивтъ, а въ болве позднихъ 18 марта).

- 23. Мжка с. Дометна и бченикъ него. (Въ древ. Рус. пп. 7 авг.).
- Мар. 24. Страсть с. чиститель и мжченика Артемиа.
 - 25. Празднованіе Благов'єщенія. (Статьи, пом'єщенныя въ этомъ м'єст'є, находятся и въ древ. Рус. п.).
 - 26. Мжченик с. Иринеа. (Въ древ. Рус. пп. нѣтъ).
 - 27. 28. (опущены).
 - 29. Мжчениє с. Ішны и Варахасим и дроужины его. (Въ древ. Рус. памятникахъ нътъ).
 - 30. Житиє пръпрость о. Іошна игоумена с. горъ Спнеискъ, кмоу же прирокъ схоластик.
 - 31. Житин с. Ішана епискоупа мльчаливааго моностыра о. н. Савъі.

Кром'є житій и мученій въ Супрасльской рукописи пом'єщены сл'єдующія слова и поученія:

- Іоанна Златоустаго слово на Благов'єщеніе безъ начала, которое какъ видно изъ Торжественника XII в., начиналось такъ: И пръскъихъ такнъ праздыньство праздыньствоутство дйь.
- Іоанна Злат. другое Слово на Благовѣщеник Богородицы: Пакъ радости благовѣщеник, пакът свободѣ възвѣштеник. Оно помѣщалось въ Торжественникахъ.
- Іоанна Злат. Слово о четврѣд́ьневы́нѣѣмь Лазарѣ: Дьны́сь отъ мрътвънихъ въстал Лазарь.
- Іоанна Злат. еще Слово о четврьтодьный в Лазари: Іяко се мати чадолюба подавъши съсъ младеньцоу веселитьса.
- Іоннна Злат. Слово на врыбницж: Отъ чоусесъ къ чоудесемь господынемъ ходимъ. братита. Часть его извъстна и въ глагол. спискъ Клоцовскаго сборника.
- Фот (и)ы патриарха Конъстантины града Слово на връбницж и о Лазарѣ: Егда отрокъ шсанна въ въпшьйнихъ выпижшта цръкъ въстржбитъ.
- Іоанна Злат. Слово о смокви вы великъти понедѣльникъ: Око оубо вида или дж бъ цвѣтьчанъ или источникъ силно текжштъ тѣмь видѣниимъ тако са влѣчетъ.

- Іоанна Злат. Слово о̂ алкании ї w Іwснфѣ и о̂ Ионѣ и о Давъідѣ: Вьсѣмъ намъ по радоу на части пѣснь пона обиде блаженъщ Дауидъ.
- Іоанна Злат. Слово отъ тлъкованию eyarrenuâ. ыже отъ Матоеа и десати дъвицъ и о талантъхъ. глаголано истъ въ сватый вьторьникъ: Тъгда оуподобитъса цъсаръствии небесъною десати дъвицъ.
- Іоанна Злат. Слово въ великъщ въторникъ и о собрании съборъ на га и глаахж что сътворимъ: Приподобатъса цръквънии кръмъкници дътехъ.
- Іоанна Злат. Слово о̂ блжд'ници вь великжж сръдж къ пастъ: На вьсъко връм добро и съпасно покааник.
- Іоанна Злат. Слово вь великж средж о зависти еже въ еуаггелий речено. излъзъще фарисен. съвътъ сътворища на Iса. да его изгоубат: Елико вас Илиини оученици есте еже оубогъта трепезът въдовича не похоули. оу насъ витаите.

Іоанна Злат. Слово въ сватъш четврътькъ о предани Іюдън и о пасте. и о съказании сватъшхъ таинъ и кже не поминати съла: Мала ноужда дънесь къ вашен любьви свештати (См. въ глагол. списке въ Клоцовскомъ сборнике безъ начала).

- Іоанна Злат. Слово вь великъ четврътък: Въ истинж тжжж оужастиж съ одръжим.
- Іоанна Злат. Слово въ сватъш патъкъ: Коньчаса оубо намъ алчъбънъш троудъ. коньча же са крстомъ.
- Іоанна Злат. Слово отъ съказанию еуательскааго еже отъ Матоеа на оутрию есть по патъцъ: Въсждоу пръльсть сама са ослъпынетъ.
- Епифанія архіеп. Кипрскаго Слово О погребении тѣле ги нашего Ісоў Ха. ї ш Ішсифѣ йже отъ Аримаееа. й о Никодимѣ й о сынитии ги нашего гробынѣшмь: Что се дыньсь мльчанию много на земи. (Помѣщено въ глагол. сборникѣ гр. Клоца. О. Р. М. 252.).
 - Іоанна Злат. Слово на выскрешение Христово отъ

Лоукъ еуаггелиста: И се дъва бъста отъ нихъ иджита пжтымъ въ тъ дънь. въ въсъ сжитжих далече отъ Иероусалима.

- Іоанна Злат. Слово на стіж пасхж: Радоуйтесь о ги высегда вызлюбыйная братын. и пакы рекж радоуптесь.
- Іоанна Злат. Слово на тридневной выскрытеньи ги натего. въ понедыльникъ: Добро йстъ врым дынысь высымъ намъ вызпити. реченой блаженыимъ Дауидомъ.
- Іоанна Злат. Слово въ новжий недёли ѝ о̂ невёрьствиї апла Оомы: Идж длъгъ вашъ отъдатъ. длъгъ мьнё даиштоумоу на оуспёхъ и въ обогатъи. придохъ пакъ съказатъ Оомж.

• Іоанна Злат. Слово о сватѣмъ Өомѣ апостолѣ и на Арианъи: Законоу оу̂бо црыкъвно̂уоу̂моу покарѣаса присагохъ. ыко же моштьно стжпати.

Нѣкоторыя изъ буквъ употреблены по особымъ правиламъ:

- кромѣ и употребляется иногда и и или ї: послѣднее въ началѣ слога, иногда какъ г передъ п (ий), а первое въ серединѣ;
 - кром'в о простаго иногда написано ш двойное;
 - вмѣсто оу иногда употреблено простое у;
 - вязи щ нътъ, а есть постоянно шт или же щ;
 - вмѣсто ъ иногда написано ы;
- буква д употреблена исключительно послѣ согласныхъ; только иногда въ такихъ случаяхъ мѣсто ея замѣняетъ д, которое обыкновенно пославлено послѣ гласныхъ, т. е. вмѣсто ы;
 - іотованье посредствомъ в употреблено въ ы, ве, ва, ж;
- надъ буквами ставятся знаки: знакъ поставленъ надъ глухими гласными ъ и ь или надъ согласными, когда ъ или ь пропущенъ, а также когда пропущена гласная, которая могла бы слъдовать за поставленною гласною (цъсаръство, пръво, оусъкнжти, бъте); знакъ или поставленъ надъ гласною, начинающею слогъ (йстина, й тко); знакъ поставленъ надъ согласными л, н, р, г, х, когда онъ должны выговариваться мягко (о йемъ, пойеже), или же надъ гласными оу, ω, к (оубо, шсанна, ноштик).

Только небольшая частица рукописи, въ 10-й тетради, отличается отъ всего остальнаго особеннымъ употребленіемъ азбуки: вмѣсто ъ употреблено ь, вмѣсто д употреблено д, во все нѣтъ і.

Непослѣдовательность правописанія въ отношеніи къ выговору и грамматическому строю языка въ Супрасльской рукописи выдается рѣзко и разнообразно.

- 1. Правда, что слоги твердые и мягкіе очень часто отличены въ ней правильно; тѣмъ не менѣе нѣтъ ни одной страницы, на которой бы нельзя было найдти рѣзкихъ отступленій отъ этой правильности.
- ъ не рѣдко употребленъ вмѣсто ь: въ коренныхъ слогахъ — вры: връженомъ, повръгъше, выс въсждоу, дръж: дръжимъ, дръжанин, оудръжати, дър. дърати, жър. жърж, пожръти, пожръхъ, пожъръшеи, клен = кла: проклъни, $\kappa pbc = \kappa pbc$: въскръсеник, $\kappa pbcm$: кръсть, $\kappa pbcm = xpucm$: кръстишнъ, кръстишньскъи, хръстолюбивыи, мръ: мрътвъ, оумрътвие, мен = ма: мент, прев: пръвый, пръвое, ревен: ръвъноунте, сльз: сльзы, сльзами, смрьд: смрьдь, төрьд: оутвръди, оутвръждъше, тръп: страстотръпецъ, тръпъти, тъма, тъмьна, чьн = ча: начънжтъ, шьд: шъдъ, пришъдъ, пришъдъше, ирък: цръквиште, и пр.; въ окончаніяхъ: в: кназъ, цъсаръ, нъштъ, кричъ, рѣчъ, боунстъ, помоштъ, даждъ, исповѣждъ, оувѣждъ, виждъ, мь: лицемъ, страхомъ, о немъ, о семъ-почти постоянно, то въ 3-мъ лицѣ глаг: кстъ, бъстъ, бждетъ, бжджть, рекжть — постоянно, гл: свётьло, свётьла, свётьломъ, ън: грѣшъныи, доушевъныи, доушънжых, животъныи, лжкавъныи, неплодъныи, повиньно, словесьнооуоумоу, цёломждрънб, честъномъ, вск: земъска, небесъскънихъ, ви: жъръци, ви: отъчихъ, вств: богатьство, воиньствоу, достоиньство, множъство, не жродьствоуи, и пр.
- ь также не рѣдко употребленъ вмѣсто ъ: въ коренныхъ слогахъ: влъшьбъі, въ: выпити, вылимти, възмескати, вызати, выскрѣсьної, для: продлыжаймо, длек: дьстѣ,

ээл: зылоба, безылобънъи, лэж: льжа, млэн: мльнии, плэн: исплынь, плэт: плыти, плытинж, съл: посыли, чрын: чрынець, въ окончаніяхъ: ък: патыцѣ, ъш: бывышемъ, освѣтивышааго и пр.

Взаимную замѣну т и то можно отъ части объяснить мяггимъ произношеніемъ твердыхъ слоговъ передъ мягчими и твердымъ произношеніемъ мягкихъ слоговъ передъ твердыми (сь—ли, прт—вок); но только отъ части, какъ можно видѣть и изъ представленныхъ примѣровъ.

- гласныя а, 8, ж заступаютъ мѣсто ы ѣ, ю, ж: вьса, вьсако, вьсачьскы, боура, распьра, оумараютъ, цѣсароу, мороу, кназоу, вьсж, боурж, боржштеса, творж, разорж.
- со случаемъ употребленія ъ вм. и: сватителъ *) стоятъ въ соотвътствіи случаи употребленія и вм. ъ : съ лѣторасльми ликоуими, аште и кдинъ би бълъ чоудимъи, колико паче би оужасатиса намъ, аби бълъ съде, не бъл ми оумрълъ братъ, видъща Лазора оухода, съмръти бивъши.
- 2. Очень часто глухія гласныя ъ и ь употреблены на своемъ місті тамъ, гді въ памятникахъ позднійшаго времени видимъ чистыя гласныя о и е; но есть не мало случаевъ и заміненія глухихъ чистыми: о вм. ъ очень часто встрічается въ творит. падежі отьчьствомъ, множьствомъ, страхомъ великомъ; е вм. ь попадается такъ же въ подобныхъ случаяхъ: лицемъ, отцемь, и кромі того въ разныхъ другихъ, между прочимъ и въ коренныхъ слогахъ: весь, гонезнати, день, лестьми, світелъ, честьныим, темница, темьници, шедъшю, пришедъи, мажескъ, кръстишнескъ, старецъ, телецъ, дівествънъи, ціса-

^{*)} Въ Супр. написано: «Слъщи оубо, что ти пророкъ рече дадатъ са запечатьльным книгъ мжжоу въджштоу писмена. что же сжтъ знаменанъм тъ книгъ. непороченам дъвица. цъмъ же данъ бжджтъ: сватителъ. мвъ мко комоу же се. не семоу ли дръводіли Ішсифу». Въ Рус. спискъ того же слова (Толст. І. 292: 399): что прркъ рече. дастьса запечатлъна книга мужоу. запечатлъна книга неблазное двъство. Ж кого дастьса. Ж сщейникъ. комоу. древодъли Ішсифоу.»

рествик, въренъ, ксемъ, и пр. Есть также случаи замъненія буквы и посредствомъ ь: быктъ, пыжтъ, дызволъ, бъльк, копьк, братьк, ноштыж, тъчыж, и пр.

- 3. Употребленіе п и ы представляеть такъ же непослѣдовательность: и в и ы видимъ послѣ тѣхъ же согласныхъ, даже въ тѣхъ же словахъ—послѣ л: болѣромъ, болѣрьскж, дѣлѣ, строителѣ, Василѣ, раздѣлѣти, хвалѣше, съвькоуилѣахж, дѣлы, волы, послѣ р: Назарѣнинъ, Самарѣнъ, брѣгъ морѣ, покарѣти, оукарѣкте, притварѣа, Лазары, манастъпры, затварыти, творыаше, творыахж, послѣ н: възбранѣти, покланѣите, напльнѣаше, банѣ, дьнѣ, о снѣ, нынѣ, вльныжшти имъ, нъны, нънышнаа, послѣ д: приходѣахж, послѣ т: егоуптѣныни, —послѣ с: вьсѣкомъ, вьсѣчьскъп и пр. Послѣ шипящихъ употребляется а, а не ѣ: алчамъ, а равно и послѣ н: биыте.
- 4. Носовыя гласныя ж, ж, и д, а употреблены вообще на своихъ мъстахъ, несмъщанно съ другими гласными; тъмъ не менте есть и отступленія — именно во второй половинт книги: отъ Матееа (Матееы) (нъсколько разъ), пмоуштоуоумоу бо высыде дастыса, вида смокве по господыствы запрыштении и драхло (драхлж) и соухо (соухж), не хотваше с ними причаститись нъ гонезноути (гонезнати) ихъ хоть, Ішсифъ дръзноувъ (дръзнжвъ), выниде къ Пилатоу, монго владъ во (владъкж) зёло опътанж, позътваатъ владътко (владъткж), времени нѣконмоу миноувъшоу (минжвъшоу), мазааше вьсе тѣло кажоуштоу (кажжштоу) болаштоуоумоу и назнаменажштоу, наоучи джшоу (доушж), помънета и поманжхомъ. Стоить отмътить творит, падежь на жж вмёсто болёе обычнаго окт: аште нжжджж ни сице рачи оунии бълги (передъ этимъ за строку: нжждеж), ржкжж же пльть дръжаахъ: ср. неисповъдаахъ съ Өомж (вм. съ Өомок) ги Христоса, несъложитъса съ Өомж. Слово тысжшта почти постоянно написано съ ж, а не съ а: есть однако разъ и тысашта, и тысаштынъ.
- 5. Въ мягкихъ слогахъ при губпыхъ согласныхъ очень чаего нётъ л (ослѣпыліётъ, оуставыснии, срамыліётъ, приемыттъ,

благословьй нии, славыше, на земыж, добии (= доблии), но встрѣчается и л: коуплж, на землж, кмлжтъ, зъиблемъ, оукрѣпленомъ, авленик, кръмленик, древле, добле, доблии, добла мжжа, доблии воини.

- 6. Согласная з = с передъ ц, ч, ш большею частію опускается: бечисленьнъта, бечьстьнъ, иділи и пр., но встрічаются и отступленія: бесчиньнъ, бесчисльнъ, бесчьстик, бесчьствик, исчеде, изшедъ, бештиньнъ, иштазати, и пр.
- 7. Буква е въ Греч. и Еврейск. словахъ большею частію поставлена на своемъ мѣстѣ; но есть и Вифинита и Мархъі (вм. Мареъі).

Есть не менѣе любопытныя черты непослѣдовательности и въ употребленіи грамматическихъ формъ:

1. Въ склоненія болѣе всего другаго любопытны случан окончанія мѣстоименнаго родит. падежа муж. рода на га вмѣсто обычнаго въ рукописи го: видѣ нѣкога въ сватительстѣ лѣпотѣ, кога привъпивантъ Мшусии гла, не познантъ нга (нго) бога о нимъ.

Замътимъ еще, что для именит. падежа муж. р. множ. числа въ причастіяхъ употребляется ен и ин: живжинтин и хвалаштен.

- 2. Въ числѣ случаевъ, относящихся къ спряженію отмѣтить слѣдуетъ:
- окончаніе 1-го лица множ. числа на мъі, встрѣчающееся иногда промежду множества случаевъ окончанія на мъ: поманжхомъі, позримъі, имѣмъі, алъчамъі, наплънынымъі, бъіхомъі, имамъі, прѣбждемъі, приобраштамъі, вѣмъі.
- окончаніе 3-го лица на гласную безъ обычнаго въ рукописи тъ: к (блюда. иже к посълала госпожда), нѣ (нѣ въздлъ, ничто нѣ того горе), бжде (повелѣно бжде) пъттак (кто опасно пъттак) дръзне (дръзне ли кто сътворити); сж (да виддтъ Июдеи кго же сж проболи, мала сж безаконыя), начынж (еда въскорѣ начыж искати тебе), и пр.; бъі (веденъ бъі къ мльчальни-

коу) избъі (вьсего спротъства кстъство избъі), отьда (отъда дѣлателемъ), въда (своіж доушж вьда), и пр.

Выдержаны въ Супрасльской рукописи следующія черты:

- ъ и ь въ сложныхъ слогахъ послѣ р и л: грътань, хрьбетъ, 8тврьдити, млъчатъ, жрьти и т. д.
- смягченіе ск въ ст передъ ѣ и и: пастѣ, на дьстѣ, крьстьыньстѣ, Июдеистии.
- Опечатки: стр. 174: 2: Константины вм. Костантины, стр. 175: 4: хоташте вм. хоташте, стр. 180: 11: аотѣ вм. а́стѣ, стр. 183: 12: идеть вм. идетъ, стр. 183: 19—20: пристжпивь вм. пристжпивъ.

Въ Дополненіяхъ къ издаваемому Сборнику памятниковъ помѣщаю еще отрывокъ изъ этого замѣчательнаго памятника, по подлиннику, сообщенному мнѣ А. Ө. Бычковымъ уже послѣ отпечатанія всего Сборника, и считаю долгомъ заявить доброму товарищу душевную признательность за это дружественное сообщеніе.

V.

Хиландарские листки.

Листки эти, числомъ два, въ 4-ю долю листа, по 25 строкъ на страницѣ въ два столбца, принадлежа нынѣ В. И. Григоровичу, и заключая въ себѣ два отрывка изъ словъ Кирилла Іерусалимскаго, составляли часть, вѣроятно, такого же сборника словъ этого отца церкви, каковъ и Синодальный Русскій списокъ XII вѣка. По рисунку буквъ на листкахъ и этотъ памятникъ можно считать въ числѣ древнѣйшихъ, а по правописанію къ тому же разряду какъ и вышеописанные, хотя онъ и отличается отъ нихъ въ этомъ отношеніи нѣкоторыми особенностями.

Изъ буквъ, употребленныхъ въ сохранившихся листкахъ, болѣе другихъ достойны вниманія:

- z. В. И. Григоровичь отличиль дв формы этой буквы: одна есть обыкновенная z, а другая съ поперечною прикасающеюся съ права черточкой: z, и эта вторая употреблена, какъ замѣтилъ Григоровичь, только въ тѣхъ случаяхъ, когда она происходитъ изъ г (мъноz-и, полz-ѣ, боz-ѣ).
- і ї употреблена очень рѣдко въ началѣ чужеязычныхъ словъ: Ісъ, Іорданъ.
- для выраженія мягкаго слога съ буквою л, употреблена иногда эта буква л съ поперечной черточкой, приписанной съ права: л: приемігай, одол'єти, бігюд'єте, оуподобл'єдса, изволение, гоубительнъмь, тыгаштиимъ, лывъ, оучительства, пол'ять. Срав: оставление, погоубл'єж (щи), оживленъ, пр'єльщанжще.
- щ, употребляется часто, шт случилось только разъ: тългаштиимъ.
- ъ обыкновенное отличается отъ ъи въ окончаніи именъ прилагательныхъ.
- а написано постоянно послѣ согласныхъ: кръстиса, причастие, съваза и пр.; а постоянно послѣ гласныхъ въ значніи ьа: единоа, подъати, срѣтакщаа и пр.

— іотованье посредствомъ в употреблено только при а и ж: ы, кж, ни разу при е и при а: вивсто к пишется просто е, а вивсто ка, какъ уже сказано было, а.

Не смотря на особенности употребленія буквъ, въ этомъ памятникѣ нѣтъ никакихъ отличій отъ другихъ памятниковътого же разряда въ отношеніи къ выговору. Видимъ и въ немъ туже непослѣдовательность правописанія.

- 1. Слоги твердые и мягкіе кое-гд'є отличены правильно, а кое-гд'є см'єшаны.
- ъ вийсто ь написанъ— въ коренныхъ слогахъ: оръх: връхоу, мерь: пожрътоу, пожръти, кръс: въскръснеть, кръст: кръщение, кръстивъса, мрь: съмрътъное, оумрътвивъ, сръд: сръдца, тьм: тъмож, ирък: пръкъі, въ окончаніяхъ: в въ 3-мъ лицѣ глаголовъ постоянно ъ: естъ, сжтъ, иматъ, дастъ, въ твор. пад: постоянно ъ: етеромъ, невѣдьствомъ, ъд: правъдоіж, ъл: свѣтъла, ън: мирънъймъ, равъно, доброчестънъй, придтъна, ъск: моръскъй.
 - ь вм. ъ встретился два раза въ глаголе объходити.
- 2. Глухія гласныя в и в большею частію поставлены на м'єст'є въкраткихъ слогахъ, но иногда поставлено о вм'єсто ъ, а е вм'єсто ь: кръщениемъ, нев'єдьствомъ, обещьници, съобразенъ, лестин, доброчестъны, и пр. Есть случаи употребленія ь вм'єсто и: змьевъ, навъгченье.
- 3. Равноправно употреблены ѣ и ы: ы послѣ гласныхъ, а ѣ послѣ согласныхъ: разарѣетъ, оуподоблѣдся, нънѣшнѣа. Замѣчательно, что и слово польза написано съ ѣ: полъзѣ.
- 4. Прим'вровъ смѣтаннаго употребленія носовыхъ гласныхъ ж и а не случилось.
- 5. Для смягченія губнаго слога иногда употребляется л, иногда не употребляется: корабь, погоубліж, оуподобліваса, оставление, оживлень, приемлган.

Постоянно повторяется: написаніе ъ и ь въ сложныхъ послѣ р и л: връхоу, кръщение, въскръсению, влъця.

— Опечатка: стр. 188: 21: сълъзъ вм. сълъзъ.

VI.

Македонскій листокъ.

Полусгнившій листокъ этотъ въ большую 4-у, по 36 строкъ на страницѣ, принадлежалъ книгѣ, въ которой находился, въроятно, одинъ изъ трудовъ первыхъ Славянскихъ переводчиковъ: онъ заключаетъ въ себѣ часть предисловія о томъ, какъ должно переводомъ съ Греческаго языка на Славянскій, отъ части дословно повторяющая тоже, что извѣстно изъ Пролога Іоанна екзарха Болгарскаго къ Богословію Іоанна Дамаскина (см. у Калайдовича, въ изслѣдованіи объ Іоаннѣ екзархѣ, стр. 129—132), какъ очевидно изъ слѣдующихъ строкъ, находящихся за словами: Молю же въі, почитающам книгъїи сию. молиті ба за мы грѣшьника сь добромъісльюмь. и въниманию почитанию творити. и пращати мы идежде мныще мы различь глъї преложьща) *):

не бо равьнѣ сы можеть прис не бо равь... можеть прис- но полагати Елиньскъ азыкъ по полагати Елиньскь азыкь въ инъ прѣдагаемъ. и всыкомоу вь инъ прѣдь....

то же бывакть. не бо нъ иже мьнога.

глъ въ иномь газъщѣ красьнъ.

иномь дзъщѣ красьнь

то въ друзѣмь некрасьнъ. иже
то вь дроу.... (сы) и иже

^{*)} Подъ строками предисловія, изданнаго Калайдовичемъ, подписываю слова изъ Македонскаго листка.

въ иномь страшьнъ. то въ въ дроузъмъ грьдь то дроузъмь не страшьнъ. иже

въ иномь чьстьнъ. то въ дроувь иномь главьнь то вь дроузѣмь нечьстьнъ. и еже имы зѣ...

моужьско. то въ иномь жень ... ко то вь иноумь азыцѣ жень ско. Ако же се. Грьчьскъи. ва ско.

трахос и потамосъ. Словѣнь потамос и Словѣ-..

глемъ Елиньскъп панъта та лемъ Елиньскы танта та езни. а Словъньскъп вси газыци.

придеть бо дроугоици моужьско бо дроугоици мжжьско

ньскы.

има Грьчьскы. а Словѣньскы (при)деть

женьско. да прѣложьше моужьженьско да п....

скомъ именемь, ыко же лежить же лежить

Грьчьскъп. на великоу исказоу Грьчкы на велик...

придеть прёложенью. Мало же и...ложение мало же сицёхъ глъ шбрётаютьсы. ш-

сицахъ глаголь обратактьсь о-

баченъ соуть. да мый дроуго сжть да мы дроуго-

ици оставьше истовое ици оставьше истовок слово разоумь истовыи тождк разоумь истовыи тождк

могоушь положихомъ. могжшть положихьмь.

По рисунку буквъ этотъ памятникъ можно сравнить болъе всего съ Саввиной книгой и съ Супрасльской рукописью; но по составу и употребленію азбука его не совсѣмъ та, какъ видно изъ слѣдующаго:

- ни разу не употреблено г, а постоянно только и, если только не читать ы за иг въ словѣ Алезандрыскь;
 - ни разу не употреблено w, а постоянно простое o;
 - ни разу не употреблено щ, а постоянно шт;
 - ни разу не употребленъ ъ, а постоянно ь; *)
- знакъ а употребленъ вмѣсто а и послѣ согласныхъ и и послѣ гласныхъ: сваток, са, обраштеть, гоуба, та,—нашеа, азыкь, азыцѣ, азыци;
 - знакъ а написанъ только разъ: чьтаи;
- іотованіе посредствомъ і употреблено только для двухъ буквъ, для е и для ж: к и ж; впрочемъ и та и другая буква, какъ іотованная, т. е. послѣ гласной, употребляется и безъ знака і, такъ же какъ д: еже, елико, исповѣдажть, дързостиж, и пр.

Въ этомъ памятникѣ есть и любопытныя особенности выговора, выразившіяся между прочимъ непослѣдовательностью правописанія.

1. Смѣшеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ выразилось болѣе всего исключительнымъ употребленіемъ одного ь. Употреб-

^{*)} Нѣсколько разъ въ сборникѣ напечатано ъ вм. ь и разъ ъ вм. ы: по повѣркѣ съ подлиникомъ оказалось, что слѣдуетъ читать ь и ы.

лялся впрочемъ ь, какъ кажется, и какъ знакъ смягченія согласныхъ: (д)ьвизахьмь, сьмѣниємь, зьвѣзда. Какъ произносилась л, мягко ли или сжато, рѣшить трудно.

- 2. Буква ь, какъ знакъ глухой гласной, стоитъ всегда на своемъ мѣстѣ; стоитъ даже и въ окончаніи 1-го лица мн. числа, (д)ьвизахьмь, быхьмь, положихьмь.
- 3. Буквы и нътъ вовсе; вмъсто него употреблено ъ: съказаниъ, ъко.
- 4. Носовыя гласныя ж и д стоять, на своемъ мѣстѣ; тѣмъ не менѣе есть и два странныя отступленія: дьрзноу вм. дьрзнж, и дмь вмѣсто ѣмъ (слово ноужда и въ другихъ памятникахъ пишется не рѣдко съ оу).
- 5. Относительно смягченія слоговъ съ губными согласными отвѣтъ находится только въ словѣ оставыше (= оставльше = оставивъше).
- 6. Къчислу особенностей выговора надобно, можетъбыть, отнести смѣшеніе о съ оу въ иномь вь иноумь.
- 7. Нельзя еще не замѣтить, что въ сложныхъ слогахъ съ р и л, ь пишется не однообразно: Грьчьскы, грьдь, върхь, пьлти, дързостиж, дързь, дързноу, дъльжан.

Опечатки, оказавшіяся послѣ повтореннаго сравненія съ подлинникомъ: стр. 192: 2: плоти вм. пл.ти (букву между л и т разорать невозможно); — стр. 192: 18: боаштеса вм. боаштеса, —19: къде вм. кьде, — 21: сътворило вм. сътворило, — 25: глаголы вм. глаголы, —стр. 193: 3: Елиньскъ вм. Елиньскь, — 24: положихъмь вм. положихьмь, 38: пать (можетъ быть) вм. пать (какая буква, разобрать трудно).

VII.

Евангельские листки Ундольскаго.

Сохранилось или по крайней мѣрѣ открыто пока только два листка въ малую четвертку на плохомъ пергаминѣ по 19 строкъ на страницѣ: онѣ заключаютъ въ себѣ часть чтеній на праздники непереходные, съ частію календаря отъ 3-го ноября до 3-го декабря включительно. Приведено два чтенія: одно (Мрк. XIII. 24—43) на соборъ архистратига Михаила (8-го ноября), а другое (Мрк. V. 24—34) на праздникъ Варвары и Юліяніи (3-го декабря).

Въ календар в означены т в же дни и вообще такъ же, какъ и въ Остром. евангеліи, кром следующих в:

- 20 ноября стыхъ объ Максимивна и только.
- 27 нояб. с. м. Ивкова Персвнина: въ Остр. ев. этого ивтъ, но есть въ другихъ памятникахъ XI—XII ввка, начиная съ Минеи 1097 г.; есть и въ глагол. евангеліяхъ: Ватиканскомъ и Зографскомъ.
- 1 дек. с. пр. Наоум(а): въ Остром. ев. нѣтъ, нѣтъ и въ другихъ памятникахъ XI вѣка; но въ памятникахъ XII вѣка и въ обоихъ глаголическихъ есть.

Азбука этого памятника отличается: 1) отсутствіемъ знака і, а вмѣстѣ съ тѣмъ и іотованныхъ гласныхъ: ы, к, кж, кж; 2) частымъ употребленіемъ двойнаго ш (ш, шнъ, шгнънж, шбрѣтъши, подшбно, добрше, наршдъ, многш, ш ранъі, швѣщавъ и пр.); 3) исключительнымъ употребленіемъ щ; 4) почти полнымъ отсутствіемъ ь: только разъ написано съ ь слово есть еще разъ тъ, и кромѣ того разъ употреблена буква ы съ ь, а не съ ъ.

Касательно правописанія въ отношеній къ выговору замѣтить можно:

1. Опираясь на почти исключительномъ употребленіи ъ,

можно думать, что слоги твердые и мягкіе не различались різко.

- 2. Хотя ъ, какъ знакъ глухой гласной, и употребленъ часто на своемъ мѣстѣ; но иногда и опущенъ (подшбно, нбсное), иногда поставленъ не у мѣста (Клименътоу; Маръка), а иногда замѣненъ чистою гласною (притедъте, праведъни, штнемъ, тѣломъ, и пр). Тутъ же можно отмѣтить слово тодга вм. тогда тъгда.
- 3. Буква в употребляется исключительно передъ ы: ввиса, вко, прствив, дивволъ, сконьчвние, септабрв, Персвнина и пр.
- 4. Примѣра смѣшаннаго употребленія юсовъ ж и а нѣтъ. Есть примѣры смѣшенія а и ѣ: Андреа вм. Андреѣ, ѣ вм. ьа (вин. множ.).
- 5. О смягченій губныхъ согласныхъ посредствомъ л есть только одно показаніе: пристжплъше.
- 6. Согласная 3 = c передъ 3, c, q, q опущена: безаконие, исакнж, q исакнж,

Въ отношении грамматическомъ любопытно:

- 1. Въ склоненіи смѣшено е съ и: въ теченіе кръви, источъникъ кръве.
- 2. Въ спряжении опущено (но не всегда) ть въ 3-мъ лицѣ настоящаго времени: бжде.

Постоянно употребляется:

- ъ послѣ р и л въ слогахъ сложныхъ: въстръзажще, въвръгжтъ, скръжетъ, кръви, слънъце;
 - ск смягчаетсй въ ст: по пастѣ.

Опечатка: — стр. 194: 5: тъ вм. тъ. —

Памятники болье поздняго времени, XII—XIV въка.

Памятниковъ то же древнихъ, но болѣе поздняго времени, близко сродныхъ съ памятниками выше описанными, особенно по правильному употребленію носовыхъ гласныхъ, значительно болѣе. Избираю изъ нихъ пятнадцать — частію по неизвѣстности, частію по внутренному значенію. Три изъ нихъ относятся къ опредѣленному времени. какъ видно по записямъ. Болонская псалтырь конца XII в. (1186—1196 г. (см. ниже, стр. 222); книга Евангельскихъ чтеній второй половины XIII в. (1277 г. см. стр. 223 — 223) и Паремейникъ конца XIII или начала XIV вѣка (1294 — 1320 гг. см. стр. 223). Изъ остальныхъ двѣнадцати, судя по палеографическимъ примѣтамъ ни одинъ не старше перваго изъ этихъ трехъ, за исключеніемъ развѣ Погодинской псалтыри, писанной тоже въ XII вѣкѣ, и ни одинъ не моложе третьей. *)

1. Евангельские листы.

Памятникъ этотъ, часть книги Евангельскихъ чтеній, писанъ въ 4-у, по 27 и потомъ по 24 строки на страницѣ, почти весь писанъ на Греческомъ палимпсестѣ, (заключавшемъ въ себѣ сборникъ разныхъ статей, между прочимъ часть Палеи, и писанномъ, какъ кажется, въ VII в.). Славянскій писецъ воспользовался этимъ палимпсестомъ, какъ кажется, въ XIII вѣкѣ.

Въ добавленіе къ выпискѣ, сообщенной на стр. 197—198, для данныхъ о правописаніи привожу еще небольшой отрывокъ:

Блажени нищи дхмь. гако тёхь ксть цр тво но но во во во во во ти оўтёшжтьса. Бжени кротци гако ти наслёдать земла. Блажени а

^{*)} Ниже въ Дополненіяхъ читатель найдетъ между прочимъ выписки еще изъ одного памятника XII вѣка, который сдѣлался мнѣ извѣстнымъ уже въ то время, когда въ издаваемомъ Сборникѣ выписки изъ памятниковъ XII—XIV вѣка были уже отпечатаны.

лчащей и жжжжще правды ради кіко ты насытатса. Блжени милостиви кі ко помиловани бжджть. Блжени чисти срцемь кіко ти ба оўзрать. Блжени сьмир'ващеса кіко ти снове бжи нарекжтьса. Блжени изг'нани правды ради кіко т'вхъ кість цртво н'бнок. Блжени кісте кіда понесжть вамь. и ижденжть выі, и рекжть на вы весь зыль гль. льжжще на вы мене ради. Рауйтеса й веселитеса кіко мызда ва ша многа кість на ноб'єхъ —

Въ рукописи этой буквы и и і, оу и 8 употреблены смѣшанно, буква со господствуетъ въ началѣ словъ, буква ы, а не ъі, употреблена исключительно, ъ очень рѣдко; іотованье выражено посредствомъ і въ ы, к, иногда въ ж и ы; вмѣсто ж и ы очень часто написаны ж и А.

Въ смѣшанномъ написанін ъ и ь, ы и и, а и ы, оу и ю видно смѣшеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ въ выговорѣ: свътитса, животь, видѣхомъ, ты насытатса, вьзриданте, вса, всакого = всѣ, всѣкь, приклоучшихса, вьзлоуби.

Употребленіе чистыхъ гласныхъ вмѣсто глухихъ довольно часто; иногда же глухія и чистыя опущены и обозначены знакомъ , который написанъ и вътакихъ случаяхъ какъ не шорѣтиж (— необрѣтоша), въ в'кы (— въ вѣкы).

Буква ѣ написана постоянно и вмѣсто па послѣ согласныхъ: распрѣ, Иѣлѣ, идѣше, всѣкь.

Буквы ж и а употреблены смѣшанно одна вмѣсто другой: жжжджще, жжждеть, родишжса. рѣшж, аглы вьсходащж, азь к'рщаа, азь твора, имать, плачащейса, алчащей, вь Галилеа. ношиа.

Буква л для смягченія губныхъ то употреблена, то нѣтъ: прѣломь, на земи, вь прѣломлени, вьзлюбла.

Иногда употреблено с вмъсто ш: прижса (= прикаша).

Иногда употреблено прошедшее краткихъ формъ: рѣхь, рѣшж, не привъсте нго — азь придь, шобрѣтомь, шобрътж.

Опечатки: ст. 197: 11: посланъ вм. послань, 13 и 15: $\dot{\omega}$ свътъ вм. $\ddot{\omega}$ свътъ; стр. 198: 16: и креа вм. икреа, 17: ръща вм. ръщж.

2. Листки изг Мануиловской книги Апостольских гитеній.

Имѣю только четыре листка этого важнаго памятника, писаннаго въ малый листъ по 33 строки на страницѣ. На нихъ помѣстились чтенія отъ середы 27 недѣли до середы 29 недѣли: первое безъ начала, а послѣднее безъ конца.

По почерку эта рукопись очень похожа на отрывокъ изъ подобной книги, хранящійся въ Чешскомъ музеѣ, о которомъ нѣсколько словъ сказано будетъ ниже и который писанъ въ 1277 г.

Правописаніе почти тоже, что и въ предъидущемъ намятникѣ: буквы и и ї, о и ѡ, оу и 8 употреблены смѣшанно; ы господслвуетъ; іотованье выражено посредствомъ і въ ы, к, к, или посредствомъ знака (твое), или же вмѣсто к = е посредствомъ особенной буквы е (еда, есть, подъемл ще, ищѣзаащее); вмѣсто ѡ часто написано ⊙: ⊙билно, ⊙бещникомь, ⊙ ва', Тимове⊙вї.

Смѣшеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ очень рѣзко: днъ, бранъ, вь чъстъ, щить, брьнѣ, въ нинѣшнемь вѣцѣ, чистимъ— чистимь (= чистымъ), видими (= видимъ).

Гласныя глухія зам'єнены не рідко чистыми въ томъ родіє какъ въ словахъ обещникомь, начатокъ.

Буква \pm стоитъ вм \pm сто \pm посл \pm согласныхъ: вс \pm , велич \pm ви, сконч \pm їте; ср. \pm лановъ.

Смѣшеніе носовыхъ ж и м постоянно: прѣльстишж, слышжть, имать, атробы, работаать, с тобоа, за вѣчнжъ жизнъ, о деснжъ.

Прошедшее краткихъ формъ встрачается: рахь, не вне-

сомь, видими тіко не могжть вынити (=видимъ тако не могоша вънити). Зам'ячательно окончаніе ть въ могжть.

Опечатки: стр. 199: 17: мнаща лі вм. мнащим, 24: смысьінии вм. смысьіни, 31: высокомждрствовати. ны вм. высокомждръствовати. ни; стр. 200: 12: слоужж вм. слоужа, 34: искошенъ вм. искошень.

3. Листки изъ Стамавовского четвероевангелія.

Въ Императорскомъ Археологическомъ Обществѣ хранится 15 листковъ этой книги, писанной въ малую 4-у, по 22 до 26 строкъ на страницѣ, то широко, то сжато. На первомъ листкѣ съ лѣвой стороны полустертое изображение евангелиста Матеея, а съ правой запись протопопа Стамата:

Сь: еулисть. Маноей. Ж Ер8салима 860 бф. бы же, 8ченикь и апль Xвь. й шбою на сете, написа же стое єваїтлие гне. Геврыйскою бесыдою. и въдать к стычив аплимь, и ска за е Гяковь бра гнь ш истока на писа. вь Еролимъ вь . н. льо. по вызнесени гни. фбразомы англы. ты наре се блжени бролимльнин. 8 того веръ Хс сь 8чени своими. **8спъвже.** вы икреи. рав паратие ·: + сти .д. прологи .д. римъ. еули стомь. 8писа протопана Ста мат'. Ѿ Шгради та. блгословъте а ва вгъ да блгословит, на симь свъ. и на швомь амин амин' амнь .: --

По рисунку буквъ можно думать, что и это — памятникъ XIII вѣка, даже древнѣе предъидущихъ. Правописаніе не вездѣ однообразно: есть страницы писанныя и безъ соблюденія юсовъ, какъ кажется, Сербомъ; впрочемъ на всѣхъ страницахъ одинаково часто написано ъ вмѣсто ь и на оборотъ ъ вмѣсто и, о

вм. ю, ж и ж вмѣсто а и ка и на оборотъ: пръвѣнецъ, въса, чръвъ, кстъ, вѣстъ, — Иродъ, шбонь поль, — пришедъшъі, меншъі, градешъі, нощъіа, —л8ди, —идошж, рѣшж, граджщжж, за творащжж (вин. множ.), аска (—жзка), имащъ, поклонаса, въппащаго, въпрашаше к (вин. множ.). Вмѣстѣ съ тѣмъ есть спѣте вм. спате, чѣсъ вм. часъ, ищате а не ищѣте, шпоущате, оучѣте вм. оучате, всѣ прствим, въсѣкъ, насладатъ вм. наслѣдатъ. Для смягченія губныхъ л употребленъ и не употребленъ: въ зема и въ земла, възл8бенъй, шбънкматъ, поставѣатъ, дивѣхжса.

Изъ грам. Формъ стоитъ отмѣтить: хотащакго, ближнѣкго, хотащошмоу, прѣгрѣшенеи, вльсви придж. Достигательное не соблюдено: приде Исъ къ Йшаноу кртитиса.

Опечатки: стр. 201: 6: вънемъ вм. вънем^ль, 28: въ вм. вь.

4. Болонская псалтырь.

Драгоцѣнная рукопись эта хранится въ библіотекѣ Канониковъ св. Августина при храмѣ Спасителя. Она писана на хорошемъ пергаминѣ въ 4-у, и заключаетъ въ себѣ 262 л. На каждой страницѣ два столбца: на лѣвомъ написанъ текстъ псалмовъ уставомъ довольно крупнымъ, на правомъ, который шире лѣваго, мелкимъ уставомъ и не строка въ строку съ лѣвымъ, а чаще, толкованія псалмовъ, какъ можно видѣть на стр. 202—203 сего сборника.

На л. 119. есть запись, по которой опредёляется время написанія книги: «писашжее са въ Ѿхридѣ градѣ въ селѣ рѣкомымъ Равне. при при Асѣни Блъгарсъкъмъ (см. ниже стр. 223): Асѣнь былъ царемъ Болгарскимъ въ 1186—1196 л.

Рукопись писана вся кириллицей; но на л. 157 находится нъсколько словъ глаголицей промежду кириллицы именно:

^{*)} Не совсёмъ такъ въ Погодинской псалтыри:
мьнимын богы. а не сжща богы. ть всёмь гь. ыко бъ

Любащен га ненавидите зла. Ваьшевфвъшин пришествию хвоу.

Въ отношени къ употреблению буквъ въ этомъ памятникъ можно замътить:

- употребленіе і вм. и посл'є ъ: въ іспов'єдание, въ ісхождение;
- довольно частое употребленіе двойнаго w вмѣсто простаго въ началѣ словъ: wдоу, wблѣчеса, wгнъ, wдѣание, wснование, wбрататъса, wблакъ, wни; wтъ $= \overline{w}$: wтъ гласа, \overline{w} водъї;
- употребленіе шт и щ: запрѣштению, помоштию, ноштъ, кръщению, трепещатъ, нощия;
- употребленіе двухъ черточекъ надъ согласной вмѣсто ъ и ь, или между двумя согласными: възва, дотехъ, приклони, твоє, свътомъ;
- употребленіе кое-гдѣ обороченнаго он вм. ю простаго: маса онна.
- употребленіе ы, к, ж и вмёстё съ тёмъ в вм. ы, е и э вм. к, ж вм. ж: на этихъ буквахъ и на ъ ставится часто знакъ въ родё точки или двухъ точекъ: ыко, еже, бъїхъ.

Въ отношеніи къ выговору, на сколько онъ обнаруживается въ правописаніи, особенно замѣчательно слѣдующее:

1. Смѣшеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ видно изъ употребленія глухихъ гласныхъ ъ и ь: ъ вм. ъ употребленъ — въ коренныхъ созвучіяхъ: връх: съвръшаж, дръз: дръзы, кръс: въскръсение, льсти: льсти, мрь: мрътвыхъ, съмрътъ, слъз: слъзъі, мерьд: твръди, чьт: нечъстиви и пр.; въ окончаніяхъ: —ъ: мжжъ, дънъ, пжтъ, шгнъ, весъ, смрътъ, ноштъ, — ъ = ии: гоуби-

йстиней. Не такъ и въ древнъйшихъ Русскихъ: Мьнимъта бгът $(\overline{6}$ ът). а не сжштж (= сжща) бъти. тъ въсъмъ гъ. ыко въ истиненъ (= истиньнъ).

Для показанія, въ какой степени отличается текстъ Болгарской псалтыри отъ псалтыри Погодинской, въ Сборникъ, на стр. 293—206, напечатанъ псаломъ 103 по обоимъ спискамъ.

телъ, — мь: въ твор. и мъст. ед. постоянно: словомъ, покровомъ, штнемъ, знаменикмъ, кртнъимъ, Блъгарсъкъимъ; — мь въ 3-мъ лицѣ постоянно: кстъ, съвъстъ, оупадетъ, величитъ, станжтъ, прѣиджтъ, нисходатъ; ън: грѣшънъихъ, доуховъномъ, вѣтръноую, селънъиж, источъникъ, шметъникъ, — ъсм: плътъскъиж, пророчъстѣхъ, члчъско, горъскъиж, — ъсм: штечъство, богатъство, и пр. Естъ и смѣшеніе ът и а: дъбрът.

- 2. Смешение носовыхъ гласныхъ ж и а. Широкое ж употреблено вмѣсто а: — въ коренныхъ созвучіяхъ: жакъ, въсприжтъ, жжждж, — въ окончаніяхъ: — въ причастіяхъ наст. вр: шдежиса, прописаж, полагаж, шенываж, посылаж, лежжще, (ср. ходан, творан, люба, палащъ); — въ 3-мъ лиць мн. наст: оустрашжтъса, оубожтъса (ср. въсходать, нисходать, шбрататьса, видать, шоумать); — въ 3-мъ лицѣ прошед: бѣшж, оупразднишжем, работашж, въжждашжем, идошж, писашж; въ род. ед. ж: шдѣыние е́ж; — въ вин. множ. муж: напа(ы)ж звъри сельным, въздивинвъшмм, творми аггелы свом дхъг нетъчиж нбснъиж нъ и земвъиж; -- въ им. и вин. множ. жен: силы вжиж, слоугы свож, дъбры горъскыж, вльны морскыж, плътъскътж таинът. Иногда и а употреблено вм. ж.: покрътти земла = зема, иснъваж зема. Замъчательно смъшение ж съ ъ и в: члкъ земль сжи (= съи) съ бжиж помоштиж и стжж (=стыка) біїж присно дівж (дівы) Марикі, помінжль (=поманжав, поменж.
- 3. Постоянное употребленіе ѣ вмѣсто ы послѣ согласныхъ: прѣвъншнѣы своы, дша Адамлѣ, отъ лица Адамлѣ, волѣ, полѣ, морѣ, Ийлитѣниноу, оукрѣплѣема, въсѣко.
- 4. Смѣшеніе глухихъ гласныхъ съ чистыми: чювествънаа-го, штечъства.
- 5. Смѣшенное употребленіе в и т: Аванаспін, Ариматеистѣмъ.
- 6. Употребленіе и опущеніе л для смягченія губныхъ: земла, зема, земи.

Окончаніе тъ въ 3-мъ лицѣ иногда опускается: ни влънъ моръскътж могж покрыти земж.

7. Прилагат. въ имен. муж. ед. оканчивается на ъї и на ъии: грѣшнъи и грѣшинъї, дръзъи на зло а на добро лѣнивъїи.

Созвучіе ск смягчается постоянно въ ст: Ариматвиствмъ, на догматвхъ пророчьствхъ, въ лизв двмонъств;

Въ сложныхъ словахъ съ л и р ставится ъ постоянно послѣ л и р: влънъі, сльзъі, плътъскъіж, мрътвъїхъ, твръди, и пр.

Опечатки: стр. 202: 23: пощих вм. нощих; стр. 204: 22: кга вм. ега, 23: пльтным вм. и пльтным; стр. 206: 22: пръмхдростиж вм. пръмхдростиж, 27: тебъ вм. тебе.

5. Погодинская псалтырь.

Рукопись Импер. Публ. библіотеки красиво написанная на хорошемъ пергаминѣ въ малую 4-ю на 278 лл. по 23, 24 и 25 строкъ на страницѣ — двумя писцами, изъ которыхъ одинъ написалъ первые 160 лл., а второй остальное *). На первомъ листѣ подъ узкою заставкой, нарисованной красками желтой, синей и красной, помѣщено первое заглавіе киноварью въ 4-хъ строкахъ, изъ которыхъ первая большими буквами, перемѣшанными съ мелкими частію вязью, окрашена желтою, зеленою, красною и синею краскеми:

HXXXYI-YARIKTAGETETAY &

стъ поп. блёвенъ бъ наш всегда аще ли й диа да ре. ги блви ги їс Хе. наш поф сты бже. пръстаа трце. оче таж. троф. гла. ъ. Помилоуй на ги помилоуи на — и пр. Чьстно пррка твоего тръжъство и пр. Многаа пръмножьства гръхъ мойхъ и пр. таж ги помлоуй м. а покло ет. таж мо. начинажще фалтирь. Три

^{*)} До сихъ поръ на этотъ любопытный памятникъ было обращено вниманіе только Востоковымъ въ Словарѣ и В. И. Ламанскимъ въ замѣчаніяхъ, вошедшихъ въ статью О нѣкоторыхъ Славянскихъ рукописяхъ въ Бѣлградѣ и пр. СПб. 1864.

стай троце вже всего мира и пр. и пой лекко й не бръзм. до нца сих кнігь. —

На второмъ листкъ довольно широкая заставка, нарисованная красками, желтой, зеленой и синеватою, а подъ нею заглавіе киноварью въ три строки, изъ которыхъ первая, крупными буквами покрыта зеленою краской:

YANTIP L

красенъ съ пр° тлькованием флъм двъ а.

Всякій псаломъ начинается большою рисованною буквою; объясненія передъ псалмами и прописныя начальныя буквы частей исалма и объясненій написаны краснымъ или зеленымъ черниломъ. Строки толкованія написаны значительно мельче текста особенно во второй половинѣ книги. За 150 псалмами написанъ псаломъ «Мъний бѣхъ вь братрий мое̂й» (л. 263—274) безътолкованія, а потомъ пѣсни ветхаго и новаго завѣта (лл. 264—278) съ толкованіями.

Изъ буквъ, употребленныхъ въ этомъ памятникѣ, заслуживаютъ вниманія слѣдующія:

- $\dot{\epsilon}$, а иногда и $\dot{\epsilon}$ употреблены въ значеніи κ : $\dot{\epsilon}$ линъ. 2, $\dot{\epsilon}$ го. 2, $\dot{\epsilon}$ лико. 2, сво $\dot{\epsilon}$. 2, саждени $\dot{\epsilon}$. 2, ражда $\dot{\epsilon}$ миї. 2, $\dot{\omega}$ блацьхъ \dot{a} $\dot{\epsilon}$ рныйхъ. 23, и пр.
- s = г употреблено иногда: stло. 10, wt вз. 16, ноst. 24, ноst. 36, мноsи. 37. кназь. 53, кнази. 118, и пр.
- ї написано довольно часто вмѣсто и между согласными, въ серединѣ строки (мїлости. 7, прїбѣжище. 10, нїкогда. 11, въ Сїонѣ. 17 и пр.) и почти постоянно послѣ и: вѣр́нюї. 2, Йю́дейстиї. 3, Ѿ падениї. 4, людюї. 20. гонащиїхъ. 7, и пр.
- w и ф написаны иногда и въ серединѣ словъ (Июдѣwмъ. 2, паршсти. 7, красшта. 39 и пр.), и постоянно въ началѣ словъ: w немъ. 2, шежжденик. 3, шебитактъ. 17 и пр.
 - 8 вм. оу написано не рѣдко и въ серединѣ и въ началѣ

словъ побчажще. 3, 8ничьжени. 3, 8диви. 6, 8зра. 8, и пр.; иногда употреблено и ": в' дой. 36.

- ψ написано исключительно вмѣсто пс (ψ и=пьси 20).
- ы написано исключительно съ ь, ни разу съ ъ.
- іотованныя буквы ы, к, ж, ы употреблены не равно часто: всего постояннъе написано и въ началъ слоговъ (кіко. 2, ніже. 2, наро. 3, навитисл. 15), но и вм'єсто на часто встрівчается а съ надписаннымъ знакомъ (житиа. 2, достоаний. 4, съдба. 5.); почти такъ же часто написано й вмъсто є (житий. 2, листвий. 2, ймоу. 3, йго. 3, шбитайть. 17); гораздо рѣже встрѣчается на (назыци. 3, принато. 5.), будучи зам'внено посредствомъ а съ надписаннымъ знакомъ (просвѣщаємый. 2, дроугый. 3, йзыки. 4); еще рѣже написано ж (съвъща тайнж сиж съдъати. 53, ХС же льщеж прободень бысть. 196. печалия. 95, желанням. 200, ко к тебъ възасъ дых мож. 254.), вмѣсто котораго употреблено ж съ надписаннымъ знакомъ (ржкож. 3, побчажще. 3, стож. 3, исповълахтъ. 27) Изъ сказаннаго видно, что іотованье выражается въ этомъ памятникъ преимущественно посредствомъ надписаннаго знака; а знакъ этотъ есть маленькій крючокъ (^, ', ^). Онъ ставится не только надъ вышеотивченными гласными, но и надъ и и ѣ, когда передъ ними стоптъ гласная (живый, своимъ, праведныйхъ и пр.).
- Кром'є этихъ знаковъ часто употребляется еще знакъ 'вм'єсто опущеннаго ъ или ь; на пр. испов'єм ти см. 27, оупваетъ. 31, юнци. 43 и пр.

Въ правописаніи выражаются н'ікоторыя особенности выговора:

1. Смѣшеніе ъ и ь выказываетъ смѣшенное употребленіе слоговъ твердыхъ и мягкихъ. Вмѣсто ь часто написано ъ: — въ коренныхъ созвучіяхъ: връз: Швръстъ. 6, Швръзѣмъ. 3, връх: връхъ. 6, съвръшаєтъ. 3, въс: въсь. 14, въси. 22, въсе. 34, дръжамъ 2, дръжавно. 18, шдръжаниъ 4,

жръ: жрътвж. 5, пожръхъ. 42, зъд: зъдь. 33, клън = кл Δ : клъныи см. 17, кръс: въскръснять. 3, кръст: кръстъ. 10, мръ: смръти. 3, мрыз: омръжаетъ. 3, прыст: пръсть. 8, скерын; скврънащьса. 34, скры: скръжетаахж. 3, 33, срыд: тажкосръди. 5, сръдечный. 15, стызахъ. 20, стыза. 36, съ: дынъ съ. 3, съде. 17, тергд: твръдо. 4, тръп тръпъливъ. 8, тръпътъ. 38, чры: чрывь. 52. и пр.; — въ окончаніяхъ: — в муж. р: мжжъ. 2, пжтъ. 2, 3, цръ. 3, шгнъ. 14, нашъ. 8, гнъ. 28, — в ж. р: съвъстъ. 3, паматъ. 9. болъзнъ. 12, простъ. 13, помощъ. 29. пльтъ. 33; — мъ: повчениемъ книжныимъ. 2, оумомъ. 2, ш немъ. 2, и пр. постоянно; — ть: естъ. 3, бждетъ. 2, иматъ. 2. нъсть. 11, глеть. 2, сжтъ. 2, и пр. Столь же часто, особенно въ строкахъ толкованій, употребленіе ь вм. ъ: въ коренныхъ созвучіяхъ: въп: выплъ. 6, въз: выскрсни. 3, вызвращж. 26, длъг: дльготж. 30, 36, ллг: съльгаша. 26, млгн: мльника. 23, плън: испльнена. 13, испльни. 29, плъти: пльти. 17, и пр.; въ окончаніяхъ: — г: плодь. 2, днаволь. 11, троудь. 12, львь. 12, сждь. 14, врагь. 15, плень. 17, сань. 30, спь. 30, ырь. 3, срагь. 3, — род. пад: по сръдъ звъздь. 12, дъль члвчь. 19, тайнь. 29, в глагол: приде вызискать и спасть. 5,—авт: лжкавь. 13,—ат: оудоблёль. 12, — эк: крёпькъ. 27, — эш: потъкыше. 10, и пр. Въ следствие того же смешения слоговъ твердыхъ и мягкихъ пишется и вм. ы и ы вм. и: нинъ. 4, на гли. 3, далъ бимъ 92, пратръпаль бимъ, оукрыль бимса отъ него. 96, би высхоталь. 92, би поносилъ. 96, биша послоушали. 151, биша исправилиса. 221, верний чикъ. 109, възалчжтъ бко исы. 104, и пр.

- 2. Замѣненіе глухихъ гласныхъ ъ и ь чистыми о и е очень часто; но не исключительно. Еще болѣе часто безслѣдное опущеніе глухихъ гласныхъ, не только въ сложныхъ словахъ, но и въ концахъ словъ (какъ на пр: дал ми сси, прѣд лицемь, из ржкы).
- 3. Важная особенность памятника есть смѣшеніе юсовъ широкаго и тонкаго, ж и а. Почти на каждой страницѣ встрѣчается употребленіе а вмѣсто ж и на оборотъ ж

вмѣсто а: — иногда и въ коренныхъ слогахъ, очень часто въ окончаніяхъ: — ж 22, жа: казы. 3, 4 = 6м: прижтъ. 7, — ж 1-го лица: помоласа. 6, поклонаса. 6, измыа ложе и постела мож имоча. 7, възвеселаса. 9, въпита: 20, не вклонаса. 20, възлюбла. 21, — ж вин. пад: постела. 7, пра мота. 9, дшж мож. 7, въскжж. 3, — ж твор. пад: седморицеж. 15, — жть 3-го лица множ: имат. 3, Жемлатса. 11, глать. 16, вьсприїматъ. 21, — жи прич: имаще. 7. глаще. 8, знаващем. 10, принмлаще. 23, — а род. пад: — дійж твоєжі. 11, своєна дшж. 14, — а вин. множ. муж: глы мож. 6, люди мож. 26, — а имен, и вин, мн. жен: хвалы твож. 10, сждбы твож. 11, заповѣди бжиж. 11, — а прич: поминаж й. 11, божиса. 29, — ащ прич: стожщий. 2. — Иногда ж употреблено вивсто ъправи и при вы всемогжи на небёхъ живеши. 172; бж вм. бъща: дроугъ дроуга 8 чаате ніко да й бж оўловили. 110, аще бж слоушали ба. не бж лишилиса. 150. — Любопытенъ случай замѣненія ж посредствомъ ь = ъ: Хс же вь ребра льщею прободень бысть. 196. Буква в вм. а написано въ слове пойсе (= помдоша). 148.

4. правильно употреблено почти во всёхъ коренныхъ созвучіяхъ и въ большей части окончаній словъ, иногда только замёняясь буквою а; но есть не мало случаевъ, когда ё написано тамъ, гдё бы можно было ожидать а или ні. Вотъ примёры того и другаго: — а вм. і: — накажатеса вси сждащеи земи. 4, сважамъ праведника, 49, 95, 250, въсплещате ржками. 82, възыщате. 123, не въздвижате на высотж рога вашего. 137; — і вм. а: подрёжаща ма подрёжаніе 58, подрёжащж. 149, тріва. 61, всё її тебе чёжть да даси пищж. 193. чёяхъ спсению. 233, чёшж спсению приймж. 218; — і вм. на: і ко. 6, волі. 2, всё власть. 6, всёкъ. 8, диаволі. 9, її шги і і і і і помышлёжть. 11, сматрієши. 13, дёлі. 13, стрільжще. 13, състрібліти. 13, бкорієть. 14, и пр.; послі согласной постоянно. Въ слові помінжти вмісто а иногда написано і; на пр. поміни. 38. помінжхъ. 125.

- 5. Иногда вмѣсто оу или е въ дат. муж. прилаг. именъ употреблено послѣ мягкихъ согласныхъ о: избавлѣжщомоу. 7, бжджщомоу. 14, сжщомоу. 95.
- 6. Иногда вмѣсто обычнаго ь написано и, на пр: оудиви млти твож. 20.
- 7. Очень не рѣдко смягчены губныя буквы посредствомъ л: възлюбла. 21, мвлѣм. 3, избавлѣжщомоу. 7, ловлѣаше. 12, шставлѣнъ. 13, Иаковлѣ. 37, Адамль. 6, землѣ. 13, земли. 13, клепла, 3, выплѣ. 6, шбыстжплыше. 15, и пр.; но встрѣчается и опущеніе л въ этихъ случаяхъ: възлюбеный. 3, кораби. 193, поставенъ. 3, земи. 2, 3. зема. 5, 3, 16, и пр.
- 8. Очень часто, но не постоянно, употреблено c вмѣсто ш, чаще всего въ прошедшемъ времени глаголовъ: до днесънваго дне. XXX, 7, основания горъ съмасаса (= съмащаса = съматошаса). XVII, 8; Штврѣса (= отврѣша = отврьзоша). XXI. 14; ыса (=ыша=ыдоша) и поклонишаса. XXI. 30, похвалж правиї срцемъ принаса (= принаша) ш ба. XXXII. 1, (скръби) навъса (=наведоша) на нь Жидове. XXXIII. 7, взиъсаса бъсі. XXXVIII. 5, не Швръсъ (= отврьзохъ) оустъ своихъ. XXXVIII. 10, ACA (= каша) ма безаконений моа. XXXIX. 13, стоудь принаса (= принаша) Жидове. XXXIX. 16, крѣпциї земи зъло възнъсаса (= възнесошаса). XLVI. 10, смасаса (= сматошаса) подвижащаса. XLII. 6, бользни на принаса (= прикаша). XLVII. 7, прикасомъ (=прикахомъ) вже мілость твож. XLVII. 10, (печаль) навъса (= наведоша) бъси на члвка LIII. 9, въскръбъхъ печалия моей и смасъса (= съматохъса). LIII. 3, занаса са оуста глащиймъ. LXII. 12, възнасъ (=възнесохъ) подъ назыкомъ моимъ. LXV. 17, пх' же не взасъ (=възахъ) въздаахъ имъ. LXVIII. 5, тебе ради приъясъ поношений. LXVIII. 8, вызнѣса (=възнесоща) власвимиа. LXXII. 9, вызнасаса Жидове градынена LXXII, 18, възмасаса (= възматошаса) вси неразоумниї срцем. LXXV. 6, смасъса (=съматохъса) и не глахъ. LXXVI. 5, к тебъ ги възасъ дшж

мож. LXXXV. 3, възнъсь же са ѝ смърихь. LXXXVII. 16, клась са (= клахъса) Двоу рабу мо ϵ^{M8} . LXXXVIII. 4, единож класъса (= клахъса). LXXXVIII. 36, простиба твоеа смасомса (=съматохомъса). LXXXIX. 7, попель тако хлібов тась (= ыдыхъ). СІ. 10, поыса (= поыдоща) всъкж травж. СІУ. 35, възнѣсаса (=възнесошаса) вльны его. СVI. 25, 8ста лъстива отъврѣсаса (= отврызошаса). CVIII. 2, Шысьса и сътрасьса (= отънахъса и сътрасохъса). СVIII. 23, заповъдемъ твоимъ върж нась (= нахъ). СХVIII, 66, оуста мон Швръсь (= отврызохъ). СХVIII. 131, изв'єсте (= изведосте) очи мон. СХVIII. 136, възвъсь (= възведохъ) шчи мон въ горы. СХХ. 1, ни вызвъстеса (= възведостеса) очи мои. СХХХІ. 1, възнёсь (= възнесохъ) диїх мож. СХХХ, 2, к тебь възасъ діїх мож. СХЦІІ. 8, въ чрывь принасомь. П. V, шьась (= отънахъ) поношение ш сновь Излвь. СЫ, заповъдни твойхъ не послоушахом ни съблюсомъ (съблюдохомъ). Π. VII.

Что касается до формъ образованія словъ, то болье другихъ замъчательны слъдующія:

- Кромѣ обыкновеннаго окончанія прилагательныхъ въ им.
 муж. на ып и пї = пи, употреблено пногда ы: седмы, шсмы.
 благодатны. 128, и пр.
- 2. Обыкновенно въ 3-мъ лицѣ удержано т, но иногда его нѣтъ: мнози гла 6, 8зра нбса. 8, оуслыши. 29, да не пакы въ глабінж зль придж. 122, бждж дьник его мали. 209, бѣсове замышлѣа. 216, бждж снове его. 209.
- 3. Прошедшее совершенное большею частію образовано съ помощью х и ш и безъ сжатія кореннаго созвучія, но не рѣдко встрѣчается и безъ х и ш или съ сжатіемъ корня. Сжатіе корня встрѣтилось въ слѣдующихъ глаголахъ: блюд: съблюсомъ (= съблюдохомъ). 275, въде вѣса (= ведоша. 195, възвѣсаса (=възведошаса). 65, 131, възвѣстеса. 240, въвѣсте. 75, извѣсте. 231, навѣса (= наведоша). 48, 55, 95,

вми: въвлехь (= въвлекохъ). 231, извлеша. 62, шблешаса. 112, 113, 211, връз: Шврѣсь (= отврызохъ). 67, 231, штврѣса (= отврызоша). 209, жы: въжбша (= въжьгоша). 134, md = nd: гасъ (= гадохъ). 185, гаса (= гадоша). 38, не нагасаса. 104, лак: налаша (= налакоша). 13, 62, слахса (=сълакохъса). 66, слаша (= слакоша). 99, мат: възмасаса (= възматошаса). 138=вызмашаса. 250, смасъса. 95, 139, 225, смасаса. 48, 49, 81, 110, нес: възнёсь = възнёсь (= възнесохъ), 114, 162, 164, 240, възнѣсаса (= възнесошаса), 83, 132, прѣвъзнѣсаса (=прѣвъзнесошаса), 60, 195, 205, снѣса (=сънесоша). 201, рек: рѣхъ. 140, 251, рѣша. 126, издрѣсте 114, нарѣша. 86, спк: расѣша (=расѣкоша). 133, тек: тына (=текоша). 107, истына. 198, потына. 144, 198, им: почиса (почьтоша). 200. Глаголы, употребленные въпрош. сов. безъ х и ш, суть следующіе: бы: прибегь (азъ). 254, прібегж (они). 91, разбътжса. 255, вин: повинжса (они). 3, вры: възврытж (они). 34, испроврътж (они). 153, 196, Шврътъ (азъ). 47, **Швръгжс**а (они). 97, развргомъ (мы). 252, ваз: 8вазь (азъ). 10, оувазж (они). 10, 57, ильб: Углъбж (они). 10, граз: погразж (они). 264, 265, илб: погыбж (онп). 259, двиг: въздвигъ. 37, въздвигж (онп). 31, жерь: пожръ (онъ). 62, пожръса (она). 42, ид: пдж (они). 104, внидж (они). 120, 141, възидж. 235, изидъ (азъ). 264, изыдж (они). 28, 150, обидъ (азъ). 42, обидж (они). 20, 33, отидж. 69, придъ (азъ) 34, 66, 67, 70, 120, придж (они). 122, 251, проидомъ (мы). 114, пръндж (они). 143, 168, пръвъзыдж. 55, 65, разыдж. 33, снидь (азъ). 275, снидж (онп). 205, кръс: выскрысж (они). 80, лиз: възлъзж (они). 271, млък: оумлъкж (они). 205, мог: могж (они). 61, вызмогж 26, 252, изнемогж. 9, 41, премогж. 111, мрьз: шмрьзж (они). 202, ник: възникж (они). 172, ньз: оуньзж (они). 65, пад: падж (они). 30, 41, вынадж. 103, низъпадж. 99, Шпадж. 26, спадж. 79, рът: обрътомъ (мы). 251, шбрѣтж (онп), 194, 138, изшбрѣтж. 70, стиг: постигж (они). 251, съх: сьсъхжся (они). 184, съд: съдомъ (мы). 246, сѣдж (они). 235, тры: стрыгнаса (они). 197, трас:

сьтрасьса (азъ). 211. Штраса (они). 211, хръм: шхръмж (они), иез: ищезж (они). 110, иът: почиса (они). 200.

И въ этомъ памятникѣ въ слогахъ сложныхъ съ л и р, буквы ъ и ь стоятъ постоянно послѣ л и р: влъны, мрътвы, и т. п.

Опечатки: стр. 208: 9: и Йюдей вм. Йюдей, 31: Йюдѣйскъ вм. Йюдѣйскъ; стр. 209: 26: дьньсъ вм. дьнь сь; стр. 210: 1: Гъ вм. Гъ, 19: наказание вм. наказание.

Въ Дополненіяхъ помѣщена еще одна выписка изъ этого памятника.

6. Норовская псалтырь.

Памятникъ этотъ извёстенъ мнё только по описанію и выпискамъ Востокова.

Это — рукопись въ 4-у на 267 лл. безъ конца, по мнѣнію Востокова, XIII вѣка*). Первый листокъ занятъ разными принисками, изъ которыхъ самая любопытная — 12 словъ на неизвѣстномъ языкѣ, вѣроятно, названія мѣсяцевъ:

равасъ. теларивъ. реавамъ. йра. арва. аларфа. никанъ. гард8. гардамъ. деое. к8стерина. тайлегера.

На лл. 2—11 помѣщены псалмы праздничные: на рожд°тво вци, на вьздвиг кр°та, аплмы великым и пр.; — на л. 12-мъ молитвы пріуготовительныя къ чтенію псалтыри; — съ 13 листа начинается псалтырь; послѣ каждой кабизмы написаны тропари и молитвы. Въ трехъ мѣстахъ приписаны лабиринты: достиже срѣдѣ медоточная книга (послѣ 10-й кабисмы), слава (послѣ 150 пс.), Хрїстос начало и конец (послѣ пѣсни пр. Захаріи). На оборотѣ 163 л., послѣ этого 3-го лабиринта записано скорописью заклинаніе отъ ужаленія змѣи:

Иїсу Xc. сарандара. сарандара марандара ршхь сетеоусь хаса оулты сетидаръ Ульты. айль Павей рахасъ Петръ

^{*)} Описаніе Востокова напечатано: см. Филолог. наблюденія: III. 173; выписки его находятся въ рукописи: «Для Словаря»: стр. 639—641.

саатасъ аспида 8 гасъ василиско дегенъ. Хсъ деръти. амин. амин. Сиа митва кгда изъ зъмът чловъка. да прочете гш над водж и да му да да испіетъ.

Относительно употребленія буквъ въ этомъ памятник особенно замічательно:

- ї вм'єсто и: довольно часто: прі, нечестіви, л'єншстіж, гр'єшніку и пр.;
- w вмѣсто простаго о также довольно часто и въ началѣ и въ серединѣ словъ: wпадетъ, wгнь, вwдъ, лѣнwстїж;
- шт и щт не рѣдко, но есть и щ: къ прістаништоу, просфештаетъ, на сѣдалишти, нощиж, аще и пр.;
 - ы, а не ы, исключительно;
 - А смѣшанно съ а: вызвысаса вь азыцѣх;
- іотованіе употреблено въ ы и ы; для другихъ гласныхъ употребленъ надсрочный знакъ (его, боазнь), или ничего.

По отношенію къ выговору замѣтить слѣдуетъ:

- 1. Смѣшеніе твердыхъ и мягкихъ слоговъ, выражающееся въ смѣшанномъ употребленіи ъ и ь: въсѣ, въси, бждетъ, шпадетъ, творитъ (ср. свѣсть); вьскрьснжтъ, вькоупѣ, пожрѣхь, свѣтильникь, вь стльпотажестех.
- 2. Смѣшеніе ѣ и ы: послѣ согласныхъ вмѣсто ы всегда написано ѣ: волѣ, въсѣ, ГАковлѣ, царѣ.
- 3. Смѣшеніе носовыхъ гласныхъ: ж вм. а: оуклонишжса, не трѣбовашжса, оустрашишжса, шставишж, вьзашжса, прѣваришж, шжени ш мене шгаважщжж ма лжкавных помыслы, изстжжаж (прич.), кедри божиж; адоль, зема (вин.).

Кромѣ этого любопытно употребленіе sm вмѣсто um или u въ глаголѣ иштез—: изтезнжть, изтѣзошж, изтезе, изтѣзаетъ, изтезохом'. изтезохж, изтезохом, истезати; x вм. u въ словѣ изтезохж, — ϕ вм. u въ словѣ свѣтъ и производныхъ: u сфѣтъ, присфѣтъ, иросфѣштаетъ.

Изъ грамматическихъ формъ, кромѣ отмѣченнаго истезохж, любопытно прошедшее простое краткой формы: обидъ и пожръхъ (— обидохъ и пожрохъ).

7. Служебная минея В. И. Григоровича.

Служебная минея, изъ которой приведено въ моемъ сборникъ нъсколько строкъ на стр. 211 - 212, извъстна мнъ только изъ двухъ тетрадей, написанныхъ совершенно одинаково, красивымъ мелкимъ уставомъ, иногда сбивающимся на скоропись, въ длинную 8-у по 34 строки на страницъ, на очень хорошемъ пергаминъ. Тъ изъ заглавныхъ строкъ, которыя писаны крупнымъ уставомъ, раскрашены по частямъ разными, красками, зеленой, спней и желтой, и въ написаніи отличаются вязью. Въ одной тетради находятся: конепъ службы св. Власію, относящейся къ 11-му февраля, — стихира на память св. Мартиніана съ упоминаніемъ о памяти св. Онисима постника, подъ 13 февраля, — служба прпд. Константину философу 14 февраля, — стужба на память обрътенія честныя главы Іоанна Крестителя, 24 февраля, — стихира на память св. муч. Евдокій съ упоминаніемъ о памяти свв. Маркела, Антонія, Нестора и Трофима, 1-го марта, — стихира на память св. Конона вертоградаря, св. муч. Канона, и сс. мм. 42-хъ Сирійскихъ, 6-го марта, — служба 40 мученикамъ Севастійскихъ, 9 марта. Въ другой тетради находятся: стихира св. Маріи Египетской съ упоминаніемъ о памяти св. муч. Елевоерія, 1 апр вля, — служба препд. Менодію и Кирилу филолофу, съ упоминаніемъ о памяти сс. мм. 120-ти и Евтихія патріарха Константинопольскаго, 6-го апрыля, — стихира св. Өеодору Сикеоту съ упоминаніемъ о памяти св. Анастасія епископа, 22 апрыля, — служба св.-м. Георгію, 23 априля, - служба св. апостолу и евангелисту Марку, 25 априля, — стихиры св. апостолу Іакову Зеведеову, 30 апреля, служба св. пророку Іереміи, 1 мая, безъ конца. Изъ этой рукописи изданы В. И. Григоровичемъ службы св. Константину Философу и Менодію въ Ученыхъ Запискахъ Казанскаго университета, 1862 г. и отдёльно подъ названіемъ Древне-Славянскій памятникъ, дополняющій житіе Слав. апостоловъ св. Кирилла и Меоодія, а мною только первая изъ нихъ въ Свёдёніяхъ и запискахъ о малоизв. и неизя. памятникахъ: XXVIII, въ разночтеніяхъ вмѣстѣ съ особенностями другихъ древнихъ списковъ.

Въ употребленіи буквъ замѣчательно слѣдующее:

- ѕ употреблено не рѣдко въ слѣдующихъ словахъ: ѕвѣзда: ѕвѣзды (есть и звѣзда), ѕвѣрь: ѕвѣра, ѕвакъ: ѕвакомь, ѕидж: ѕиждителю, ѕиждителеви, ѕѣло, забж: проѕабение, проѕабыи; брѣгж: небрѣѕѣмь, двигж: не подвиза, (есть и подвизаса, въздвизаемъ) жъгж: раждиѕаж, могж: не моѕи, нога: ноѕѣ, стьѕа стъга: ѕтьѕж, югъ: юѕѣ.
- ї написано часто и между согласными (прїлежно, чїстж, прїложи, мїроу, прїтчами, б'чїтелю. Хрїстѣ), еще чаще послѣ гласныхъ: бжиї, приїмж, дѣтиї, Илиїнож, вѣрниї, пѣниї, доблиї, проїде и пр.
- ш написано постоянно въ началѣ словъ, равно и въ серединѣ сложныхъ словъ, которыхъ гласная часть начинается съ о (шгнї, шбличенині, нешслабно), и не рѣдко въ серединѣ словъ: красштж, кротшкъ, прѣмждршсть, истшчника, Ханашньскый, Ишна, Ішснфь, Иршдово. Иногда употреблено ©: въ ограды, обличи.
- 8 написано такъ же часто какъ п \dot{w} въ началѣ словъ, которыхъ главеая часть начинается съ у (8чений, 8ловлева, 8мъ, 8бо, 8краси, прѣ8крашень, на8чи, раз8ма), а равно и въ другихъ случаяхъ (новом8, скр8ши).
 - щ употреблено исключительно передъ шт.
 - ы употреблено исключительно передъ ъ1.
- іотованье выражено частію посредствомъ на на на на на посредствомъ на на на посредствомъ на на на посредствомъ знака на посредствомъ знака на посредствомъ знака на посредствомъ на на посредствомъ на на посредствомъ особенной буквы: таково широкое $\dot{\varepsilon}$.

Въ употреблении буквъ выразились особенности выговора:

- 1. Смѣшеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ всего рѣзче выразилось въ смѣшенномъ употребленіи ъ и ь: ь написано вообще гораздо чаще чѣмъ ъ, но и то и другое только случайно правильно. Буква ъ вмѣсто ь написана въ словахъ: оскврънихь блгодатъ, льстъ, пльтъ, печалъ, црквъ, рождъшжа; ь вмѣсто ъ въ словахъ: сьмрть, мирь, медь, животь, проповѣдаль еси, бываемь, смбрѣтохомь и пр. и пр. Вмѣсто нънѣ постоянно написано нинѣ.
- 2. Глухія гласныя ъ и ь часто опущены, особенно въ предлогахъ, часто и замѣнены гласными чистыми, особенно ь гласною е: весь, зачении, честно, шрел'скы, жерый, храберь.
- 3. Буква в написана после согласных вместо и: всечьскыимь, чемь, по омъ чесе, чемещоумоу, прогонителе, вчетеле, пастыре, заре, боуре, земе, равнеж, древнего, в поустынехъ, власеными, претчеми, лоучеми; но есть и притчами, лоучами, въсплещате; и написано постоянно после гласныхъ или въ начале слова: ижо, извлем, стоише, но есть и еко.
- 4. Носовые гласныя ж и а употреблены смѣшанно: ж очень часто вмѣсто а: жзыкъ, жзычници, прижти, шжтаєтса, пощждимъ, сквръны тѣлесныж, воды сладоточныж, ветхый й новыж блгати, блыщжщаса, стожщихь, дрьзнжшж; столь же часто а вмѣсто ж, а на вм. ж: велий млть, мыслиж своєй, любовий, съ радостий, имащжы, дайщи, пойщимь, 8слыша азь, не смѣйть; назы, вселенжы, равносжщнжы, своёй млтина, истачанащи, и пр.
- 5. Согласная л послѣ губныхъ то вставляется, то опускается: възлюблевань, прославлеємь, древле, 8 дивль, пріємлемь, потоплѣєма, капла; колебащаса, възлюбень, възлюбеном8, земѣ, зема, земи.
- 7. Буква о иногда оставлена, иногда замѣнена другою: Елевоериѣ, Голиада.

Въ отношеніп грамматическихъ формъ отмѣтить можно смѣшанное употребленіе ъти и ът какъ окончанія имен. пад. муж. рода прилаг. именъ: сватыти и въспѣты, преславны.

Постоянно употреблено ъ и ь въ сложныхъ словахъ послѣ р и л: срь^лце, наплънѣемь.

Постоянно же смягченіе ск въ ст: стльстий, Мадиам'стьи, мо'рстьмь.

Опечатки: стр. 211: 2 и 13: Меоодиа вм. Меоодиа, 3: философа вм. философа, 5: стмь вм. стмъ, 7: чтж щеи вм. чтж ще и, 8: достоине вм. достоино; стр. 212: 6: Словенское вм. Славъньское, 11, 16, 26, 33: Меоодие вм. Меоодие, 32: Курїло вм. Курїле, 33: страннъй вм. стран'нъй.

8. Минейный листокт В. И. Григоровича.

Листокъ, изъ книги въ 4-у по 32 строки на страницѣ, хранящійся у В. И. Григоровича, принадлежалъ, вѣроятно, книгѣ служебной минеи на августъ. Онъ заключаетъ въ себѣ частъ службы на 16 августа, когда празднуется Успеніе Пресв. Богородицы, именно: конецъ 8-й пѣсни и 9-ю пѣсню канона и затѣмъ стихиры. Стихиры употребляются и теперь, а каноны поются не тѣ.

Изъ буквъ по рисунку особенно замѣчательны: — п = в, з съ закругленнымъ концомъ, — к изъ двухъ несоединенныхъ частей: і и на косо поставленнаго г или с, — 8 съ раскинутыми длинными концами, — у изъ двухъ чертъ, короткой и длинной, соединенныхъ у низа строки тонкой поперечной черточкой. Буква ъ не употребляется, но ь пишется такъ, что иногда его можно принять за ъ (бесъмрътнаю, множъство). Кромѣ ж и л, употребляется еще д, д. Буквы w и 8 употребляются часто: w дво, wбъстожще, wдрь, 8блжаеть, w 8спеии. Іотованье посредствомъ в употреблено только въ ы: бесъмрътнаю, съмотрению, юко; для другихъ гласныхъ употребляется надписанная точка: еси, твоего, скиние, величѣемъ, егда, иметь, и патриюрхь, спсению, пожщи, раужющеса, с тобож.

Знаки носовыхъ гласныхъ употреблены по такому правилу: д или а послѣ согласныхъ въ значеніи тонкаго юса а; а послѣ согласныхъ въ значеніи широкаго юса ж; ж вмѣсто іж и ьа: жало, ис тыла, радоуетьса, велатьса, ш зема, готоващаса, мащи, глаще (два раза); выпилха, тва, небсыпажща, ходатанца непостыдна, бца величѣемь, высхыщааха, саще, на похвала земнымь, зрѣха, дивѣхаса, вижа, зоваще, вь рацѣ, приведатса, прѣсловащий; прижла, пожщи, исповѣдажщаж, ш быстожще, Давыскыж пѣни, и пр.

Буква ѣ употребляется вмѣсто ы послѣ согласныхъ: землѣ, вьсѣкь, вьсѣчьскам, величѣемь.

Для смягченія губныхъ чаще л не употребляется: прѣставеним, прѣставѣетса, на земи.

Прилагательныя имена въ именит. ед. муж. оканчиваются на ы: апостольскы ликь, крь тигіньскы родь, члчьскы родь.

Опечатки: стр. 213: 11: дне $^{\rm c}$ бо и вм. дне $^{\rm c}$ бо, 23: непрѣсган́но вм. пепрѣстан́но, 26: Придете вм. Придѣте, 27: выплощейс Δ вм. выплыщейс Δ , 28: ть ε вм. ты; стр. 214: 1: вымѣщьших вм. вымѣщыши Х $\overline{\rm a}$, 2: ти вм. си.

9. Норовские листки стихираря.

Шесть листковъ въ 4-у, составляющіе цёльную тетрадь стихираря, вывезены были А. С. Норовымъ, кажется, изъ Синая, и заключаютъ въ себѣ стихиры на послѣдніе дни декабря (съ 27 ноября, для празднованія св. «Иакова Прьсѣнина» до 6-го декабря, дня «сватителѣ Никалаѣ». Замѣтка о нихъ сохранилась въ бумагахъ Востокова съ небольшою выпиской. Востоковъ полагалъ, что стихирарь этотъ писанъ въ концѣ XII или въ началѣ XIII в.; странное надписаніе гласныхъ надъ согласными буквами напоминаетъ письмо Сербскаго евангелія конца XII вѣка. Употребленіе шт и ш вмѣсто щ (мошти, саши, ми) также напоминаетъ о времени очень древнемъ. За тѣмъ выговоръ писавшаго обозначается смѣшеннымъ употребленіемъ

ъ и ь; ъ и и и, а и ж, а и ѣ: обогатиль, жзь, дшахь, мльчитъ, вьпиемъ, въ Мурѣхь, — моуроположъница, тъмница, — Нъгколае, — възиважть, — глабинж, съ сашими, тобой, пойще, — авьениа, авъеньемъ, -ѣви. Съ этимъ вмѣстѣ можно замѣтить неупотребленіе ни знака ғ, ни надписаннаго знака надъ іотованною гласною, неупотребленіе л для смягченія губныхъ (неавьенъ а, авьениа, авьеньемъ), употребленіе предлога иж, т. емизъ или зъ вмѣсто съ (иж тобоа).

10. Парижскій стихирарь.

Въ Публичной Парижской библіотекѣ есть Греческая рукопись XIII вѣка (№ 1808), написанная на бомбицинѣ, заключающая въ себѣ Разговоры Платона и нѣк. другія статьи. На поляхъ десяти ея листовъ, начиная съ 25-го, помѣщена часть стихираря, заключающая въ себѣ стихиры первыхъ тринадцати дней сентября (за сообщеніе полнаго списка этого памятника я обязанъ И. М. Мартынову).

Въ правописаніи этой рукописи замѣчается: смѣшанное употребленіе и и ї, о и ω, оу и δ, ъі и ы; употребленіе є вм. к въ словахъ єго, ємоу; употребленіе ѣ вм. ы и послѣ согласныхъ и въ началѣ слога; употребленіе а вм. к и ка, а а въ значеніи а; употребленіе двухъ ьь вмѣсто ъ: Удобрильь; неупотребленіе іотированныхъ буквъ и знаковъ для выраженія іоты.

Въ правописании относительно выговора выдается:

- 1. Смѣшеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ, выражаюшееся смѣшаннымъ употребленіемъ ъ и ь, ъ и и : страстотръпъца, седъмихь, подаждъ, божъство, вьсесилъноа, шскврънишж, въсѣко, законодателъ, съдѣтелъ, творецъ, сжщихь, въппемь, нась, благь, стльпь, създание, лѣть, нинѣ, въдварѣешъ1, зиждътелевѣ, зиждътелю. Иногда употреблено оу вм. ю: празднолоубъцї, съдѣтелоу.
- 2. Употребленіе чистыхъ гласныхъ вмѣсто глухихъ: честно, вѣнець, храберъствѣ, въ любови, свѣтомъ, крѣпокъ, прѣстоло (им.). Иногда ъ не на мѣстѣ: дъври, просъвтѣса.

- 3. Буква ѣ не всегда на мѣстѣ, а иногда е вм. ѣ: вь вѣкъ бесконьчѣннѣ, процветшиї.
- 4. Смѣшеніе ж, а и а: за доушж нашж (множ.), слоужжщихъ, придошж, велиа милость, побѣдж матерна, проповѣдаащиса, глаголаще.
- 5. Для смягченія губныхъ буква л часто не употребляется: сьвъкоупень, съставѣмще, съставение, прѣстжпениемъ, прѣпрославенъ, приеметъ, на земли, сьставлъ.

Вмѣсто отъ написано разъ одъ: шдымываетъса.

Въ грамматическомъ отношении змивчательно:

- 1. Окончаніе прилагательныхъ въ имен. муж. ед: на ъп и на ъп: благъп ги, немощьнъп, събравъп, сладъкъп, новъп, добръп, божи, горкъп, блгошбразнъп, сватъп, блаженъп, новъп, божиї.
- 2. Въ косвенныхъ падежахъ аего, оемоу, ен: сильнаего, ветхаего, върнаего, благаего, пръчестнаего,—върноемоу, благословеноемоу, въ любови божен.
 - 3. Неправильность: на камън.

11. Паремейникт В. И. Григоровича.

Этотъ памятникъ до недавняго времени извъстенъ мнъ быль только по нъсколькимъ страницамъ снимка, сдъланнаго отъ руки. Прошедшимъ лътомъ В. И. Григоровичь привозилъ его сюда и далъ мнъ возможность имъ попользоваться. Вотъ почему въ дополненіяхъ (стр. 261—268) могъ я напечатать отрывокъ болье значительный. Отъ другихъ памятниковъ одного съ нимъ разряда, онъ отличается частымъ употребленіемъ вязи буквъ въ строчномъ письмъ, особенно вязи такихъ буквъ, которыя имъютъ отвъсныя черты, напр. м и и, а и и (мі, ан) и т. п. Кромъ з употребляется дъ знаъри, стъдъа, кнадъл.

И въ этой рукописи какъ и въ другихъ подобныхъ смѣшанно употреблены и и ї, о и ш, оу и 8: ъ исключительно передъ ы; знакъ а отличенъ отъ а: снатъса, сѣма, гла. Іотованіе посредствомъ в употреблено почти исключительно только для ід; не встрівчается очень рівдко; въ другихъ случаяхъ оно или не выражено никакимъ знакомъ, или особенными буквами (є вм. н., а вм. на и нж).

Смѣшеніе твердыхъ и мягкихъ слоговъ выразилось рѣзче всего исключительнымъ употребленіемъ с (днъ, нощъ, рождъства и пр.). Встрѣчается ю вм. оу, о вм. е, ъг и и одно вмѣсто другаго: доброу п злю, люче, трѣбоуащому, нинѣ, би, съ старцъг, съ кнадът. Замѣтить можно члколюбицъ вм. члколюбьць.

Смѣшеніе ѣ и ы очень рѣзко: очень часто написано ы вм. ѣ и ѣ вм. ы: въ лыпотж, свытъ, по срыдѣ, звыра, ш въсыхъ; ѣко, разлжчѣащи, ѣвиса; одно и то же слово написано и съ ѣ, и съ ы: трывж и трѣвж, прысмъкаащж и прѣсмъкаемі, земѣ и земы. Замѣтить можно еще: камѣниа (род.), камынна, въслѣнѣащимъса (—въскланѣжщимъса); сважамъ; печѣли, въ печѣлехъ; где, възде.

Смѣшеніе ж и а выразилось употребленіемъ а иногда и вмѣсто ж, ж вм. а и а въ значеніи ы и ж: зема (= землж), възлюба та, постава юношж, оумалишжса, твійра, земнъїа, свободоа, сѣащжа. Иногда а употреблено въ значеніи ж: приведе а (женж). Слово междж написано и съ ж и съ оу.

Для смягченія губныхъ л не употребляется: възлюб $_{\Delta}$, блислов $_{\Delta}$, $_{\omega}$ Сметъ, иставенъ, оустръмениї.

Вмѣсто в иншется т: Саваштовъ, анътрасъ, Етишпъскжа.

Прилагательныя въ имен. пад. муж. ед. ч. оканчиваются не только на ъп и ии, но и на ъї, и, ои, еи: моръскъї, джбравнъї, съмрътнъї, крѣпъкъї, бжи, бечестнои, бжеи. Въ существительныхъ вмѣсто ии также пишется одно и: $\ddot{\mathbb{U}}$ кости моихъ, $\ddot{\mathbb{U}}$ плъти моихъ, сжди.

Родит. ед. муж. въ прилагат. иногда оконченъ на аего: стаего, твръдаего.

Опечатки: стр. 216: 29: между вм. междоу; стр. 217: 8: море вм. морѣ, 14: сѣынжа вм. сѣынжа, 28: земъскъна вм. земъскъна, стр. 218: 16: въсе вм. въсѣ, 261: 17: сръбръ вм. сребръ, 264: 5: а вм. еа.

12. Паремейникт г. Лобкова.

Рукопись на изрядномъ пергаменѣ въ 4-у на 171 лл. по 22 строки на страницѣ. Она написана, какъ видно изъ послѣсловія, въ концѣ XIII или въ началѣ XIV в. (см. ниже стр. 224).

Смѣшенно употреблены и и ї, о и w, оу и 8, є почти постоянно; ы исключительно передъ ы. Іотованіе не выражено посредствомъ г.

Смѣшеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ выразилось смѣшеннымъ употребленіемъ ъ и ь, ы и и: мжжъ, връси, швръзено, блажень, молить, съвѣть, бъ, праведних, нечестивихъ, молависа че°ны шщи.

Буква в употреблена и вместо ы: все, пре, бие.

Иногда употреблено е вм. и, а о вм. е: бен (= божии), створь-

Смѣшанно употреблены ж и а: дшж нашж (вин.), вцж (род.), гавишжса, земла (вин.), книгж спа. Слово помѣнѣте написано съ ѣ.

Смягченіе губныхъ посредствомъ л не употребляется.

Иногда употреблено окончаніе ы вм. ын въ им. муж. прил: діть сты.

Иногда опущено т въ окончаніяхъ 3 го лица: сж., не пише. Опечатки: стр. 218: 5: стыхь вм. стхь; стр. 219: 13: Швръзеное вм. Швръзе Ное.

13. Листокг изг Жеравинскаго устава.

Листокъ этотъ, полученный мною отъ С. Н. Палаузова, писанъ на хорошемъ пергаменъ въ большую 4-у по 30 строкъ на страницъ.

Смѣшенно въ немъ употреблены и и i=i, о и w, оу и 8, исключительно ы, встрѣчается z (прогабь). Іотованье посредствомъ i допущено только въ ы вмѣстѣ съ i, и разъ въ i (сьзываi); въ другихъ случаяхъ оно выражается знакомъ надъ буквою (волеж, избавение и пр.).

Смѣшеніе твердыхъ и мягкихъ слоговъ видно въ смѣшен-

номъ употребленіи ъ и ь: дръжжще, Швръгьше, вызыти, на кроть, и пр.

Смѣшеніе ѣ и га обозначилось исключительнымъ употребленіемъ ѣ послѣ согласныхъ и га въ началѣ слога: покланѣжщеса, Излѣ, чѣание. Вмѣсто въсплещѣмь или въсплещамь написано въсплещимъ.

Смѣшеніе ж и а обозначилось частымъ употребленіемъ ж вмѣсто а: жзычню, шжтаниа, ш работы вражиж, бѣжжща, съврышишжса, проповѣдашж, и пр.

Смягченіе губныхъ посредствомъ л и соблюдено и не соблюдено: наставльшаго, избавение.

Опечатки: стр. 219: 8: новы вм. повы, 14: Вккритаго из вм. Вкритаго из, 15: (исто)чъша вм. источьша.

14. Севастьяновскій сборникт.

Книга, о которой говорю, вывезена покойнымъ П. И. Севастьяновымъ съ Аеона, и находится теперь въ Московскомъ музеѣ. Она написана въ 4-у, по 24 строки на страницѣ, довольно крупнымъ уставомъ, вѣроятно въ XIV в., и въ теперешнемъ видѣ заключаетъ въ себѣ 115 лл., тетради 23—36. На этихъ сохранившихся тетрадяхъ помѣщены слѣдующія статьи:

— Окончаніе Откровенія Авраамова, — Мученіе Андрея и дружины (26 авг.), — Слово Іоанна Златоустаго на усѣкновеніе Іоанна крестителя (29 авг.), — Слово о св. Герасимѣ, — о женѣ обрѣтшейся на островѣ съ сыномъ, — Память и похвала св. Кириллу философу и Менодію (6 апр.), — Житіе и жизнь Іоанна и Симеона юродиваго (іюля 21), — Житіе и жизнь блаж. Өеодоры (сент. 10), — Мученіе с. муч. Уліаніи (дек. 21), — Житіе и жизнь Іоанна постника, — отъ главъ о. Пахомія (мая 14), — Житіе и хожденіе с. Евфросиніи (сент. 25). Самый замѣчательный изъ памятниковъ, находящихся въ этой книгѣ: Память и похвала св. Кириллу философу и Менодію: по нѣсколькимъ спискамъ онъ изданъ мною въ Свѣдѣніяхъ и замѣт-

кахъ, XXXVII, и въ Кирилло-Меоодіевскомъ сборникѣ А. Е. Викторовымъ и П. И. Савваитовымъ (стр. 309—318).

Смѣшеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ обозначилось смѣшаннымъ употребленіемъ ъ и ь: чрънецъ, стъклѣницѣ, шбъдръжитъ, тръбезначалны (срав. трьсвѣтлами), кръчъмникъ, бждетъ, ведетъ (срав. зобеть), — вынъ, въходъ, създа, азь, шстанькъ, съвръшивь, вь оўстнахъ. Иногда встрѣчается несоблюденіе мягкости слога и при гласныхъ чистыхъ: прѣлатааше, прѣлатаіж, разараіъ, небрази.

Смѣшеніе ы и ѣ видно въ постоянномъ употребленіи ѣ послѣ согласныхъ и на мѣстѣ, и вмѣсто ы: 8читель, раздѣлѣъҳ, поселѣне, зарѣми, прѣ. Ср. прѣлатаюҳ, небрази, пиамъ.

Смѣшеніе ж и а рѣзко выразилось употребленіемъ одного вмѣсто другаго: жжжджщий, ни цжты, видѣшж, изгнашж, бишж, казыци, на казыцѣ, (ср. казыкъ, казыка), кароде (ср. кародъ), играк (прич.),—вь натръ, многж к8пла, възлюба (наст. 1-е лице) сътвора (тоже), катлик, пищж свою, дҳҳвнок силок.

Смягченіе губныхъ посредствомъ л употреблено рѣдко: коуплѣ, къплъ, емлж.

Въ грамматическомъ отношении особенно зам'вчательны:

- довольно частое употребленіе окончанія ы въприлаг. им. пад. муж. р: сты, прѣблжны, прѣмждры, многохоулны, грѣховны и пр.;
- употребленіе особенной формы прошедшаго: не шбрътж, съдж.

Опечатки: — стр. 220: 13: изъгнати вм. изгнати, стр. 221: 12: разавати вм. разавати, — 14: рече же на вм. рече жена, — 26: възать вм. възать, — стр. 222: 16—17: и би кже вм. абик же, — 38: делья вм. делья.

15. Пражскіе листки изг книги Еванг. итеній.

Памятникъ этотъ мнѣ извѣстенъ только по снимку, сооб. щенному покойнымъ Ганкою и по замѣткѣ его въ Časopisu Čes. mus. (1851. I. 155). Онъ хранится въ Пражскомъ музеѣ и заключаетъ въ себѣ 2 листа съ частью 3-го, въ 4-у. Важенъ онъ всего болѣе по обозначенію времени, когда писанъ, не только именами Греческаго императора Константина, его супруги Маріи и сына Михаила, патріарха Игнатія, Прѣяславскаго митрополита Висаріона, но и годомъ, 6785 = 1277 г. (См. ниже стр. 224).

Смѣшанное употребленіе и и ї, о и ш, оу и 8, ът и ы соединяется и въ этомъ пимятникѣ съ четырьмя способами выраженія іотованія: посредствомъ і, посредствомъ надстрочныхъ знаковъ, простыми буквами безъ знаковъ и особенными буквами: благам, житий, познавай, кдином, — патриарсѣ, правовѣриа, его, ею, Мариа, Михайлъ, непроходай, еж, малжж, — его, хотащиї, — Аркадиа, тр8долюбивое, Прѣжславскаго, оумѣжтъ.

Слоги твердые и мягкіе выражены смішанно посредствомъ то и ь: стльпоу, оувідівь, ксть, ведеть, оуміжть, стімь, прівысоцімь, — дімъ, водить, нашемъ. Есть и случай употребленія и вм. ъп: боукви сика.

По слову Васѣ (род.) можно догадываться, что и въ другихъ случаяхъ писецъ писалъ ѣ не только гдѣ слѣдуетъ, но и вмѣсто на послѣ согласныхъ.

Такъ же смѣшанно и употребленіе ж и а: Прѣжславскаго, ржкож, шжташжса, кдиноњ, братињ, послушањщиимъ.

Въ этомъ кругѣ памятниковъ и извѣстій о нихъ должно было ограничиться мое изданіе, какъ я предполагалъ весною прошедшаго 1867 года. Счастливыя обстоятельства дали мнѣ позже возможность познакомиться еще съ нѣсколькими важными памятниками. Такъ какъ отсутствіе замѣтокъ о нихъ было бы рѣзкимъ пробѣломъ въ издаваемой мною книгѣ, то я рѣшился, кромѣ дополнительныхъ выписокъ изъ рукописей, выше описанныхъ, помѣстить въ особомъ ряду дополненій выписки изъ этихъ вновь мною добытыхъ памятниковъ, а здѣсь дать мѣсто ихъ описанію.

Памятники эти суть:

- 1. Охридская рукопись апостольскихъ чтеній XII вѣка: привозима была прошлымъ лѣтомъ В. И. Григоровичемъ, и мною вся списана.
- 2. Слѣпченская книга апостольскихъ чтеній XII вѣка: открыта была въ 1844 г. въ монастырѣ Слѣпченскомъ (что не далеко отъ Прилѣпа) и сообщена была мнѣ въ отрывкѣ В. И. Григоровичемъ; а всѣ остальныя тетради взяты тамъ г. Верковичемъ, привозимы были сюда д-ромъ Я. Шафарикомъ и равнымъ образомъ мною списаны.
 - 3. Тріодь XII вѣка: привозима была В. И. Григоровичемъ.
 - 4. Зографскій Трефологій XII вѣка.
 - 5. Зографское четвероевангеліе 1305 года.
 - 6. Хиландарское четвероевангеліе 1322 года.

Съ тремя послѣдними памятниками я познакомился прошлымъ лѣтомъ въ Кіевѣ, по отрывкамъ, выпискамъ и замѣткамъ, находящимся у пр. Порфирія.

На страницахъ 269—351 издаваемаго сборника помѣщены выписки изъ сихъ памятниковъ; здѣсь въ описаніяхъ помѣщаю такъ же нѣкоторыя выписки.

1.

Охридская книга апостольскихъ чтеній.

Эта рукопись, принадлежа теперь В. И. Григоровичу, вывезена имъ изъ Охриды. Она безъ начала, конца и середины; всего 111 лл.; писана въ малую четвертку по 22 строки на страницѣ, на толстомъ пергаменѣ — въ началѣ довольно крупнымъ прямымъ уставомъ, а потомъ не столь крупнымъ косымъ. Первый почеркъ употребленъ на лл. 1—15.

Заключаетъ въ себъ чтенія съ начала на всѣ дни недѣли, потомъ со дня пятидесятницы суботнія и воскресныя, а за тѣмъ чтенія въ нарочитые дни съ сентября до конца августа. При чтеніяхъ впереди помѣщены иногда пѣснопѣнія и замѣтки о службѣ того дня, къ которому относится чтеніе.

Въ нѣсколькихъ мѣстахъ то отдѣльно словами, то по нѣскольку строкъ вмѣсто кирилицы написано глаголицей: такъ между прочимъ на лл. 13—14 значительная часть еванг. чтенія (см. ниже на стр. 272—273); такъ и на листѣ 99— часть календарныхъ замѣтокъ.

На л. 4 об. есть въ доль поля приписка:

ти Ис Хе бе нашъ поми на ами. донеси ста бие архиепипа Димитриа со здравим.

На лл. 69—111 пом'єщены между чтеніями на опред'єленные дни м'єсяцевъ календарныя зам'єтки о святыхъ и событі-

яхъ, поминаемыхъ въ эти дни. Вотъ эти зам'ътки съ нъсколь-кими объяснительными замъчаніями.

1. Мца севтбрь. а. днъ.

па^м. стаго Семеш^н стлъп'ника. иже въ шкрадѣ. и мж^к стъкъ. Италѣ. и Амона. и м. женъ постницъ и покои Иссоу Навкийноу. Естъ же и начжтокъ еникоу. и новоу лѣтъ.

Италѣ: такъ и въ Остр. ев. 1057 г.: разумѣется Aє $\partial \alpha$ - $\lambda \dot{\alpha} \zeta$. Амонѣ: разумѣется $\dot{\alpha}$. Ами $\dot{\alpha} \dot{\nu}$.

- 2. В. Мам.: т. е. Маманта.
- 3. г. ста. Антима еппа
- 4. д. Стъїхъ мітъ. Ави Шриминий. Өешдорь. и Моисию прркоу

Хотя слово Ави фиминий написаны какъ одно слово, думаю однако, что надобно ихъ раздёлить. Второе слово фриминий, очевидно, есть изкажение слова Ерміоніи: ср. Остр. ев. Первое Ави есть въроятно Авитъ вм. Авидъ, муч. Персидскій, память котораго теперь отнесена къ 5-му числу (Вершин. Мъсяцесловъ: 139), а прежде относима была п къ 4-му (Мартыновъ, Annus ec: 217).

5. е. Стъї мкъ. Завила и Вевет и Тоута^вл и Захариж пррка оубиение:

Читай: Сарвила, Вевеи и Опфаила.

6. г. стъ^х м^чкъ Евдоўна. Харитона. Такъ и въ Ватик. глаг. евангеліи: см. Свёд. о неизв. пам: . II: 52.

7. 7. Стра. стмоу мчко. Сомонови. Евпосоухоу. и Севгироу и стъи мцчи Харитоний.

Вместо Сомонови м. б. надобно читать Созонтови. Евпосоухоу— Евпсихію; Севгироу— м. б. Северіану (Март. An. 219).

- 8. й. Рожво. сты. Бии.
- 9. б. пам. Ишакимоу. и Аннь.

10. т. Стра. стомоу. Сеговаришноу. и поклонение стомоу кртоу Хвоу. и пам. Варифавъ: —

Сеговарийноу, какъ кажется, есть другое искажение имени Северіана, память котораго относится къ 9-му числу.

- 11. al. Стра. сты мчци Өейдоры.
- 12. б. Стра. стомоу мккоу Афътономоу. еппа бъївъща. въ Превиб. и стмоу Короунатоу.
 - Короунать но нашимь древнимь памятникамь Корнать— Кърнать—Кърнотъ. Мин. XII в. Обих. XII в. Такъ и въ Ватик. глагол. е́в.
- 13. г. Па^м стом8 Семейноу, по плъти жжицѣ гни. аръхиеппоу Иерм̂коу.

Такъ и въ Ев. Остр. 1057 г., и въ Ев. до 1117 г. и 1279 г. С \mathbf{x}^6 . пр $\mathbf{t}^{\mathbf{x}}$ въздвиженіа стаго к $\hat{\mathbf{p}}$ та.

Не. прѣ[™]. въздви[™]. ста^{го}. крта.

- 14. ді. Въздви^ж. стаго крта.
- 15. ей. Никитъ. и стыхъ шцъ. г сонъма.

Такъ и въ Ватик. глаг. ев., въ Ев. до 1350 и въ Греч. календаряхъ X—XI в.

Сж6 по въздвижени

Не по въздвиже ∴

Пам стаго Семешна, жжикъї гнъ. еппо Иермкоу.

- 16. гі. між Ефимиж.
- 17. ўт. стаго Пан'теле́ на. Харалапиа. Такъ и въ Остр. ев.
- 18. иї. Стра. стьи Өешдоръ, и стомоу мкоу Семешноу, епискпоу Иермскоу, снви, стомоу Инковоу братоу гню, и стомоу Кесарю.
 - Св. Өеодора поминается въ Греч. календаряхъ (Март. Ап. 226); страсть св. Симеона въ Ев. 1057, до 1117 и въдр.; о памяти св. Іакова брата Гдня не нахожу свѣдѣній подъ этимъ днемъ. Вмѣсто Кесарю не надобно ли читать Кастору?
 - 19. Пам Истоу Навгипноу, и стомоу мкоу Трофимоу. Дороменътоу и Сававонътию.

- О памяти Іисусу Навину въ этотъ день не имѣю свѣдѣній. Два послѣднія имена читать надобно: Доримедонту и Савватію.
- 20. к. стъх. мкъ Ев'ставиа. и женъї его и чждоу ею.
- 21. ак. Стра. стомоу. стлю и мкоу. Исаку еппоу. Кюпръскоу. и Семешноу жжицѣ гню. и сщение стомоу Минѣ. Такъ и въ Остр. ев.
- 22. вк. Стъи вщи въ Хроусополий. и стъи мци Приклови. и Мартианоу. и Николявоу. и стмоу. мку Фоцъ.
 - Тоже и въ Остр. ев., только имена правильнѣе: мученика Приска, Мартина, Николы и Фоки. О праздновани св. Богородицы Хрисопольской не имѣю свѣдѣній.
- 23. Ново лѣто. и зачжтие Ишаноу крлю.
 Такъ п въ Остр. ев., въ Ватик. глагол., въ Саввиной книгѣ, въ Серб. ев. XIV в.
- 24. Дк. Стра стъ. а. ми равнъи апломъ Өеклъ.
- 25. ёк. Стомоу Романоу. и.... Пафноутим. и Еξентий. и Ефентий. прку. Стымъте.
 - ВъВатик. ев. помянуты Романъ, Пафнотъ, Ефросивъв. Послъ имени Романа, м. б., слъдовало имя Йи, какъ въ Остр. ев.
- 26. к. Пръставлени. стаго апла И шана Өешлога.
- 27. кз. Пам. стъїхъ мкъ. Калистратоу и Епихарию. Аридинии и Ганий.
 - Вмѣсто Аридиніи и Гании вѣроятно надобно читать: Рифимии и Ганыны, какъ означены онѣ въ Прол. Новгор. XIII в. подъ 26 сент., въ Неапол. кал. подъ 28 сент., въ новомъ нашемъ 30 сент., такъ же какъ и въ Минеѣ XII в. и др. п.
- - Въ числъ Калитинскихъ или Калантинскихъ мучениковъ дано мъсто и Дородии, мнъ неизвъстному.
- 29. Стра стымъ мко. Трофимоу и Дородоментоу. Такъ и въ Остр. ев., только вмѣсто Дородоменту надобно читать Доримедонтоу.

30. Л. Стра. стомоу с. н. еппоу бывьшоу в' велицѣи Ар'мений. Мку Григорию. Мар'дорию. и Доронтию. и Костратоу и дроужинѣ ихъ.

Вмѣсто Мар'дорию, Доронтию и Костратоу надобно читать Мигдонию, Горгонію и Стратилатоу (ср. Март. Ann. 237)

Міть шктевръ. рекомъї листопадъ. —

1. а. стра с. Доминоу. Пам. прид. Романоу створъшомоу пѣнию. свитъкомъ. и мние с. Ареоъ. и дроужинѣ ихъ. и пам. Кртлю Ишаноу.

Доминоу, т. е. Домниноу: см. Греч. Вас. минологій и Ватик. глаг. Св. Арева тоже помянуть въ Ватик. ев. О памяти Іоанна крестителя въ этотъ день не имѣю извѣстій.

- 2. в. Стра. с. Кюприаноу. и Оустинь.
- 3. г. Пам с. мку Дишнисию. еппоу бъївъщоу великошмоу Арешпатитоу въ Антишхий.
- 4. Стра. стма. мка. Дометию и Дештиноу и стви вци. Такъ и въ Остр. ев. и въ Прол. 1250 г. Объяснение см. въ Annus. eccl. Мартынова: 210.
- 5. Стра. с. Аридъи. и с. Мамельхинъ.
 Такъ и въ Остр. ев.; только вмъсто Аридъи Ироиды.
- 6. г. Мние аплоу Өомъ.
- 7. z₁. Стра̂. сты^х м̂къ. Сер'гѣ и Вах'ха.
- 8. й. Пам препобнъ Пелаги.
- 9. б. Пам. Аврамоу, и Лотоу, и Ан'нъ и Елисавени, и дроужинъ ихъ.

Такъ и въ Остр. ев.

- 10. г. Стра. стомоу. Евламъпию. и Ев'ламъпий. и Акъс'пимъ. и прп. Василноу.
 - О памяти Акепсим'є въ этотъ день есть указаніе въ Милан. Греч. мине'є (Март. Annus. 244; о Василіп чудотворц'є въ Мине'є XII в. и Пролог'є Новг. XIII в.
- 11. Та. Пам. с. с. н. архиейпоу. Црвгра. Нектарию Аръсакоу. Атитоу. и Сисиноу и с. м. Зинаидъ.

Такъ и въ Остр. ев., только вмѣсто Атитоу — Атикоу.

12. ів. Стра. сс. мм. Тар'ехоу Провоу. и Андроникоу и стки Ооминъ. и дроужинъ ихъ.

Такъ и въ Остр. ев.; только нѣтъ памяти с. Өомины, вѣроятно, Домнины, какъ въ Минеѣ XII в.

13. іт. Стра. сс. Поликарпоу. и дружинѣ и .

Вмъсто Поликарпоу читай Папулу и Карпу: ср. Остр. ев., Минею 1096 г. и пр.

14. їд. Стра. см. мм. Назарию, Гер'васию. Протасию. и Келесию.

Вмѣсто Келесию чит. Кельсию.

- 15. те. Стра. с. м. Лоукианоу.
- 16. is. Стра. с. Лонгиноу сотъникоу.
- 17. Тд. Сщеник стъй вци. въ мъстъ рекомъмъ раи. и архагглоу Гаврилоу и стра сс. мм. Лешнтию. Доментию. Терентию.

Такъ и въ Остр. ев.; такъ и въ Сирмундовомъ синаксарѣ, гдѣ вмѣсто рекомѣмъ раи стоитъ ἐν τῷ ἐπονομαζομένῳ παραδείσω (Март. Annus: 249).

- 18. їй. Пам апіла Лоукъ евагста.
- 19. ю. Стра. стомоу мку. Манасоно у еппоу Коупръскоу. Такъ и въ Остр. ев., и въ Серб. прологъ XIII в. (Румянц.) только этотъ святитель названъ Мнасонъ.
- 20. к. Стра. сс. мм. Артемию и Арсевию и ізвльшомоуса агнъцоу.

Въ Остр. ев. «и Аверига».

Памяти ывлъшомоуса агнъцоу подъ этимъ числомъ я нигдъ не нашелъ.

21. ка. Стомоу Корънилоу. Въ Прологъ XIII в.: «памати Корнилим сътника».

22. с. ш. Иларийна.

Стра сс. мм. Ираклиа и Веръкиж и Инкова брата гнъ. «Веръкиж» вм. Аверким. Память Іакова брата гня вездъ отнесена къ 23 ч.

23. кг. с. мкоу. Өешдөрөү и **х**. шрокъ иже въ Ефесъ. и Захари йерек.

Витесто Фессидороу надобно, кажется, читать Өессидотии, какъ читается въ Вас. Греч. минологіи, въ Серб. прологъ XIV въка и пр.

24. кд. с. м. Ареов. и дроужинв его. и стви Глигорий. и пам Проклоу е. Црвгра. да папоу скоутомъ. еппоу Коупроу.

По древ. памятникамъ извъстны только св. Ареоа п Проклъ.

- 25. ке. м. Мартпана и Меркоуриа.
- 26. кб, м. Дъмитрий.
- 27. ка. с. стра с. Капетолинь.
- 28. кн. ч. Диймидоу. и пам. прп. йцемъ. Паоуди рованоу и Тропоноу.
 - Память Діомида въ этомъ день означена въ нѣк. Греч. синаксаряхъ (Март. Annus: 272). Объ остальномъ не имѣю свѣдѣній.
- 29. сс. мм. и аплъ Петра и Павла и крстль И шана. Стефана. Вар'навоу. И шспфоу. Трофима. Доробема. Домен'та йныхъ.
 - Св. а. Петръ и Павелъ, Іоаннъ Креститель и Трофимъ, означены въ Остр. ев.; ап. Варнава въ Неапол. календарѣ (Март. Annus: 264); св. Доробемъ м. б. тотъ же Трофимъ, только по другому источнику; св. Доментъ м. б. есть св. Даміанъ, означенный и въ Остр. ев.
- 30. Стра сс. мм. Ираклию. Ипимакъхъ. и с. Германоу. и йнѣмъ многомъ.
 - Св. Ираклій и Епимахъ означены въ Остр. ев. подъ 31 ч. Св. Германъ мнѣ неизвѣстенъ. Въ послѣднихъ двухъ числахъ смѣшаны три дня: 29—31 окт.

Мідь. ножвръ. рекомъї гроуденъ.

- 1. пам сс. безмездникъ. Козмж и Дамиана.
- 2. В. сс. мм. Акжди Пигасна. и инвхъ.
- 3. т. Стра. сс. мм. Аке ф"имѣ. И стъм Пер'пътбі. и Дикторинъ.

Вмѣсто Іоанна надобно кажется читать Іоанникія, какъ есть въ Минеѣ XII в., въ Уставѣ XII вѣка и пр. Послѣднихъ двухъ именъ нигдѣ нѣтъ.

- 4. д. с. Бин. Викоуроу. и стви Өейдоти.
 - «с. Бій», т. е. «священиє св. Софив иже есть въ Кънсве», какъ стоитъ въ Мстисл. ев. до 1117, въ Прологв XIV в. и пр. О св. Өеодотіи см. въ прологахъ XIII и XIV въка. Что такое викоуроу не понимаю.
- 5. е. с. Доминоу.
 - О св. Домнинѣ упомянуто въ Остр. ев. и въ Прол. XIII и XIV в. и пр.
- 6. г. Павла исповедника.
- 7. д. Стра. сс. мм. лг. въ Мелинтиний. бъїваетъ пама имъ въ црви с. Инжова брата Гнь.

Тоже что въ Остр. ев. и др. пам.; только не въ Мелинтинии, а въ Мелитинъ. Замъчательно указаніе на церковь во имя с. Іакова брата господня: вотъ, въроятно, причина частаго упоминанія о семъ мученикъ.

- 8. и. Михаила и Гаврийла.
- 9. 76. Стра. стін віди, въ мість рекомімь Ран. Такъ и въ Сирмонд. синаксарів (Март. Annus: 273).
- 10. г. с. Тимовею. и Арвемоноу. и Калипию. и пам. Өеш-дороу прю.
 - Сс. Тимовей и Арвемонъ помянуты въ Серб. прол. XIV в. подъ 9 ч. Вмъсто Калипія, надобно читать Каліопія, какъ въ Греч. кк. Вмъсто Өеодора цря, въ Спрмонд. и Милан. синаксаряхъ стоитъ Өеодосій великій, но подъ 9 ч., а въ Неапол. к. подъ 10 ч.
- 11. ат. сс. мм. Минъ и Викторию. и Викентию. и инъ.
- 12. вт. Стра. с. Аванасию. и Стефаноу, и Й саноу мастиво от моу.

Св. Аванасій и Стефанъ подъ этимъ ч. мнѣ неизвѣстны.

- 13. гі. Ишана Златооустааго.
- 14. Апла Филина. и Оом'в патриархо. и црв Иоустина. Патріархъ Конст. Оома упомянуть въ Сирмонд. с., но подъ 13 ч. Вм'всто Иоустина надобно читать Юстиніана.

- 15. ей. сс. мм. Гоуриж. Самони и Авива.
- 16. бі. Апла Манеа.
- 17. 71. Григорина чюдотворъца. еппа Кесариж.
- 18. Стра. с. Платоноу и Романоу. и Зак'хею Алфешвоу. Вмъсто Алфешвоу чит. Алфеоу.
- 19. Па^м. с. а. Павлоу и м. Стефаноу. и Инжовоу братоу гню Антимоу Тателеоу. Христофороу и Ефимий.
 - Первые три вмѣстѣ съ а. Павломъ и всѣ остальные помянуты въ Милан. и Сирмонд. сс., только вмѣсто Тателеоу надо читать Өалелею.
- 20. к. Пам. сс. ш. нн. и архиеппомъ. бъївъщиймъ въ Цриградъ. Маξиминноу. Проклоу. Анатолию. Генадию. Такъ и въ Ватик. глагол. ев. и въ Греч. минеяхъ.
- 21. кс. Сщение црви. стыж вцж и с. Оулпаний. Тутъ разумъется празднование внесения Богородицы въ храмъ и память св. Юліаніи, какъ означено и въ Ост. ев.
- 22. кв. Стра. ст. Агапию. въ Кесари Палестинъстъп и ст. Киликии.
 - Св. Агапій помянуть подъ этимъ числомъ въ Греч. минеѣ. Вмѣсто Киликіи читай Кикиліи.
- 23. кг. с. м. а. Ефимианоу. и стъп Миропии и с. Климентоу. О св. Евфиміанъ подъ этимъ числомъ не нахожу свъдънія. Объ остальныхъ см. Сирмонд. и Неапол. к. (Март. Annus: 285).
- 24. кд. с. Прокопию.
 - Памяти св. Проконія подъ этимъ числомъ дано м'єсто въ Греч. мин., въ нашихъ древнихъ памятникахъ XIII вѣка подъ 23 ч.
- 25. ке. Климента еппа. и Петра Алеξан'дриж. и таж. Ек'каоеринъї.
 - Подъ этимъ числомъ означена память св. Катерины въ большей части нашихъ древнихъ памятниковъ.
- 26. кs. Свіций. с. Гейргий. п стра. с. Еккаберинь. Такъ п въ Ватик. глагол. ев. О священіп церкви св. Георгія въ Кіевь см. въ Минев 1097 г., въ Еванг. Юрьевскомъ и др.

- 27. кд. Стра с. м. Инаковоу Персънин^ч.
- 28. ки. сс. иже на Строумици. Тимовен. Камасие. Евсевіє. Өеш дора. Петра. и инв.

См. въ Ватик. глаг. ев. подъ 29 августа, гдѣ впрочемъ не означены: Камасій и Петръ.

29. ко. Свщенё црви. с. м. Сергъ и (Ва)хха.

Тоже означено и въ Сирмонд. с. въ такомъ видѣ: dedicatio ecclesiae ss. Sergii et Bacchi prope Perennem citernam (Март. Annus: 293).

30. Л. Андреж апла.

Миъ декебръ рекомъй стоуденъй.

1. а. с. Өейдороу. и с. Тоута и Лохитрофоноу. и Кайатоу.

Не нахожу нигдѣ этихъ показаній.

2. Б. Сщение црви. с. Пайтелеим°на и Тивіа. Неизвъстное мнъ показаніе.

3. т. сма чюдотворъцема Космъ и Дамааноу и с. Си-

Памяти св. Сисинію нодъ этимъ числомъ не нахожу нигдѣ; память сс. Космѣ и Даміану помѣщена въ Спрмонд. и Милан. кк. (Март. Annus: 297).

4. д. Стра с. м. Варвар в. и Оулиніний, и Мироний, и с. Кртлю.

О се. Мироніп и Креститель не имью показаній.

5. ё. сс. Савы. Аверкиж.

Такъ и въ Остр. ев.

- 6. с. Николъї.
- 7. Стра. сс. мм. Прискоу Матиуаноу. и Николаоу. и Савиноу. и с. ü. н. Амбросию.

Память сс. Приска, Мартигана и Николая еп. означена въ въ Новг. прол. XIII в., въ Серб. прол. XIV в.

О св. Савинъ показаній не имъю.

8. Пам с. ш. п. Софроноу, епипоу Константию.

Память св. Софронія сп. Кийр. означена въ Мин. XII в.

вмѣстѣ съ памятью 6 апостоловъ; въ Серб. прол. XIV в. подъ 9 числ.

- 9. Зачатие. стви Аннв. егда зача. Бідж.
- 10. стви Влави дввв. и архгла Гаврила. и Дамианоу Евъграфоу. и Тоутаилю. и Минъна. Еръмогеноу.

О св. Евлаліи см. въ Неапол. к. (Март. 304); о Тубаиль и Вавеь въ Сирмонд. к. (т. ж.); вм. Минъна чит. Минъ.

- с. Стефаноу. Конъстатинѣ. Указаній не имѣю.
- 11. ат. стмоу. м. Итанлю. Акъспимъ. Терентию. и с. Амасоу.

Вм. Итанлю и Акъспимѣ чит. Аноалѣ и Акепсію. О св. Терентін чит. въ Прол. XIII и XIV в. О св. Амасѣ не имѣю указаній.

12. ы. Пам. с. ю. н. еппоу Сидоноу. и с. Данилоу стлъйнику.

Вм. Сидоноу чит. Спиридоноу. С. Даніилъ столпникъ, обыкновенно помвнаемый 11 дек., подъ 12 ч. помянутъ въ Неапол. кален. (Март. 306).

13. гг. Сс. мм. Евъстаний. Ав ентий. Евгений. Ареста. Мардариа.

Вмѣсто Евъстаоин чит. Евстратія.

14. ді. сс. мм. Өерса. Левгий. Флимона. Аполона. Лежнта.

Вм. Өерса чит. Өпрса; вм. Левгии—Левким; вм. Флимона—Филимона.

15. еї. Стра. с. м. Елевоерию. и с. м. Аматронъ. и Соусанъ.

Подъ именемъ св. муч. Аматроны не должно ли разумѣть с. Амеін, матери св. Елеверія. О св. Сусаннъ см. въ Прол. XIV и XV в.

16. sī. cc. мм. Провоу и Лиереви. пррка Енениж. и Амоca. и Модеста, и Варкха. и Йларий.

Сс. мм. Провъ и Иларій помянуты въ Милан. к. и н. др. (Март. 309), равно и Модестъ: св. м. Вакхъ (а не

Варкхъ) въ Серб. прол. XIV в. Объ остальныхъ двухъ не имъю указаній.

17. **ў**г. Сщение црви. стви Бци. и Провоу. и с. штрокомъ. Анани. Азари. Мисаиль. и Данила пррка.

Освящение церкви св. Богородицы въ Халкопратиихъ отнесено въ Остр. ев. и др. древ. пам. къ 18 дек. Память св. Прова отнесена въ памятникахъ къ 19 дек.

18. m. Стра̂. с. Фокъї и Ермона.

Память сс. Фоки и Ермона отнесена въ Остр. ев. и др. пам. къ 19 дек.

19. бі. сс. мм. Евтоха и Воніфа.

Слич. Остр. ев., ев. 1144 г., Прол. XIII и XIV в: Евтоуха. Сжбо. пръ рождъствомъ Хвомъ.

He — — — — —

пам Аврамоу. Исакоу. Иаковоу и Г. Шрокъ. Анани. Азари. Мисаилъ. и Данила пръка.

- 20. к. Игнатиы боносца.
- 21. ки. Стра. с. Евивий тоу. Иоулиани.

О памяти с. Евивийтоу, т. е. Еввіоту есть указаніе подъ 18 дек. въ Прол. XIII и XIV в.

- 22. кв. с. Анастасий мий.
- 23. кв. сс. мм. иже въ Крить. и Платона еппа.

О с. Платонъ еп. не имъю указанія.

- 24. кд. Навечерие рождъства Хва.
- 25. кд. Роживство Хбо.
- 26. кл. Съборъ с. Бии.
- 27. кз. м. Стефана.
- 28. ки. Өешдөра. еппа Цръгра. Такъ и въ Остр. ев.; въ др. нам. подъ 27 дек.
- 29. ко. сс. м³аденецъ. и па^м. всѣхъ крстианъ и братъ нашихъ.

Следовало прибавить «мечемъ и мразомъ побинныхъ», какъ означено въ Прол. XIV в.

30. л. Стра. с. Анастий Солоунъстъй. Чит. Анастасіи.

31. ла. Пам. с. ю. н. Зотикоу еппоу питателю бывъщоу сирымъ и с. Селивестроу папежю.

Послъднее показаніе находится и въ Остр. ев.; въ др. пам. папа Сильвестръ помянуть 2 янв.

Мить енваръ рекомъй просинецъ.

- 1. а. шортанне гне. и пам. с. Василий еппа.
- 2. Б. Стра. с. м. Өейгнию. и Моде^{стоу}

Вм. Өештнию чит. Өеоген . О Модестъ не имъю указанія. Сжб пръдъ півлениемъ.

- 5. е. Навечерие. стыхъ Епифанй.
- 6. s. Бгойвление. Сж⁶ на Бойвление. Hè — —
- 7. z. Съборъ кртлѣ Ишана.
- 8. *) . Па^м. стмоу Григорию и Монсею и стомоу Дометианоу. еппоу Меленти.
 - «Григорию и Монсею» вм. «Григорию еппу Моусии» (—Мисіи). См. Остр. ев. Подъ 10 янв. обозначена во многихъ памятникахъ память св. Григорія Нискаго и Дометіана Мелетинскаго.
- 9? Стън Бин. и па^м. стмоу Стефаноу. пръвойкоу. 💥
 - О памяти с. Бій подъ этимъ числомъ не имѣю показаній; о памяти с. Стефану первомученику см. въ Спрмонд. кал. подъ 11 янв. (Март. 36).
- 10. **т**. Стмоу ощю нашемоу Иоаноу. п стмоу мкоу. Полевкт^{оу}
 - О с. Іоаннѣ см. въ Остр. ев., а о св. Поліевктѣ подъ 10 янв. см. въ древ. Греч. Календарѣ (Март. 36).
- 11. Сънатие тъм в аблъ-

Synaxis angelorum въ Греч. мин. XVI в. (Март. 38).

- 12. Стра. стиъ. мкомъ. Теодороу и стъп мин Татнании. въ Евхантъхъ.
 - О Өеодоръ Евхантъ въ той же Минеъ (Март. 38).

^{*)} Слѣдующія строки 8, 9, 10, 11 и 12 янв. до слова «и стѣ» включительно написаны глагодицей.

- 13. тт. Стра с. Ермоноу. и Страникоу. чит: Ермил8 и Стратоник8.
- 14. дт. Стра. сс. ш. нн. мм. избиенъїмъ въ Синаистви горъ. Өешдороу. Павлоу. Данилоу. Ишаноу и дружинь ихъ.

Витсто Өемдороу чит. Өеодоулоу; вм. Данилоу-да Нилоу.

- 15. ет. Стра. сс. мм. Вавиль и Иертению. Такихъ показаній я не нашель нигль.
- 16. Si. Съпадение жжа. апла Петра. и стра с. м. Агни дъвъ. Срав. выше въ Савв. книгъ. О с. м. Агни упом. въ позднихъ прологахъ.
- 17. ізг. ю. н. Антоний.
- 18. йг. с. Аванасий. и Кирила.
- 19. от. Стра с. стлю и м. Өешдотню. и с. мин. и мку Лоукианоу и Дишнисию.
 - О с. Өеодот вен. Кипр. въ Минол. Вас. Макед. и въ нашихъ прологахъ. При слов мученица пропущено имя Евфрасіи или Евфросины. О св. Лукіан ви Діонисіи см. въ Греч. мин. XVI в. (Март. 48).
- 20. к. Пам. прб м. н. Евоимию.
- 21. ка. Стра̂. с. м. Нешфитоу. и Тоурсоу. и стѣи Агний. и прдб. Мартинию.
 - О св. Өурсѣ и Агніи см. въ Сирмонд. и Милан. кк. (Март. 49). О пр. Мартиніи указаній не имѣю.
- 22. Апла Тимовей и м. Анастасии.
- 23. кг. Стго Климента. шца Лаверъскъїхъ.

Кром'в «шіца Лаверъскъїхъ» надобно читать, какъ кажется: «еппа Анкурскаго».

24. Пан. с. И Фанно у кртлю и с. Ф. н. Филимоно у еппоу Коупръскоу.

Память Іоанна крестителя означена въ Греч. мин. XVI в., равно и память Филона Кипрскаго (Март. 54).

- 25. Пам. с. ѿ. н. Григорию Бословъцоу. ениоу бъївъшоумоу Назнанъзоу.
- 26. кп. Пам. стмоу Поликарпоу еппоу.

См. въ Остр. ев.

- 27. кд. Обрѣтение мощи И обана Хрисостома. Въ др. п. Прѣнесеніе.
- 28. ки. Пам с. с. н. Ефремоу. Соурениноу. и с. Агни. О св. Агни подъ этимъ числомъ не имею показаній.
- 29. ко. Обрътени мощи Игнатий воносца.
- 30. л. Обрътений мощи. стго w. н. Климента. папежа Римъска.

Такъ и въ Остр. ев. и въ Прол, XIV в.

31. ла. сс. Кира И шана. и с. Өеш дота. и чждома еж.

Вийстй съ сс. Кпромъ и Іоанномъ въ этотъ день совершается намять сестры ихъ Аванасіи и трехъ дочерей ея: Өеодотіи, Өеоктисты и Евдокіп: не изъ этаго ли переділаны слова: Өешдота и чждома еж?

Миъ. февраръ. рекомъї съченъ.

- 1. Стра. с. м. Трефоноу.
- 2. в. Ипотанти та нашего Ис Xa.
- 3. г. Симейна боприемда. и пррида Аннъї.
- 4. Пам прпд. Сидороу. Елаводию. (Не Клавдію-ли?)
- 5. Стра. сты мци. Агатий.
- 6. 5. Памо. ш. н. Маркелоу. Паръеению. еппоу. Ламфакоу.

Во всѣхъ мнѣ извѣстныхъ памятникахъ память е. Маркелла положена не 6, а 9 февраля; а е. Пареенія — 7-го февраля.

- 7. **z**. Па^м с. Вигилию. еппоу. Памяти е. Вигилию нѣтъ нигдѣ.
- 8. й. с. Филагрию, еппоу Папоу Дишнисию. Павлоу. Память св. Филагрія поставлена подъ 9 февраля и то безътрехъ другихъ.
- 9. Стра. с. м. Кефороу. прид. Маркелоу. Вмъсто Кефороу чит. Никифороу.
- 10. Т. СТВи Бци. въ АравитВхъ. Въ Сирмонд. к. поставлено: in Ariobindi.

- 11. кт. Стра. с. Власию. еппоу. и прдб. Варсанофию. Память св. Варсонофія встрѣчается въ нѣкоторыхъ памятникахъ подъ 6 февраля.
- 12. ы. с. Шнисима м а. Въ др. пам. отмъчена подъ 15 февр.
- Ті. Пам. с. Пафнотию постникоу.
 Въ прологахъ см. подъ 15 февраля.
- 14. Дт. С. *ш*. Авъξентин. и Кирилоу оучителѣ Словѣнъскоу жзъїкоу.
- Там с. аплоу. И евгестоу. И шано у и придб. шцема.
 Авъ вентию и Арсению.
 - Въ Сирмонд. к. Synaxis s. Joannis evang. in ecclesia Diaconissae (Март. 73).
 - О памяти сс. Авксентія и Арсенія, подъ этимъ числомъ не имью указаній.
- 16. бі. стыхъ. Памфила. Павла. Порфирина.
- 17. Пам. с. ш. н. Авξентию. еппоу Коупръскоу. И Поликаръпоу. еппоу.
 - Вмѣсто Авѣ́ентию чит. Авѣ́ивию, какъ и означено въ Прол. XIV в. съ прибавленіемъ: «не̂па Солиы Кюпрьскаго острова».
- 18. йі. Лъдамасию и Павлоу.
 - Не имѣю объясненій этому показанію: 15—20 февр. есть память разныхъ Павловъ.
- 19. бі. Стра. с. Василию еппоу. Не имъю объясненій.
- 20. к. с. Кейдею.
 - Въ Сирмонд. к. память Киндея означена 19-го февраля (Март. 76).
- 21. ки. Пам. придб. ощю н. Иоаноу постникоу. арппоу бълвъшоу Цриграда.
 - Означена 18 февр. въ Сирмонд. к. (т. ж. 76).
- 22. кв. Стра. с. м. Василию. Надобно, въроятно, читать Власию, какъ означено въ Сирмонд. к. (Мар. 78).

- 23. кс. с. м. Поликарпоу еппоу. бъївъщоу Змоурнй.
- 24. ко. Обрътение главъ. с. И сана кртлъ.
- 25. ке. Пам. стма мкма. Маркелоу еппоу. Амасисористы. И Римоноу еппоу. И предб. Өе шдороу шмамы шошмоуса.
 - О с. Маркеллѣ еп. Атамін Кириской см. въ Прол. XIII в., о Өеодорѣ юродивомъ Христа ради тамъ же и въ Троиц. лѣт. подъ 6738 г. О с. Римонѣ не имѣю свѣдѣній.
- 26. кг. Пам. прид. Порочрию еппоу и Гази стъи мин. и пам стмоу Стефаноу. створшомоу домъ питъти спротъп. и старцж и нищж.
 - Выраженіе «п Гази» написано вм'єсто «въ Гази» или безъ предлога: «Гази». Дал'є сл'єдовавшее имя св. мученицы пропущено. О с. Стефан'є, поставившемъ «старыхъ кормительниц Арматии» см. въ Прол. XIII и XIV в.
- 27. Пам. прпд. с. н. Маркианоу боносъцю.
 - О с. Маркіан' см. въ Прол. XIII и XIV в. въ Обиход' XIII в. и др.

(и только; на той же страницѣ слѣдуетъ).

Міть марть рекомыї соухыї.

- 1. а. Стра. с. м. Маркелоу и Антонию и с. Донатоу. О сс. Маркеллъ и Антоніи см. въ Серб. Прол. XIV въка. О с. Донатъ не имъю показаній.
- 2? Пам. прид. й. н. Селивестроу. папежоу. Софонию. нже по стмъ Медотий.
 - О сс. Сильвестрѣ и Софроніи подъ 1 мар. въ Шифлет. Спрмонд. и др. кк. (Март. 83). О с. Медотіи не имѣю свѣдѣній: м. б. надобно читать: «с. Өеодотии», о которомъ подъ 2 мар. помянуто въ Супр. р., въ Мстисл. ев. до 1117, и въ др. пам.
- 3. Стра с. м. Евъвомию. Клейникоу. И Василискоу. Вм. «Евъвомию» чит. «Евтропию».
- 5. б. Пам. прид. Маркоу. чръноризъцю.

6. 5. Стра. с. Кононоу. и дроужинѣ его. и пам. Василию епппоу Хртонискоу.

Въ большей части памятниковъ, начиная отъ Мстислав. ев. до 1117 г. память Василія п др. мм. Херсонскихъ отнесена къ 7 мар.. въ Неапол. к. однако помъщена она подъ 6 мар. (Март. 86).

— Пам. с. *w*. н. Акридоу епіпоу Копръск⁸.

Чит: Аркадоу или Аркадию, какъ въ Прол. Серб. XIV в.; нынъ память его отнесена къ 6 мар.

- Стра с. Перпетуй. и велици Татий. Указаній не им'єю.
- 10. Стра стымъ мм. Тратоу Коуприаноу. Дишнисию. Анитроу Крискоу. и Павлоу.

Чит: вм. Тратоу—Кондратоу вм. Аннтроу — Аниктоу; вм. Крискоу — Крискентоу.

11. a. Стлю Поноу и дроужинь ихъ. и с. Софронию еппоу Римъскоу.

Вм. Поноу чит. Пионоу: с. Піоній названъ святителемъ и въ др. памятникахъ на пр. въ Обих. XIII в.

12. Стра. сс. мм. Афроканоу. Поплию и Терентию и Савиноу.

Въ Греч. мин. сс. Африканъ, Публій и Терентій, а равно и Савинъ помянуты 13 мар.

13. Тт. сс. мм. Есадороу. Садиноноу. Робакот в. Перпетоун и Филикит в сжщи въ Фракии.

Чит: Сатироу, Сатоурниноу, Ревкатоу, (**К**фросинии), Перпетби и Феликитатъ, какъ стоитъ въ Серб. прол. XIV в. и въ Греч. мин., только подъ 14 ч.

14. ді. с. Кръстинъ. Перъсънънъї. Такъ и въ Сирмонд. к. (Мар. 89).

15. ет. Пам стма мкама. Амелъхигноу. Й Пасий.

Не Менигну-ли въ Паріп?, какъ въ Мин. Вас. Макед. и др. Греч. пам. Въ Серб. прол. XIV в: «с. м. Романа Паименигна иже въ Парии» (паи вм. Греч. каl, т. е. и: Романа и Менигна) подъ 16 мар.

- 16. 51. Стра. с. СЭнисимоу. п с. Варсанофовикоу. Память с. Онисима въ Неапол. к. поставлена 17 марта. О второмъ показаніи не пм'єю св'єдіній.
- 17. **इ**. Па^м. Алеξоу чкоу бжию. и с. Скорпано. сжщомоу въ Римъ.

Вм. Скориан в надобно ли читать Мариноу.

- 18. т. Пам. с. ш. н. Кирилоу археппоу.
- 19. бі. Стра. с. Кръмитоу, и стѣп Мартирий. Показаній не имѣю.
- 20. и. Стмоу. Годъ Пещи еппоу. Показаній не им'ью.
- 21. ка. Стра. с. Бенедикътоу. Такъ и въ Мстисл. ев. до 1117.
- 22. кв. Пам. с. ш. н. Өөмк новошмоу. архепппоу Цркграда. Такъ п въ Остр. ев.
- 25. Біговіщені с. Марий.
- 26. кs. Стра. сс. мм. Маноуилоу. Савиноу. Кондратоу и Өешдотию.

Въ нѣк. Греч. мин. тоже подъ этимъ числомъ; въ Минол. Вас. Макед. и въ Серб. прол. XIV в. подъ 27 ч.

- 27. кд. ств. мин. Матронъ. въ Солоунъ.
- 28. кн. Пам. И wаноу патриархоу Римъскоу.

Память с. Іоанна патріарха Іерусалимскаго отмѣчена въ Греч. кк. подъ 26, 29, 31 марта.

Мйъ априлъ. рекомъ бръзенъ.

- 1. ā. Стра. с. м. Елевоерию. и покон придб. Мари Егюптынъїни, и Аганий Хишии Каленикий.
 - О с. Елеоерів на это число указаній не им'єю. Память сс. Агапін (Любви), Хіонін и Ирины отм'єчена въ Минол. Вас. Макед., въ Срб. прол. XIV в. и др. пп. подъ 3 ч. Память с. Калиника см. въ Неапол. к. (Март. 102).
- 2. в. с. м. Апфинтноу и дроужнит его. и с. Анастасию. О с. Анастасіи подъ этимъ числомъ свъдьній не имью.

3. г. Стра. с. м. Илари шноу.

Въ одной изъ Греч. миней помянутъ 'Ηλιτριος, въ др. 'Ηληρίος (Март. 103): въ наш. нов. кк. Илирикъ.

- 4. д. Пач. прид. ш. н. Адрианоу и с. Аб'росию. Показаній не им'єю.
- 5. ë. Стра̂. с. Теремоу и.

Чит: Термоу, какъ указано въ Рим. мартирологіи; въ Греч. м. стоитъ святая Терма или Өерббөа (Март. 104).

6. б. сс. мм. иже въ Персъхъ. и пам. с. с. н. Евторию патриархоу. бъївъшоу Црѣграда. Въ тои жде днь почи блаженъї с нашъ Менодие. архипъ Моравескъ оучителъ Словѣнъскоу жзъкоу. иже прѣложи въскресъ наставлъ фати с Гречъска въ Словѣнескъ жзъїкъ.

Вмѣсто Евторию надобно читать Евтоухию = Евтухию.

- 7. ҳॅ. Стра. с. м. Акоуний. и Роуфиноу дий. и Тмоею. Вм. Акоунии чит. Акоулини.
- 23. кт. м. Гейргийн.
- 25. ке. Марка апла. и сщень црви с. Петра.

Только въ Серб. Прол. XIV в. стоитъ подъ этимъ числомъ: памё сщению чтнаго апльства и стго и връховнаго апла Петра соущее пркве оу стые Софие. Сл. у Дюканжа: Const. Christ. IV. 115.

Мйъ ман рекомъї тръвенъ.

- 1. Па^м. Иеремиж прр̂ка.
- 2. Б. Аванаси д еппа. Алеқандръска.
- 4. д. сс. мм. Прова. Тараха. Андроника. Такъ и въ Шишат. Серб. апостолъ XIV в.
- 9. б. Стра. с. пр. Исани. и с. м. Епимактоу. и с. Кондратоу. и с. стъи м. Трофиний. и с. м. Политоу.
 - Сс. Епимахъ и Кондратъ помянуты подъэтимъ числомъ въ Мин. Вас. Макед.; с. Труфина въ нѣк. др. Греч. мин. О с. Политѣ свѣдѣній не имѣю.
- 10. Т. Стра. с. а. Симона. и с. Гордианоу. Память с. Гордіана означена въ Греч. мин. 9 мая.

11. ат. Пахоумий.

Такъ въ Конст. к. VIII вѣка п въ Іерус. к. Х в. (Март. 125). 12? Сс. сс. Еппфана Геръмана.

21. ка. Константиноу п Еленъ мтери его.

Мить юнъ рекомъї изокъ.

- 11. ат. сс. аа. Варооломей и Варнавѣ.
- 24. кд. Рождъство И w ана кртив.
- 29. к. Петра и Павла.
- 30. л. сс. аа. шбойнадесатъ.

Мить пюль. рекомыї чръвеныї.

- 1. Пам сс. безмездъникома Космѣ и Дамианоу.
- 2. Положение ризт. стъгж відж. лежжщжж на стиъ шлтари Влахерънахъ.
- 15. ет. Кюрика тка и Оулить мтри его.
- 16. \vec{s} і. сс. \vec{w} . \vec{t} \vec{i} \vec{j} събора. Вмѣсто \vec{t} (=300) чит. \vec{x} (=600).
- 20. к. Пррка Илиж и Елисета. Такъ и въ Остр. ев.
- 27. кз. Пантелеимона яка.

Ми̂ъ авгоустъ. рекомъ заревъ.

- 1. а. стыхъ Макавеи.
- 2. щенё мощи с. Стефана.
- 6. 5. Прѣшбражение гне.

Замѣчательно, что при обширности показаній за первые восемь мѣсяцевъ, за послѣдніе четыре показаній очень мало.

Правописаніе въ книгѣ не однообразно, и особенно отличаются имъ два почерка; впрочемъ эти отличія вообще не важны, кромѣ очень немногихъ. Изъ буквъ нѣкоторыя употреблены по особымъ правиламъ:

[—] е постоянно стоитъ и въ значеніи к.

- Кромѣ обыкновеннаго з употреблено нѣсколько разъ на первыхъ листахъ з: кнжземъ, стратизи, стжзажсж; на тѣхъ же листахъ и далѣе во всей книгѣ очень часто употреблено зъ въ тѣхъ именно случаяхъ, когда онъ очевидно есть смягченіе звука г, и въ другихъ, гдѣ это не очевидно: бҳи, бҳъѣ, блаҳъѣ, Ѿвръҳъѣте, враҳи, подвиҳъжисж, дроуҳъии, дроуҳъѣмъ, раждиҳъаж, кнаҳи, полъҳъа, помоҳи, мъноҳъѣ, наҳи, ноҳъѣ, стжҳъажсж, въстаҳъаж, шсжзаж, слъҳъы, растръҳъавъ; слова, начинающіяся съ з: ҳъвѣрие, ҳъвѣзда, ҳъвѣнащи, ҳъвацаж, съҳиждетъ.
- Кром'є и употребляется і: в'о^н днї, філіпъ, въніти, ліствим, прібліжитисж, їмъще, проліасж, въ їмж.
- га и к довольно часты; к въ слѣдующихъ случаяхъ: въ нкмъ, велкмъ, възнесенк, помѣненк, оцѣщеникмъ, шбновенкмъ, въспоминанк, оученк.
 - Кромѣ оу и 8 употреблено иногда и у: къ архиереу.
 - й постоянно въ началъ словъ.
- щ употребляется часто: полоунощи, хотжщю, изъвъщемъсж, въсплещанте, имжщен, въроужщомоу, и т. п.; часто и ії: слышжійе, възъмжійаета, нойінж, възнії н, смжійааше, нізвъсжійть, глжійа и пр.
 - ъ очень часто; ь очень радко: брашьно.
- ѣ замѣняетъ ы послѣ согласныхъ, а иногда и въ началѣ слога.
- ю пишется на первыхъ листахъ и на оборотъ: о: Иодей, лодъй.
- Кромѣ ж и а употреблены иногда ж: не требоуж, велиж, створж, правдж; разъ употреблено сж: вѣровашеж. 11.
- $\Phi = \Phi = \Psi$ встрѣчается не рѣдко въ словахъ: Φ алом, Φ ати.

Непослѣдовательность правописанія въ отношеніп къ выговору выражается очень рѣдко:

1. Слоги твердые и мягкіе смѣшаны; это выразплось смѣшаннымъ употребленіемъ ъ и ь, ъп и и, а и и п = ѣ, о и е.

- ь на должномъ мъстъ и вообще встръчается очень рѣдко: по высемоу лицоу земтж, сы, сирѣчы; очень часто употребленъ ъ вм. ь: въ коренныхъ созвучіяхъ: - вьс: въси. въсж, -- връг: Швръзошж, врът: врътъпьть, -- дрьз: дръзати, — кльн = кла: клънжтъса, — крьст: кръститъ, — льв: лъвомъ, — мрь: съмрътиж, — пръв: пръвое, — сь: съде, тврьд: твръдо, - трып: тръпптъ, - чь: чъто и пр.; въ окончаніяхъ: — ь: стражъ, ножъ, мжжъ, пжтъ, денъ, кнадъ, избавитель, свёдётель, шбласть, помощь, радость, пльть, честь, благодеть, скръбь, любовь, брань, сласть, свесть, речь, нашь, весь мирь, члвчь, подаждь, виждь, на нь, -ь = ивъ: стжжь си, прошъ, створъ, оумольша, възложъшоу, оукрашъшиса, оукоръ, — ьд: шправъдитьса, — ьк: тажъкомъ, — ьн: вышъньго, вънжтрънж, жжъници, темъници, трепетънъ, дивъна, горъници, пръклонъсж, -- ьств: пръствие, разнъства, послоужъствоужщимъ, - ьц: творъци, конъць, - мь: гневомъ, лъвомъ, именемъ, — ть: естъ, сжтъ, молитъсж, целоужтъ и пр. и пр. Очень рѣдко употребленъ в вм. ъ: свжзань.
- ъ и и употреблены одно вмѣсто другаго не рѣдко: свѣщъ многъ, съзъїдаетеса, въ поустъїнъї,—посилаж, оусти моими, скозѣ градї, млости(нѣ) благостинъ, силенъ си (= съи), аще би бъїлъ на зем¹и не би бъїлъ архиереи, не да бисте прижли, аще бо бимъ члкомъ оугаждалъ, боу рабъ не бихъ билъ.
 - а вм. на ѣ: разараи, не оукараетъ, въса.
- о вм. е послѣ ш и щ въ причастіяхъ: съдавъшомоу, въскресъшомоу, сжщомоу, могжщомоу, вѣроужщомоу, іджщимоу, сжщошмоу, поспѣважщошмоу, троуждажщошмоуса, сѣжщошмоу, творжщошмоу.
- 2. Очень часто гласная чистая стоить вмёсто глухой: соньмище, собрани, восній, въ топ чась, плотъстёп, токмо, во снё, прёдо нъ, книгочий, гласо съ, хлібо съ, придемо, гнівомъ, словомъ, честь, многочестно, денъ, жезлъ, месть, весь, обещъници, кръмечъства, срідевівдець, величъствим, плимествию, поль женескъ, въ жидовестви, и пр. При этомъ является

е вм. ъ и о: съ веплемъ, есме, имаме, кожде, когожде, комоужде, есте, имаме, в руеме, ыме; есть и мъ : есмъ, любимъ ; зависти вм. зависть ; бихомъ шсжждени бъ іле. Иногда глухая гласная опущена: дври, мдли, скровище, слеми, свршени, и ир. Иногда же вм сто ъ стоитъ ъ і: противж къ і знемъ, въ і има, въ і истинж, обращжтъ і и, небр тъ іше.

3. Употребленіе в и па непоследовательно: воле гив, исплънентеса, ставленть, правда вжив, неприпанинъ.

Иногда в замвнено простымъ е: съде, иде, где, везде.

- 4, Носовыя гласныя ж и а употреблены очень смъщанно. На первыхъ листахъ господствуетъ почти исключительно ж, такъ что даже и мъстоимение са пишется сж; далъе написано са, но во всёхъ другихъ случаяхъ въ коренныхъ созвучіяхъ и въ окончаніяхъ гораздо чаще ж вм. а и а вм. ж, чёмъ правильно: связати, съглядая, грядяще, грядваше, княземъ, пжтъкъ, обржщжтъ, по рждоу, стжзажсж, чжда, причжстници, начжть, начжло, отъ чжсти, шжтажса, жзъїкъї, въ жзъїцьхъ, прижти, — имж твое, връмж, Ѿ землж, изъ неж, Ѿ единож, за хотжщим, по всж дни, вышьный страны, - ходи, дыхаж, дивжщесж, подажи, слъшжше, виджше, хотжщю, творжть, — исплънишжеж; встрвчается и а вм. ж: ажъникъї, въ вса вселенжя, земла галатъскжа, глаще, прием аще, възлюбла и пр. Носовыя буквы иногда замёнены чистыми и чистыя носовыми: - междоу, междю, оутръ въходаще, помени ма ги, поменене, сжден живымъ и мртвымъ, преходе, радостъ творе, ведеще, вещих (= ващиех), горъї, — Фригиа, възжпилъ еси, видъ Швръстж дври. Замъчательно написание слова сънграждане. 43.
- 5. Смягченіе губныхъ согласныхъ бываетъ съ л и безъ л:
 —прием^летъ, Аравленѣ, избавление, шзлоблени, дрѣвле, дръзновление, на зем^ли, ш зем^лж, зем^ла, прием^лаще, възлюбла, погоубла, оухлѣбла, гъзблащимъ, прѣставлѣти, Рим^лѣнина,—шзлобени прѣпрославенъ, шбновение, земи, възлюбени, прѣломъ (швъ), шстжпъшааго (швъ), пръзшааго), Римѣномъ, искоупѣжще.

- 6. Кром'в обычных x и w въ окончаніях в прош. времени употребленъ иногда c: всъ (= ыдохъ), прижеж (= примша) слово вжие, възмем и мрътва, плътъ Хоу расплем, и пр.
- 7. Согласная з = с передъ ц, ч, ш то опускается, то ставится: ицёлити, исцёлёетъ, исцёлению.
- 8. Буква о то употребляется, то замѣняется посредствомъ т: Аоинѣне—Атинѣне, Атинѣисти, Парьоѣне, Криоѣне, въ Корентѣ, и пр. Тутъ же и архиоектонъ, Оимооеѣ, татапеоазма.

Изъ формъ грамматическихъ болъ другихъ любопытны:

- 1. Именит. падежь прилагат. муж. р. ед. ч. на ъї. а не на ъи: дхъ стъї, съсждъ избранънъї, стражъ темъничънъї, плодъ дхнъї, обрѣтенъї грѣхъ, сне непринзнинъї, днъ сжботнъї, ветъхъї квасъ, балии възлюбенъї и пр. Уклоненій отъ этого написанія очень немного: рядомъ съ никъї написано и никъїи, рядомъ съ дхнъї дховнъїи, есть еще днъ лютъїи.
- 2. Въ связи съ этимъ употребляется одно и вмѣсто ии въ мѣсти. падежѣ сред. р. и въ дат. падежѣ жен. ед. ч: ѿ црстви, въ сказани, въ всѣкомъ благовѣри, ѡ спсени, по бопвлени, въ прѣмждрости бжи, въ жидовестви, скини истиннѣи, брати моеи.
- 3. Окончаніе ен вм. ин употреблено и для имен. падежа прилагательнымъ именъ муж. р. ед. числа, и для род. падежа сущ. множ. числа: тржсъ велеи, снъ бжеи, людеи, днеи, житеискъми, банею пакъ бългенскож.
- 4. Имен. падежь множ. числа прилагательныхъ сравнит. степени и причастій оканчивается и на еи и на ии: лоучышеи, имжщеи, ходащеи, съмжщажщеи, хотащеи, живащии, приходащии, сжіщии, съгрѣшажщии, хождъшии.
- 5. Прошедшее совершенное не рѣдко встрѣчается со сжатіемъ корня и безъ х п ш. Сжатіе корня встрѣтилось въ слѣдующихъ глаголахъ: вед: Швѣстасж, вѣсж, привѣса, връг: Шврѣсесж, рък: рѣшж, нарѣшж, ѣд: ѣсъ, ѣсомъ. Глаголы, употребленные безъ х и ш суть: връг: въвръгж, жас: оужасжж, ид: идж, вънидж, придж, сниджтъ, мог: възмогж, пад:

падомъ, нападж, штпадж, попадж, спадж, рфт: шбрвтъ (вм. шбрвтъ), тък: затъкж, фд: фдж.

6. Встрѣчаются случаи, что 1-е лице ед. ч. прош. вр. оканчивается не на хъ, а на мъ: аще бо бимъ единаче члкомъ оугаждалъ, боу рабъ не бихъ бъїлъ.

Есть разныя несоблюденія грамматическаго строя:

- въ склоненіи существительныхъ: любовъ бжий, твораи любъї, въщъма непръложнома;
 - въ причастіи: ини не приемъ избавление.
- Достигательная форма неопредѣленнаго не соблюдается: не посла бо мене Хъ кръстити нъ благовѣстити, приде грѣшникъ спасти.

Опечатки: стр. 269. 7—8: боуковъ на ліствин, вм. боуковна ліствин; стр. 271: 23: свѣштъ вм. свѣщъ; стр. 274: 4: дхъі вм. дхъ, 6: и ме(на) вм. име(на), 34: изъ вѣ(щъшемъсж) вм. изъвѣ(щъшемъсж); стр. 278: же вм. же; стр. 279: 1—2: же нъї вм. женъї, 7: еже вм. еще; стр. 281: 21: единече вм. единаче; стр. 283: 20: подалінию вм. по дѣлінию, стр. 285: 31: бъіс вм. бъіє; стр. 286: 29: ими вм. ини; стр. 287: 3: кожахъ вм. кожахъ; стр. 288: 16—17: пръвъї дни вм. пръвъїж дни; стр. 289: 2: спителѣ вм. стителѣ; стр. 293: 3: скврънъї еж вм. скврънъїеж, 30: мпѣ вм. мнѣ; стр. 297: 33: съмрътъ вм. съмрътъ, въста вм. въста.

2.

Слепченская книга апостольских в чтеній.

Малая часть этой книги вывезена была изъ Слѣпченскаго монастыря св. Іоанна Предтечи В. И. Григоровичемъ и находится у него*), а все остальное взято г. Верковичемъ и теперь

^{*)} О самомъ монастырѣ см. въ его Очеркѣ путеш. по Европ. Турціи: стр. 135—136.

находится въ Бѣлградѣ. Всего на все сохранилось 140 лл., такъ что нѣтъ ни начала ни конца, ни нѣсколькихъ листовъ въ серединѣ. Эта рукопись писана въ 4-у довольно крупнымъ уставомъ двухъ почерковъ по Греческому палимптесту.

Расположение книги обыкновенное. Послѣдние 29 лл. заняты календарными указаніями съ апостольскими чтеніями, начиная съ 1-го сентября. Вотъ этотъ календарь.

- 1. Мйъ секта і има і дни і ї і стго оца нашего Семеона стлъпника і еже въ огра і И пама і стх і мк і Италоу і и Амонь і и стхъ м жень і мжченыхь і чръниць і и стьи Аганокли і оуспение Ісоу: Навгиноу і и сть і бци і великомоу емпризмоу і начатькъ ендиктоу . . .
 - О сс. Италѣ и Амонѣ см. выше въ Охрид. апостолѣ. О с. Агаеокліи не имѣю свѣдѣній. О с. Бі́й см. въ Мстисл. ев. до 1117 г: разумѣется память обрѣтенія иконы пресв. Богородицы въ Міасин. обители, что въ Арменіи, въ 864 г. (Верш. мѣсяцословъ). «Великому емпризмоу»: разумѣется μεγ. ἐμπρησμός, большой пожаръ: въ Старообряд. календарѣ означенъ и годъ пожара: 5958.
- 2. го Маманта: И стго Иоана постъника.
- 3. . т. Стго мка: Антима епіпа:
- 4. . д. Стрстъ стх мчк: Вавулы: и младниъ:
- 5. е Паматъ стго пррка Захариж:
- 6. ... Стхъ мчк: Евдоксиа: и стаго архгла Михаила: и сщение стыж вца: въ храме стъ.. Анънът: инехъ стхъ:
 - См. Мартынова: Annus eccles: 218.
- 7. . э. Стго Созонта:: . .
- 8. •й Рождъство сты в бба:
- 9. о Пама стма праведникома: Аким°: и Анѣ:
- 10. Г Стхъ міть Митродоры и Нифодоры: и поклонение чъстъномоу древоу.
- 11. . ат. Стви мий Өеодорв:
- 12. В: Сто мка Кондрата: и Автонома:

Имя Кондрата написано вм. Корната — Корнута (Корувтв), какъ и есть въ Мин. XII в., въ Обих. XIII в. и др.

- 14. дт: Стое въздвижение крста: Не: по въздвижени:
- 15. . . . Стго мчка Никиты:
- 16. . 51. Стъ мин: Ефими:
- 17. хі- Стх мұв: Въры Лобьве и Надеждж:
- 18. й Ст мій Өеодор і: и стмоу Семеоноу ейсй: Память св. Өеодора означена и въ Охрид. апостол і.
- 19. Стмоу И вково у брато у гно: 1 с 8 Навгий: Въ Охрид, апостол в о с. Іаков в полъ 18 ч.
- 20. К. Стго мка Евстатив: и Оеописта: и Оеопістил.
- 21-23....
- 24. •кд. Сты мца Теклы.
- 26. ·кs· Стго мчка Романа: Въ Остр. ев. и въ Орхид. ап. подъ 25 ч.
- 27. Тк. Пръставение Иоана в Гословца: Вездъ 26 сент. а не 27-го.
- 28.. Стхъ мчкъ: Калистрата. и дроужи... Пръпобнаго. ода нашего Харитона.
- 19-30:

Міть шкта⁶: рекомы: листшпа ...

- 1. .а. Стго апла Ананиж.
- 2. В Стмоу ткоу Копривноу и Оустинв:
- 3. Т. Стго Диони(си)е Ареопагита:
- 4. · д. Стго Еровеа. и Петра. сщиомка:
- 5. Е Стъ мпи Мамелхи.
- 6. · 5. Стго апла Оомы:
- 7. ·z · Стго Сергъ и Ваха:
- 8. пръпобных Пелагих:
- 9. Стго апла И кова Алееова:
- 10. . т. Стхъ мкъ Елампинѣ: и Елапиж:

- 11. · ат. Стъп ми Зинандъ и памать стымъ патриърхомъ: Нектариъ. Арсакиъ: и А(ди)ка: и Сисиниъ.
- 12. Бі Стхъ мчкъ Прова. Тарха: Андроника:
- 13. . ві. Стх: Карпа и Папоулы.
- 14. ді · Стхъ мчк: Назареа и дроужины его.
- 15. . ет. Стго Локивна.
- 16. . 51. Стго Логина.
- 17. ії Стхъ міць Ридоры и Неофитъ.
- 18. -йі- Стго евглиста Лонкы:
- 19. 🙃 Стго пррка: Иоплѣ:
- 20. К. Стго мчка: Артемић: въ тъ ж првионго: Андреа Критъск:
- 21. ка. Стго опа Илариона:
- 22. •кв Стго Аверкит:
- 23. Г. СТго И вкова брата гнв:
- 24. кд. Стго мчка Аревы.
- 25. ке Стхъ нотареи писец:
- 26. Кѕ. Сто мчка Димитри: и пам: великом (т)ржсоу:
- 27. ·кз · Стго мчка: Неостора: и Артемидора: Неостора, т. е. Нестора.
- 28. ки Стго Теренди : Неонилы: и чадом . . .
- 29. · ко· Стѣи мпи Анаси Римѣнини: и прпон.. Аврамиѣ: Анаси: т. е. Анастасии.
- 30. л. Ст... мій Зинови... Міть. нижбръ. има. дни • л.
 - 1. •а• пама стма безмездъникома Козмъ и Дамивноу.
 - 2. В Стго. мчка Акиндина: и дроужины его :
 - 3. $\cdot \vec{\Gamma} \cdot \vec{\Gamma}$ СТхъ мчкъ. Акепсим δ и Авал $\dot{\delta}$ и Оси $\Phi \delta$: Авал $\dot{\delta}$: чит. Аивал $\dot{\delta}$ (Ає $\dot{\delta}$ $\dot{\alpha}$ $\dot{\alpha}$ $\dot{\alpha}$).
 - 4. Д. Стго Никандра и Ермиа: и припонаго. Внікий:
 - 5. · ē· Стхъ прѣпобныхъ: Галактиона: и Еписта. Вм. Еписта чит. Епистимы.
 - 6. 5 Стго Павла исповъдника:
 - 7. . т. Стхъ мчкъ: лг. иже въ Милитини.

- 8. •й Съборъ архгла Михаила.
- 9. Отго Хръстофора и Порфирић.
 Въ Обих. и въ Прол. XIV в. есть Христофора, Тимовея и Мароъ.
- 10. . т. Стго оба Иоана Милстиваго.

Въ Рус. пп. и въ Охрид. аплъ не 10, а 12 нояб. Попадается впрочемъ и подъ 10 сент: Март. Annus: 274.

- 11. · ফা · Стто мчка. Минъ и Викторив и Викентив:
- 12. Ві. Стго оца Аванасив.
- 13. гі- Сто Иоана Златооустаго:
- 14. Ді- Стго апла Филипа:
- 15. ет Стхъ исповъдникъ: Гоуриж.... и Авива:
- 16. . 51. Стго апла Манеа:
- 17. 51 · Стго Григори в чодотвор . . .
- 18. ій. Стхъ мікъ Платона и Романа.
- 19. · бі · Стго мчка Стефана. И вкова:
- 20. · к. Стхъ патриархъ. Прокла. Максима Анато . . . и Генадиъ:
- 21. . . . (Вънес)ение стви вци : :
- 22. •кв Стго Филимона:
- 23. кг. Стго Амфилохив:
- 24. ·кд. Стго Григори в Крагандина: Такъ и въ Рус. памятникахъ XI—XIV вв.
- 25. ⋅ке Стго Климента.
- 26. . . . (Сто Али)пиѣ:
- 27. . . . (Сто Ивкова Пе)рсенина.
- 28. . . . Стго Стефана: нова
- 29.... (мк)а Парамона:
- 30. . . . (Андреа апла).

Мұт: декабръ: рек°мъ: ст8де:

- 1. ফ Стто пррка Наоума:
- 2. В Стго пррка Амбакоума.
- 3. . г. Стго пррка Софониж:
- 4. д. Сты мчи Варвары:

- 5. Е. Приннго оба Савъ :
- 6. . т. Стго ода нашего Нико(лы).
- 7. 3. Стго Амбросиа:
- 8. · и · Прпдбнаго Агапиа: Въ др. пп. с. Патапиа.
- 9. . б. С. . . . прсты Анны.
- 10. . . . (мч^п)икъ Минъї: и Ермогена: и Еуграфа.
- 11. . . . (Дани)ла стлъпника:
- 12. . . .
- 13. . . . (стго Еустра)ти в: и дроужины его:
- 14....
- 15. бі. С. . . . мчка Левтериа. Читай: Елевеериа.
- 16. . ят. Сто пррка Агеа.
- 17. . ді Стхъ трехъ отрокъ: и Данила пррка.
- 18. и · Стго Мокић: и сщение стък вща: въХа(лко) прати: О св. Мокіи подъ этимъ числомъ въ Милан. Греч. минет и въ др. (Мартыновъ: Annus: 311).

Сж пръ рождъствомъ Хвмъ:

Не пр рожстиь Хвиъ:

- 19. . бі. Сто мука Вонифанта.
- 20. к. Стго Игнатив бтоносца:
- 21. жа. Стви мчци Оуливни:
- 22. .кв. Стых Анастасих:
- **23.** . . . (Ст)хъ $\cdot \vec{i} \cdot$ м \vec{i} къ еже въ Крит \vec{b} : в тъ \vec{i} : д \vec{i} тъ \vec{w} (б)новение велиц \vec{b} и ц \vec{p} Кви:
 - Обновение в. пркви въ Цареграді: тоже въ Новг. ев. до 1250 г. и въ нік. Греч. мм. (Март. Annus: 317). Это поминовеніе можетъ относиться—къ 537 г., когда возобновленъ и освященъ былъ Софійскій соборъ послі пожара,—къ 562 г., когда онъ освященъ во второй разъ 24 дек.,—пли къ 992 г., когда онъ возстановленъ былъ послі разрушенія купола въ 986 г.
- 24. . . . и навёрие Рождъст(ва Хба).
- 25. ке. •:• нъница: (?)

26. . . . (Съ)боръ стыж віда:

Cж 6 : π° p° жc(тв * X \overline{B} *)

He: по рожствь Хвь: пама: прркоу Двдоу: Иосифоу: Ивковоу братоу гно:

27. - ку. Стго провомчка Стефана:

28. . . . (По)праздънъство: Рожства Хба:

(въ) тъ : днъ: ода Маркела:

По др. пп. память с. Маркела 29 дек.

29. . . . (Ст) хъ младенецъ: дво 8 тъм 8:

31. . . . (С) тмоу оцоу нашемоу: Зотикоу попу: (М ц) ъ генар. рекомъ проснц има дн(и)...

1.... Стмоу обоу: Василиоу.

2. • В Стго Селивестра:

3. г. Првпразднъство: просвъщенив:

... и Аванасиа:

Читай: Зосима и Аванасіа Комментарисіа.

5. е. Въ навечерие Бговвени.

6. . 5. Стое просвъщение.

6. - З. Стго Иоана Крститель:

8-11....

12. ві. Стви мій Татиани въ Ихаитехъ:

Такъ и въ Охрид. аплъ. Не пропущено ли здъсь имя св. Осодора Евхаитскаго, котораго память праздновалась въ этотъ день?

13. гі. По праздъниць бговвениь:

14. - Д. Стхъ оцъ избиенъ хъ на Синаистъ и горе. Өеодороу Павл Никлоу Иоаноу и др ж нъ ихъ.

Вм. Өеодору чит. Өеодулоу; вм. Никлоу — Нилоу.

15. • стхъ мчкъ Вав Ул в и дроужин в их.

16. . бі Поклоненіе чъстънымъ веригамъ стго Петра.

17. - эт. Стго оца. Антонив:

18. - п. Стго Аванасив и Когрила.

19. - бі сто Өеодосив епскпа Анкоры: . . . Макарив:

Въ этотъ день праздновалась память с. Өеодота еп. Киринейскаго Кипрскаго. См. Мин. Вас. Макед., Прол. XIII и XIV в.

- 20. к. Принто оща нашего Ефимив:
- 21. ка Стго Максима непо(вѣд)ни(ка).
- 22. Тв. Стмоу аплоу Тимове(ю).
- 23. кг. Стго мчка Климента.
- 24. кд. (Пр) поныж Ксениж:
- 25. ке Стго Григорив бгоносца:
- 26... (Стго Ксеноф)онта:
- 27. . . . (првнесение мощемъ Ио)ана Злато
- 28-30 . . .
- 31. . ла. Стма чодотворцема Кору: Иоану:

Міть феврарь. рек°мы стань.

- 1. . а. Стго мчка Трифона:
- 2. · Б· Срътение та нашего Іс Ха.
- 3. Г. Правед го Семейна: и Аны:
- 4. д. Стго Сидора Спилиота. Читай: Пел8сиота.
- 5. Е. Сты мчии. Агани.
- 6. 5 Стмоу Воукоулоу:
- 7. ў Стмоу Пареениоу:
- 8. п Стмоу Захари единомоу ш ы.
- 9. Стмоу мчкоу Никифор 8.
- 10. . т. Стго мчка Харалампив...
- 11. аї Сщномчка Власи...
- 12. · Бі · Стмоу Мелет(ию) . . . и Анаси (?)
- 13-16....
- 17.... стто Авъксипиа. Читай: Авбивиа.
- 19. Сто Архипа:
- 21... Стго Евстаона епскла: Антиохинска:

22. . . . Стто Өомъ патрифрка:

Такъ и въ др. югозапад. памятникахъ.

- 23. Кг. Стго епскиа Поликариа.
- 24. ·кд. Обрътение чъстъных главы: Иона: крстль:
- 25. ке- Стго (Та)раси в патрха:
- 26. ж. (Стго По)рфирив епскиа: Газска:
- 27. кз. (Прокопић) Декаполита:... (Василић) исповѣдника; и стго Садота.

Садока? но по др. памятникамъ имя его означено 19 и 20 февраля.

(Міть марть . . .)

- 1-2...
- 3. Т. Стх мчкъ Евтропиа: и Клеоника: и Васи..ка.
- 4. д. Ciro Павла и бливни братомъ.
- 5. · н. Стмоу Кононоу Исихиоу. Читай: и Исихиоу.
- 6. 🕏 Стхъ мчкъ: ма: въ Асири:

Въ Асири, т. е. въ Сиріи.

- 7. -3. Стхъ: 3: еже въ Херсонъ:
- 8. •й Принго оща Өеофилакта: архискиа: Никодим.
- 9. . Стхъ: мчкъ иже въ Севасти:
- 10. ... Стго . . . рине: арепскиа: Ерслиска.

Читай: Софроние; впрочемъ память его по друг. пп. означена 11 марта.

11.... Стго Кондрата: иже въ Корентъ: По др. пп. 10 марта.

- 12.... Стто опа Өеофана исповъдніка.
- 13.... Стго Никифор'а патриарха:
- 14.... Стго (Алекс)андра:

См. въ Мстисл. ев. до 1117 г., въ Четвероев. 1144 г. и др.

. . . Стго (Вен)едикта: епспа Римъска: и Иоана.

- 16... Трофима.
- 17. . . . (чл)ка вжив Алекса: и въскрсение (праведнаго Лазара).

Такъ и въ Мст. ев. до 1117 г., въ Ев. 1144 г., въ Обих. XIII в. и др.

18. . . . (стто Курика архиенна) Ерсимъска.

. н в :

20. Савъі.

Разумѣть надобно: память сс. оо. избіенныхъ въ Лаврѣ св. Саввы: см. Ев. 1144 г., Обих. XIII в. и пр.

— 25. . . .

26. - кѕ. Сто архгла Гаврила:

27. •кз. Прпных Матроны.

28. - ки Стм. Филипоу: и еже . . .

На это число назначена память страсти с. м. Филипа и иже съ нимъ—въ Мст. ев. до 1117 г. и въ др. пп.

- 29. ко- Прибнаго Евстат... нис
- 30. 🙃 Прпнаго Ио(ана лъствичъника).
- 31. Ла-Стом (оу Оуароу).

(Міть априль).

1-2.....

3. ·г· Прпонаго чодотворца: Тита: Въ др. пп. означена память с. Тита на 2 апр.

4. - Д. Стомоу Өеодоулоу: и Агаө°под8:
Такъ и въ Мст. ев. до 1117, въ Мин. XII в., въ Серб. ев. XIII—XIV в. и въ Греч. м.

5. · е· Стомоу Андрев: и Амбросив. По Охрид. аплу 4 марта.

- 6. . 5. Стго Евт8ха патрпар : Црвгра
- 7. . х. Стго Георги митрополита: Митилинъска.
- 8. й Стго айла Роди в на и дроужин в его. Чит: Родиона — Иродіона.

9. • Стго мчка: Евпсихиа:

- 10. . Т. Стхъ мчкъ Терентиоу. и еже с нимъ:
- 11. ат. Стго мчка Антипъл.
- 12. Бі Стго проповѣдника Василиѣ епскпа:
- 13. •гі Стго мчка Крискента.

14. . л. Стго мчка Павсилипив: 15. - Еї Стто (Са) фвы Готина. 18. . . . (Коз)мът епіскна: Халкидо(нска). 19-23... 24. - кд. Стго Савы стратилата: 25. же. Стго евглиста Мрка. 26. К. Стго мука Василив: епскла Масиїска. т. е. Амасиїска. 27. - кз. Стго Семеона рождака Гнт : 28. • ки • Стго апла Иасона: 29. Кө. Стго мука Мемнона: 30. Т. Стго Ивкова бра бгословцова: (Міть маи) рекомы трывнь. има дни (ла). 1..... го коста (?) 2. (Аванаси в а реппа Алекс) андрыска. 3. . . . 4. · д. (Олв) и в ноу. См. въ Минол. имп. Василія. 5. • е • Стъи ве(ликомчци Иринъ). 6. · 5. Прав(еднаго Иw)ва: 7. Т. Пама: ввъщиса звезде на носи: чъстъномоу крстоу: и стго мчка . Акаки . 8. • п. Стго Іша: евглиста: бгослова: 9.... Стго пррка Исанж: и стго Хрстофора: тка: 10. . . . Стго апла Симона Зило: 11.... Сто Мокъ: и Пахомиъ. Такъ и въ Охрид. апіт; срав. въ Іерусал. кал. Х в. Март: 125. 12. ·Bi· 13. Ті Стоую мчкоу (Алексан)дра и Гликерив:

14. - лі Стого мчка Сидора:

- 15. · е́г. Блаженаго Өеодора: и прѣпонаго Пахомиѣ:
 - О с. Өеодор's см. въ Мин. XI и XII в., въ Мст. ев. до 1117 г., Четвероев. 1144 г., Обих. XIII в. и пр.
- 16. · sī. Стго пррка Захариж: оца: Ишан: крстль: То же въ Мин. XI и XII в., въ Ев. 1144 г. и др. пп.
- 17. бі. Стто апла Андроника:
- 18. йі. Стх мчкъ Дионисив и дроужины его:
- 19. 🙃 Стго мчка Патрикт: и дроужины его:
- 20. к. Стго мчка: Өалелеа:
- 21. ка Бловърнаго пръ Костантина и Еленъ матере его.
- 22. кв. Стго мчка Василиска:
- 23. кт. Стго Медети в: стратилата: Такъ и въ Милан. Греч. мин. и др. (Март. 137); а въ Рус. пп. см. подъ 24 ч.
- 24. кд. Стго Семеона еже въ Дивнеи горе:
- 25. ·ке· Обретение чъстъных главъї Иоа крстителе.
- 26. ·кs. Стго апла Иогды: Такъ и въ Минев XI в.
- 27. кз. Стго Өерапонта.
- 28. ки. Стго мчка Еладив и Крискента: Ни(ки)ты епскопа Халкидонъска:
 - О св. Крискент см. въ Обих. XIII в., въ Серб. прол. XIV в., и пр.; о с. Никит въ Іерус. к. Х в ка и др. Греч. пп. (Март: 141).
- 29. ко Прпоным Өеодосим двиа:
- 30. Т. Прпнаго: Акакић: Исакія (Далматскаго)?
- 31. ла Стго мчка: Ерми в:

Мұ̂ъ ионъ: рекомы. изокъ:

- 1. а Стх мчкъ: Ермола и Оустина философа.
 - Вм. Ермола читай: Ермила, какъ и въ Остр. ев.
- 2. в Стго ода Никифора патр:

- 3. . . . Стго мчка Лоукиана:
- 4. . . . Стго оща Митрофана патриврха Црвграда:
- 5. ·ē·
 - ... Стго Ма: ъ песихъ главъ.
 - Ма...—в фроятно Маркіана. Упоминаніе песьихъ главъ относится къ памяти освобожденія Цареграда отъ нападенія иноязычныхъ: см. Мст. ев. до 1117 г., Серб. прол. XIV в. и др. пп.
- 6?...Стго мчка Дор(о)теа:

Такъ и въ Мст. ев. до 1117 г. и въ Мине XII в., а равно и въ Рус. лътописяхъ.

....па:

- 8. . . .
- 9. 6 Стто Когрила: и апла Фортоната: Память с. Фортуната означена подъ этимъ числомъ въ одной изъ Греч. мин. Март: 149.
- 10. . Т. Стго Тимовеа епскпа:
- 11. -ал. Стоуб аплу: Вартоломеа: и Варнавы:
- 12. · Бі Прібнго Еноуфриа. Чит. Онуфриа.
- 13. Ты Стви муши Акилини:
- 14. Ді. Стго пррка Елисеа:

(Въ) тъ». днъ: стго Методив патриврха:

15. • Стг(о) (пррка Амоса). Окончанія не достаєть.

Слѣпченская книга Апостольскихъ чтеній написана двумя почерками, которые взаимно отличаются не только рисункомъ буквъ, но и правописаніемъ: однимъ написаны изъ числа хранящихся у дра Шафарика лл. 1—84 и первая страница 85-го, а потомъ лл. 107—136, другимъ — вторая страница л. 85-го и лл. 06—106.

Въ первомъ почеркъ употреблены между прочимъ слъдующія буквы:

- з почти исключительно передъ s, которое написано разъ въ словъ ползи, 31, въ сл. дроуѕи. 68, и два раза въ словъ въ т. 112; иногда употреблено z₁ въ тъхъ случаяхъ когда г смягчено въ з: стж z₁ажсж, бла z₁емъ, вра z₁и.
- і и ї большею частію въ концѣ строкъ, очень рѣдко передъ гласною (велід, веліж, црквіж), и послѣ и (блгообразниї, сжщиїмъ, и їнѣмъ, и їже);
- о простое употреблено почти исключительно; только нѣсколько разъ посредствомъ w двойнаго написанъ предлогъ \overline{w} (и онъ чаще съ простымъ о: \overline{o} , отъ), и разъ o съ точкою въ серединѣ (oбразовано. 43);
- оу и 8 написаны безразлично, только 8 гораздо рѣже: 8читъ, 8вѣдѣсте, 8бо, къ нем8, грѣх8, д8хомъ, раз8мъ и пр.;
 - щ господствуетъ исключительно;
- ът написано постоянно съпоперечною черточкой; иногда вмѣсто ът стоитъ ъп: прѣвъише. 129, проздбъи. 118.
- ъ господствуетъ почти исключительно: ь написанъ очень рѣдко: всѣхь. 36, бждеть. 32, мъсть. 46, масть. 111;
 - ю написано постоянно на оборотъ: о;
- Δ господствуетъ исключительно передъ α : только четыре раза написано α : что ма гониши. 7, въсм. 12, плачащенсм. 30, хвалитъсм. 49, разъ α : тоу речетъ ти см. 7, и разъ α : (тво)-р α щихъ. 120;
- іотованія посредствомъ і почти нѣтъ: два раза только написано із: ізко. 45, ізвлениѣ. 65. Разъ написано ё въ значеній к: ёже. 5, и довольно часто є въ томъ же значеній; во всѣхъ другихъ случаяхъ іотованіе не обозначено ничѣмъ: довольно часто даже вмѣсто от послѣ гласныхъ написано оу = 8: ногоу твоеоу, вооужщъ, наоу, дво8, и пр.

На листахъ втораго почерка находятся слѣдующія отличія отъ перваго :

— w двойное употреблено довольно часто въ началѣ словъ w деснжа, wчи, любове шча, wпонѣ и пр.);

- ь написанъ чаще, чёмъ бъ первомъ почеркѣ, всетаки случайно;
- ю обыкновенное господствуеть; только кое-гдѣ, очень рѣдко написано о оборотное (къ пастыров. 92, лобовъ. 100, лобъв. 101);
 - А, а не А, употреблено исключительно.
- іотованіе посредствомъ є счень часто въ ы (ыко, ывлѣатъ, помъщлениы, обътованиы и пр.), и ни разу ни въ какомъ другомъ случаъ.

Что касается правописанія въ отношеніи къвыговору звуковъ, то болье другихъ замьчательны сльдующіе случаи:

1. Смѣшеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ выразилось въ одномъ почеркѣ исключительнымъ употребленіемъ ъ, а въ другомъ — смѣшеніемъ ъ и ь: такъ слово свѣдѣтельство на пр. написано съ лъ, съ лъ и просто съ л на одной и той же страницѣ. На смѣшанный выговоръ слоговъ твердыхъ и мягкихъ указываютъ случаи написанія и вм. ъ (нинѣ, нинѣшнѣа, би, бихомъ, бишж, бити, пониражщеи) и на оборотъ-ъ вм. и (жъветъ. 17, носишъ. 20, иждъвж. 51, въ любъве коренованы (и) основани 51. бъвшъл. 75). Въ силу того же смѣшенія слоговъ твердыхъ и мягкихъ написано иногда а и оу = 8 послѣ согласныхъ, которыя должны выговариваться мягко (помышлати, плъваше, блоудж, блоудѣте, лоуба, неклоучима).

Очень часто вм'єсто е посл'є шипящих употреблено о: стригжщомоу, в'єрожщомоу, слышжщомоу, гліцомоу, оумершомоу, д'єжщомоу, въ тъщо, мънъшомоу, могжщомоу.

- 2. Глухія гласныя очень часто стоять гдѣ должно, но часто и замѣнены гласными чистыми, или опущены: гнѣвомъ, дхомъ и т. п. постоянно; дение, жезлъ, темница, брение, съобещъникъ, въ зборѣ, свѣсть постоянно, и пр.
- 3. Иногда вмѣсто и написано е: велен тъ нашъ. 11, житеиска сждища. 28, баснеи. 83.

- 4. ѣ употреблено и тамъ гдѣ можно ее ожидать, и (въ перв. почеркѣ) вмѣсто ы: земѣ, Самарѣнъскъі, творѣше, приставѣите, оугаждаѣхъ, достоѣниѣ, вънезаѣпж, ѣще (= аще). Замѣчательно а вм. ѣ въ словѣ цасаръ. 83, е вм. ѣ въ словахъ древъѣ. 45, древе. 54, 60, 82, сребролюбци. 98; ѣ вм. а въ словахъ: помѣновенъі. 10, грѣдетъ. 11, раждаѣщи. 83; ѣ вм. а въ словѣ трѣвнъ. 133.
- 5. Носовыя гласныя ж и а а употреблены смѣтанно, какъ видно изъ слѣдующихъ примѣровъ: прижти, жзъкъ, отъ земла своеж, до Финикиж, бжиж правдъі, вѣроужи, завѣщажи, изгнашж, оубишж, ажицѣ, неостапно, обрачникъ, аханию, атроба, аза, въ зема, о деснжа, имащемъ, пръвжа стражж, деснжа, сжщж диакониса, волеа бжиеж, влъноа чръвеноа, сътворити вола твоа, сеснжа, въспомѣна, желѣатъ. Замѣчательно употребленіе ж вм. обычнаго ъп: длъжъноуетъ оржи орати и връхжи на оупование свое причащатиса. 44, могжи живиті. 55, сжи. 134; ж вм. оу: сребролюбци щждиа. 106. Замѣчательно такъ же написание жн вм. простаго ж въ словахъ: скжндельникъ. 18. въ скжндѣлъныхъ съсждѣхъ. 56.
- 6. Согласная буква л послѣ губныхъ иногда вставляется, иногда нѣтъ: трѣблъшжа и трѣбшии, ѣвлени, ѣвлѣжщоу и ѣвеиса, прѣстжплениы и прѣстжпение, прѣлюблена и възлюбени, и т. д.
- 7. Окончаніе прош. вр. хъ и ша большею частію удержаны; но иногда вм'єсто нихъ написано съ и са: пр'єсь. 106, в єсь. 7.
- 8. Сочетаніе *ск* смягчено то въ сц, то въ ст: пасцѣ, конптръсти, плътъстѣ.
- 9. Согласная з = с передъ ц и ч иногда опускается, иногда нътъ: исцълътм, исцълътм, из чръва.
- 10. Буква е то удержана, то замѣнена буквою т: Назарета, Саваотъ, Корентъ, Тесалоникии, Теклъї.

Въ употребленіи грамматическихъ видоизмѣненій словъ есть такъ же любопытныя особенности:

1. Имя прилагательное въ имен. муж. рода оканчивается

не только на ъи и ии, но и на ъи и и: градъ Самарѣнъскъі, дхъ сты, пръвъі Моиси, животъ вѣчънъі, икономъ градъскъі, которы, днъ сждънъі, оче сты, новъі завѣтъ, храмъ въшни, даръ вжи, тогдашни миръ.

- 2. Такое же опущеніе и, а частію и другихъ гласныхъ послѣ и повторяется и въ другихъ случаяхъ: сжди, кънигъчи, Моиси,—люди, Иоуденскъихъ, по оумръти, въ повелѣни, о царъстви ъжи, въ епистоли, въ евгли, въ Арави, кое общени, спасенимъ.
- 3. Въ 3-мъ лицѣ настоящ. времени обыкновенно употреблено окончаніе то, разъ даже и въ прошедшемъ: Швръзжтъс (=отъврьзошаса); но иногда и опущено: придж къ вамъ. 48.
- 4. Кое-гдѣ употреблены краткія формы прошедшаго совершеннаго: Шпадж Ш очон его. 8, милости твож възъідж въ паматъ прѣдъ бтомъ. 9, съ нимъ идж. 10, придъ званъ. 10, народи въздвигж гласъ свои. 11, оужасаса (= оужасошаса) 12, спадж жжа. 13, прѣтъкнж бо са о каменъ. 18, падж. 32, погътож отъ гоубителѣ. 32, двери бо ми са Швръзж. 40, изъідъ въ Македониж. 42, оуста наша Швръзжтъса къ вамъ. 45, въ не же постигомъ. 67, не вънидж. 82, не придж етери. 54, Египтѣне истопж. 87, стѣнъп падж. 87, Ш насъ изидж, нъ не не бѣшж Ш насъ. 99, вѣса (= ведоша) и въ Дамаскъ. 7, въ тъще текж или тѣхъ, 52.
- 2. Опискою ли или особенностью считать употребленіе о вм. оу, а вм. о, е вм. ь въ слѣдующихъ случаяхъ мждръствожщи. 22, вѣрожи. 14, вѣрожщомоу. 25, холна сжда, холаще. 96,—сънъмъства своега. 116, мжже. 116, немогу рѣшить. Замѣчу тутъ же:—окончаніе неопредѣленнаго наклоненія: потъщиса избавитъ люди. 135, како можетъ любитъ. 101;—дательный падежь на ови: законови, 18. Замѣчательно такъ же: 2-е лице множ: живѣшете,—1-е лице двойственнаго нъі: нъі подобна вамъ есвѣ. 11.

Нѣсколько разъ употреблено слово *братръ*: Са8ле братре. 7, братръ цр^кве. 25, братра. 119.

Слова негда, къгда, тъгда, инъгда, въсегда, и т. п. въ первомъ почеркъ постоянно написаны такъ: едга, недга, вънедга, кодга, тодга, инодга, вседга — въседга.

3.

Тріодь В. И. Григоровича.

Эта рукопись писана въ большую четвертку на 317 лл. безъ конца, на невыбранномъ пергаминѣ. Она заключаетъ въ себѣ пѣснопѣнія на дни съ субботы прежде мясопуста до 7-й недѣли по пятидесятницѣ. Писана нѣсколькими почерками, какъ кажется, XII—XIII вѣка.

На л. 68 об. есть запись въ низу страницы по скобленному не тою рукою и не тѣмъ черниломъ, какъ вся рукопись:

Помѣни ги прозвитерѣ на прозвитерѣ Йѡа̂на̂.

На л. 107 такъ же въ низу страницы еще особымъ почер-комъ запись, изъ которой остались слѣдующія буквы:

на аснь: ѿ····ѣ· нъ при при ка^ло ю і а

Кром'в того на л. 2-мъ вънизу же страницы еще были три строки записи, а выше ихъ съ права: $(\widehat{s.x.})$. Если эти буквы означаютъ годъ, то это 6600, съ изчезнувшими десятками и единицами могъ быть и бол'ве поздній, т. е. и 6999-й (=1092 — 1191 г.).

Въ службѣ субботы сыропустной приведенъ канонъ отцемъ съ воспоминаніемъ о Славянскихъ святыхъ:

Похвалами да вѣнчѣжтъса. Курийлъ фило софъ. новойзбранное множъство приведъ гви. Словѣнъскайго жзъкаало жязъка. събратомъ Меоодиемъ. с нима же пѣтъ бж ди шпъ Іш поустъна Рыльскжы.

Въ отношеніи къ употребленію буквъ въ семъ памятникѣ можно замѣтить:

— вмѣстѣ съ буквою з употребляется **ζ**1, но рѣдко и непослѣдовательно: кна**ζ**1ъ, кна**ζ**1а, и вмѣстѣ съ тѣмъ: кнази;

- нерѣдко написаніе ї вмѣсто и въ началѣ словъ, иногда же и послѣ гласныхъ и даже согласныхъ: ї расточисте, їже, їли, приїмж, архїе̂реймъ, пріведошж;
- употребленіе ω и \Diamond въ началѣ словъ и слоговъ постоянно, а послѣ согласныхъ случайно: \Diamond бънчаи, \Diamond ни, ω блакъі, ω ко, архикре ω мъ, Июдѣ ω мъ, И ω си \Diamond ва, цѣ λ вати, мѣст $\check{\omega}$, $\Gamma \check{\omega}$ лг $\check{\omega}$ еа, п \Diamond млоуп;
 - 8 вм. оу часто въ началѣ словъ;
 - встръчается шт вм. обычнаго щ: аште, видаште;
- ы и к встрѣчаются не рѣдко въ началѣ словъ и слоговъ: ызвъі, ыко, ывити, раскаывъсм, кго, кдиного, кже, к̂рей, наридакмаго, озлобеник̂;
- вмѣсто на часто употребляется й: новай, божий, свой, разоумнай, поржганий, напайше;
- вмѣсто к часто употребляется широкое ϵ : ϵ сте, ϵ тери, ϵ динъ, проче ϵ , \circ успѣ ϵ тъ, распати $\dot{\epsilon}$, ко $\dot{\epsilon}$;
- вмѣсто па нерѣдко употребляется и ѣ: величѣємъ, пастырѣ, въсѣкъ, свазнѣ, чѣсъ, прѣмо, избавлѣємъса, кланѣащжаса.
- Знакъ " ставится вмѣсто ъ, ь: два, кртом, грѣх, нейщевахомъ.

Въ отношеніи къ выговору, на сколько онъ обнаружился въ правописаніи, замѣчательно:

1. Смѣшеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ. Оно видно изъ смѣшаннаго употребленія ъ и ь: — ъ вмѣсто ь написанъ — въ коренныхъ созвучіяхъ: еры: Ѿвръгж, повръгъ, еры: съвръшенъї, еыс: въси, въса, въсѣмъ, дрыж: дръжавж, мры: мрътвый, прыс: пръси, слыз слъзъ, терыд: оутвръдиса, тры: тръний, трыний, трыний, трына, чрые: чръвъ, чрым: чръмное, чыт: чъстнааго, и пр.; — въ окончаніяхъ: — мжжъ, кназъ, агнецъ, чръвъ, нашъ, тваръ, кръвъ, тръстъ, жизнъ, болѣзнъ, естъ, бъістъ, помагаетъ, шзлобитъ, ь — ивъ: поклонъшеса, створъше, оукоръ, шбращъса, — в — и: виждъ, — мь: дхомъ вашимъ, народомъ, по немъ, — ык: сребръникъ, — ыи: агнъче, — ысте: съвѣ-

дѣтельства, — вск: земъскъпимъ, члчъскааго и пр. Не рѣдко употреблено и ь вм. ъ: хльмомъ, пльти, трьсть, снъ, оцеть. Съ тѣмъ вмѣстѣ правильно написано: ничьсоже, чьсти, цръ, кръвь, стрть, жизнь, болѣзнь, льсть, си рѣчь, вельлѣпѣ, нашь, възглашь, не можеть, въсѣчьскъпимъ и пр. Иногда употреблено и вм. ъп: бпшж: аште бо бишж разоумѣли, не бъпшж га славъп распали), користъ.

- 2. Смѣшеніе носовыхъ гласныхъ ж и а. Шпрокое ж употреблено вмѣсто а и въ коренныхъ созвучіяхъ, и въ окончаніяхъ: шжташжса, жжжжщи, женъ зращж, оудръжжтъ, присташж, рѣшж, цѣнишж, и пр. Узкое а употреблено вмѣсто ж: прѣпрадъі, глащемъ, въса спирж, азъ не противласа ни гла, поäщих, въс кжä, ш шоужа, разоумѣатъ, съвѣдѣтелъствоуäтъ, въспоътъ. Замѣчательно смѣшеніе а съ ѣ: грѣджщоу. Слово междоу пишется съ оу, а не съ ж.
- 3. Случаи употребленія ѣ вм. ы послѣ согласныхъ отмѣчены выше. Прибавимъ случай смѣшенія ѣ съ а: подрѣжахж.
- 4. Замѣненіе глухихъ гласныхъ чистыми: агнецъ, вѣнецъ, вѣренъ, праведника, непороченъ, Ѿцемъ, жезломъ, дҳомъ, разоумомъ. Оченъ часто гласныя совершенно опущены: створъше, старцемъ, свазнѣ (и съвазнѣ).
- 5. Иногда вмѣсто оу или е въ дат. муж. прилагат. именъ употреблено послѣ мягкихъ согласныхъ о: стригжщомоу.
- 6. Иногда написано въ вмѣсто оу, и ÿ вмѣсто въ: възратъ, шпраўдати, въ праудѣ.
 - 7. Смъшенное употребление о и т: Гилгиоа, хтани.
- 8. Употребленіе и опущеніе л при смягченіи губныхъ: избавльємъсж, приємлетъ, Авраамль, вподобльтиса, прославла, крыпльахжса, раслабеным, фэлобению, земи.
- 9. Иногда употреблено с вмѣсто х въ прошедшемъ: прилсъ.
- 10. Удвоенныя гласныя встрѣчаются часто не въ обычныхъ мѣстахъ: Пиллатъ, Вараавж, истазаавъ, Швѣщаавъ, поржгаавъ и пр.

11. Созвучіе ск постоянно смягчается въ ст: людъстии, архинерейстий.

Въ отношени къ грамматическимъ формамъ замѣчательно:

- 1. Окончаніе ть въ 3-мъ лицѣ иногда опускается: Іса же погоуба.
- 2. Кром'ть обыкновенной формы прошедшаго простаго употребляются еще краткія: рішж, обріть (= обрітохь), приидж (= приидошж).
- 3. Прилагательныя въ имен. ед. муж. р. иногда написаны съ однимъ ъп: пръдавъп, оправдавъп.
- 4. Въ склоненіи сущ. ср. р. вм'єсто двухъ и написано одно въ смерени, въ брати, въ цртви.
- 5. Причастію множ. муж. рода дано окончаніе ии и еи: **хо**дащии, вадащеи, глащеи.

Написаніе въ слогахъ сложныхъ съ n и p буквы $\mathfrak v$ и $\mathfrak v$ стоятъ постоянно посл $\mathfrak v$ и $\mathfrak v$: връгж, млъни, мрътъвъ $\tilde{\mathfrak v}$.

4.

Трифологій Зографскаго монастыря.

Эта рукопись мнѣ извѣстна по запискѣ о ней, составленной пр. Порфиріемъ, и по листкамъ, у него находящимся. Она написана въ малую 4-у очень мелкимъ почеркомъ по 43 строки на страничкѣ. Въ четырехъ мѣстахъ надъ строками надписаны нотные крюки особеннаго характера. На каждой тетради есть помѣта цифирнымъ знакомъ. Большая часть этихъ знаковъ похожи на глаголическіе.

Въконцѣ службъ на мартъ мѣсяцъ находится такая запись. написанная очень мелко:

« † пиши шкаанїче Драгане. ыко за грѣхы твож бътвой мжчитъ та. пиши страниче».

Подъ 30 января помѣщена служба св. Петру Болгарскому: «мпъ генарь л. прѣнесение мощей стго Климента архїеппа Рїмска. и пама стго соца нашего Петра инокааго бывшаго парѣ Бльгарсмъ». О немъ читается между прочимъ: «ІӐко... бывъ застжпникъ с вйдимыхъ враговъ противных прѣблжныи Петре м°ли нывѣ за ны... Людеи твоихъ нынѣ с станкъ при³ри ... прѣ... мъ мънслъно къ гробу твоему Петре царю прѣчтныи. проса оущененим оуму да прославлѣемъ та». Въ службѣ св. Петру Болгарскому, находящейся у В. И. Григоровича, этого нѣтъ (Изв. I: 98—99. Статьи кас. древ. Слав. языка: 93—94).

Къ выпискамъ изъ подлинныхъ листовъ, сообщенныхъ на стр. 344—347, прилагаю выписку по списку пр. Порфирія: «Искони створи въ нбо и зема. земъ же бѣ невима й неоукрашена. й тъма врьхоу бездный й дхъ бии ношашеса връхоу воды, й рече въ да бждё свъ й видѣ въ свѣтъ како добро, и разлячи въ междоу свѣтомъ й междоу тьмож, й наре въ свъ днъ а тъмж наре нощь, и бы вечеръ й бы оўро днь а. й ре въ да бждеть тврьдъ по срѣ воды, й да бждетъ разлячажши междоу водож й бы тако, й створи въ твръдь, й разлячи бгь межбу всж, йже бѣ подътврьдиж, й бысть тако, й нарече въ твръ нбо, й видѣ въ како добро, и бы вечерь й бы оўтр°, днъ вторый, и ре въ да са съйметь вода и да са ківить соуша, й бы тако, й снатса вода, кіже бѣ по нбёмъ въ сънмъ свож, й ківиса соуша, й наре въ соушж зема, а съставы водный наре морѣ».

Изъ буквъ, употребленныхъ въ этой рукописи более другихъ замечательны:

- ϵ широкое, большею частію съ точкою на верху ($\dot{\epsilon}$): употреблено вм'єсто κ , которое такъ же употребляется.
 - s: sвёзды, стъза, истазаемъ.
- द्र: на разсмотрѣнныхъ мною листкахъ встрѣтилось разъ въ словѣ: стъдъа.
- ї: употреблено иногда вмѣсто и: Трїфоне, въмѣнїса, єдїнът.

- ы, большею частію съ точкою (ы), употребляется чаще чёмъ н, всегда въ значеніи ja.
- ф широкое: употребляется иногда вмѣсто w: фбличение, фслѣпи.
- ы, всегда составленное изъ ь и 1, иногда съ точкою или съ двумя точками (ыі, ыі).
- у: пишется всегда на кось такъ, что правый рожокъ менъе лъваго.
 - ў: употреблено вмѣсто и: съ муром (нѣсколько разъ).

Кром'в того зам'єтимъ, что надстрочный знакъ довольно часто употребленъ вм'єсто глухой гласной или между двумя согласными: почтете, помышлени, тажка, смртиж, мышцеж, мнат, пр'єд, овчж, тм'є, ветхыи.

Въ отношеніи къ правописанію и выговору сл'єдуєть от-

- смѣшанное употребленіе ъ и ь: ъ вмѣсто ь: прѣлъстишжса, кстъ (=есть) паматъ, крѣпостъ, мл̂тъ, бл̂тъ, правителъ, строителъ, съдѣтелъ, на нъ; ь вмѣсто ъ: въ вѣкы, въпльщена, штькрыи, Сумешнь, свѣтозарень, мирь, приемь, намь, безоумныихь;
- смѣшанное употребленіе ж и а: ж вмѣсто а: не пощждимъ, приноситсж, помыслишж, познашж, слоужжтъ, прижтъ, жзыкомъ, прѣстожтъ, биж пророкы, имѣж, Ѿ всѣкож; а вмѣсто ж: глащу, вса мрачнжж ле̂;
- употребленіе гласныхъ чистыхъ вмѣсто глухихъ: о вм. ъ: той, крѣпокъ; е вм. ь: весь, честно, всесъжежению, праведномоу, непотрѣбенъ;
 - употребленіе и вм. ы: нїнь, прысвытлованими.

Изъ формъ грамматическихъ замѣчательны:

- окончаніе прилагательнаго въ муж. имен. един: на ы: едінъі, гланны;
- окончаніе род. множ. сред. р. на одно и: помышлени нашй.

Напечатано неправильно: — стр. 344: 8: любы вм. любы,

11: скръваж вм. скрываж, 18: болѣз вм. болѣзь, 20: стъза вм. стъза, — стр. 345: 1: шбличѣа сждъ рокж вм. шбличѣа сждъ рокж, 5. крѣпость вм. крѣпостъ, 10: въ о вм. въ о, — стр. 346: 1: всесъжеж вм. всесъжеже, —стр. 347: 6: въмѣща́з вм. въмѣщає.

5.

Зографское четвероевангеліе.

Оно мнѣ извѣстно только по одному листку, находящемуся у преосв. Порфирія (листокъ этотъ почти весь и напечатанъ строка въ строку на стр. 348—349) и по краткому о немъ извѣстію, сообщенному тѣмъ же пр. Порфиріемъ. Это — рукопись въ малую четвертку по 23 строки на страницѣ. Въ записи означенъ годъ "ѕѿті (6813 = 1305). Въ синаксарѣ между прочимъ помянуты: 19 окт. Іоаннъ Рыльскій, 30 января — Петръ пръ Бльгарскъи, 24 іюля — Борисъ и Глѣбъ, иже въ Роусиї.

Изъ буквъ более другихъ замечательны:

- є съ концомъ, опущеннымъ за строку: что є тебѣ;
- ч, похожее на ч;
- ьї, составленное изъ ь и ї;
- ід съ двумя точками, а иногда съ знакомъ или .

Въ отношении къ правописанию можно замътить:

- смѣшанное употребленіе ъ и ь: ъ вмѣсто ь: а съ чт°; ь вмѣсто ъ часто: и́ѡ́нинь, юнь, самь, инь, Петрь, Ісь (есть и Ісъ) ть, (есть и тъ), нь, сихь;
- смѣшанное употребленіе ж и а: ж вм. а: ш́бѣдовашж, назнаменоуж, агньцж мож, ш̀вьцж мож, а вм. ж: люба любла (— люблж), гла (— глж).

Въ грамматическомъ отношении можно замътить:

- окончаніе 3-го лица един. числа на ать въ глаголахъ на ати: дать (тъ) пръбывать (два раза).
 - употребленіе є вм. ксть.

6.

Хиландарское четвероевангеліе.

Знакомо оно мит такъ же, какъ и выше означенное Зографское, только по одному листку, хранящемуся у пр. Порфирія, который почти весь переданъ на стр. 350—351, вмт ст съ записью, переписанною мною со списка пр. Порфирія. Рукопись эта въ большую 4-у по 26 строкъ на страницт довольно крупнымъ уставомъ.

О Өеодорѣ Святославѣ и сынѣ его Георгіи Тертерѣ, царяхъ Болгарскихъ, говорятъ въ своихъ запискахъ Іоаннъ Кантакузенъ и Никифоръ Грегорасъ. Первый изъ сихъ современниковъ относитъ смерть Ө. Святослава къ 5-му индикту, соотвѣтствующему 6830 году (Strit. II: п.: 813—815).

Изъ буквъ более другихъ замечательны:

- є съ опущеннымъ за строку концемъ: Гешргиє, єго, єгш, нарицаємый, дѣтиє; вмѣстѣ съ нимъ употребляется и обыкновенное е съ точкою, и ні еси, емоу, ніго, ні;
 - ҳı: при брѣҳıѣ, връҳıѣте, дроуҳıий;
- ї и і вмѣсто и часто: хотѣнїа, оу́сръдїем, велікыї. скіптра, блговѣстїе, повелѣнїемъ, прощеніе, Тівериа́дъсцѣмъ.
 - ы, состоящее изъ ь и і, исключительно;
- знакъ ", употребляемый вмѣсто ъ, ь: по сем же, что, ѝ же, Симон же, влѣз же.

Въ отношеніи къ правописанію и выговору отмѣтить можно:

- смѣшеніе ъ и ь:—употребленъ ъ вмѣсто ь: прѣдръжжщому, Гръцкаго, мрътвыхъ, Тївериа́дъсцѣмъ, кораблъ, нощъ, множъства, вывръжеса, лежжщъ; — ь вмѣсто ъ: Ѿ оученикь, Симонь, ѿть, нагь, вывръжеса, двѣ стѣ лакъть;
 - смѣшеніе ы и и: нинѣ;
- смѣшеніе ж и а:—употреблено ж вмѣсто а: прѣдръжжщому, лежжщъ, лежжщж, глашж, изыдошж, всѣдошж, бѣшж, жже (=ыже), жсте (=ысте), кж, не жшж, ѿ Кана Галилей-

скых, и пр.;— а витсто ж: пртвладащимъ, вола, на земла, волей, й деснжа;

- употребленіе о вмѣсто е: прѣдръжжщом8, четвороблговѣстіе;
 - смягченіе ск въ сц: Тівериадъсцымъ.

Изъ формъ грамматическихъ замѣчательно нссоблюденіе достигательнаго (идж рыбы ловити) и существительное собирательное (?): дѣтиє.

Новое счастливое обстоятельство дало мнт возможность увеличить издаваемый мною сборникъ еще нѣсколькими новыми сообщеніями. При посредствѣ Императорской Академіи наукъ и Императорскаго Министерства иностранныхъ дёлъ я получиль изъ Италіи такъ называемую Болонскую псалтырь, нынѣ принадлежащую Болонскому университету. Изъ этой важной рукописи досель я имьль только три страницы снимковъ и потому могъ внести въ свой сборникъ очень немногое. Теперь представилась возможность обогатить его выписками изъ разныхъ частей этого памятника и дополнить его описаніе нъсколькими подробностями. Въ это же время я получилъ отъ А. Ө. Бычкова, отъ А. Ө. Гильфердинга и отъ другихълицъ нёсколько другихъ любопытныхъ памятниковъ, изъ которыхъ ефкоторые по крайней мъръ въ небольшихъ выпискахъ достойны были внесенія въ сборникъ вмісті съ выписками изъ Болонской псалтыри. Такъ образовался новый рядъ Дополненій и новое прибавленіе къ описаніямъ, здісь представляемымъ. Памятники того отдёла, которому посвященъ предлагаемый сборникъ, такъ мало извёстны и, какъ мнъ кажется, такъ достойны вниманія изследователей древности и судебъ Славянского языка и письменности, что вновь добавляемыя страницы, в фроятно, не будутъ ими сочтены излишними.

1.

Болонская псалтырь.

Вся рукопись написана на довольно ровномъ, изрядно выдёланномъ пергаминѣ въ 4-у по 30 намѣченныхъ рѣзцомъ строкъ въ два столбца, на 264 лл. *), составляющихъ 33 тетради (по 8-ми листковъ). Помѣты тетрадей написаны тѣмъ же почеркомъ на низахъ страницъ перваго и послѣдняго листка каждой тетради у корешка.

Вся рукопись сохранилась вполнѣ и довольно бережно, впрочемъ подвергалась дѣйствію сырости, отъ чего въ нѣкоторыхъ мѣстахъ чернило почти совершенно слиняло или же изъподъ засохшихъ темныхъ пятенъ совершенно невидно.

Листъ 1-й съ правой стороны оставленъ бѣлымъ: здѣсь уже послѣ написаны разныя незначительныя записи; на оборотѣ помѣщена молитва къ пресв. Троицѣ, какая обыкновенно помѣщается передъ псалмами.

Листъ 2-й начинается заставкою, подъ которою крестъ и буквы и хс ни ка, а ниже двойное заглавіе киноварью, особое для каждаго изъ столбцовъ:

татръ ддвь стго града спа несешва нюдниа по пас менн. а.б. за алн лоуна. наужло прывынуъ кингь нже штъ жидовъ À A A N A G H À
À P X H É П Н G К Q П А
G К А З А N Н Ě + А Й
М О М Ъ ∴

+ АЛОМЪ ДДОВЪ . А. ∴

W ГН ПОМОЗН ∴

Прр чъство се съ съвръ

паетъ w ниснфѣ àрн
маеейстѣмъ

^{*)} Разм'вченных ъ листовъ 262: это вышло отъ того, что первый листъ не считанъ, а 126-мъ числомъ пом'вчено два листа съ ряду.

Почти во всей книгѣ на каждой страницѣ лѣвый столбецъ занятъ текстомъ псалмовъ, а правый толкованіемъ ихъ. Текстъ псалмовъ написанъ довольно крупнымъ уставомъ по начеркамъ, а толкованія мелко и иногда гораздо чаще, гуще, чѣмъ текстъ. Письмо обоихъ почерковъ, крупнаго и мелкаго, вообще очень тщательно и красиво. Только одна страница на л. 106 написана хуже: это работа другаго писца, какъ видно изъ записи. Написанія псалмовъ написаны киноварью. Киноварью же написаны и большія буквы; а самыя большія по киновари разрисованы красками. Начиная съ 8 стиха 7-го псалма, или, лучше сказать, съ 9-го листа, надъ гласными и согласными поставлены киноварью разные знаки правописные.

Изъ записей, одновременныхъ съ написаніемъ книги, одна помѣщена на листѣ 106-мъ на поляхъ первой страницы одною строкою: начало ея на нижнемъ нолѣ, а продолженіе и конецъ на боковомъ внѣшнемъ. Вотъ она буква въ букву:

+ азъ грѣшнъй Бѣлославъ грѣшинъй и дръзъи на зло: а на добро лѣнивъйи емоу *) же штечъство гробъ а бгатъство грѣси: а блждъ слава: пописахъ бравтоу си Йшспфб страницж шъ фалтъйрѣ: слава вѣкъй амин: —

Выше уже отмѣчено, что эта страница написана особымъ почеркомъ.

Въ конпѣ оборотной страницы 128 листа на оставшихся послѣ плалма восьми строкахъ написаны двѣ записи: одна на лѣвомъ столбцѣ тѣмъ же почеркомъ какъ и толкованіе псалмовъ; а другая, болѣе поздняя, на правомъ столбцѣ.

Авая запись важна дзя опредвленія времени и міста написанія книги. Вотъ она строка въ строку:

> Помѣни ги раба свогі Йоси фа й Тихотж. съфавъта

^{*)} До сихъ поръ строка нижняя; остальное все на боковомъ полъ.

книгъї сия. съ вжия помо штия й стяня вцж присно двж Мария. писашж же са въ Фхридъ градъ въ се лъ рекомъїмъ Равне. при цри Асени влъгаръскыйъ.

Изъ этой записи узнаёмъ, что у Іосифа, которому Бѣлославъ написалъ одну страницу на 106 л., былъ товарищь Тихота: ему, можетъ быть, принадлежатъ листы 129-й и слѣдующіе, написанные почеркомъ нѣсколько отличнымъ отъ первыхъ 128-ми. Царь Асѣнь Болгарскій, о которомъ упоминаетъ запись, владѣлъ Болгарской землей въ 1186—1196 гг. И такъ въ Болонской псалтыри мы имѣемъ памятникъ Охридскаго письма конца XII вѣка, писанный не позже 1196 года.

Другая запись, написанная рядомъ съ предъидущею, заключаетъ въ себѣ слѣдующее:

сиж книгы коупихь са Жъ граматика Т одора Ждъ Равьнеи и дахь азь еромона хъ Даниль грѣфъны попадины си обеди п позлащены. и двѣ перьперѣ срѣдѣ гр ада Вь вьтоли дад . . . си . . . помин аниѣ . . .

Запись эта написана дурно, не совсѣмъ грамотно, и притомъ не вся можетъ быть прочитана (конецъ почти совсѣмъ соскобленъ). Ясно впрочемъ, что грамматикъ Тодоръ изъ Равна продалъ книгу еромонаху Данилу за позолоченныя (три?) кольца и за два перпера, и что потомъ книга отдана Даниломъ въ Битольскій монастырь въ поминанье.

Сравнительно со всёми другими списками толковой псалтыри, Болонская псалтырь замізчательна по полноті. Поголинскій списокъ XII віка, принадлежащій Императорской публичной библіотекь, преимуществуеть передъ Болонскимъ спискомъ только темъ, что въ немъ есть окончание песни трехъ отрокъ. изъ III главы Даніилова пророчества, котораго нѣтъ въ Болонскомъ. Въ последнихъ строкахъ Болонской псалтыри читаемъ: «Блте вса птицы носный двери й вси скоти Ха по : Блте снове члочи. блви Илю, пои ∴ Блте перен гни раби гни га. поите и прѣвозноси»: — Въ Поголинской эта пѣснь окончена такъ: «Блте вса птица ноныта дъвърпи ѝ вси скоти. Блте снове члчи. біви Ілю та пойте й прф. Біте ден й дша праведныхъ приобный смърении срщемъ та поите : Бяте Ананий Азарий Мисайле, апли прроци, мин гни га поите : (По) имъ она и сна и стааго дха. пойте й. (И) нн й и присно й въ в къ в в кой амінь: Хвалимъ бъвимъ кланѣемса тв : За то въ Погодинскомъ спискъ при нѣкоторыхъ псалмахъ не вписано толкованіе, помѣщенное въ Болонскомъ, именно: при пп. V, VI, VII, VIII, второй половин LXXVII, LXXVIII, LXXIX, при молитв Захаріп, при части 1 молитвы трехъ отрокъ, при 2 и 3 молитвахъ трехъ отрокъ. Въ Русскомъ спискъ XI въка, принадлежащемъ Импер. публ. библіотекъ, не пропущены толкованія псалмовъ LXXVII - LXXIX; были, судя по этому, толкованія и другихъ псалмовъ, опущенныя въ Погодинскомъ спискъ; но этотъ важный по древности списокъ не сохранился весь, какъ былъ написанъ: въ книгъ не достаетъ ни начала ни конца. Въ Болонскомъ спискъ помъщены кромъ того промежду девятью пъснями, обыкновенно прилагаемыми къ псалтыри, еще двѣ молитвы: одна изъ нихъ подъ названіемъ «Молитва Манасийна црв Йюдейска» есть молитва царя Езекій (Ис. XXXVIII: 9-20); другая подъ такимъ же заглавіемъ есть д'вйствительно молитва царя Манассін, та самая, которая приложена ко 2-й книг Паралипоменонъ (2 Пар. XXXVI. за ст. 23).

Болонская псалтырь не вся писана совершенно однимъ пра-

вописаніемъ. Такъ на нѣкоторыхъ страницахъ употреблено шт, на другихъ щ; на однихъ кромѣ ж, а и е употреблены ж и к, на другихъ есть только ж и а и е. Въ дополненіе къ тому, что было отмѣчено объ этомъ памятникѣ, въ отношеніи къ употребленію буквъ, выше на стр. 50, слѣдуетъ прибавить:

- ї вм'єсто и написано почти исключительно по недостатку м'єста;
- да отличено отъ з, употребляясь въ техъ словахъ, где г смягчено въ з: мноди, бдий, ноде, Швръди, помоди, възъдвидати, тръдати, полъда, и кроме того въ словахъ: двезда, д верь, диждж, дело, кнадъ, стжда стъда.
- w двойное вмѣсто простого о употребляется постоянно въ началѣ словъ, въ серединѣ въ словахъ сложныхъ, которыхъ вторая половина начинается съ гласной о, въ серединѣ словъ иностранныхъ въ началѣ слога Фарашнъ, Савашоъ, Сишнъ; и пр.
- ъ пишется тремя способами: ъї, ъї, ьї: два послѣднія написанія сравнительно рѣдки; иногда, очень рѣдко написано ъи;
- употребленіе от очень р'єдко: въ текст'є псалмовъ оно написано только одинъ разъ, на л. 84;
- ѣ вмѣсто і въ началѣ слога вовсе неупотреблено; равно и і не употреблено вмѣсто ѣ въ серединѣ слога.
 - а вмѣсто а употреблено только разъ: божщенса. 106.
- е есть только одно, всегда похожее на є: на нѣкоторыхъ страницахъ оно же написано и възначеніи є; на другихъ страницахъ, особенно на лл. 87—128, написано є постоянно въ началѣ слога; въ концѣ рукописи нѣсколько разъ написано є вмѣсто иє: безаконё, повелѣнё, люде, лодаёмь.

Въ отношеніи къ выговору, на сколько онъ выразился въ правописаніи, къ прежнимъ зам'таніямъ сл'ёдуетъ прибавить:

1. О смѣшанномъ обозначеніи слоговъ твердыхъ и мягкихъ. Во всей рукописи ъ употребленъ несравненно чаще чѣмъ ь; но и ь встрѣчается отъ первой страницы до послѣдней, иногда на

мѣстѣ, большею частію неправильно. Буквы а и оу вм. ы = ѣ и ю употреблены только въ косв. падежахъ слова кнаҳтъ: кнаҳта, кнаҳтоу. — Вмѣсто о = ъ иногда употреблено е: гладемъ. 244, бъіхоме. 253, есме. 261. — Вмѣсто а встрѣчается ъп: дъбръп птицы. и пр. — Иногда написано ъп вмѣсто и, и на оборотъ и вмѣсто ъп: на милостъп твоа, оуслъпшъп, ништъп, помътҳтажщеи, кръвъп, съҳтъпдаж, съҳтъпдашеса, тисжщи, посилаж, поустъпниими, аще би въсхотѣлъ, далъ бимъ, аще би велърѣчевалъ, оукръпса убо бихъ, аще бихж послоушали, аще би ходилъ, аще не би гъ помоглъ, погъпблъ бимъ, аще не гъ би бъплъ въ насъ, пожръли нъп бишж, и пр.

Въ дат. падежѣ ед. муж. прилагательныхъ именъ и причастій послѣ ш и щ постоянно поставлено о вмѣсто w избавлѣжіштшмоу, спажштшмоу, живжщошмоу, бжджщошмоу, благодавъшошмоу, спѣжштошмоу, веселащошмоу, въшедъшомоу, ніщом8, сътворшомоу, поражъшшмоу, и пр.

2. О смѣшанномъ употребленіи носовыхъ гласныхъ ж и а. Неръдко тотъ и другой гласный знакъ употребленъ правильно; но такъ же не рѣдко видимъ а тамъ, гдѣ бы надобно было ожидать ж, а ж тамъ, гдъ бы долженъ быть а. Знакъ а написанъ преимущественно вмѣсто ж: въ 1-мъ лицѣ ед. наст. времени послѣ мягкихъ л, н, р: помоласа, ывласа, въселаса, избавласа, скръбла, поклонаса, съхрана, оузъра; — въ причастіяхъ наст. вр: глаголащии, приемлаще; въ вин. един. жен. рода: постела мож, пъра мож, трапеза, на горж гна, горж Сишна, страсетъ поустына, творити вола, благостына; иногда и въ коренныхъ созвучіяхъ вмісто ж въ слогахъ твердыхъ: стажажщий, паты (т. е. пяты). Знакъ я вместо а и на: — въ коренныхъ созвучіяхъ: стжза = стъза, пжти (= патъі), истжзати (= истазати), жждаетъ, зачжтъ, чжетъ, чждо, шжтатиса, штждити, хлжбен, жэыкъ, прижти; — въ причастіяхъ наст. вр: вм. на: обиджщааго, лжкавноужи, поминажи, делажи, спсажи; въ 3-мъ лиде множ. прошедшаго: пооучишж, присташж, събрашжел, сългашж; — въ род. един. и въ имен. и вип. множ.

жен. рода: штъ горъі стъїж, шт плода пшеницж, прѣжде деннидж, вдовицж, шснованим въселенъїж, спенїе десницж его, не прижть дійж своеж, кости мож, стрѣльі свож горащжж съдѣла, покрилъ швъцж и волы и птиц і небесънъіж и рыбъі моръскъіж, на ближънаа свож; — въ винит. множ. муж. рода: въ конъцж въселенъіж, правъіж срцемъ снъї члчж, младенъцж, слѣпъцж, пришелъцж. На тѣхъ страницахъ, гдѣ употребленъ сложный знакъ іж, встрѣчаемъ его не только на мѣстѣ или же и вмѣсто ж (сіждиіж земънъіт, въ гласѣ тріжбънѣмъ), но и вмѣсто іж: посли стрѣлъі твоіж, мрости моеіж, въ пропасти горъскъіт, всеіж земла, любащжіж. Кромѣ всего этого есть случаи употребленія знака ж вмѣсто ъі: сжи, бжджи, граджи, изънемогжи, пасжи, живжи.

3. Правила употребленія в вм. ы послв согласных ве выдержано только разь: гоніаше. 229. Случаи употребленія в вмісто а очень нерізки: ш тіннів. 16, съхрініветь. 53, подріжаних ма подріжаниемь. 55, подріжание. 73, тріва. 58, 150, 166. наслізнса. 58, наслізнатьса. 59, не желівте 100, и пр. Не різки такь же случаи написанія а вм. із: ищазажщии. 60, ищазаеть. 201, ищазааше. 228, въсплещате. 78, 160, само (= сімо). 120, насладиши. 139, въ надрахь. 150, възъїщате. 170, въздеждате. Есть случаи употребленія в вм. іж и аз інвлівемоу сійние мое. 155, помінж, помінжшж, и пр. Въ нівкоторыхь случаяхь употреблено е вмісто із иде, кде = къде, съде, сжде, древле, штьметаеть (и шмістаеть), оутішисте, застжнисте, настависте и съвісте (и подвижастіса, похвалистів, ищезостів, и пр.).

4. Замѣненіе гласныхъ глухихъ чистыми очень часто: денъ, дение, весъ, слезъ, шкрестъ, конецъ, господенъ, когда, тои, сонъ, оуповаи, пѣсокъ, псаломо съ, сждобъ, въ пато съ (= въ пжть сь), врътопъ. Любопытны случаи замѣненія гласныхъ глухихъ посредствомъ ъі и и: въї Иіжовѣ, въї Егуптѣ, въї има, въї истинѣ, вьзнесжтъї и, тъїи, на хрипътѣ, на хрубтѣ. Отдѣльно отмѣтимъ: падетъ тисжщи, крѣпости мога, вижди,

съ гжслими. Не ръдки случаи и опущенія глухихъ гласныхъ: свътъ, скровище, скроушити, оумртвити, оупвахъ, и пр.

- 5. Смѣшеніе ии и еи въ причастіяхъ беспрерывно: творащей и творащий, видащей и видаштий, божіщейся и божіштийся, и пр.; въ существ. чаще ей чѣмъ ий: людий, свѣдѣний; людей, плътей, скръбей, дней, безаконей, знаменей, заповѣдей, дъщерей, дъвѣрей, змей = зъмей (= змий), въ прилаг. такъ же часто ей вм. ий: велей, мъней, сей днъ, граде вжей.
- 6. Вмѣсто е иногда употребляется т: Идитоумъ, Етишпъстии, Таворъ.
- 7. При смягченіи губныхъ л то употребляется, то нѣтъ: поставленъ, шзлоблениы, вызлюблени, землѣ (им.), ывласа, скръбла, прославлатъ, земли, шзлобенъ, шзлобеный, вызлюбенаа, оуправение, въздреметъ, прославена, земѣ (им.), оумръщвѣеши, ѿ зема, въземаще, поглоумаса (1-е лицо), по земи.
- 8. Иногда употреблено с вмѣсто ш: обаса. 21, 190, штъврѣса. 32, ищиса. 32, гаса. 31, Шврѣсъ. 65, възнѣса. 79, начжсъ. 126.
- 9. Созвучіе ск почти постоянно смягчается въ ст, очень рѣдко въ сц: таръсидъсци.

Въ отношеніи къ грамматическимъ формамъ замѣчательно: Кромѣ обыкновенныхъ формъ прошед. врем. еще употреблены не рѣдко: форма сокращенная со сжатіемъ корня и форма безъ х и ш: — рѣхъ, Ѿврѣсъ. 65, възнѣсъ. 106, 215, страсъса. 184, тѣхъ. 187, въвѣсте. 71, извѣсте. 206, възнѣстѣса. 215, въздрѣста. 106, рѣшж, налашж. 15, штврѣса. 32, ищиса. 32, изъвлѣшж. 59, възнѣсаса. 79, нарѣшж. 81, сълашж. 94. тѣшж. 100, шблѣшжса. 104, расѣшж. 122, въжашж. 122;—въздвигъ. 35, 198, не сѣдъ. 38, шбидъ и пожръхъ. 40, не възъмогъ. 68, оуглъбъ. 111, придъ. 111, шбрѣтъ. 113, 190, швръзъ. 205, изъндъ. 240, иштезъ. 256, въвѣсте. 71, проидомъ. 105, шбрѣтомъ. 215, оуглъбж. 12, допадж. 19, обидж. 21, проидж. 23, охръмж. 26, изъндж. 27, падж. 29, 39, 131, възмогж. 30, 154, 228, разънджса. 32, изнемогж. 39, 103, 178, иштезж.

61, оунъзж. 62, прѣвъзъїдж. 62, придж. 74, 89, съниджса. 79, въпаджса. 94, нападж. 96, 112, прѣмогж. 103, шбрѣтж. 126, 206, шбидж. 146, оумъкж. 179, възъїдж. 210, сѣдж. 210, прѣмогж. 214, погразж. 241, проидж. 242, прѣидж. 251. Иногда въ 3-мъ лицѣ множ. прибавляется тъ: паджтъ. 57, приджтъ. 244.

Прошедшее отъ дати въ 3-мъ лицѣ ед. ч. дастъ. 269; ср. продастъ. 73, прѣдастъ. 132, 133.

Въ прошед. совер. 3-му лицу множ. ч. дано иногда окончаніе хж вм. ша: лишихжса. 131, съгрѣшихж. 31, жжж. 131, 175, оустрашихжса. 133, прѣвратихжса. 133, положихж. 134, прозвахж. 135, не послоушахж. 138, бихж. 138, съсхохжса. 168, навънкохж. 176, фбрѣтохж. 177, въстжжихж. 177.

Въ условномъ сложномъ вр. 1-му лицу ед. ч. дается иногда окончаніе мz, а не xz: далъ бимъ. 86, прѣтръпѣлъ бимъ. 90, съмѣрилъ бимъ. 138, погъпблъ бимъ. 202.

Форма достигательная неупотребительна: изъще спсти. 250.

Прилагат. имена въ им. ед. ч. муж. р. почти постоянно написаны съ однимъ ъг: праведънъг, грѣшнъг, лжкавъг, ливанъскъг, и пр., иногда и съ однимъ и: въїшни, ъжи.

Одно и вмѣсто ии очень часто написано и въ разныхъ падежахъ существ. имени: жрѣби, брати моеи, жити брати въкоупѣ, съ пѣни аггелъскъіми, с спени, с въскрѣсени, въ безакони, въ весели, въ смѣрени, въ исповѣдани, въ начинанихъ, въ смъравданихъ, въ помъщленихъ.

Въ мѣстномъ падежѣ муж. р. ед. ч. мѣстоименій встрѣчается и вмѣсто е: въ срци своим. 13, въ смѣрени моимъ. 202.

Въ род. пад. сред. р. ед. ч. встрѣчается и вм. е: имени твоего. 215.

Въ род. пад. жен. р. ед. ч. словъ мой, твой, свой, употреблено чаще ж, ж, чёмъ еж, еж (= ека): Ѿ горъ стъї свож, множъствомъ милости твож, благостына твож ради, въ похотъхъ дшж свож, славы свож изъринжщжем, въ горж стъна

свож, \tilde{w} ржкъї твож, \tilde{w} юности мож, снъ рабъї твож, сждъбъї правды твож, братиж ради мож, куротъ стына твож.

Въ твор. пад жен. рода вмѣсто оіж, еіж употреблено иногда одно ж: надъ Спшном горж, женжште пешть нефтж, мростиж твож, милостиж твоіж, незлобож мож, спи десницж твоіж, благодѣтиж твож, и пр.

Во всей рукописи, кром'т двухъ трехъ м'тстъ, (какъ гърдии на л. 198) въ слогахъ сложныхъ съ р и съ л написанъ ъ не передъ р и л, а послъ.

2.

Евангельские листки Ундольскаго.

Въ библіотекѣ покойнаго В. М. Ундольскаго, нынѣ въ Московскомъ музеѣ, въ числѣ разныхъ отрывковъ древняго письма есть два листка въ малую осьмушку изъ Четвероевангелія юсоваго письма, какъ кажется, XII—XIII в.*) Книга, изъ которой уцѣлѣли эти листки, судя по нимъ, писана довольно сжато, по 23 строки на страничкѣ — не крупнымъ уставомъ. На одномъ изъ листковъ находится изъ Евангелія Луки: XI: 28—43, на другомъ изъ того же Евангелія XII: 24—42. Надъ страницами подъ ними, съ боку и между строками написаны разныя приписки, облегчающія церковное и домашнее употребленіе книги: указанія времени чтенія, началъ и концовъ чтеній, содержанія главъ и т. п.

Въ правописаніи этого памятника въ отношеніи къ употребленію буквъ замѣчательно:

- употребленіе і вм. и послѣ ь: wcждать і, передъ а слитно такъ, что м значитъ им: хыщенм.
- употребленіе двойнаго ш или ⊙ вмѣсто простаго въ началѣ словъ, а иногда и въ серединѣ: шко, шставлѣти, фарисешмь, фарисе⊙мь;

^{*)} За сообщеніе списка этихъ листковъ и снимка съ одной изъ страницъ признательно благодарю о. архимандрита Амфилохія.

- исключительное написаніе ы, а не ы, и вмѣстѣ съ тѣмъ ь, а не ъ.
 - употребленіе кое-гдѣ оборотнаго он: лоюбве, лоюбите;
- двоякое написаніе широкаго юса: ж и **л**: лжкавъ, вн**л**трь.
- употребленіе і только при а (= ы), и то непостоянно: знамениа, покаашжся, сжщаа, емоу, еда, знамение, вычёшнее, вжиж, троуждажться, жзыци.

Въ отношени къ выговору, на сколько онъ выразился въ правописани, замъчательно:

- 1. Постоянное, исключительное употребленіе ь, указывающее на смѣшеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ, и то же подтверждающее написаніе и вмѣсто ъ1: нѣки, аще би, бдѣлъ би, не далъ би.
- 2. Смѣшанное употребленіе носовыхъ гласныхъ: ж вм. а и а вм. ж: слышжще, покаашжса, приложжтса, бдащж, лонбве вжиж, жже, слышати прѣмждростъ Соломона, гла (1-е лице наст.), въ третижа стражж, вьметаема, Ѿврьза; употребленіе и вм. а: не имы ча°ти етеры тьмныи.
- 3. Употребленіе кое-гдѣ ѣ вм. ы: имѣниѣ; а вм. ѣ: ищате, цалованиа; е вм. ѣ: зде; ѣ вм. а въ слогахъ твердыхъ иногда: трѣвж, въ слогахъ мягкихъ постоянно: тлѣ, чѣжщимъ, чѣ°.
- 4. Замѣненіе гласныхъ глухихъ чистыми и опущеніе глухихъ: вьжегь, темно, конець, народомь, спждомь, скровѣ, скровище, тма, свѣтилникь, свѣщницѣ, дастса.
 - 5. Смягченіе ск въ сц: нинеўгутьсци.

Изъ грамматическихъ особенностей на двухъ листкахъ встрѣтилась только одна замѣчательная: употребленіе одного ъ вмѣсто ъ в вмъсто ъ и въ имен. пад. ед. прилаг. именъ: чловѣчьскъ і, нѣки (ср. кыи).

3.

ДЕЧАНСКОЕ ЧЕТВЕРОЕВАНГЕЛІЕ.

Оно вывезено А. Ө. Гильфердингомъ изъ Дечанскаго монастыря въ 1857 г., и хотя, какъ видно, не очень береглось, осталось однако все цѣло, какъ было написано. На 208 пергам. лл. въ 4-ку заключаетъ въ себѣ эта рукопись всѣ четыре евангельскія книги съ оглавленіями и разныя служебныя указанія чтеній. Судя по рисунку нѣкоторыхъ буквъ и правописанія, ее можно отнести къ памятникамъ ХІП вѣка.

Приписка во всей книгѣ только одна, на л. 122, при притчѣ о богачѣ и управителѣ его имѣній (приставникѣ: Лук. XVI: 1—9) написано тѣмъ же почеркомъ и черниломъ на полѣ въ длину страницы:

∴ w прѣславѣ прича.

На лл. 198—207 пом'єщены календарныя указанія по днямъ м'єсяцевъ, между прочимъ слідующія:

- Сент. 2. прп. Өеоктиста: въ др. пп. 3-го сент.
- 18. с. Иноуариа еппа Городиньскаго и с. Сусаны: — чит. Іануарія и Сосія. Мин. Вас. X в.
- Окт. 19. с. Іша^н Рил^скаго: Зограф. глагол. ев. и Терновское еванг. 1272 г.
 - 28. с. патр. Йюсифа и Троуфима: т. е. Трофима: ср. Остромир. ев. подъ 29 окт.
 - 30. с. Куринкин патр.: ср. Минол. Вас., Остромир. ев., Ватикан. глагол. ев.
- Нояб. 5. Обновлений с. Өефра: разумъется освященіе одной изъ церквей Константинопольскихъ: ср. Остр. ев.
 - 19. с. Сасиы и кже с ий: с. Дасія?

- Нояб. 20. сс. патр. Прокла, Максима, Анатолиы и Генадиы: ср. Ватик. глагол. ев. и др. пп.
 - 29. с. а. Силы: см. Ann. eccles. 293.
- Дек. 18. сс. мм. Афинодора и инт. такъ и вънт. Греч. календаряхъ: An. eccles. 311.
- 30. с. а. Симона: чит. Тимона, какъ и въ Минол. импер. Вас. и др.
- Янв. 14. Въ тъже днъ пама с. Савы пръвааго архиейна Сръбскаго: прославленъ немедленно по кончинъ; ср. Хиланд. типикъ 1331 г. Annus eccl. 347.
 - 30. Обрѣтение м°щи с. Климента: ср. Охрид. ап. и др.
 - 31. . . . и c. Aрсениы: (?).
- Февр. 14. с. Курила философа: см. Охрид. Апост. и др. пп.
 - 20. с. о. Пафнотий: такъ и въ нѣк. Греч. кк. An. eccl. 77.
 - 22. с. Өомы: см. Слын. ап. и др.
 - 29. Егда бждеть висохто... стомоу Дифрю: память сс. Папіи, Діодора и Клавдіана означена подъ этимъ днемъ въ нѣк. Греч. кк. An. ec. 82.
- Мар. 19. с. а. Өомы новаго архинппа Костандина града: въ др. пп. подъ 20 и 22 Мар.; онъ скончался 20 мар., а погребенъ 22-го.
 - 22. с. Өомы патр: см. выше.
- Апр. 1. с. **К**леўверим: см. выше стр. 62 въ изв. о минеть В. И. Григоровича.
 - 2. с. Епифанигі: не по ошибкѣ-ли вм. с. Апфіана или Амфіана: см. Слѣпч. ап.
 - 4. с. Өеш^{я8}ла: см. Слёпч. апост.
 - 9. с. Патермотині: такъ и въ Іерус. к. X в. An. eccl. 106.

- Апр. 14. с. а. Аристарха: такъ и въ Мпн. XII в. и въ др. ип.
- 16. с. а. Акаким: такъ и Іерус, к. Х в. и нн. дд.
- 19. с. Θ е \hat{w} ра: такъ и въ Минеѣ XII в. и др.
- 20. с: Пафнотиы: такъ и въ Герус. к. Х в. и др.
- 22. с. Өейсині: не по ошибкѣ-ли вмѣсто с. Өеодора Сикиота.
- 24. с. Хрониктині: (?).
- 28. с. X р̂тофора: (?).
- 29. с. Максима: (?).
- Мая 4. чтномоу кртоу с нбсе ывльшюсь: (?).
 - 7. ывльшиса звёздё с нбе°: по другимъ пп. не звёздё, а кресту, какъ означено выше подъ 4-мъ ч.
 - 16. пр. Захарил: такъ и во многихъ пп. XI XIII вв.
 - 18. с. Сипилитера: Филееера?
 - 24. пр. Захарил: не по ошибкѣ-ли вписано здѣсь вм. 24 іюня?
 - 26. а. Июды: такъ и въ Рус. мине х XI в. и въ Греч. кк. An. eccl. 139.
 - 27. сс. Сергиа и Вакха: такъ и въ нѣк. Греч. кк. An. eccl. 140.
 - 30. с. Не́всевиы: см. въ Мин. имп. Вас. и др.
 - 31. с. дроугаго **Е**всевиы: такъ и въ нѣк. Греч. кк. An. eccl. 143.
- Іюн. 6. с. Доровей: см. Мстисл. ев. до 1117 г. и др. пп.
 - 7. с. Антима: т. е. Аноима: см. Греч. кк. An. eccl. 148.
 - 9. с. Акакиы: (?).
 - 20. с. м. Зосимы: см. Минол. имп. Вас. X в. и др. пп. подъ 19-мъ ч.
- Іюл. 2. Положеник ризѣ и потісоу стъта віа: упоминаніе о поясѣ находится и въ другихъ пп. Слав.
 - 3. с. м. Өефра и инъ: см. Минол. имп. Вас. подъ 4-мъ ч.

- Іюл. 7. с. м. Поликарпа: см. Остром. ев., Ватик. глаг. ев. и др.
- 9. сщеник стъп вци: см. Обих. XIII в.: разумъется освящение одной изъ Констант, церквей.
- 14. с. о. Йюсифа епископа Солунскаго: см. Мстисл. ев. до 1117 г., Четвероев. 1144 г., Обих. XIII в.
- 26. с. Симешна иже въ шградѣ: см. Остром. ев.
- 30. с. Геласиы: (?).
- Авг. 20. а. Тадеа: см. Остром. ев., Мстисл. ев. до 1117 г., Мин. XII в. и др. пп.
 - 21. с. Васисы: т. е. Вассы: см. Мстисл. ев., Апост. 1307 г. и пр.
 - 24. Положеник ч. мощий с. а. Вартоломей: см. Мстисл. ев. до 1117 г., Юрьев. ев. по 1119 г., Четвероев. 1144 г. и пр.
- 25. сс. патр. Костанъдина града Калиника, Мыны и Гша": о с. патр. Калиникѣ въ Остром. ев. и въ Ватик. глагол. ев. см. подъ 24-мъ ч.; о сс. патр. Епифанѣ и Минѣ въ Минол. Вас., въ Ват. глагол. и нр. Греч. пп.; о сс. патр. Іоаннѣ, Епифанѣ и Минѣ подъ 26-мъ ч. см. Греч. к. изд. Шольцомъ. An. eccl. 207.

Изъ буквъ, употребленныхъ при написаніи Четвероевангелія Дечанскаго, болье другихъ любопытны:

- **z**₁ употреблено довольно часто, но не постоянно въ тѣхъ случаяхъ, когда бы можно было ожидать: връ**z**₁и, дроу**z**₁и, **z**₁вѣ- зды, **z**₁ижджщеи, про**z**₁абаеть, кна**z**₁емь, кна**z**₁ы, мно**z**₁и, пъна**z**₁ы, пѣна**z**₁ы, пѣна**z**₁ы, пѣна**z**₁ы, пѣна**z**₁ы, кна**z**₁ы, кна**z**₁ы, пъмер не пр.
- ї написано вм'єсто и почти исключительно по недостатку м'єста;
- \odot написано очень часто, особенно въ первой половинъ рукописи, вмѣсто простого о: мн \odot **х**₁и, ык \odot , вышныг \odot , въ цаг \odot убж, и пр.;

- щ постоянно;
- і исключительно передъ ъі.
- обороченное ог употребляется, но очень рѣдко.
- іотованіе выражено иногда посредствомъ точки надъ гласной (еже, прилть, мож, радостиж), но чаще посредствомъ на нако, ністи, ніждь, оубонішася, ність, ніго, ніда, знаменинімь, нати, назвікъ, наша, ня;
- то же в употреблено очень часто и для показанія мягкаго выговора предъидущей согласной: кланытиса, ньїны, занк, к немоу.
- вмѣсто глухой гласной иногда написанъ надстрочный знакъ": полза, блговонне.

Въ отношеніи къ выговору, какъ онъ выразился въ написаніи, сл'єдуеть зам'єтить:

- 1. Смѣшеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ. Оно выразилось:
- смѣшаннымъ употребленіемъ ъ и ь: колъ, жизнъ, по немъ, шбльчена, вльна, вьстръжници, крьмѣ, всѣкь, вь шдеждахь, легешнь, вънидемь;
- написаніемъ а вмѣсто ы, о вм. е, ж вм. іж, и вм. ьї и на обороть, ю вм. оу и на оборотъ: вса, всакъ, дивлашеса, боура, вараіж, разараше, мора, расра, вѣроужщомоу, ицѣлѣвшомоу, пославышомоу, на нж, всж, приемлять, створж, прозрж, жэкьї ими врати, бтомь живимь, вльни, погибаемь, малихь, азикомъ, старь си, би, абыё, свыней, рызы, ващы, постылахж, вь вышныхь, равьвы, мороу, приклоучьшоуса, вѣтрю, вѣрюйте, жглю.
- 2. Гласныя чистыя употреблены вмѣсто глухихъ: пришедьши, темници, реци, рецѣта, сесь крицають. 147, родо сь и пр. Не рѣдко гласныя глухія совершенно опущены: скровище, створьше, тма и пр. Есть случаи написанія ы вм. ь: молыхоуты й оученици. 147.
- 3. Буква ѣ употреблена правильно, но кромѣ вообще ожидаемыхъ случаевъ иногда стоитъ вмѣсто ы; иногда замѣнена буквою е: зде, иде, премо.

- 4. Носовыя гласныя вообще употреблены правильно, такъ что не смѣшаны и ж съ а; но по мѣстамъ ж замѣнено посредствомъ оу, а а посредствомъ ѣ и еще чаще посредствомъ е: междоу (есть и межж), ѿкждоу, ѿсждоу, ѿтждоу, вьспомѣнжвь, помѣнжша, тежателемъ, тежателие, кладезъ, на кладезѣ, жетвѣ, сьбираки, сѣки, глки, рекоше, не разоумѣше, еше и пр. Эти послѣдніе случаи встрѣчаются чаще подърядъ и болѣе на тѣхъ страницахъ, которыя писаны нѣсколько отличнымъ почеркомъ. Вмѣсто узкаго а употребленъ иногда широкій ж: въ весь Кессарих Филиповы, инох (род. ед. ж.), тысжща, тысжщьникомь. Иногда ж стоитъ вмѣсто ъ: да бждеть всѣмь рабж. 72. Вмѣсто широкаго ж написанъ иногда узкій а: дивлыхаса, такоже слыша и сжждж, сать.
- 5. Смягченіе губныхъ допускается и съ л и безъ л: землю, блословль, прикмлеть, на земи, въ земж, прѣломь и пр.
- 6. Вмѣсто обычнаго ш для прошед. вр. употреблено иногда с: ыса = ыша: ойи ваши ыса маннж. 153.
- 7. Согласная з = с передъ ц, ч, ш то опускается, то ставится: исцёлить, исцёлёвшомоу.
- 8. Сочетаніе ск смагчено чаще въ сц, чёмъ въ ст: члчьсць, симіньсцьи, галильисцьи, пасть.
- 9. Буква ө употребляется, но часто и замѣнена посредствомъ д или т: Видьсаидж, Витле⊙мь, и пр.
- 10. Носовая ж въ началѣ слога принимаетъ иногда н: нжа-кана врата, нжжемь.

Изъ формъ грамматическихъ любопытны более другихъ:

- 1. Именит. падежь прилаг. муж. р. ед. ч. на ы: снь члчьскы, прывы, выторы, дроугы, третьи, никы, нбски, и пр. Есть и ыи, ии: истиньныи, нбныи, вжии.
- - 3. Окончаніе ен вм. ин употреблено и для имен. пад. прилаг.

муж. р. ед. ч. и для род. сущ. жен. р. множ. ч: даръ вжеи, свынеи.

- 4. Имен. падежь множ. числа причастій оканчивается на ен и на ин: зижджщен, пасжщин.
- 5. Именит. и винит. множ. отъ слова овца оканчивается на а и на ы: овца, овцы.
- 6. Прошедшее совершенное встрѣчается, впрочемъ рѣдко, со сжатіемъ корня и безъ х и ш: рѣша, ыса = ыша = ыдоша, вынидж, приидж.
- 7. Прошедшее несовершенное встрѣчается съ окончаніемъ ть: молыхжтьй.

Изъ случаевъ несоблюденія древняго грамматическаго строя можно считать главнымъ — несоблюденіе достигательнаго: да вынидеть вызати, выниде витати, глаше исходащиймь народомь кртитиса.

4.

ДЕЧАНСКАЯ ПСАЛТЫРЬ.

Памятникъ этотъ, принадлежащій теперь А. Ө. Гильфердингу, а прежде принадлежавшій Дечанскому монастырю, что въ Старой Сербіи, писанъ въ очень малую осьмушку по 22 строки какъ кажется въ XIII—XIV в., и въ нынёшнемъ своемъ видѣ, безъ нёсколькихъ листовъ въ серединѣ и безъконца, заключаетъ въ себѣ 201 лл.

На первомъ листѣ и на началѣ втораго написаны вводныя молитвы, за ними слѣдуютъ псалмы, раздѣленныя на части для пѣнія съ молитвами между псалмами; на 174 и слѣд. помѣщены: — чинь п°лоун°щьници, — пѣнё и стъры вь не по блжений непороч, — кан млбень кь англоу йже хранй всакого члка, — кан вь скрьбь дши, — кан млбень тр°ци. ѝ архаатглоу. и Николѣ и вци.

Въ низу на техъ страницахъ, где начинаются псалмы, были

написаны гадальныя приписки *) киноварью, но всё они соскоблены, такъ что нельзя прочесть, за исключеніемъ одной, оставшейся въ прежнемъ видё на л. 101 къ псалму XCIX или къ С: «.: добро и раз8мно дёло твоне: Въ Новгородской Софійской псалтыри XIII—XIV в. при псалмё С нётъ гадательной приписки, а при XCIX читается: «не дворазумьствуй орудика::

Изъ буквъ, употребленныхъ въ этомъ памятникѣ, болѣе другихъ замѣчательны:

- кром'є обыкновеннаго е, есть оборотное э: написано н'єсколько разъ въ конц'є словъ выше строки: блыцени³. 60, поношени³. 62.
- і ї: написано рѣдко, безъ всякой особенной нужды: покажї, помїнах, йюдейскіж;
- w вмѣсто о написано въ началѣ слова и въ началѣ слога: wтрокь, фарашнь;
- 8 вмѣсто оу написано большею частію по недостатку мѣста, въ концахъ строкъ;
- ы = $\ddot{\text{ы}}$ и ь: исключительно передъ $\ddot{\text{ы}}$ и $\ddot{\text{ь}}$; только разъ написанъ $\ddot{\text{ь}}$: потр $\ddot{\text{ь}}$ битъса. 27;
- ютованье посредствомъ г употреблено въ га и въ ге, и то не всегда: твоа, егда; разъ написано гъ: гътробж. 28; обыкновенно же для выраженія іоты употреблена точка: твога, могі, свой, свож;
- вм'єсто глухой гласной часто написанъ надстрочный знакъ: " или ': вы "ми, насл'єдатса.

Изъ особенностей выговора, выраженныхъ въ правописаніи, болье замьчательны сльдующія:

1. Смѣшеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ рѣзко выразилось исключительнымъ употребленіемъ ь и смѣшеннымъ употребленіемъ ы и и: насищжса, Ѿкриеть, въздихание, постидатьса, бездни, прізиваж, димь, висоти, тисжща, прѣтиканию, митарю, би, бихь вь поустини, птици пернати, ныщааго, по-

^{*)} См. о нихъ въ Свъд. и Зам. о неизв. и малоизв. пам. XXXIV.

мызажіщей, бынінь, шбыдимь, шбыдимыї, остыль, вьзлюбыхь, дроўзы, вразы, скрьбы, и пр. Есть кром'в того случаи написанія оу вм. ю и а вм. не в: неклоучимаго, сьблоуде, вса вьса, мора, см'врахса. Посл'в шипящих употреблено нер'вдко о вм. е: сп'вжіщом'в, творыщомоў, шкмлыщомоў, створшомоў, оўтврыжьшомоў.

- 2. Вмѣсто глухихъ гласныхъ иногда поставлены чистыя: шстанокь, сждобь, пѣсокь, вепль, порепщж. 52, весь, пришлець, безоумень, несмыслень, мьчетанию, да исповъмеса. 114; иногда онѣ пропущены: скровища, скрыхь и пр.
- 3. Часто передъ и вмѣсто и поставлено е: велеи тъ, гнѣвь вжей, инеи, рождеиса, скръбей, напастеи, заповѣдеи, днеп, людеи, знаменеи, оправданеи, ржкописанеи, безаконеи, житейсцѣмь.
- 4. ѣ употреблено и вмѣсто ы: ыко, всѣкь, населѣкть, ржка грѣшничѣ, поучѣхса; вмѣсто а: трѣва, наслѣдатса. 26, XXVI. 11; иногда употреблено а и е вмѣсто ѣ: вьсплещате, възыщате, где, иде, сьде; ь вм. ѣ: процвьте, просвътатьса.
- 5. Носовыя гласныя употреблены смѣшанно: ж вм. а: оуждришжса, стжза, жзыкь, бещждие, прижхомь, пощждить, швцж, на боржщжжса, млти гнж, бышж, сьздашжса, 8слышжть, лишжтьса, божщихьса, божиса, люди свож, вса кости мож, кназж (вин. м.); а вм. ж: тржбѣ трабащи, 8подобласа, вьсхвала, сьхрана, оугразна, вьзлѣза, оутна, глать, разыдатьса, сьмататьса, кльнащей, постела мож, твож вола, зема безводижа, вь памать вѣчнжа; ж вм. ы: живжи, до кон ць вьселенжа; ь вм. а: дрьхль.
- 6. Согласная л посл'в губныхъ чаще не вставляется: вьзлюбень, шслабень, шставена, шзлобена, оуподобаса (1-е лице наст. вр.), приемеши, заеметь, зем'в, ш зема, избавл'в ж, избавлении, земл'в.
- 7. Буква ш въ прошед. врем. иногда замѣнена буквою с: иса и насытишжся, поиса, не жся вѣры, объжся, вызвѣсь дшж.

- 8. Сочетаніе ск смягчено то въ ст, то чаще въ сц: земьсти, тар"сидьсти, члчьсци, людьсцъи, житейсцъмь.
- 9. Буква з = с передъ ч, ц иногда опущена, иногда нътъ: ицълению, бечислънихь, исчезажще, исчезнжть = ищезнжть.
- 10. Буква θ замѣнена иногда посредствомъ т: корабии тарситьскы \dot{x} , прии тарсидьсти.

Въ грамматическомъ отношении замфчательно:

- 1. Окончаніе прилаг. муж. им. пад. ед. ч. на ъ $\mathbf{i} = \mathbf{b} = \mathbf{u}$: недостоинъ рабь, азь грѣшни, кдиночады $\mathbf{\tilde{w}}$ че, м $\mathbf{\tilde{n}}$ рды, праведни, ливанскі, темни, вышни.
- 2. Такое же опущение и повторяется часто и въ другихъ случаяхъ: вь побчени, вь безакони, оправдани твоихъ, шбличение безакони, множьства въсклицани нашихъ.
- 3. Нерѣдко окончаніе \dot{x} вм. о $\dot{x} = e\dot{x}$ или е \dot{a} : ыростиж тво \dot{x} , крѣпости \dot{x} сво \dot{x} , тво \dot{x} неситно \dot{x} похоти \dot{x} , ырости тво \dot{x} (род.), вь гнѣвѣ мі̂ти сво \dot{x} , \ddot{u} блі̂ти тво \dot{x} .
- 4. Нерѣдко употреблены краткія формы прошед. времени рѣхь, рѣшж, ыса, поыса, извѣстѣ шчи, вьзнѣстѣ шчи, вьзвѣсь дішж; вьзнесь, прибѣгь, страсьса, прѣдасть, шбрѣтомь, шбрѣтж, падж, шврыгжса, обыдж, изнемогж, допаджт, исчезнжть, прѣиджть, вьзмжтатьса (= вьзматошаса. LXXV. 6), прииджть.

5.

Поученія Ефрема Сирина.

А. Ө. Гильфердингъ вывезъ изъ Старой Сербіи два отрывка изъ этой рукописи: одинъ (тетрадь въ 7 лл.) пришитый къ Сербской книгъ Октоиха, принадлежавщей монастырю Черноръцкому, другой (4 лл.), отдъльно, изъ монастыря Горіоча. Что оба отрывка принадлежали къ одной книгъ, это доказывается одинаковымъ письмомъ и форматомъ ихъ. Рукопись была въ 4-у по 24 и 25 строкъ.

Изъ буквъ, употребленныхъ въ этой рукописи, боле другихъ стоятъ вниманія:

є широкое: оно написано иногда, въ концѣ строки вмѣсто простого е (трепєть, вь прише-стви), а иногда, въ началѣ слога въ значеніи є (Єфремь, вжиє);

- да употреблено рѣдко: въ чрътодаѣ, даѣло, мнодаѣ;
- ф написано то вмёсто о простого, въ серединё словъ (тікф, мимф), то вмёсто и двойнаго, въ началё словъ (фбита, фцёсти);
- w написано въ началѣ словъ и въ сложныхъ словахъ, въ началѣ втораго члена (шбъемлетьса, злошбычных);
 - у иногда вивсто оу (гласу силы);
 - 8 иногда вмъсто оу (навчивь, створшв);
- ѣ пишется исключительно передъ ъ;
 - -- ы исключительно передъ ъ ;
- ѣ и вмѣсто га послѣ согласныхъ (печѣли, пооучѣхьса, похвалѣеть);
- опущеніе глухой гласной часто выражено посредствомъ знака " (странны, Швіщавши), который употребленъ также и безъ видимой нужды при стеченіи согласныхъ (довольство, Шчьства, патриархь).

Въ правописаніи въ отношеніи къ выговору зам'єтить можно:

- 1. Смѣшеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ выразилось болѣе всего безразличнымъ употребленіемъ ь въ тѣхъ и другихъ слогахъ. Разъ только случилось а вмѣсто ы ѣ: всакж. Употребленіе о вм. е въ дат. падежѣ прилаг. им. муж. р. ед. ч. постоянно: дажщомоу, спсажщомоу, глащомоу, зижжщомоу. См. еще срповѣдець.
 - 2. Гласныя чистыя вм'єсто глухихъ написаны р'єдко, и то

почти исключительно въ производныхъ слогахъ; чаще гласная совсѣмъ опущена: вепль, ср̂цемь, гармомь, грѣшень, — вса, грѣшникь, скроушение, велми.

- 3. Носовыя гласныя употреблены смѣшенно: ж вм. а: скрьбж и рыдаж (прич.), приносжщжж, пиыницж (им. множ.), а вм. ж: дшевна немощи, имащимь, дрѣмлащи. Въ глаголѣ поманжти постоянно поставлено ѣ вм. а.
- 4. Для смягченія губныхъ иногда употребленъ л, иногда не употребленъ: шбьемлетса, вьзлюблене, вьзлюбене, оуправень.
- 5. Передъ шипящими буква c чаще опущена: ис чрѣва, рачръпати, бечинны, бечьстие.

Въ грамматическомъ отношении замѣчательно:

- 1. Прошедшее безъ х: вызнесь гла мои.
- 2. Первое лице множ. ч. наст. времени не только на ь, но и на ы: есмы, бждемы.
- 3. Окончаніе прилаг. имени въ муж. р. ед. ч. на ы, и, а не на ъпи и ии: странны, сты, грешны и неразоумны, слабы и присно оунылы, чрьтогь небесны, днъ сжднь, помысль лжкавы, пвёть оутрыми.
- 4. Въ склоненіи существительныхъ одно и вмѣсто ии: по скончани, ф жити, вь пришестви, по шобѣщани.
- 5. Окончаніе ы вм. о въ мѣстномъ прилаг. им. ед. ч.: по скончани бесѣднымь, о единѣмь блгымь нь и послоушливымь.
- 6. Въ склоненіи мѣстоименія мога родит. падежь оконченъ на А, а дательный на и: дша моа, матере моа, к дши мой.

ОБЩІЯ ЗАМЪЧАНІЯ

о памятникахъ древняго юсоваго письма.

Вышеразсмотрѣнные памятники юсоваго письма, относясь по написанію къ различному времени, отъ XI до XIV в. и, вѣроятно, къ различнымъ мѣстностямъ, любопытны одинаково и по чертамъ, отличающимъ ихъ взаимно однихъ отъ другихъ, и по чертамъ, одинаково повторяющимся во всѣхъ.

По начертанію любопытны болье остальныхъ сльдующія буквы:

- $0 = B, \ \varepsilon = 0, \ \chi_1 = S, \text{ if, } 0 = 0, \ 0 = 0, \ Y = 4,$
- $\ddot{\Pi} = \Pi T$, J = I I, O I = I O, A = C X = X, $A = \Delta$.
- п = в употреблено въ Минейномъ листкъ Григоровича, въроятно, XIII в.
- є есть принадлежность многихъ памятниковъ XII—XIV вв., употребляется большею частію вмѣсто є послѣ гласныхъ, въ XIV вѣкѣ пишется съ хвостомъ, опускающимся за строку, или же, какъ въ Дечанской псалтыри, на оборотъ: э.
- $\mathbf{z_1}$ и $\mathbf{z} = \mathbf{s}$ употреблены въ одинаковомъ значеніи и въ нѣкоторыхъ памятникахъ довольно послѣдовательно, т. е. не тамъ, гдѣ простое з. Употребленіемъ $\mathbf{z_1}$ отличаются слѣдующіе памятники: XI в.: Хиландарскіе листки, XII в.: Болонская и Погодинская псалтырь, Охридская и Слѣиченская книги Апостольскихъ чтеній, XII—XIII в.: Паремейникъ Григоровича, XIV в.: Хиландарское четвероевангеліе, Дечанское четвероевангеліе, употребленіемъ \mathbf{z} вмѣсто $\mathbf{z_1}$: XII в.: нѣкоторые листы Погодин-

ской псалтыри, Охридскаго и Слѣпченскаго Апостола, XII— XIII в.: Служебная минея Григоровича, XIV в.: Севастьяновскій сборникъ. Въ нѣкоторыхъ памятникахъ, какъ на примѣръ въ Зографскомъ Трифологіи, употреблены обѣ эти буквы; въ нѣкоторыхъ другихъ, какъ въ Тріоди Григоровича, въ Поученіяхъ Ефрема Сирина, употребленіе зг непослѣдовательно.

- Мягкое л., извъстное изъ Русскихъ древнихъ памятниковъ, встрътилось въ Хиландарскихъ листкахъ.
- Кромѣ w, нерѣдко встрѣчается въ памятникахъ XII XIV вв. ф и ф, вмѣсто w, т. е. большею частію въ началѣ словъ и слоговъ; въ Слуцкой псалтыри встрѣтилось и вмѣсто простого о въ словѣ ыкп.
- у = v, иногда употреблено вмѣсто оу = 8 въ Супрасльской рукописи, въ Слуцкой псалтыри, въ Охридскомъ Апостолѣ и въ другихъ не столь древнихъ памятникахъ, а въ нѣкоторыхъ, какъ въ Саввиной книгѣ и Зографскомъ Трифологіи, вмѣсто и.
- 8 употреблено иногда вмѣсто оу почти во всѣхъ памятникахъ, начиная съ самыхъ древнихъ, то безразлично, какъ въ Саввиной книгѣ, то въ началѣ словъ и слоговъ, какъ въ Тріоди Григоровича и пр.
- Буква ч въ большей части памятниковъ XI XIII вв. написана съ крутыми рожками: ч, но уже въ Зографскомъ Трифологіи, писанномъ въ XII XIII в., написана косо: > , какъ и въ памятникахъ болѣе позднихъ.
- Написаніемъ щ її шт памятники разнаго времени, а можетъ быть и разной мѣстности, отличаются рѣзко: изъ памятниковъ XI вѣка исключительно шт употреблено въ Новгородскихъ листахъ евангелія и въ Македонскомъ листкѣ, шт и ії въ Супрасльской рукописи, шт и щ въ Хиландарскихъ листкахъ, а щ господствуетъ исключительно въ Саввиной книгѣ, гдѣ только разъ написано ії вмѣсто щ, въ Слуцкой псалтыри, въ листкахъ Ундольскаго; изъ памятииковъ XII вѣка въ Норовскомъ стихирарѣ шт и ії, въ остальныхъ шт и щ; изъ памятниковъ XII—XIII в. въ Норовской псалтыри шт и щт, въ

Тріоди Григоровича шт рѣдко; въ остальныхъ и болѣе позднихъ господствуетъ щ.

- Написаніемъ ъ = ы различаются, кажется, памятники разной мъстности: изъ памятниковъ XI въка, ы а не ы, и вмъстъ сътъмъ ь, а не ъ, употреблено въ Супрасльской рукописи, иногда и въ Македонскомъ листкъ; изъ памятниковъ XII и XII —XIII в. исключительнымъ употребленіемъ ы отличаются Погодинская псалтырь, Служебная минея Григоровича, Евангельскіе листки Ундольскаго, въ нікоторых в містах и Болонская псалтырь, въ остальныхъ ъг; изъ памятниковъ XIII в. и XIII -XIV вв. употребленіемъ ы отличаются: книга Евангельскихъ чтеній, Мануйловскій апостоль, Норовскій псалтырь, Жеравинскій уставъ; изъ памятниковъ бол'ве позднихъ ы господствуетъ въ Лобковскомъ паремейникъ, въ Дечанскомъ, Зографскомъ и Хиландарскомъ четвероевангеліяхъ, въ Дечанской псалтыри, въ Поученіяхъ Ефрема Сирина, и въ нёкоторыхъ изъ нихъ вмёстё съ исключительнымъ употребленіемъ ь. Начертаніе ъи попадается въ Слуцкой псалтыри, Хиландарскихъ листкахъ, Слепченскомъ апостоль, Болонской псалтыри; начертание от вмъсто ъ употреблено разъ въ Саввиной книгъ.
- Оборотное он вмѣсто ю употреблено постоянно въ первомъ почеркѣ Слѣпченскаго апостола, иногда же и въ другомъ почеркѣ этой книги, равно какъ и въ Болонской псалтыри, на первыхъ листахъ Охридскаго апостола, въ Евангеліи Ундольскаго, въ Дечанскомъ четвероевангеліи, слѣд. въ памятникахъ XII—XIII вѣка.
- Кром'є обыкновеннаго написанія шпрокаго юса, ж, встр'є-чается въ древнихъ рукописяхъ, какъ на прим'єръ въ Евангельскихъ листкахъ Ундольскаго XII—XIII в. начертаніе л; съ XIV в'єка оно входитъ все бол'єє въ обычай и потомъ становится господствующимъ. Любопытный случай написанія єж вм'єсто ж=а (в'єровашеж) представляетъ Охридскій апостолъ.
- Кром'в обыкновеннаго написанія малаго юса, а, употребляется во многих древних памятниках начертаніе д и

по большей части съ тѣмъ, чтобы каждой изъ этихъ двухъ буквъ дать особенное значеніе. Правильно, всегда послѣ гласныхъ употреблено а или а, а а послѣ согласныхъ въ Саввиной книгѣ, Слуцкой псалтыри, Супрасльской рукописи, Паремейникѣ и Минейномъ листкѣ Григоровича; на оборотъ а послѣ согласныхъ, а а послѣ гласныхъ въ Хиландарскихъ листахъ; а послѣ гласныхъ и согласныхъ исключительно въ Македонскомъ листкѣ, смѣшанно въ 1-мъ почеркѣ Слѣпченскаго апостола, въ Норовской псалтыри, въ Парижскомъ стихирарѣ. Во всѣхъ другихъ памятникахъ и между прочимъ въ Новгородскихъ листахъ и въ листахъ Ундольскаго XI вѣка, въ большей части памятниковъ XII и XIII вѣка и во всѣхъ XIV вѣка, употребленъ исключительно а послѣ гласныхъ и согласныхъ.

- Для выраженія іотованія, какт видно изъ предыдущихъ замѣчаній, были употребляемы иными писцами особенныя начертанія буквъ, или просто или съ надстрочнымъ знакомъ (є́, а́ и пр.). Надстрочный знакъ употребляемъ былъ для этой цѣли и надъ другими гласными. Другіе писцы, не довольствуясь этимъ, употребляли строчный знакъ н: ы, к, к, к. Вовсе не употребителенъ этотъ способъ въ листкахъ Ундольскаго XIв., въ Норовскомъ и Парижскомъ стихираряхъ, въ Паремейникѣ Лобкова.
- Для выраженія опущенныхъ изъ строки глухихъ гласныхъ, а въ нѣкоторыхъ памятникахъ и безъ видимой нужды между согласными ставится надстрочный знакъ: ' или ".

Вънѣкоторыхъ рукописяхъ именно въ Македонскомъ листкѣ XI, въ Болонской псалтыри и въ Охридскомъ апостолѣ XII вѣка, употреблены или отдѣльно, или цѣлыми строками глаголическія буквы. Въ Македонскомъ листкѣ употреблена только одна буква ю въ словѣ Еулогир. Въ Болонской псалтыри, въ толкованіи пс. XCVI-го, на четырехъ строкахъ написано глаголицей нѣсколько цѣльныхъ словъ и нѣсколько буквъ промежду кирилловскими буквами:

> Мѣнитъ бо ж богы + **23 236008 288. 1038 23 928 288. 8 2. 8 28**

вашянэня ∴ Ваьэв+въший пришествию Хбу ненавидите идолъ ы"к° зли ∴

Въ Охридскомъ апостолѣ въ нѣсколькихъ мѣстахъ отдѣльныя буквы и слова и кромѣ того два большихъ мѣста написаны глаголицей: на л. 13—14 на шестнадцати строкахъ значительная часть чтенія изъ Дѣяній: XVII: 1—7 (см. ниже стр. 273) на л. 98 на четырнадцати строкахъ конецъ чтенія изъ посланія къ Ефесеямъ: IV. 7—13, и за тѣмъ нѣсколько календарныхъ указаній (см. выше стр. 87). Объяснить это смѣшеніе глаголицы съ кириллицей по крайней мѣрѣ такъ же трудно, какъ и присутствіе кириллицы въ нѣкоторыхъ изъ глаголичеческихъ памятниковъ. Ясно только, что въ Охридской книгѣ апостольскихъ чтеній и подборъ буквъ и ихъ употребленіе въ глаголицѣ иное, чѣмъ въ кириллицѣ: довольно вспомнить о буквѣ ф, о частомъ употребленіи а вм. ж, ы вм. а—а, объ исключительномъ употребленіи одного в

Употребленіе буквъ въ отношеніи къ выговору представляетъ любопытныя данныя, частію во всёхъ памятникахъ повторяющіяся бол'є или мен'є одинаково, частію различающія памятники одни отъ другихъ.

Нѣкоторыя изъ этихъ данныхъ касаются гласныхъ.

- 1. Одинъ изъ важныхъ признаковъ разсматриваемыхъ рукописей есть смѣшеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ, въ родѣ того, что видимъ въ нынѣшнихъ нарѣчіяхъ Сербскомъ и Чешскомъ. Оно обозначилось: неправильнымъ и отъ части непослѣдовательнымъ употребленіемъ глухихъ гласныхъ ъ и ь и гласныхъ чистыхъ: о и е, ъ и и, а и ы = ѣ, оу = 8 и ю, ж и ж— въ коренныхъ созвучіяхъ, въ словообразовательныхъ приставкахъ, въ окончаніяхъ падежныхъ и личныхъ.
- Чаще всего видимо смѣшеніе глухихъ гласныхъ, выражающееся или неправильнымъ и непослѣдовательнымъ ихъ употребленіемъ одной вмѣсто другой, или исключительнымъ упо-

требленіемъ одной изъ нихъ вмѣсто двухъ. Изъ рукописей этого послѣдняго отдѣла исключительнымъ употребленіемъ одного ъ отличаются Евангельскіе листы Ундольскаго XI в., Паремейникъ Григоровича, 1-й почеркъ Слепченскаго апостола, а исключительнымъ употребленіемъ ь — Македонскій листокъ XI в., Евангельскіе листы Ундольскаго XII—XIII в., Дечанскій псалтырь и Поученія Ефрема Сирина XIV в. Изъ рукописей, въ которыхъ употреблены и ъ и ь, менфе всего неправильностей въ ихъ употребленіи находится въ Новгородскихъ евангельскихъ листахъ XI въка, и въ нихъ однако есть ъ вмъсто ь и ь вивсто ъ какъ въ коренныхъ созвучіяхъ, такъ и въ окончаніяхъ, въ другихъ же рукописяхъ и XI в'єка и болье позднихъ количество неправильностей неисчислимо. Не ръдко въ одной и той же рукописи на одной и той же страницѣ одно и тоже слово написано и съ ъ и съ ь. Боле всего замечательно, какъ боле постоянное, написаніе в после шипящих в согласных (ж, жд, ч, ш, щ), въ твор. и мъстн. падежъ мужеск. ед. ч., въ третьемъ липѣ глаголовъ.

- Употребленіе о вм. е встрѣчается обыкновенно послѣ шипящихъ (ш и щ) въ дат. муж. ед. причастій настоящаго и прошедшаго времени (напр. хотащомоу, сътворьшомоу). Эта черта повторяется во всѣхъ памятникахъ XII в. и болѣе позднихъ болѣе или менѣе часто. Употребленіе е вм. о встрѣчается рѣдко и обыкновенно въ тѣхъ случаяхъ, когда гласною чистою замѣнена глухая, на пр. вепль вм. въпль. Охр. ап.; гладемъ вм. гладъмъ. Бол. пс., есме. Бол. пс., Охр. ап., имаме. Охр. а. Шплезе. Сб. Сев. и пр.
- Употребленіе ы и и, одного вмѣсто другаго, встрѣчается уже въ памятникахъ XI вѣка, именно въ Саввиной книгѣ и въ Супрасльской рукописи: съ мъїтаръі; рибѣ, отъкри, би, биша. Сав. кн. свътителъі, би, бивъши, ликоуими, Супр. р. Въ памятникахъ XII в. и болѣе позднихъ количество и разнообразіе случаевъ значительнѣе. Постояннѣе всего употребляется и вм. ы въ словахъ би, тисжща.

- Употребленіе а вм. на ѣ, оу в вм. ю, ж вм. нж, а иногда и на оборотъ, рѣже въ памятникахъ XI в. чѣмъ въ болѣе позднихъ не только послѣ л, н, р, но и послѣ всѣхъ другихъ согласныхъ: помышлати, боура, вьса, кназа, лоуба, мороу, пѣназоу, творж, всж, мьнж, люче, злю и пр.
- 2. Не менѣе важенъ признакъ, отличающій разсматриваемыя рукописи, представляющійся въ смѣшеніи юсовъ, широкаго и узкаго: ж и а = а повторяющемся во всѣхъ памятникахъ, исключая памятники ХІ вѣка, гдѣ кромѣ очень немногихъ случаевъ каждый изъ юсовъ употребленъ всегда на своемъ мѣстѣ. Случаи правильнаго употребленія юсовъ повторяются и и въ другихъ памятникахъ, но непослѣдовательно такъ, что болѣе послѣдовательности въ употребленіи одного изъ нихъ вмѣсто другаго.

ж вм. а употребляется въ следующихъ случаяхъ:

- въ коренныхъ созвучіяхъ послѣ шипящихъ и послѣ н: тысжщь, тысжшти, жждати, чжти, чжстъ, чждо, шжтатиса, штждити шждити жти, прижти, жзыкъ и пр. Слуи., Супр., Бол., Охр., Слъпи., Пог., Мин., Тр., Зогр. Триф. и пр.
- въ коренныхъ созвучіяхъ послѣ другихъ согласныхъ: гржджще, кнжземъ, обржщжтъ, пжта, по рждоу, свжзати, съглждати, стжза, стжзатиса. *Бол. Охр.*
- въ 3 лиць множ. наст.: приложатса, пръстоять, служать, творять. Охр., Зогр. Триф., Тр.
- въ 3 лицѣ множ. прош.: дръзнжшж, исплънишжеж, изгнашж, помъислишж, пооучишж, присташж, рѣшж, оубишж, оумалишжем, цѣнишж и пр. Бол., Слъп., Пар., Мин., Тр., Зогр. Триф.
- въ причастіяхъ наст. вр. имен. муж.: лжкавноужи, попоминажи, спсажи, дыхаж, подажи, вѣроужи, завѣщажи, имѣж, божиса, — въ косв. пад.: хотжщжж, дивжщеса, бльщжщаса, стожщихь, слышжще, обиджщааго, ходж и пр. Бол., Охр., Сльпи., Погод., Зогр. Треф., Мин. Гр., Ев. Унд.
 - въ именит. пад. ед. средн. р. пмж твое, врѣмж. Охр.

- въ род. ед. женск. р. пшеницж, денницж, дшж, финикиж, стъїж, своеж, бжиж, новъїж, всѣкож, моеж, всеж и пр. Бол., Слипи., Мин. Гр., Зогр. Тр., Ев. Унд.
- въ именят. и вин. множ. женск. р.: швыдж, тёлесный, бя́иж, зржщж, бджщж, горащжй, горъскыж, любащжж, свож, мож, твой твоій и пр. Бол., Погод., Мин. Гр., Тр., Ев. Унд.
- въвин. множ. муж.: конъцж, младенъцж, слѣпъцж, пришельцж, члчж, правъгж, биж, мож и пр. $\mathit{Бол.}$, $\mathit{Пог.}$, $\mathit{Oxp.}$, $\mathit{Зогр.}$ $\mathit{Tp.}$

Нѣкоторые писцы, каковъ на пр. былъ и тотъ, который писалъ первые листы Охридскаго апостола, употребляли ж почти исключительно, употребляя а рѣдко, какъ будто по опискѣ. Нѣкоторые другіе позволяли себѣ смѣшивать ж и іж, какъ напр. дѣлалъ и одинъ изъ писцовъ Болонской псалтыри, написавшій: сіждиіж, тріжбънѣмъ.

а вивсто ж встрвчается въ следующихъ случаяхъ:

- въ коренныхъ созвучіяхъ: пать, стажажщин, паты, неостапно, обрачникъ, пръпрады, ажъникы, ажицъ, аханиы, атроба, адоль, аза, казы, каглик. Сав., Бол., Охр., Слюпч., Пог., Тр., Нор. пс.
- въ 1 лицѣ ед. наст.: помоласа, ывласа, поставла, гла, оузъра, измъга, съхрана, поклонаса, 8слыша, възлюба, въпиња, въспомѣна. Бол., Охр., Слъпи., Погод., Мин., Нар., Тр., Мин. Тр., Ев. Унд.
- въ 3 лицѣ множ. наст.: Ѿемлатса, глатъ, вьсприёмлатъ, имат, жалѣатъ, разоумѣатъ, съвѣдѣтельствоуатъ, въспоътъ. Слъпч., Погод., Тр., Мин.
- въ косв. падеж. прич. наст.: глаголащии, приемлаще, имащемъ, имащемъ, имаще, данащи, поащимь, поащих, знанащем и пр. Бол., Охр., Слъпи., Погод., Мин., Тр., Зогр. Тр.
- въ вин. ед. жен.: постела, вола, прашпъра, Спина, гна, поустына, Соломона, зема, вса въса, велиа, твоа, мона, галатъскжа, о деснжа, вселенжна, равносжщижна, въскжа въскжа, и шоужа, въ третижа, трапеза, стъза, диакониса, въме-

таема. Слуц., Бол., Охр., Слипи., Погод., Мин., Пар., Тр., Зогр. Тр., Ев. Унд.

— въ твор. пад. ед. женск.: волеа, влъноа, чръвеноа, любовиа, радостиа, своеа, мятина, седмерицена. Слипи., Пог., Мин.

Какъ именно выговаривались юсы, опредёлить трудно по недостатку ясныхъ указаній. Очень значительно въ этомъ отношеніи написаніе слова сънграждане въ Охридскомъ апостолѣ и словъ скжидѣльникъ, скжиьдѣльныхъ въ Слѣпченскомъ апостолѣ; но оба написанія касаются широкаго юса, правильно употребленнаго, и то въ слогахъ твердыхъ.

ж и а употреблены не рѣдко вмѣсто ъп: сжи, бжджи, граджи, могжи, пасжи, живжи. Бол., всемогжи. Пол., сжи, могжи, оржи, връхжи. Слъч., сжи, живжи. Деч. пс., сы, живы, Сав. кн.

ън и и на оборотъ написаны иногда вмѣсто A: птицън. Бол., Деч. пс., и др. тъмныи. Ев. Ундол.

ѣ вмѣсто а встрѣчается всего чаще въ глаголѣ помѣнжти. Супр., Бол., Погод., Слюпч., иногда въ глаголѣ грѣдж. Слюпч., Тр., иногда и въ другихъ случаяхъ: главлѣ вм. глаголѣ (= глалж) Бол., погасѣ вм. погаса (= погадоша) Погод., ѣ (= гла) Унд. Л. XI в., въсѣ (= въса) Слуц. видѣ (= вида). Охр. Буква а на оборотъ иногда употребляется вмѣсто ѣ: амь. Макед. Андреа. Унд. Л. XI в. и др.

- ъ и ь вмъсто ж и а: льщеж. Погод., дръхль. Деч. пс.
- оу или ю вмѣсто ж встрѣчаются чаще всего въ словѣ междж. Сав. кн., Охр., Пар., Тр., и пр.

Въ нѣкоторыхъ памятникахъ, какъ въ Супрасльской рукописи на нѣкоторыхъ страницахъ, въ Македонскихъ листахъ, въ Охридскомъ апостолѣ, Дечанскомъ четвероевангеліи, сказаніи Іоанна Богослова, — оу вмѣсто ж встрѣчается и въ другихъ словахъ, но непослѣдовательно. — ж вмѣсто оу случилось въ Слѣпченскомъ апостолѣ въ словѣ щждиа.

е вм. а встр'єтилось н'єсколько разъ въ Охридскомъ апостол'є и въ Дечанскомъ четвероевангеліи: сждеи, творе, вещиж (= ващшеж) и пр. 3. Къ числу важныхъ особенностей разсматриваемыхъ памятниковъ надобно отнести и употребленіе ѣ.

Въ нѣкоторыхъ изъ нихъ, кромѣ тѣхъ случаевъ, когда по общимъ требованіямъ древняго Славянскаго языка слідуеть быть ф. пишется ф постоянно и въ техъ случаяхъ, гдф бы можно было ожидать и, какъ после согласныхъ, такъ и въ начале слога: таковы-Македонскій листокъ и Евангельскіе листки Ундольскаго XI в., первый почеркъ Охридскаго апостола XII в., Мануйловскій апостоль и Евангеліе XIII в. Въ нікоторыхъ другихъ памятникахъ в въ такихъ случаяхъ пишется только послѣ согласныхъ, а въ началѣ слога постоянно ы: таковы Саввина Книга и Хиландарскіе листы XI в., Болонская псалтырь и второй почеркъ Слепченского апостола XII в., Минея Григоровича XII—XIII в. и другіе. Есть памятники, въ которыхъ то и другое правописание смѣшано: такъ на пр: въ Погодинской псалтыри часто и в и ы употреблены и въ начал в слога и послв согласныхъ. Есть на конецъ памятники, какъ Паремейникъ XII -XIII в., гдъ въ томъ и другомъ случат постоянно пишется ѣ, а тамъ, гдѣ бы слѣдовало ожидать ѣ, какъ въ коренныхъ созвучіяхъ, такъ и въ производныхъ слогахъ, тамъ пишется ы: въ лапотж, сватъ, по срадъ, звара, и пр. Изо всего этаго нельзя не слёдать заключенія, что т по крайней мерт некоторою частью тёхъ, кёмъ и для кого писались разсматриваемыя рукописи, выговаривалось какъ а, требующее смягченія предыдушей согласной. Особеннаго вниманія стоять слова, въ которыхъ вмёсто в въ мягкомъ слоге написано а, и те въ которыхъ вмъсто а въ твердомъ слогъ поставлено ъ: само (= съмо). Бол., надра. Бол., насладити. Бол. Стам., цасаръ. Сльпч., чланъ. Ман. а., цалование. Ев. Унд. XII—XIII в. не брази. Сев. сб., прилатати. Сев. сб., всакж. Поуч. Ефр. Сир., — трива. Сав., Бол., Пог., Парем. и др., тревнъ. Слич., пользе (= польза). Хил. лл., подрежати, подрежание. Бол., Иогод. Тріод., наследитисл. Вол., Деч. пс., жельти. Вол., тыша. Вол., ыще (= аще).

Слипи. а., въслѣнѣащимса (= въскланыжщимъса). Парем., спѣше (=спаше). Стамат.

Вмѣстѣ со всѣмъ этимъ есть нерѣдко повторяющіеся случаи употребленія е вм. ѣ: въ словахъ иде, кде, съде (=зде), вызде, премо, створисте, оутѣшисте и пр. въ двойств. числѣ. — Употребленіе и вм. ѣ очень рѣдко: въсплещимъ. Жерав. уст.

- 4. Замѣненіемъ е посредствомъ и въ именит. множ. муж. причастій и прилагательныхъ на ш и щ сближаются разсматриваемыя рукописи съ Русскимъ языкомъ: творащии, видащии, видѣвшии, лоучший и проч. Бол., Охр., Тріод., и пр. Буква и вмѣсто е употреблена иногда и въ род. един. женскаго: кръви. Сав. кн., Ев. Унд., Слуц.
- 5. Выговоръ разсматриваемыхъ рукописей сближается съ простонароднымъ выговоромъ Русскимъ и замѣненіемъ u посредствомъ e:
- въ именит. единств. муж. прилагат.: велеи, мънеи, бжеи, сен. Бол., Охр., Слипи., Нар., и др.
- въ родит. множ. существит.: людеи, днеи, зъмеи, звѣреи, знаменеи, безаконеи, прегрѣшенеи, заповѣдеи, скръбеи, дъщереи, свынеи. Бол., Охр., Слипи., Дии.
- въ производныхъ прилагательн.: житеискъ. Охр., Слюпи.., бытеискож. Охр.

Есть случаи замѣненія и т посредствомъ о: бечестной. *Па-* рем. Григ.

- 6. Въ связи съ этимъ признакомъ находится другой, ему противоположный, принадлежащій другому нарѣчію: употребленіе одного зі вмѣсто зій и одного и вмѣсто ий въ именит. единств. муж. прилагательныхъ: великъї, бжи, и въ род. множ. сущ.: кости, плъти. Оба эти случая въ нѣкоторыхъ рукописяхъ повторяются часто или даже и постоянно: Сав. кн., Бол., Погод., Охр., Слюпи., Мин., Парем., Тріод., Зогр. Триф. и др.
- 7. Употребленіе глухихъ гласныхъ велико, но не полно и не послѣдовательно во всѣхъ рукописяхъ, начиная съ древнѣйшихъ. Во всѣхъ повторяются обыкновенно случаи замѣненія

глухихъ гласныхъ чистыми о и е, а вмѣстѣ съ тѣмъ и совершеннаго ихъ опущенія. Замѣненіе глухихъ чистыми болѣе всего послѣдовательно въ склоненіи, между прочимъ въ творительномъ единственнаго и въ мѣстномъ единственнаго и множественнаго, равно и въ производныхъ словахъ.

Иногда употреблены глухія вмѣсто чистыхъ:

- ь = ъ вмѣсто о: быхьмь и пр. Макед. л.
- ь вибсто и: Сьмеонъ, болы, рожды, пьсати. Сав. кн, по-8 ченье, радованыя и т. д. Слуи., быетъ, пыжтъ, дыяволъ, бълье, копье, ноштыж и пр. Супр., навъгченье. Хиланд. и пр.
- ь витето т. процвыте, просвытатся и т.п. въ многихъ рукописяхъ.

Удержаніе древней чистой гласной вмѣсто глухой встрѣчается рѣдко: на хрипътѣ, тысжщи, крѣпости, съ гжслима. Бол. мя̀ти. Пог. Такъ же рѣдко удлиненіе ъ и ъп: въп има, тъпи и т. п. Бол.

Нельзя не замѣтить, что глухія в и в при p и л ставятся обыкновенно послѣ p и л: гръдъ, плъть и т п. Въ очень не многихъ рукописяхъ, между прочимъ и въ древнѣйшихъ, какъ въ Македонскомъ листѣ, иногда не исполнено это правило: гръдъ, пълти.

Есть замъчательныя особенности и въ употреблени согласныхъ.

- 1. Замѣненіе оу посредствомъ в рѣдко, такъ же какъ и соотвѣтствующее ему замѣненіе в въ оу: възратъ, праоуда. Тріод.
- 2. Буква m замѣнена иногда буквою ∂ въ собственныхъ именахъ: Костандинъ, Андониа и др. Ср. одь вм. отъ: $Hap.\ emux$.
- 3. Буква $z_1 = 2$ во многихъ рукописяхъ, какъ было уже выше замѣчено, отличена отъ простого з и употребляется почти всегда послѣдовательно въ тѣхъ случаяхъ, когда свистящимъ звукомъ замѣнена по требованію смягченія гортанная г: но z_1 ѣ, вра z_1 и, Ѿврь z_1 и. Этою же буквою отмѣчены нѣкоторыя коренныя созвучія, именно:

[—] зъвъзда. Бол., Охр., Мин., Сев. сб.

- зъвънъти: звънащи. Охр.
- завѣрь, завѣрие. Охр., Пар., Мин.
- завакь (= звжкъ). Мин.
- зъвацати: звацаж. Охр.
- заидж, заиждж, заиждитель. съзаиждетъ. Охр., Мин., Деч. Четвероев., Бол.
- забло: Бол., Мин., Сев. сб., Ефр.
- замбж: прозамбь, прозамбаетъ, прозамбый, прозамбение. Мин., Жер., Дей. ч.
- кназьь. Бол., Пог., Охр.. Парем., Тріод., Деч. ч.
- льзав, полъза. Охр. Слипи.
- пѣназъ, пѣназъникъ. Деч. четв.
- слъза. Охр.
- стъза = стжза. Бол., Мин., Парем., Зогр. Тр.
- стазатиса: стязажся, стазаящеса. Охр., Спппч., Деч. четв.
- сазати: фсазати. Охр.
- тазати: въстазати. Охр.
- 4. Буква з=с, въ сложныхъ словахъ предъ свистящими и шипящими въ очень немногихъ рукописяхъ, какъ на пр.: въ Еванг. листкахъ Ундольскаго XI вѣка, постоянно опускается. (безаконие, исакнж, ицѣлѣ, ишъдъшж); въ большей части рукописей, начиная съ древнѣйшихъ, какъ на пр. и въ Саввиной книгѣ, сохраніе этого условія случайно. Въ глаголѣ исчезати сч переходитъ обыкновенно въ шт = щ, въ Норовской же псалтыри з постоянно сохраняется, а ч переходитъ вът.: изтѣзати, изтѣтаетъ, изтезе, изтезохомъ, изтѣзошж = изтезохж.
- 5. Буква к въ сочетаніи ск, какъ въ словѣ дъска, только въ нѣкоторыхъ рукописяхъ, какъ на пр.: въ Супрасльской рукописи XI в., въ Минеѣ Григоровича XII—XIII вѣка, по поводу смягченія передъ и и ѣ переходитъ въ т (июдейстии, стльстии, дьстѣ, мор'стѣмъ); въ большей части рукописей смѣшиваются оба способа смягченія к: вът и въ ц: пастѣ и пасцѣ.
 - 6. Буква л послъ губныхъ по поводу ихъ смягченія въ боль-

шей части рукописей то вставляется, то не вставляется, въ нѣ-которыхъ же, неупотребленіе л въ этихъ случаяхъ постоянно: прѣставъшиы, прѣставѣется, на земи. Мин.; авьениа, авъеньемъ Нор. ст., възлюба (т. е. възлюблж), блгослова (т. е. благословлж), шеметъ, шставенъ, оустръмениї. Пар. Григ. и др.

- 7. Въ разсматриваемыхъ рукописяхъ, въ однихъ чаще, въ другихъ рѣже, употребляется с вмѣсто х и ш въ прошедшемъ времени:
- Въ 1 лицѣ единств.: вед: възвѣсь (= възведохъ). $\mathit{Hon.}$, $\mathit{Деч. nc.}$, връз: $\mathit{Шврѣсъ}$ (= отъврьзохъ). $\mathit{Eon.}$, $\mathit{Horod.}$, $\mathit{нд}$ = $\mathit{\$д}$: $\mathit{шсь}$ ($\mathit{ндохъ}$). $\mathit{Horod.}$, $\mathit{= $\mathsf{$\mathsf{$\mathsf{$\mathsf{$\mathsf{L}}$}}}}$ съ (= възахъ). $\mathit{Horod.}$, $\mathit{Шксь}$ (= отъ $\mathit{шксь}$). $\mathit{Horod.}$, $\mathit{приасъ}$ (= приахъ). $\mathit{Eon.}$, $\mathit{приасъ}$ (= приахъ). $\mathit{Eon.}$, $\mathit{прѣасъ}$ (= пр $\mathit{$\mathsf{$\mathsf{$\mathsf{$\mathsf{L}}$}}}$ хъ). $\mathit{Cimnu.}$, кльн = кла: класьса (= клахъса). $\mathit{Horod.}$, мат: смасъса (= сматохса). $\mathit{Horod.}$, нес: възнѣсъ (= възнесохъ). $\mathit{Horod.}$, трас: сътрасьса (= сътрасохъса). $\mathit{Horod.}$, ча: начжсъ (= начахъ). $\mathit{Eon.}$
- Въ 1 лицѣ множ.: блюд: съблюсомъ (= съблюдохомъ). Погод., на: приасомъ (= прикахомъ). Погод., мат: смасомса (= съматохомъса). Погод.
- Въ 3 лицѣ множ.: вед: вѣса (= ведоша). Слти., навѣса (= наведоша). Погод., врьз: отврѣса (отъврьзоша). Бол., Погод., Дпи. пс., гад = ѣд: гаса (= гадоша). Бол., Погод., Дпи. пс., погаса (= погадоша). Погод., Деч пс., га: аса (= гаша). Погод., Дпи. пс., възаса (= взаша). Охр., загасаса (= загаша-са). Погод., обаса = объжса (объяща). Бол., Деч. пс., приваса (= пригаша). Погод., Охр. Ев. XIII в., мат: възмасаса (= възматошаса). Погод., съмасаса (= сматошаса). Погод., нес: възнѣса, възнѣсаса (= възнесоша, възнесошаса). Сав., Бол., Погод., пьн = па: распаса (= распаша). Охр., чьт: ищиса (= изъчьтоша). Бол.
- 8. Буква ө, хотя иногда и остается на мѣстѣ, гдѣ ей слѣдуетъ быть, или уступаетъ мѣсто буквѣ ф, но въ большей части случаевъ она замѣнена буквою т, рѣже буквою д, очень рѣдко буквою х: особенно часто употреблено т вм. ө въ Болон-

ской псалтыри, въ Охридскомъ и Слѣпченскомъ апостолахъ, въ Паремейникъ Григоровича, въ Тріоди, въ Дечанскомъ Четвероевангеліи и Дечанской псалтыри.

Не мен в зам в чательныя особенности в в разсматриваемых в зд в с рукописях в находить наблюдатель в в отношени грамматическом в.

Изъ данныхъ относительно словъ склоняемыхъ любопытны:

- 1. Окончаніе им. падежа существительных в и прилагательных ед. муж. на ы вм'єсто ын и на и вм'єсто ин: праведны, божи, жр'єби. Въ н'єкоторых рукописях эта особенность повторяется или постоянно, или часто, какъ и выше было зам'єчено: Сав. кн., Бол., Ногод., Охр., Сльпи., Мин., Парем., Тріод., Зогр. Тр., Деч. четв., Деч. псалт., и др.
- 2. Противоположная этой особенность, окончаніе имени прилагат. въ именит. муж. ед. на он вмѣсто ъп и ен вмѣсто ин: бечестной. *Парем.*, велен, мънен, бжен, сен. *Бол.*, *Охр.*, *Слппи.*, *Парем.* и др.
- 3. Смѣшеніе е и и въ окончаніи причастій и прилагат. сравнит. на ии и на еи въ именит. множ. муж. творащии, видѣвшии, лоучшии —творащеи, видѣвшеи, лоучшеи. Бол., Охр., Тріодъ идр.
- 4. Смѣшеніе е и и въ родит. множ. сущ. звѣреи, безаконеи, дъщерии звѣрии, безаконии, дъщерии. Бол., Охр., Слъпи., Деи.
- 5. Смѣшеніе е и и въ род., дат. и мѣстн. ед: словесе твоего. Слуцк., имени твоего Бол., въ теченіе кръви, Унд. Ев. л., о отрочате. Сав. кн.
- 6. Окончаніе ови въ дат. ед. муж. неодушевленныхъ: законови, Cannu., джбови. Tp.
- 7. Окончаніе твор. ед. жен. на ж и жж вм. оіж: пспов'єдахъ съ Оомж, нжжджж, ржкжж. Супр.: см. ниже о склоненіи притяжательныхъ м'єстоименій.
- 8. Окончаніе род., дат. и мѣстн., ед. женск., мѣстн. ед. средн., род. множ. муж., женск. и средн., твор. множ. средн. на одно и вм. ии: брати моеи, жити брати въ коупѣ, о брати своеи, въ весели, съ пѣни аггелъскъми, зъвѣри пол ныхъ, кости моих,

Бол., Охр., Слппч., Парем., Зогр. Тр., Тріод., Деч. четв., Деч. пс., Ефр. Спр.

- 9. Окончаніе имъ вм. иимъ или иємъ въ твор. ед. средн.
- 10. Окончаніе ихъ вм. пихъ въ род. множ. женск. и средн.
- 11. Окончаніе род. ед. муж п средн. прилаг. на аего, ѣкго: твръдаего, стаего, сильнаего, хотащакго, ближнѣкго. Парем., Стам. чет., Пар. стих.
- 12. Окончаніе род. ед. муж. го, ого, его, употребительное для м'встоименій притяжательных в и др. употреблено иногда и для прилагательных в качественных в: живого. Сав. кн. Иногда го зам'внено посредством в га: кга, кога, свокга. Супр., Слюпи.
- 13. Окончаніе м'єтнаго пад. ед. муж. и средняго для притяжат. м'єстоименій на имъ: въ срци своим', въ см'єрени монмъ. Еол.
- 14. Окончаніе A вм. ен въ род. ед. женск. мѣстоименій притяжат.: дша мод. $E\phi p$. Cup.
- 15. Окончаніе и вм. еи въ мѣст. ед. жен. притяж. мѣсто-именій: о дійи мой. E gp. Cup.
- 16. Смѣшеніе именит. и винительнаго: на камъі. Oxp., творан любъі. Oxp.
 - 17. Несоблюденіе родовъ: вѣщъма непрѣложнома. *Охр.* Изъ данныхъ относительно глаголовъ любопытны:
- 1. Окончаніе неопр. накл. на ъ, а не на и: како можетъ любитъ. Слипч.
- 2. Несоблюденіе достигательнаго: посла ма ицѣлити, изъіде спсти, и пр. Сав. кн., Бол., Охр., Стамат. чет., Хиланд. чет., Деч. чет.
- 3. Частое употребленіе прошедшаго краткой формы со сжатіємъ корня, при чемъ одна долгая гласная заступаєть мѣсто гласной краткой и согласной. Наиболье замьтна въ этомъ случаь буква п, которая при сжатіи корня скрываєть въ себь съ гласною краткою одну изъ согласныхъ: к, г, т, д, с, з: рѣхъ = рекохъ = рькохъ, въжьша = въжьгоша, привъсте = приведосте, Швръсъ = отъврьзохъ, възньсъ = възнесохъ. Вмъсто

В иногда употреблена въ этомъ случа и: почиса = почьтоша. *Ногод.*, ищиса = изъчьтоша. *Бол.* Коренныя гласныя в, ы, ю, а при сжатіи корня остаются, и видимаго знака опущенія согласной, а черезъ это и удлинненія гласной нѣтъ никакого: облѣша = облѣкоша, ыша = ыдоша, съблюсомъ = съблюдохомъ, сътрасъса = сътрасохъса. Примѣръ измѣненій по числамъ и лицамъ въ этомъ прошедшемъ:

Ед. 1: рехъ, есъ (швресъ, възнесъ, есъ, страсъся, възвесь)

— 2. 3: pb, b (отъвъ. Cae.)

Дв. 1 — муж. реста, еста (швестасж. Охр.)

— 2, 3. ср. рѣсте, ѣстѣ, рѣстѣ (въвѣсте, възнѣстѣся, въздрѣстѣ. *Ног. Бол.*)

Мн. 1: рахомъ, чесомъ (чесомъ. Охр., съблюсомъ. Пог. Бол.)

- 2: рѣсте, (прорѣсте. *Ев XIII в.*)
- 3: рѣша, ыса. (ыса Погод., Деч., въснѣса. Сав., вѣса, възмасаса, Погод., Бол., Охр.)

Эта форма прошедшаго употреблена преимущественно въ слѣдующихъ глаголахъ: блюдж, ведж, влѣкж, врызж, вѣтж, жыгж, лакж, матж, несж, рыкж, сѣкж, текж, чытж, ѣдмы — идмы.

4. Частое употребленіе прошедшаго краткой формы безъ х, ш. Она образуется посредствомъ прибавленія въ 1-мъ и 3-мъ лицѣ ед. ч., ъ въ 1-мъ лицѣ множ. омъ, въ 3-мъ лицѣ множ. ж: идъ, идомъ, идж.

Эта форма прошедшаго употреблена преимущественно въ следующихъ глаголахъ: бетж, винжса, врыж, врыж, вазж, гльбж, гразж, гыбж, двигж, жасж, жырж, идж, клыж, крысж, лезж, млъкнж, могж, мрызж, матж, несж, никж, падж, ретж, стигж, съхж, седж, текж, топж, трыгж, тъкж, тъкнж, трасж, хръмж, едмь — ыдмь.

— Изъ сравненія обоихъ списковъ глаголовъ, здѣсь приведенныхъ, видно, что та и другая краткая форма прошедшаго можетъ быть употреблена для одного и того же глагола:

по одной по другой

- 1. ед. ръхъ. рекъ.
- 2. мн. рехомъ. рекомъ.
- 3. мн. реша. рекж.
- 4. Въ прошедшемъ совершенномъ обыкновенной формы 3-му лицу множ. дано окончание хж вм. ша: навъкохжса, обрѣтохжса, бихж, жхж, призвахж, послоушахж, лишихжса, положихж и др. Бол. истезохж. Нор. пс.
- 5. Въ прошедшемъ длительномъ употреблено иногда для 2-го лица множ. окончание шете, вм. сте: живъшете. Слъпи.
- 6. Въ условномъ въ 1-мъ лицѣ ед. вмѣсто хъ иногда употреблено мъ: бъимъ = бимъ. Сав. ин., Слуц. пс., Бол., Охр.
- 7. Въ 1-мъ лицѣ множ. настоящаго, а иногда и прошедшаго употреблено не рѣдко мъ вмѣсто мъ: позримы, видимъ, есмы, бждемы и пр. Супр., Ман., Ефр. Сир.; бъзхомъ, поманжхомъ. Супр.
- 8. Вь 3-мъ лицѣ прошедшаго не рѣдко прибавлено ть, не только въ такихъ случаяхъ какъ оумрѣтъ, пріатъ, но и въ разныхъ другихъ: въ длительномъ прошедшемъ: запрѣщашетъ. Сав., молыхуть. Деч. Четв.; въ прошедш. сов. краткой формы: дастъ, паджтъ, приджтъ. Бол., могжть. Ман., швръзжтъса. Слъпч. и пр. Въ настоящемъ времени въ 3-мъ лицѣ напротивъ ть нерѣдко опущено: е=к. нѣ, бжде. Сав., Унд. л., Погод., оуслыши. Погод., пытак, дрьзне. Супр., сж. Сав. ки., Супр., начж. Сав., придж. Слъпч., Погод., погоуба. Тріод., гла, оузра, замышлѣна. Погод. и пр.

Всего вышеприведеннаго, кажется, достаточно, чтобы позволить себѣ сдѣлать нѣсколько общихъ выводовъ:

1. И по правописанію, и по выговору, и по употребленію нѣкоторыхъ формъ словъ и ихъ измѣненій, письмо и языкъ разсмотрѣнныхъ юсовыхъ памятниковъ отличается отъ того древняго Славянскаго языка, который считается чистымъ, и кото-

раго главныя черты въ этихъ памятникахъ повторяются такъ же какъ и въ древнихъ памятникахъ Русскаго письма — въ однихъ болъ́е, въ другихъ менъ́е правильно.

2. Въ этихъ памятникахъ отклоненія отъ чистаго Славянскаго языка не такъ однообразны, что всё могутъ быть считаемы особенностями одного и того же нарѣчія; напротивъ того, онѣ должны быть разсматриваемы какъ указанія на нѣсколько различныхъ нарѣчій, отъ чего различныя, однѣ другимъ противоположныя особенности встрѣчаются не только въ разныхъ спискахъ одного и того же памятника, но и въ разныхъ частяхъ одной и той же рукописи.

При такомъ положеніи дёла нельзя не желать: отысканія такихъ памятниковъ юсоваго письма, въ которыхъ бы чистый Славянскій языкъ сохранился съ полною послёдовательностью, и отысканія данныхъ для отличенія м'єстныхъ юсовыхъ нарічій, данныхъ, изъ которыхъ бы видио было, чёмъ именно эти м'єстныя нарічія отличались и гдё какое господствовало, гдё между прочимъ господствовалъ и чистый Славянскій языкъ, какъ м'єстное нарічіе.

Отысканіе памятниковъ чистаго Славянскаго языка не невозможно. Есть по крайней мѣрѣ Русскіе списки съ нихъ, такіе, въ которыхъ только Русскій писецъ нарушилъ послѣдовательность языка своими описками, да и тотъ мало. Такихъ памятниковъ сравнительно не много, по крайней мѣрѣ памятниковъ не очень измѣненныхъ Русскими писцами по ихъ выговору и обычаю; но все таки есть такіе, и можетъ быть сыщется ихъ еще болѣе.

Такова между прочимъ Туровская книга Евангельскихъ чтеній XI вѣка, изъ которой нѣсколько листовъ хранится въ Виленскомъ музеѣ. Два изъ этихъ листовъ изданы мною въ Свѣдѣніяхъ и замѣткахъ о неизвѣстныхъ и малоизвѣстныхъ памятникахъ. (IV: 31—33). Здѣсь издаю еще нѣсколько.

Рече ть притъчж сиж. оуподобиса прствик носьной, десати двъ. каже приймъша свътильникъ свока, изидоша противж женихоу и невъстъ, пать же обаще ш нихъ ожи (вм. боуи), и пать мждръ, ожка (вм. боукъ) бо приймъща свътильникъ свока, не възаща съ собок олъа, а мждръка прикаща съ собок олъй въ съсждъхъ, съ свътильникъ свойми, мждащю же женихоу, въздръмащаса вьса и съпаахж, полоунощи же въпль оъстъ, се женихъ градеть, исходите въ сърътеник кмоу, тогда (—тъгда) въстаща вьса двъ ты, и оукрасища свътильникъ свока, а ожкък (вм. боукък) ръща мждръймъ, дадите т намъ ш олъа вашего ко свътильници наши оугасактъ, швъщаща (вм. швъщаща) мждръка глъща, еда како не достанеть намъ, и вамъ, идъте же паче къ продакщиймъ, и коупите себъ, идоущамъ (вм. иджщамъ) же имъ коупитъ приде женихъ и готовъка вънидоша

съ нимъ на бракъ. ѝ затворенъ бълма двъри. послѣди же придоша, и прочана двъ гліжща, ти ти. Шврьзи намъ. онъ же Швѣщавъ ре. аминъ гліж вамъ, не вѣмъ васъ. бъдите оубо кіко не вѣсте дьне ни часа, въ нь же снъ члвчь придеть ...—

Въ врѣма оно изиде Ісъ въ странж Тўрьскж и Сидоньскж. и се жена Хананьйска. Ж прѣдѣлъ тѣхъ. ишьдъши возьпи глітщи. помилоуй ма гй сне Двдвъ. дъщи моні зълѣ оѣсьноунтьса. онъ же не Жвѣща ній словесе. и пристжпльше оўченици ніго. молаахж (вм. молнахж — молѣахж) и глітще. Жпоусти іж. ніко въпинть въ слѣдъ насъ. онъ же Жвѣщавъ ред. нѣсмь посъланъ. тъкъмо къ овыцамъ (вм. овыцамъ) погъюбъшиймъ домоу Изліква. она же пришьдъши поклониса німоу глітщи. Ги. помози ми. онъ же Жвѣщавъ рече. нѣсть добро отати хлѣба Ж чадъ. и поврѣщи и пьсомъ. она же ред. ей ги. ибо и пьси ѣдать Ж кроупиць паданжщийхъ съ трапезъі гйодні свойхъ. тогда (— тъгда) Жвѣщавъ Ісъ рече ній. о жено. велині ність вѣра твой. ожди тебѣ ізко же хощеши. и исцѣлѣ дъщи ніна въ тъ часъ ::

й се подобанть вѣдѣти. аще бждеть пасха. жтрь (вм. оутрь). чьтжтьса сжботьнон Ѿ сихъ. до рожьства (вм. рождьства) стына (вм. стына) Біда. ищи же сжб три и не. міда септаб. прѣт (= прѣжде) въздвижений чьстьнайго крста. по воздвижений же такожде ищи сжб. и не. септаб. міда потомь же по радоу. Ѿ прстына (вм. прстына) Біда. даже и до коньца ∴.

Въ врѣма оно. въниде Ісъ. въ Каперънаоумъ. въ градъ Галилейскъ. и оѣ оуча въ сжботы. и оужасаахжса оученици него. ижо съ властине оѣ слово него. и въ съньмищи оѣ члвкъ имъ дхъ оѣсьнъ нечистъ. и възъпи гласомъ (вм. гласъмь) велинмь гла. о̂стани. чъто намъ. и теоѣ Ісе Назаранине (вм. Назаранине

※ Нё. а. ева. ѿ Лоу^н. гла^в. ко.

Въ връма оно. стою (вм. стою) бъ Гсъ при езеръ Генисар'ьтьстъ. и видъ дъва кораблица стоюща (вм. стоюща) при езерь. рыбари же ошьдьше Ѿ нкю. плакаахж мръжа. выльзь же въ нідинъ їй кораблицю, іже бі Симоновъ, моли ії їй земла взати мало, ѝ сѣдъ ис кораблы оучааше (вм. оучааше) народът. ыкоже пръста гла. ре къ Симоноу, възъди въ глоубинж (вм. глжбинж), и въметъте мръжа ваша въ ловитвж, и Швъщавъ Симонъ ре кому, наставьниче, об нощь высж тржждышеся (вм. троуждышесь), ничесоже не гахомъ (вм. кахомъ), по глоу же твонімоу. въметемъ мрѣжа. ѝ се сътворьше о баша мн°жьство рыбъмъного. протрызаахж же са мръжа ихъ. и поманоуща (вм. поманжша) причастьникомъ. иже бъахж вь дроузъмь корабли. да пришьдъще помогжть имъ. и придоша, и исплъниша оба корабла (вм. кораблы = кораблы) ыко погржжатиса (вм. погржжатиса) има. видъвъ же Симонъ Петръ. припаде къ колънома Ісвома гла. изиди ш мене. ыко мжжь грышынь нсмь ги. оўжась бо одрьжааще й. ѝ выса иже бъахж съ нимь. о ловитвъ рыбъ ьже ы ша. такожде же. Йыкова і Йоана. сна Зеведьова, ыже (вм. ыже) бъаста обыщын ка Симонови, ре къ Симоноу Ісъ, не бойса. Ж сель бждеши члыкы лова. ѝ извезьше корабль на землю. оставльше вьсе, въ слъдъ него идоша ...

Ж Сжьо. в. вва. ш Лоун. глав. лѕ.

Въ врѣма о̀но. бѣ оу̀ча Ісъ. и бѣахж сѣдаще фарисей. и законо 8 чителн. иже бѣахж пришьлли. Ш вьсаком (вм. вьсмком = вьсѣком) вьси Галильйскъп. ѝ Йю̀дѣйскъп. ѝ Йеръ̂ма, ѝ сила гна (вм. гны = гів) бв. цвлити на. и се мжжи носаще на бдрв члвка, иже бѣ ослабленъ, и искаахж вънести и, и положити предъ нимь. и не обретъше, коудоу (кждоу) вънесять и, народа ради, възлѣзъше на храмъ сквозѣ скудьлы (вм. скждылы) низъвесища и. съ ложьмь по среде, предъ Іса, и видевъ верх ихъ ре ноу. члвче шпущанть ти са греси твой. и начаша помъшлыти, кънижьници, и фарисъй глюще, къто исть сь. иже глеть хоулоу, къто можеть шпоущати грёхы, тъкъмо единъ **Бъ.** разоумѣвъ же Ісъ помъщинны ихъ. Швѣщавъре имъ. что помышлийете вы срицихъ вашихъ. чьто есть оудобъе рещи ослаблинуоўмоў Шпоўщанть ти са грёси твой, ли рещи, въстани и ходи, нъ да оувъсте, ыко власть имать сы члвчь на земли шпоущати гръхът, ре ослабленоуоумоу, тебъ гля. въстани и возьми ложе твой и иди вь домъ свой, и абий въставъ предъними. възьмъ на немь же лежаате, иде въ домъ свой, слава Ба, и оужасъ приътъ вьса. и славлиахж ба. и исплънишаса страхомъ (= страхъмь) глежще, ыко видехомъ дивьна дынь сь ...

Не. Б. ЕВА. W ЛОУВ, ГЛАВ, НД.

Реть. кіко же хощете да творать вамъ чявци. й вы творите ймъ такожде. й аще любите любащам вы, какі вамъ хвала ксть. йбо й грышьници любащам любать. й аще блготворите блготворащимъ вамъ, какі вамъ хвала ксть, йбо й грышьници тожде творать, й аще въ займъ дакте. Ш нихъ же чакте въспримти, какі вамъ хвала ксть, йбо й грышьници грышьникомъ въ заимъ дакть, да въсприймять равьно, обаче любите врагы ваша, й добро творите, и възаймъ дайте, ничесо же не чакще, й бждеть мьзда ваша (вм. ваша — вашы) мънога, й бждете снве вышьнайго (вм. въышьныйго), кіко тъ блгъ ксть, на невъзблагодытьным й зълым. бждете милосрьди, кіко же оць вашь милосрьдъ ксть.

Ж Сж в. г. ева С. Ш Лоу п. глав. Ли.

Въ врѣма оно. изпде Ісъ. и оузьрѣ мънтары именьмъ Левьгиж. сѣдаща на мънтьници. и ре німоу, иди по мънѣ, и оставль

вьсе вьставъ. въ слѣдън го иде. и сътвори чрѣжденин велин Левги німъ. въ домоу свонмь, и бѣ народъ многъ. мънтари, и инѣхъ иже бѣаахж съ ними възлежаще и ръпътаахж кънижьници ихъ. и фарисей, къ оученикомъ ніго, гліжще почто съ мънтари и грѣшьникы ѣсть и пинть, и швѣщавъ Ісъ ре къ нимъ, не трѣбжыть (вм. трѣбоунть) съдравий врача (вм. врача — врачы), нъ болащеи, не придохъ призватъ правьдьникъ нъ грѣшникъ въ покаанин

Къ числу такихъ же памятниковъ можно причислить такъ же Чудовскую толковую псалтырь XI вѣка, гдѣ впрочемъ описокъ Русскаго писца нѣсколько болѣе и кромѣ того есть нѣсколько описокъ не Русскихъ, частію случайныхъ, а частію, можетъ быть, зависѣвшихъ и отъ привычки писца переписывать съ изводовъ, подобныхъ Саввиной книгѣ и др. п. Вотъ для образца два первыхъ псалма и потомъ псалмы XLII, XLIII и LXXXV. Въ скобкахъ помѣщены поправки описокъ писца.

Пс. Т.

(Блаженъ мжжь иже не иде на съвътъ нечьстивъпихъ. и на пжти гръшьнымхъ не ста. И на съдалишти гоубитель не съде). Нъ вь законъ гни вола (вм. волы) но. и въ законъ но оучиться дьнь и ношть. бждеть но дръво насажденон при исходъхъ водъ. не плодъ свои дасть въ връма свон. и листъ но не оупадеть. и вьсе елико творить поспънтьса немоу. Не тако нечьстивии не тако. Нъ шко прахъ но же възмътанть вътръ отъ лица земьнааго. Сего ради не въскръснжть нечьстивии на сждъ. ни гръшьници въ съвътъ правьдыныйхъ. Гако съвъсть гъ пжть правьдыныйхъ. и пжть нечьстивыйхъ погыбнеть.

Пс. II.

Въскжий възгър'дишаса (вм. възгръдишаса) странъі. й людий пооучишаса тъштетьныйм. Присташа цре земьсции. и кнази събърашаса въкоупт на та и на X а него. Растър'гитмъ (вм. растръгнтмъ) оўзы (вм. жэты) йхъ. й отъвьр'ятм (вм. отъвръ-

зви') иго ихъ. Живъй на нбсе(хъ) посмвиться имъ. и гъ поржганться имъ. Тъгда възглеть къ нимъ, гневомь (вм. гневъмь) своймь. и простиж своня съма(те)ть б (вм. ка). Азъ же поставленъ исмъ црь отъ него. На Симнь горь стый иго и възвѣштам (вм. възвѣштам) повельний гне. Гь рече къ м'нь снъ мой еси ты. азъ дынь сь родихъ та. Проси отъ мене и дам' ти газъкъ (вм. казъкъ) причастий твой. и бдържание (вм. одрьжаний) твой коньць земла. Оупасеть (вм. оупасеши) страны жьзломь (вм. жьзльмь) желізномь, съкрушить (вм. съкроушиши) ихъ гако съсждът грънъчара (вм. гръньчары) скуделника (вм. скждельника). Нъинъ цре разоумънте земли. Работанте гви съ страхомь (вм. страхъмь). и радочитеся имоу съ трепетомь (= трепетъмь). Приимъте наказание, еда къгда разгивваеться ть. и погъюнеть (вм. погъюнете) отъ пжти правьдьна. Егда възгориться гарость есто на въз въ скоръ. Блажени надъжштейса имъ. (вм. имь).

Пс. XLII.

Соуди (вм. сжди) ми бже. й расжди пьрж (вм. пьрж) мож. отъ назыка (вм. њазыка) непръподобьна. отъ члка неправьдьна и льстива избави ма. Гако ты бже кръпость мога. въскоуж (вм. въскаж) отринж ма. и въскоуж (вм. въскаж) сътоуна (вм. сътоуна) хождж. бгда сътжжайть ми врагъ. Посъли свътъ твой (и) истинж твогя. та ма настависта и въвъста (вм. въведоста) ма въ горж стъж (вм. стжж) твогя. и въ села твога. И вънидж къ олтарж (вм. веселаштоуоумоу) жность (вм. юность) мога. исповъмь ти са въ гжслехъ бже боже мой. Въскжж прискръбьна иси дше мога. й въскжж съмоуштанши (вм. съмжштайши) ма. надъйса къ Бгу. гако исповъмьса немоу. спсенин лица монго и бъ мой.

Пс. XLIII.

Боже оўшима нашима оўслъішахомъ. отьци наши възвѣстишы намъ. дѣло кіже съдѣла въ дьни ихъ. въ д́ни пьр'въію (вм. прывъікы). Ржка твом мізъікъі (вм. кызъікъі) потрѣби и на(са)-

диль ба (вм. ба) беси. Възълоби лгюди. и изгъна ба (вм. ба). не оружнемь бо своимь прышы (вм. прышы) землю (вм. землеж). и мъщьца ихъ не спсе ихъ, нъ десница твога и мъщьца твога. й просвъщтений липа твойго, бко благоизволи въ нихъ. Тъп неси самъ прымой и въ мой. заповъданий (вм. заповъданай) спсений Иаковли. О тебф врагы наша избодемъ (рогы). й о (и)мени твоймь похоулимъ въстающта на нъг. Не на лжкъ бо (мо)й оўнъваня. п бржжин мон не спсеть мене. спслъ бо ны неси отъ сътжажитийхъ намъ. и ненавидаштый (вм. ненавидаштана) насъ посрамилъ неси. О' боз'т похвалимъсм высь дынь. и б имени твоймь исповамься въ вакъ. Нына же отъринж нъг и посрами и не изидеши бже въ силахъ на нихъ. Възвратилъ нът йси въспать при вразъхъ нашихъ, и ненавидащен насъ расхъі(ш)таахж себ'в. Даль ны еси. ыко овьца на събдений, й въ ызъщ'яхъ (вм. казъщ вхъ) расвыль ны неп. Отъда люди свою (вм. свою) бес ціны. и не бі м'ножьства (въ) въсклицаний(хъ) нашихъ. Положиль ны нси поношения (вм. поношению), сжебдомъ нашимъ. подражаний и пороуганий (вм. поржгании) сжштиймъ окрысты насъ. Положилъ (нъі) нси въ притъчж въ газъщъхъ (вм. казъіцъхъ), покъваний (= покъваний) главъ въ гюдьхъ. Высь дынь срамъ мой пръдъ множ есть, и стоудъ лица моего покръ ма. отъ гласа поношањитааго и оклевештжитааго отъ лица вражий и изгонаштааго. Си вьса (вм. вьсы) придоша на нъг. и не превредихомъ въ завете твоемь. и не о(тъ)стжпи въспать сърдьце (вм. сръдьце) наше. Й оуклонилъ нси стъза наша отъ поути (вм. пжти) твонго. бко съмфрилъ нъи неси на мфстф озълоблений и прикръг нъг сънь съмър'тьнай (вм. съмрьтьнам). Аште забътхомъ има ба нашего и аште въздъхомъ ржкы наша къ боу тоуждемоу. не бъ ли възиштеть сихъ. Тъ бо извъсть тайна(а) сьр'дьца (вм. сръдьца). гако тебе ради оумър'штвании (вм. оумрыштванеми) немъ высь дынь. въменища нъ ыжо овыца на заколгения. Въстани, въскоун (вм. въсканя) спиши ти. въскрысни и не отърини до коньца. Въскоунх (вм. въскжих) лице свой отъвраштайши. забывайши ништетж нашоу (вм. нашж). п печаль нашоу (вм. нашж). Пко съмвриса въ пър'сть дша наша. прильпе земли оутроба (вм. жтроба) наша. Въскръсни ги помози намъ. и избави нъи имени (вм. пмене) твойго ради.

Пс. LXXXV.

Приклони ги оўхо твой (п) оуслъїши (ма ыко ниш)ть и оубогъ немъ азъ. Съхрани дия моня ыко приподобыть немь. Съпаси ра(ба) твонго вже мон. оупьванжита аго къ тебъ. Помилоуй ма ти ыко къ тебъ възовж высь дынь. Възвесели дшж раба твойго. тако къ тебъ въздвигохъ дийх мотя. Тако ты ги благъ й кротъкъ. й пръмилостивъ вьсемъ призъіваня штиймъ та. Въноущи вже мітви мож. й въньми гласъ молгений монего. Въ дынь печали моны (вм. моны). възъвахъ къ тебъ, ыко оуслъща (вм. оуслыша) ма. Насть подобыть теба въ бавхъ ги. и насть по дъломъ твоймъ. Вьси газъщи (вм. казъщи) елико сътворилъ нси. придоуть (вм. приджть) ѝ поклонатьса предъ тобож ги. Й прославать има твон. Тако великъ неси ты и твора чоудеса. ты еси бъ единъ. Наведи ма ги на поуть (вм. ижть) твои. (и) поидоу (вм. поидж) въ истинъ твоей. Да възвеселиться сърдыце (вм. сръдьце) мой. богатиса имени (вм. имене) твойго. Исповёмься тебё їй вже мой вьсёмь сьр'дьцемь (вм. сръдьцемь) моимь. ѝ прославлю (вм. прославлю) има твой въ въкъ. ыко милость твогі велика на мит ність. Й избавиль ніси дійж можя. отъ ада првисподытью (вм. првисподыниямо). Боже безаконьници въстаща на ма и съньмъ крепъкъніхъ възнскаща дійа мога (вм. моны). Не предъложища тебе предъ собоня. И ты ги вже мои штедръ и милостивъ. търпъливъ (вм. трыпъливъ) и пръмилостивъ. и истовъ. призъри на ма и помилоуи ма. Даждь дър'жавж (вм. дрьжавж) твож рабоу твонмоу, и спси спа рабъл твоны (вм. твонна). Сътвори съ множ знаменин благо. И да възрать ненавидаштей мене. и постыдатьса. ыко ты ги поможе ми и оутышилъ ма нси.)

Такихъ памятниковъ есть нѣсколько; есть такіе даже и между не самыми древними.

Остромирово Евангеліе, безъ сомнѣнія, такъ же не можетъ быть здѣсь забыто, представляя во многихъ мѣстахъ тотъ же чистый языкъ, очень немного испорченный Русскимъ писцомъ; но въ немъ не мало и такихъ мѣстъ, которыя указываютъ на измѣненіе языка писцомъ не Русскимъ, а такимъ же, какимъ писана Саввина книга или Супрасльская рукопись и пр.

Въ употребленіи буквъ въ отношеніи къ выговору въ немъ видимъ:

- 1. Смѣшеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ. Оно обозначилось слѣдующими данными:
- Буквы ъ и ь, какъ главные представители слоговъ твердыхъ и мягкихъ, иногда стоятъ не на своихъ мъстахъ. Случаевъ, гдѣ ь написано вмѣсто ъ, немного (богать. 17, бездынж. 99, пръдътекъ. 113, въселенъп. 144, съсъца. 218, въстоцъ. 251, стрыпътынам. 258); но и ихъ едва ли можно считать всё одинаково простыми описками, не зависящими отъ выговора писца. Случаевъ написанія ъ вм. ь такъ много, что и мысль о такихъ случайныхъ опискахъ придти не можетъ. Встрвчается ъ вм. ь и въ коренныхъ слогахъ и въ производныхъ, даже и послѣ согласныхъ шипящихъ (ж, ч, ш, щ). Вотъ случаи употребленія ъ вм. ь въ коренныхъ слогахъ: — послѣ в: въса. 204: срав. вьса вьсь, вьсе, вьсы, вьсего, вьсеи, вьсеж, вьсек, вьси, вьсёхъ, вьеемъ и пр.; — после д: дъбрь. 258, — после ж: жънаи. 32: срав. жыны, жынж, жынкши; — послё з: зъданиы. 81, съзъдати. 162; — послѣ н: сънъмъ. 17: срав. съньмъ, съньмищь, въньмъшаса, и пр. — посл'в р: брънин. 38; отвръзошаса 200, развръзостаса. 132: срав. отвръзеться, отвръзи, отвръсто, разврызана; върхоу връхоу 199: срав. врьхоу, врьха; жрънъвахъ: 83; жрътвами 288: срав. жрътвъ; мрътвъ. 119; срав. мрьтвъ, мрьтви, мрьтвъца, мрьтвьца; пър'в вньць = пръв вньць. 248, 256: срав. прывъщ, прывам, прывии, прывородынам; четвъртъкъ = четврътъкъ. 35, 207: срав. четвъртъкъ, четвъртжиж,

четврьтовластвоунжщоу; — нослё с: бисъръ, 60: срав, бисьръ, бисьра; осълъ. 110: срав. осьли, осьла, осьла; — послѣ ш: шъдъ. 159, 160, въшъдъ. 179, ишъдъ. 55, пришъдъ. 49, прошъдъ. 34, прѣшъдъ. 34, съшъдъ. 202: срав. шьдъ, шьдъши, шьдъше, шьдъши, въшьдъ, ишьдъ, пришьдъ, прошьдъ, прешьдъ, същьдым и пр. Случаевъ употребленія ъ вм. ь въ слогахъ производныхъ не менъе; — послъ ж: ближъншаго. 58: срав. ближьнізаго, ближьнізіз; длъжъникомъ. 123: ср. длъжьникъ, длъжьника, длъжьни, длъжьнъ; кънижъникъ. 69: ср. кънижьникъ, кънижьници, кънижьникъ, кънижьникомъ; лъжъ. 33: срав. лъжь; мжжъ. 30: ср. мжжь; матежъ. 186; ножъ. 177: срав. ножь; скрыжыть. 64: срав. срыжыть; къжъдо. 34, колижъдо. 56: срав. къжьдо; послё жд: виждъ. 55: ср. виждь; даждъ. 155, продаждъ. 111: ср. даждь, продаждь; дъждъ. 61; — посль л: оучитель. 80: ср. оучитель; — посль м (твор. пад. ед. м.): богомъ. 180, велинмъ. 89, доухъмъ. 89, имъ. 196, именемъ. 96, копинмъ. 201, къназемъ. 287, словомъ. 175, спждомъ. 227, съсждомъ. 97: срав. велинмь, доухъмь, дхъмь, именемь, именьмь, копинемь, словъмь, спждъмь, гифвъмь, домъмь, дълъмь, мжжемь, ножемь, отъцьмь, ложьмь, лицьмь, имь, симь, своимь, вашимь и пр.; — послъ м (1-е лице ед.): въмъ. 7: срав. въмь, тмь, ксмь; — послъ р: въторъникъ. 33: срав. въторьникъ; — послъ с: цвътоносънъга. 140; — послъ т: (3-е лице ед.): идетъ. 86: срав. идеть, бждеть, бълванть, градеть, и пр.; окрыстыным. 69-70; — послё ч: лоучыши. 62: срав. лоучьше; — послѣ ш: вашъ. 32: срав. вашь; нашъ. 41: ср.: нашь; кокошъ. 216; ыдъшъ. 70, оумьръшъ. 221: срав. оумьръшь; мъногашъдъі. 176: ср. мъногашьды; — посл'в щ: граджщъ. 214, лежащъ. 66: ср. лежащь.

— Буквы а, оу, ж написаны въ слогахъ, которые бы должны были быть мягкими, вмёсто ы, ю, ж: — послё з: къназа. 109: ср. къназь, къназемъ; пёназоу. 268: ср. пёназема, пёназа; — послё л: авела. 215; — послё р: въ именахъ: Самаранинъ. 109: ср. Самарёнинъ, Самаранъни; алтара. 278: ср. алтарьмь;

еноуара. 256, септьбра. 210, октьбра. 226, ношбра. 239, декабра, 243: ср. октьбрь. 222; пра. 252, проу. 84: ср. прь, прю, пръ, пре; кесара. 184, 220, 249, 257: ср. кесареви, кесарево; боура. 244, вечерж. 107: ср. вечери, вечерь; въ глаголахъ: вечерыж. 113, съмъравънсь. 110: ср. съмърытьсь, смъръвьись; оударанте. 275, оударанжщоуоумоу. 275; прозърж. 112, оузърж. 51; разорж. 104: ср. разорю; творж. 15, сътворж. 52: ср. творж, творю, сътворж, сътворю; — послъ с: всакъ. 60: ср. вьсткъ, вьсъкъ, вьстко, вьсткого, вьсткого; — послъ ц: ловъца. 60: ср. мъсяца; слицу. 142: срав. сълъньцю.

- 2. Смѣшеніе юсовыхъ слоговъ широкихъ и узкихъ обозначилось только въ одномъ словѣ, но въ этомъ отношеніи довольно важномъ: тысжщь (род. мн.) 31, тысжщьникомъ. 287: ср. тысащьникъ. 177.
- 3. Смѣшанное употребленіе буквъ ѣ и ы большею частью послѣ л и р: каплѣ (им. ед.) 160: ср. волы, землы и др.; крѣплѣашеса. 280: ср. оукрѣплыашеса; подавлѣютьса. 3; помышлѣкте. 2: ср. помышлыкть, помышлыкть, помышлыкть, помышлыкть, помышлыкть, помышлыкть, помышлыкть, помышлыктыше, помышлыкте; противлѣющинса. 106: ср. противлыкщинса; раздѣлѣюще. 191; молѣахж: ср. молыхж, молыаше, молыхж; славлѣаше. 3: срав. славлыахж; цѣлѣахжса. 282: ср. цѣлыахжса; Самарѣннъ. 103, Самарѣнехъ. 30: ср. Самарынъ; творѣаше. 287. ср. творыаше. Кромѣ этого есть случаи употребленія ѣ вм. ы послѣ в, н, с, т: живѣаше. 41: ср. живыше; ближьнѣаго. 77: ср. ближьныаго; въшинѣаго. 98: ср. въшныаго, послѣдьнѣы. 195, кланѣашеса. 73: ср. кланыашеса, кланытиса, кланытыса, покланыахжса; вьсѣкъ. 275: ср. вьсыкъ; растѣаше.

Есть случай употребленія ѣ вм. а въ слогахъ твердыхъ: трѣва 241: ср. трава, травѣ.

4. На смѣшеніе говоровъ въ Остромировомъ евангеліи указываетъ такъ же двоякое смягченіе буквы к въ сочетаніи ск передъ и и передъ ѣ: пасцѣ (отъ паска). 209, перданьсцѣи. 255,

иерусалимсцѣ. 45, генисаретьсцѣ. 89, синаисцѣи. 262, иоудѣйсцѣи. 254, людьсци. 162, — галилеистѣемь. 60, клеоньстѣ. 143, иоудѣистѣи. 251, чловѣчьстѣи. 144, людьсти. 196, людьстии. 163.

Изъ данныхъ грамматическихъ заслуживаютъ вниманія:

- 1. Окончаніе прилаг. имен. ед. муж. на ъп или ъп вмѣсто господствующаго ъпи: водынъп. 109, възлюбленъп. 245, 260, възъвавъп. 222, единочадъп. 219, которъп. 276, осмъп. 279, посълавъп. 28, 221, пъръвъп. 204, пришьдъп. 55, 142, прѣдавъп. 184, прѣтръпѣвъп. 84, стъп. 274, същьдъп. 21, съп. 8, оумъръп. 140, шестъп. 269.
- 2. Окончаніе м'єст. ед. на *е* вм'єсто и: жр'єбате. 143, камене. 61, 94, отрочате. 252, небесе. 77, 111.
- 3. Окончаніе род. множ. и мѣст. ед. на и вмѣсто ии очень рѣдко: прѣгрѣшени, 76, оусъпени. 137.
- 4. Употребленіе, очень рѣдкое, прошедшаго краткой формы со сжатіємъ корня: рѣхъ. 3, 8, и пр., рѣста. 4, 6, рѣшѧ. 3, 9, 241, обрѣшѧ. 187.
- 5. Не употребление ть въ 3-мъ лицѣ ед. наст. к. 53, 65, напише. 294.

Къ тому же разряду памятниковъ, какъ и Остромирово евангеліе, должно причислить и нѣкоторые другіе памятники древняго Русскаго письма.

Въ числѣ ихъ долженъ быть поставленъ и Изборникъ 1073 года, отличающійся отъ Остромирова евангелія болѣе всего количествомъ Русскихъ описокъ и кромѣ того тѣмъ, что въ отношеніи къ употребленію буквъ въ немъ господствуетъ ы вм. ъі, часто употреблены мягкіе л, н и іотированное ѣ (нъ): лжди, лжбаше, ывленѣ, оуселеноуж, глетьса, глж, землж, съ ними, къ нимь, прогнѣва, въ пжстыни, съндинениюмь, испълнам: 9, 10, р'мланемъ. 86, оуне. 86, млстыни. 66, полоненъ. 264, по земги. 20; нъсти. 51, нѣдениы. 56, своенъ. 70, творитвынѣнѣмъ. 232, кдинойменьнѣнъмь. 234, несобынѣнъмь. 236, нозѣ кнъ. 169. Замѣтить еще можно, что разъ употре-

блено оборотное ю: о: въороужають. 68, въ другомъ мѣстѣ употребленное (только безъ поперечной черты) въ значени ы: помотслитьс». 13.

Въ употребленіи буквъ въ отношеніи къ выговору зам'вчательны сл'єдующія черты:

- 1. Не смотря на обычное соблюдение различения слоговъ твердыхъ и мягкихъ, есть однако и случаи ихъ смѣшения: ь вм. ъ: осылю. 42, съ растьмь. 76, бездьниж. 111, кьснатин'а града. 168: срав. къснатини градѣ. 95, обръждавѣк. 18, ъ вм. ь: испъл'нъ. 2, чъто. 114, 202, донъдеже. 152, жърътвахъ. 159, драхлъствъмь. 182, жлътѣницами. 196, а вм. ы: декабра. 251, помышланик. 192; п вм. ы: неправьди. 104, запони. 116, риба. 251, ниражштихъ. 155.
- 2. Попадаются такъ же случан смѣшенія ѣ и ы: не ғъжь. 251, не ыжь не ыждь. 251, милостынѣ. 86, милостыны. 95, жлътѣницами. 196, живѣѣше. 259, живѧаше. 180, ныны. 65, нынышьнекѣ. 66, нынь. 86, ныньшьнии. 76—нынѣ;—посладословик. 237.
- 3. При замѣненіи иногда глухаго ь посредствомъ е (стоуденьми басньми, покошено, не можете, въ стіж матере, въ цркве) чаще употреблено и вмѣсто ожидаемаго ь: различинъ. 20, 21, оушидъ. 67, питицами. 94, прѣлиштанться. 252, ведоути. 58, обраштети, положати, посадити, въвържети и пр.
- 4. Иногда, хоть и очень рѣдко, губная не смягчается посредствомъ л: томеник. 105, земемѣрьцъ. 231, по земъп. 20, въ земи. 239.
- 5. Сочетаніе ск передъ и и в смягчается не только въ ст, но иногда въ сц: о божьсцвемь, двянийхъ айльсцвехъ. 146, о ризв святительсцви. 120, инъдисцви. 49, 117, содомсцви. 107, моужьсцв. 109, споньсцви. 180, аморвисции. 106, 139, бвсовьсции. 68.

Изъ данныхъ грамматическихъ болѣе другихъ важны и любопытны:

1. Очень частое опущение окончательного ть въ 3 лицъ на-

стоящаго: к: блаженъ к. 91, како к разоумѣти. 140, и пр.; нѣ: нѣ оудобьно. 205, нѣ мощьно. 230 и пр.; бжде: аште къто въпадъ боуде. 36 и пр.; жьне: сѣми съ штадѣникмь съ штадѣникмъ пожьне. 89; име: аще тъ кто пойме попьрище кдино, иди съ нимъ дъвѣ. 209; лѣзе: въ зълохътрж дшу не вълѣзе мждрость. 4; може: може ли си члкъ молити. 187 и пр.; чьне: начьне. 16, — бъва: слоучай же кстъ кже бъва. 230; възбранык: англомъ кмоу възбранык. 145; глаголе: йже гле. 209 довълѣк ли кмоу. 38; да коупі ножь. 180; кгоже хоште милоук. 164; нариче врѣдъ. 50; кго же хоште ожесточи. 164, кго же хоще въ спасак или погуби. 165; прѣльсти врагъ. 198; трѣбоук въ. 83; и пр. — блыди бо соу и старъчьскы намзни. 5; по чьто соу оуставили ощи. 193; не соу ли фоуничьска письмена 202; проричють и чюдеса творъ. 117 и пр.

- 2. Не рѣдко 1-е лице множеств. настоящ. и прошедшаго оканчивается на мъ, а не на мъ: имамы. 6, оумъремы. 6, обонаванмы. 17, поживемы. 23, бждемы. 32, плачемъ. 57, наказанмыса. 51; прорицахомы. 30, разоумѣхомы. 30, примхомы. 79, отънемегохомы. 259 и пр.
- 3. Не менье замычательно употребление формы боудыше: аште боудыше ыту годы выпросы, тоу абик высинше адамасы и свытомы блискаашесы, аште ли хотыше ыты на мечь прыдати люди боудыше крывавы. 120.
- 4. Замѣчательно такъ же причастіе ср. рода, бъщмштек: мнѣ дажь нънѣшнек а боу бышаштек. аще варишисм симъ знаменикмь и бъщащек оутвърьдити добрѣйшьмь. 151—152.

Въ сборникъ XIII словъ Григорія Назіанзина XI въка находимъ большею частію тѣже черты языка, ту же послѣдовательную правильность вообще, тѣже Русскія описки и кромѣ того по мѣстамъ особенности, отмѣченныя выше въ юсовыхъ памятникахъ.

Изъ этихъ особенностей стоятъ быть отмъченными:

1. Данныя, касающіяся смішенія слоговъ твердыхъ имяг-

кихъ: ъ вм. ь: слъзъі. 62, слъзами. 307, прослъзилъ. 18, зъданиє. 64, лъстьныхъ. 106, мыслъ. 301, тваръ. 305, всёмь оумомъ. 310, стлъпъмъ. 313, погыбёлъ. 312 и пр.; — ь вм. ъ: отъвёть. 231, хльмомъ. 309, слышащемь (д. множ.) 181, дбломь (д. мн.) 304, инёхъ. 182, къ нимъ. 310, всегьда. 371, оуврачеванмъ. 306, быхомъ. 311, слышахомъ. 309, створимъ. 310, вънесемъ. 310, жъремъ. 313, и пр.; — и вм. ъі: би. 13; рикал. 299; — а вм. ы: надра. 306; — ю вм. оу: слюхъ. 288; оу вм. ю: съдётелоу. 96.

- 2. Случан смѣшенія ѣ и ы: прїѣзнивѣише. 268, далык. 298, 298, ныны. 297, довлыкть. 118, низьнык. 227. Есть случан замѣненія ѣ посредствомъ а: планкние. 372.
- 3. Радко встрачается одно и вмасто ин въ именит. муж. ед. и въ косвенныхъ др. рр.: бжи. 324, дъмъчи. 312, съреброклепьчи. 312, кобент. 322. Есть и одно ъ вм. ъ стъ. 64, 324, 325, истъ. 325; чаще ъи: стъи, праблаженъи. 162, чюдесьнъи. 325.
- 4. Иногда написано ни вм. ен въ имен. миож. муж. причастій: тамщинса. 310, сиыжщин. 310.
- 5. Случаи замѣненія ь посредствомъ е не въсклоненіи такъ же рѣдки, какъ и удержанія и вмѣсто ь: чететь. 322, прѣлищамсм. 26, цирквь. 255. Изъ числа замѣненій ъ посредствомъ о, можно отмѣтить: моногомъ. 260.
- 6. Смягченіе губныхъ безъ помощи л рѣдко; зема. 244, прием'нть. 306, нав'ннии. 313, потреб'нник. 342, авраамы. 368.
 - 7. Такъ же ръдко смягчение ск въ сц: пръсцъп. 310.
 - 8. Вмёсто ю встрёчается д: Голпадъ. 110.

Изъ данныхъ грамматическихъ кромѣ вышеотмѣченныхъ, любопытны:

- 1. Опущеніе ть въ 3-мъ лицѣ настоящаго: к. 247 = e. 241. подобаю. 237, 261, жьне. 320, симю. 287.
- 2. Употребленіе краткой формы прошедшаго со сжатіемъ корня: навѣсъ. 311, 312, рѣсте. 312.
 - 3. Употребленіе прошедшаго краткой формы безъ х и ш:

истрыть. 312, придъ. 324, намѣть. 64, небрегомь. 313, идомъ. 313, съгрѣшим. 314, изидемъ. 307, обрѣтомъ. 336, поидете. 319, исъхж. 319.

- 4. Употребленіе условной формы съ мъ а не съ хъ: бымъ пощадълъ. 315.
- 5. Прошедщее отъ бжд: аште скоро не позъвани бждѣахж. 18.
- 6. Причастіе прошедшее на ъп не поманът ли зълъ поманът. 322, не прикоснътса. 65.
- 7. Причастіе бышащ: бышащюоумоу. 76, бышащи. 103, бышаштек. 107, бышжщаго 351, бышащааго. 358, бышжщими. 366.

Такъ называемая Евгеніевская псалтырь XI вѣка, вѣроятно, дала бы еще болѣе любопытныхъ данныхъ, если бы уцѣлѣла не въ небольшомъ отрывкѣ. И на уцѣлѣвшихъ листахъ есть однако признаки смѣшенія разныхъ нарѣчій, и между прочимъ слѣдующіе:

- въ отношеніи къ выговору:
- 1. Смѣшеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ: окрьстъними. 2, правъдож. 20, чъто, страхомъ, тренетомъ. 1, гласомъ. 8 и пр. (есть и страхомъ. 13, 18, гласомъ. 7), бездьнай. 16, вьсоу. 15, къназоу. 20.
- 2. Смѣшеніе ѣ п ы: вьсельется. 9, ныня. 13, туть же и нынѣ. 13; а вм. ѣ: насладить. 19, ѣ вм. а: трѣвоу, трѣвж. 12.
- 3. Окончаніе еп вм. ни п оп вм. ътп въ прилагательныхъ и существительныхъ: велен. 2, 8, бжен. 3, вътшьнки. 5; людеи. 17, житенскоумоу. 3, 18, житенсцъ. 4, житенскааго. 17; сждынои. 13, сильнои. 19, нечьстивоп. 20.
- 4. Окончаніе ът вм. ът въ прилагат. муж. ед: от нь геоньскът. 20.
- 5. Окончаніе ий вм. ей въ причастіяхъ муж. множ.: кланьажштийся. 4, живжштий. 7, 20, твораштий. 9, бжджштий

17, имжштии. 19; есть и кланажштеиса. 4, хвалаштеиса. 4. въровавъшеи. 4, алъчжштеи. 19.

- 6. Смягченіе ск въ сц: житейсцѣ. 4, сибньсцѣ. 8, пророчьсцѣхъ. 10, демоньсцѣемь. 11, жидовьсций. 16, апльсции. 16.
 - 7. Употребленіе т вм. в: отпёльска. 16.

Въ отношеніи грамматическомъ, кромѣ вышеозначеннаго:

— Окончаніе 2-го лица множ. прошедшаго на шете вм, сте: имашете, я́даа́шете, пиашете. 13.

Памятниковъ Русскаго письма съ такими признаками не мало: они показываютъ, что въ древности было на Руси для переписи не мало изводовъ такого не Русскаго юсоваго письма, въ которыхъ смѣтаны были различные говоры, и что между самими писцами Русскими были такіе, которые, или, хоть и были Русскіе родомъ, но на письмѣ привыкали къ не Русскимъ особенностямъ выговора, или же, будучи не Русскими по происхожденію, не вполнѣ могли отвыкнуть отъ особенностей своего родного говора, мѣшая его съ Русскимъ, какъ и теперь многіе изъ Славянъ, между нами живущихъ, при всей привычкѣ къ Русскому нарѣчію, удерживаютъ кое-какія особенности своего родного выговора и грамматическаго строя.

И эти памятники Русскіе, а вмѣстѣ съ тѣмъ и памятники Сербскіе должны быть приняты въ рашетъ при разрѣшеніи вопроса о тѣхъ различныхъ мѣстныхъ нарѣчіяхъ или говорахъ, которыхъ черты виднѣются и въ нихъ, какъ и въ юсовыхъ памятникахъ. Едва ли впрочемъ наука въ настоящемъ положеніи своемъ можетъ взяться за рѣшеніе этаго вопроса. Она можетъ только не отвергнуть, что въ числѣ ихъ занимали мѣсто, между прочимъ, говоры Болгарскіе и Мораво-Словенскіе. Новыя открытія, вѣроятно помогутъ, ближайшему отличенію ихъ однихъ отъ другихъ и вмѣстѣ съ тѣмъ подробнѣйшему опредѣленію чертъ чистаго древне-Славянскаго нарѣчія и значенія въ письменности какъ его, такъ и другихъ говоровъ.

дополнение

КЪ ОБОЗРЪНІЮ ПАМЯТНИКОВЪ ЮСОВАГО ПИСЬМА.

къ стр. 148.

6.

Сказаніе Іоанна Богослова.

Сказаніе это взято изъ древней тетради въ 4-у, уцѣлѣвшей отъ сборника и принадлежащей теперь А. Ө. Бычкову. Начало тетради, первые два листа, занято концомъ повѣсти о Іереміи. Вотъ что читается на нихъ *):

. МОЛА ТА ГИ въсеръжитело въсел тварии: и нерожденъїи неразоумъван. мъїи: оу него же въсѣкъ съдъ скрь венъ кстъ: прѣже си не бждж тъ сице глаше Икремина: стож въ шльтарий: съ Вароухомъ и А вимелехомъ: въсъпластесми: и въ зыписта гласомь велинмъ глаща **штыцъ нашъ №**римина сщикъ вии: фставъктъ нъп: слышж вси людин плачь ню: и текошж вси кь ма": и видеще **Ю**ремиа оумерьша": и растръзашж ризы свож: и плака шжса: плачемъ горъкомъ: и пото мъ оуготоваща погребъсти нео: и бысть ыко кдинь ой предажщихъ дшж свож": и стаста Вароухъ и Ави мелехъ: и се гласъ приде гла: не по грибанте жива него сжща: ыко дша **его вънидетъ** пакы въ тѣло его":

^{*)} Косыми буквами означено то, что въ подлинникѣ написано другою рукою по скобленому.

и слышавъ же оубо гласъ не погре бошж и кго нж пръбъншж шкръстъ тъла кго": Г: дни. глаще въ къп днъ въстанетъ: по трехъ же дъ нехъ въниде дійа въ тело кго: и въздвиже гласъ свой: по срѣдѣ ихъ: и рече кдинѣмъ гласомъ: прославите ба въси : и сна бжим: въ збоуждамщаго нъ Xa: Игса: свъта сего въсѣмь вѣкомъ: не оугасаи кмаго свътилъника: живота въ рыи: бждеть по врвмехъ сихъ": инъхът: ста: и съмъ десатъ и 3: и придетъ на земла": дрѣво живо тнон": сажденон по средъ рага": и створить да всѣ дрѣва неплодъ на створать плодъ: и въздрастж тъ: и прозабъщаю величѣащаса и глащай: въдахомъ плъдь свойи: на веснж сътворитъ да исьхнжтъ: съ высотож вътъвии ихь: и сътвори те дрѣво оутвръждено: шсжжени ю бытий: и соброщь ыко и вльна бъ ла бжлеть: и снъгъ шчьеленить се великомъ свътомъ веселига

вжий: и блгословить стокы: да сътворать плода: словомъ оустъ кго: самъ вънидетъ изыдетъ: изъ беретъ себъ ві: айла: да блговъсти тъ въ азыцѣхь": кго же азь видѣхъ оукрашена въ въсемъ миръ: на го рѣ Клеснъстъи сице глащоу: Ик римии с снъ бжии: ыко придетъ въ миръ. и рише мок. сии или. соуть ре ний: Исаикмъ сномъ Амосовомъ гла: нако видѣхъ га и сна бжиы: нь придѣте оубо и оубикмъ кго": каменикмъ
. скръбъна же быстъ Ва роухъ и Авимелехъ": за не хотъсте слышати таинъи аже видъ": тогда

гла к нима Еримина: оумлъчита. не плачьтаса": не иматъ бо мене поби тий, донъдеже въсъ клико видъх ъ повъстъствоу вама: и рече прине кло креми съта ми каменъ: и постави, и рече: свъте всъхъ въкъ: сътвори каменъ сы да бждеть въ мои фбразь: доньде же таины аже видехъ повемъ Вар8 хоу и Авимелехоу. тогда каменъ. повельникмъ вжикмъ: бысть въ **шбразь Инреминъ.** и и модин каменъ бин х8 каменикмъ. мнеще Ийреми а: Инримиы же предасть таины: м же видъ: Вароухъ и Авимелехоу: по: мъ приде и ста по сръдъ люди: хо та сконъчети смотрение възъпи же каменъ гла: о боуи сневе Излеви. что ме камениямъ бияте: мнаше ыко **І€**римига нестъ: и се **І€**римига по срѣдѣ васъ стоитъ: кгда видешж й абик текошж на нъ: съ многомъ каменик мъ: и сконъчѣшж смотрени кго": при шедъща же Вароухь и Авимелехъ и погребъсти и: и прикмъща камень положиста на гробъ кго". напсавъща сеи кстъ каменъ помощьникъ: Ери минъ: и прочът словеса: и ръста амнь:

. и въсъ сила написана ти въ непи столи Варауховъ тоже: боу слава съ пръстымъ дхомъ: и нъинъ:

Апокрифическое сказаніе о второмъ пришествіи Христовѣ, приписанное Іоанну Богослову, уже напечатано Н. С. Тихонравовымъ въ Памятникахъ отреченной литературы (П: 174, 182), но по спискамъ Русскимъ, болѣе позднимъ и менѣе удовлетворительнымъ, какъ можно заключить по сравненію съ Греческимъ подлинникомъ, изданнымъ К. Тишендорфомъ въ Аросаlурѕез аростурнае (Lipsiae. 1866: стр. 70).

И въ этомъ памятникъ смъщанно употреблены со и о, 8 и оу, а іотованіе выражается и посредствомъ в въ ы, н., н.

Въ отношеніи къ выговору зам'вчательно и въ немъ:

- 1. Смѣшеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ. Оно выражается исключительнымъ употребленіемъ ь, написаніемъ а и оу вм. ы ѣ и ю, и смѣшеніемъ ы и и: земла, пошлоу, ю лоутѣ, тисаща, расиплеши, нинк, слышы, власы юстри, на лицы, свѣтилницы.
- 2. Смѣшеніе ж и а: видѣхъ книгы лежжщж, сиж книгы жже видиши, всеж земла, кьбель пшеницж, горы великыж, вызложжть, Услышжть, выстрабити, на земла, вы тиж кромѣшнана, глащь, не имащи, имать, сать, раздератса, Убѣласа, сы славона, вы шёгнынжый. Разъ употреблено а вм. ы: плызаи. Нѣсколько разъ вмѣсто юсовъ написаны чистыя гласныя оу, ы, е: из Утре нъбсь, придущее, в мѣроу, шлученыи, зоуби, изноутрыудоу, имоутса, боудоуть, соудищи, пошлоу, вызнесоутьса, моуже живии.

Въ грамматическомъ отношени замѣчательно:

- 1. ы вм. ыи въ имен. пад. ед. прил. муж. р: праведны, поль женскы.
 - 2. одно и вм. ии: по вызнесени, \ddot{w} пришестви, \vec{s} печати.
 - 3. род. пад. жен. на ж вм. еъж: славы твож.

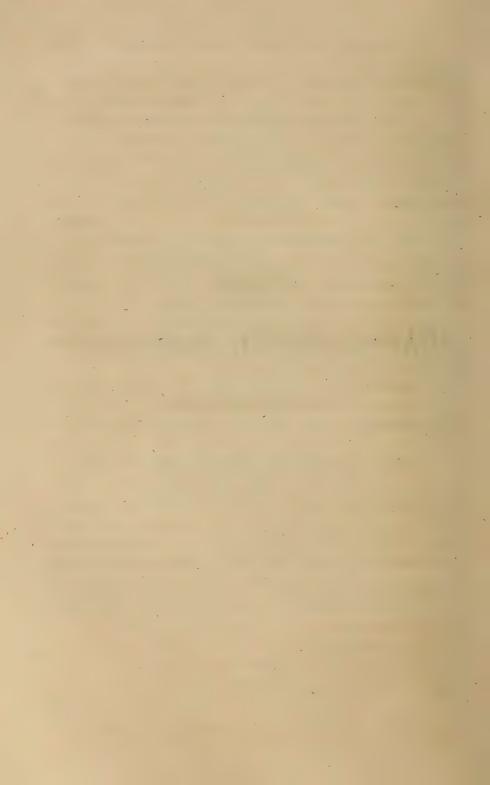
Есть неправильности: книгы писана, рога лежжща, рога та, нъсть печали житейскож.

Всѣ признаки этого памятника того же рода, какъ и другихъ юсовыхъ памятниковъ за исключеніемъ болѣе значительнаго количества замѣненія юсовъ чистыми гласными, указывающаго на сильное вліяніе Сербскаго нарѣчія или другаго подобнаго.

ДРЕВНІЕ

СТАРОСЛАВЯНСКІЕ ПАМЯТНИКИ

ЮСОВАГО ПИСЬМА.

ОГЛАВЛЕНІЕ. *)

V ₂	Стран.
I. Саввина книга Евангельскихъ чтеній XI в	51-154.
II. Слуцкій отрывокъ пзъ Псалтыри. XI в	21155—165.
III. Новгородскіе листки изъкниги Евангельскихъ	
чтеній. XI в	25166—173.
IV. Супраслыская рукописы. XI в	27174—186.
V. Хиландарскіе листки изъ Поученій Кирилла	
Іерусалимскаго. ХІ в	37187—191.
VI. Македонскій листокъ Іоанно-екзарховскаго	57,.10,101.
предисловія XI в	39192 — 193.
VII. Листки Ундольскаго изъ книги Евангельскихъ	00.,192-100.
чтеній. XI в	43194—196.
VIII. Листки изъ книги Евангельскихъ чтеній, XIII в.	45.,197—198.
ІХ. Листки изъ Мануйловской книги Апостоль-	40.,10, 100.
скихъ чтеній. XIII в	47199-201.
Х. Листки изъ Стаматовскаго Четвероевангелія.	17,,100 201.
XIII B	48.,201-202.
XI. Болонская Псалтырь XII в. (1186—1196)	46.126202-
206. 222. 241 — 243. 353 — 380.	10.120, 1202
XII. Погодинская Псалтырь XII в	52207—210.
244 - 260.	
XIII. Норовскіе листки изъ Исалтыри XIII в	60211.
XIV. Григоровичева Служебная минея XII—XIII в.	62211-212.
XV. Григоровичевъ листокъ изъ Минеи. XIII в	65213—214.
XVI. Норовскіе листки изъ Стихираря XII — XIII в.	
XVII. Парижскій Стихирарь. XIII—XIV в	68215—216.

^{*)} При указаніяхъ страницъ означены прежде всего страницы выше напечатаннаго Обозрівнія, гді пом'вщены описанія каждаго изъ памятниковъ.

	Стран.
XVIII. Григоровичевъ Паремейникъ XII—XIII в	68216—218.
261 - 268.	
XIX. Лобковскій Паремейникъ XIII—XIV в. (1284	
— 1320 г.)70	218 - 219. 224.
XX. Листокъ изъ Жеравинскаго Устава XIII в	70219 - 220.
XXI. Севастьяновскій сборникъ XIV в	71220-222.
XXII. Пражскіе листки изъ книги Евангельскихъ	
чтеній XIII в. (1277 г.)	73223-224.
XXIII. Охридская кпига Апостольскихъ чтеній	75269 - 300.
«XXIV. Слёпченская книга Апостольскихъ чтеній	
XII B	101301-330.
XXV. Григоровичева Тріодь XII—XIII в	117331—343.
XXVI. Зографскій Трифологій. XII—XIII в	120344-347.
XXVII. Зографское Четвероевангеліе XIV в. (1305 г.)	123348-349.
XXVIII. Хиландарское Четвероевангеліе XIV в. (1322 г.)	124350-351.
XXIX. Ундольскаго листки изъ Четвероевангелія	
XII—XIII B	135381-383.
XXX. Дечанское Четвероевангеліе XIII—XIV в	137384-393.
XXXI. Дечанская Псалтырь XIV в	143394-397.
XXXII. Поученія Ефрема Сприна XIII—XIV в	146398-405.
XXXIII. Сказаніе Іоанна Богослова XIV в	185406-416.

Мзъ Саввиной книги.

* BY CM . S. NE x *)

1. Рече ть своимъ оученикомъ. глъ аже азъ глж вамъ о себъ не глж. нъ обь живы и сы вь мнв. тъ твори тъ дъла. върж имъте мп. тако а зъ въ опи и опъ въ мнъ, аще ли же ни за истана дъла върж емлете ми. а мин амин глж вамъ. въроум вь ма дъ ла таже азъ творж. и въ створитъ. и больша сихъ створитъ. шко азъ къ обію градж. й его же аще просите въ й ма мое. то створж. да прославитъ са оць о снъ. и аще чесо просите о име ни моемь. азъ створж. аще кто люби тъ ма. и заповъди мож събдюдетъ. и азъ оумолж оца и иного оувъть ника дастъ вамъ. да съ вами естъ вь въкъ дхъ истиньнъ. и его же вь сь миръ. не можетъ приати. ыко не вида . . . сего не разоумъжтъ е го. въ же разоумъете. ыко съ ва

ми пръбъзваетъ. и оу васъ естъ. не

^{*)} Листы, на которыхъ были помъщены чтенія со дня свътлаго воскресенія до субботы 6 недъли по пасхъ, утрачены. Отъ чтенія въ пятницу 6-й недъли уцъльли только послъднія слова: «оц и и оц ь въ мнъ».

оставиж васъ сиръ. придж къ вамъ. еще мало и всь миръ мене юже не видитъ. въ же видите. ыко азъ жи вж. и вы живи бждете. въ тъ днь разоумъете вы . ыко азъ въ оци и оць въ мнъ. и азъ въ васъ. имъл заповъди мой и храна й. тъ естъ любаі ма. й любаі же ма. вызлюбе нъ бждетъ опъмь могмь, и азъ выз любаж его. и гаваж са емоу самъ : ∻ не д вваг ю нюа глав рсг — Въ оно В. вызъръвъ Іс. очима своима на нбо. и рече оче приде часъ прослави си сна. да 1 снъ твог прославитъ та. ыко же дастъ емоу власть всацъ плъти. да все еже дастъ емоу. дас

2. Тъ имъ жизнь вѣчьнжіж, си же есть жизнь въчьнам. да съвъда тъ тебъ истиньна Ба. и его же посъ ла Іс Ха. азъ та прославихъ на земи. дъло съконьчахъ. еже дастъ ми. да створж. и нъны прослави ма оче на нбсе. славж жже имъхъ. пръжде бы ти всемоу мироу о тебъ. съказахъ има твое члкомъ. ихъ же дастъ ми отъ всего мира. твои бъща и м'нъ дастъ а. и слово твое съхраниша. нъны разоумъща. ыко все елико дастъ ми отъ тебе естъ. шко глъ аже дастъ ми. дахъ имъ. и ти при аша. п разоумъща въ истинж. ыко отъ тебе изидъ. и въроваша. ыко ты ма посъла. азъ о сихъ молж та. а не о всемь миръ. молж. нъ о сихъ

- аже дастъ ми. шко твої сжтъ. и — мога вса твога сжтъ. и твога мо га. в прославлжса о нихъ. и оуже нъсмь въ всемь миръ. а си въ всемь ми ръ сжтъ. а азъ къ тебъ градж оче. сти и съблюди ихъ. о имени тво емь. еже дастъ ми да сжтъ едино тако же и мъг. ёгда бёхъ съ ними въ всемь миръ. азъ съблюдохъ а. и никтоже отъ нихъ не погыбе. тъкмо снъ погъюбьли. да съконь чанать са кънигы, й нынд къ те бъ градж. и се глж всемоу мироу. да имжтъ радость могж. испльне нж вь нихъ. по д. ева ю ню га рке Рече ть своимъ оученикомъ. да не съмжщаетъсм сряще ваше. ни оу страшаетъ. слъщасте. ыко азъ ръхъ вамъ. идж и придж къ вамъ. аще бъісте любили ма въздрадо
 - 3. валиса бысте оубо. тако идж къ оцю. тако оць болы мене естъ. и нынта рѣхъ вамъ прѣжде даже не бжде тъ. да егда бждетъ вѣрж ми име те. тако рѣхъ вамъ юже не много глж съ вами. градетъ бо сего мира къна зъ. й въ мнѣ не иматъ ничесо же. нъ да разоумѣетъ миръ тако лю блж оца. и тако же заповѣда мнѣ оць тако творж. въстанѣте йдѣ те отъсждѣ. азъ ёсмъ лоза йсти ньнат. й оць мог дѣлатель естъ. всакж розгж о мнѣ не творащж гж плода. изметъса. и всакж тво

ращжіж плодъ отрѣбитъ іж. да пло дъ болы створитъ. оуже въі чисти есте за слово е́же рѣхъ. бждете въ мнѣ й азъ въ васъ. ізко же бо розга не можетъ плода творити о́ себѣ. аще не бждетъ на лозѣ. тако ни

- аще не бждетъ на лозъ. тако ни във. аще въ мнѣ не пръбждете. Азъ есмь лоза а във рождие. иже бждетъ вь мнъ й азъ вь немь. ство ритъ плодъ многъ. тако без мене не можете створити ничесо же. аще кто вь мнъ не пръбждетъ. из връжетъ са вънъ. тако же розга и съшетъ. и събержтъ нж й въ огнь въ лагантъ й съгараетъ. аще кто пръ бждетъ въ мнъ. гли мог въ васъ пръ бждетъ въ мнъ. гли мог въ васъ пръ бжджтъ. емоу же колиждо хощете просите и бждетъ вамъ : ... врез дев... врез вамъ : ...
 - вр д є ... ю нюа. гече тъ своїмъ о∴ ченикомъ. приде врѣма. да всакъ оу
 - ∴ бивъ васъ мьнитьса слоужъбж при
 - ·: носити боў. ко^п· на всакж истинж: ;-
 - $\overset{\cdot \cdot \cdot}{c}$ ищи. вь че $^{\widehat{\tau}}$ велікъі, вь велицѣі, ева $\overset{\cdot \cdot}{w}$ по 48 $\overset{\cdot \cdot}{c}$ $\overset{\cdot \cdot}{c}$ $\overset{\cdot \cdot}{g}$ не $\overset{\cdot \cdot}{a}$ $\overset{\cdot \cdot}{w}$ своемъ $\overset{\cdot \cdot}{w}$
- 4. ченикомъ. вса е́лико иматъ оцъ мо
 - ∴ га сжтъ. ко^п. вь има мое дастъ вамъ. ~
 - ∴ ищи въ чет великъ въ велицъ евали ѿ пол8.
 - $\ \ \, \stackrel{\scriptscriptstyle \star}{\cdot} \ \, Y \varepsilon^{\scriptscriptstyle \overline{\scriptscriptstyle T}} \ \, \stackrel{\scriptscriptstyle \star}{Z} \ \, H \varepsilon^{\scriptscriptstyle \overline{\scriptscriptstyle A}} \ \, \varepsilon B a^{\scriptscriptstyle \overline{\scriptscriptstyle H}} \ \, \varpi \ldots$

Рече ть своімъ оученикомъ. ами а ми глж вамъ. тако елико просите отъ оца о имени моемь. дастъсм вамъ. доселъ не просисте ничесоже о имени моемъ. просите и дастъ см вамъ. да радость ваша исплъне

на бждетъ. се вь притъчахъ глахъ вамъ. нъ придетъ година. егда оу же въ притъчахъ не глж вамъ. нъ съ дръзновениемь. о оци съкажж ва мъ въ тъ днь вь има мое. помоли тесь и не глж вамъ. шко азъ оумо лж опа. тъ бо любитъ васъ. ыко же вы ма възлюбисте. и въровасте. ыко отъ ба изидъ. и изидъ отъ опа. и придъ въ всь миръ. и идж къ опро. глаша емоу 8ченици его. се нъ ны съ дръзновениемъ глеши. а при тъча никоей же не глеши, нъ ны въмъ ыко въси все. и не тръбъ имаши. да кто та въпрашаетъ о семь. в роуемъ ыко отъ ба изи де. отъвъща Іс. нъны ли въроуе те. се градетъ часъ. й нъны приде. да разидетъса къждо въ свом. а ме не единого оставлъете, и нъсмь е динъ шко опь съ множ есть, се гла хъ вамъ да о мнъ миръ имате: 🗻 $\mathbf{n}\mathbf{a}^{\overline{\mathbf{k}}}$ \mathbf{z} $\mathbf{n}\mathbf{e}^{\overline{\mathbf{a}}}$ $\mathbf{e}\mathbf{k}\mathbf{a}^{\overline{\mathbf{k}}}$ $\mathbf{\ddot{\omega}}$ н $\mathbf{\omega}\mathbf{a}^{\overline{\mathbf{k}}}$. Въ оно $\mathbf{\ddot{b}}$ възведе $\mathbf{I}\mathbf{\ddot{c}}$ · очи на оученикъ своа и рече. ыко же ∴ ты ма оче посъла въ миръ. ко^п. вь ни 🔆 хъ бждетъ. и азъ вь нихъ. ищи. вь вели ∴ цѣ ева́ли. въ чет велікъі : с к б не пень тикостина єва^т ю нюа^т гла^в скг 5. Въ оно^в гависа Іс оученикомъ сво імъ. въставъ отъ мрытвыкъ. й гла Симоноу Петроу. Симоне Йонинъ любиши ли ма паче сихъ. гла ем8 ей ги. ты въси ыко люблж та. гла

емоу паси овыца моа. гла емоу па

кът въториценя. Симоне Ионинъ лю биши ли ма. гла емоу е ги ты въ си ыко люблж та. Гла емоу паси о выда мой. гла емоу третиее Симо не Йонинъ любиши ли ма. оскрь бъже Петръ. ыко рече емоу трети ее. любиши ли ма. гла емоу ги все ты въси. ты въси шко люблж та. гла емоу паси овыда мой ами ами гаж тебь, егла юнь бъ помсашеся. и хождаше. гамо же хотъше. егда же състаръещиса. выздеждеши ржцѣ свой. и инъ та пошшетъ. и ве детъ гамо же не хощеши. се же ре че клепла. кое ж съмрътиж про славить ба. и се рекъ. гла емоу и ди по мнъ. обращъ же са Петръ видъ оученика его же люблъше Ic идж ща вь следъ. иже възлеже на вечери на прьси его. и рече. Ти кто естъ пръдам та. сего видъвъ Петръ. гла Ісви. ти а съ что. гла емоу Іс аще хощж да тъ пръбъиваетъ. доньдеже придж. что есть тебъ ты по м'нъ иди, изи де же слово се въ братиня. гако 8чени къ тъ не оумретъ. не рече же емоу Іс ыко не оумретъ. нъ аще хощж да тъ пръбънваетъ. доньдеже придж. чъ то естъ тебъ. се естъ оученикъ по вълай w сихъ, иже и написа си, и въ мъ ыко истиньно естъ повълание его. сжтъ же и ина многа шже ство 6. ри Іс. ыже аще й по единому писана

бъща. ни самомоу мьнж мироу

вымъстити, пишемъихъ сихъ къ нигъ. аминъ: - не. н. пентикостина ева б но а га п(а) Въ послъдьниг дйь. празникоу. сто ыше Іс й възъпи гла. аще кто жаж детъ. да придетъ къ мнъ. и пиетъ въроуа въ има. шко же ръша къ нигы. ръкы отъ ребръ его исте кжтъ водъ живъ. се же рече о дсъ. иже хотъхж приїмати въроунж щег въ нъ. не юбо бъ дхъ сты данъ. ыко Іс не ю бъ прославенъ. мнози же отъ народа слъннавъще слово се гла хж. се есть въ истинж про $^{\overline{\kappa}}$. и ини $\overline{\Gamma}$ ла хж се естъ Хс. ови глахж, еда отъ Гали лем градетъ Хс. не кънигы ли ръ ша. шко отъ съмене Два. й отъ Виоь леомън вси. идеже бъ $A\bar{a}$ ъ. градетъ $I\bar{c}$ ($X\bar{c}$) распъра же бъстъ его ради. ини же отъ нихъ. хот хж ати і. нъ никто же не възложи на нь ржк8. придж же слоугы къ бщенымъ. и фарисеомъ. и ръща имъ они. почто не приведосте его. отъвъ щаша слоугы. николи же не гла тако члкъ. шко сь члкъ. отъ въщаша ймъ фарисет. еда и въ прельсти. еда кто отъ къназъ вфрова въ нь. или отъ фарисег. нъ народъ съ иже не въстъ закона проклати сжтъ. гла Никодимъ къ нимъ. пришъдът къ немоу но

щиж. единъ съ отъ нихъ. еда за конъ нашъ осжждаетъ члка. а ще не слышитъ отъ него пръжде

- и разоумъетъ что творитъ. еда отъ Галилей пров приде, пакът 7. же имъ Іс рече гла. азъ есмь свъ тъ всемоу мироу. ходаг въ следъ мене не иматъ ходити въ тъмъ. нъ имъти иматъ свътъ жизни Рече гь блюдъте не родите еди ном всихъ малыхъ глж бо вамъ. ыко агли въ несехъ вынж видатъ лице оцю ми носкоу^{м8}. приде снъ члкы, вызискати й спсти, погы бъщая. что са вамъ мьнитъ, а ще бждетъ единомоу члкоу р овь пь и погъюнетъ елина отъ нихъ. не оставить ли с и б ти на горахъ. и шълъ ищетъ погъюбъщай, и аще обращетъ вж. амий глж вамъ. радоуетъса еі. паче неже девати десать и б. ти. непогъюбъщихъ, тако нъстъ болъ
- прѣдъ оцемь вашимъ носкымъ.

 да погыбнеть единъ малыхъ си
 хъ. аще ли съгрѣшитъ прѣдъ то
 бою братъ твои йди обличи і прѣ
 дъ собою томоу единомоу аще ти
 послушаетъ приобращеши.
 брата своето. аще ли тебе не по
 слушаетъ поіми съ собою едино
 то ли .в. да по 8стомъ двѣма посл8
 хома ли трьмъ. станетъ всакъ
 глъ. аще ли ослушаетъ имъ рь
 ци цркви. аще ли о пркви не брѣ
 жетъ. да бждетъ ти ыко и поганъ
 й мытарь. ами глж вамъ. елико

аще съважете на земи. бжджтъ съвазани на носи. елико аще ра здръшите на земи. бжджтъ ра здръшени на носехъ. пакъ ами. глж вамъ. глжо аще в отъ васъ съвъ щаета на земи. й всаког вещи ето

- 8. же просите. бждеть имъ отъ ода моего нъскаго, иде же бо еста в ли **г.** събрани въ има мое. тоу есмь по ср $\frac{1}{2}$ и хъ. сж $\frac{1}{6}$ \hat{a} . по пентикостни Ö НО^НА ГАА^В А⊕ ~ É RA Рече ть просащюмоу 8 тебе даг. и хо тащаго оу тебе въ заімъ възати не възврати. слъщасте шко рече но естъ, възлюбини ближъныто си. и ненавидиши врага своего. азъ же глж вамъ. любите врагъ ваша. блгвте клънжицихъ васъ. добро творите ненавидащимъ васъ. и молитвж дъте о напастьству іжщихъ вамъ. ізко да бждете спо ве обно вашемоу, нбсноумоу, ыко слъньце свое сипетъ, на злаго, и на добраго. и дъждить на правыдыны а и обильливым, аще бо възлюби те любащихъ васъ. кжиж мьздж
- те любащихъ васъ. кжиж мьздж имате. й мънтари такожде тво ратъ. и аще и цълоуете дроугън ваша. то лихо что творите. не и мънтари такожде творатъ. бждъ те же вън исплънени. ижо же и оць вашъ нъскън. исплъненъ естъ: ~

Рече ть. своімъ оученикомъ всакъ иже йсповъстъ ма пръдъ члкъі. исповъмъ і азъ предъ оцемь нъснъі мъ. а йже отъврьжетъса мене пръ дъ члкъі. отъврьгжса его й азъ пръ дъ оцемъ нъскъїмъ. и любаї оца ли мтре паче мене. нъстъ мене досто інъ. й любаї сна ли дъщере паче мене. нъстъ мене достоїнъ. обръты дшж своіж погоубить іж. а погоуби

- 9. въ дшж свож мене ради. обращетъ ых. приемлы васъ мене приемлетъ. отъвъщавъ Петръ рече емоу. ти се мы оставихомъ все и по тебъ идохо мъ. что 8бо намъ бъдетъ. Іс же ре че имъ. ами ами глж вамъ. ыко въ шъдъщег вь слёдъ мене. пакът бж дете. егде садетъ снъ члкъ на пръстолъ славы своей. садете й вы на двою на десате пръстолоу. сждащег двъма на десате колъно ма Излевома. й всакъ йже остави тъ братинж или сестръв. или оща ли мтре. или женж. или чада. ли села йли храмъ имене моего ради. съто кратицен приметъ мьздж. и жи знь въчънжем наслъдить. бжджтъ же прывыхъ последыны. й последы ниі прывии: ÷ сж в по пентикости ева Ф MA FAA H.
- Рече ть не осжжданте да не осжди теса, о немь же сждѣ сжди те сждѣса вамъ, и вы нж же мѣрж мѣрите, мѣритъ са вамъ, что же

видиши сжчъць. въ очесе братоу сво емоу. а въ очесе своемь брывъна не видиши. ли како речеши братоу своемоу. остани да възъмж сж къ. въ очесе твоемь. лицемъре. и зъми прывъе брывно въ очесе твое мъ. й тогда оузъриши изати сж къ брата твоего не дадите сщении пъсомъ. ни полагате бисъры ваша пръдъ свиними. да не попержтъ ихъ ногами свойми. й вращьшесь попержтъ васъ. просите й дастъ са вамъ. ищъте й обращете. тлъ цъте й отврызжтъ са вамъ. всакъ бо просы приемлеть. й їщы обра 10. щетъ. и тлъкжщюмоу отврызжтьса

 ${f B}$ ъ оно ${f \widehat{}}$. хода ${f I}{f \widehat{c}}$ при мори ${f \Gamma}$ алилеісц ${f \widehat{t}}$ видъ в брата. Симона рекомаго Пе тра и Анъдрем брата его. вымътанж ща мрѣжа въ море. бѣста бо рыба мъ довына. и гла има, идъта въ слъдъ мене. и створж ва ловьца члкомъ. она же оставьша мръжа. по немь и доста. и пръшъдъ отъ тждоу ви дъ ина в брата. Инжо(ва) сна Зеведео ва и Имана брата емоу. въ кораби съ Зеведеомъ оцьмъ има. строжща мръжа има. и възъва га. она же ос тавьша, корабль й оца своего, по немъ идоста. и прохождаще всж Галиленж. Іс оуча на съньмищихъ и проповъдам евалие црствина иприра всака неталь, и всака у

3Ж ВЪ ЛЮДЕХЪ: ~ ∴ сж г єва т б ма° гла за.

Рече ть всакъ иже слышитъ ми сло веса и творитъ м. оуподоблж его мжжеви мждроу. иже створу хра мъ свог на камене. и съниде дъждъ. и придж рѣмы. и вызвѣшша вѣ три. и потъкжса храминъ тоі. и не падеса. основана бо бъ на каме не, и всакъ слъщы ми словеса си, и не твора ихъ. отподобитъса мж жеви боую. вже створи своех хра минж на пъсцъ. и съниде дъждь и придж ръкъ. ѝ къзвътим въ три и потыкжса храминъ тог и паде. и бъ разорение е велие зъ ло, и бъистъ егла съконьча 16. вса словеса си. дивлъхжса народи оучению его. бъ бо 8ча ихъ шко власть имъг. а не ыко кънижь

11. никъ й фарисет. Сълъзъщю^{же} емоу съ горы. по немь илж народи мно зи. и се прокаженъ покланище са емоу гла ги. аще хощеши мо жеши ма истръбити. и про стъръ ржкж. коснжса емь Іс гла. хощж истръбити та. й абие йс тръбиса емоу проказа. гла емоу Іс блюди ни единомоу же не рьци. нъ шъдъ поважиса йе еомъ й при неси даръ. аже повелъ Моси въ съвъ дъние: нем кат сват в ной гла му. Рече гъ свътильникъ тълоу естъ око. аще оубо око твое естъ прос

- то. все тъло твое просто естъ. аще ли око твое лжкаво естъ. все тъло твое тьмно естъ, аще ли свътъ и же въ тебъ тъма естъ. то тъма ко льми. никът же бо рабъ можетъ двъ ма гинома работати. ли единого въ зненавидитъ. а дроугаго възлюби
 - тъ. ли единомоу вгодитъ, а о дрв зъмъ не бръщи вычънетъ, не мо жетъ бо бо служити й мамонъ. сего ради глж вамъ. не пьцътеса лиеж с оеж. что ысте ли что пи ете, ни тъломъ вашимъ въ что о бльчетеса. вызырите на птица нъскый, ыко не съжтъ ничесоже ни жъчжтъ, ни събираня гъ въ жить нипа. и одь вашъ носкъ питаетъ А. не вы ли лоучъши ихъ есте, кто же отъ васъ пекъкса. можетъ възло жити на тъло свое лакъть единъ. и при одежди. что са печете, раз8 мътмъ цвътът сельнъта, како ра стжтъ. не троуждажтъса. ни при джув, глж же вамь, ыко ни Соломо
- нъ отъ сихъ. то аще тръвж сельнжих 12. дньсь сжиж. а оутро вь нешъ вълага нжижса. въ тако одъетъ. не мнози паче васъ. маловъри. не пъцътеса. глж ще что ъмъ ли что пвемъ. и въ что о деждемъса. всего бо сего погании про сатъ. въстъ бо оць вашъ носкъ. нако тръбоуете всъхъ сихъ. просите же пръжде прствин бжин. и правъдъ

нъ въ всег славъ облъчеса, ыко еди

его. и се все пръдастъса вамъ. не пь цътесь оубо на оутрин. оутръ бо печетъсм собонж. довьлетъ бо дни злоба свогл. сж. д. ева в ма гла 3г. Въ онов. пришъдъ Іс въ домъ Петровъ. ви дъ тъщж емоу лежащж и болащж огньмь. и коснжса е ржцв. и остави ж отнь. и въста й слоужаще емоу. поздъ же бъзвъшю. принесота е моу бъсъны многы. и изгна дхы слово мъ. и всъхъ болащихъ ицъли. ыко да съконьчаетъсм реченое. Исак мь промъ. глжщьмъ тъ бользни наша приатъ. и болъзні понесе. видъвъ же Іс многъ народъ о себъ. повелъ пръйти на сь полъ. й прис тжпи едины гънижъникъ. рече емоу оучителю. идж ли вь следъ тебъ. ммо же идеши. гла емоу Іс. ли си газвины имжть. й птипа нёсь ный обитьли, а снъ члскы не и матъ къде главъ подъклонити. др8гы же отъ оученикъ рече емоу ги повели ми пръжде ити и погре ти оща своего. Іс же гла ем по мнъ гради. остави мрьтвый погрети своихъ мрьтвъихъ. и вълъзъшю емоу въ корабъ. по немь 8ченици его идж. 💝 HÈA A EBEA O MA FAAB ZA. Въ онов пришъдъ Іс въ Каперънаоумъ 13. принаде емоу сътъникъ. мола его и гла. ги отрокъ ми лежитъ въ хра минъ. ослабенъ жилами. лютъ и ко мжчаса. гла емоу Іс. азъ при

шедъ ицваж і. Отъввщавъ емоу съ тьникъ. рече, ги нъсмь достогнъ да ми подъ кровъ вынидеши. нъ толи ко рьци слово и ицълъетъ. слоуга мо ї. ибо азъ члкъ есмь подъ влками. и мът подъ собонж вогнът. глж семоу и ди й їдетъ. й дроугом8 при ди и придетъ. и рабоу свое моу створи се ѝ створитъ. слъ шавъ же Іс. дивиса емоу, и рече идж шимъ вь следъ себе, ами глж вамъ ни въ (Ї)зли толико въры обръть. глж же вамъ, ыко мнози отъ въстока и запада приджтъ и вьзлагжтъ съ Аврамомь. и Ісакомъ и Инжовомъ. ствим ижденжтъса. въ тъмж кро мѣшънжіжі. тоу естъ плачъ й скрь жетъ зжбомъ. и рече Іс съть никови. иди тако върова. да бжде тъ ти. и исцълъ слоуга его въ тъ часъ. Bъ оно \widehat{B} мимо идън $I\overline{C}$ вид \widehat{B} ч \widehat{J} ка с \widehat{B} да ща на мътъници, именьмъ Маое а и гла емоу по мнъ иди. и въставъ въ слъдъ его идъще. и бъ стъ вызлещи емоу въ храми нь. й се мнози гръпьници. й мытаре пришъдъше вызлежахж сь Ісомъ. и оученици емоу. и видъвъ ше фарисег. глахж къ оученикомъ его по что съ мытары и грѣшъни къ оучитель вашъ пстъ. Іс же ре че имъ. не тръбоунтъ съдрави вра

14. ча. нъ больщиг. й вышъдъше наоучи тесм. что естъ милости хощж. а не жрътвъг. не придъ бо правьдьникъ зъватъ. нъ гръшъникъ въ покаание. 🗻 ∴ не^д е ... Ö ма° гла^в хо. Въ онов пришъдъ Іс въ землж Геръге синомъ. сървтоста і в бъсъноунх щаса. отъ гроба исходаща лють зъ ло. ыко не могжщю никоч8 же при ти, пътьмъ тъмь, й абие възъпис та глжща. что е нама и тебъ сноу вжи. приде пръжде връмене: насъ мжчи тъ. бъ же далече. отъ него стадо сви ни много. пасомо: бъси же его молъ хж глжще аще изгоници насъ. пове ли намъ ити намъ въ стадо свиное. и рече имъ илъте. они же идж въ свиниа. й абие оустрымиса все стадо по брѣгроу вь море. й истоиж въ вода хъ. пасжщеи же бъжаша. й шъдъ въ градъ повъдаша вса. о бъсьноую. и абие всь градъ изиде въ сърътени е Ісоу. и видъвъше его молиша. ыко да пръйдетъ отъ пръдълъ ихъ. и выльзе въ корабь Іс. и пръйде въ Сиот градъ. \Rightarrow сж⁶ г єва \ddot{a} ма \ddot{a} гла \ddot{b} од. Въ онов къндзъ единъ припаде къ Ісви й поклониса емоу гла шко дъщи мога нъзна оумрътъ. нъ пришъдъ възложи на нж ржкж си. й оживетъ. й въставъ Іс вь сабдъ его иде. и оуче ници его. и се жена крывоточивам. ві льть имжщи пристжпыши съ зади коснжса краг ризѣ его. и гла

ше аще тъкмо коснжса краг ризъ его спсжса. Іс же обращься рвче надві са дъщи, въра твом спетъ та, и спе са жена отъ того часа. и пришъдъ Іс въ храминж кънажж. и видъ съпащж и народа мльваща. и гла 15. имъ. отидъте не оумретъ бо дъ вица. нъ съпитъ. й ржгахжса ем8. егда же изгна всь народъ. вылъзъ атъ ня за ряки й въста дъвица и промьчеса въсть си. въ всж землж TX: * HE Z EEA Ö MA TAA O де вь свої градъ. й абие принесоша е моу ослабена на одръ лежаща. видъвъ же Іс върж ихъ. рече ослабе н8моу надъіса чадо. отъдадатъ ти са грѣси ѝ абие нѣци отъ къни жъникъ ръша къ себъ. се хоули тъ. видъвъ же Іс помъщлению й хъ рече имъ. въскжиж помъщиве те въ непримзнина въ срдци ваше мъ. что бо 8добъе речещи. отъданж тъ ти са гръси. или рещи въстани й ходи, нъ да видите ыко область иматъ снъ члкъ. на земи. отъ дашти гръхъ. ѝ гла ослабеноу м8. въстани възьми одръ твог. иди въ домъ твой. и видъвыше же народи. дивишаса й прослави ша ба. давъшаго. такж власть члкомъ. св. д. евга б ма гла св. Рече гь любы оца ли мтре паче ме не нъсть ми на подобж. и любы

сна ли дъщере паче мене нъстъ мене лостоинъ, иже не възметъ креста своего. и въ следъ мене не иде тъ нъстъ мене достоинъ. обръ ты дшж свож погоубить ж. а по гоубивы дшж свож мене раради обращетъ ж. приемла васъ мене приемлетъ а приемла мене при емлетъ посълавъшаго ма. прие млы про въ има про мьздж при 16. приемлетъ. й приемла правьдь ника. въ има правьдьниче мьздж правьдьничж приемлетъ. и иже аще напогтъ единого. малыхъ си хъ. чашж стоуденъ водъ . толико въ има оученикоу. амй глж вамъ. не иматъ погоубити. мьздъ сво \dot{e} а: \leftrightarrow н \dot{e} а \ddot{z} . \dot{e} ва \ddot{b} ма гла о \dot{e} с. Въ онов. мимо иде Іс и въ следь его и дъста в слъпьца. выпижща и гж ща. помилоуг нъг сноу Двъ пришъ дъшю же емоу въ храминж. припадо ста слъпьца. ѝ гла имъ Іс въроуета ли ыко могж се створити. Гласта еї ги. тогда коснжса очию има гла по въръ ваю бждетъ вама. и отврь зостаса очи има. и запръти іма гла блюдъта ни единоумоу же не рьцъта. она же шъдъша прослави ста 1 по всег земи тог. тъма же ис ходащема абие приведоша ем8 члка глоуха бъсъноужщаса. и и згнаноу бъсоу. про гла глоухъг. и чю дишаса народи глжще. николиже.

ывиса таковы въ **Ерсли** фарисей же глахж о кънази бъсомъ, изго нитъ бъсъ . и проидеше Іс грады вса и вса оуча въ сыньмищихъ. и пропо въдам ева црствию. и цълм вса къ неджгъ. и всакж азж вь лю ДЬХЪ. СЖ⁶ Н. ЕВА О МА ГЛА РКВ Рече $\Gamma_{\overline{b}}$. не саг съ множ на ма естъ. и не събирам съ множ растачаетъ. тымь же гыж вамъ. всакъ грыхъ и хоуление. отъдастъса члкомъ. а дховное хоуление не отъдастъ са члкомъ и иже аще речетъ сло во на сна часкаго отъдастъса ем8. 17. а йже речетъ на дхъ сты. не отъ дастъса емоу ни вь сь въкъ ни вь граджщиг. или творитъ дрѣво доброе агодж емоу добрж. или творитъ дрѣво прахнѣно и аго иж емоу изгнилж. о агоды бо д ръво знаетъса. плема аспидово. како можете добро глати. лжка ви сжще, отъ избътька бо 8ста срацю глать. благы члкь. отъ блага съсжда износитъ благам. й джкавы члкъ, отъ джкава съсж да йзноситъ джкавам. Глж же вамъ. тако всакъ глъ праздынъ его же аще гажтъ чаци. въздак ть о немъ. слово вь днь сждыны. о тъ словесъ бо своихъ. оправдиши са. и отъ словесъ своихъ. осждиши CA: → HE H EBA Ö MA FAAB PME — Въ оно видъвъ Іс многъ народъ

и милосрдовавъг, исцъли неджжъ нъй имъ. поздъ же бъвъшю при падж оученици его глжще поусто е мъсто, и годъ юже минж, отъп8 сти народъ да шъдъше въ оккрьс тынай вси коупатъ себе брашъ на. Іс же рече имъ. дадите въ имъ гасти. они же глаша. не ймамъ съ де. тъкмо е хлъбъ, и двъ рибъ, онъ же рече принестте стмо. и повелт на родоу вьзлещи по тръвъ. и приг мъ. е хлъбъ. и объ рыбъ и вызыръвъ на нбо сти. и пръломь дастъ оуче никомъ хлъбъ. а оученици наро домъ. и вша вси и насътишаса, и вьзаша избытъкъ оукроухомъ Бі кошъници плънъ. и падъшихъ бъ. мжжъ е тысащь, развъ женъ.

18. й дётиг. й абие подвиже оучени кы. вылёсти въ корабь. й варити на ономъ полоу. доньдеже отъпоу ститъ народъг. С б б с ва б б ма в с к г — Въ оно в призъва I с оученикъг сво к й рече имъ. милъ ми естъ народъ. шко третиг днъ присъдатъ ма. й не ймжтъ чесо шсти. й не хощж йхъ не шдъшъ отъпоустити. за не ослабъжтъ на пжти. глаша емоу вченици его. къде оу насъ въ поус тъ мъстъ хлъбъ толико. шко на съгтити народъ коликъ. гла имъ I с колико хлъбъ ймате. они же ръша у и мало рибиць. и повелъ I с наро д възлеши на земи. й приимъ хлъ

бъ й рыбж. похваль пръломи и да стъ оученикомъ Іс. а оученици на родоу. и вша вси. и насътишаса. и вьзаша избълтъкъ оукроухъ. х кошьниць пльнъ. и бдъшихъ бѣ д тысаща. развѣ женъ и дѣ тиг и отъпоущъ народъ выльзе въ корабъ. и пръиде вь пръдълы. могъдаламъ: ∻ не ф ека ф ма в с н г — Въ онов. оубъди Іс оученикъ свой. выжсти въ корабь. и варити его. на онъ полъ моръ. доньдеже отъпя ститъ народъ. и отъпоущь наро дъ вьзиде на горж единъ помоли тъса, поздъ же бънвъшю въ д ж же годинж нощи. приде къ нимъ Іс по мороу хода. и видевъше и оуче ници его по мороу ходаща. оубо гашаса глжще. гако призракъ е́ стъ й отъ страха възыпита. и гла. імъ Іс налънтеса ыко азъ есмь и не болгесь. отъвъщай же Петръ 19. рече е́моу $\overline{\Gamma}$ и. аще ты e^{cn} повели ми прити къ себъ. Іс же рече емоу при ди. йзлъзъ же йс кораблъ Петръ и хождаше по водъ и приде къ Ісв. вида же вътръ лютъ оубогаса. и нача потаплътиса, й вызъпи гла ти спси ма. Іс же простырь ржкж а тъ его. и гла емоу маловъре. почто са сжинть. и выльзъщю емоу въ корабь оулеже вътръ. а сжщег въ кораби поклонишаса емоу глж

ще. ыко ты еси въ истинж вжи

снъ. и прыплувъше. придж въ земь нж Генисареоь: ∻ см і єва б ма° г ску Въ онов пристжпиша къ Петр8 вьзе млжщег дидрагъмъг. й ръша ем8 оучитель вашъ не даетъ дидрагъ мъг. гла имъ Петръ ет. и егда поидж въ храминж. вари Петра Іс гла. что ти са мьнитъ Симоне. пре земь ни отъ кого выземлжтъ дань. ли оброкът, отъ своїхъ ли сновъ ли отъ тоуждихъ. гла емоу Петръ отъ т8 ждихъ. рече же емоу $I\overline{c}$. нъ да не съ блазнитъ йхъ. шъдъ на море вывры зи ждицж. и имъшжежса пръжде рыбж. възъми на и отврызи ей оус та. обращеши статиръ. тъ вызъми и даждъ имъ. за ма и за са. и абие въ тъ часъ. падж оученици его пръдъ нимъ глжше, кто 860 болы естъ въ црстви ньсцъмь. и пръзвавъ Іс отроча и постави е по сръдъ їхъ. и ре че. ами ами глж вамъ. аще не обра титеса ни бждете тако дети, не имате вынити вы црствие нбское а иже оубо съмъритьсь. шко отро ча. съ естъ боли въ прстви носцѣмь: \sim 20. не A сва $^{\Gamma}$ б мо гла B ска Въ оно в. члкъ единъ пристжпи къ Ісоу. и поклониса емоу гла. Ти по милоуг сна моего. ыко на новъ мът бъситъса. и злъ страждетъ. мно жиценх въпадаетъ въ огнь. и мно

жицен въ водж. и приведохъ его. къ оученикомъ твоимъ. и не могж

его ицълити. отъвъща же Іс и рече. ѝ роде невърьны развращены до коль съ вами бждж. доколь тръп лж вы. приведъте ми г съмо. й за пръти емоу Іс. и абие изиде из не го бъсъ. и исцълъ отрокъ отъ того часа. и пристжпиша оученици къ Ісви. единомоу ръша. почто мъ не могохомъ изгнати его. Іс же рече имъ. невърьствие ваше. ами глж вамъ. шко аще имате върж шко зръ но гороушьно, речете горъ се пръ стжпи отъ сждоу тамо и прв стжпитъ. и ничъто же оуиметъ са васъ. родъ же сь не исходитъ ни чимъ же. тъкмо молитвон и постомъ. живжщимъ же въ Гал лег рече $I\bar{c}$. иматъ \bar{c} нъ ч \bar{c} скъг. предатиса въ ржце грешеникъ. и оубижтъ его. и вь трети днь въ станетъ: ÷ сж б ај єва б ма г в см в — Bъ оно \overline{B} , поймаща $I\overline{C}$ оу фарисеі йск δ шажще и глжще, аще есть досто но поустити женж синж. на всакж винж. онъ же отъвъщавъ рече имъ нъсте ли чьли. тако створи йс прь ва мжжа й женж. створиль ы естъ. и рече сего ради оставитъ члкъ ода й мтерь. й приложитьсь ей. й бж дета оба едина плъть. га же оубо Бъ съведе. члкъ да не разлжчитъ же 21. нъ сей. глаша емоу фарисет. что 8 бо Моси заповъда кънигы распоу стыны дати. поустити женж. гла

имъ Іс. по жестосрдию вашемоу, по велъ вамъ поустити женъ ваша. а ис прыва не быстъ тако. глж же ва мъ. иже аще поуститъ женж свогж. не любы дынвышж. й творить ж любы створышж. прылюбы дыеть. глаша емоу вченици его аще та ка естъ вина члкоу съ женож. оуне не женитиса. Іс же рече имъ. не вси разоумъсте словоу. нъ имъ же ес тъ дано. сжть бо каженици иже ис чрвва мтерв быша таци. й сжть каженици иже са кази ша отъ члкъ, ѝ сжтъ каженици. иже са сами казиша, прствим ра ди пбскаго. могжщег вы стити. да вы MЪСТАТЪ. НЕ AI EBA BA BA G B CMA -Рече ть притъчж сиж. подобъно е стъ црствие нбское. члкоу црю. иже изволи съвъщати слово съ рабы своими. зачънъшю же емоу сърицати слово. приведеса емоу е линъ даъжъникъ тъмѣ тадань тъ й не имжщю емоу что въздати повель емоу гь продатиса. и женж и все имъние свое. падъ же рабъ онъ кланышеса емоу. гла ги потрыпи о мнъ. и все ти въздамь. милосрь довавъ же ть раба того. отъпоусти г. и длъгъ отъдастъ емоу. и шьдъ рабъ тъ обръте единого подр8 гъ своихъ. иже бъ длъжънъ е моу р мъ пъназъ. и имъ его бию ше. й гла въздаждъ ми имь же е

си длъжънъ. падъ же подроугъ онъ мольше і гла потрыпи о мнь й въ 22. здамъ ти. онъ же не хотъше. нъ ве дът въсади вь тьмьницж. доньде же въздастъ всь длъгъ свог. ви дъвъше же подроузи его бъвваж щата. съжалиша си зъло, и при шъдъще съказаща гви его. вса бъ въшам. тогда призъвавъ его. гь гла емоу. рабе лжкавы. въсь длъгъ тво і оставихъ тебъ понеже моли ма. не полобаще ли й тебѣ помиловати подроуга своего. тако же й азъ те бе помиловахъ. и прогнъвавъсд гъ его. пръдастъ и мжчительмъ. до ньдеже въздастъ всь длъгъ свог. тако же опь мог носкы, створи тъ вамъ. аще не отъдасте къждо братоу своемоу. отъ срдць ваши хъ. пръгръшениг. аминъ: ~ СЖ ВІ. ЄВА Т В МА ГЛАВ СНФ. — — Въ онов. исхождаще Іс отъ Ерихъ. и вь слъдъ его идъше народъ многъ. и се в слъпьца съдъста при пжти. слъннавъща же ыко Іс мимо ходи тъ възъиста глжица помилоу на ги сноу Двъ. народи же пръщахж има да оумлъчита. она же паче выпин ста глжща. помилоуг нъг ти сноу Двъ и ставъ Ic зъва ы. и рече что хоще та да створж вама. она же реста е моу. Ти отврызета са очи наю. милсрдовавъ же Іс коснжса очию има. и абие отврызостась очи объ

ма й вь следь его идоста. -NE BI. EBA O MA FAA CE Въ онов. чакъ юноша единъ при де къ Ісви. гла оучителю бла гы. что блго створь примж жизнь въчънжем. онъ же рече емв. 23. что ма глеши блга. никто же бла гъ тъкмо Бъ единъ, и аще ли хоше ши вь жизнь вынити. то съхрани заповъди. гла емоу юноша къва. Іс же рече емоу не оубиваг. ни пръ любы створи. не кради ни лъжа по слоушаг. чьти ода и мтре. и възлю би ближъныто своего ыко и самъ са. гла емоу юноша. вса си съхранихъ отъ ю во сти мое а. чесого еще лишж са. рече ем8 Іс хощеши ли исплъни ти. йди продаждъ все имѣние сво е. и даждъ нищимъ. и примеши прствие нбское. и погли вь слъдъ мене. слышавъ же юноша слово се. отиде печальнъ. бъ бо имъй бога тьство много. Іс же рече оученико мъ своімъ ами ами глж вамъ. пако не оудобь богатоу вынити въ црство. нбско. тако оудобъе естъ вель бждж скозв иглинв оуши прогти. негъли богату въ црствие вожие. слышавъше се оученици его чюж дахжса глжше, кто можетъ спа стиса. вызыръвъ же на на Іс рече й мъ. отъ члкъ не възможъно есть. а отъ ба възможъна сжтъ: 🚓

∴ см. гі єва й ма гла схн гово оно съв втъ створиша фарисе і на Іса. шко да обльстатъ і сло мъ посълаша къ нем оученикъ сво съ Родишнинъ глжще оучи телю. в в ко истинъ е сп и пжти в жию въ йстинж оучиши. й не печешиса ни о чесомъ же. не зъриши бо на лица члкомъ рьци в бо намъ что ти са мьнитъ. достои пъ ли нъ дати прю кинъсь, или ни.
 24. разоум въ же Іс лжкавьство йхъ. рече ймъ что ма йскоуша е те ли цем в поинесоша ем киносовът, они же принесоша ем киносовът, они киносовъ

- киносовъг. они же принесоша ем8 пъназь. Іс же гла имъ что е дъло се й написание. глаша. емоу прево. гла имъ Іст въздадите оубо прева пре ви, й бжил бви, й слышавыше ди вишаса. и оставльше его отилж: _ HEA TI EBAT O MAT TAAB PHZ Рече ть притъчж сиж. члкъ еди нъ бъ богатъ. иже насади виногра дъ и ископа вь немъ точило. и пръ дастъ і дълательмъ й отиде. й ег да же приде врѣма емати е посъ ла рабы свой. къ дълательмъ иматъ вина своего. и имъше дълателе ра бы его. биша. а дроугый оубиша. овът же камениемь побища. пакът посъла инъ рабы множъща прь выхъ. й темъ створиша тако
- вънхъ, й тъмъ створища тако жде, послъди же посъла сна свое го къ нимъ гла, постъндатьса сна

моего. дълателе же видъвъще сна его рѣша къ себѣ. се естъ наслѣдъ никъ придъте да оубиемъ сего. и оудрьжимъ наслъдие его. и їмъше ї изведоша из винограда, и оуби ша его. и кгда оубо приде гъ вино градоу. что створи тъ делатель мъ. глаша емоу. зълъта зълъ поби тъ. й виноградъ предастъ инемъ дълательмъ иже въздадатъ е моу плодъ въ връмена свога. гла имъ Іс нъсте ли чъли въ кънига хъ. камене его же не въ радъ ство риша. се быстъ. въ главж жглоу о тъ ги бъютъ. се естъ дивьна въ о чию нашею: *) ~

см с с по м с в б м м с п в с м в. Въ он в. пристжпиша оученици кь Ісоу. показати емоу зьданив црькьвь наа. онъ же Шв шавъ рече имъ. не видите ли въсвхъ сихъ. Амп тл в вамъ. не иматъ остати сьде. камень на камени. іже не разоритса. с дамцоу же емоу на гор в Елеоньст в пристжпиша къ немоу оученици его глще ед номоу. пов в дамени в къгда си б д д тъ. И что естъ знамение твоего при шестви в и коньчани в в ка. и отъв в штавъ Исъ рече имъ. Влюдете са да нікто же васъ не пр в льститъ. м нози бо прі-

^{*)} Далѣе недостаетъ листовъ съ чтеніями въ субботу и воскресенье 14 недѣли по пятидесятницѣ и начала чтенія въ субботу 15-й недѣли.

джть въ има мое глше. Азъ есмъ Хъ. и многы пръльстать. оуслъишати же имате брани. И слъншании відіте. Нъ не оужасантеса. подобаетъ бо симъ всемъ бънг. Нъ не тъгда естъ коньчина. Въстанетъ бо њазыкь на назкь. и црство на цръство. и бжджтъ глади и пагоубът и тржсът по мъста. Въсъ же си начало болъзнемъ. Тъгда пръдадатъ въи въ скръбь. и оубинтъ вы. И бждете ненавідімі всёми њазы къ имене моего раді. И тыгда събла *) 25. ЗНАТЪ СА МНОЗИ. Й САМИ СА ПРЪДА датъ. и ненавидъти са начънж тъ. и многа лъжи прод въстанжтъ. й пръвстатъ многы, за оумно жение безаконим ихъ, исачетъ лю бы многыхъ. прътрыпъвы же до коньца спенъ бждетъ. 💝 ией (є) євга б ма° Въ оно в законьникъ единъ приде къ Ісоу йскоушай его. й поклониса е моу гла оучителю кам заповъ дь больши въ законъ. Іс же рече ем8 вьзлюби га ба своего. всёмъ срдце мь своимъ, си естъ велика заповъ дь. и се дроугам подобына ей. вызлю би ближьныго своего ыко ї самъ са. сею обою заповъдию всь зако нъ и про висатъ. събраномъ же фа рисеомъ въпроси ихъ Іс гла. что са вамъ мьнитъ о Хъ. чиї естъ снъ. глаша емоу $A\overline{\mathbf{b}}$ ъ. гла имъ $I\overline{\mathbf{c}}$ ка

^{*)} Изъ Ватик. Ев. л. 48.

ко 860 Дбав. дхомъ га его нарица етъ гла. рече ть гви моемоу сади о десняж мене. доньдеже положи врагы твой. подъножию ногама твоїма. аще оубо дхомъ нарицаетъ его ти. да како стъ емоу естъ. и ни кто же емоу можаше отъвъщати слово. и ни съмъщие никто же отъ того дне. въпросити его никогда же: 💝 єват 👸 ма " Рече гъ оученикомъ своимъ. ами ами ами гаж вамъ. не иматъ пръити родъ млѣ мимо идетъ. а словеса мога не мимо иджтъ, о дин же томъ и часъ никто же не въстъ, ни агли носни тъкмо опъ единъ, тако дние Ное ви. тако бждетъ пришъствие сна (члчьскааго. Тко же бо бъахж въ дьни прежде потопа. ъджще и піжште. женаще са и посаганжие. До него же дьни въниде Ное въ ковчег, и не ощютиша доньдеже приде потопъ. и възатъ вса. Тако бждетъ и прішестые сна члча. Тогда бждете. дьва на селъ, единъ поемле тса. а дроугый оставльетьса. Дъвъ мельжще въ жрънъвахъ едина поемлеться и едина оставлъетъса. бъдите оубо ъко не въсте. въ кжиж годинж гь вашъ при детъ. се же въдите. Тко аще бъ въдълъ господинъ храмоу. въ кжіж нощь тать придеть бъдълъ оубо бъг. и не бъг оставилъ. подъкопати храминъ своења. сего ради и въ бждете готови вко въ нь же не мьните часъ. съ нъ члбчьскъ придеть. *) (сжб в.. но ка т сва б лоу га лъ в Въ об б оуча Исъ и бъахж съдаще фарісей. и законоуучителе. Иже бъахж пришьлі. Ш въсъхъ вьси Галилеискъ. и Йюдейскъ. и отъ Ие роуслма. и сла гнъ бъ цълти ъ и се мжжи носаще на од ръ члка иже бъ)

26. ослабенъ, й искахж вынести его, й по ложити пръдъ нимь. й не обрътъше кждоу вынести народа ради. вызлъзъ ше на храмъ скозъ скждым ни зъвъсища ї съ одромь пръдъ Іса. и ви дъвъ Іс върж ихъ рече емоу члче отъ поущаеть ти са греси твої й начаша помъщити кънижьници и фарисе і. гажще кто естъ сь иже се глетъ вла свиминж. кто можетъ отъпоуща ти грѣхъ тъкмо тъ единъ. разоумъ въ же Іс помъщлениы йхъ, отъвъща въ рече їмъ. что помъншлете въ срдци хъ вашихъ. что естъ оудобъе рещи о слабе в моу. отъпоущаетъ ти са гръси твої. нъ да въсте шко власть иматъ снъ члскы на земи отъпоущати гръ хъг. рече ослабеноумоу тебъ глж въста

^{*)} Изъ Ватик. Ев. л. 49 и изъ Болгарскаго XII—XIII в. За симъ утрачены листы съ чтеніями въ воскр. 6-й недѣли, въ суб. и воскресенье 7-й по пятидесятницѣ и въ субботу и воскресенье 1-й недѣли по нов. лѣтѣ, равно и начало чтенія въ субботу 2-й недѣли, приводимое здѣсь по Ватик. Ев. л. 50.

ни. й възъмъ одръ свої и йди въ домъ свої. й абие въста пръдъ ними. възъ мъ на немь же лежаше. й иде въ до мъ свої слава ба. и їсплънищаса страха глжие. ыко видъхомъ дивь вына дньсь: « не в ева б лоукъ Рече гь. ыко же хощете творатъ ва мъ чли и въ творите имъ тако жде. й аще любите любащай вы. кага вамъ хвала естъ. и гръшъні(пи) бо любащай ихъ любатъ. и аще бла готворите блготворащимъ ва мъ. кам вамъ хвала естъ. ибо и гръ шъници такожде творатъ. и аще и въ заїмъ даете, отъ нихъ же чаете вь сприати. кага вамъ хвала естъ. п бо и гръшъници гръшъникомъ въ заїмъ дажтъ. да въсприімжтъ ра вьно. обаче любите врагы ваша. и блготворите. и въ заїмъ даїте. ни (чесо же чанжще. и бждетъ мъзда ваша м'нога. и бълдете снове въишнѣаго, ѣко тъ благъ естъ. На невъзблагодътънъна и зылына. бждъте млсрди вко и оцъ ваш млсрдъ естъ.) *) не д. но в в сва б Лоу гла за Рече гь притьчж сиж. Изиде секан сътъ съмене своего. и егда же съаше и. ово паде прі пжті. и попьрано бысть и птица нбеным позо-

^{*)} Ватик. л. 52. За симъ слѣдовали на утраченныхъ листахъ чтенія въ субботу и воскресенье 3-й недѣли, въ субботу 4-й педѣли новаго лѣта и начала чтенія въ воскресенье этой недѣли, приводимое эдѣсь по Ватик. Ев. л. 53.

- баша е. А дроугое паде на камені. и прозабь оусъше. за не не имъаще влагъі. А дроу)
- 27. гое паде посръдъ трыним. и възд расте трыние и подави е. а дроугое паде на добръ земи. и прозабе и съ твори плодъ р краты. въпраша хоу же ї оученици его глжие. что естъ притъча си. онъ же рече имъ. вамъ есть въдъти танън прствин нбскаго. а прочимъ въ притъча хъ. да въдаще не видатъ. и слъ шаще не слышать. и не разоумъ нять. есть же притъча си. съма есть слово бжие а еже при пжти слышащеї слово бжие. потомь же при детъ дипаволъ. й вызъметъ. слово отъ срдца ихъ да не въръ имъще спени бжджтъ, а еже на камене си сжтъ. иже егда оуслышатъ слово. съ радостиж приемлжтъ е. и си корене не имжтъ. иже въ часъ въ *) роунхтъ. и въ часъ напасти отъ стжпать. а падъщее вь трыниі се сжтъ. слът шавъ шей отъ печали бо гатьствомъ й сластьми житиї скыми потаплыжть са. и нело коньча плода творатъ. а еже на добрѣ земи. се сжтъ еже добромъ срдцемь и блгомъ. слъншатъ сло

во й хранатъ е. и плодъ творатъ

^{*)} Подъ этой страницей приписка:

поп сава +алъ

вь тръпѣниі. се гла възгласи, їмѣ кі оуши слыщати, да слышитъ ~ ... см см ска сва каперънаоумъ. Въ оно въниде Іс въ Каперънаоумъ. сътъникоу же единомоу рабъ бо ла оумираше, иже бѣ чъстънъ е моу, слышавъ же Іса посъла къ не моу старъца Йюдеїскы, моласа да пришъдъ спетъ раба его, они же шъдъше къ Ісови молѣхж і тъ

- 28. щъно. глжще емоу, ыко достой нъ естъ еже аще даси емоу. люби тъ бо азыкъ нашъ й сънъмище тъ създа намъ. Іс же идъще съ ни ми. еще же не далече сжщю емоу. посъла къ немоу дроугъю сътьни къ. гла емоу ги. не движиса. нъсмъ бо достоїнъ. да подъ кровъ мої вь нидеши, тъмъ же ни себъ достоїна створихъ прити къ тебъ. нъ рьци словомъ и їцъльеть отрокъ мог. и бо азъ члкъ есмь подъ влдками оу чиненъ. имъй подъ собон воїны. и глж семоу иди идетъ. и дроугом8 приди и придетъ. слъщавъ же се Іс чюдиса емоу, и обращься по немь ходащюмо у народоу рече. ами глж вамъ ни въ Изли толикъ въръ не о брътохъ. и възвращъшеса въ домъ посълани. обрътж болащаго ра
- посълани. обрътж болащаго ра ба. ипѣлѣвъша:

 Рече гъ притъчж сик. члкъ еди нъ бѣ богатъ. и облачашеса въ по ръфурж. и въ оусонъ. веселаса на

всакъ днь свътъло. нишъ же бъ единъ именьмь Лазоръ. и лежа ше гноїнъ при вратьхъ его. бъл же оумръти надюмоу, и несен8 бълти аглъ на лоно Аврамле. оу мрътъ же и богаты тъ. и погре боша ї. и въ адъ вызведъ очи свої. въ мжкахъ съг. оузърѣ Аврама й з далеча и Лазора на лонъ его. и тъ възглашъ рече. оче Авраме по милоуї ма. й посъли Лазора да омо читъ коньць прьста своего въ во дъ и оустоудитъ азыкъ мог. та ко страждж въ пламени семь.

- 29. й рече Аврамъ. чадо въспомѣни ыко приаль еси благам въ живо ть своемь, й Лазаръ такожде зълата. нъзнта же съде оутѣшае тъса. а ты страждеши. нъны надъ всѣми сими междю на ми и вами пропасть велика оу тврьдиса. ыко да хотащеї ми нжти отъ сждоу къ вамъ. не въз маганхтъ. на иже отъ тждоу не пръходатъ къ намъ. рече же мо лж та оче. да посьлеши Лазора въ домъ оца моего, имамъ бо е бра тий моей. тако да съвъдътельс твбетъ имъ. да не и ти приджтъ на мъсто се мжчъное, гла же Авра мъ ймжтъ Мосеа и про да послоу шанжтъ ихъ. онъ же рече. ни оче Авра ме. нъ аще къто отъ мрьтвъихъ идетъ къ нимъ покантъса. ре

че же емоу аще Мосеа и прож не по слоушажтъ. и аще кто отъ мрытвыхъ выскрыснытъ. не и мжтъ въръп: \sim сж $^{\overline{6}}$ г. сва $^{\overline{r}}$ $\ddot{\omega}$ Лоу $^{\overline{\kappa}}$ Рече ть притъчж сиж. никто же свътильника въжегъ покръвае тъ съсждомь. ли подъ одромъ поста влфетъ нъ на свфщьникъ възла гаетъ да въходащей видатъ свъ тъ, нъсть бо таїно еже не гавитъ са. ни оутаеное же не бждетъ позна но. и въ прение не придетъ блюдъте оубо. како слышите. иже бо имать дас тъса емоу. а иже не иматъ и еже мь нитъ са имъй и отъиметъса отъ него. придж же къ немоу мти и бра тим его. и не можахж бесъдовати къ немоу народомъ. и вызвъсти 30. ша емоу глжще. нако мти твона и братии твом вынъ стоятъ видъ ти хоташе, онъже отъвжинавъ рече къ нимъ. мти мога и братига мога се сжтъ, слъншащей слово бжие й твораще $\dot{\mathbf{e}}$: \leftrightarrow $\mathbf{n}\dot{\mathbf{e}}^{\pi}$ $\mathbf{\bar{s}}$ $\dot{\mathbf{e}}\mathbf{B}\mathbf{a}^{\mathbf{r}}$ $\ddot{\boldsymbol{\omega}}$ Лоу $\mathbf{\bar{k}}$ $\mathbf{r}\mathbf{\bar{n}}^{\mathbf{\bar{b}}}$ $\mathbf{\bar{n}}$ Въ онов члкъ единъ приде къ Ісоу. и меньмъ Йайръ. йже бъ къназь съ нъмищю. и падъ при ногоу Ісвоу мо лъше ї вынити въ домъ свої, тако дъщи иночадаю больше емоу. ю ко двою на десате лътоу. гаже оуми раше. и егда же идъще народи оугнъ тахж ї, и се жена сжщи въ кръвото чениг. отъ двою на десате лътоу. п же врачемъ издата все имъние свое.

и ни отъ единого же може испълъ ти. си пристживши съ следа. при коснжса кран ризъ его. и абие оуста крьви течение. и рече Іс кто ес тъ прикоснжвыса мнъ. отъмъ такжщемъ же са всемъ, рече Петръ и иже съ нимъ бъхж глжще. наста выниче. народи оуриванять та й гнетжтъ. й ты глеши, кто естъ прикосижвыса мив. Іс же рече. прикоснжса мнѣ нѣкто. азъ бо чюхъ силж ишълъшжж из ме не. и видъвъши жена ыко не оута іса. трепещжщи припаде. й падъші пръдъ нимь. за нжже винж прико снжса емь. повъда пръдъ всъми людьми. и ыко ицълъ абие Іс рече еї иди въра твом спе та. иди вь ми ръ. еще же емоу глжщю пришъдъ единъ отъ соунагога гле емоу тако оумрътъ дъщи твога. не дви жи оучитель. Іс же слышавь отъ 31. въща емоу гла тъкмо върві й спена бждетъ. пришъдъ же въ домъ къна жъ. не да никомоу же вынити съ собот. тъкмо Петрови Йониноу и ГАковоу. и ощю и мтри. рыдахж же вси. й плакахжса еа. Іс же рече не плачетеса. нъстъ бо 8мрыла дъви ца нъ съпитъ. и ржгахжса емоу на роди. въджще шко 8мрътъ. онъ же йзгна вса вънъ. и імъ на за рака. възгласи гла. отроковице въста ни. и абие възвратиса дша еа. и вь

скръсе абие. и повель дати ет мсти. и оужаснжстаса родитель ей. Іс же запръти има гла. не повъласта никомоу же бъвъшаго: ~сж д сва до лоч въ оно призъва Іс оба на десате оуче ника свом. дастъ имъ силж и влас тъ. на вса бъсы. и неджгы ицълити.

- й посъла а проповъдати црвие ьжие. й цълити болашай. и ре че къ нимъ. ничесо же вызъмъ те на пжть, ни жъзла ни пиръ ни хлъба. ни сребра ни двою ризоу ни мъди. и вь нь же домъ вынидете тоу пребъиванте. и отътждоу исхо дите. и елико не приемлжтъ васъ. и исходаще отъ града того. прахъ отъ ногъ вашихъ отътрастте. и въ съвъдъние имъ. они же исхолаще прохождахж скозъ всп. благовъст8 нжще всждоу. \sim не \ddot{z} \ddot{c} ва \ddot{c} $\ddot{\omega}$ лоу \ddot{c} Въ онов приходащю Ісоу въ странж Гадариньскж, съръте и мжжъ еди нъ отъ града. иже имъще бъсъ отъ лътъ многъ. и въ ризж не облача шеса. и въ храминъ не живъще нъ въ гробъхъ. оузръвъ же Іса при
- 32. паде къ немоу и гласомъ велие мь рече. что естъ мнѣ и тебѣ Ісе сне ба външъныго. молж ти са не мж чи мене. прѣщаще бо Іс дҳоу нечи стоумоу. изити отъ члка. отъ многъ бо лѣтъ похващате 1. и ва захж і жжи желѣзнън и пжтън ст рѣгжще 1. и растръгавъ жзън гони

мъ бъваше бъсомъ. скозъ поус тынж. въпроси же его Іс гла. что има естъ. онъ же рече легеонъ. тако бъси мнози вынидж въ нь, мо льхж же Іса. да не повелить имъ вь бездынж вынити. бъ же тоу ста до свиное много пасомо въ горъ. и молиша і бъси. да повелить и мъ вынити въ стадо свиное, онъ же повелѣ ймъ вынити. й шъдъще же бъси вынидж въ стамо свиное. *) и оустрымись все стадо по брѣ гоу въ езеръ и їстопе въ водъ. ви дъвъще же пасжщег бывъщее. бъжаша и вызвъстиша въ гра дъ и в селъхъ. изидж же народи из града видътъ бъвъшаго. и придж къ Ісви. и обрътж съдаща члка при ногоу Ісвоу. из него же и зидж бъси. обльчена съмъисла ща и оубогашаса. вызвъстиша же имъ. видъвъшен како спеса бѣсыны. и молища і всь народъ области Герьгесиньскый оти ти отъ нихъ. гако страхомъ ве лиемъ одръжими бъхж. Іс же вь льзъ въ корабь възвратиса. мо лъще же са емоу мжжъ їз него же бъси изидж. да бъл съ нимь бълъ. $\overline{\mathbf{Ic}}$ же отъпоусти гла. възврати 33. са въ домъ твог. и повъдаг елико

помози ти рабоу твоемоу сави

^{*)} Подъ этой страницей приписка:

ти створи бъ онъ же идъще по всемоу градоу проповъдай. ели ко створи емоу $I\overline{c}: \Leftrightarrow c\overline{m}^6$ н єва \overline{b} Лоу Въ онов съгодащю Ісоу съ горы. съръ те і народъ многъ. и се мжжъ еди нъ отъ народа выпишие гла. оучи телю молж ти са призъри на сна мо его, ыко иночадъ естъ, и се дъъ е млетъ 1. й вынезапж възъпиетъ и пржжаетъ са съ пънами. и едъ ва отъходить отъ него съкроу шай і. й молихъса оученикомъ твоімъ. да йжденжтъ й не въ змогж. отъвъщавъ же Іс рече ем8. й роде невърыный развращены. доколь бждж съ вами. и трыплж въ приведъте ми снъ твог. еще же глжщю емоу поврыже і бъсъ трасы. запръти же Іс дхоу нечистоу моу гла. дше нечисты изиди отъ отрока. и ицълъ въ тъ часъ и въдастъ і опо своемоу. дивлъ хж же са народи. 🙍 величъстви Въ оно в. законьникъ единъ при де къ Ісоу искоущай и гла. оу чителю. что створь жизнь въ чънжых наследьствоуых. Іс же рече емоу въ законъ что псано естъ. како чьтеши, онъ же о тъвъщавъ рече вызлюбиши та Ба своёго. всёмъ срацемъ своимь и всем дшем. свом и всем крипо стинж своенж, й всёмъ помъщие

ниемь твоімь, й вьзлюби ближь ниго своего ико самъ са. рече же е моу Іс правъ отъвъща, се твори и 34. живъ бждещи. онъ же хота опра *) вьдитиса самъ. рече Ісви кто ес тъ ближьнъ мог. отъвъщай же Іс рече емоу, члкъ единъ съхо ждаше отъ Иерслма въ Ерихж. и въ разбоникъ въпаде и же съ влькъще г. й газвъг възложъще оставльше і ель живого сжша о тіде. по приключаю же йереі еди нъ. идеще пжтымъ темъ. и виде вы мимо иде. такожде же и леоу гитъ бывъ на томь мъстъ, при шъдъ и видъвъ и мимо иде. Сама рѣнинъ же етеръ градъ приде къ немоу. и видъвъ милосрдова. и при стжпь обаза глзвы его вьзливаа олъ и вино. възъмъ же и на скотъ свог приведе же г въ господж. й при лежаще емь. и на оутрим шъдъ. и вызъмъ в пеназа. дасть гость никоу. и рече прилежи емь. и а ще что иждивеши. азъ егда въз вращжем въздамь ти. кто 8 бо тъхъ триг искрынь мынить ти са быти. въпадъщюмоу въ разбоїникът, онъ же рече, створь і милость съ нимь. рече же ем8 Іс иди й ты твори такожде: 🗻

^{*)} У первыхъ двухъ строкъ съ боку приписка: РЦИМЪ СЛОВО

CK & CRA & AOV Въ онов иджило Ісви ижтьмь, рече единъ къ немоу, идж вь следъ тебе, намо же колиждо идеши. и рече емоу Іс. лиси газвинъ имж тъ. и птица нбсьнъм обитъли а снъ члскът не иматъ къде гла вы подъклонити, рече же къ дроу гомоу поіди въ следъ мене. Онъ же рече. Ти повели ми прѣжде по 35. грети ода свсего, рече же къ не моу Іс. остави мрытвый и погре ти мрьтвым свом. ты же шъдъ проповъдан прствие бжие, ре че же и дроугы идж вь следъ те бе ги. нъ повели ми пръжде отъ въщатиса тъхъ, иже сжтъ въ до моу моемъ. рече къ немоу Іс. ни кто же възложъ ржкж свою на рало. и зъра вьспать оуправленъ есть вь прство бжин не о сва о Лоу . -Рече ть притъчж спеж. члкоу еди номоу богатоу оугобьзиса нива. и помышавше в себъ гла. что съ творж. ыко не имамъ къде събра ти плодъ могхъ. и рече се створж. разорж житьницж мож. и боль шж съзиждж. и съберж тоу вса жита мога. и доброе свое. и рекж дши своей, имаши много добро. лежащее на лъта многа почиг таждъ пиг веселиса, рече же емоу ъъ безоумьлю. въ сиж нощъ вь землжть дшж твож. а мже оуго

тови комоу бжджтъ, тако й съби рамі себъ. а не въ ба богатаса, се гла възгласи. имѣм оуши слъщати да слышить :: : см т ева б лоу : -Рече ть своимъ оученикомъ. се да хъ вамъ власть настжпати на змиа и скорьфиа. й на всж силж вражиж. й ничто же васъ не връди тъ обаче о семь не радочитеса. ыко дси вамъ повиноуіжтьса, радоуі те же са ыко имена ваша написана сжтъ на нбсехъ. въ тъ часъ въздра доваса дхомъ Іс. й рече. йсповъданх ти са оче ги нбоу земи ыко 8та 36. илъ еси се отъ пръмждръ и разоумь нъ. й отъкръиль еси младеньцемь. ей оче тако тако бътстъ блговеление прв дъ тоботж: $\stackrel{\cdot}{\sim}$ не $\stackrel{\cdot}{\epsilon}$ т єва $\stackrel{\cdot}{\omega}$ лоу ${f B}$ ъ оно $^{f B}$ бъ оуча ${f I}{f C}$ въ единомъ сънь мищи въ сжботж. и се жена имж щи дхъ неджжънъ. гаже бѣ осми на десате лътъ и та слжка и отъ нждь не могжщи въсклонитиса. оузъръвъ же ж Іс призъва ж къ се бъ и рече ей жено. отъпоущена еси отъ неджга твоего. и възложи на нж ржцв. и абие простырвса. и сла влъше Ба. и отъвъщавъ же архисоу нагогъ негодоуй понеже въ сжбо тж. исцъли Іс. глаше е дьни есть въ на же достойтъ дълати, въ тъ оубо дни приходаще цълитеса а не вь днь сжботъны. отъвъща въ же емоу Іс рече лицемъри.

къждо васъ въ сжботж не отръ шаетъ ли волоу своего ли осла о тъ гасли ѝ ведъ напагаетъ 1. си іж же дъщере Авраміж сжіцж. жже съвдза неприглань, се осмое на де сате лъто. не достошше ли разд рвшити ей отъ жзъ вь днь сжбо тъны. и се емоу глжщю стыдъ хжса вси. противавжщегса емоу й вси людие радовахжса емоу. о вставьных быванжщег хъ отъ него: ~ см ат ева б Лоу Рече гь. не богса малое стадо. гако блгоизволи оць дати вамъ цръ ствие. продадите имъние ваше. й дадите милостынж. твори те себъ вълагалища не ветъща іжщаю. съкровище не скждёнж 37. щее на н $6\overline{c}$ хъ идеже тать не при ближаетъса ни чрвь гризетъ. ни тыль тылиты, идеже бо естъ съкровище ваше тоу и срдце ва ше бждетъ. бждж чрѣсла ваша пръпомсана. и свътильници ва ши гораще и въ подобъни члкомъ чанжщемъ Та своего, когда възвра титъса отъ брака. да пришьдъ шю й тлъкнжвъшю абие отврь зжтъса емоу. блажени ти раби аже пришъдъ гъ обращетъ та ко твораща. ами глж вамъ. га ко пръповшетъса и посадитъ а. й минжвъ послоужить ймъ. лю бо въ въторжих любо вь третинх

ж стражж придетъ. и обраще тъ бъдаща. блажени сжтъ раби ти. се же въдите. ыко аще бо въ дълъ гнъ храминъ. бъдълъ оубо бы, й не бы даль подъкопати до моу своего. и вы бждете готови тако вь нь же часъ не мьните. снъ члскъ придетъ: \sim не в л $\ddot{\kappa}$ $\ddot{\omega}$ Лоу Рече гь притъчж сиж. члкъ ете ръ створи вечерж велиж. и зъ ва многы. и посъла рабы сво а въ годъ вечера. рещи зъванъ мъ идъте. ыко 8же готово естъ все. й начаша въ коупь отъри цатись вси. прывъ рече емоу. село коупихъ и имамъ нжждж изити и видъти е. модж та имъ и ма отрърещиса. и дроугы рече емоу сжпрогъ воловыныхъ коу пихъ \overline{e} . \dot{u} се \dot{u} дж \dot{u} скоушатъ \dot{u} хъ. молж та имъй ма отрекъща са. й дроугы рече женж поахъ. й сего 38. ради не могж ити. и пришъдъ рабъ тъ повъда гну своемоу. тогда раз гиваса тнъ домоу. рече рабоу своемоу. изиди скоро на распъти ы. и на стыгны градоу. и събери ни щай и бъдыным. и хромым и слъ пъта въведи съмо. ѝ рече рабъ ги бъистъ тако же повелъ. й еще мъ сто естъ и рече гъ рабоу. изиди на пжти. й халжгы. й оубъди выни ти да наплънитъса храмъ мог. глж бо вамъ. шко ни единъ мжжъ

тёхъ зъваныхъ выкоуситъ вече ра моей. мнози бо сжть зъвании мало же избранъихъ: ~ сж в г. ева б Лоу Рече гъ притъчж сиж подобьно естъ прство ноское. зрън8 гор8 шьноу. еже вызъметъ члкъ и въ врьжетъ въ врьтоградъ свог. и въ здрасте. п бънстъ дръво велико. и пь тица носкъва вселипаса вь вътви ї его. й пакът рече комоу вподоблж прствие бжие, подобыно естъ къ васоу иже приимъши жена. съкръг въ мжцъ. доньдеже выкънсе вса. й прохождаше Іс. скозъ градъг й вь си оуча. и шъствие твора въ Йер8 слмъ. рече же единъ къ немоу. ги. аще мало естъ спанжщихъса. о нъ же рече къ нимъ. подвизанте са вынити вы тъснам врата. м ко мнози глжтъ вамъ (выскоблено) вьзпижтъ вынати и не възмо гжтъ. отъ не ли же 8бо въста тъ Гь домоу й затворитъ двь ри. и начьнетъ вынъ стошти. и табщи вычынжтъ вы двыри глж ще ги. отврым намъ. и отъ 39. въщавъ гь речетъ вамъ. не въ дъ васъ отъ кждоу есте. тогда начьнете глати шхомъ пръдъ тобою и пихомъ. и на расплати ихъ нашихъ оучилъ еси. и рече тъ глж вамъ. не въдъ васъ отъ кждж ёсте, отъстжните отъ

мене вси дълателе неправьдь

ниг. тоу бждетъ плачъ ї скрыжъ тъ зжбомъ. егда оузьрите А врама Йсака Инжова. и вса пров вь прстви бжиг. въг же изгоними вънъ. й приджтъ мнози отъ въ стока и отъ запада, и отъ съве ра и юга и вьзлагжть вь цостви т бжит: ~ не втева б Лоу -Въ онов. въходащю Ісоу вь всь е терж. сърътъ ї .Т. мжжъ прока женъ, йже ставьше йз далеча вьздвигж гласъ свог глжще Ісе наставниче помилоуг нъг. й ви дъвъ а 1с рече имъ. идъте пока жатесь йереомъ. й быстъ идж шемъ ймъ. й очистишаса вси. единъ же отъ нихъ видъвъ гако йсцёлё. възвратиса съ гласомъ слава Ба. пришъдъ къ Ісоу. паде ниць на ногоу его хвалж ем въ зда. иже бъ тоу Самарънинъ. отъ въщавъ $\overline{\mathbf{Ic}}$ рече емоу. не $\overline{\mathbf{I}}$ ли $\overline{\mathbf{u}}$ чи стишаса. да б како не обръте са. вызвращы шеса дати славы бви. тъкмо сь единъ иноплеменъ никъ. и рече емоу иди въра твом спетъ та. \sim см 6 гі єва 6 6 Лоу 6 г 6 рог Въ оно быстъ вынити Ісви. въ до мъ единого къндза фарисейска. въ сжботж хлёба гасть, й ти бёхж на 40. зиранжще г. и се члкъ нединъ имъг. водьны трждъ бъ пръдъ нимь. и отъвъщавъ Ic рече къ законьни комъ и фарисеомъ Гла. аще досто

итъ въ сжботы цѣлити. Они же 8 млъчаша. и приїмъ йцѣли. ѝ отъ поусти і. ѝ отъвѣщавъ къ нимъ ре че. аще котораго васъ осълъ. ли во лъ въ стоуденьць въпадетъ. ѝ а бие истрытнетъ его въ днъ сжбо тъны. ѝ не възмогж отвѣщати емоу к томоу. гла же къ званы мъ притьчж. одръжа. како прѣ дъсѣданию ѝзбирахж. гла къ ни мъ. егда зъванъ бждеши на бракъ. не сади на прѣдъниімь мѣстѣ. еда кто чьстьнѣі тебе бждетъ зъва ныхъ. ѝ пришъдъ зъвавъ та ѝ оно го. речетъ ти. даждъ семоу мѣсто.

й тогда начьнеши съ стоудомъ послъдьнее мъсто дръжати. нъ егда зъванъ бждеши шъдъ сади на послъдьнимь мъстъ, да егда придетъ зъвавъ та речетъ ти. дроуже посади выше. тогда бжде тъ ти слава, съ всеми зъванъими съ тобоня, шко всакъ възносатса съмъраетъса. и съмъраяса въ ЗНОСИТЪСА: ~ HE TI EBA Ö Лоу . Г сді Въ оно члкъ единъ приде къ Ісви искоушаа' и гла. оучителю бла гы. что створь животъ въчьны наслъдьствоунх. рече емоу Іс. что ма глеши блага. никто же благъ тъкмо бъ единъ, заповъ ди въси. не оубиг. не прълюбъ ст вори. не кради. ни лъжи съвъдъ тель бжди. чъти оща своего и мте

- 41. ре. онъ же рече емоу. вса си съхра нихъ отъ юности своей. слыша въ же Іс рече смоу, еще единого не доконьчалъ еси. все елико и маши продаждъ. й даждъ нищи імъ. й ймъти имаши съкрови ще на нбсхъ. и гради по м'нъ. онъ же слышавъ се прискрьбынъ бысть. бъ бо богать зъло. вилъ въ же 10 прискрыбына сжща, рече неоудобь имжштюмоу богать ство. вь црствие бжие вь нити: оудобъе бо естъ вельбждоу скозъ игли нъ оуши пройти нежели бога тоу въ црствие бжие вынити ръща же слышавъшег. кто мо жетъ спенъ быти. онъ же рече не възможъно естъ отъ члкъ.
- а отъ ба възможъна сжтъ си не диного дръжитъса а од дви не може възможъна сжтъ си не правъдънъ въ малѣ и въ мно зѣ вѣрънъ естъ и не правъдънъ въ малѣ и въ мно зѣ вѣрънъ естъ аще оубо въ не правъдънѣемъ жити не бъсте вѣръни въ истинънѣемъ къ вамъ вѣрж иметъ. й аще въ тоужде мь вѣръни не бъсте ваше кто ва мъ дастъ никъ же рабъ не можетъ двѣма гдинома работати либо единого възненавидитъ. а дроугаго възлюбитъ ли единого дръжитъса а одр зѣмъ небрѣщи въчънеть не може

те боў работати и мамонь. слы шахж же си вса. фарисеі сребролю быци сжще. подражахж і. й рече й мъ. вы ёсте оправыдающеї себе 42. пръдъ члкы. Бъ же въсть срдца

- ваша ыко же естъ въ члцъхъ. высоко. мрьзость предъ бмъ есть не ді єва В Лоу гла ска ~ Рече ть вынемльте себь. аще съгръшитъ братъ твог запръти емоу. в аще покантъса отъпоусти е моу. ѝ аще седмиценх дньмь съгръ шитъ ти й седьмиценж обратитъ са къ тебъ. гла кажса. отъпоус ти емоу. и ръша апли гви. приложи намъ върж. рече же гь. аще бысте върж имьли. ыко зь рьно гороушъно. гли бъкте горъ се і. вызымись й стани въ мори. й по слоушала бъ васъ которы же ва съ рабъ имъй оржщь ли пасжщь. й пришъдъшю емоу съ села речетъ емоу абие. минжвъ сади. и ли не ре четъ. оуготоват нъчто вечери
- четъ. оуготован нѣчто вечери й прѣпошсавъ съ слоужить ми донедеже шмъ й пиш. й потомь шси й пиёши тън. еда йматъ хва лж рабоу томоу. шко створи по велѣньнаш, не мьнж тако, и вън егда створите повелѣньнаш ва мъ. глѣте шко раби недостони е смь. еже длъжьни бѣхомъ, ство рити, створихомъ: ~ сж ство ство гъ притъчж сиж, сжди

бъ единъ въ единомъ градъ.

Ба не бойса. члкъ не срамласа.

въдовица же бъ въ градъ томь.

й прихождаще къ немоу глжщи.

мьсти мене отъ сжпъра моего.

й не хотъще на длъзъ връме

не. по слъди же рече в себъ. аще

й ба не божса й члкъ не срамлж

43. СА. За не творитъ ми троудъ въ довица си да мьщж ей. да не до ко ньца приходащи застоітъ мене. рече же гъ. слъщите что сжди не правьдьны глетъ. а ъъ не иматъ ли створити мьсти. избранъзхъ выпижщихъ къ н моу днъ и но щь. и трыпитъ по нихъ. глж вамъ. тако створитъ мьсть ихъ въскоръ. ней ет евга б Лоук.

Рече гъ притъчж сиж. члка в. вънидо ста въ пркве помолитъ са. еди динъ фарисет. а дроўгы мытарь. фа рисет же ставъ в себѣ молѣшеса. гла. ьже хвалж тебѣ въздаж. м ко нѣсмь мко прочиг члци. хъщь ници неправъдьници прѣлюбо дѣт. ли мко сь мытарь. пощжса в. краты въ сжботж. десатинж да вж всего е́лико притажж. а мыта

— на всего елико притажа, а мыта рь пздалеча стой, не хотвше ни очи ю своею вызвести на нбо, нъ би вы прыси свой гла, бе милостивъ ба ди мнъ гръшъникоу, гла вамь, и зидетъ оправъданъ въ домъ свог, паче онаго, шко възносмиса съмъ

рѣетъса а съмѣрѣаса възноситъса — см з ева б Лоу га см з — Рече гъ своімъ оученикомъ выни маіте себѣ отъ кънижъникъ хо тащихъ въ одеждахъ ходити и любащихъ цѣлованим на трьжи щихъ и прѣжде зъваним на обѣдѣ хъ йже сънѣдаіжтъ домы въдови ць й виноіж далече молатъса си приімжтъ осжждение большее вызьрвь же видѣ вымѣтаіжща въ газофилакиіж даръі богатый. ви

- 44. дъ же единж въдовицж. оубогж. вы мътанжщж тоу двъ мъръ. й рече въ истинж глж вамъ. гако въдови ца си оубогаю. боле всъхъ въвръже. вси бо си отъ избълтька въвръгоша дары Бви. а си отъ вбожъства сво его. все вмъние свое въвръже. се гла възгласи. имъл оуши слышати. да слышить: ∞ не^д гі ев а ф Лоу тав.... Въ оно $^{\overline{B}}$. выниде $I\overline{c}$ въ странж Тоурь скж и Сидоньскж, и се жена Хана нъска. отъ пръдълъ тъхъ й шъдъши. вызъпи глжщи поми лоуг ма ги. сноу Двъ. дъщи мога зъ ло бъситъса, онъ же отъвъща е словесе. и ппристжпыше оучени ци его мольхж і глжще. отъпоусти ня нако выпиетъ вы следъ насъ. онъ же отъвъщавъ рече. нъсмь посъланъ. тъкмо къ овынамъ погъюбъщи
- тъкмо къ овьцамъ погъюбъши мъ домоу Излева, она же пришъ дъши поклониса емоу глжщи.

ги помози ми. онъ же отъвъща въ рече. нъстъ добро отати хлъ ба чадомъ. и повръщи пьсомъ. она же рече ей ги. ибо и пси ыда тъ от кроупиць. паданжщихъ съ тра пезъі гиі своїхъ, тогда отъвъща въ іс рече е і й жено велим естъ въ ра твом. бжди тебъ мко же хоще ши. й йсцёль дъщи ей въ тъ часъ: ~ сж пръжде ма̂писта ева то Лоу гл скг Рече ть своимъ оученикомъ. кто о ть вась имать дроуга. и идеть къ немоу полоунощи и речетъ къ немоу дроуже. въ заімъ даждь ми г хлъбъ иде дроугъ ми приде съ пжти къ мнъ. й не имамъ еже 45. положж пръдъ нимь. й тъ изж трыждоу отъвъщавъ речетъ. не твори ми троуда оуже бо двь ри затворены сжтъ. не могж въставъ дати тебъ. глж вамъ аще и не дастъ емоу възтавъ за не естъ дроугъ емоу. нъ за безо чъство его: въставъ дастъ ем8. елико тръбоуетъ. и азъ вамъ Глж. просите и дастъса вамъ. ищъте и обращете. тлъцъте и отъврьзе тъса вамъ. всакъ бо просат прие млетъ. и ища обращетъ. и тлъ кжщюмоу отъврьзетъса. котора го же отъ васъ оу ода снъ свої въс проситъ хлѣба. еда камень пода стъ емоу. ли рыбы. еда въ рыбы мъсто змиж подастъ емоу. аще

- ли въспроситъ анда. еда подастъ емоу скорьфиг. аще оубо вът зъли сжще, оумъете даганию блага а. дагати чадомъ вашимъ. ко льми паче об вашъ нбснъ . дастъ дхъ благъ. просащимъ 8 него. Рече гь притъчж сиж. члкъ единъ имъ в сна. и рече мьни снъ его оцю оче. даждь ми достоинжых часть имъним. и раздъли има имъни е. и не по мнозъхъ дньхъ. събравъ все мьни снъ отиде на странж да лече. й тоу съ расточи имъние свое, живы блждьно, иждивышю же емоу все. бысть гладь крфпъкъ на странъ тог. и тъ начатъ лиша тиса й пришъдъ прилъписа. е диномъ отъ житель той стра
- ны. и посъла и на село свое па

 46. стъ свинии. и жадаще насъти
 тиса. отъ рожьць аже вдвхж
 свиния. и никтоже не дагаше емв.
 помысливъ же в себв рече коли
 ко наимьникъ оу оца моего й и
 збыважтъ хльби. азъ же сьде
 гладомъ изгыбагж. въставъ и
 дж къ оцю моемоу. и рекж емоу
 оче. съгръщихъ на нбо и пръдъ то
 богж. юже нъсмь достоить нарещи
 са снъ твои. створи ма тако еди
 ного отъ наимьникъ твоихъ. и въ
 ставъ иде къ оцю своемоу. еще
 же емоу далече сжщю. оузъръ и

- оць его й миль емоу бысть. й те къ нападе на въїнт его. й обобы за г. рече же емб снъ. оче съгръщихъ на нбо и пръдъ тобент. й нъсмь достогнъ нарещись снъ твог.
- створи ма ыко единого отъ наї мьникъ твоіхъ, рече же оць къ ра бомъ своимъ. скоро изнестте о деждж пры^{вж}іж. й облъцъте 1. й да дите прыстень на ржкж его. и са погъ на нозъ. и приведъще тель ць оупатыны закольте. и ыдъ ше да веселимъса, тако снъ сь мь рьтвъ бъ и оживе. погыблъ бъ и о брътеса. и начаша веселитиса. бъ же снъ его старът на селъ. и тако иды приближись къ домоу, оуслы ша пѣниы й ликы. и призъвавъ единого раба въпрашаше что 860 се естъ. онъ же рече емоу. братъ тво і приде. й закла оць твої тель ць оупитъны. ыко съдрава и примтъ, разгитвавь же см и не хотъше вынити. опь же его и
- . 47. шъдъ молѣше і онъ же отъвѣща въ рече ощю своемоу се колико лѣтъ работахъ тебѣ. и николи же заповѣди твоеа не пристжпи хъ. и мнѣ николиже не далъ еси козълате да съ дроугы моими възвеселилъ са бъіхъ. егда же снъ съ изѣдъі твое имѣние съ любо дѣіцами приде. закла емоу тель ць оубипитѣнъі. онъ же рече ем8

- ихъ. егда же оуслъщите брани. и нестроеним. не оубогтесь. подо баетъ бо симъ пръжде бълги. нъ не оу коньчина и бжджтъ зна мении въ слъньци и въ лоунъ. и з въздахъ. й на земи тжга азъко мъ. отъ неча^анию шюма морьска го. й възмжщениы, излыхажте мъ члкомъ отъ страха. и чаани ы граджщаго на вселенжых, силы бо носный двигнжтьса и тог да оузьрать снъ члскы. градж шь на облацъхъ съ силонх и славо ж многож. йбо и земль мимо и летъ, а словеса мога не имътъ ми мо йти. вынемъте себъ. еда ког да от в чанжтъ с рдца ва ча. объда ниемъ и пиыньствомъ. и печаль
- 48. ми житиіскыми и наідеть на вы вь незапж днь ть. шко сёть бо придеть на вса сёдащай. и на лице всей земла. быдите оубо на всако врема. молащеса. да съподобитеса оубъжати. всё

хъ сиз хоташихъ быти: и стати пръдъ сномъ члскымъ: 🔑 не мапвстъна ева^г б ма° гла^в сог Рече гъ. придетъ снъ члскъ .. въ славъ своет. и вси стига ггли съ нимь, тогла салетъ на престолъ славы своей и събе ржтъса предъ нимъ вси азъщи й разължчить а дроугь отъ дроуга. ыкоже пастоухъ разлжчаетъ. о выца отъ козьлищь. й поставитъ овыца о десижня себъ а козыли ща ошюжж тогда речеть оць сжщимъ одеснжих его. придъ те блгвии она моего. наслъд8 ите оуготованое вамъ црствие отъ съложению всего мира. въ залъкахъ бо са и дасте ми ысти. выжлалахъса и напоисте ма. с траньнъ бъхъ и въведосте ма. на гъ й одъсте ма. болъхъ и посъти сте мене. тогда отъвъщанх тъ емоу правьдьници глж ще. Ти когда та видъхомъ алъ чжща й напитьхомъ. ли жаждж ща й напоіхомъ. когда же та визвхо мъ. страньна й выведохомъ. ли нага й одъхомъ. когда же та видъ хомъ болаща, ли въ тьмьници и придохомъ къ тебъ. и отъвъща въ цръ речетъ имъ ами ами тлж 49. вамъ. понеже створисте едино моу отъ сихъ малыхъ. братъ мо іхъ мьньшихъ мнѣ створисте.

тогда речетъ й сжщимъ ощюж ж его. идъте отъ мене проклати і въ огнь въчъны оуготованы ди таволоу й аггломъ его. възалъка хъ бо са и не дасте ми ысти. выж лалахъса й не не напоісте мене. страньнъ бъхъ и не выведосте ме не. болъхъ и вь тьмыници и не посътисте мене, тогла отъвъ шантъ й ти гляше. Ти когла та видѣхомъ алъчжща ли жаждж ща. ли страньна. ли нага. ли боль на. ли въ тьмь ни ди. и не посътихо мъ тебе, тогла отъвъщаетъ ймъ гла ами ами глж вамъ поне же не створисте едином в отъ сихъ мьньшихъ. ни мнъ створи сте. и иджтъ ти въ мжкж въчъ нжіж. а правьдьници въ животъ въчнъны: ~ сж строписть ева В Ма г мв Рече гъ выниманте милостънж вашж. не творите пръдъ члкъ да не видими бждете ими. аще ли же ни мьздът не ймате отъ опа вашего, иже естъ на носехъ, егда оубо твориши милостынж. не въ згласи пръдъ собоня. нако ипокри ти творать. въ сыньмищихъ и въ стыгнахъ. да прославатъ са отъ члкъ, ами глж вамъ въс приимять мьздж своня. тебъ же творащю милостынж. да не чю етъ шюща твою что творитъ десница твом. да бждетъ мило

стыни твога въ танъ, и опь 50. ТВОІ ВИЛАІ ВЪ ТАІНЪ, ВЪЗЛАСТЪ тебъ двъ й егла молишиса... не бжди шко и лицемъри. шко любатъ, на съньмищихъ стоаще молитиса. да гаватъ са члко мъ. ами глж вамъ. тако въспри мжтъ мьздж свою тъп же ег ла молишиса, вынили вы клъ ть свою. и затвори двьри свой. и помолиса опно твоемоу въ таінъ. й оць твоі видитъ та въ таінь, й въздастъ тебь швь. молашеса не лихо глъте. и ко і азычыници, мынать бо са тако въ мнозъ глании своемь оу слышани бжджть, не подоби те са 860 имъ. въсть бо опь вашъ. ихъ же тръбоуете. пръжде про шении вашего, тако 8бо моли тесь вы оче нашь иже еси на **Посхъ. да ститъса** има твое да придетъ прствие твое да бждетъ водъ твога, гако на носи й на земи, хлъбъ нашъ наставъ шаго дне даждь намъ дыньсъ. и остави намъ длъги наша, тако и мы оставльемь длъжънико мъ нашимъ, й не вывели насъ въ напасть нъ избави насъ отъ не пригазни. гако твое есть црстви е й сила и слава вь въкъ аминъ: - $\mathbf{H} \in \overline{\mathbf{A}}$ Chiponect is name baby. Areby. Areby. глав и псъ изав ева отъ Ма глав мл.

Рече гь аще отъпоущаете члко мъ. съгръшеним ихъ отпоу стить вамъ оць нбскъ .аще ли не отъпоустите члкомъ —

- 51. съгръщеним ихъ. ни оць ва шъ отпоуститъ вамъ съгръ шени вашихъ. егда же пос титеса не бждъте ыко і лице мъри жалоунжще. просмраж лажше бо липа свом. да бъща са гавили члкомъ, посташе. ами тлж вамъ. тко въсприиж ТЪ МЬЗДЖ СВОЕЖ, ТЪІ ЖЕ ПОСТАСА помажи главж свогж и лице своё оумъг. да не глвитеса члкомъ постащеса. нъ одю твоемоу и же естъ въ танъ. и твое види тъ въ таінъ. и въздастъ ти гл въ. не съкрыванте себъ съкрови щъ на земи. йдеже чрывы и ты ль тылить. идеже татие полъ копаванять й краджть. съкры ватте же себъ съкровища на посе хъ. идеже чрывь ни тылъ ты
- литъ. идеже татие не подъко павантъ. ни краджтъ. идеже бо естъ съкровище ваше тоу естъ и срдце ваше. ~ см. л постъна пама Осдора. сва б Ма Въ оно в. хождаше Іс въ сжботж скозъ съанита. и начаша оучени ци его пжтъ творити въстръга нжще класъ фарисе же глахж е моу. виждъ что творитъ въ сж

ботж. его же не достоіть. онъ же глаше имъ нъсте ли чьли нико ли же что створи Ддъ егда тръ бова, и възалъка самъ и їже бъхж съ нимь, како выниде въ храмъ бжій. при Авитари. архиереі. й хлф бы пръдъложеный ысть. ихъ же 52. не достоюще юсти. тъкмо йере омъ. и глаше имъ. сжбота члка дълъ быстъ. а не члкъ сж⁶⁰ты дълъ. тъмь же гъ естъ снъ члскъ сжбо тъ, и выниле пакът вы съньмище и бъ тоу члкъ соухж ржкж имы. й назирахж і аще въ сжботж йцьли тъ г. да на нь възглятъ, и гла, члк8 имжщюмоу соухж ржкж. стани по сръдъ ихъ. и гли имъ достопъ ли въ сжботж добро творити. ли зло творити. дшж спсти ли погоу бити. они же млъчахж. и вызыръ въ на на съ гнъвомъ скрьба и окамене ны срдць ихъ. гла члкоу простри ржкж твож. й простръ й оутврь диса ржка его цъла. тако и дроу гата. \sim не а поста пама прови Мосін н д ронв. але гла мосні Аронъ до гла нимь єва $\overline{\omega}$ Н $\overline{\omega}$ а гла ві Въ онов въсхотъ Іс вынити въ Га лиленж. и обръте Филипа. и гла е моу иди по мнъ. бъ же Филипъ. о тъ Видъсандън града. Аньдреова и Петрова. обръте Филипъ Ната наіль и гла емоу. ёго же писа Моси въ законѣ и прро $^{\overline{\mathrm{u}}}$. обрѣтохомъ $\overline{\mathrm{Ic}}$ а

тла емоу. Наталь. отъ Назаре ва можетъ ли что добро бълги. гла емоу Филипъ. приди и виждь видъ же Іт Натаналъ граджща къ себъ. и гла емоу се въ истинж Излитънинъ. въ немь же льсти нъсть. гла емоу Натаналь ка ко ма знаещи. отъвъ Іт и рече емоу. пръжде даже не възгла си тебе Филипъ сжща подъ смо

- 53. ковиж вилѣхъ та, отъвѣща на танаіль гла емоу. оучителю. ты еси снъ вжии. тъ еси црь Излевъ. отъвъща Іс и рече емоу, за не ръ ХЪ 1260 ВИЛЪХЪ ТА ПОЛЪ СМОКО виж. в роуеши. и больша сихъ 8 зьриши. й гла ему ами ами тлж вамъ. отъселъ оузьрите нбса о тврьста. и агглы бжим. въсхода ща й низъходаща. надъ сна члчь CKAPO. $\sim c \pi^6 = nocta$. $\epsilon RA = mag = m$ Въ оно $^{\rm B}$. йзиде ${\rm I}{\rm C}$ въ поусто мѣсто й тоу моудъше. й гьнаша і Симо нъ и иже бъхж сь нимь. и обръть ше ї глаша, ёмоу, тако вси йщх ть тебе, и гла имъ, илъмъ въ бли жынай вси и грады. да ї тоу пропо въдъ. на се бо изидъ. и бъ проповъ дай на съньмищихъ ихъ. въ всей.
- Галилег, и бъсъ изгона и приде прокаженъ молаг и на колъноу па даа, и гла емоу, аще хощеши мо

жеши ма очистити. Іс же мило срьдовавъ простьръ ржкж косиж 1. й гла емоу хощж очистиса. и се ре къшю емоу абие отиде проказа о тъ него и чистъ бъистъ. и запръщъ емоу отъпоусти г. и гла емоу. блю ди. никомоу же ничесо же не рь ци. нъ шъдъ покажиса йереови. и принеси за очищение твое. еже повель Моіси въ съвъдътельс тво имъ. $Arr ne^{\overline{A}}$ в поста але $Arr ne^{tA}$ гла $Arr ne^{\overline{B}}$ по мнля ма бе до мое. ева $Arr ne^{tA}$ Марь гла $Arr ne^{\overline{B}}$ по Въ онов выниде Іс въ Каперынаумъ й слоухъ бъистъ. шко вь домоу ес тъ. и абие събрашаса мнози ыко не въмъщахжса. ни пръдъ двърь 54. ми. и глаше имъ слово. и придоша къ немоу носаще ослабена жи лами. носимъ четыръми. и нем° гжще пристжпити. к немоу на родомь. отъкръппа покровъ иде же бъ. и прокопавъше съвъсиша одръ. на немь же ослабенъ лежа ше, видъвъ же Іс върж ихъ гла осла бен8моу. чадо. отъпоущанять са тебъ гръси твои. бъхж же нъциг. отъ кънижъникъ тоу съдаще. и помъщиваж въ срацияъ своіяъ. что сь тако глетъ хоулы. кто може тъ отъпоущати грѣхъц. тъкмо бъ единъ. и абие разоумъвъ Іс дхомъ своимь тако тако ти помъщиться тъ в себъ. рече имъ. что тако помъ шлъете вь срдцихъ вашихъ. что е

стъ 8добъе рещи. ослабен8моу отъ поущаеть ти са грѣси. ли рещи въ стани вызъми одръ твог и ходи. нъ оувъсте шко власть иматъ снъ члскъ отъпоущати на земи гръхъг. и гла ослабеноумоу тебъ глж. въстани вызыми одръ твог. й їди въ домъ твог. й въста абие й вызымъ одръ свог. изиде пръдъ всеми, и дивлежжа вси и славле хж ба глжше. ыко ни колиже та ко видъхомъ. ~ сжб г поста. ева б Мар гла ... Въ онов. ишъдъ Іс отъ пръдълъ Тоу рьскъ и Сидоньскъ. приде на мо ре Галилеіско. междю пръдълъі Декапольскы. и приведоща къ немоу гл8ха гжгнива. й молъхж 1 да възложитъ на нь ржкж. й поімъ кдиного отъ народа. и въложи прь стъ въ оуши его. и плюнжвъ коснж 55. і въ азыкъ. и вызыръвъ на нбо възъ дъхнж. и гла емоу ефьфата. еже естъ разврывиса. и абие развры зостась. слоуха его. и раздрешись жза азыка его. и глаше чисто, й запръти имъ да никомоу же не по въдатъ. елико же имъ запръща шетъ. они паче проповъдахж. и ли хо дивлъхжса глжще. добръ все творитъ и глоухъва творить слышати. й нъмы А Глати: ~ не т поста сва т б Марк глав пс Рече ть своимъ оученикомъ. иже хо щетъ вь следъ мене ити. да отъ

врьжетъ са себе. й вызыметъ крь стъ свог и идетъ по мнъ. иже бо хощеть дшж своиж спсти погоу битъ ж. а иже погоубитъ дшж мене ради. и евалы тъ спсетъ нк. каш бо польза естъ члкоу. аще при обращеть всь мирь. и отъщети тъ лшж свож. что бо дастъ члкъ измънж на лип своет, иже бо аше постъилиться мене й могхъ сло весъ. въ родъ семь прълюбодъй мъмь и гръшънъмь. и снъ члчь скъ постыдить са его, егда при деть въ славѣ оца своего съ аглъ. $\overline{\text{стыми}}$. и гла имъ. ами ^{п} ами ^{н} глж вамъ сжтъ др8зиг отъ съле стоящихъ, иже не имътъ съмрьти вькоусити. доньдеже Въ онов. изиде Іс и оученици его въ вси Кесария Филиповъг. й на пж ти въпрашаше оученикъ свой гла имъ. кого ма глятъ члии быти. 56. отъвъщаща емоу. ови И $wa^{\overline{u}}$ крь стителъ. о̀ви же Илинж. а др8 зи ѐдиного о̀тъ про $\overline{^{\kappa}}$. І \overline{c} г $\overline{\jmath}$ а и́мъ. вы же кого ма глете быти. отъ въщавъ же Петръ гла емоу. ты еси Хъ. и запръти имъ да ни комоу же не глять о немь. й на ча оучити а. ыко подобаетъ сноу члскоум8 много пострада ти. искоушеноу быти. отъ ста

рыць. и отъ архиереі. и кънижь никъ. й оубиеноу бълти. и трети п днь выскрыснжти. Зней д поста ввай. В Марк гв sа Въ онов члкъ единъ приде къ Ісві. кланияса ёмоу и гла. оучите лю приведохъ снъ мог къ тебъ. имжиць дхъ нъмъ й глоухъ. иже аще колижьдо йметъ і разби етъ 1. й пъны тъщитъ. скрыгь ша зжбы своіми. й опфпфнфе тъ. и ръхъ оученикомъ твоимъ да йжденжтъ і. й не възмогж. отнъ же рече имъ. « роде невърь ны. до коль бждж съ вами. до колъ трыплж вы принесъте і къ мів й принесоша къ немоу. й видъвъ дхъ сътрасе г. и падъ на земи валѣшеса, пѣнъг тѣша, й въпроси Іс оца его. колико лъ тъ отъ нелиже, се бъистъ ем8. онъ же рече емоу. йз отрочины. й многащи и въ огнь выврыже. й въ водж да 1 бъ потопилъ, нъ а ще хощеши помози ми. мило срьдовавъ о мнъ. Іс же рече е моу аще можеши в ровати. вса възможъна в роукщю моу. и абие възъпи оць. отро 57. чате съ слъзами гла въроунх ги помози моемоу невърьстви ю. видъвъ же Іс. ыко сърищетъ са народъ. запръти дхоу нечи стоумоу. Гла емоу нъмъ гл8хъ дше. азъ ти велж йзиди из него.

и възъпивъ и много са пржжавъ. изиде и бысть ыко мрытвы. и мнози глахж шко 8мретъ. Іс же ї имъ за ржкж. выздвиже и постави. й въшъдъшю емоу вь домъ. оученици его въпрашахж і единого, ыко мън не могохомъ йзгнати его. и рече имъ. тъ родъ ни чимъ же не можетъ йзити. ТЪКМО МОЛИТВОЕЖ Й ПОСТОМЪ. й отъ тждоу ишъдъше йдъхж. скозъ Галиленж. й не хотъше да не кто оувъстъ. оучаще бо 8че никът свой, й Гла имъ, тако снъ члскы пръданъ бждетъ въ ржцѣ члсцѣ и оубинтъ і. й оубиенъ бывъ. въ трети днь выскрыснетъ ∴ сж⁶ є поста єва то Марь гла ке Въ онов. пръхода Іс видъ Левьгин Альфеова. съдаща на мънтыници гла емоу по мнъ иди. и въставъ вь слъдъ его иде. и бъисть вызлежа щю емоу въ домоу его. и мнози мънтаре и гръшъници. възлежа хж съ Ісомъ. и съ оученикъ его. бъ ша бо мнози и по немь идж кънижъни ци же и фарисег. видъвъше г гаджщь. съ мънтарън й грвшъникън. глахж оученикомъ его. что се ыко съ мъта ры й грешъникы ыстъ. й пиетъ. слышавъ же Іс гла имъ. не тръбу тъ съдрави врача нъ болащей. 58. не придъ бо правьдьникъ зъватъ. но гръшъникъ въ покаание. 🖵

«не е поста, ева б Марь. га в рві Въ онов. примтъ Іс обанадесьте оу ченика свом, й начать имъ глати еже хотъще быти емоу, ыко се вы зидемь въ Иерлмъ. й снъ члскъ пръданъ бждетъ. архиереомъ и къ нижъникомъ. й осждатъ і на съм рьть. и предадать і азыкомъ. и по ржганжтъса емоу и бинжтъ і. и тре ти днь выскрыснеть. и предъ ни мь йдете Иыковъ й Ифа. сна Зеведе ова гляща емоу. оучителю хоще въ да его же аще просивъ створи ши нама. Іс же рече има, что хо щета да с.творж вама. она же ръста емоу. даждъ нама да еди нъ о десижих тебъ а дроугы о лъ вжіж тебе, садевь въ славь твое \vec{n} . $I\bar{c}$ же ре^{че} има. не въста са чесо просаща можета ли пити ча шж жже азъ пиж ли крыщени е имъ же азъ крыцанжса крысти тиса. она же ръста емоу може вѣ. Іс же рече има. чашж оубо ж же азъ пиж. испиета. и крыщени е имь же азъ крыщжса. крыстита са. а иже състи о деснжиж мене и о лъвжих нъстъ мнъ дати. нъ имь же естъ оуготовано. и слъ шавъша десать. начаша него довати. $\dot{0}$ Инковъ $\vec{\Pi}$ $\dot{0}$ И $\vec{\omega}^{\overline{R}}$ а. \vec{Ic} же призъвавъ а гла имъ. въсте и ко мьнаще са власти азыкы оустоатъ имъ. и велици ихъ

обладанять йми. не такожде естъ въ васъ нъ иже хошетъ ва 59. щи быти въ васъ. да бждетъ всв мъ слоуга. и иже аще хощеть бы ти въ васъ старъі. да бждетъ всъ мъ рабъ. ибо снъ члскъ не приде да послоужать емоу. нь послужи тъ. и дати дшж своеж. избавление Въ онов. бъ единъ бола Лазоръ. о тъ Витанил града Мариіна. й Ма рьты сестры ед. бъ же Мариы пома завъщим га. муромъ й отърьши нозѣ его власът своіми, ел же братъ Лазоръ болъше, посъластъ же сестръ его къ немоу глящи ги. слышавъ же Іс рече. си бользнь нъ стъ къ съмрьти. нъ о славъ бжиі. да прославитъса снъ бжиг еж. лю бление бо Іс Марытж. и сестрж ел. й Лазора. егда же оуслъппа шко болитъ. тогда пръбъистъ на не мь же бъ мъстъ. в дыни, потомь же гла оученикомъ, идемъ въ И юдеж. пакът глаша емоу вчени ци его оучителю. нъина искахж тебъ камениемь побити Йюдег. и пакът ли идении тамо. отъвъ щавъ Іс рече не двѣ ли на десате годинъ есте въ дне. аще ходитъ вь дне то не потъкнетъса. ыко свътъ мира сего видитъ. аще къ

то ходитъ нощин потъкнетъ

са. ыко свъта нъстъ о немъ. сице рече. и по семь гла. Лазоръ дроугъ нашъ оусъпе нъ идж да възбоуждж г ръша же оученици его ги аще оусъпе спенъ бждетъ. Іс же рече о съмрьти его. они же мънъша ы ко о Усъпения съна глетъ, тогла

- 60. ко о 8съпени съна глетъ. тогда рече имъ Іс не обинъса. Лазоръ 8 мрътъ. и радоункса васъ ради. да върж имете ыко не бъхъ тоу. нъ идъмъ къ немоу, рече же Оома наридаемъ близньдь. къ оучени комъ. идъмъ й мъ да оумремъ съ вимь. пришъдъ же Іс въ Витания. обръте д инию же ймжща въ гробъ. бъ же Витаниы близъ Йерслма. ыко ет статиг. мнози же бъхж отъ Июле і пришъли къ Мартъ и Мариі да га оутъщатъ. о братъ ею. Марта же. егда оуслыша шко Іс гразеть, съръ те і а Мариы дома съдъще, рече же Марта къ Icov. ги. аще бы съде былъ. не бы брать мог оумрыль. нъ и ны ны въмь. ыко его же колиждо про сиши оу ба. дастъ тебъ бъ. гла е Іс.

дът въ миръ. и се рекъши иде и при зъва Маринж сестрж свонж таг. рекъши еп оучитель се естъ и зове тъ та. она же ыко 8слыша въста скоро и иде къ немоу. не бъ же не ю $1\bar{c}$ пришълъ въ всь. но б \bar{s} на м \bar{s} сть і еще иде же і съръте Марта. И юдет же сжщет съ негж въ домоу 8 тъшахж ж. видъвъше же Мариж. ыко скоро въста й изиде. по ней й 61. доша глаще, ыко идеть на гро бъ плакатъса. Мариы же ыко приде наеже бъ 1с видъвъшп ї паде е моу на ногоу. глжщи емоу ги. а ще бы быль съде. не бы мог бра ть оумрыль. Іс же ыко видь ж пла чжщжеа. й пришъдъша съ неж Июдей плачжщаса запръти д8 хж. й възмжтиса самъ й рече къ де положисте і. гла емоу ги ходи й виждъ. й прослызиса Іс глахж же Июдеи. виждъ како люблъ ше і. йни же отъ нихъ ръша. не можаще ли сь отврызы очи слъ пьцю. створити да і съ не оумре тъ. $I\overline{c}$ же пр \overline{b} та в себ \overline{b} приде къ гробоу. бъ же пещера. и камень належаше на нж. и гла Іс не ръ хъ ли ти аще втроуещи. оузъри ши славж бжиж. вызаша же ка мень иде же бъ лъжа мрьтвъи. Іс же вызведе очи свої горъ и рече. оче хвалж тебъ възданж. шко оу

слыша ма. азъ же въдъхъ шко

всегда мене послоушаещи. нъ на рода ради столщаго окрысть ръ хъ. да върж ймжтъ ко ты ма посъла. и се рекъ. гласомъ вели емь възъва. Лазоре иди вънъ. и абие изиде оумры. обазанъ но гама й ржкама оукроемь. й лице его вброусомъ обдзано. гла имъ Іс раздръшите і й не дъйте его йти. мнози же отъ Июдег при шъдъшег къ Мариг и видъвъше еже створи Ic. въроваша въ него ~ Въ онов. кгда приближись Іс въ Ие 62. рслмъ. й приде въ Витьфагинж. къ горъ Елионьсцъ, тогда посъла в оученика свом гла има. идъта въ всь таже естъ премо вама. и аби е обращета осъза привазано. и жръба съ нимь. отръшъща приве дъта е съмо. и аще речетъ кто ва ма что. рыдъта ыко ть тръбочетъ етъ ею. и посъла м. се же все бъютъ. да събждетъса реченое пров глж щимъ рыцъте дъщери Сионовъ се пръ твог идетъ тебъ кротъкъ. и выседъ на осыла и жреба сна и рьмьника. шъдъша же оученика. створиста ыко же повель има Іс. приведоста осла й жрѣба. й въ зложиша врь. 8 ризът свой. й вь съдъ врьхоу ихъ. мнози же народи по стълаша ризъ свой по пжти дроузиі же рѣзахж вѣтви отъ дрѣ

ва. й постилахж по пжти. народи же ходащег предъ нимь. ѝ вь сле дъ зъвахж глжще. исана сноу Двъ блгвенъ градъ въ има тне. исана въ вышъникъ. ѝ въшъдшю емоу въ Ерсимъ. потрасеса всь градъ. й глахж кто естъ. народи же глахж. \overline{l} сь \overline{e} стъ \overline{l} стъ \overline{l} про \overline{l} лже отъ Назаре ва. Галиленскаго, видъвъще же архиерег ѝ кънижъници чюдеса ыже творвше. и отрокы зовжща вь пркве и глжща. шсана сноу Двъ. негодоваща же и рѣта емоу. слъ шиши ли что си глжтъ. Іс же рече имъ е́г. нъсте ли чьли. шко из оу стъ младеньчъ и съсжщихъ. съ врышиль еси хвалж. ѝ оставль а изиде вънъ из града. въ Виоани 63. ІЖ. И ВСЕЛИСА ТОУ: НЕ ЦВВ ТАЛЕ ГЛА ВЪСПОІТЕ ГВН ПВ НОВЖ. ВКО ДНВЬНА. ЕВА ТО МАР Пръжде шести днь пасхъ при де Іс въ Виоания. идеже бъ Ла зоръ оумръг. его же выскръси о тъ мрьтъыхъ. створища же ем8 вечерж тоу. и Марта слоужаше. Лазоръ же единъ бъще отъ вызле жащихъ съ нимо. Мариы же при імъшина литрж мура, наръдапи стикий многоцъйыны пома за нозъ Ісвъ. и отъре власы свой ми нозв его. храмина же йсилъ ниса отъ вона мурьнъю. гла же единъ отъ оученикъ его. Июда Симонъ Искариотъскъг, иже г

- хотъше пръдати. чесо ради му ро се не продано бълстъ на трыхъ сътъхъ пъндзь. и дано нищи.
- мъ. се же рече. не ыко нищихъ печа шеса. нъ тако тать бъ. и скрини цж носа. вымътаемам ношаше: рече же Іс не дъйте ей. да вь дынь по гребениы моего съблюдетъ нк. ни щай бо всегда съ собонж имате. а мене вьсегда не имате, разоумъ же народъ многъ отъ Июдеи ыко тоу естъ. и придоша не Іса дълъ тъкмо нъ да и Лазора видатъ. е го же выскръси отъ мрытвыхъ. съвъщаша же архиерег. да Лаза ра оубижтъ. шко мнози его ра ди идъхж Июдег и въровахж въ Іса. въ оутръг же днь народъ мно гъ. пришъдъ въ празиикъ, слъг шаша. пако Іс йдетъ въ Иерслиъ. примша вага отъ финикъ и и зидоша противж емоу. и зъва
- 64. хж глжще шсана блгвнъ градън въ има гне пръ Излвъ. обрътъ же Іс осла въсъде на не. шко же естъ псано. не богса дъщи Сионова. се пръ твог градетъ съда на жръ бати осли. сихъ же не разоумъща оученици е́го пръжде. нъ егда прослависа Іс. тогда помънжш а шко си о немь бъща псана. и си створища емоу съвъдътельство ваща же народи и иже бъхж съ ни мь. е́гда възъва. Лазора отъ гроба.

й выскрвси і отъ мрытвыхъ. того дълв. и противж изиде народъ. пико слыша па і. створыща се зна мение: ~ по сты велнкы с кака в кака в сг въ онов свдащю Ісви на горъ Елио ньсцъ. пристжпища къ немоу.

- оученици его глжще. повъждь на мъ когда се бждетъ и что есть з намение твоего пришъствита. и коньчание въка, и отъвъщавъ Іс рече имъ. блюдътеса да никто же васъ не пръльститъ. мнози бо приджтъ въ има мое глжще а зъ есмь $X\overline{\mathbf{5}}$. и многы пр $\overline{\mathbf{5}}$ льстатъ. оуслышите брани. й оуслышани ы брани видите. не оужасантесь подобаетъ 60 всъмь симь бълги, нъ не тогда бждетъ коньчина. въс танетъ бо азыкъ на азыкъ. й црь ство на црьство. и бжджтъ глади и пагоубы. й тржси по мъста. вса же си начало бользни. тогда пръ дадатъ вы въ скрьбь и оубижтъ вы. и бждете ненавидими всъми азыкы имене моего ради. и то
- 65. гда съблазнатъ са мнозий др8
 гъ дроуга пръдастъ й възнена
 видитъ др8гъ др8га и мнози
 лъжи проп въстанжтъ и мно
 гъ пръльстатъ и за оумножени
 е безаконим исакнетъ любъ
 многъхъ прътръпъвы же до ко
 ньца спетъса й проповъстъ се са

еват Ж црствим. по всей вселены. въ съвъдътельство всьмъ азы комъ. и тогда придетъ коньчи на. егда же оузърите мрьзостъ запоуствним. реченжем. промъ Даниломъ стояща на мъстъ стъмь. иже чътетъ да разоумъ ваетъ. тогда сжщей въ Йюдей. да бъгаемтъ на горы, иже въ кровъ хъ. да не сълазитъ, еже естъ въ храмъ его, и иже на селъ такожде.

- да не въвзратитъса вьспать. вызать ризъ своихъ. горе же не празнымъ и доащимъ въ тъ дынь. молите же са да не бж детъ бъство ваше зимьно. ни въ сжботж. бждетъ бо тогда с крьбь велиы. ыко же насть бы ла. отъ начала мироу доселъ: нъ иматъ бъити. и аще не бъима пръ кратились дние ти. не би оубо спа сласа всака плъть. за йзбранъта а же пръкрататъса. дьние тп. то гда аще кто къ вамъ речетъ се Хъ сьде, не имъте въръг, въстанжтъ бо лъжи $X \overline{u}$ й лъжи про \overline{u} . и дадатъ знаменим велим и чюдеса, мко пръ льстити. аще естъ възможъно и збранъкі, се прѣжде рѣхъ вамъ. а ще рекътъ вамъ се въ поустыни.
- 66. не йдѣте. се въ съкровѣхъ й неймѣ те вѣръг. шко же бо млъний сходи тъ. отъ въстокъ. и швъѣе́тъ са до запада. тако бъдетъ пришъ

ствие сна члска идеже бо аще бж детъ троупъ. тоу събержтъса орь ли. и абие по скрьби дьнъ тъхъ. сль ньце мрькнетъ и лоуна не дастъ свъта своего. и звъздъ съпаджтъ съ носе и силы носный двигнжтъ са. и тогда глитъса знамение сна члскаго на носи. и тогда въспла чжтъ са вса колѣна земьскага, й оузьрать сна члскаго граджща на облапъхъ нбскъихъ, съ силона и славова велиева, посълетъ аблъц съ гласомъ велиемь тржбьномъ. й събержтъ избранъва его. отъ четырь вътрь. отъ коньць ибсь до конь ихъ. отъ смоковъвьна же наоучитесь. притъчи. егда же въп бждетъ млада. и листви е прозабнетъ. въсте ыко близъ естъ жатва. такожде и вы егда оузьрите вса си. видите тако бли зъ естъ при двърьхъ. ами $^{\frac{1}{H}}$ глж ва мъ шко не мимо йдетъ родъ съ. до ньдеже вса си бжджтъ. нбо и земь на мимо идетъ а словеса мона не ми мо иджть: \sim въ великъ не вел \overline{r} \overline{r} \overline{r} \overline{r} \overline{r} \overline{r} \overline{r} Рече ть своимъ оученикомъ о дни томъ й годинъ тог никто же не въсть ни агли носции тъкмо ойь единъ. шко же бо быстъ вь дь ни Ноевы. тако бждетъ пришьс твие сна члскаго. шко же бо бъ хж пръжде вь дни потопа. гадж ше й пижще женаще^{сь} и посаганх

- 67. ще. до него же дне выниде Ное въ ко вьчегъ. и не ощитиша доньдеже приде вода и вызатъ выса. тако бж детъ пришьствие сна члскаго. тогда бждета в на сель. единъ поемлетъса. а дроугы оставлъ етъса. В мелжщи въ жръньвахъ. едина поемлетъса. й едина оста влъетъса. бъдите оубо ыко не въ сте въ кжіж годинж Ть вашъ при детъ, се же въдите ыко аще би въ дёль гнъ храминё въ кжж стра жж тать придетъ. быдёлъ 860 би. й не би оставилъ подърънти храма своего. сего ради й вы готови бж дъте, ыко вынь же не мыните ча съ спъ часкъ придетъ, кто вбо е стъ върьнъ рабъ и мждръ. его же по ставить Гь надъ домомь своимь. да дастъ имъ въ врема пищж їхъ.
- блаженъ тъ рабъ кго же пришъ дъ гнь своі обращеть тако тво раща. ами ами глж вамъ. ыко налъ встмь домомь своимь пос тавить і, аще ли речетъ зълън ть рабъ въ сръдци своемъ. моуди ть мог гнъ прити. и начьнетъ би ти клеврътъ свой: гасти же й пити съ пиганицами, придетъ гь раба того :/. % вь дынь вынь же не чаёть й въ вь нь же не въстъ, и протешетъ г полъма. и часть ёго съ ўпокры ты положитъ. тоу бждетъ пла чъ й скрыжътъ зжбомъ. Тог ZA

діма да оуподобиса прствие нбоко е ї дѣвъ. аже приаша свѣтиль никъ своа и йзидж противоу жених и невѣстѣ. е же бѣ отъ нихъ боуі и е мждръ. боуаа бо приімъща свѣтильникъ своа.

- 68. не вызаща съ собон блен. а мж дрый примим оль въ съсжав хъ. съ свътильникъ свойми. м8 дащю женихоу. въздрѣмашаса вса й съпахж. полоунощи же выплы быстъ. се женихъ градетъ. й схо дите въ сърътение его. и тогда въ ставъша вса дъвъ тъка и оукра сиша свътильникът своа. а боуа а рыша мждрымь дадите й намъ отъ одъм вашего, мко свътиль ници наши оугасажтъ. отъвъща ша мждрый глжща. еда како не достанетъ намъ й вамъ. илъте же паче къ продажщимъ коупи тъ. приде женихъ й готовъю вь нидж съ нимь на бракъ. и затво ренъ быша двъри. послъдь же при доша и прочай дввы гліжща. Ти ги отврьзи намъ. онъ же отъвѣ щавъ рече. ами ами глж ва мъ не въдъ васъ. бъдите оубо
- же снъ члскы придетъ. Ико

 ме снъ члскы придетъ. Ико

 ме ат же бо члкъ отъхода. Призъва

 да рабы свой и пръдастъ имъни

 е свое овомоу же дастъ е тала

 нтъ. овомоу же в. овомоу же а.

ко

къждо противж силъ своет. и. отиде абие. шьдъ же приімъї ё талантъ. дъла о нихъ и при обръте дроугжи е талантъ. такожде же иже в примъ. й приобръте дроуган в. а приг мы \overline{a} . шъдъ раскопа земыж. и съкръ сребро. гна своего. по мь нозъхъ же връменехъ приде гь рабъ тъхъ. й сътазаса съ ни ми о словеси. и пристжпь приг мы е таланть. гла ги е тала 69. нтъ ми еси пръдалъ. се дроу гжн е приобрътъ ими, и рече емоу гъ его добръ рабе благъ върьне. о маль бъ върьнъ. на лъ многъ та поставлж. выни ди въ радость га своего. при стжпь же приімъі в таланта рече ги в таланъта ми еси пръдалъ. се другата в приобръ тъ има. й рече емоу гъ его до бръг рабе благъг върьне. о ма ль бъ върьнъ надъ многъ та поставлж. выниди въ радость га своего пристжпи же приг мы. а талантъ. рече ги въдъхъ та шко жестокъ еси члкъ. жь ны идеже нъ си сълъ. и събира а надоуже нъ расточт. и оубо тавъса шъдъ съкръіхъ талань тъ твог вь земи. се имащи твое. отъвъщавъ гъ его рече емоу зъ лы рабе и лънивы. въдъще ыко

жънж идеже не съхъ и събира нж нждоуже не расточихъ. подо баше ти 8бо въдати сребро мое тръжъникомъ. и пришъдъ азъ въздать оубо бимъ съ лихвонж. вызымъте оубо отъ него тала нтъ и дадите ймжщюмоу і та лантъ. ймжщюмоу бо все дано бждетъ. й ізбждетъ. а отъ ней мжщаго й ёже аще. мънитъса имва вызато бждетъ $0^{ть}$ него. И ко неключимаго раба въвръзъте въ тъмж кромвшенжеж. тоу бж детъ плачъ и скрьжътъ зжбо МЪ: а ко^п сен вь масопистънът не лн ∴ кгда придетъ снъ члскъ въ славъ

своей Въ сръ великъта не въ бъ бъ Ма въ славъ та великъта не въ винанит 70. йщи въ че $^{\scriptscriptstyle \mathrm{T}}$ великъ на лит $^{\scriptscriptstyle \mathrm{N}}$ рьги $^{\scriptscriptstyle \mathrm{W}}$ по л8. ко $^{\overline{u}}$ да и пр $^{\underline{u}}$ даст $^{\underline{u}}$: \sim В $^{\underline{u}}$ великъ · ж не вече аж вра звижвал до въздамь ниъ ева то Ма гла с о д Рече Гъ. къ оученикомъ своимь въсте пко по двою дьнию пасха бждетъ. и снъ члскъ пръданъ бждетъ. на ра спатие. тогда събрашаса архие рег. и кънижъници. и старьци людь сциг. на дворъ архиереовъ. нарицае маго Канафы. й съвътъ створиша да Іса имжтъ льстин и оубинтъ. глахж же нъ не въ празникъ. да не млъва бждетъ въ людехъ. Ісоу

же бывъшю въ Виоаниі, въ дом8

Симона прокаженаго пристж пи къ нем8 жена. имжщи алава стрь мура драгаго. й вызлига на главж его. вызлежаща. видевь ше же оученици его негодова ша гажще. чего ради гыбваь си. мо жаше бо муро се продано бъ ти на мнозъ. й дано бълти ни щимъ. разоумъ же Іс й рече имъ. что троуждаете женж. дело бо добро съдъла вь мнт. всегда бо ни шай ймате, съ собож, мене же не всегла имате, възлигавышига си муро се. на тъло мое. на погребени $\dot{\rm e}$ ма створи. ами $^{\rm H}$ глж вамъ. иде же аще проповъдано бждетъ еват се въ всемь миръ выглетъса. и йже творить въ памать еа. то гда шъдъ единъ отъ обою на . т. те. нарицаёмъ Июда. Йскариоть скы. къ архиереомъ рече. что ми дасте и азъ вамъ пръдамъ 1. они же поставища емоу л среб рыникъ. и отъ толъ искаше по 71. добына врѣмене. да г прѣдастъ. Въ прывът же днь опръснъка. при стжпиша. оученици къ Ісви глж ще къ немоу. къде хощеши й оуго товаёмъ тебъ пасхж ысти. онъ же рече. идъте въ градъ къ нъко моу. й рыцьте емоу. Вчитель гле тъ. врѣма мое близъ естъ. оу те

бе створж пасхж съ оученикъ сво мн. и створиша оученици ыко же повель ймъ $I\overline{c}$. ѝ оуготоваша пасхж. вечероу же бъвъшю. въз леже съ объ на $\overline{\iota}$ те оученикома.

за Вѣды же Іс ыко вса дастъ емоу на оу оць въ ржцѣ. ыко отъ Ба йзиде мъве и къ Боу йдетъ. въста съ вечера. нне и положи ризы. и примъ леонь ног тиг прѣпоысаса. потомь же вь лиы водж. въ оумъвальницж. и начатъ оумъвати нозѣ оуче

никомъ. и отирати леоньтиемь. имьже бъ пръпогасанъ, приде же къ Симоноу Петр8. и гла емоу тъ ги тыли мог оумыеши нозь. отъ въща Іс и рече емоу, еже въ творж ты не въси нъны. разоумъещи же по сихъ. гла емоу Петръ. не оу мънеши ногоу моею въ въкъ. о тъвъща емоу Іс. аще не вмыж тебе и не имани части съ мно вж. гла ем в Симонъ Петръ ги. не нозъ мог тъкмо нъ и ржцъ и главж. гла емоу Іс йзмъвенъ не тръбоуетъ. тъкмо но зъ оумъни. естъ бо всь чистъ. и въ чисти есте. ко^п нъ не вси въдъ ше бо пръдажщаго г. сего ради рече. ыко не вси есте чисти 16 гда же оумъг нозъ ихъ. и прил тъ ризы свой и вызлегъ пакън 72. рече имъ. въсте ли что створи

энстуэ амуо би он эннэв

72 рече имъ. въсте ли что створи хъ вамъ. въз глете ма оучителъ и га. и добръ глете. есмь бо. аще оубо оумъзхъ азъ вамъ нозъ. гь

й оучитель. й въ длъжъни есте. дроугъ др8гоу вмывати васъ но зъ. образъ бо дахъ вамъ. да ыко же азъ створихъ вамъ, й въ т ворите. ами $^{\overline{H}}$ ами $^{\overline{H}}$ глж вамъ нѣ стъ рабъ боли га своего. ни аплъ боли пославшаго г. аще си въ сте блжени есте, аще творите на й \vec{n} джщемъ \vec{n} мъ рече \vec{n} мъ \vec{n} вамъ ыко кдинъ отъ васъ пръ дастъ ма. й пекжщеса зѣло на чаша глати емоу. единъ къждо ихъ еда азъ есмь ги. онъ же отъвъ щавъ рече омочи съ множ ржкж. ть ма пръдасть. спъ же члскъ. й детъ ыкоже псано о немь. горе члкоу томоу, имь же снъ члчь скъ пръдастъ са. добръе бъло бы кмоу. аще са бы не родилъ члкъ тъ. отъвѣща же Июда прѣ дай ієго й рече. еда азъ есмь оу чителю. гла емоу ты рече. гадж щемъ же ймъ. примъ $I\overline{e}$ хлѣбъ. благословль пръломи. и дагаше оученикомъ своімъ й рече. приг мъте й глите се естъ тъло мое. й приімъ чашж хвалж въздавъ ластъ имъ гла, пиште отъ ней вси. се естъ крывь мога новаго за въта. проливаема за многъг. въ отъдание гръхомъ. глж же вамъ. тако не ймамь юже пити отъ сего плода лозьнаго. до того дне. ёгда й пинж съ вами. но въ црствие

опа моего й выспъвъще йзидж въ горж Елионьскж, тогда гла и 73. мь Іс. вси вы съблазнитеса о мь нъ вь сиж нощъ, псано бо естъ по ражж пастоуха. й разиджтъ са овьча стада. по выскрысении же моемь варж вы въ Галилег. отъ въщавъ же Петръ рече емоу, аще й вси съблазнатьса о тебъ. азъ николи же не съблажнжса. и ре че е́моу $\overline{\text{Ic}}$ ами $^{\overline{\text{н}}}$ г $\overline{\text{л}}$ ж теб $\overline{\text{т}}$. гако вь сиж нощъ. пръжде даже коуръ не възгласить . г. краты отврь жешиса мене. гла емоу Петръ. аше ми са ключитъ съ то бож оумръти. не отврытж са тебе. такожде и вси оученици ръша. тогда приде съ ними $I\overline{c}$ въ всь нарицаемжых. Гетьсима ни. й гла оученикомъ. садъ те тоу доньдеже шъдъ помолж са тамо. й поімъ етра. й оба сна Зеведеова. начатъ пещиса и тжжити. тогда рече Іс. прискрь бъна естъ дша мога до съмрь ти. пожидъте съде и бъдите съ мнок. и првигъдъ мало паде ни ць моласа й гла. оче мог. аще въ зможъно естъ. да мимо идетъ отъ мене чаша си. обаче не ыко же азъ хошж. но ыко же ты. ыви же са емоу агглъ съ нбсе оукръплъ а́і й бъівь въ подвизь, прилежъно мольшеса й бысть поть его и

ко і капла кръви каплж ща на землж. й въставъ о тъ молитвы. приде къ оученико мъ. й обръте а съпаща й гла Пе трови. тако ли не възможе е диного часа побъдъти съ мьнож нож. бъдите и молитеса. да не вънидете въ напасть. дхъ бо

- 74. бъдръ а плъть немощьна. па къ въторицејж шъдъ помоли са гла, оче аше не възможъно е стъ чаши сеі мимо йти отъ ме не, аше не пиж ей, бжли воль тво ы. пришъдъ пакън обръте а съ паша, бъсте бо очи имъ таготь нъ и оставль а. пакъ шъдъ по молиса трещенж. тожде слово рекъ тогда приде къ оученико мъ. й гла ймъ. съпите прочее и почиванте. се приближиса го дина. й снъ члскъ предаетъ са въ ржцѣ грѣшъникомъ. въста нъте идъмъ. се приближиса пръ дам ма. й еще глжщю емоу се И юда. единъ отъ обою на т те при де и съ нимь народъ многъ. съ оржжиемь и жрьдьми отъ а рхиерег. й старьць людьскыхъ.
- пръдал же дастъ имъ зна мение гла. его же лобъжж то естъ имъте г. и абие пристж пь къ Ісви рече емоу радоугса оучителю. и лобза г. Іс же рече емоу, др8же на не же еси пришъ

лъ. то створи. тогда пристж пьше възложиша ржцѣ на Іса й аща і. и се единъ отъ сжщихъ съ Ісомъ й оударь раба архиерео ва оурѣза оухо. тогда гла ем8 Іс възврати ножъ своі въ свое мѣ сто. вси бо примъшеі ножъ но жьмъ погъю́аютъ. или мьни тъ ти са. мко не могж нъны оу молити оща мое́го. ѝ приставитъ мнѣ ваще. нежели. ві. легеона а гглъ. како же 8бо събжджтъса кънигы. мко тако подобаше. бъти. въ тъ часъ рече Іс наро домъ. мко на разбоїника ли

75. домъ. тако на разботника ли изидосте съ оржжиемь. и жь рьдьми ати ма. по вса дни съ дъхъ при васъ въ цркви оуча. и не асте мене, се же все бъютъ да събжджтъса кънигы. прочс към тогда оученици вси ос тавльше і бъжаша, они же ймъще Іса ведоша къ Капафъ архиеребви. идеже кънижъ ници й старьци събрашаса. Пе тръ же идъще по немь изда леча до двора архи ереова. и въ шъдъ въ дво ръ съдъще съ слоугами. видети хота коньчинж. архи ерег же и старьци съборъ всь. и скахж лъжа съвъдътель на Іса. ыко да оубижтъ г. и не обръто

ша. й многомъ съвъдътельмъ пристжпышемъ не обрътж. по следи же пристжписта в съве дътелжа и ръста. съ рече мо гж разорите црквь бжиж. и трь ми дньми създати нж. и въставъ архиерег рече емоу. ничесоже ли отъвъщаваши, что си съвъ дътельствоунять. Іс же млъча ше. й отъвъщавъ архиерег рече е моу. заклинанж та Бгомь жи вымъ. да речеши намъ аше ты еси Хъ снъ бжиг, гла ėмоу Ic ты рече. обаче глж вамъ. отъ селъ оузьрите сна члчь ска. съдаща одеснжих оща и гра лжща на облацъхъ носкъвхъ.

76. тогда архиерег растрыза ризъг сво А ГЛА МКО ВЛАСВИМИНЖ рече. что еще тръбоуемъ съвъдътель. се нъ ны слышасте власвимиж его. чъ то са вамъ мьнитъ, они же отъвъ щавъше рѣша, повиньнъ естъ съ мрьти. тогда запльваша лице его. и пакости емоу дъглыл. ови же за ланитж і оудариша. гляще. прорь ци намъ $X\bar{e}$ кто есть оудари та. Петрь же вына съдаще на двора. и пристжпи къ немоу едина рабыни глжщи. ѝ ты бѣ съ Ісомъ Галилеїс къмъ. онъ же отвръжеса предъ вь стми гла. не втмъ что глеши. и шъ дшю же емоу въ врата. оузьръ і др8 гам й гла ймъ. тоу и сь бѣ члкъ съ Ісомъ Назарѣниномъ. ѝ пакъг отъ врьжеса съ клатвокт. мко не знакт

- члка. не по мнозъ же пристжпь ше стояще і ръша Петрови, въ йс тинж отъ нихъ ты еси. ибо бесъ да твога гавъ та творитъ. тогда начатъ ротитиса и клатиса. га ко не знаеж члка сего. и абие коу ръ възгласи. и помънж Петръ глъ Ісвъ, еже рече емоу пръждъ да же коурь не възгласитъ. трикра тъ отъвръжениса мене. и шъдъ вънъ плакаса горько, ютр8 же бъ въшю. съвътъ створиша архие рег и старьци людеци на Іса. м ко да оубижтъ 1. й съвазавъше і ведоша. й пръдаша і Поньтьс коумоу Пилатоу. игемоноу ~ · на вмькенте ногв. ева б нфа гла вт р Пръжде празника пасцъ. въдъг Іс тако приде емоу година. да
- 77. пръйдетъ отъ мира сего къ ощю. вызлюби свое сжщее въ миръ. до коньца вызлюби й. й вечери бы въши. дишволоу же вълож вы срдце. Ию дъ Симонъ. Искариотъскъмъ. шко вса дастъ емоу ощь въ ржцъ. ко вы чисти есте. ищи вы чет на литърыги ш полу. Въторам на ∴ оумьвение ека в Нюа гла
 - : въ оно $^{\overline{B}}$. егда оумън \overline{Ic} нозъ вхъ. ко
 - ·: блажени есте аще творите ы. и
 - 🔆 щи толжде 🖫 полу. ~ Чътенн

 ∴ π ω єва ві. на втрынні. стго па
 ∴ тъка. єва а ω Нωα гла р...г Рече ть своимъ оученикомъ ныны прослависа снъ члскъ. и Бъ прославитса о немь. и Бъ прославитъ и в себъ. пабие про славитъ 1. чадъца еще съ вами есмь. вызищете мене пыко же ръ хъ Июдеомъ. шко шмо же азъ идж вы не можете прити. ѝ а зъ глж вамъ нъіны запов'єдь но вж. данж вамъ. да любитъ дроу гъ друга. о семь бо разоумъжтъ вси. ыко мог ёсте оученици. а ше любьве имате междю собо нж. гла ёмоу Симонъ Петръ. ги ка мо идеши. отъвъща емоу Іс на може азъ йдж ты не можете нънна по мнъ йти. послъди же по мнъ йдеши. гла емоу Петръ. ги во чъ то не могж нъны по тебъ пти. ныны дшж мож за та положж.

78. краты. да да не съмжщаетъса ваше срдце. върбіте въ ба. и вь ма върб іте. въ домоу оца моего. обители многы сжтъ. аще ли же ни реклъ быхъ вамъ. шко идж бготоватъ мъста вамъ пакъ придж и по імж въ къ себъ. да йде же есмь азъ и въ бждете. и шмо же азъ идж въ

отъвъща емоу $I\overline{c}$ д \overline{u} ж ли cвоеж за ма положиши. ами \overline{u} ами \overline{u} гл \overline{x} тебъ не възгласитъ коуръ донъ деже отвръжешиса мене три

сте пжть. Гла емоу Оома. Ти не въ мъ камо йдеши. ѝ како пжтъ мо жемъ въдъти. Гла емоу Іс азъ есмь пжть й истина и животъ, никто же не придетъ къ оцю тъкмо мно іж. аще ма бъісте знали й оца мо его знали бъксте . оубо отъ селъ познаете и видесте і гла ему Филипъ. ги покажи намъ опа и довьлетъ намъ. гла емоу Іс толико ли врѣма съ вами е - смь. и не позна ли мене Филипе. видъвы мене видъ воща мое. како ты глеши покажи намъ оца. не въ роуеши ли шко азъ въ оди и одь въ мнт естъ. глы аже азъ глж. ва мъ. о себъ не глж. одь же пръбътва а вь мн тъ творитъ дъла. въ рж емльте мнь. шко азъ въ оци и оць въ міть. аще ли же ни. за та дѣла вѣрж ймѣте ми. ами $^{\overline{n}}$ ами $^{\overline{n}}$ глж вамъ. вър8а́і въ ма. дъла га же азъ творж й тъ творитъ. й больша створитъ сихъ. тако а зъ къ оцю йдж. й его же колижъ до просите въ іма мое. то ство рж да прославитьсь оць о сноу. и аще что просите въ йма мо е то створж. аще любите ма. заповъди мой съблюдъ 79. те. ѝ азъ 8молж опа моего й йного параклита дастъ вамъ. да бждетъ съ вами въ въкъ дхъ истиньны. его же

миръ не можетъ приати. ыко не видитъ его. ни знаетъ его вы же знаете и. ыко въ васъ пръ бываёть. и въ васъ бждеть. не о ставаж васъ сиръ. придж къ вамъ. еще мало й миръ не видитъ мене. въг же видите ма. шко азъ живж й вы живи бждете. въ тъ дйь ра зоумъете вы. ыко азъ въ опп моемь, й вы въ мнъ й азъ въ ва съ. имъй заповъли мой й съ блюдамі тъ естъ любы ма. а лю баі ма вьзлюбень ёсть опемъ моімь. и азъ вьзлюблж і и гівлж са емоу самъ. гла емоу Июда не Искариотьскъ . Ти и чъ то бътстъ ыко намъ хошения гавитиса. а не мирови. отъвъ ща Іс. и рече емоу аще кто люби тъ ма. слово мое съблюдетъ. и оць мог вьзлюбитъ г й къ не моу йдевъ. и обитълъ оу него створивъ . не любат мене ви словесъ моихъ не съблюде тъ и слово еже слънна сте, нъстъ мое нъ посъла въшаго ма оца. се глахъ вамъ съ вами сы. пакы тъжде дхъ сты *) его же посълеть опь въ има мо е. тъ въ наоучитъ всемоу. й въ спомънетъ вамъ все еже ръхъ

^{*)} При этой строкъ на полъ съ лъва приписка: криво.

вамъ. миръ оставлъж вамъ. ми *) ръ мог данж вамъ. не тако же миръ 80. даетъ азъ данж вамъ. да не съмж щаетъса. срдце ваше ни оустра шаетъ. слышасте ыко азъ ръ хъ вамъ. йдж й придж къ вамъ. аще бъисте любили ма. въздра довались бысте оубо. шко идж къ опно ыко опь боли естъ ме не. нъны ръхъ вамъ пръжде да же не бждетъ. върж имъте га ко азъ рѣхъ вамъ. юже много глж съ вами. йдетъ бо сего ми ра къндзь. й вь мнв не йматъ ничесоже. нъ да разоумветъ ми ръ шко люблж ода. и шко же запо веда мне опь тако творж. въс танъте пдемъ отъ сжав вбо.

да Азъ есмь лоза йстиньнам. й оць дълатель естъ. всакж розгж не творащжиж о мнъ плода изъме

- тъ нж. й всакж творащжнж пло дъ отръбитъ нж да плодъ боль и створитъ, юже вън чисти е сте. за слово еже глахъ вамъ.

 бждъте въ мнъ ѝ азъ въ васъ. на коже ѝ розга не можетъ плода добра творити
 - створити о себъ. аще бо не бждетъ на лозъ. тако и въ аще вь мнъ

да не бждете. Азъ есмь лоза а вы рождие. иже бждеть вь мнв й

^{*)} Подъ этою строкою, которою и страница оканчивается, приписано: право.

азъ въ немь. тъстворите плодъ мь ногъ. шко безъ мене не можете творити ничесоже. аще кто въ мнѣ не пръбждетъ. извръже тъсъ вънъ. и шко розга исъще тъ. и събиранятъ ня и въ отнь въ лаганятъ и съгоритъ. аще ли пръбждетъ въ мнѣ и глъ мог въ васъ пръбждетъ. емоу же

81. колиждо хощете просите и бж ко детъ вамъ. С семь бо прослависа оць мог. да плодъ многъ ство рите. и бждете мои оученици

Пко же вызлюби ма оць и а зъ възлюбихъ вы. бждѣте вы любьви моёт. тако же и азъ. за повѣдь оца моёго съблюдохъ. *) и прѣбъваж вь него любьви. се глахъ вамъ. да радость мо та въ васъ бждетъ. и радость мо та въ васъ бждетъ. и радость мота йспльнитъса. се же ёстъ заповѣдь мота да любите дроу гъ дрбга тако же възлюбихъ вы. больше сей любьве никто же не иматъ. да кто дшж сво та положитъ за дрбгы свой вы дрбзи мот ёсте. аще творите ёлико йзъ заповѣдахъ вамъ ноже не глж васъ рабъ. рабъ бо

— юже не глж васъ рабъ. рабъ бо не въстъ что творитъ гъ е́го. въ же ръхъ дроугът. пко вса па едн же слъппахъ о̀тъ опа мое́го. съ

^{*)} При этой строкт на полъ приписка: криво.

казахъ вамъ. не въ мене избъ расте. нъ азъ въ избрахъ. вы и по ложихъ въ да въ йдете и плодъ принесете. ѝ плодъ вашъ пръбж детъ. да его же аще колиждо проси те отъ оца въ има мое дастъ са вамъ. ко се заповъданж вамъ да лю бите др8гъ др8га. аще миръ ва съ ненавидитъ. въдите тако ме не пръжде васъ вызненавида тъ. аще отъ мира бысте были. миръ 8бо свой бы любилъ. ыко же отъ мира нъсте. нъ азъ из брахъ въ отъ мира. сего ради ненавимтъ ва миръ. помьните 82. слово еже азъ ръхъ вамъ. нъс тъ рабъ боли Та своего. аще ме не йзгнаша, й васъ йжденжтъ. аще слово мое съблюдоша ѝ ва ше съблюджтъ. нъ си вса створа тъ вамъ, за има мое, ыко не въ дать посълавъшаго ма. аше не бы хъ пришълъ. и глъ имъ гръха не бъща имъли, нъны же й винъ не имжть о гръсъ своемь. нена виды же мене і опа моего нена видитъ, аще дълъ не бъихъ ство рилъ въ нихъ. ихъ же инъ никто же не створи. гръха не бъща й мъли, нънна же вилъша й вь зненавидъща мене и опа мое го. нъ да събждетъса слово иса ное въ законъ йхъ. шко вьзне навидъща ма спъсти. егда же при

OV детъ параклитъ, его же азъ посълж вамъ. отъ опа лхъ ис товы, иже отъ опа исходить. тъ повъдаетъ о мнъ. и вы же повъдате, ыко йскони съ мъ нож есте, се глахъ вамъ да не съблазнитеса. нъ Придетъ ZA година. да всакъ иже оубие тъ вы. мьнитъса слоужъбж приносити боу. и си створатъ вамъ. шко не познаша опа. ни мене нъ се глахъ вамъ. да егла придетъ година. помьните се ыко азъ ръхъ вамъ. ихъ же испрыва не ръхъ. шко съ вами бъхъ, нъны же идж къ посъ лавъщномоу ма. и никтоже о тъ васъ въпрашаетъ мене ка мо йдеши. нъ ыко се глахъ ва 83. мъ. скрьби исплънь срдце ва ше. нъ азъ йстинж вамъ глж. оу не естъ вамъ да азъ идж. аще бо не идж азъ параклитъ не приде тъ къ вамъ. и пришъдъ онъ обли читъ миръ о гръсъ й о правъдъ й о сжав. о грвсв вбо шко не ввроу нжтъ въ ма. й правьдѣ же ыко къ опо йдж. и к томоу не видите ме не. о сжав же шко къназь мира се го осжжденъ бысть. ёще много й мамъ глати къ вамъ, нъ не може те носити нъина. егда же приде тъ онъ дхъ йстиньнъ и настави

тъ въ на всакж йстинж: ко Не о себъ бо глати ймать. но елико аще 8слы шитъ глати йматъ. онъ ма про славитъ тако отъ моёго принтъ. етъ и повъстъ вамъ. зм Вса елико иматъ оць мога сътъ. сего ради ръхъ тако отъ моето приметъ. й повъстъ вамъ въ малъ и к том ве види те мене и пакъ въ малъ й оузь рите ма. ыко идж къ опю. рѣша же оученици его въ себъ что се естъ. еже глетъ намъ. въ малъ ѝ не видите мене ѝ пакът въ малъ и оузьрите ма. и ыко и дж къ обю. глахж же что се естъ е́ же глетъ, вь малъ не въмъ что гле тъ. раз8мъ же Іс ыко хотъхж і въ прашати. и рече имъ. о семь ли съ въпра шаетеса междю собож. ыко ръхъ въ малъ и не оузьрите мене ѝ пакъ въ малъ и оузьрите ма. ами ами тлж вамъ. шко въсплачевъиса. и въздръг даете. се миръ въздрадветъса. въ же печальни бждете, нъ печаль ва 84. ша на радость бждетъ. жена егда раждаетъ печаль йматъ. ыко при детъ година е́м. й егда родитъ отро ча. к том8 не помънитъ печали за радость. тако родитъ члка въ ми ръ. й въг же нъны печальни бжде те. пакът оузърж вът и въздрад8 етъсм срдце ваше. ѝ радости ва шей никто же не вызыметь отъ

васъ. ѝ въ тъ днь мене не помолите

ни о чемь же. Ами ами глж вамъ. мко аще чесо просите оу оща въ има мо è дастъ вамъ ко до сель не просисте ничесо же въ йма мо е. просите и присмете. да радость ваша испльнена бждетъ. се въ притъчахъ глахъ ва мъ. нъ придетъ година етда к то мв въ притъчахъ не глж вамъ. нъ не обинваса от опи повъдъ вамъ.

- въ тъ днь въ има мое въспро сите. й не глж ыко азъ оумо лж опа о васъ самъ бо опь люби тъ вы, ыко вы ма вызлюбисте й въровасте ыко азъ отъ Ба и при зидъох ѝ отъ оща ѝ придох вь ми ръ. пакъ оставлж миръ й идж къ оцю. і глаша емоу 8ченици его. се нъина не обиноуаса гле ши. а притъча никое́а же гле ши. нъны въмъ юве все высв и не тръбоу еши. да кто та въпрашаетъ о семь. върочемъ шко отъ ба й шълъ еси, отъвъща имъ Іс, нъ ны ли въроуете. се йдеть годи на и нъны приде. да разидетъ са кождо въ свои. ѝ ма единого о ставите. ѝ нъсмь единъ шко оць съ множ естъ. се глахъ вамъ
- 85. да въ мнъ миръ ймате. Въ ми
 ръ печальни бъдете. нъ дрьза
 тте. ыко азъ побъдихъ миръ.
 се гла 1с ѝ възведе очи свот на ноо
 й рече оче приде година. просла
 ви сна своего. да ѝ снъ твот просла

витъ та. ыко же далъ емоу еси вла сть. на всакой плъти. да вса ко еже емоу еси даль дас ть имъ животъ въчъны. се же естъ животъ въчьнът. да знаежть тебѣ единаго истинь наго Ба. ѝ его же посъла Іс Ха. азъ прославихъ та на земи. дело съ врышихъ еже далъ еси мнъ. да створж нънна. прослави ма ты оче оу тебе самого. славж жже имъхъ. пръжде даже не бъистъ миръ тво е́ гавихъ има тв Члкомъ аже далъ е́си мнь. отъ мира. твог быма й мнь а далъ еси. ѝ слово твое съхрани ша. нъння разоумъша. ыко все елико далъ еси мнъ твога сжть. и глы аже мнв даль еси дахъ имъ. и ти приаша и раз8 мѣша въ истинж. ыко отъ тебъ йзидъ. й втроваща шко ты ма посла, азъ о сихъ мо лж та. не о всемь миръ мо лж. нъ о тъхъ аже далъ è си мнъ. ыко тв и сътъ и тво вом и мом и прославихъса вь нихъ. и к томоу нъсмь вь миръ. а си вь миръ сжть. ѝ азъ къ тебъ при дж оче сты. сьблю а въ има тво е. аже даль еси мнв. да бжджть едино тако же ѝ мъг. егда бъхъ вь мирѣ азъ съблюдохъ а въ има тво е. аже даль еси мнъ съхранихъ. и никто же отъ нихъ. не погыбе

86. тъчиж снъ. погыбъльны. да сжбжджтъс кънигы. нына же къ тебъ придж и се глж въ ми ръ да имжтъ радостъ. испль ненж в себъ. азъ дахъ имъ сло во твое ѝ миръ вызненавидь А. ыко не сжтъ отъ мира. ыко же й азъ отъ мира нѣсмь. нъ молж да вызъмеши а отъ мира. да съ блюдеши а отъ непригазни. отъ мира не сжтъ. ыко же й азъ отъ мира нъсмь, сти а въ йсти нж. слово твое истина естъ. П ко же ты ма оче посъла вь ми ръ. и азъ послахъ а въ миръ. й за на азъ сщжса самъ. да бж джтъ "ти сщени въ истинж. не о сихь же молжса тъчиж. нъй въ р8нжщихъ словесемъ йхъ въ й ма твое да вси едино бжджтъ. ыко же ты оче вь мнъ и азъ вь тебъ. да й ти въ насъ едино бжджтъ. да и миръ върж иметъ тако ты ма посъла. азъ славж нжие далъ еси мнъ. да бжджтъ èдино тако же и мъ èдино. есм а зъ вь нихъ и ти въ мнв. да бждж тъ съвръшение въ едино. ѝ раз8 мъетъ миръ ыко тъ ма посъ ла. й вызлюбиль А. еси. шко же и ма вызлюбиль еси оче. аже далъ еси мнъ хощж да й деже есмь азъ. и си бжджтъ

съ многж. да видатъ славж мо гж. гаже далъ еси мнъ гако вь зблюлъ еси ма. пръжде съло

- 87. жениы мира оче. правьдыны миръ тебе не зна. азъ же та познахъ. й си познаша ыко ты ма посъла, ѝ съказахъ имъ и ма твое. ѝ съкажж да любьве енж же ма еси вызлюбиль. вы нихъ бждетъ. ѝ азъ вь нихъ. Се коньиь рекъ Іс изиде съ оученикъ сво ими. на онъ полъ отока Кедрь ска. йдъже бъ градъ. вь нь же вь ниде самъ. ѝ оученици ёго. ~ — ∴ єва б й и ш гла риг — Въ оно $\overline{}$ изиде $\overline{\overline{c}}$ съ оученикъ свойми. на онъ полъ отока кедрь ска. идеже бъ градъ. вь нь же вь ниде самъ. ѝ оученици есо. въдъ ше же Ийода йже пръдавше мъ сто ыко многашъдъ съби рашесь Іс т8 съ оученикъ сво іми: Йюда же приімъ спирж. й отъ архиереі й фарисеі слоу
 - іми: Июда же приімъ спирж. й отъ архиереї й фарисеї слоу гъї приде. тамо съ свѣ^{ща}ми й съ оржжій. Іс же вѣдъї вса идж щата на нь. йшъдъ рече імъ ко го йщете. отъвѣщаща èмоу Іса Назарѣнина гла имъ Іс азъ есмь. стотише же Июда йже і прѣдатие съ ними, да тако ре че ймъ азъ èсмь йдоща вьспа ть й падж на земи, пакъї же а въпроси Іс кого йщете, они

же рѣша Іса. Назарѣнина. отъ въща Іс: ыко эзъ есмъ. аще 8бо мене ищете, не дъите изъ ити да събждетъсм слово. еже рече. п ко аже далъ еси мнъ не погоубихъ. никого же отъ нихъ. Симонъ же Пе тръ ймъ ножъ извъче. и оудари 88. архие́рео́ва раба. поуръза е́моу бхо десное бъ же йма рабв то моу Мельхъ. рече же Іс Петрови възврати ножъ своі въ ножъници: *). ча шж жже дастъ мнъ бць. не има мь ли пити е́а. спвра же тысащь никъ. и слоугъ Июдейскъ аша Іса й съвъзавъше и велоша и къ а ньи прывые. бъ бо тысты Канафъ. иже бъ архиере томь льть. бъ же Капафа давъ съвътъ Июде омъ: ыко внъе естъ единомоу чик в оумръти за люди. по Ісъ же идъше Симонъ Петръ. и дроу гы оученикъ. оученикъ же тъ бѣ знаемъ архиереови. и выниде съ Ісомъ въ дворъ архиереовъ. Пе тръ же стои пръдъ враты въ нъ. изиде же оученикъ тъ. ѝ же бъ знаемъ архпереови и рече вратареви въведи Пе тра. гла же раба двъръница Пе трови. еда и ты оученикъ еси члка сего. гла онъ нъсмь. сто ыхж же. раби и слоугы отнь твора

^{*)} въ ножница: слово это написано по подчеркнутому.

ще шко зима бѣ и грѣшхжса. бѣ же съ ними Петръ стой ѝ грѣйса. архиерен же въпросиша Іса обче ницѣхъ е́го ѝ ŏ оученин ѐго. о̀тъвѣ ща е́моу Іс азъ не обиноуйса гла хъ милоу. азъ вьсегда оучахъ на съньмищихъ. и въ пркви и^{ле}же вь си Йюден събирахжса. ѝ тан не гла хъ ничесо же. что ма въпрашае ши. въпроси слышавъшихъ что глахъ имъ се вен видатъ. шже рѣхъ азъ. рекъшю ѐмоу ѐдинъ о̀тъ прѣстейщихъ слоугъ. оудари

- пръстемщихъ слоугъ. оудари 89. за ланитж. Ica. рекъ тако ли о тъвъщаваещи архиереови. \hat{o} тъвѣша ем δ \hat{Ic} аше зыѣ глахъ повъждь о зълъ. аще ли о добръ что ма биеши, посъла же і Иоаньнъ къ Канафъ архиере ови. бъ же Симонъ Петръ стой. й грѣ^аса. рѣша же. емоу еда и ты отъ оученикъ èго èси. онъ же отврь жеса. ѝ рече нъсмь. гла единъ о ть рабъ архиереовъ. жжика сы емоу же оуръза Петръ оухо. не азъ ли та видъхъ въ градъ. пакът же Петръ отвръжеса. ѝ абие коуръ вь спъ. ведоша же Іса отъ Канафы въ преторъ. бъ же заоутра ѝ ти не вынидж въ преторъ. да не оскы врынатьса. нъ да падать пасхж. єва г ю Ма гла р...
- Въ оно^в. воіни имъше Іса ведоша і къ Каімет. архиереови. иде

и старьци же кънижъници събрашаса. Петръ же идъше по немь. до дво ра архиереова. ѝ въшъдъ въ нж тръ съдъще съ сл8гами. видъ ти коньчинж его. архиере же и старьци и всь съньмъ. искаа хж лъжа съвъдътель на Іса. га ко да оубижть і й не обратж. многъмъ же лъжъмъ, съвълъ тельмъ пристжпъшемъ. не обрътж. пос льди же пристжпьша в съвъ дътелъ ръста.. сь рече могж ра зорити црквъ бжиж. й трьми ничесо же дыными съзъдати ж. и въставъ архиерег рече емоу, заклина нж та бгиь живымъ. да речеши 90. намъ. аще ты еси Хъ снъ бжи. гла éмоу Ic ты рече. обаче глж вамъ. отъ селъ оузьрите. сна члска го съдаща о деснжих силы. и идж ша на облапъхъ, нбскъихъ, то гда архиерег растрыза ризъг сво **А ГЛА.** гако власвимиж рече. чъ то еще хощемъ. съвъдътель. се ныны слышимь власвими ыж его. что са вамъ мынитъ. они же отъвъщавъше ръша. повиньнъ естъ съмръти. тог да запльваша лице его. и пако сти емоу дължж. ови же за лани тж і оударѣхж. глжще прорьци намъ Хе кто естъ 8дарьи та.

Петръ же стоище на дворъ. и пристжпи къ немоу едина ра ба глжщи ѝ ты бъ съ Ісмъ Гали лексъимъ. онъ же отвръжеса.

- пръдъ всеми гла не въдъ что глеши. ѝ шъдъшю же емоу пръ дъ врата оузьръ і др8гам раба и гла емоу, тоу и сь бъ члкъ съ Ісмъ Назаръниномъ. й пакъ отврьжесь съ клатвоня. шко не знаж члка. не мнозъ же при стжпьше рѣша стомщег Петро ви. въ истинж й ты отъ ни хъ еси, ибо бесъда твога гавъ та творитъ. тогда начатъ са ротитись ѝ клати. ыко не зна нж члка. и абие коури выспъ ша. и помвиж Петръ глъ Ісвъ. и коури не въспонять трикраты отврьжешиса мене. и шъдъ вънъ плакасм горько. ~ ева д б Ифана гла роз
- 91. Въ оно ведоша Гса отъ Капа фы. въ преторъ бѣ же заоутра й ти не вынидж. въ преторъ да не оскврынатъса. нъ да пдатъ пасхж. изиде же Пилатъ съ ни ми вънъ. и рече кже рѣчъ при носите на члка сего. отъвѣ щаша же и рѣша емоу. аще не бъ бълъ злодѣ не бъхомъ его прѣдали тебѣ. рече же Пилатъ поимѣте и във. ѝ по законоу ваше моу сждите емоу. рѣша же ем8

Июдег намъ не достоить оубити никого же. да слово Ісво събжде тъса еже рече клепла воеж съ мрьтинж хотъше оумръти. выни де же пакът Пилатъ въ преторъ й гла къ Icoy и рече ем8. тът ли еси цръ Июдеіскъ, отъвъща ем Іс о себъ ли се ты глеши, или ини тебъ о мнъ ръша. отъвъща емоу Пила тъ. еда азъ Жидовинъ есмь. ро дъ твог. архиерег та прѣдаша мь нъ. что еси створилъ. отъвъща Іс прствие мое нъстъ отъ мира сего. аще отъ сего мира бъ бъмо црствие мое слоугы мей 8бо по двиглыса быша. да не прфданъ бы хъ Йюдеомъ. нъпла же прствие мо è нъстъ отъ сжд8. рече же ем8 Пи лать 860 црь ли ты еси. отъвъ Ic ты глещи шко цръ естъ. азъ на се роди хъсм й на се придъ въ миръ. да повъда ж истинж. всакъ же иже естъ отъ йстины послоущаеть гласа моего. гла емоу Пилатъ. что есть истина. и се рекъ пакът изиде къ Июдео мъ. и гла имъ азъ ни едино же ви 92. ны обрътан вы немы. есть же объгчат вамъ да единого вамъ отъпоущья на пасхж. хощете ли да отъпоущж вамъ пра Ию

отъпоущіж на пасхж. хощете ли да отъпоущіж вамъ пра Ию дѣеіска, възъпиша же вси глжще, не сего нъ Варавж, бѣ же Варава разбоіникъ, тогда же Пилатъ поатъ Іса й би і, воіні же съплетъше вѣньць трьнѣнъ, й

възложиша на главж емоу. и въ ризж првирждынж облеко ша г. и прихождахж къ нем8 й глахж радоуісм. црю Йюдеіс къ. й быдхж и по ланитама, йзи де же пакът Пилатъ вънъ, и гла имъ. се извождж вамъ да раз8 мі ете ыко вь немь винъ не о брътанж. йзиде же Іс вънъ но са трынёнъ вёньць. й прёпрждь нжих ризж. и гла имъ се члкъ. егда же видѣша і архиереі й с лоугы. възъпиша глжще. ра спьни распьни. гла имъ Пила лать. поімъте вы й распынъте. азъ бо не ... мь винъг. отъвъщаща емоу Июдег. мъг законъ имамъ и по законоу нашемоу: длъжънъ есть оумръти ыко снъ бжиг творитъ са. егда же слънна Пи латъ, се слово Убогаса и въниде въ преторъ пакъг. и гла Ісви отъ кждоу еси ты. Іс же отвъта не створи емоу. гла ем8 Пила тъ, мнъ ди не отъвъщаещи не въси ли тако власть имамь распати та. отъвъща Іс не и маши области на миъ нико е́а же аще не бъл ти дано съ въл 93. ше. сего ради пръдавън ма ва щи гръхъ иматъ. отъ толь Пи латъ искаще поустити г. Июде і же въпимаж глжще аще сего п8стиши нѣси др8гъ кесаре

ви. Пилатъ же слъщавъ та словеса, извеле вънъ Іса, й съ де на сждищи. на мъстъ на рицаемемь Лотостратж. Е врегски же Голъгана. бъ же въ патъкъ объдъ годоу. бъ же година . т. и гла Июдеомъ се пръ вашъ, они же въпимхж вызыми вызыми распъни г. гла ймъ Пила тъ цра ли вашего распынж. отъвъщаща архиерет не и мамъ цра. тъчинж кесара. то гда же пръдастъ і имъ да и ра спынжть: ~ ева е ю Ма *) Въ онов. видъвъ Июда пръдавъ èго. ыко осждиша і раскаы въсм възврати л сребръникъ. архиереомъ. й старьцемъ гла. съгръшихъ пръдавъ крь вь неповиньнж. они же ръ ша. что есть намъ ты оузьри ши. и поврыть сребро. вы цркви отиде. и шъдъ оудависа. архи ерет же пригмъще сребро рѣша. нѣстъ достоіно. въло жити его въ каръванж. поне же цъна крыви естъ, съвътъ же створьше коупиша имь се

^{*)} Въ низу этой страницы подъ строкою приписано въ четырехъ строкахъ слѣдующее:

се же и си на сты пать: Въ оно в съвъть сътво риша архиереи и кънигъчиа, и старъци людъ... на Іса. како да оубиктъ и и съвазавъше ѝ ведош.... и пръдаша 1. Понтъскоумоу Пилатоу игемоноу.

ло скждыльнице въ погръба ние странынымъ. тъмъ же на речеса село то село крыви. до се го дне. тогда събъюстъса слово приъ Исапемь глжщъмъ. ѝ

- 94. прий . Л. сребрьникъ цѣнж цѣне наго. его же цъниша отъ сновъ Излвъ, и даша а на селъ скуде льничи, ыко же съказа миъ ть. Іс же ста прыдъ йгемономъ. й въпроси ігемонъ гла. ты ли è си цръ Йюдеіскъ. Іс же рече ем8 ты глеши, й егла на нь глахж. архиерег ѝ старьци. ниче со же не отъвъщавате, рече е моу Пилатъ. не слънши ши ли коли ко на та повъланть, й не отъвъ ща имъ ни къ единомоу же глб. тако дивитись гемоноу зъло на всакъ лнь, великъ объща бъ ге моноу. отъпущати народу съ вазьны его же хотъхж, имъще бо тогда съвазьны нарочита, нари цаемаго Варавж. събравъшемъ же са ймъ. рече Пилатъ кого хощете
- са имъ. рече Пилатъ кого хощете отъ обою да отъпоущж вамъ. Варавж ли или Іса нарицаемаго Ха. въдъше бо. шко зависти ради пръдаша г. съдащю же емоу на сждищи. посъла къ немоу же на свош глжще. ничто же тебъ ѝ правъдъникоу томоу. много бо пострадахъ дъньсь въ съ нъ ето ради. архиерег же ѝ ста

рьци навадиша народъг. да ис просать Варавж. Іса же погоу бать, отъвъщавь же гемо нъ рече имъ, кого хощете отъ обою. да отъпущж вамъ. они же рѣша Варавж. гла имъ Пи латъ. что створж 168 нарица èмоум8 Xōy. глаша вси да ра спать бждеть. гемонь же 95. рече имъ. что сь зло створи. они же из лиха выпинхж глжще. да распать бждеть, видъвь же Пилатъ мко ничесоже оуспъетъ. нъ па че млъва бънваетъ, приимъ водж оумъ ржив првдъ народомъ гла. недостоїнъ есмь крыви правыды наго сего. вы оузьрите. ѝ отъвъща ша вси людие и ръша, крызь его на насъ й на чалъхъ нашихъ. тогла отъп8сти имъ Варавж. Іса жи би въ пръдастъ ймъ. да распынжтъ. тогда воіни гемонови прѣімъше Іса на сждищи, събраша на на всж спирж. ѝ съвлькъще и хламидо нж чрывенонж облъкоша г. й съпле тъше въньць трынънъ. възло жиша на главж есо. и трысть вы де сницж его. й поклоньшесь на колъ ноу пръдъ нимъ. ржгахжса ем8 гыжие, радоука црю Йюден скъ. и плюноувъше *) на нь.

приаща трьсть и бишхж 1

^{*)} Между в и ш было на, но соскоблено, въроятно, прежде чъмъ написано ше.

по главъ. ѝ егда поржгашаса е моу. съвлъкоша съ него хла мидж. ѝ облъкоша и въ ризъи сво а. и ведоша і на распатие. исхо даще же обрътж члка Керинъ іска. именемъ Симона. семоу за дъща понести крстъ его: ~ · вва в Ф Мар гла на Bъ оно $^{\overline{B}}$. воіни ^{имъще} ведош Δ $I\overline{c}$ а. на дворъ Капафинъ еже естъ преторъ. и призъваща всж спирж. ѝ облѣкоша і*) ша на нь съплетъше трьнънъ въ ньць. ѝ начаша цѣловати и радоу іса црю Июдеіскъ, й бишхж і трьсти іж по главъ, й пльвахж на нь. и покла 96. нахжса емоу. и егда поржгашась è моу. съвлъкоша съ него пръпржд ж. й облъща и въ свой ризъи, й изве доша і да і распынжтъ. й задъша мимоходащю едином Симоноу Керинънин в. иджщю съ села. обю Александьров в Роуфов . да вызы метъ крстъ его. и приведоша і на мъсто Голъгава. еже естъ съка заемо Краниево мъсто. и дамхж е моу пити одътъно вино. онъ же не п риатъ е ѝ распынъще г. раздълиша ризы его и меташа жръбпа о на. кто что вызыметъ. бъ же година г и распаша 1. й бъ напсание винъ его. напсано се цръ Йюдексъ. й съ нимъ распаша ина в разботника. еди

^{*)} облѣкош А 1: написано по подчищенному.

ного о десняня а дроугаго о лѣвяня ѐго. ѝ събыстъса псаноѐ ѐже глетъ.

— ѝ съ безаконьникома причьтенъ быстъ. ѝ мимоходащег хоулѣхж г покъгванжще главами свогми. глж ще. оува разараат прквь. ѝ трь ми дньми съзидаа спсиса. ѝ са мъ съниди съ крста. такожде ѝ архиерег ржгахжса съ кънижъни къг. др8гъ къ др8гоу глахж ѝны спе. а ли себе не можетъ спсти Хъ пръ Излвъ. да сънидетъ нънно съ кръ ста. да видимъ й вѣрж имемъ: —

въ па $\varepsilon \varepsilon \alpha^{\overline{r}}$ \overline{z} $\overline{\omega}$ $M\alpha^{\circ}$ $r \Lambda \overline{\alpha}^{\overline{B}}$ \overline{r} . $\overline{\Lambda}$. $\overline{\varepsilon}$.

Въ онов. пришъдъте вони на мѣ сто. рекомое Голъгафа. еже нари цаетъса Краниево мѣсто. да ша емоу оцьтъ пити. съ злъчи к съмѣшенъ. ѝ вькоушъ не хо тѣате пити распънъше же раздълища ризы ето ѝ метаща жрѣ

97. бий. 1 сѣдъше стрѣжахж 1 тоу. и положиша врьхоу главы е́го. винжего написанж. се естъ то цръ Йюде іскъ. тогда распаша съ нимъ в разбоіника. е́диного о̀ деснжіж. и единого о̀ лѣвжіж. мимохода ко щей же хоулѣхж 1. покываїжще главами своіми. и глжще. оува ра сарайі црквъ й трьми дньми съ зидайі. спсиса. аще снъ бжій е́си сълѣзи съ крста. тако же и архи е́реі ржгаїжщеса и съ кънижъници віть вето сълѣзи съ крста. тако же и архи е́реі ржгаїжщеса и съ кънижъници віть вето сълѣзи съ крста. Тако же и архи е́реі ржгаїжщеса и съ кънижъници віть вето сълѣзи съ крста. Тако же и архи е́реі ржгаїжщеса и съ кънижъници віть вето сълѣзи съ крста. Тако же и архи е́реі ржгаїжщеса и съ кънижъници віть вето съ крста.

й старьци й варисет архиерет глахж. инът спе. себе ли не можетъ спети. аще пръ Излвъ естъ. да сълвзетъ въне съ крыста й върж имемъ емв. оупова на ба да избавитъ т нънга. аще хоще тъ емоу рече бо тако снъ вжи естъ. такожде и разботника распата

- та съ нимь поношаста емоу. отъ 5 а же годины тъма бы стъ по всег земи до б тыа го дины. при б тъи же годинъ въ зъпи Іс гласомъ велиемь гла. и ли или лима^{мъ з}савахъюани. еже естъ бе бе мог почто ма еси ос тавилъ. ини же етери отъ стой щихъ т8 слышавъше. глахж. га ко Илинж зоветъ тако и абие текъ е динъ отъ нихъ. и примъ гжбж и нь оцьта. и вызнызъ на трысты напавше г. а прочи глхж не дъ і да видимъ. аще придетъ Или га спеть его. др8гы же примъ ко пие прободе емоу ребра. и изиде вода й крывь. Іс же пакы възъпи гласо мъ велиемь. й йспости дхъ. и се опона катапетазма прквынам раздраса съ вън
- 98. Шъныто крам до нижъныто на двое. ѝ земым потрасеса. ѝ каме ние распадеса. ѝ гроби отврьзо шаса. ѝ многа тълеса почива жщихъ стъихъ. санътъ въсташа. ѝ ошъ дъшег ѝз гроба по выскрысновении е го выниджоша въ стъ градъ. ѝ ыви

шаса многомъ. сътьникъ же и йже бъхж съ нимь. стръгжще й Ica видъвъше тржсъ в бывъшаю оубогаша са. зѣло глжще въ йстинж бжиг снъ бъ: ~ ева н ю Лоу гла z і. Въ оно B . ведена бъста съ Ісмъ и на в злодъм оубитъ. и егда при доша на мъсто нарицаемое Краниево. т8 і распаша его и злодъм. ового 8бо о деснът. а дрбгаго о лъвътточно. ра спаша. Іс же глаше оче отъп8 сти имъ не въдатъ бо са что тво раще, раздълъжще же ризъг èго меташа жрѣбиа. и стою хж людие зьраще, подража хж же пкънази глжше съ ними. ины есть спсль да спеть и см. аще съ ёстъ \overline{X} т снъ бжиг. избранъ $\overline{0}^{n}$ $\overline{6}$ и рж ганжщех^жсмем емоу и воіни пристж хода панжще. ѝ оцьтъ емоу приданж ще. ѝ глжще. аще ты е пръ Июде іскъ. спсиса самъ. бъ же й напса ние напсано надъ нимь, кыни гами Еляньскыми й Римъскы ми ѝ Грьчъскыми. съ естъ прь Й юдеіскъ. единъ же отъ объщен8 ю злодею хоулеше і гла. аще ты еси Тъ списа самъ и нъг. отъвъщавъ же др8гъ пръщаше емоу гла. ни ли ты бошиса Ба. гако въ томь же осжждении еси. нъ въ оубо въ правьдж. (Достоинать бо. тже дълаховъ. въспри емзевъ. А сь ничего же зьла сьтворь. и глааше Исви. Помани ма ги егда

придеши въ црствие си. И рече емоу Исъ. Аминъ гля тебъ. дынесь съ мною бждешй въ раи. Бъ же година ъко шестаа. и тъма бъг по вьсеи земи. до годины девятыны, слън'цоу мръкьшоу. и катапетаз'ма. црковъ наа раз'д'раса на двое. Ж горън до низоу. и възглашь Исъ гласомъ велиемь рече. Оче въ ржив твои предаж дхъ мои. И се рекъ издыше. Видъвъ же сытыникь бывъщее. прослави ба гла. въ истиж члкь сь правьденъ бъ. і въси пришедъще и на позоро сь. видаште бъванжщаа. бижще пръси своњі въз враштаах жса. Стовахж же выси знаеми емоу. из далече. и женъ въшедъшања сь німъ $\ddot{0}$ Галілета. и зърташта сіхъ.) *)

99. На 8трыя же ^{6ж} е[°]тъ по патъцъ. псано. въ нопыныхъ. кг. .

Въ вечеръ сжботъны. свитающи въ пръвж сжботж приде Марию Магдалыни. и дроугаю Марию видътъ гроба. и се бъюстъ тржсъ великъ. агглъ бо гнъ. съшъдъ съ нбе. и пристжпь отъвали камень отъ гроба. и съдъше на немь. бъ же зракъ его мко млъни. ѝ одежда его бъла мко снъгъ. отъ страха же его съ трасошаса стръгжщег ѝ бъща мко мрътви. отъвъта же агглъ ре

^{*)} Ватик. Ев. л. 105. Далѣе на утраченныхъ листахъ слѣдовали страстныя евангелія 9-е, 10, 11 и 12, евангеліе св. пятка и указанія на чтенія великой субботы.

че женама. не боюта въ са. въмъ нако Іса ищета распатаго, нъстъ съде. въста бо шко же рече. придъ та да видита мъсто. иде же лежа гь. и скоро шъдъши ръцъта оуче никомъ его. ыко въста отъ мръ твъихъ. й се вараетъ въг въ Галилег. тоу і оузьрите. се же рѣхъ вама. й ошъдъти скоро отъ гроба. съ стра хомь й радостиж велиенж. теко стъ повъдатъ оученикомъ его. егда же идъстъ повъдатъ оуче никомъ его и самъ $I\overline{c}$ съръте и гла. радоугтаваса. онъ же прис тжиьши асть са за нозь его. и поклонистъса емоу. тогда гла вма Іс. не богтаса, ильта повъдита брати моет. да иджтъ въ Галиле нж. т8 ма оузьратъ. иджщема же има. се едини отъ коустодиа при шъдъше въ градъ повъдаща архи ереомъ. вса бътвъщата. и събъраща са старьци. съвътъ же створьше сребро много даша воіномъ глж 100. ще. рыцъте како 8ченици его нощи кж. пришъдъше оукрадоша намъ съпащемъ. и аще се оуслъщано бждетъ оу гемона. мъ оувъщае мъг. и въг бес печалн створимъ. они же приімъще сребро. створи ша ыко же наоучени быша. и про мьчеса слово се въ Йюдеіхъ. до се го дне. Единъ же на десате оу

ченикъ. и мота въ Галилет въ горж гамо

же повель имъ Ic. и видъвъше по клонишаса емоу. они же оусжмынь шаса. й пристжпъ Ic рече имъ гла. дана ми естъ всака властъ на нбсе. й на земи. шъдъше оубо наоучи те. вса азъкъ крьстаще а въ и ма оца й сна й стаго дха. оучаще а блюсти елико заповъдахъ вамъ. й се а зъ съ вами есмь. вса дни до съконь чанил въка. аминъ: .:

- Мв септабра... днь начатькъ е ньдиктоу новое льто. Ева въ ли Въ оно $^{\overline{8}}$ въниде $I\bar{c}$ въ Назареоъ. вь немь же бъ вьспитьнъ. и вь ниде по объчаю вь днь сжботъ ны вь сънъмище, й въста чисть: й въдаша емоу кънигы Исага про и разгижвъ кънигы обръте мъсто идеже бъ псано. Дхъ гнь на мнѣ его же ради помаза мА. благовъстити нишимъ посъла ма. и цълити съкроушенъ срь цемь. проповъдатъ плъньни комъ отъпоущение. и слъпы мъ прозървние. отъпоустити съкроушенъта въ отърадж. про повъдати лъто гне приятьно.
- 101. и съгънжвъ кънигы. и въдавъ слоузѣ сѣде. и всѣмъ въ съньмищи очи бѣа *) ста зъраши на нь. начатъ же гла

^{*)} бѣаста: а приписано.

ти къ нимъ шко. днь сь събъістъ са пасание се въ оушию вашею. й вси послушаща ёго. й дивлъхж са словеси благольтьнь, и сходащихъ из оустъ его. ∻ EBA Aov 裔 Въ $\dot{\text{о}}$ но $^{\overline{\text{в}}}$ въставши Марига. $\dot{\text{и}}$ де въ горж. съ тщаниемъ въ градъ Июдо въ. выниде въ домъ Захаринъ. и цъ лова Елисавень й бъистъ ыко 8слъц ша Елисавеоь, цълование Мариіно. вьзиграса младеньць. радощами вь чрввв еа. и испльниса дхомь сты мъ Елисавеов. ѝ вьзъпи гласомъ ве лиемь и рече. благословена ты въ женахъ, й благословенъ плолъ чръва твоего. в отъ кждоу се мнъ да придетъ мти та моего. се бо га ко бъістъ гласъ пѣлованиы твое го въ оушию моею. вызиграса м ладеньць, рабощами въ жтробъ моег. ѝ блаженаю же въ рж атъ. како бждетъ съвръще ние гланъимъ еі отъ ги. и рече Ма рига. величитъ дійа мога та. въз радоваса дхъ мог о бав спсв мое мь. ыко призьрѣ на съмърение ра бы своей. се бо отъ сель блажатъ ма вси роди. пръбыстъ же Мари та съ невж тако $\overline{\Gamma}$. м $\dot{\overline{\mathbf{b}}^{\pi}}$ и възврати вж ВЪ ДОМЪ СВОІ: ~ ЄВОН В Ма ТЛАВ К Г. Въ онов въ слъдъ Іса идж народи мъ нози. отъ Галилей. и Докапели ы. й отъ Иерслма. Июдеа. и съ

онаго полоч Йердана. оузъръ 102. въ же народъ й вьзиде на горж. й тако съде пристъпиша къ нем8 оученици его. и отврызъ оуста сво ы оучаше а гла. Блажены нищий дхомъ. тако тъхъ есть црствие не бское. блажени плачжщегса. га ко ти оутъшатъса. блажени кро тъциі. мко ти наслъдатъ земь нж. блажени алъчжщег й жаждж щег правъдъг ыко ти насъгатъ са. блажени милостиви, ыко ти помиловани бжджтъ, блаже ни чисти срацемъ. шко ти ба 8 зьрат, блажениі съмиранжщег. га ко ти снове бжи нарекатьса. бла жениі йзгнаниі правьдъі ради. га ко тъхъ есть прствие ньское. блажени есте егда поносатъ вамъ. й ижденжть вы и рекжть вамъ. всакъ зълъ глъ, на въп лъжжще ме не ради. радоутесь й веселите са. ыко мьзда ваша многа есть на нбсехъ. 🚓 мъ т ста Епантима. Рече гъ. азъ есмь двърь, множ, ащекъ то вынидетъ спетъса. й вынидетъ й изидетъ. и пажитъ обращетъ. тать не приходитъ. нъ да оукраде тъ и 8биетъ. и погоубитъ. азъ придъ да животъ ймжтъ й лише имжтъ. азъ есмь пастоухъ добры. паст8 хъ добръ дшж свож за овъца пола гаетъ, а наімьникъ иже нѣ паст8

хъ. емоу же не сжтъ овца своа ви дитъ влька влька граджица. й оставлъе тъ овьца. и наімьникъ оъжитъ. пяко наімьникъ есть, и не оръжетъ о овьцахъ. азъ есмь пастоухъ до

- 103. бры. й знаж мой. и знажть ма мой. ыко же знаетъ ма опь и азъ знаеж опа. и дшж моеж подагаеж за овьца. й онъ овьца имамь. Аже не сжтъ отъ двора сего. и ты ми по добаетъ привести. и гласъ мог солъч шать й бждеть едино стадо. й е динъ пастоухъ * мъч ине епн єва^т б Ию а. въ оно быша сщению, пса въ па $^{\overline{\kappa}}$ \overline{e} не $^{\overline{a}}$ по велицъ дне \overline{w} пол8. Мъ рождьство бин ева то Лоу на втро съ въ онов въставъше Мариы. псав а сего жде, а се на литврыти ева в Мар Въ онов выниле Іс въ всь единж, жена же едина именемь Марта. прил тъ і въ домъ свой, й се ег бъ се стра именемь Мариы же и съ дъши при ногоу Ісоу слъщаще слово его. Марта же мльвише о мно зѣ слоужъбѣ. ставъши рече. ти не брѣжеши ли шко сестра мош еди
 - тве слоужьов. Ставыши рече. ги не брѣжеши ли шко сестра мош еди нж ма остави слоужити тебѣ. рыци оубо ет да ми поможеть. о тъвѣщавъ же Іс рече ет. Марта Марта. печешиса и млъвиши о мно зѣ. е́дино же есть на пользж. Мариш же благжж часть избра. шже не отъиметъса отъ неа. бъюстъ же е́гда глаше се въздвигъщи

гласъ едина жена. отъ на рода. рече емоу. блажена ы жтроба ношьшим та и съсьца таже еси съсалъ. онъ же рече. тъмь же оубо блажениі слышащеї сло во бжие и хранаще е: ~ Мв о · стаго И а н Аньиъј ева · Рече ть никто же свътильника выжегь псан 5 сж Лоук Мк поклоне 104. : нне чьстънаго древа. ева б... рече ∴ ть любаг опа. псач д сжб Ма°. м в покло ∴ по $\frac{1}{r}$ $\stackrel{\circ}{s}$ $\frac{1}{r}$ въ сж $\stackrel{\circ}{s}$ пръдъ въздвигомъ крста $\stackrel{\circ}{:}$ сва $\stackrel{\circ}{\omega}$ Ма $\stackrel{\circ}{o}$ рече $\stackrel{\circ}{r}$ ь люба оща пса $\stackrel{\circ}{u}$. въ $\frac{1}{2}$ сж $\stackrel{\circ}{s}$. Рече ть никто же вызидеть на нью. тъкмо съшъдъ съ несе снъ члскъ. *) и ыкоже Могси вьз несе зми въ пустъни. тако по добаетъ са вызнести споу члскоу м8. да всакъ въроумі. въ нь. не погъ бнетъ. но иматъ животъ въчънъ. тако бо бъ вызлюби мира. гако сна своего. единочадаго далъ еси вь ми ръ. да всакъ върбы въ нь. не погы бнеть. но имать животь въчъны. не посъла бо бъ сна своего въ миръ да сждитъ мироу. нъ да спетъса имъ миръ: ~ Мв гі поклоненне чьстьнаго крста вва т В Иба гла р в

^{*)} Слово соскоблено.

Рече гъ. любат дшж свож погоубитъ т. и ненавидат дша своей въ миръ се мь. въ животъ въчьнъмъ съхранитъ іж. и аще кто мнъ послоужить. по мнъ да ходитъ. й иде же есмь азъ тоу и слоуга мог бждетъ. и аще къ то мит слоужить. почь тетъ і оць. нънна дійа мою възмж тиса. и что рекж оче спси ма. отъ го динъ сей нъ сего ради придъ на годи нж сиж. оче прослави има твое. при де же гласъ съ нбсе. прославихъ. й пакът прославлж. народъ же сто **А** 1 слышавъ. глахж громъ бъютъ. ини глахж агглъ гла емоу. отъвъ ща Ic и рече. не мене ради гласъ съ бъл 105. стъ нъ народа ради. нънни сждъ есть мироу всемоу, нънна къназъ мира се го изгнанъ бждетъ вънъ. и азъ аще вь знесенъ бждж отъ земьа. вса привлъ кж къ себъ. се же глаше клепла коеж съмрьтин хотвше оумрвти. отъ въща кмоу народъ мъ слъщахомъ отъ закона. шко Хъ пръбъиваетъ въ въ къг. й како тъг глеши шко подобаетъ вьзнестиса сноу члскоумоу. й кто съ *) есть снъ члскън, рече же имъ Іс аще въ мало врема свътъ въ васъ естъ. ходи те доньдеже свъть имате. въроунте вь свъть да снове свъта бждете. $\stackrel{\cdot \cdot}{\cdot}$ Мв ді вьзвиженне коста на втро съ. $\stackrel{\cdot \cdot}{\cdot}$ єва $\stackrel{\cdot}{\omega}$ И ω а . пса $\stackrel{\cdot}{z}$ не по вели

^{*)} ст приписано.

- ∴ на литвргит єва от и ма гла рпо
 Въ оно съвътъ створиша архиерет и старьци людьсцит на Іса. тако да оу от вътъ т и привелоща т въ Пилатоу глама.
- бижтъ і й приведоша і къ Пилатоу глж ще. вызыми распыни. гла имъ Пилатъ, поимъте въ и распынъте, а зъ же не обрътам вь немь вины. Пилатъ же пакы гла къ Ісви. отъкждоу еси ты. Іс же отъвъта емоу не створи. гла емоу Пилатъ, мнъ ли не отъвъ шаещи, не въси ли ыко власть имамъ распати та . и власть имамь поусти ти та, отъвъща Іс не имащи области на мнъ никоей же, аще не бъл ти дано съ выше. Пилатъ же слъщавъ та слове са. изведъ вънъ Іса. съде на сждищи на мъстъ нарицаемъмь литос трава. Евреіскъї же Гольгава. бъ же параскевьгим пасцъ. година же бъ з.. и гла Йюдеомъ. се цръ вашъ. они же выпи тахж. вызыми вызыми распыни 1. гла и
- мъ Пилатъ. пра ли вашего распынж.

 106. отъвъщаща емоу архиерет. не има
 мъ пра тъкмо кесара. тогда же прфда
 стъ т имъ. да т распынжтъ. они же пот
 мъще т ведоща вы преторъ. и самъ си но

мъше і ведоша вь преторъ. й самъ си но са крсть. изиде въ нарицаемое крание во мъсто. еже глетъ са Евреіскъ Голъ гаоа. иде же і распаша. и съ нимь ина в сждоу и онждоу. по сръдъ же Іса. на пса же й титла Пилатъ. и положи на крстъ. бъ же наисано Іс Назаръни нъ. пръ Июдеіскъ. сего титла мно зи чьтоша отъ Июдеі. пако близъ

бъ мъсто града. идеже распаша Іса. и бъ напсано. Евреіскъї. п Грьчъскъї. й Роумъскъ . стоихж же при крстъ Іств мти его. и сестра мтере его Ма риы Клеофова. и Мариы Магдалы ни. Іс же видъвъ мтере. й оученика стомща его же люблеше. гла мтери жено се снъ твог. потомь же гла оу ченикоу, се мти твом, и отъ того часа полтъ нж. оученикъ въ свом си. по семь въдъ Іс тако вса юже съврыши шаса о немь. да събжджтьса къни гы. й пръклонь главж пръдасть дхъ. $\dot{\mathbf{M}}$ юде ^{i} же понеже патъкъ б \mathbf{b} . да не останжтъ на крстъ тълеса въ сж ботж. бъ бо великъ днь въ тж сжбо тж. молиша же Пилата. да пръбин тъ голени ихъ. й вызымжтъ а. придж же воіни. и прьвоумоу же пръбища гольни и дрегомоу распатоуме съ нимь. на Іса же пришъдъше. ыко видъша і юже 8мрьша. не пръби ша емоу голънию. нъ единъ отъ воінъ копиемь емоу ребра прободе й йзиде абие кръвь и вода. и видъ вы повъда. й истиньно есть повъда ние кго: ∻ (Mya ce'n e ye

ева В Лоу гла нг

Въ ов мольаше етеръ фарисеї Иса. да би влъ съ нимь. и въшедъ въ домъ фарисеов възлеже. И се жена въ градъ. ѣже бъ гръшьница видъвъший ъко възлежитъ въ храминъ фарисеовъ принесьщи алавастръ міра. и ставъши съ заді при ногоу

его. плачжился начать слъзами макати нозъ его. И власъ главът своет отпраате. и облобътзааше нозъ его. и мазааше муромъ. Видъвъ же фарисеи зьвавъ его. Рече къ себъ гла. сь аште би бъилъ прркъ. въдълъ. би оубо. Къто и какова жена. жже прикасаетъса емъ. жко гржшьница естъ. **Отъвъштавъ** же Исъ рере емоу. Симоне имамъ ти нъчто рещи. Онъ же рече оучителю рьці. Дъва длъжьника бъсте заимодавъцоу. етероу. единъ длъженъ бъ пътиж сътъ динарь. а дроугъи пытинж десать (= a пнатинж десать дроу --) *)

107. гъй. не имжщема же има въздати объма има отъда, которы ею паче вызлюбитъ. и отъвъщавъ же Симонъ рече. непьщюю тако емоу же ваще о тъм. онъ же рече емоу право сждилъ еси: и обращъса къ женъ рече къ Си моноу видиши ли сиж женж. водъ на нозъ мог не дастъ. си же сльзами омочи нозъ мог. и власы своими отъре. лобъзании мнъ не дастъ. си же отъ нели же вынидъ. не преста лобъвзавж щи ногоу моею. олвомъ главы мое а не помаза. си же муромъ помаза нозъ мог. его же ради глж ти отъп8 щанять са ен гръси мнози, шко мно го вызлюби рече же е отъпоущан тъсм тебъ гръси. и начаща възле жащи съ нимь глати в себъ. кто сь естъ шко і гръхъі отъпущаетъ. - рече женъ въра твом спеть та. иди вы

^{*)} Ватик. Еванг. л. 119.

миръ. _ мъ ді мка Харалн дрежнить его ϵ ва $\overline{\alpha}$ $\overline{\omega}$ Лоу рече $\overline{\Gamma}$ ь иже хо щетъ. псан s. не поста. мв кі стаго євс татна ева б Лоу къ * Рече гь своимь оученикомь, вынемъ те отъ члкъ. възложатъ бо на въг ржкы свой. й ижденжть пръда жще на съньмища, и тымыница. й ведомы къ прымъ и влкамъ. п мене моего ради. приключитъ же са пакы вамъ въ съвъдътельство. положите на срдцихъ вашихъ. не пръжде побчатись отъвъща ти. азъ бо дамъ вамъ оуста и мжд рость. ей же не могжтъ противити са и отъвъщати. вси бо противлъ іжщенса вамъ пръдани бжджтъ ро дители. и братиенх и родомъ и дроу 108. гы. и оумрьтвать отъ васъ. и бжде те ненавидими отъ всъхъ имене мо его ради. и власъ главъ вашей не погъюбнетъ вы трыпвии вашемы. сътажите дша ваша: ~ Мк кг ново : лъто и зачатие крстелю ева о Лоу к : въ оно въставъши. пса : а сего мв кл ∴ мұ́л Өєклы єва са ма°. рече ть притъ
 ∴ чж саж. тогда вподобиса црство нъское $:: \overline{I}$ дѣвъ. \overline{I} въ въ \overline{I} великъ і \overline{A} не \overline{A} \overline{W} пол \overline{A} . Мъ \overline{K} ке \overline{C} Романа \overline{I} въ \overline{B} \overline{B} \overline{B} \overline{C} \overline{A} . По пентико ∴ сти мв к преставление Ифа фео ∴ лога ева $\ddot{\phi}$ Ифа пса въ сж пентикости

^{*)} Съ боку при пяти строкахъ приписано: а не — евиге — серги — и ва-хоу.

∴ нжж. мѣ л Григора. ева т W Ма°. въ оно вь слѣ ∴ нама. МВ з гратора. ева со на ввоно вво с
 ∴ дъ Іса пса д сего*:
 ∴ мв октабра а Ананна апла. єва б
 ∴ пса г септабра. Мв г Дноннса епнскопа
 ∴ ева б ма гла рм
 Рече гь притъчж сиж подобъно естъ - прство нъское члкоу, коупьцю ищж щюмоу добра бисъра. иже обрътъ многоцъньны бисъръ. шъдъ прода стъ все имъние свое. елико имъше. й коупи пакът. подобъно есть пръ ство нъское. неводоу въвръженоу въ море. отъ всакого рода събъравъ шю иже егда йспльнисм. извлькъ ше і на краї. ѝ съдъше избраша добры а съсждъг. а зълъга извръгоша вънъ. тако бждетъ въ съконьчание въка. изиджтъ аггли й отължчатъ зълъг А отъ сръдът правъдънътхъ. и въвръ гжтъ въ пещь огнынж. тоу бжде тъ плачъ й скръжътъ зжбомъ. Гла имъ Іс разоумъете ли вса си. глаша ем8 ет $\overline{\Gamma}$ и. $\overline{I}\overline{c}$ же рече имъ. сего ради вса къ кънижъникъ наоучъса прстви ю нъскоум8. подобит^{са} чакоу домо 109. витоу. иже износить отъ съкро вища своего. новам и ветъхам. и бъ стъ егда съконьча $1\overline{c}$ притъчж си нж. првіде отъ тждоу, й приде въ очь ствие свое и оучаще м на сыньмищихъ нхъ: ~ мк г апла вомы, сва б нов сжщи поздѣ пса в. не по велицѣ дне.

∴ ик ні євалиста Лоу є сва б Лоу гла ргі Рече гь своімъ оученикомъ, слоуща

ал васъ мене слоушаетъ. и слоу шалі мене слоушаеть посълавша го ма. и отъмъталса васъ. мене са отъмътаетъ, а отъмътаеса мене, отъмътаетъса посълавъща го ма. възвратиша же са о съ радо стиж глжще. ги и бъси повиноу іжтьсь намь. о ймени твоемь. рече же имъ. видъхъ сотонж шко млъ ния съ нбесъ падъща, се дахъ ва мъ власть настжпати на зми а и скорьфиа и на всж силж вра жиж. и ничто же васъ не връди тъ обаче о семь не радоунтеса. тако дси вамъ повиноунатъса. радоуіте же са ыко имена ва ша напсана сжтъ на носехъ, въ тъ часъ въздрадоваса дхомь Іс. и рече исповъдан ти са оче ги не боуеси и земи. ыко 8тамъ еси се. отъ прѣмждръ их. и разоумьнъ и отъ кризъеси вса младеньцемъ. еі оче тако тако бътстъ. благоволение пръдъ тобоня: - Мъ ка оча наше го Иларна ева б Лоукъ \mathbf{B} ъ оно \mathbf{b} . стогаше $\mathbf{I}\mathbf{c}$ на мѣстѣ равь нъ. и народъ оученикъ его. и множъство много людиг. отъ вьсей Йюдей й отъ Йерслма. й помо

110. риш Турьска й Сидоньска. йже придоша послоушать его. йсцё лить
а отъ неджгь своих и стра жджщихъ отъ дхъ нечистыхъ йсцёлёхжса, й всь народъ йска

ше прикасатись емь. и сила из не го исхождаше и цъльше же вса. й възведъ очи свої къ оученикомъ глаше. блажениі ниіциі дхомъ тако ваше естъ црствие бжие. бла жениі алъчжщеі и нъіны, ыко въі насътитесь. блажени плачжие іса нъінга, гако въї высмъетеса. блажени бждете егда вызнена видатъ въ члци веда разлжча тъ вы и поносать и пронесжть йма ваше тако зло. сна члчскаго ради. въздрад8итесм въ тъ днь й вьзъигранте. ыко мьзда ваша многа есть на нбсехъ.

мв кг

Мкова брата гна ева б Июа. въ онов

онов по велицъ дне.

тим ва по велицъ дне.

тим ва по велицъ дне.

по велицъ дне.

по велицъ дне.

по велицъ дне.

по велицъ дне. 🗜 Рече ть своимъ 8ченикомъ, си заповъда ∴ Гь. азъ есмъ лоза. а вы рождие. пса^н по^н z не^л по_велнут дне.
 ö поля
 мт полбрл п Козмът н Дамнюна
 ева б Ма гла б о о Въ онов. призъва Іс оба на десате оу ченика свою. дастъ имъ власть на дстхъ нечистыхъ. да йзгона ть а. и целать всакь неджгь и въ сакж бользнь, си оба на десяте по съла заповъдавъ имъ гла. на пж ть азыкъ идъте. и въ градъ Сама рънъ не вынидъте. идъте пакъ 111. къ овьцамъ погъюбышимъ домоу

Излева. ходаще проповъданте глж ще, ыко приближись прствие нбе скоё. болащай цвлите. мрьтвы à выскръщате. прокажены т8не прилсте тоу не же дадите. ~ Мв н Мнхагла Гаври ла. сва о июа. пса д не по велицъ дне. мъ г. Иwа Злато8стаго. ева и и и и по велицъ дне ты азъ есмь двърь. пса $\frac{1}{n}$. $\frac{1}{n}$ сентьбра. $\frac{1}{n}$ дл апла Филипа. $\frac{1}{n}$ $\frac{1}{n}$ Ic видъ члка. псан въ e сжб по р8салияхъ. Мъ то расалихь. Мътора уюдотворьца св^га б Ма[°] пса^в а сего мъторова Вънесение Бпи вы прквъ. служъба пса^в и септабра. Мъток ке канме нъта. сва^г б Пфа пса^в г сж по велицъ дне мъто. апла Аньдреа. ева^г б Ма[°] пса^в. В не^д по р8салиахъ Мв декабра. д Варваръ ева б Мар н над ____ олащамн Въ онов идъще по Ісф народъ многъ и оугнетахж г. и се жена ёдина етера сжщи въ точени крьве. лътъ ві. и много пострадавъши отъ многъ врачевъ. й и ждивъши все свое добро. й ни единой по льза обрътъши. нъ паче въ горе въ падъши. слышавъши Іса. пришъдъ ши въ народе съзади прикоснжса ризъ ето. глаше бо. ыко аще прикоснясм понв ри зъ его спена бждж. й абие йсакнж источьникъ крыви ед. и разоумъ тъломъ шко цъетъ отъ ранъг. и а бие Іс ощющь в себъ. силж ишъдъ шжж отъ него. обращься въ народъ глаше. кто прикоснжса ризахъ мо

іхъ. й глаша ем8 оученици его. ви да народъ оугнътанжщъ та. и гле ши кто прикоснжса мів. й ози 112. рашеса видъти створынжых се. же на же оубогавъшиса. и трепещжщи въджици еже бъистъ ег. приде и при паде къ немоу. и рече емоу всж ис тинж. Іс же рече $\stackrel{\text{ен дъщи}}{\overline{\mu}}$ въра твога спе та иди съ миромъ: \sim м π $\stackrel{\text{и}}{\varepsilon}$ стаго она наше го Савъг. ε в ^{г} а $\overset{\text{ю}}{\omega}$ Ма ^{o} гла ^{в} раг Рече ть своимъ оученикомъ. вса мню предана сжтъ, оцемь могмь, и ни кто же не знаетъ сна. тъкмо оць. ни опа кто знаетъ тъкмо спъ. й емоу же велить снъ отъкрити. при дъте къ мнъ вси троуждажщенса и обръменениі: азъ вън покож. вызъ мъте иго мое на себа. и набчитеса отъ мене. шко кротъкъ есмь и съмфренъ срдцемь, и обращете поког дінамъ вашимъ. иго бо мое благо и бръма мое льгъко есть: « Мв пса септабра \mathbf{M} $\mathbf{\dot{b}}^{\overline{\mathbf{n}}}$ гг. Евьстатию. ева $^{\overline{\mathbf{r}}}$ $\mathbf{\ddot{w}}$ Лоу $^{\overline{\mathbf{k}}}$ пса $^{\overline{\mathbf{n}}}$ $\overline{\mathbf{k}}$ се птабра. мт ка Кънесение стат кца ека пса в септабра. мт кв Настаси а. ева пса въ д сж Ш Ма предъ стъ мі оцн пама стъімъ првоцемь єва \overline{a} \overline{b} по ресланихъ сж \overline{b} пр дъ рождьствомъ Хвомъ. ева W Лоу пса в сж въ не пръдъ родьствомъ Хвомъ пама оцемъ ева б Ма Кънигъ рождьства Іс Хва. сноу Да выдова. сноу Аврамлъ. Аврамъ ро

ди Исака. Исакъ же роди Имкова. И мковъ же роди Йюдж и братиж его. И юда же роди Фареса и Зарра отъ Тама ръ . Фаресъ же роди Еф^врома. Еф^вромъ же роди Ар^аама. Арамъ же роди Ами надава. Аминадавъ же роди Насона.

Насонъ же роди Воаза отъ Харавъі. Во е

113. 03ъ же роди. Овида отъ Р8тъ. Ови дъ же роди. Иесен. Иесен же роди Дла пра. Ддъ же пръ. роди Соломона отъ Оуринъма. Соломонъ же роди Роводма. Роводмъ же роди Авида. \mathbf{A} ви \mathbf{a} дъ же роди \mathbf{A} с \mathbf{a} а. \mathbf{A} с \mathbf{b} ъ же роди \mathbf{A} асафата. Асафатъ же роди Иоро ма. Йоромъ же роди. Озиж. Озим же роди Иотама. Иотамъ же роди Ахаза. Ахазъ же роди. Иезекиж. Йезеки ы же роди Манасиня. Манасиы же роди Амоса. Амосъ же роди. Йоси нж. Иосин же роди. Иохонинж. и бра роди тиж его. вь пръселение. Вавилонь ское. по пръселении же Вавилонь сцъмь. Иохониы роди Салатиілъ. Салатиль же роди. Зоровавелъ. Зоровавель же роди. Авиюда. Ави юдъ же роди ^еАлиакима ^еАлиаки мъ же роди. Азара. Азаръ же роди. Садока. Сакокъ же роди. Ахима. Ахимъ же роди. Елиоудж. Елиоудъ же роди. Елиазара. Ели азаръ же роди. Матоана. Мать ванъ же роди Иыкова. Иыковъ же роди Ийсифа. мжжа Мариг

на. из ней же родиса Іс. нарица емъ Xъ. всъхъ же родовъ. отъ Аврама да Двда. родъ. дг. и отъ Дда до прв селению Вавилоньского, родъ. ді. й отъ пръселению. Вавилоньска го до Ха родъ ді. И Хво же рождь ство сице бъ. обржченъ же бывъ ши мтери его Мари Ийсифо ви пръжде даже не сънасте са. обрътеса имжщи вь чръвъ отъ дха ста. И спот же мж жъ ей правьдьнъ сы. й не хота 114. обличити. е . въсхотъ таг. поу стити ж. сице же емоу съмъщ льшю, се агглъ гнь вь сънъ мви са емоу гла. Ийсифе споу Двъ. не оубоіса приати Мрим женъ своеа Мариа. рождышее бо са вь нег. о тъ дха естъ ста. родитъ же снъ. й наречеши има емоу Іс. тъ бо спеть люди свой отъ гръхъ ихъ. се же все бысть. да събждетьсм ре ченое отъ ги промъ глжщьмъ. се дъ ва приметъ вь чръвъ. и родитъ снъ. й наречетъ има емоу Еман8 йль. еже естъ съказаемо съ нами Бъ. въставъ же Ийсифъ отъ съна. створи шко же повель емоу агглъ гнь. приатъ женж свогж. й не зна гаше е́а. доньдеже роди снъ свог прывъньць. и нарече йма ем8 Іс. на вечерьне рождьства Хва ева б Лоу Въ оно изиде повелъние отъ кесара Авьг8ста. напсати всж вь

селенжых. се напсание быстъ пръвое вла джщюмоу Сириенж Куриенж. й йдъ хж вси, къждо напсатъса въ свој градъ. вьзиде же Ийсифь. отъ Гали лен из града Назаретьска. въ Йюде ж въ градъ Двъ. иже нарицаетъса Виоьлеомъ за не же бъаше отъ домоу и отъ очьствии Два. напсатиса съ Мариент. обржченом емоу женом. сжщеж непразнож. бысть же кг да бъста тоу. испльнишаса дни е родити ет. и роди стъ свои прывънь ць. й повитъ і. й положи вь гасльхъ. за не не бъ има мъста въ обитъли. и бъхж пастоуси въ тог жде странъ. бьдаще и стръгжще стражж нощь нжыж. о стадъ своемь, и се агглъ гнь 115. ста вь нихъ. и слава гна осига А. и оубогашаса страхомъ велиемъ. и рече имъ агглъ не болтеса. се бо благовъстоун вамъ радость ве лиж. шже бждеть всемь людьмь. тако родиса вамъ Xъ Гъ. отъ дъвы въ гра Двъ. и се вамъ знамение обращете мла деньць повить. " лежащь въ гасле хъ. и вь незаапж бысть гла съ аггло мъ. множъство воінъ нбсныхъ. *) слава въ въшънихъ боу. и на земи миръ вь члцъхъ благоволение. и бысть ыко отидж^{оща} отъ нихъ

^{*)} съ боку у трехъ строкъ приписано:

хвала — щиихъ — ба и глжщ — ихъ.

аггли на нбо и члци. пастоуси рѣ ша дроугъ къ дроугъ. прѣидѣ мь оубо до Виоьлеома. и видимъ глъ сь бъвъщиг. иже Гъ съказа оща и отъщавъща намъ. и придж подвигъщеса. и о брѣтжоща Маринж селащж же Йссифа. и мла

- деньць лежащь вь гасльхъ. видѣ вьше ** съказаша о гласѣ. " о гланѣмь ймъ о отрочате семь. и вси слы шавъшет дивишаса о гланътхъ. отъ пастоухъ къ нимъ. Мари гаже съблюда ше вса глът сиа. сълага жщи вь срдци своемь.
 - и възвратишаса пастоуси.

 славаще й хвалаще ба. отъ вь

 съхъ мже слъшаша видъша.

 мко же глано къ нимъ бысть ко И егда

 испльнишаса и. днъ да обръжж

 тъ г. наръшаже има емоу Іс. наре

 ченое аггломъ пръжде даже не

 зачатъса въ чръвъ. и егда испль

 нишаса дние очищению. по за

 коноу Мосеовоу. Възнъса отро

 ча въ Йероуслмъ поставити пръ

 дъ гъмь. мко же естъ пса въ зако
- 116. нѣ гни. тако всакъ младены мжжьска в по лоув. развръзай ложесна сто гви наречетъ й дати жрътвж по реченоумоу въ законѣ гни. в гръ личища. то ли в пьтеньца голжби на. И бѣ члкъ въ Ерслмѣ. емоу же има Сьмеонъ. члкъ съ правъдивъ и чьстивъ. чай оутѣхъ Излвъ то дяъ бѣ емоу отъ

Za

въщано дхомъ стымъ. не видъ ти съмръти прѣжде даже не види тъ Ха гны. и приде дхомъ въ пркъ въ. и егда оувъдъ въвъдоста родителъ. отроча Іса. створити има по объ чаю законьноумоу о немь. й тъ приатъ і на ржкоў своёю й благо слови Сьмеонъ ба и рече. нъина отъ поущаещи раба твоего влко по гл8 твоемоу съ миромъ. гако видъ стъ очи мог спение твое, еже е си оуготовалъ прѣдъ лицемь всёхъ людиг. свётъ въ отъкрь вение азыкомъ, и слава люди и твойхъ Излю, й бѣ оць мосинь его и мти его чюдыщась о глемыхъ о немь. и блгсви и Съмеонъ. и рече къ Марии мтери éго. се лежитъ сь. на пада ние и на въстание многомъ въ Изли. и въ знамение прърочьно. и тебъ в самог дшж придетъ орж жие да отъкрънжтъсм отъ многъ срдць помъщление. и бъ Аньна прчца. дъщи Фанаилева. отъ ко лъна Асурова. си заматоръвь ши вь дьньхъ мнозёхъ. живъ ши съ мжжемъ. д льтъ. отъ дъ вьства своего. и та въдова до п и \bar{A} льть. мже не охождаше отъ 117. цркве постомъ й молитвож. слоужащи днь й нощь. и та вь тъ часъ приставъши исповъдаще см гви. и глаше о немь. всемъ ча

жщимъ избавлению въ Ерлмъ.

й ыко съконьчащась вса по за коноу гню. възвратишаса въ Галиленж. въ градъ свог Назаре еь. отроча же растыше и кръ плъщеса. ахомъ и испльныйса пръмж дрости. и блгдъть вжим бъ на $\frac{1}{1}$ Немь. $\frac{1}{1}$ на $\frac{1}{1}$ втро $\frac{1}{1}$ рождьства хва $\frac{1}{1}$ втро $\frac{1}{1}$ не $\frac{1}{1}$ стъхъ оць пръдъ рождь ствомъ. В полв. а на литоур Ісоу рождышюсь вь Виолеомъ Июденсцъмъ. въ дни Ирода цра. се вльсви отъ въстокъ придж въ Ерлмъ глжще, къде естъ ро ждыса пръ Йюдеіскъ. видъхо мъ бо звъздж его на въстопъ. й придохомъ поклонитъса ем8. оуслышавъ же Иродъ прь съма тесм. и всь Иерслиъ съ нимъ и събравъ вса архиереа и кънижь никъ людьскъва. й въпраща ше а къде Х раждаетъса. они же ръша емоу. вь Виньлеомъ Июденсцвив, тако бо псан кстъ промъ. и тъ Виоьлеоме земле Йюлова, ничимъ же мьныши е си въ влдка Йюдовахъ. ис тебе бо изидетъ влка. иже оупасетъ люди мож й Излъ. тогда Иродъ таі призъвавъ вльхвъі. йспъі та отъ нихъ врем пвльшамасм з въздъг и посълавъ а вь Виоьомъ рече. шъдъще испътанте извъ 118. стый о отрочати, егда же обра

щете е повъдите ми. да и азъ шъ дъ поклонжса емоу. они же посл8 шавъше пра идоша. и се звъзда жже видъша на въстоцъ. идъще пръдъ ними. доньдеже пришъдъ ши ста на врьхоу, идеже бъ отро ча. видъвъше же звъздж въздра довашаса радостиж велиеж зъло. и въшъдъше же въ храми нж. видъща отроча съ Мариенх мтериж его. и падъще поклони шаса емоу. и отврызъще съкро вища принесоща ем8 даръз. зла то й ливанъ. и змурьнж. и отъвъ тъ примъше въ сънъ. не възвра тишаса къ Йродоу. нъ инъмъ пж тьмъ отиджош. въ странж свож: ~

на втрик рождьст буа єва 👸 Ма° юшьдъщъмъ влъх вомъ. пса въ не по рождьствъ Хвъ въ сж по рождьствъ Хвъ єва ф Ма Въ онов. вь слъдъ Іса идж народи мнози. й йсцвли а вса и за пръти імъ. да не ывъ его створа тъ. да събждетъс Δ реченое про $\bar{\kappa}$ мъ Исаиемь глжщемъ. се отрокъ мог его же изволихъ. възлюбенъг мог. на немь же благойзволи дша мога. положж дхъ мог на немь. й сжаъ азокомъ възвъстить. не пръречетъ ни възъпиетъ. не оуслышить никто же на ра спжтикъ гласа ёго. трьсти съ кроушены не пръломить и

прыста вынымъщесь не оугаси
тъ. доньдеже възведетъ на по
бъдж сждъ. и на имь его. азъщи
119. оупъванятъ: ~

въ не по рождьствъ Хвъ ева б Ма Шшълъшемъ же вльхвомъ, се агглъ тнь въ сънъ пвиса Ийси фови гла. въставъ пойми отроча. и мтере его. и бъжи въ Егупетъ. и бж ди тоу доньдеже ти рекж. хощетъ бо Иродъ искати отрочате. да по гХбитъ е. онъ же въставъ по атъ отроча и мтерь его нощия. и отиде въ Егуптъ и бъ тоу до 8мрь тим Иродова да събждетъса ре ченое отъ га. промъ глжщемъ. отъ Егупта възъвахъ снъ мог. тогда Иродъ видъвъ шко поржганъ естъ отъ вльхвъ разгнѣвавъса зѣло. и посълавъ изби вса отрокъ сж ща въ Виоьлеомъ и въ всъхъ пръ дъ...ъ еа. отъ двою льтоу и ниже по времени еже испыта отъ вльхвъ. тогда събъистьсм ре ченое Йеремиемъ промъ глж щьмъ. гласъ оу Рама слъщанъ быстъ плачъ и рыдание и выплы многъ. Рахиль плачжщиса чадъ своїхъ. н не хотъще оутъшити са пако не сжтъ. во Оумрышю же Иро доу. се агглъ гнь въ сънъ швиса Йй сифоу въ Егуптъ гла. въставъ пой ми отроча и мтеръ его. и иди въ землж Излевж. измръша бо ищж

щег дій строчате. Онъ же въставъ по атъ отроча и мтерь его. и выниде въ земля Излвя. слышавъ же како ÷ Архи лаг прыствоуетъ въ Йюдеи. въ Йрода мъсто оща своего. Ябомса тамо и ти. въсть же примъ въ сънъ. О тиде въ страня Галиле....як.

 : М т еньвара а Обръзание га наго Іс Ха
 : н Василита. єва б Лоукъї гла д Въ онов възвратишаса пастоуси славаще Ба в хвальще : ОТЪ всёхъ гаже слышаща й ви дъща, како же глано бъктъ къ ни мъ. и егда испльнишаса . п. днь да обръжжтъ 1. наръша чено бъл има емоу Іс. нареченое аггломъ пръжде даже не зачатъса въ ч ръвъ отроча же растъше й кръ плешеса дхомъ. и испльнейса пре мждрости. и бледъть бжим бъ на немь. й хождаста родитель его. по вса лъта въ Ерслиъ. въ празни къ пасцъ. и егда быстъ бі лътъоч. въходащемъ имъ въ Ерсимъ по обълчаю празника. и коньчавъ

шемъса дньмъ. высвращающе
мъса имъ. оста отроча Іс въ Ерлмѣ
и не чюста родителѣ его мынѣвъша мосноъ и м
же и въ дружинѣ сжща. придоста
днии е. и искаста его въ рождении
и въ знании. и не обрѣтъша его въ
звратистаса въ Ерлмъ. вызиска
юща его. и бъюстъ по трыхъ дны
хъ обрѣтоста и въ цркви сѣда
ща по срѣдѣ оучитель. и пос
лоушающа и въпрашающа
а. оужахюса вси послоушающе
и его о разоумѣ. и о отъвѣтѣхъ е
го и видъвъша и дивистаса. и рече

121. г его о разоумъ. и о отъвътъхъ е къ немоу мти его. чадо что ство ри нама тако, се оць твог и азъ ск рьбаща искаховъ тебъ. и рече къ ни ма, что како искаста мене, не въ ста ли. гако еже есть отъ опа моего. вь тъхъ достоить ми быти. и та не разоумъста гла. иже рече има. и съни де съ нима. и приде въ Назаревь. и бъ повиноуаса има. в мти его. вса съ блюдаше глы сиа въ срдци свое мь. Іс же спъше прумудростинж. и тъломъ. \vec{n} блгдътинж. \vec{o} тъ \vec{b} а и члкъ. \vec{c} км пръдъ къленні \vec{e} ва \vec{b} къленні \vec{b} к Въ оно^в. приде Иwа^в крсттель. пропо въдам въ поустыни. гла покате са приближиса. прствие нбское. съ оубо естъ реченъ Исагемъ промъ. глжщымъ. гла^с выпинжща въ поустыни.

— глжщьмъ. гла выпижща въ поустыни. оуготовате пжть гнь. правът творите стьза его. самъ же Йwа ймъше ризж

своїм. Отъ власъ вельбжждь. И помсъ 8 снимнъ О чръслъхъ его. Вдь же его бъ пржзи и медъ дивиг. тогда исхожда ше къ немоу. Иерлмъ и вса Июдем. И вса страна Йюденскам. и крыщахжса въ Ерданьсцъ ръцъ. Отъ него исповъ дажще гръхы свой: — не пръдъ къ вленин ева В Мар гла а зачало. егван ТС Хва сна бжим. Ме е стъ пса Въ прохъ. се азъ посълж аггла своего пръдъ лицемъ твоимъ. Иже оуготовитъ. Пжть твои гла въпин предъ гобож щаго въ поустыни. Оуготовите пж ть гнь. правы творите стъза его. бъюстъ же Ифа кръста въ поустыни проповъда крыщение на покаание

122. въ отъпоущтение гръхомъ. и исхожда ше къ немоу вса Июдеіскаю страна. Ие рслатене и крыцахжсь вси. въ Ерда нъсцъ ръцъ отъ него. исповъдаж ще гр \pm хы сво \dot{a} . б \dot{b} же \dot{M} w $\dot{a}^{\overline{H}}$ обльченъ власы вельбжжди. й поысь оусниы нъ о чръслъхъ его и ъдь его ов пржзи. и ме. дъ дивиг. и проповъдаще гла граде тъ. кръпли. мене въ слъдъ мене. ем8 же нъсмь достоинъ. поклоньса раз дръшити ремене сапогоу его. азъ 8 бо крыстихъ вън водоня. а тъ крысти тъ въ дхомь стъимъ: ∻ на вече ∴ рие стъіхъ ефифанні ева то Лоу к Въ въторое же на десате лъто владън чьства Тивер"а кесара. обладанжщю Июдеет Пилатоу. Понтъскомоу и четврътовлась ствоунжщю Галилеенж Ирод8 Фили

поу же братоу его. четврьтовласьств8 нжщю Итуриенж. й Страхонитъсконж стра нож. й Лоусанием. четврьтогласьс твужщю Авилиниеж. при архиере т Аньнъ и Капафъ. бъютъ глъ вжиг къ Ишай споу Захариноу, въ п8стыни, и при де въ всж странж. Йерданьскът пропо въдай крыщение. на показние въ отъ поущение гръховъ. ыко жеесть псан въ кънига хъ слово. Исанемъ промъ глжщьмъ. гла вышижщаго въ поустыни. оуготован те пжть гнь. правън творите стьза его. всака дьбрь испльнитъса. и всака гора. и хлъмъ съмъритьса, и бжджть стръпъ таниы въ праваы. и остри пжтие гла дъци и оузьритъ всака пльть спение ьжие. глаше же исходащимъ народомъ крьстащимъса отъ него. ищадию е хиднова. кто съказа вамъ бѣжати о тъ граджщаго гнъва. створите 860 плодъ достоінъ покаанию. и не начи нате глати в себъ ыко оца имамъ А 123. врама. глж бо вамъ. шко можетъ бъ отъ камению сего вызгвигнжти. ча да Аврамоу, юже бо т секъра при коре не. и дрѣво лежитъ всако 860 дрѣво. не творащее плода добра. посъканх тъ его. и въ огнь вымътанятъ, и въпраша хж і народи. глжще оучителю что с творимъ. отъвъщавъ же глаше имъ. имъй двъ ризъ да подастъ не имж щюм8. и имъл брашъна такожде да творитъ . придж^{оша} же й ^{же} мънтаре^и крь ститъса. п ръща къ немоу бчителю

что створимъ. онъ же же рече къ нимъ. ничто же боле повелѣнаго вамъ тво рите. въпрашашамахж же и воини глжще й мъ что створимъ. и рече къ нимъ. никого же не обидите и не оклеветал те. й достоіни бждете. объщаниі ва шими. чанжщемъ же людьмъ. й помъ шлыжщьмъ всымь въ срдцихъ своихь о Йманны еда тъ естъ Хъ. отъвъщаваше же Иша гла. азъ 8бо водож крыщж вы. йдетъ же кръпли мене. емоу же нъсмь до стоінъ отръшити ремене сапога его. тъ вы крьстить дхомъ сты мъ и огньмъ. емоу же лопата въ рж коу его и потръбитъ гоумно свое. й съберетъ пъщеницж вь житъ нипж своюж. а плъвъ съжъже тъ огньмь. негашжщимъ. мно га же ина повъта глаше къ людемь. — • егда ли бжуетъ постыны днь то се чь тн єва то Ма° пса въ сж пръ твленні. 🕆 на втросъ. стъіхъ ефифанні єва 🛱 🕉 Мар Bъ оно $^{\overline{b}}$ приде $I\overline{c}$ отъ Назареоа Галиле іскаго. $\dot{\mathbf{n}}$ крьстиса о́тъ $\dot{\mathbf{N}}$ wa $^{\overline{\mathbf{n}}}$ въ $\dot{\mathbf{N}}$ о́ рданъ. и абие исхода отъ водъг. и ви дъ разводащаса нбса. и дхъ ыко голжбь съхождаше на нь. і бысть гла^с съ нбсе. ты еси снъ мог вызлюны.

124. о тебѣ благоволихъ: ~ а на лн
тврьгні єва б Ма гла гі
Въ оно приде 1с отъ Галилей на Й
орданъ къ Йшану, крьститъса
отъ него. Йша же възбраныше е
м8 гла. азъ хощж отъ тебе кръс

титисм. а ли ты къмнъ идеши. отъвъщавъ же Іс рече къ немоу. остани нъини тако бо подобаетъ намъ исплънити всакж правъдж. тогда остави 1. крыць же са Іс вызи де. абие отъ водъ й се отвръзоща са емоу нбса и видъ дхъ бжи съхода шь ыко голжбь, и иджщь на нь. й се гла^с съ нъсе гла. се естъ снъ мог вызлюбены о немь же благоволихъ ~ Мт z. и w a крыститель ева w и w a Bъ оно ^{в} видъ Mwa ^{н} $I\overline{c}$ иджща къ себъ. и гла се агньць бжиг вьземы гръ хъ всего мира. се есть о немь же азъ ръхъ. по мнъ идетъ мжжъ. иже пръдъ множ бысть. ыко прывъе мене бъ. и азъ не въдъхъ его. нъ да ывитъса Излви. сего ради придохъ азъ и вь водъ кръста. и повъда Иман гла. нако видёхъ дхъ съходащъ, нако го лжбь съ нбсе. и пребыстъ на немь. и азъ не въдъхъ его. нъ пославъи ма. крыстить въ водф. ты мйъ рече. намь же оузъриши дхъ съ ходащъ. й пръбъиванжщъ на не -мь. съ есть крьс^таї дхомъ стъімъ. и азъ видъ и повъдахъ. гако сь ё стъ снъ бжиі: ~ сж по мвленніхъ сва Въ онов вызведенъ бъистъ Іс дхомъ ф въ поустынж. йскоуситъса отъ дипвола. й пощьствсь днъ м й нощи м. последь възалъка. и пристжпь йскоуситель рече емоу. аще снъ

еси бжиг. рьци да камение се хлъ 125. би бжджтъ. онъ же отъвъщавъ ре че. псан есть не о хльбь единомь жи въ бждетъ члкъ. но о всакомъ глъ исходащимъ отъ 8стъ бжиг. то гда і поять дишволь въ сты градъ й постиви и на вратъ прквынъмъ. и рече емоу, аще снъ еси бжиг, врызи са долв. псан бо естъ. шко аггломъ сво імъ заповъсть о тебъ. й на ржкахъ възъмжтъ та. да не когда прътъ кнеши о камень ногж свож, рече же ёмоу $I\overline{c}$ пакъ пса \overline{c} естъ. не искоусищи га ба своего. пакът поатъ и дипволъ. на горж вънсокж зъло. и показа ем8 вса прствим всего мира. и славж ихъ. и рече ем вса си тебе дамь. аще падъ по клониши ми са. тогда рече емоу $I \overline{c}$. и отъщи ди за ма сотоно. пса $^{\overline{u}}$ бо есть $r \overline{o} y$ $\overline{b} o y$ тво емоу поклонишиса. и тому единомоу послоужиши. тогда 1 остави в дим олъ.

— и се аггли пристжнаша къ немоу. и сл8 жахж емоу: ~ не по въленн ева то Ма гла н въ оно в слъншавъ 1с тако Иша пръда нъ бъюстъ, отиде въ Галилетж, оста вль Назареоь и пришъдъ вселиса въ Каперьнаоумъ въ поморие, въ пръдъ

ль Завлонихь. да сьождеться речено е Йсайемь промъ глжщьмъ. земь завоулоны и земым Нефьталимль. пжть мороу, об онъ поль Иордана. Галилеа азыкъ. людие съдащен въ тъмь. видъща свъть велин и съдащен

(Ев. W Ма $^{\circ}$ гла $^{\overline{B}}$ \overline{p} в Въ он. слъщавъ Иоанъ въ жаплишти дъла Хба посълавъ оученикъ своим рече емоу. ты ли еси градъи или иного чаемъ. Отъвъщавъ Исъ рече имъ. шедъще възвъстите Иоаноу ъже слыши те и видите. слѣпин прозиранж. хромин ходатъ. глоу си слышать. прокажени очищанятьса. мрът ви въстантъ. И блаженъ естъ иже не съблазнитъса о мьнъ. Тъмъ же исхо дащемъ, начатъ Исъ глати о Иоанъ наро дом. чесо изидосте въ поустъиных видътъ. трьсти ли вътромъ колъблемъи. Нъ чесо изидосте видътъ. члка ли въ макькъи ризы облъчена. Се иже макькат носатъ въ домохъ прихъ сжтъ. нъ чесо изидосте видътъ. пррка ли. еи глж)

126. вамъ й лише про. сь бо естъ о немь же псан естъ, се азъ посълж аггла пръдъ ли цемь твоимь, иже оуготовитъ пжть

^{*)} На слъдующихъ утраченныхъ листахъ должно было быть продолженіе мъсяцеслова съ евангельскими чтеніями конца января и почти всего февраля. Начало евангелія, занимавшее конецъ послъдняго изъ этихъ утраченныхъ листовъ, приводится по Ватик. ев. л. 141—144.

твої пр \sharp дъ тобо \sharp ж. ами $^{\sharp}$ глж вамъ. не въ ста въ рожденъихъ женами боли Иман крстель. мьниг же вь црствиг нбсцъ мь боли есть его. оть дни же $\mathbf{H}\mathbf{wa}^{\overline{\mathbf{u}}}$ крь ститель до сель. црство ноское нуди тъса. й нуждьни въсхътаежтъ е. вси бо проп й закони до Иман проръшаса. и аще хощете приати. тъ естъ Илига хота приати. имъа оуши слышати да слышитъ: ∻ Мв марта о. м. мкъ сван ф Ма гла 1 Рече ть притъчж сиж. подобьно естъ црство нбское. члкоу домовитоу. йже изиде за 8тра наатъ дълате ль виноградоу своемоу. съвъщавъ же цѣнж по сребрьникоу. на виногра дъ посъла а. и ишъдъ въ г годинж видъ инъ на тръжищи стомща. празны й тъмъ рече. идъте и вы въ виноградъ мог. и еже бждетъ правьда дамъ вамъ. они же идж. пакы же ишъдъ въ 5 й въ 1 годи нж. створи такожде. и въ единж ж же на десате ишъдъ обръте дроугый стойща празны. й гла имъ что стоите сьде всь днь пра зни. и глаша емоу. ыко никто же насъ не настъ. гла имъ идъте и вы въ виноградъ мог. и еже бжде тъ цѣна примете, вечер8 же бывъ шю. гла гднъ къ приставникоу ви нограда. призъва дълатель. и да ждь имъ мьздж. начънъ отъ послъ

дыникъ. до прывъккъ. пришъдъше и

же въ единжем на десате годинж. прими по пъназоу. пришъдъще і прывъе мынъхж си ваще приа (ти. и приыса и ті по пъназоу. и пріемъще ръптаахж на гедна глще. вко и си послъдънии. единъ часъ сътвориша. и равънъим намъ сътворилъ еси. понесъщиимъ. таготж дыне и варъ. Онъ же овъштавъ рече кь едіномоу ихъ. Дроуже не обиждж тебе. Не по пъназоу л съвъштахъ съ тобоня, вызым свое и идг. Хоштж же и семоу последънюмоу дати еко тебъ. или нъстъ мі лъть. сътворіти еже хоштж въ своихъ ми. Аше око твое лжкаво естъ. нъ азъ благъ есмь. тако бжджтъ последнии пръвии и пръвии последънии. мнози бо сжтъ зьвані. мало же избранъних. *)

(Міда марії Іс. благовъщение стей білі Марій. ев білоў глав а. Въ ов. зачать Елисавею жена Захарийна и тавійеся мідь е гліщи. Вко тако сътвори мынь гь въ дьни въ наже призьрь, отымти поношение мое въ члівхъ. Въ шестьи же мідь, посылань бысть архійль Гавриль біла. Въ градъ Галилейскъ, има емоў На зарею, къ дъв обржчень міжно, емоў же има Йосифъ ш домоў Дава. Има дъвы Марию. И вышедь къ ней айдль рече. Радоўися благодътьнаю гь съ тобоіж, бліна ты въ женахъ. Она же видъвыши и съматеся, о словеси его, й помышльше, како се білаеть

^{*)} Ватик. ев. л. 145. Далѣе на утраченныхъ листахъ были обозначенія енангельскихъ чтеній въ мартѣ между 9 и 25 числами и начало чтенія въ день Благовъщенія, приводимоє по Ват. ев. л. 146.

цѣлование. Й рече анђлъ къ ней. Не боиса Марие. Обрѣте бо благодѣт отъ Ба. И се зачьнеши въ чрѣвѣ и родиші снъ. и наречеши има емоу Исъ. сь бждетъ велиї. и снъ въшьнѣаго наречетъса)

127. и дастъ емоу ть бъ престолъ Дда оца его. и выприться въ домоу Инжо вли. въ въкъ. й прствин его не бжде тъ коньца, рече же Мариы къ аглоу како бждеть се мнъ йде мжжа не з . наіж. й отъвъщавъ агль рече еі. дхъ сты найдеть на та. и сила вышьны го остить та. тымь же и еже ро диши сто наречетъса. стъ бжиг. й се Елисавеоь жжика твом, й та зачать снъ въ старости своет. и семъ

в есть еі. нарицаемъ неплодъ ви. гако не изнеможетъ отъ ба вь сакъ глъ. рече же Мариы се раба гны. бжди мнт по глоу твоем в й отиде отъ ней агглъ. ~ Мв дприль г Авьтвха и Мет В пса г септабра Мв кг мка Гео рыгиы. ева пса вь Г сж по велиць дне. апла. Мар^к ева^г ю _. . . . _. M To H сжа по велнув дне Мв мана а пррока Еремня. Ева В Ма псано в ф нюна. В и Июа апла бгосло выча. ева в Нюа гла св Bъ оно ^{в}. стомхж при крстѣ Iсвѣ. ма ти его и сестра мтере его Марига Клеофова. и Марим Магдалъни. Іс же видъвъ мтере 8ченика стомща его же люблыше: гла мтри. се снъ тво

и. потомь же гла оученикоу се мати тво ы. и отъ того часа полтъ в оучени къ въ свою си. се естъ оученикъ по въламі о сихъ. и напса си. и въмъ ыко йстиньно естъ повъдание его. сжтъ же й ина многа мже створи Іс. ыже аще по единомоу псана бъва нжтъ. ни самомоу мынж всему мир8 вьмъстити пишемыхъ. кънига хъ амин: ~ Мъ в в Епнфаиа и Герьмана*) (Еўлие отъ Лоукы Въ врема оно. пристжильше къ Игсусоу оученици его ръша емоу ги наоучи ны молитиса. Тко же Иоанъ наоучи оученикъ своњ. рече же имъ. Егда молите са глите. Оче нашь иже еси на нбсехъ. да сватиться имя твое. да придеть црствие) 128. твое да бждетъ волѣ твом (м) ко на нбси и на земи, хлъбъ нашъ дневьны. даждъ намъ на всакъ днь. и оставн намъ гръхъ наша. и бо и сами оставлъемъ всаком8 длъжъникоу нашемоу. и не вьве ли насъ въ напасть, нъ избави нъ отъ непримяни. Й азъ глж вамъ. просите й дастъса вамъ. ищъте и обръ щете. тлъцъте и отъврьзетъса ва мъ. всакъ бо просм премлетъ. й й щы обращеть, и тлъкжщюмоу отъ

врызетьса, котораго же вась оца въс

^{*)} Утрачены листы съ мѣсяцесловомъ и обозначеніями чтеній послѣднихъ дней мая, всего іюня, всего іюля и всего августа, исключая только одного листка, заключающаго въ себѣ чтеніе на 5-е іюня безъ начала и за тѣмъ чтеніе на 15 іюня безъ конца. То и другое дополнено по Глаг. ев.

просить снъ свои хлеба. кда камень подастъ емоу. и ли рыбы. еда въ ры бы мъсто змиж подастъ емоу. ли аще просить айца. еда подасть ем8 скорьфия. аще оубо вы зъли сжще 8мфе те дамним благам дамти чадомъ ва (ши)мъ. кольми паче оць вашъ съ нбсъ дастъ дхъ благъ проса щиимъ оу него: ~ *) Рече гь ами глж вамъ. глко никъ же пров приатъ есть въ очьстви сво емь. въ истинж же глж вамъ. шко многъ вьдовица бѣта вь дни Илинъј въ Изли, егда заключиса не бо . Г. лъта и 5 мът. шко быстъ гладъ по всег земи. и ни къ единог же посъ ланъ бъистъ Илига, токмо въ Са ревьфытж Сидоньскжеж. къ женъ въдовици. й мнози бъхж прокаже ни въ Изли. при Елисег проч. й ни е линъ же отъ нихъ очистиса. тъ кмо Неоманъ Суринъ. п пспльни (шаса въси фрости. на сыньмищихъ слъ шаще сии. и въставъше изгьнаша й из града. и въса и до връха горъг. на неи же градъ ихъ съзьданъ бъаше. да бж и низьрынжлі. онъ же прошедъ по сръдъ ихъ идъаше. и въниде въ Капернаоумъ. въ градъ Галилейскь. И бъ оуча вь сжботы. и оужасаахжса: о оучени его. жко сь властых бъ слово его.) **)

^{*)} Слѣдующихъ за симъ $3^1\!/_2$ строкъ, написанныхъ краснымъ черниломъ, прочесть нельзя.

^{**)} Ватик. ев. л. 148. Послѣ мѣсяцеслова съ обозначеніями чтеній на опредѣленные дии мѣсяцевъ слѣдовали въ книгѣ утреннія евангелія (см. въ Остром. Ев. лл. 204—210). Изъ нихъ сохранилося только предпослѣднее, и то безъ начала, которое представляется по Ватик. ев. л. 157.

 $(\bar{1}. \text{ eba}^{\bar{r}} \text{ W } \text{Mo}^{\kappa}. \text{ гла}^{\kappa}. \text{ сог.})$ Въ онов. Ввиса Йсъ оученикомъ своимъ въставъ отъ мрътвыйхъ. на мори Ти вергадьстемь. Вви же са имъ сице. Бехж в коупъ Симон Петръ и Оома наридае мъй близнець. И Наоанайль. иже бъ Ж Кана Галилеискъпъл, и оба сна Зевелеова. и йна о оученикъ его дъва. Гла ммъ Петръ. идж ръбъ ловитъ. глаша емоу идемъ и мъ съ тобож. И изиндж и въсъдж въ корабль. и въ тж ноштъ не каша ни чесо же. Оутроу же абіе бывышю ста Исъ при бръзъ. не по-)

- 129. знаша же оученици ыко Іс естъ. гла же имъ Іс. чада, имате ли что сънъ дьно. отъвъщаща емоу вченици. ни. онъ же рече имъ. въвръзъте о де симых странж мръжа и обращете. въвръгоша же. и к томоу не можа хж привлещи отъ множъства ръг бъ. гла же оученикъ. его же любль ше Іс Петрови. Ть естъ. Симонъ же Пе тръ слышавъ ыко гь естъ. епень дитомь. пръпошсаса. бъ бо нагъ. и въвръжеса въ море. а друзи оучени ци корабицемь придоша. не бъща бо далече отъ земла. нъ \overline{c} лакътъ влъкжще мръжж ръбъ. шко же и зв(л) ткоша на землж. видти огн...ь лежащь й рыбж на немь ле жащж. и хлъбъ. ѝ гла имъ Іс. при нестте отъ рыбъ аже асте ныны. выльзе же Симонъ Петръ. и псвъъ
- че мрѣжж на землж. плънж велпі

хъ ръю . р.н.г. и толикоу же бывъ шю не протръжеса мръжа. гла имъ Іс. придъте. объдоуне. и никто же не съмъше отъ оученикъ истаза ти его. тъп кто еси. въджще шко гъ естъ приде же Іс и приатъ хлъбъ. и дастъ имъ. ѝ ръюж такожде. се оуже третищи Іс швиса оученико мъ своимь въставъ о мрътвыхъ ~ *)

^{*)} Этомъ, кажется, и оканчивалась книга; по крайней мъръ, ниже нарисована заставка и нижняя половина страницы осталась незаписанною.

Пзъ Исалтыря.

Псаломъ 118-й. *)

(Блажени непорочьний въ ижть. ходащей въ законъ гни. Блажени испътанжщей съвъдъний его. Въсъмь срацемь възищжть него. Не дъланжщей бо безаконеньй. въ ижтехъ его ходища. Тъ заповъдъ заповъди твой съхранити и зъло. Еща исправили ща бъща ижтие мое. Съхранити правьдът твой. Тогда не постъткоуса негда призърон на въса заповъди твой. Исповъмьса тебъ въ правости срца. Егда наоўчоуса соудьбамъ правьдът твоней. Оправлений твой съхраног, не остави мене до зъла. Очесемъ исправить юнъ поуть свой.)

Вьсѣмъ ср̂цемъ моймъ възискахъ тебе не отрини мене w заповѣдии твоихъ. Въ ср̂ци моемъ скръихъ словеса твою отъ ср̂ца мое́го. да не съгрѣшж тебѣ. Блг°нъ е́си ги. Наоучи ма правъдъ твое́а. Оустънама мойма и́сповѣдѣхъ в'са сждъбъ оу́стъ твойхъ.

^{*)} Начало, середина и конецъ взяты изъ Русскаго списка Псалтыря XI-го вѣка, принадлежащаго Императорской Публичной Библіотекѣ.

Въ пжти съвъдънии твойхъ насладихъса. како w всемь батьствъ.

10. Въ заповъдьхъ твойхъ поглоумлжса и разоумъж пжти твой. Въ оправданийхъ твойхъ пооўчжса. и не забждж словесъ твойхъ. Въздаждъ рабоу твоёмоу живи ма. и съ храніж словеса твой. Отъкръй очи мои. и разоумъж чоудеса б закона твоёго.

Пришъльцъ есмь азъ на земи не съкръщ отъ мене заповъдий твойхъ.

20. Възлюби дше мою жельти сждьбъ твоих. на всако връма.
Запрътилъ еси гръдъмъ. Проклати оук ланъющейса отъ заповъдий твойхъ.
Опин отъ мене поносъ и оуничьженье и ко съвъдъний твойхъ възискахъ.
Ибо съдж кнази. на ма глхж. Рабъ же твои г лоумлъашеса въ оправъданиихъ твойхъ.
Ибо съвъдъним мою пооученью мою сжтъ. и съвъти мой правъдът твоа.

30. Прилпе земли дша мой живи ма по слове си твоемоу.

Пжти мой исповъдъхъ, и оуслъща ма. наоучи ма правъдъ твоей.

Пжтъмъ правъдъ твоихъ наоучи ма. и по глоумлжса въ чоудесехъ твоихъ.

Въздръма дша мой ш оунънит. Утвръди ма въ словесьхъ твойхъ.

Пжть неправдъ шстави отъ мене и зако нъмъ твоимъ помилоуй ма.

40. Пжть истины изволихъ. сждьбъ твойхъ не забъіхъ.

Прилъпихъса съвъдъниихъ твойхъ. ги не по срами мене.

Пжть заповъдии твойхъ *тех*. егда рашири срце мое

Законъ положи м'нъ ги. пжть оправъдании твойхъ. Й възищж его въйнж.

Въразоуми ма. и йспътані законъ твой. И съхраній и вьсемъ српъмъ моймъ.

50. Настави ма на стьза заповъдий твойхъ.

Пръклони срце мое въ съвъдъный твои а не въ лихоимъство.

Фврати очи мои. да не видитъ с8етъ. Въ пъти твоемъ живи ма.

Постави рабж твоемоу слово твое в' страхъ твой.

Ёими поношенье. еже непъщевахъ. како по велъника твока блга.

60. Се въжделѣхъ заповѣдий твоихъ. Правъдож твоеіж живи ма.

И приди на ма млсть твою ги. спсенье твое по словеси твоемоу.

И Швѣщані поносащимть мнѣ слово. ніко оупъвахъ на словеса твоні.

Ни Шими Ш оустъ мойхъ словесе истинъ на до зъла. тако на сждъбът твот оупъвахъ. И съхранж законъ твой присьно. въ въкъ и въкъ въкъ въкъ

70. И хождаахъ въ широтъ. ыко заповъдии твоихъ възискахъ.

И глхъ о съвъдъниихъ твоихъ. пръдъ цри. и не стылбахъса.

И пооўчайхъса въ заповѣдіхъ твоихъ. ьже възлюбихъ зѣло.

Въздвигъ ржцѣ мои къ заповѣдемъ твоимъ же възлюбихъ. и глоумлѣахъса въ опра вданиихъ твоихъ.

Помани слово твое раба твоего. о немъ же 80. мънъ оуп'ваний далъ еси.

Се ма оутъщи въ съмърений моемь. кіко слово твое живи ма.

Гръдий законъ пръстжпайхж вельми. азъ же W закона твоего не оуклонихса.

Поманжуъ сжаббы твоа ш въка и оутъ шихъса.

Печаль прий ма отъ гръшъникъ оставлън щийхъ законъ твой.

Пъта бъахж мънъ оправъданий твой.

90. на мѣстѣ пришъльствині мое́го. Поманжх въ нощи има твое́ ги. и съхранихъ законъ твой. Се быстъ мънѣ. ніко оправданий твоих въ зискахъ.

Часть мога еси ги ръхъ съхранити законъ твой.

Помолих'са лицоу твоёмоу всемъ срцемь моймъ. помлоуй ма по словеси твоёмв. Помъслихъ пжти твой. и обратихъ нозъ мой въ съвъдъний твой.

100. Оуготовихса и не съмаса съхранити запо въли твою.

жа грѣшъникъ обазашаса мънѣ. и закона твоего не забыхъ.

Полоунощи въстахъ исповъдатиса тебъ. на сждьбъ правъдъ твоей. Причастьникъ азъ есмъ вьсъмъ бойщимо тебе. и хранащиймъ заповъди твой. Мяти твоей ги. исплънь землъ. Оправъданиймъ твоимъ наоучи ма.

110. Благость сътворилъ есп. съ рабъмъ твои ги по словеси твоемоу живи ма. Благости и наказанью и раз8м8 наоучи ма. Ико заповъдьмъ твоимъ върж ахъ. Пръвъе даже не съмърихса азъ съгръшихъ. Сего ради слово твое съхранихъ. Блгъ еси ги. и блгостиж твоеж наоучи ма правьдън твоеа.

Оум'ножиса на ма неправъда гръдъніхъ. Азъ же всёмъ срідемъ моймъ. испънтаж 120. заповёди твой.

Въсъіриса і іко мліко срії е і іхъ. Азъ же законя твоем в поучихса.

Благо м'нѣ кіко съмѣрилъ ма еси да наоуч8° правъдън твока.

Благо м'нѣ законъ оустъ твойхъ. паче тъ сжщь злата и сребра. Слав Ужиѣ твои сътвористе ма и създасте

Въразоуми ма. и поучжса заповъдьмъ 130. твоймъ.

Боющейса тебе оўзьрать ма и възвесе латьса, кіко на словеса твою впъвахь. Познахь ги кіко правъда повельникі твою. И въ истинж съмбриль ма еси. Бжди же милость твою да втышй ма. по словеси твоемоў раба твоего. Да приджть мінь щедроты твом. И жив бждж. кіко законъ твой пооўченье мое есть. И постыдатьса гръдий. кіки бес правъдыі 140. безаконоваща на ма. азъ же поглямю въ заповъдехъ твоихъ.

Да обрататъ ма болшенса тебе. и въджщен съвъдъний твой.

Бжди срие мое непорочъно, въ оправьданих да са не постыждж.
Ищъзаетъ въ спенье твое дша мою.
На словеса твою оупъвахъ, и с'конъчастео очи мой въ слово твое, глюще, къгда 8тъпиши ма.

- 150. Мко быхъ ко мёхъ на сланв. и оправъданий твоихъ не забыхъ. Колико естъ дний раба твоего. къгда сътвориши ми Ш гонащиихъ ма сждъ. Повёдаша ми законопръстжпъници глуменикі. нъ не кіко законъ твой ги. Въса заповёди твоа йстина. Безъ правъды погънаща ма помози ми. Мала не съконъчаща мене на земли. Азъ же не оставиаъ заповёдии своихъ.
- 160. По милости твоей живи ма. съхранж съвъдъний оустъ твоихъ.
 Въ въкъ ги слово твое пръбънваетъ на нбси.
 Въ родъ и родъ истина твоа.
 Основа землю и поъбърваетъ нинениимъ

Основа землю и пръбываеть. чинениимъ твоймъ пръбываетъ днь. ыко всъчьскаю работъна тебъ.

Гако аще не законъ твой пооученье мое есть то погыблъ бымъ въ съмърении моемъ.

170. Въ въкът не забждж оправъданий твойхъ. тако въ нихъ живилъ ма еси.
Твой есмъ азъ. спси ма. тако оправданий твойхъ възискахъ.

Мене жьдаше грѣтъници погоубити ма. свѣдѣнит твот разоумѣхъ. В'сѣкоа коньчины видѣхъ коньцъ. широка

заповеть твою зело.

ГАКО ВЪЗЛЮбихЪ ЗАКОНЪ ТВОЙ ГИ. ВЬСЬ ДНЬ пооўченье мое естъ.

- 180. Паче врагъ мойхъ. омждрилъ ма еси. запо въдиж моеж нако въ въкъ мож естъ. Паче в съхъ оучащийхъ ма разоумъхъ. нако съвъдъний твой пооченье мое сжтъ. Паче старьцъ разомъхъ. нако заповъдии твойхъ възискахъ.
 - О вствого пжти зъла. възбранихъ ногама своима. да съхранж словеса твои. Отъ сждъбъ твоихъ не оуклонихса. ыко ты законъ положилъ еси м'нъ.
- 190. Коль сладъка грътани моем словеса твою паче меда оўстомъ моймъ.

 © заповёдий твойхъ разбмёхъ. сего ради възненавидёхъ вьсёкъ пжть неправъды. Свётилъникъ ногама моима законъ твой.

 й свётъ есть стьзамъ моймъ.
 Класа й поставихъ съхранити сждъбы правъды твоеа.
 Съмърихъса вельми ги живи ма по словеси твоем в.
- 200. Вольнай оусть мойхь блговоли ги.

 И сждъбамъ твоймъ наоучи ма.
 Дша мой въ ржкоу твоею въинж. и закона
 твоего не забъхъ.
 Положиша гръшъници съть м'нъ. и Ш заповъдии
 твойхъ не заблждихъ.
 Наслъдовахъ съвъдъный твой, въ въкъ. ыко
 радованый срца моего сжть.
 Приклони срце мое сътворити правъдън
 прав дът твой въ въкъ за възданик.
 - 210. Законопръстжпъникъ възненавидъхъ. законъ же твой възлюбихъ.

Помощъникъ мои и застжпъникъ мои еси тъ на словеса твой оупъвахъ.
Оуклонитеса отъ мене зълобивий.
Испътант заповъди ба моего.
Приими ма по словеси твоемоу и живъ бждж. и не посрами мене отъ чанний моего.
Помози ми и спсжса. и пооучжса въ оправъда ниихъ твойхъ въинж.

220. Оуничижиль еси высь Шстжпажщай отъ правъдъ твойхъ кіко неправъдъно помъщленые йхъ.

Пръстживникъ непъщевахъ вьсъ гръшънъ земли.

(Пригвозди страсъ твоемь плъть мож. Отъ повълении твойхъ оубойхъса. Сътворихъ сждъ н правьдоу. не пръ (да)ждь мене обидащиймъ ма. Пожиди раба твоего въ блго. Да не оклеветакть мене гръдии. Очи мой исконьчастеса въ спсеные твое. И въ слово правьдъ твоей. Сътвори съ рабомъ твоймь по млсти твоей. Оправьданиймь твоймь наоўчи ма. Рабъ твой есмь азъ въразоуми мы. и оўвёмь съвёдёный твою. Врема сътворити гви. разориша законъ твой. Сего ради възлюбихъ заповъди твом паче злата и тживпаньзий. Сего ради къ высъмъ заповъдемъ твоймъ направлахъса. Въсакъ поуть неправьды възненавидъхъ. Дивьна съвъдънь твой. сего ради испъта дща мой. Съказаные словесъ твойхъ просвъщайть. и разоумъ дайть младеньцемъ. Оуста мой отъврьзохъ й въвлъкохъ дуъ. мко заповъдий твойхъ въжделъхъ. Слава. При-зъри на ма й помилоуи ма по соудж люба-щихъ йма твой. Стопъ мой направи по словеси твонмоу. И да не оудобла(е)ть ми высако безаконий. Избави ма Ж клеветы члвча. И съхранья заповъди твою. Лице твою просвъти на раба твонего. Наоучи ма правьдът твонега. Исходища водьнай изведосте очи мои. Понеже не съхранихъ закона твонго. Правьдыть неси ги и прави пжтин твои. Заповъдъ правьдж съвъдънин твоні (и) истинж зъло. И ставила ма несть жалость твоні ыко забъща словеса твой врази мой. Рождьжено слово твой зъло. и рабъ твой възлюби й. Юноша азъ нсмь похоуленъ. правьдъ твоихъ не забъихъ. Правьда твогі правьда въ вѣкъ. й законъ твой їстина. Скърби й бъдъ обрътоща ма. Заповъди твогі пооучений мой соуть. Правьда съв'єд'єний твогі въ в'єкъ. Въразоуми ма й живъ бждоу. Възвахъ вьстмь срдцемь моймь. и оуслъща ма ги. Правьдъ твоихъ възищоу. Възъвахъ къ тебъ спси ма. и съхраню съвъдъный твой.) Варихъ въ безгодий. възъвахъ на словеса

твога оупъвахъ.

Варисте очи мой къ оўтроу пооучътись словесемъ твоймъ.

Гласъ мой оуслыши ги. по млсти твоей. по сжаьбъ твоей живи ма.

Приближишаса гонащей ма безаконеньемъ. отъ закона же твоего оудалишаса. Близъ еси ты ги. и вси пжтье твой йстина.

10. Испръва познахъ отъ съвъдъний твойхъ. гако въ въкъ основалъ еси.

Виждь съмъренье мое. и изьми ма. тако закона твоего не забъихъ.

Сжди сждъ мой. Избави ма словеси твоего ради. живи ма.

Лалече Ж гръшьникъ спснье. ыко оправьдании твойхъ не възискаща.

Мяти твом мъногы ги. по сждъбъ твоей живи мм. Мънози изгонащей мм и сътжжъжщей ми.

20. Ö съвъдъний твойхъ не оуклонихъса. Видъхъ неразоумъвантщант и стаахъ. нако словесъ твойхъ не сохранища. Виждь ніко заповъди твом възлюбихъ. Ги. млстьж твоент живи ма.

Начало словесъ твойхъ истина. и въ въкъ вьса сждьбъ правъдъ твоеа.

Кънази погънаша ма безъ оума. Ж словесъ твоихъ оустрашиса срдце мое.

Въздрадоункса азъ о словеськъ тв'оикъ. ыко обрътаа зо. користь мъногж.

Ненравьдж възненавидъхъ. и мръзъ ми. законъже твои възлюбихъ.

Седьмищ ди днымь хвалих та. о сждыбахъ правыды твое а.

Миръ мъногъ любащиймъ законъ твой. и нъсть имъ съблазна.

Чагіхъ спсеный твоего ги. и заповъди твоа възлюбихъ.

Съхрани дша могі съвъдънигі и възлюби а зъз.

40. Съхранихъ зяповъди твой и съвъдъний твой. Пяко в'си пжтий мой пръдъ тобот ги. Да приближитъса млтва мой пръдъ та ги. по словеси твоем въразоуми ма. Да вънидетъ прошенье мое пръдъ та ги. по словеси твоемоу избави ма. Фригнъте оустънъ мой пънье. егда ма набчиши правъдъ твоей.

Провъщаетъ азыкъ мои словеса твогі. Няко в'са заковъди твоа правъда.

50. Бжди ржка твом. да спетъ ма. ижо заповъди твом изволихъ.

Възлюбихъ спснье твое ги. и законъ твой побченье мое есть. Жива бждеть дша мою. и въсхвалитъ та. И сждъбъ твой помогжтъ мънъ. Заблждихъ ко овча погъюбъщею възищи раба твоюго (ко заповъдий твоихъ не забъхъ).

Новгородскіе листки *).

л. І. ср. Остр. Ев. 135—136. С. К. л. 58—60. В. е. 78—79.

(: не: e. стаго, поста. е́уалиѐ. Ѿ Марка. глав. рБї: ~ Въ врѣма оно поимъ Итс о ба на десате оученика сынъ члчьскы и. не приде да по слоужать кмоу нъ да послоужи ть. и дати дшж сво) **нж** избавленин 1. За многыњ (=-гы) ::• Ж (сж⁶ 5. стаго поста) \times ev. \mathbb{W} I(\mathbb{W})(= Иоана) гла $\exists A \ (= c\overline{A})$

не е поста.

ева ШМарка гла рві. —

Въ оно .

прийть (=поемъ) Іс (ъ) о ба на десате оученика —

снъ члскъ(і)

не приде да по слоужать емоу.

нъ (да) послужи

тъ. й дати діїж сво іж. избавление за многъ : ~

сж двътьнага. але гла е ева ШМар в. гв. уа 1)

^{*)} Все, что въ скобкахъ на лѣвомъ столбцѣ, взято для дополненія смысла или какъ разночтенія изъ Остромирова Евангелія. Что на правомъ столбцѣ, взято изъ Саввиной кииги, а къ скобкахъ и подъ строкою отличія по Ватиканскому глаголич. евангелію.

¹⁾ Вмъсто этихъ двухъ строкъ въ Ватик. евангеліи:

см6 е по Лазр еван от Іоан глав п га.

Въ врѣма оно бъ кдинъ. бо ла Лазаръ (=-ь) о тъ Виеаниња градьца Ма риина и Мароъі сестры кыл. бъ же Мариы помаза въшин Та муръ мь. и отъръши но зѣ кго власът сво ими :: Кы же братъ. Лаза $p_{\mathbf{b}} (=-\mathbf{b})$ болыше $[=-\mathbf{x}\mathbf{b}\mathbf{a}-)$ $p_{\mathbf{b}} (=-\mathbf{a}\mathbf{p}\mathbf{b})$ больше $(=-\mathbf{x}\mathbf{b}\mathbf{a}-\mathbf{a})$. -- ПОСЪ

ластъ же сестръ к 1.6. ГО КЪ HEMOY (=HE-). ГЛІЖ шти (=-щи) ги се кго же любиши $\overline{}$ болить (= -ь). слышавъ же Іс (Иіс) ре че .. си бользнъ (= -ь) нъсть къ съмрь ти, нъ о славъ бжи и. да прославить, са снъ бжи(и) кеж -люблъще (= —на=) же $I\bar{c}$ $(= \overline{\text{Mic}}) \text{ Ma}$

рож. и сестрж кы и Лазара (=-ры) негда же слънна шко бо

Въ оно бѣ единъ (= етеръ) бо ла Лазоръ (=-за-). o (=w) тъ Витаниа (= ва- -) град(ц)а. Ма рина. й Марьты (=Марты) сестры е . бъ же Мариы (=-иа) помаза мъ. и отърьши (=-те-) но зъ его власъ сво тми. ем же братъ Лазо

ласть (=-e) же 3) сестрь è го къ (=кь) немоу. глж (=кж) щи ги (се его же) (атикод ишидону) слышавъ же Іс (ъ) ре че. си болъзнь нъстъ къ съмрь (=ъ) ти, нъ о славъ бжи г. да прославитъ са снъ бжи еж. люблъще (= — бъа—) бо 4) Ic Ma

рьтж (=-рт-) и сестрж еа. й Лазора (=-за-). е́гда же оуслыша ыко бо

²⁾ Въ Ватик: «ем же братъ болѣаше Лазарь».

³⁾ Въ Ватикан. же нътъ.

⁴⁾ Въ Ватик. бо нътъ.

лить (=-ь) тогда пръ бъість на немь (=нємь) же бъ мъстъ дъ ва дни (= дьни)---. ~ Потомь же гла оу ченикомъ-нилъ мъ въ Июдеей па 2, КЪІ-- ЃЛАША ЕМОУ оученици кго-ра вви. нънъ иска(а)

хж тебе камени имь побити Ию дей (=Иоу-) з и пакы ли идеши тамо 3 Ж въшта (=отъ—) Ic (=Иіс) -не лвъ

ли на десате го динъ ксте въ дь ни. А ште кто хо (= дь-) не по тъкнетъса (=-тьса). гако свътъ мира сего видитъ (=-ь)--Аште ли кто (=къто) ходи T (=-b) ноштин (=-ш-) п $\dot{ }$ тъкнетьсъ. Бко свъта нъсть о не

литъ 5) тогда (же) прѣ быстъ (=бы°) на немь же бѣ мѣстѣ. \overline{B} (=дьва) льни. потомь (=-ъ) же гла оу ченикомъ. идъ мъ въ Июдек, па къ глаша емоу 8ченипи ето 6). оучи телю (=равви). нънна (=-ѣ) иска(а)

хж тебе камени емь побити Ию деі ⁷). и пакъі ли идеши тамо, отъ $(= \overline{w})$ въщавъ $I\bar{c}$ (ъ) рече 8). не двъ

ли на десате го

динъ есте въ д' не $(= \mathbf{D})$. аще (аште кто) хо дитъ (= -й) въ дйе (= дьне) то ⁹) не по тъкнетъса, ыко свътъ мира сего видитъ. аще (ли) къто ходи тъ нощик. по тъкнетъ(--ть)са. гако (-тко) свъта нъстъ о не мь (= нк—)-си рекъ и по мъ. сице (=си) рече и по

⁵⁾ Словъ: «егда же оуслънца како болитъ» въ Ватик. нътъ.

⁶⁾ Слова его въ Ватик. нътъ.

⁷⁾ Въ Ватик: «искаахж тебѣ Июдеи камениемъ побити».

в) Въ Ватик: «бвѣща I съ».

⁹⁾ Слова то въ Ватик. нѣтъ.

2.6. семь гла имъ--Ла заръ (=-ь) дроугъ на шь оусъпе нъ идж да възбоуждж (=-бж-)и--ре̂коша же оуче нипи кго. ти. а ште (=аще) оусъпе спенъ

бждеть-рече же $I\overline{c}$ (= $I\overline{c}$). о съмрыти него

они же мьнъща гако о оусъпени^в (=ни) съ ноу глеть-- тогда рече имъ $I\bar{c}$ ($=M\bar{c}$) не оби рече имъ. $I\bar{c}$ (ъ) не оби ноуњаса Лазаръ (=-ь) оумръ-ні радоу нжса васъ ради". да върж имете. гако не бѣхъ тоу нъ идъмъ къ не моу (=нк-)-рече же Оо (ма нарицакмъ и близныць къ оученикомъ идъмъ и мъг да оумьремъ съ нимь)

семь гла. Ла зоръ (=-за-) дроугъ на шъ оусъпе (=-сь-) нъ идж да възбоуждж і. ръща же (емоу) оуче ници е́го (=e) ги а ще (=аште) оусъпе (=-сь-) спнъ (=спсенъ) бждетъ. Іс же ре че (= вѣшта) 10). о съмрьти (=-мръ-) е́го. они же мьнѣша ыко о 8съпени (=оусь-) съ на глетъ, тогла нъ (= -ноуња)са. Лазоръ (=-3a-)8мрътъ. и радоу

жса васъ ради. да върж имете. ыко не бъхъ тоу. нъ идъмъ къ (=кь) не моу, рече же Оо ма нарицаемъ близньць (=-не-) къ оученикомъ. \dot{n} дѣмъ (=-м) \dot{n} мън да оум(ь)ремъ съ нимь.

¹⁰⁾ Въ Ватик: «Вѣшта же Ісъ».

I. 2. Octpom. e. 143. 145-146.

С. К. л. 64-66. Ват. ев. л. 82-83.

(въ почдъ по пвътьнъй н'лъ èvлиè : Ш Ма°. глав. см ÷ Въ врѣма оно съдащоу И гови на горъ Елеоньстъ въстанжть бо лъжии Хрьсти илъжии прфци и дадать зна мении велии и чоудеса ыко прѣльстити аше ксть възм° жьно избыра ныы се пръжде рекохъ) · вамъ--а́ште(=аще) же ре кжть вамъ. се въ поустыни есть. не изильте, се въ кровѣхъ нё имѣ те въръ нако же бо млънию (=мъл' --) исхо дить отъ въсто

Πô сты і (=-ы м) великы 1 нё ева W Ма гла сг (=скв) Въ бнов. (=Въ он) сълащю Iсви (=Исоу) на горъ Елионьсть (= Елеоньсть) въстанжтъ бо лъжи $X\overline{u} (= X\overline{c} T u)$ и лъжи про^п (=пррци) и дадатъ зна менига (=-ѣ) велига (=-ѣ) й чюдеса. гако (=Б-) пръльститн. аше естъ възмо жъно (--жь --) избра ный. се пръжде рѣхъ вамъ. аще ре кжтъ вамъ. се въ поустыни (естъ). не йдъте. се въ съкровъхъ (=кро-) и 2) не имъ те въръг. ыко (=ь-) же бо млъни (=м'ни) исхо дитъ. отъ $(=\ddot{0})$ въсто до запада (=-ъ). тако бждетъ " пришъ ствие сна чл-

ствин (=-шь) сна чловъ

до западъ. Тако

бждеть пришъ

¹⁾ Слова «великъта» въ Ватик, нътъ.

²⁾ Въ Ватик. и нътъ.

чьскааго---иле же бо аше бжлеть троупъ. тоу събе ржтьса орыи -- а бик же. по скръби днии (= дь —) тъхъ. слице (=слънь-) мрькнеть (-мь-) и лоу на не ласты свъ (та свонго. и звъ) 1.6. ЗДЪІ СЪПАД(ЖТЬ СЪ) нбесе - и силы (небе) снъта (=-сь-) двигнжть СА-и ТОГЛА ВВИТЬ (са) знаменин спа чловъчьского (= -ааго) на небеси (=нБси)-и тогда ВЪСПЛАЧЖТЬСА вьса (=-га) колѣна земь скага-и оузьра ть сна чловъчьска аго (= члчь —). йджшта (=-лца) на о блацъхъ небесны

одацьхъ неоесны ихъ (=ньсь—). съ сило ихъ и сла во ихъ велико и — нъ ангелы сво и съ гласомъ (=-съмь) великомъ (=—къмь) тржбъ нъ имъ — и съберж (тъ избъранъ и ъ кго

ска (=члча) йде же бо аще бждеть троупь (=-ь) тоу събе ржтьса (=сь-) орьли. и а бие (же) по скрьби (=скръ-) дьны(=-нии) тъхъ. сльныце (=слънце)

мрькнеть й лоу
на не дастъ свѣ
та свое́го. и звѣ
здъ съпаджтъ съ
нбсе и ³) силъ (бо) нбснъ а двигнжтъ
са. и тогда нвитъ (=ѣ—)
са знамение сна
члскаго (=члча) на
нъси. и тогда
въсплачжтъ са
вса колѣна земь
скан (=—наа). и оузъра
тъ сна члска
го (=члча) граджща на о

блацъхъ нбскъц(и)
хъ. съ силовя и сла
вовя велиевя. (и)
посълетъ аглъц (= —англъц)
съ гласомъ (= —с' —)
велиемь (= —ъ) тржбь
номъ. и съберж
тъ(=ть—)избранъка (= избь
— ника) его

³⁾ Слово и въ Ватик. нѣтъ.

ИДЖТЬ. . ∻ ∻

 \times въ в ^{T} стыа ве ^{a}. не ^{a}.

Рече тъ (=гь) своимъ

2. ОТЪ) ЧЕТЪІРЪ (=-ь) въ отъ (=0) четырь въ трь (= -ъ) отъ (= wтъ) ко-(тръ) отъ коньць ньць (=-не-) небесъ (=нъсъ). до конъцъ $\overline{\text{нбсь}}(=-\mathbf{b})$ до конь $^{\text{пь}}(=-\mathbf{he}-)$ (=коньць) ихъ. отъ (=штъ) смоко ихъ--отъ смокъ въвьна (=-вьница) же наоу выница же наоу читесь притъчи-читесь притъчи. кгда же оуже въ егда (оу)же въ га към: бждетъ (=-ь) мла ы (=-
) (ена) бждетъ мла да и листвин да. и листвие прозабнеть. въ прозабнетъ. въ сте бко близъ н сте тако (= \dot{b} -) близъ (=-ь) \dot{e} сть жатва, тако стъ жатва, тако же и вы е гда (=к-) оу жде й вы егда оу зьрите вса (= вьсѣ) си. ви зьрите вса (=вьсы) си. вѣ (=BB)дите ыко (=ф-) близъ (=-ь) дите (= ви-). іжо близъ нсть при двъръхъ-естъ при двърьхъ (=-ре-) A'минъ (= -н). глж вамъамин(ъ) глж (=-нж) вамъ тако не мимоиде гако (= ѣ--) не мимо йде ть родъ съ (=сь) дойде (=дон-) тъ родъ сь. доньде 2.6. же вса (= вьсы) си бжджть же в(ь)са си бжджтъ. нбо (=небо) и землы мимо нбо и земыя (= земыя) мимо идеть. а слове йдетъ. а слове са мога не мимо са мога (=-ѣ) не мимо

imes Eŷ. $ilde{\mathbb{W}}$ Ma $^{\widehat{\mathbf{r}}}$. гла $^{\widehat{\mathbf{s}}}$. $\overline{\mathbf{c}}$ $\overset{\checkmark}{\mathbf{s}}$ $\overset{}}{\mathbf{s}}$ $\overset{\checkmark}{\mathbf{s}}$ $\overset{\checkmark}{\mathbf{s}}$ $\overset{\checkmark}{\mathbf{s}}$ $\overset{\checkmark}{\mathbf{s}}$ $\overset{}{\mathbf{s}}$ $\overset{}{\mathbf{s}}$

ЙДЖТЪ: ~

въ великъта (=стъпа) не

Рече ть (кь) своимъ

 $\overline{c}z = \overline{c}x$

⁴⁾ Въ Остромировомъ ев. эти строки читаются такъ: в вторникъ. влкъта не :- è v ли è. W Ма°. глав с з : -

оученикомъ -о́ дни (=дь-) томь и о часъ, никто же не въсть, ни ангели (=ань-) нбесъ нии (=-cb-). Тъкмо $(=-\kappa \mathbf{b}-)$ $o \overline{\mathbf{u}} \mathbf{b}$

оученикомъ (=-ь). 5). о д(ь)ни томъ и (о) годинъ тог никто же не въсть, ни атли нбс ции (= нии). тъкмо оцъ

КДИНЪ-

ТАк"о же бо. въдни (= дьни) ыко же бо быстъ вь дьни Нонвы тако бж деть и въ пришь ствин сна чловъ (чьскааго).

елинъ. Ноевы, тако бж детъ пришь ствие (=въ дьни) сна чл

скаго (=члча).

⁵⁾ Въ Ватик: «оученикомъ своимъ».

Изъ Супрасльской мартовской Четін Минеи.

Ĩанна архиепискоупа Константины града Златооўста го. отъ съказаниы ёуаггельскааго. еже отъ Мател. на оўтриы естъ по патоць. събърашаса архиерей й фарисеи къ Пилатоу глаголжште. поманжхомъ ыко онъ льстыць ёште живъ сы глагола ыко по трыхъ дыне хъ въстанж. повели оўбо оўтврыдити гробъ до третиы го дыне. еда како пришъдъше оўченици его ноштин оўкраджтъ ий. й рекжтъ людемъ ыко въста йз мрътвы хъ. и бждетъ послёдыным прёлысты горши прывым ...

Въсждоу пръльсть сама са ослъпь на кать. й не хоташти истинъ помагайть. смотри же. подоба въровати ико оумьръ. й ико по гребенъ бъють. и ико въста. й то высе вра гъ дъла бъюваать. виждъ оубо словеса си сывъдътельствоужшта о всемъ томь. Поманжхомы ико лысть цъ онъ рече кште живъ съ. да оумрълъ кстъ оубо. по трехъ дънехъ въстанж. повели оутвръдити гробъ. да и погре бенъ кстъ. кда како приджтъ оученици кго и оукраджтъ иг. да оубо аште гробъ запечатыть ктъса. не бждетъ проказыства ни кокго же. да и бес пыра оубо оуказаник выскръсьнок. о не

м'же вы продлъжисте рѣчъ. понеже бо печать' лъсте. не бъл никонго же проказыства. да аште не бъл ни каного же проказьства, то оуже въста авъ и бес пърд. виждъ како и не хоташте троу жданять са о оуставыении йстинынымь. ты же ми съмотри оученикы любашта йсти нж. како глаголемыйхъ отъ врагъ. нич'со же съкрываейть. аште й оукорьна глаголять се бо й льстыца и наричжтъ. и не млъчатъ ти того. се же показанть и онтых боунсть. й сихъ безьлобънъи и любаштии истинж образъ. понеже ни съмрытиня гнъва оуставища. досто йно же и оного вызискати, кде глагола по трехъ дынехъ въстанж. не бо обращтетъ ни кто же тако авъ извъпітана, нъ Їшнина є стъ притъча. ійко же въдъахж глаголемай. й хоташте зъло творыйхж. что оубо Пилатъ. ймате ли стражж. оу тврыдите ыко же въсте и оутврыдиша. печатывание гробъ съ стра жь'ми. не да войномъ еднъмъ печатьлъти. ытко же оувъдъвъ о немъ не хотъаще с ними причаститиса. нъ гонезноути ихъ хота. и то творитъ й рече. вът бко же хоштете печа творити. апти ша бо ка ни войни печаты вли. могли бъща глалодати, ащте й льжа й непръпърива словеса глаголемата. нъ обаче же ыко же и при инъхъ не стыдъйхжса. та ко же и о семъ бъща глаголали. тко войни тьло давъше оу̂красти подаша оученикомъ й о въскръсении сълагати слово. нъны же ти сами оутвръждъще, ни того могжтъ глаго лати. видиши ли кол'ми ти спъщать о йсти нъ й не хоташте, не бо нъ ти придоша, ти

просиша ти печатьлъща съ стражет илко же другъ дроугоу бълги клеветаремъ й обли чителемъ. цъ и коли оубо оукрали бъща въ сжботж й како. не бо бъйше льтиж пристжпити. ащте ли й законъ пръстжпили бъ ша. како оубо сымьахж иже толь страшиви пристжпити. како ли приноудити можа хж. что же глаголжште. что ли твораште. къймъ ли пооуштениемъ. стотти хотъ ахж за мрытвыца. кожга отъданим чанжщте отъ него, коего отъмь штеним ещте жива видъвъше съвазана бъжаща. й по оумръ твий ли хотвахж за нь дръзовати. аште да не бы въсталь. то како то есть разоумьти іжо же тако хотвахж сълъгати въскръсению не бывъшоу, си рѣчъ отъ того, мно го б въскрьсении ймъ глагола. й часто глаголааше. тако же и самии сии ръща. тако по тръхъ дынехъ въстанж. да аште оубо не бы въста лъ ывъ. ыко же акъ прълыштени сии. и противж цълъ странъ о немъ бо боржштесь й без домоу. и без града бывъше отъвръ глиса ёго бъща. й не бъща таком рачили **немоу възложити славън. акън предъеште** ний вь' сетьным бъды, того ради въпадъ ша въ бълът, а ыко же не быша могли того сълагати. ашти не было въстаник. се ни слова тръбоунтъ. чим бо пъванжите. хъ тростиж ли словесънжей. нъ въ съхъ бъйхж гржбыши. нъ богатъствомъ ли. нъ ни жъзла ни оноушта ймъйхж. нъ доброродьство мъ ли. нъ оубози и отъ оубогъ. нъ отычьство мъ ли великомъ. нъ отъ мъстъ бъахж не нарочитъ. нъ множъствомъ ли своймъ.

нъ не бъйше йхъ боле идного на десате, и ти же распрашени. нъ объштаний ли оучителевы нъкоторыйми. ашти бо не въстаа. то ни та хотъахж ймъ върьна бълги. како ли можайхж сътрыпъти народоу бъсаштоу са. кіли бо връховь ни вратарица жены словесе не сътрь'пъ. й прочий же вь'си. съваза на тъчым оузь ръвъше разбъгошаса. како оубо оумыслили быша. на коньца выселе ным тешти. й въсадити сътвореное слово о́ въскръсений. е́ли бо о́въ противж женъск8 пръштению не сътръпъ. овъ же пржтивж вжэт. како можаахж протпвж цъсаремъ й кназемъ й народомъ стати. ижде мечи й ск° врадъг. й пешти. й бечисмень нъта по въ са дьни сьмрьти. аште да не быша въставъ шааго насътилиса намановению, толика знаменим быша. й толика чоудеса. й ничъ со же са отъ техъ оустыдеща Жидове. нъ распаша сътворьшайго. а тъмъ ли хотъй хж прость бесьдоунаштемъ въровати о въ стани. нъстъ то тако нъстъ. нъ въскръсъшааго сила то сътвори, съмотри же ми зълодъйство йхъ ржжьной. поманжхомъ реша тако глагола льстыцъ онъ ющте живъ сы. по трехъ дынехъ въстанж. да аште лыстыцъ бъй лъжеж прълиштайше что са бойте и риштете. и толико спъшеник творите. бо ймъ са ръша. и́да како оу̂ краджтъ и. оу̂ че ници его. и пръзъстатъ многъта, и то же га виса не ймы съ проста слова. нъ обаче зълъ любопърива бъзвантъ и бе стоуда. и бесловъ нъими начинайтъ. и до третийго доне повельша оўтврыдити. акы о оўставыхь боржштеса. и хоташте показати. и предъ симъ льсть ца сжшта. й до гроба зъль продлъжанять. того дълга скоръй въста. да не рекжтъ сълъга й оу̂краденъ бъютъ. се бо грв ха не ймжтъ еже скоръе въстати. а еже по здън зазора бъл плоно бълло, не бо нъ ашти не тъгда въсталъ съдаштемъ тъмъ тоу и стръгжштемъ. нъ отъшъдъшемъ по тры хъ дынехъ. имъли бъща что бтъвъщта вати и глаголати. ащте и неразоумы то го ради вари. лепо бо бейше седаштемъ ймъ и стръгжитемъ бънти въстанию. да й въ трьхъ оубо дьнехъ жтрь подоба бълги. аште ли мимощъдъщемъ. й отщъдъщемъ бждж тъ. стражемъ хотъаще зазорыно дъло бълги того ради й печати прости шко же хотъахж и войни присъдъахж. й не рождаахж въ сж ботж то твораште. й дълажите. нъ на ка но тъчыя зырвахж на свой пронъгрыство. й ко же тъмь' да оделъжтъ. кже сетънааго бе зоумы нестъ. й страха зъло потрасанящта го вьсако. ймъшии бо того Жидове оумъръ ша болть сл. цей ашти прость чловекь ле по бы пъвати. нъ да оувъдать ыко и живъ самохотынь пострада. ёже пострада се й пе чать й камъ й стража. й не могоша ёго оудръ жати, нъ кдно бывактъ тъчык. кже обли ченоу быти гробоу. й вывъреноу быти отъ сего въстанию. не бо нъ й войни стръжаахж. Жидове присъдатъ, вечеръ же въ сжботж освитанящти, въ нединъ отъ сжботъ. приде Мариы Магдалыни. й йна Мариы видътъ гроба. й се тржсъ быстъ великъ. й гтель бо господыны същедь съ небесе. пристж

пивъ отъвали камъ отъ двърий гробоу. и съдъйше на немъ. оташе же видъние нго акът мльний, и одежда кто бъла акът снъг. по въскръсений а̂ггелъ. почто оубо приде и камъ отъвали, женъ дъла, ты бо того тъгда видъша на гробъ. да ймжтъ оубо върж ійко въста. видъша гробъ тъ шть тьла. того ради възд камъі, того дьла и тржсъ бъистъ. да въспранжтъ й подвигнжтъ са. пришлън бо бъща тко же масло вълити, и въ ношти то бъюстъ. й подоба бъ нъкоторыймъ й оусънжти. и ч'со ради й почто рече. не бойте въ са. пръжде а гонажайтъ бойзни ти тъгда гла глаголеть о въскросений. й кже вы многж кажжийж чьсть й кажжштоу ыко сетьнай ожидаем тъ дръзнжвъшийхъ ієже дръзнжша сътворити апте са не покажтъ. не бо естъ вамъ рече бойти са. нъ онъмъ распынъшиймъ отънымъ оубо и мъ бомзнь'. й словесы и лицемъ. не бо нъ образъ свътълъ показа, благовъщтений же сипа не сы приведе глагоя въдъ жко Іса распатааго йштете. й не срамый тъ са распата нарича. се бо начало благынымъ въста. отъ кждоу ыко же рече. аште й мнъ не въроукта. то того слове са помънъта. да й мнъ не не въроуйтъ. таче й йно оуказаник. Градъте видите мъсто. й жде лежа. того ради въза камът. глко же й отъ се го тыма в взати оўказь. и рыцыта оўченикомь. тако оузърите и въ Галилей. й йнъмъ благовъ стити стройтъ. ёже йма паче творгаше върова ти. и добръ въ Галилеи гонъжам дълъ и бъдъ. ыко же не страхоу сътжжати въръ. й їзидоста й з гроба съ страхомъ ѝ радостия. почто. оучасть но брждик видеша й преславьно. гробъ тъ

штъ. йжде пръжде положена видъша. тъм' же и веде и на видъник. да обокмоу бждета сьвъдътелы. й гробоу й въскръсению. не бо нъ помъщинахж. ыко никто же его нъ вызалъ. войномъ многомъ съдаштемъ. аште да самъ са не въскръси. того ради и радоужтъса й чоудатъ са. и въс толико пръбъиваний приймыйтъ отъ даний. иже прывок видъти й благовъстити. не глаголанаа тъчыя нъ й виденам. ти понеже изидот съ страхомъ й радостия. се Йсоусъ. съ ръте и глагола радоуйтаса. тъ же аотъ и за но зъ. съ пръвеликомъ веселиймъ к немоу при текши приёмаста же й дръжаниймъ знамений й извъштение въскръсению. й по клонистаса емоу. что оубо тъ. не бойта са. пакы й ть боюзнь изгонить. протварьа пжть' въръ. нъ идъта и повъдита братьи моей. да иджтъ въ Галилеей и тамо ма видатъ. съ мотри како ти и тъ. тъми оученикомъ бла говъститъ, еже многащи глаголахъ, йже паче родъ бечьстынъ, въ чысты ведът, и въ бла гы надежда, ѝ болашта ѝпъли, васнь кто васъ бы хотъль такъжде быти. й по нозъ ати Исоусовъ можете й нъны илико же васъ хоще тъ не по нозъ тъчыя й по ржць. нъ и по главж र्काय पाटा कार्नी र्शनक. страшънъйхъ тайнъ на сышта жса. чистжий сы выстиий. не сы де же тъчыя. нъ й въ инъ дынь оўзырите и. сы нейзгла големжых славоых оноых. й народомъ агтельско мъ граджшта. ащте въсхоштете чловъколюбиви бълти, и слъпшати имате не си словеса тъчия. ыко радоуйтеса. нъ й йно. йдъте благословьений отца моёго. приимъте оуго тованок вамъ цѣсарьствик. прѣдъ сложе-

ниймъ мира. Бждъте оубо чловъколюби ви да то оуслышите, и вы златоносивым жены видаштал течений женоской, сиб АЗЖ понъ до поздъ нъкоди отъдоживъща злать на в с желаний. В ко же аште ръвъноу **кте** женамъ. пръмъните оутварь кых же о бложени йсте. милостиж обложива шеса. къщ оуспъхъ повъждъ ми чьсть нааго ка мениы сего. и златомъ шьвенъйхъ ризъ. радоунтъса глаголеши. о сихъ дша и весели тъсл. азъ тебе о приобрътений въпрашах. ты же ми връдъ повъдании. нже бо о том' праздьновати й радоватиса. й прильпъти нич'то же нъ того горе. горчайши бо лютай си работа бъвватъ егда кто й работам радоунтъсл. къгда бо ыко же нстъ подоба. поспѣшите на доуховьное дѣло. къгда же ли посмъйться, бко же йсть льпо житійскы мъ потръбамъ. тко же мнитъ радости достоинна, ёже златомъ вазатиса николи же нъ моля то отъложивъша. милость прио браштамы. въводаштая въ цесарьство небесьной. Его же бжди высьмъ намъ полоу чити. благодътиж й чловъколюбиймъ та нашего Ïcoyca Xca. имоу же слава вь' въки въкомъ. амин :

Изъ той же рукописи.

I.

Мъсаца марта въ ї. мжка стааго Кодрата *)

Анеупатъ рече . . . послоушай мене дроуже, и вызвъштж о тебъ къ цроу и старъишинъскомоу саноу бжаж ти ходатаи. тъчин аште богы блгодарьствиши. пръблженъи же мчнкъ Хрйстосовъ Кодратъ рече. Аноупате не жродъствоуи. богы гла. не бо сжть мнози. нъ кдинъ Бъ оцъ. отъ него же вьса. и ндинъ ть Ic Xc им' же вьса. Аноупатъ рече, сътъ оубо множаиши бози, пръже заповъда двъма на десате жрьти богома. им же повинжти са подобаатъ и поклонити **) «стъи» Кодратъ «съ дръзновениїмъ великомъ гласомъ възъци гла» (рече). «не добро кстъ многомъ богомъ бълги. кдинъ бъ да бждетъ, кдинъ цръ» (мое дрьзновение. ни ты. ни црь ***) твои. ни инъ кто отънати отъ мене может). Тъгда (=то-) аноупатъ разгнъвавъс повелъ и (=его) сьвлыти (=съ-щи) и на дьсть (=по дъскь) протагъше (=распати и) бити и жилами «соуровамі» гід. повіждъ (=рыци) си (=свое) има. ономоу же не отъвъштаванжитоу (=-щанж-) въпрашааше слугы аноупать (=а. с.). что има кмоу ксть (=что са нарицаеть), оні же ръша. Кодратъ (=Кондрантъ), нъ и велика рода кстъ. аноупатъ рече. поштадите и (=eго). въставите и (=его) отъ дрѣва. и рече к'немоу. что се сътвори намъ (п) по что прокоуди чинъ свои (=оукоризнж сътвори о себъ). и призъвавъ и (=-въ его) близъ себе (=ближе) рече к немоу. почто (= чесо ради) санъ свои (=-а-его) и

^{*)} Разночтенія, пом'єщенныя въ скобкахъ и подъ строкою взяты изъ Русскихъ листковъ Имп. Публ. б-ки XI вѣка; въ кавычкахъ ставятся слова, не находящіяся въ чтеніи этихъ листковъ.

^{**)} Первый изъ Русскихъ листковъ начинается такъ: (тръ)пѣхъ о тебѣ. зърм твоего дръзновению, скорѣе оубо прѣложисм.

^{***)} Въ подл. ррь вмъсто црь.

родъ (=-а) оставивъ (=ни въ что же положив) къ соуктьнъи крыстиганыстъ въръ (= в. к.) пристжпи (= поиде). Блаженъи же Кодратъ (= Кон —) рече азъ бърахъ припадати (=изволихъ примътатиса) въ домъ (= въ д—оу) ба монго. «паче» некъли (или) жити въ жилиштихъ гръшънъихъ (= гръшъникъ). аноупатъ рече. послоушай мене (=покори ми са) и «по»жьри бгомъ. да не ыко (=акъ) зълодъи «зыль» оумьреши (=оумъ-). (и ли нъси слышалъ заповеди пра и стышкъ болюръ. и колико отъ мжжь добрыихъ и чоудныихъ въставища. ни единомоу крстиганж жити). «стыи» Кодратъ (= Кон —) рече. блаженъ истъ мжжъ (=-ь) иже не идеть (= шьствова) на пжть (= въ съвътъ) нечьстивънихъ (и на пжти гръщьникъ не ста). и на съдалишти пагоубънънихъ (= гоубителъ) не съдъ. нъ «бждетъ» въ законъ гни волга кго. Перинии (= Пере —) анеупатъ рече. не пръльштаи (= —ли—) себе Ко(н)драте. о высъкомъ бо крыстиянъ (на выса бо к-ъі) казны (=заповъдь) цръска (= цръ) лежитъ (=-ь). любо оубогъ кстъ (=-ь). любо богатъ. любо сановитъ. любо смръдъ (= радьникъ). «то ни» того (не) «по»штадитъ сждъ (= -ище), «стыи» (Кондрать) рече. еи. «ибо» вжик (= сток его) писаник (= ψa -) глетъ (= -ь). Нѣстъ (=-ь) рабъ ни свободь нъстъ (=-ь) богатъ (н)и ніштъ (= оубогъ). ни варваръ. ни Скуфъ. ни Елинъ. ни Жидовинъ. вьси бо «о ги» едино есмъ (= - ь). за не (= тъмъ) молж та (=ти са) казнь (=заповѣдь) цръскж (=црь твоихъ) и болърьскж (=болар) въ скоръ съконьчаи о мынъ. азъ бо крыстыянъ (= к \overline{p} сти -) ксмъ (= - ь). родъ (бо) мои и достоинъство (= санъ) съ стъими естъ (= -ь). свътьльство (= въ свътьлости) «имжштиихъ» а не отъ члкъ. иже дынесь сжтъ (= днь имъ сжщиимъ) а оутръ (= -0) не бжджтъ (= сжть) (Кондратъ рече. ен. стое фание глеть). Аноупатъ рече «послоушаи мене и пожьри». (покориса) и насъщтанса (=насладиса) жизни сеа (=жититі) и свѣта сего. И то (= се) гла аноупатъ проплакаса (=просльзиса) съ стенаниим (= въздъіханиемь) великомъ (= —ь). (и оуброусомь отирааше лице свое). Доблии (= крѣпъкъщ) же мчникъ Ко(н)дратъ рече к немоу, не прѣдълагаи ми (= не мни прилагаті) змиїнъ оумъщилти и дитволь (= з —аго лжкавьства) (и) «не» проливаи слъзъ (= сльзы) пьсе и въсхъщитниче не имащи «бо» мене прѣльстьти (= въсхъщити) раба бжиті. Маўммъ (же) кназъ (= воевода) рече пронъіривъщ (= непритізнивъщ) члвче. гнъ (=ть) мой. вельлѣпъщ (= великолѣпьнъщ) милоуктъта. а ты досаждающи *) юмоу. стъщ Кодратъ рече самъ себе да са плачетъ. о мънѣ бо нѣстъ трѣбѣ плакатиса, ни миловати.

H.

Анеупатъ же повелъ и пръди вести вь Кесаринж. въшъдъ же аноупатъ въ градъ на оутрин пожръ бъсомъ и повель блженааго Кодрата пръдъставити кмоу. и пътааше отъ него. аште хоштетъ пожръти. оувъдъвъ же непръложение блженааго мчка рече къ немоу. довълъетъ ти оубо(же) **) аже прпатъ (=-алъ еси) мжкы. пристжпи«вь» (и) «по»жьри бгмъ. блаженъщ же Кодра(н)тъ рече: игралъ еси съ мноеж (= м'-) мжками «сими» твоими (= c —). и разгитывавъс аноупатъ повелт «прострти и по остроу камению» (= распати его и подъпръти ржцъ емоу и нозъ) и бити ї (=его) говаждами жилами (=тинми прилежьнъ) по высемоу тълоу. бинмъ же блаженъщ (=бл. ж. б.) славышие (=-влыа-) ба гла. многашди (=-щи) бърашаса (= бр—) съ множ (= $\mathring{\text{м}}$ —) (отъ юности моеа) и бо не пръмогоша мене на хръбътъ (= хрь-) можмъ (= - ь) коваахж гръщ(ь)ници оудалиша (= задлъжиша) безаконие ихъ (= свое). и (= да) ыко «съ»коньча фалмъ (= -ъма). аноупатъ рече. биште «и» протажьно (= при-

^{*)} Первый Русскій листокъ прерывается на этомъ словѣ: «досажда»,

^{**)} Словомъ «(оубо)же» начинается второй Русскій листокъ.

лъжьнъ) (не чоуеть мжкы). добии (= кръпъкыи) же мчкъ , Кодра(н)тъ рече. бигате. бигате (=бии. бии съмъреннаго моего мѣха). пльти оубо пакости твориши (=пльть бо врѣдиши) «а» доуша (же) не врѣдиши (=имаши врѣдити). аноупать рече. окаане. зълоу бѣсоу прѣодолѣлъ кси (= обладаеши). «стъи» Кодра(н)тъ рече. тако ми «и» га монго $\overline{\text{Ic}}\ \overline{\text{Xa}}\$ зълоу зѣло (= дѣлоу) и не тъчыж нед(и)номоу. нъ и высемоу воинъствоу (= —нь—) кго тнъ (=ть) быхъ \bar{r} а монго ради $\bar{lc}(a)$ $X\bar{c}a$. нмоу же слава въ въки аминъ. множьствоу же брать (=народоу) отъвъштавъшемъ (=отъдавшоу) аминъ. разгнъвавъ (же)са зъло аноупатъ повелъ ати отъ множьства дъва мжжа (= два каа отъ народа) и привести «га» к немоу (пръдъ нь). атома же има бъвъшема (повелъ объсивъше стрыгати и) оставивъ стааго (=блаженааго) Кодра(н)та о блаженѣѣмъ (=—нѣ-амъ) Сатор«н»инѣ и Роуфинѣ нача пътати (= праздъноваша). Се (=тако) бо бъаста (=бъста) имени (==ь) «но» повъсивъ же га (=объщенома же има бывъщема. толико) повель (п) дърати (= стрыгати) «жельзны» ногъты. дондеже чрѣва(има) начънжтъ хътѣти извалитиса (=хотѣахж испасти) на земыж (= -млю). блаженам же мжчима молыста стааго Кодра(н) та и вьсж (=вьсю) пръдъстолштжих братых (= -ию) молити«са» «боу» за ны. и възъщивъ стъи Кодра(н)тъ рече. ги Іс Хсе (сне) невидимаго оца. посыли (=съпсусти) помошть своїж на нт (=ны). «и застжпи ы». ен Бе. съмъренънихъ (= - имъ). помилоуи рабът свод (=раба свою) и даждъ (= —ь) имъ (= —а) трьпѣниє и побѣдж «дожии» до коньца. многоу (=м—) же часоу минижвъшоу и ничьсоже (= ниче —) отъвѣштающтема има. отъ многъшхъ (= м —) бо мжкъ не можа«а»ста «п» глати. (тогда) повелѣ «же» аноупатъ сънемъще (= сънати) га (съ древа того и) пръдати съчьцамъ (мжтелемъ) да на пжти Елиспонта иджште (= да ведъще) отъсъкжтъ главъ ею (=оусъкнжти га). тъма (=сима) же тако (блаженъ) съконьчавъщемаса мжжи болюбиви (=-быци) и хръстолюбиви (=-быци) выслъдъствовавъще ихъ пжтымь (=шыдъще въслъдъ ихъ). вызаща многопънъны (=чьстыньи) мошти кю (=има тълесъ) давъще злато много (= м —) съчыцемъ (= мжтелемъ) «принесъще же и» въ своа градъ (= и въ своихъ градъхъ) положища чьстьно (=—нъ). блаженоуоумоу же Кодратоу (= б—нааго же К — нта) повелъ аноупатъ «коупно и съ инъми въслъдъствовати» (= въ слъдъ ити съ инъми) въ Аполониж (=—нии). и въщьдъ (= вълъзъ) нечьстивъщ «аноупатъ» въ цръквиште (= въ храмъ) Аполоново (=—ъ) повелъ привести стааго Кодра(н)та и прокъм (= чам), приведеном же имъ бъвъщемъ ноуждаще а «по»жръти (= жрь—) нечьстивъщимъ *) бъсомъ.

^{*)} На этомъ словъ оканчивается второй Русскій листокъ.

Хиландарскіе листки

(изъ книги Поученій Кирилла Іерусалимскаго). *)

1.

※ (ПОУЧЕН'Н № ∴ Г СЕКТНМЫ ※
※ имь. въ Иерслит. и о крыщений. и чьтеник Ш ※
※ Римьскааго посьланиа. или неразоумтете. ы ※
※ ко клико крыстихомыса въ Ха Iса. въ сымырты кго ※
※ крыстихомыса. погребохомы бо са. сы нимы кры ※
※ штеникмы. и прочек... ~

Веселитеса нбса. ѝ радоуйса землю. хота штипхъ ради оусофомь окръплатиса. й очиштатиса. оусофомь разоумьны имъ. ѝ силою поюмаа́го. оусофомь й тръстию въ връма мжкъ. нбсьным же силъ. да радоу ютьса. хоташтаа же дша. разоумьнъмь же нисъ. примъсити да приготоватьса. . ~

 \mathbf{r} же по ма)лѣ исповѣси. нъ не оу ти́ врѣмене е́стъ (= ксть) си́хъ слъщати (= — ша—). сти кръщение (= кръщт—к) \mathbf{l} съ (= —ь)

^{*)} Все, помѣщенное въ скобкахъ, взято для дополненія изъ списка Синодальной библіотеки XII вѣка.

кръстивъса самъ. да аще (=аште) снъ Бжии кръ стиса. къто (=кто) оуже кръщений (=крышт -а) не бръ гы (=ы) бла гочьстоуётъ (= - кть). кръсти же са не да гръховъное прийметь (=-ъ) оставление (=о-вле-ю) безгръшьнъ (=шьно) бо бъйше. нъ безгръ (шьнъ) кръ (стиса) (да) благо . . . (= блідть) (бжию и достойньство подасть крыштаймыймъ. іжо же ймъ же дъти причастишаса. кръви. и плъти.) и тъ причастиса тъхъ жде (=же). да плътъноу моу (=пльтьноуоу-) ёго (=к-) пришестию обещьници бывъше и бже(ствынъй кго) благодати (блгдти) (при) (ча)стыници бждемъ (=боу-) да й тѣмь (=да имъ пакы) мъ причастие (=-к) приимемъ спсень имъ (=-икмь) стое (=-к). Змий бъаше (ба-) въ водахъ (=-ь) по Йовоу прием гай (= - кмла) Ї ордана (= Йе-) въ оустехъ свойхъ. понеже (=-нк-) оубо подобайше й главы (=-ы) змьё въі (=змин-) съкроущити. Сълъзъ въ водъі съва за кръпъкайго. да власть приймемъ (-- імъ) на стжпати (= - стоу-) връхоу (= вър'-)змий й скорпий (=-po-) не хоудъ бъаше (=ба'--) звърь нъ страшьнъ. высь бо корабь (= -бль) моръскъй (= -ый) кожа (= -а) единоа (=к-а) хобо та ёго $(= \kappa -)$ подъдти $(= -\dot{a} -)$ не можайше пръдъ ни мь течайше (погыбъль) погоублъж (шти) (съръта) жщай (=юштай) пръдътече жизнь. да къ (=к)томоу съмръть обрътиться (=-бра-ть-) да спсени и выси речемъ, къде (=кде) ти съмръти (=рь—) побъда къде (= кде) ти аде стръкало. «разаръетъ же са съмрътъное

стрѣкало» *) кръщение́мъ (=кръштениємь). въ лазиши бо въ водж (=-оу) е́ще (=е́ште) носа грѣхъі. нъ блгодатьное (=-к) призъівание (=3ь-к) знаменавъ дшж (=-ю)

не дастъ (=-ь) къ (=к) томоу страшьнъймъ (=-ный-) пожрътоу (=-жьр-)

быти змиемъ (=— ϵ — ϵ) мр $\bar{\tau}$ въ (=— ϵ) гр $\bar{\tau}$ хъ (=— ϵ) съл $\bar{\tau}$ зъ.

излазиши оживленъ (=--ле---) прав'дон**х** (=--въ---ю). аще (=- аште) бо

съббразенъ (= —зь—) бъктъ (= —ь) подобию съмръти само

го спса. и въскресения (=—крь—а) (съ)подобиниса. или ико же Гсъ (=—ь) въсего мира гръхъ (=—ы) въсприймъ оумрътъ. да оумрътвивъ (=—мрь—) гръха въскръ снетъ (= —ть) правдоіж (=—вь—ю). тако й ты (= ты) вълъзъ въ водж

и образъмь (=—зь—) етеромъ въ водъ погребенъ. нако же й онъ въ камене (= — ни) въстайши (= κ пии) пакъ (=—ы)

въобновлений (=-влюнию) жизни хода (=-та) (да югда благодъти съподобишиса. тъгда ти власть дасть противоу) сж (постатьныймъ) силамъ (братиса). йко же (по крыштений) м дний йскоушаемъ (=-юмъ)бъюстъ (=ь) не (=и) кой и пръжде сего одолъти не можайше. (нъ кко вьсе чиномъ и послъдьствомь дъкти хота аше спсь. тако и ты пръжде крыштения съ соупостаты братиса не съмъвъ. при имъше блгдть. ѝ оуже двизай правьдь ныйми ороужии подвизатиса. и тъгда аште хоштеши блговъстоуй.)

^{*)} Выраженіе: «разарѣетъ же с. съмрътъное стрѣкало» въ Синод. сп. пущено.

2.

 (Πo) Оучение (= $-\kappa$) $\bar{\chi}$ просвъщаемъимъ (= щеньимь)

въ Илмъ (=Йерслмъ) пръдано о а ї (=кдиней на десате) запо

вѣди й чьтениё отъ Къколасайскааго (=Коли-) посълани га (=пось-) блгюдѣте (=блю-) ёда (=к-) къто (=кто) в′ы (=вы) ёстъ крадоводай прѣмж

дростиж и тъщеж лестий. по преданию члчю. по стухиемъ мирънъиймъ, и прочек : Подобиться добрви двтели зълоба, и плв вель нжлитесь пішенина мьнимъ бълги. образъмь оубо къ (=въ) п'шеници оупо доблъваса (= блана—) отъ въкоутений же расмотрым въйми (-выи-) йзъббличаемъ. и дишволъ же пръ образоуётъса въ ангела свътъла (не да възвратиться йдеже и бы, нъ до прыльстить члвкы. ыко же бо наковально) жестоко сръдце стажавъ непокайно къ томоу иматъ из волгение (=ле-). нъ да равъно ангеломъ живжща A (=га) помрачению тъмою (= ть—ю) и невърьства гоубительнъмь (-- ныимъ) обложитъ оустрое нйимъ (=-кмь). мънози влъци объходатъ въ одеждахъ овьчахъ. овьча оубо одежда имж ще нъ не й зжбы й ногъти нъ кротъкож обложени кожеж. «й образъмь безълобивы а пръльщанжще» *) тылаштиимъ (= JA-) нечестый (=-чьстий) отъ зжбъ обливанятъ (идъмь тъмь же тръбъ намъ ксть вжим) благодать (=блгдъть) (и оумъ трѣзвь и видащти очи) да не

^{*)} Выраженіе: «и образъмъ безълобивътд прѣльщажща» въ Синод. сп. пропущено.

зизаньы ыко йшеницж ыдъше невѣдь ствомъ врѣдьни бждемъ. ни влъка овь цж мьнѣвъше оуйдени бждемъ. ни ан гела благотворива дыйвола непъщевавъше пожръти бждемъ (=боудоуть). объходитъ бо ыко лъвъ ревъв. йша кого пожъретъ (пожрѣти) по кънигамъ. сего ради цръкъ наказаеть. сего ради нънѣшьнѣа оучительства.

Сего ради почитаний. Бочьстий же (=бо) образъ отъ дъвоёго сего състойтъса, оучений до брочестънъ (=—чьсть—) и дъаний благъ. да ии оуче ний правъ (=—аа) въръ (=—а) безъ дълъ благъ приатъ на (=—ить—) боу, ни дъла творимам без (ь) благоче стънъихъ (=—чьстьны —) оучении приатъна сжтъ (= примтъ на сждъ) отъ ба

кай бо пользѣ (=—а) ёже вѣдѣти о ьзѣ правам оу ченим добрѣ. й блждъ дѣати (=—ати) срамынѣ. котеръй (=—орый) же пакъ оуспѣхъ цѣломждрова ти добрѣ. хоуловати же нечестьнѣ (=—чь—) Вели ко оубо ёстъ (=ксть) притажание правовѣрьнъ ихъ. оучение(=—и) навъчченые(=—ник). да трѣбѣ естъ трѣзва дша. имь же мънози сжтъ (=—ь) крадово дащей философие́к лестик и тьщек лестик (=тъштельстию).

VI.

Македонскій листокъ.

соу плоти
же сьнабьдъвьше без крилоу вьзле
Сваток се еуангелик и еже сжть пь
казаник сь ними то обаче добръ сжть.
ь зыловърьнии отыбъгати кс
ово исповъдажть. тко же
глаголахь молж. да почита
и тыхь мжжь высыхь сыказани
ноуоумоу и гржбоуоумоу аш
во неистовоє положено елико
ьвизахьмь сд да быхьмь исто
во положили уангелии бомштесм приложити
и да аште и хоудъ са къде обраштеть приложено
а то то да разоумънть чьтай ако же по ноужди то
ть сътворило а не дързостиж ни сьмъникмь. не бо
(къ)то же толь дьрзь ксть и забъльса ако же дьрзноу
(при)лагати или оуимати слово и еу
комоу оучитель ого лън тъми су
(г)лаголы полагань истовьими. не бо сжть ны на потръ
(гл)аголи ти и словеса. нь разоумь кго да тъмь и жде са
чи Грьчьскы и Словъньскы строинъ тъмжде гла
положихьмь. ижде ли или дыльжак сло

Total management and management at the second
гоуба разоумь. то разоума са не отъпуш
не бо равь
можеть присно полагати Елиньскъ азыкь вь инь
— пръдъ(лаганмъ и всыкомоу газъткоу)
ча и мьнога (бъвваеть не бо нъ иже глаголъ въ)
иномь азыцъ красьнь то вь дроу(зъмъ некрасьнъ)
сы. и иже вь дроузъмь грьдь. то (въдроузъмь не грьдь иже)
вь иномь главьнь то вь дроузъ (мь не главьнь. и еже има
мжжьс)
ко то вь иноумь азыцъ женьско. (ъко же Грьчьскы мж)
· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·
жьско има потамос астирь а Словъ (ньскы женьска ръ)
ка зывъзда. и пакы Грычыскы
имена а Словъньск(ы и пакы глаго)
лемь Елиньскы панта та (езни)
ньскы высе се прид
ны и пакы панта та
вьст Азыци
ка глагола нь разоу (придеть)
бо дроугонци мжжьско (има Грьчьскы и Словъньскы при)
деть женьско да п(ръложьше мжжьскомь именьмь ыко)
же лежить Грьчкы на велик(ж исказж быти прило)
женир мало же сицъхь глаголь обрътакться о(бачень)
сжть. да мы дроугоици оставьше истовок ра(зоумь истовь)
положихъмь тьжде могжшть. небонь разоумьна
и прела(ганмь) сказаниа
кый кый
ть
хоштж пать е слово проглаголати д
наоучж или несьвъды словесь амь и пь
оученикь великь по ис
бо плода не има ако же м
разоумоу. нь глагол обрати
овок иже хоштеть божь разоу
сы нагы выниманты и та дожи до слоух
The state of the s

VII.

Евангельскіе листки библіотеки В. М. Ундольскаго *).

въ пон

$\times 6 \text{ B } \Gamma^{\circ} 6 \text{ G} \text{ M } \Lambda^{\circ \circ} \Gamma \Lambda \widehat{\Lambda}^{\circ} \overline{\Gamma}^{--}$

1. Ретъ 1) притъчж сиж. подмоно есть црство нбсное. члвкоу съввъшоу доброе съма, на селъ своемъ, съпащемъ же члвкомъ. приде врагъ его и въсъъ плъвелъ по сръдъ пъшеница и штиде, егда же проза бе тр*ва и плодъ сътвори. тогда и *виса пл*ввель 2). пришедъще же раби гна рѣша емоу. Ти не доброе ли съма съблъ еси на селъ своемъ. Отъ кждоу³) 860 иматъ плъвелъ⁴), шнъ же рече имъ вра гъ члвкъ то сътвори. Они же ръща хощеши ли да шедъше изъберемъ 5). Wнъ же рече ни еда како въстръзажще плъвелы. въстръгнете и съ ними 6) пъщеницж. Оставите коупъно расти 7) до жа твы. и въ врѣма жатвѣ рекж жателемъ 8). шедъ ше изъберъте пръжде плъвелъ. и съважъте ъ 9)

^{*)} Варіанты, пом'вщенные подъ строкой, взяты изъ Ватик. глаголическаго евангелія.

^{1) --} своимъ оученикомъ

^{2) =} тогда ъвища са и плѣвели

³) = и отъкждоу

^{4) =} имѣтъ плѣвелъі.

^{5) =} възберемъ ка.

^{6) =} в. сь ними

⁷) → oбое

^{8) =} жателѣнемь

⁹) = съвѣжате м ¹⁰) + м

въ житъницж мож. и пристжилъше оучениц(и) 11) - рыпа емоу ги съкажи намъ притъчж сиж. плыве лъ селънътуъ. Жвъщавъ же гь рече къ ни мъ 12). въсъъны добрше съма снъ члвчъски естъ 13), а село естъ въсъ мпръ. доброе же съма сп 14) сжтъ снове прствив. а плъвели сжтъ снове не прибзнини. а врагъ въсъбвът 15) естъ дибволъ. а жатва конъчина 16) въка естъ. а жателе 17) англі сжтъ. ѣко же оубо плъвели събиражтъса, и шгнемъ съжизажтъса ¹⁸). тако бждетъ ¹⁹) въ ск° нъчвние въка сего, посълетъ гь англът свол. и събержтъ Ш конъцъ земла въса съблазнъ й творащам безаконие. и въвръгжтъ м въ пещъ шгнънж. тоу бжде 20) плачъ и скръжетъ зжбомъ. тодга²¹) праведъни²⁴) просвътатъса ѣ ко и слънъце ²³). въ црстви ода моего ²⁴) имѣан оу ши слъщати да слъщить. 🔑 Мѣп ∴ тож ∴ аг ∴ стаго Мяны иже съ нимъ ∴ иш, еї: септабрѣ ∴ Мѣ" ∴ то^ж ∴ гї ∴ Оуспение стаго

 Iw^{H} златооустаго $\ddot{\cdot}$ $\ddot{\text{H}}$ $\ddot{\cdot}$ $\ddot{\overline{\text{B}}}$: септабръ $\dot{\cdot}$

 \mathbf{M} $\mathbf{b}^{\mathbf{u}}$ $\mathbf{\cdot \cdot \cdot }$ \mathbf{r} $\mathbf{o}^{\overline{\mathbf{w}}}$ $\mathbf{\cdot \cdot \cdot }$ $\mathbf{\bar{d}}$ $\mathbf{\cdot \cdot \cdot }$ ста а $\mathbf{\tilde{m}}$ да Филена $\mathbf{\dot{m}}$ $\mathbf{\dot{u}}$ въ ср $\mathbf{\hat{g}}$ сты не 2. Мѣп ∴ тож ∴ еї ∴ стъихъ исповѣдъникъ Гюриа Самонъ и Авива : и :

авгоуста : Mb^u : To[™] : \overline{e}

Мѣ ÷то^ж ; ¬то гаго Глигорив чюдотворца: ищ:

 $: \overline{a} : cero мѣ^{\overline{n}} : Mቱ^{\overline{n}} : ro^{\overline{m}} : \overline{n}$: \overline{c} стаго Платона и Рома на : п : Си заповъдаж вамъ .. -

Мѣ^п ∴ то ¯: к̄ ∴ стъяхъ оцъ Максимивна : и^ш : е̄і : септабрѣ; Мѣ^п ; то^ж: ка: Вънесение стъ бца \therefore $\mathbf{n}^{\overline{\mathbf{n}}}$: $\overline{\mathbf{n}}$: септабрѣ \therefore Мѣ $^{\overline{\mathbf{n}}}$ \therefore $\overline{\mathbf{ke}}$: стомоу оцоу на

16) = кончание

^{11) +} ero

^{- &}lt;sup>12</sup>) = рече имъ. ¹⁷) = жылтельне

^{21) =} тогда

^{13) =} есть снъ члчь

^{18) =} съжагаштьса

^{22) =} праведьнии 23) = ѣко с

^{14) =} ciu 15) + 12

^{19) --} H

²⁰) = бжде

^{24) =} въ ц. о

шемоу Клименътоу \cdots и $^{\overline{m}}$: Си заповѣдаж вам \cdots Мѣ $^{\overline{m}}$ \cdots то $^{\overline{m}}$ \overline{k} 3 \cdots стаго м $^{\overline{m}}$ ка Дѣкова Персѣнина \cdots и $^{\overline{m}}$: н $\overset{\circ}{e}$ 0 $\overset{\circ}{r}$ 1: по пастѣ \cdots Мѣ $^{\overline{m}}$ 1: стаго ап $^{\circ}$ 1. А Андре $^{\circ}$ 2: и $^{\overline{m}}$ 2: въ ср $\overset{\circ}{e}$ 3: стъм н $\overset{\circ}{e}$ 5: $\overset{\circ}{r}$ 4: $\overset{\circ}{r}$ 6: $\overset{\circ}{r}$ 7: ДЄКМБР $\overset{\circ}{r}$ 8: $\overset{\circ}{a}$ 9: днъ $\overset{\circ}{r}$ 7: ста прр $^{\circ}$ 8а $\overset{\circ}{r}$ 9: Наоу $^{\circ}$ 1:

: $\mathbf{n}^{\overline{\mathbf{m}}}$ въ вторн $\mathbf{n}^{\mathbf{k}}$: $\overline{\overline{\hat{\mathbf{e}}}}$: \mathbf{H} $\overline{\hat{\mathbf{e}}}$: $\overline{\mathbf{W}}$ полоу :

Мѣт: тож: сты ма Варвары и Оуливниа: ∴

—Вънма д аша ²⁵) Icoy ²⁶) наридъ многъ. и оугн^в тахж и. и се жена етера ²⁷) въ точение ²⁸) кръви лътъ двъ на десате имжщи, и много постра давъши. Отъ многъ врачъ. иждивъши ²⁹) сво е въсе 30). и ни едином же полъзм шбрътъ ши: нъ паче въ горе въпадъщи. слъщавъ ши w Ісъ. пришедъщи въ наридъ 31) съ зади при коснжса ризв его. глаше бо вко аще прикоснж са 32) ризъ его спсена бждж, и абие исакиж исто чъникъ кръве е . и разоумъ тъломъ. ъко ицъ ль ³³) Ѿ раны ³⁴). абие Ісъ ющоути ³⁵) силж ишъдъшж ї з 36) него. и обращъса въ народъ глаще кто прико снжса ризахъ моихъ. глахж же 37) емоу оучен ци его. видиши ли нарудъ оугнетажщъ та и глеши кто прикоснжса мънъ. и шгладаше са видъти. сътворъшжж се. жена же оубоъвъ шиса и тренещжщи припаде въджщи е бъ 38) .. приде 39) къ немоу. и рече емоу въсж истинж

²⁵) = посяѣдовааше

³¹) = въ народѣ

³⁷) = и глаахж ³⁸) + еи

²⁶) = Исви (= по Ісѣ) ²⁷) + сжщи

³²) **—** понѣ ³³) **—** цѣла есть

²⁸) = въ т-иі

^{34) --} H

³⁹) → и припаде

²⁹) = издаѣвъши

^{85) →} въ себѣ

⁴⁰⁾⁼онъ же рече е́и дъщи 41) = cnce

атвъши °°) + вт е свое 36) = $\ddot{0}$

 $^{^{32}) =} иди в ми^{p}$.

 $^{^{30}}$) = BLCE CBOE

выписки изъ памятниковъ болъе позднихъ.

1. Изъ Евангельскихъ листовъ.

сь бмь почина жмь куга ж в семоу

годищоу: єу̂ан . на пасхж Ѿ Ишана глав а Искони бъ слово. и сло(во) бъ оу бга. и бгь бъ слово, й се бъ искони Ж Бга, вса тъм б(ыша) и без него ничесоже не бы. ёже бы вь томь животь бъ. й животь бъ свъть члкмь. И свъть вь тьмъ свъ титса. И тьма ёго не (о)бьать. И бы чл кь посланъ 🖫 Бга. Има ёмоу Ишань. си приде вь свъдътельство. да свъдътель ствоунть Ѿ свъть. да вьси върж ймжть ёмоу. Не бъ ть свъть. нж да свъдътель ствоуйть Ш свъть. бъ свъть йстинны йже просвъщайть всакого члка. гра(дж) щаго въ весь мирь. Въ миръ бъ й миръ (тъ) мь бысть. и мирь ёго не позна. А вь свой прийде, и свой кго не приаша. Елико же ихь приать і. дасть ймь шбласть чадомь Бжинмь быти. В вроужщимь вь има кго. **І**Єже не Ѿ крьве ни Ѿ похоти пльть скых ни Жь похоти мжжьскы(а) нь Ж Бга родишжса. И слово пльть бысть

— и вьселиса вь нась. Й видъхомь славж ёго. ыко славж ёго йночалааго Шцар. Испльнь блгодъти и йстины. И мань свъдъте льствоунть й немь. Й вьзва й гла. сь бъ ёго же ръхь. градеть по мнъ. пръдь м но(ж) бысть. ТЯко прыві й мене бъ. Й Шь й сплънений кго. мы высприахомы. бла годать выз благодать, ыко законь Мосе wмь дань бысть. Блгодать же йстина. Ис Хм бысть. Въ пне стлы й не алуа га исповъдать и ба. куан. Ш Ишана глв и. Бта никто же нигле же не виль, тькмо йночадый снь. сый вь лонь шчи ть испо въдъ. И се есть свъдътельство Ишано во. кгда послашж Йюдей Жь Крлма. й кре **А** и леугиты. да выпросать і й ты кто іє си. исповъда ико нъсьмь азъ Хсь. и ръша ёмоу что оубо ты ёси. Илий ли ёси ты. W въща ни ръшж же имоу кто иси. да Жь въть дамы пославшимь ны. что глеши. Weбъ самомь. азь глась выпижщаго вы ноу стыни исправите пжть гнь. ако же ре Йсаий прокь. й послани бъхж Жь фари сей. й выпросишж и рѣш(а) ёмоу. что оубо кріцаніши аще ты нъси Хъ. ни Илий. ни пррвь. Жвъща имь Ифань гла азь крща А вы вы водь. по сръдъ же вась стоить н го же вы не въсте. градъий по мнъ. тако предь множ бысть. имоу же несьмь до стойнь да Фървшж ремене сапогоу кго. си вь Виоаний бышж: шб онь поль И др' дана. иде же бъ Ийань кртай:

2. Изъ Мануйловской книги апостольскихъ чтеній.

етеромъ члвкомъ гръси тавъ сжть. пръвода ще на сждъ. и етери мжжи постъдствоуать. тако жде й дъла добрата тавъ сжть. и сжщата инако не мо гжт са оутанти. елико есть подь примомъ работе нъ. свой гът побни да имать. да има бжие и оучени è не хоулитса. имащей же и върны гды. да не оби дать ихъ ыко братин сжть. нж паче да работай ть. тако върни сжть и вызлюблени. подъемлаще блгодъгание. се оучи и мли. аще ли кто инако оучи ть. и не пристжпаеть кь правым словесемъ. га на шего Іс Ха. й кь благочьстивомоу бчению, разгръ дъ ничсо же не въды. на неджгоуа о стазанихъ. и w словесехь сьперныхъ. W них же бываеть ръвенї е зависть. хоулы непіцеванию. зла сьжитию ра сыпанъ члвкъ ѝ бмь лишень истины, мнаша лі сънис каниемь быти бл овъриемь. Шстжпай Ш таковыхь. есть же сънискание велие. благовърї е сь повелъниемь. ничсоже бо не внесомь вь миръ. ывъ же ыко низьнести, чьсо вьзможемь, има ше же пишж шабанию, сими доволимса, хота щей же богатъти. выпалще вы искоушение и вы пржгло. и вь помышлени многы. не стысьлнии и връ дни же. погржжаать члвкы вь смръть пагоубы. корение бо есть всемь пагвбамь, любы златоу и еже дроузи хотаще пръльстишж са W въры. и са ми са пригвоздишж бользнехь многахь. ты члвъ че Бжий сего бъгай : Въ че. кз. не. аплъ к Тимовес: --Чадо Тимовею. Бгатымь въ нинфинемь вфцф запръщай не высокомждрствовати ны опо вати на батьство ищтваамщее. нж на ба жива. дамшаго всъмь намь обилно, вы наслаждение

от данти. бгатитиса дълы благы. и щедро тами быти обещникомь. сыкрываащимь се

-бъ основание. добро въ граджщее. да имжтса за въчнжы жизнъ. и Тимовею схрани пръдание. оч кланъйса скврънныхь и тъщихь глась. пьрь. лъ жеймъннаго имъний. еже дроузи объщава іще. о въръ не оулоучишж й. блёть с тобой аминь :-Въ па. кз. не. апаъ к Тимоееови послание :-Павель айль Іс Хвъ волей бжини по шожтованию жизни, ыже ш Хф Іссф. Тимовею вьзлюбленомо чадоу. блёть и мясть. мирь Ѿ ба юща. га Іс Ха : Хва лж имамь Бви емоу же слоужж W пръродитель чистой свъстий, тако вынж имамь вь твое помина ние. вь млтвахь своихь днъ и нощь. желай видъ ти та, поминай сльзы твой. да радости напів наса. выспоминание примж. твое нелицемърї е въры. ыже вселиса вь бабж твоа Троадж. и вь ма терь твой Свинкий, извъстъ же ми есть каже и вь тебъ. еже вины ради вьспоминай тл. оузръти дарь Бжий йже ісстъ вь тебъ. вызложениемы ржко моею. не дасть бо нашь бъ. дха страхо но силь. и лю бвий ѝ цъломждрию. не постыдиса оубо мжкоа га нашего Іс Ха. не мной свазнемь его. нж постражь ди сь куглиемь по силъ. ба спсынаго ны. избавлъ шаго званиемь стымъ :

Въ сж⁶. кз. не. апль къ Галатомь посла: Брае. плодъ дховны любы радость. мирь тръпъни е. на таковы нъсть закона. ови же Ха ѝ сса пльті а распашж. аще живемь дхомь къ дхоу прилагаем са. не бждъмь величъви. дроугь дроуга призыва ате дроугъ дроугоу завидаще братие. аще ѝ пръжде выпадеть члъкъ въ стеро пръгръщение. вы дховни свръщайте таковаго. дхомь крото стиа. блюди себе еда ѝ ты ѝскошенъ бждеши.

дрогъ дроуга таготы носите. ѝ тако скончетте — законъ Хвъ.

3. Изъ Стаматовскаго четвероевангелія,

котораго отрывокъ находится въ Археологическомъ обществъ.

сж6 сыроп8стнаа к v e W М · с : м в. С Ре тъ сво в вънемъ те млостына вашж. й не творити предь члкы, да видими бждете ими, аще лі же ни. мъзъи не имате Ш Шпа вашего ніже на нібсехъ. на по очбо творишы млостына, не въстржби предь собоа. тако же и лицемъри творатъ. въ съ нмищъихь. й въ стъгнахь. да про славатса Ж члкь. аминь гла вамъ възъприимжтъ мъзж свой. тебъ же творащомоу млостына. да не ч8 еть ш8ица твоа. что творить. лесница твой, да бждеть млостыни. твоа въ тайнъ. и шпь твои вили та въ таинъ и възъласть тебъ гівъ. кдла млишътса не бжди тко ѝ лицемъри. ыко л8бжтъ на сънмишъихъ, и въ стъгна хъ. на распътихъ стоаще млитиса. да гівжтся чакомъ, аминь гла вамъ. гі ко въсприимять мъзж свой. Тът же н дла млишъіса. въниди въ клътъ своя. и затвори двери свой. и помлиса шцоу твонмоу въ таинъ. и шцъ твой вида въ таинъ, възастъ тебъ гавъ. Млаше же са не лихо глте, и о же и азъгчници, мъ натъ бо са токо въ мнозъ глани своемъ

оўслышани бжджть. не подобитеса 8 бо ймь. высть бо йць вашь. йхь же трыбоунте преже прошениа вашего. тако оўбо млйтеса вы. Шче нашь нже ней на нбсехь. да стйтса йма твон. да придеть цртвие твое. да бждеть воль твоа. Вко на не беси й на земи, хлыбь нашь при джщый. Дажь намь днв. й Шпоу сти намь длыгы нашж. Вко и мы Шпоущанть длыжникы нашж: и не выведи нась вы напасть. Нь изь бави ны Ш непринзни. Вко твон на пртвин й сила и слава. Вы выкы амй: —

4. Изъ Болонской псалтыри.

I.

П То. WA С ПО КЪ КОРС W'КЪ К КОНС Ц : По малетъ Швъщати слово разоумно. Совмоу бо Иилитъниноу. пррчъство знаменаваетъ съмръть Хъж. и мжкж. и людей Жидовъскъйхъ на Ха враждж :

Гй бже спе ниш мёго въ днъ възва хъ. и пощиж пръдъ тобож Да внидетъ пръдъ та м⁴тва мой ∴ Прйклони оу хо твое къ м⁴ени

Въ нощи мжка въ дне пропатис. весъ бо днь въздва къ къ тебв ржцв мои .: — Отъ лица Адам в Хъ тако члов в къ мению еже и члвцв прино шж ти рече Хъ къ идоу : —

ю моємоу ... Мко наплъниса золь дша ма :--И животъ мои адъ приближиса :--Примъненъ бъ хъ съ низъхо лашийми в ровъ :--

Бъхъ жко члкъ бес помощи й вь мрътвыхъ сво болъ.

ы ко мавъни спащей в гр°бѣх. ихъ же нѣ

Дша Адайь ш бысь шбржга ваема сиж же въспри TT TTK О Хѣ глетъ зане въкоу си смрътъ : • Бъіхъ і ко единъ йръ твыхъ чякъ. въ гробѣ хъ положенъхъ зема глетъ же гроба влучьна .:. Мънфнъ бъїхъ ійко единъ ш мрътвыхъ члкъ, не и мы помощи. нъ азъ попра хъ смрътъ свободъ съй ѿ врагъ ∴ ТАко Ѿ вѣка мрътвий лежж ще въ гробъхъ. их же ни си помънжать кътомоу : кто же николиже помънж ...

11. *)

Wаломъ (фал'мь. Да́швь) w твари всего мира ∴ (Xви рече поба на исповъданий и покааний. вниматі **84**А+8: рг:)

Благослови (= Блвестви) дша (=-е) мога га. Видиши ли кок $(=-\dot{e})$ wchobahик положи \sqrt{a} далмови $(=\pm 1$ моу.) $A\bar{X}^{*}b \ (=-b) \ \bar{C}T^{*}b! \ (=-b!) \ B^{*}B^{*}B^{*}B^{*}B^{*}B^{*}B^{*}A^{*}) \ (A\bar{M}^{*}A)$ Γ $\overline{\mu}$ $\overline{$ Вьсъко (=Въсе) бо дъіханин (=ды-) величитъ (=-ь) **г**а (господа).

Въ ісповъдание (=й-й) и въ велъльпотж (=-ль-) wблѣчеса. Нгта (= Ета) исповъдание приносптъса (=-тса) вви (воу). тогда въ велъльпотж (=-л'ль-)

^{*)} Варіянты взяты изъ Погодинской псалтыри, выписка изъ которой помъщена ниже.

- wблачитъса (= тса). ыко люба wбращеник ч $\hat{\mathbf{n}}$ чъско (= ч $\hat{\mathbf{n}}$ че).
- Пропинай (= Pac $\acute{x}\acute{u}$) небо (= \overrightarrow{h} бо) ыко и кожж. Показактъ (= $-\grave{e}$ ть) силж бжиж ыкова же кстъ (= $\hat{\epsilon}$). протаже словомъ (=cловомъ) нбо ыко и ризж простж.
- Покрываж (= жій) водами прѣвышнѣм (= прѣвыспрынѣй) свом (= èro). И се силы (= ы) бжиж кже (=è—) призывати водж морскжж (=—рь—жж). (й) мко покровомъ (=—ь) шблагати нбо (= небо). и (проливати) по лицоу земи (= на лице зми).
- Полагаж (= $\frac{1}{1}$ $\frac{1}{1}$ фблакъ въ исхождение (= вь схо—) свое. Възъіде (= —ы—) бо на аплы (= —ы) мко на фблакъ да вселен $\frac{1}{1}$ м просвътитъ (= —ь). възыде (= възиде) же и на фблакъ (= —ь) тогда. въ (= вь) връма въскръсении (= въскре —) въниде (= вь—) въ биж мко (й въ) фблакъ (= —ь).
- Ходаи на крилоу (=—лю) вътръноую (=вътръню). Въсходитъ (=—ь) бо и на вътръ (=—ь) кгда (к ra) хощетъ. (=—ь) глетъ (=—ь) же плътъскъм (= пльтным) тайнъ (=—ы).
- Творан аггелы (= анг—) свож (= —ы) дхы. Не точиж (= ть —) нбсныж (= небёным) нь (= нь) и земныж (= земльным). (й) стыж (= —ым) подвизавышжжем (= —вшам —) и сиж (= сим) оумны (= оумьным) съвръшаж (= сьвръшам).
- И слоугы (=—ы) свож (=—ы) шгнъ (=—ы) палащъ (=—ы) нега (=Е—) бо хощетъ (=—ы) и въ шгнъ (=вь шгнь) въмътантъса (=вь—ай—тса) стии. шгнемъ (=—ы) доуховъномъ (=дховьнымь) оукръплъеми.
- Оснъваж (= ны ыл) зема (= ла) на твръди

- $(=-\dot{p}_{A}-)$ своеи. На водахъ $(=-\mathbf{b})$ (бо) оутвръдиса $(=-\mathbf{p}_{b}-)$ ржкож божикж $(=-\dot{e}\dot{a})$. и прѣбъвактъ $(=-\dot{b}\mathbf{b}\mathbf{i}-\dot{e}\dot{\tau}\mathbf{b})$ неподвижима. такожде и члкъ $(=-\mathbf{b})$ тако землѣ сжи $(=c\mathbf{b})$ на водѣ wснъвакмъ $(=-\dot{e}\mathbf{m}\mathbf{b})$ кcmъ кcm
- Не приклонитъса (= прѣ—тса) въ вѣкъ (= -ъ) (вѣка). Не движитъ (= -еть) бо са и си (= се) на водахъ (=-ь) оутвръдена (=-рьвено). волеж (= -ж)въ вѣкъ (= еж)оутвръждантъса (= рьдиса) и прѣбъвантъ (= -бы -еть).
- Бездна лако (и) риза шдѣшник (= аніё) е́жі (е́а́). Непостижнок (= жимое́) глетъ (= ы). тайны (= ы) въплъщений (= выпль— кі́) бездиж мко измѣрити не възможно (= вь жынж).
- На горахъ станжтъ (= — $\bar{\kappa}$) водъі (= —ьі). На догматьхъ пророчьстѣхъ (= пррочьстѣх станжтъ (= —ь) водъі (= —ы) кръщениы (= крь—).
- Отъ запръштении (——ще—) твоего побъгнжтъ. Бъсове W водъ (——ы) кръщении (—крь —) прогоними (бо) сжтъ (——ы) знамениюмъ (——м) кртнъмъ (—кръ —й).
- Въсходатъ (= —ь) горъ (= —ы) и нисходатъ (=низ— $\tilde{\alpha}$) полѣ. Демони възвъщажтъса (=въздвищажтса) ико горъ (=—ы) низѣжтъ (=—ь) же ико поле посмраждении (= про —). ико же истъ (=—ь) писано (=тано). глетъ (=—ь) же и влънъ (=вльны) моръскъ (= —р $\tilde{\kappa}$ ы $\dot{\alpha}$).
- Въ мѣсто еже еси wсновалъ имъ. Тамо бо идошж (=--а) вз мъсто нареченое имъ (=--ь) \mathbb{E} ба. глетъ (=--ь) же и влънъ (=--вльны) морѣ. и чювествънааго (=--ме (=--ме (=---ме (=----).

- Прѣдѣлъ положи его же не прѣиджтъ. Морю прѣдѣлъ (= —ь) пѣсокъ (= пѣска) положи. нъ (= нь) и бѣсомъ (= —ь) крта (= кръ). иде же бо (и) видатъ (= —ь) трепещжтъ (= — $\ddot{\kappa}$).
- Ни шбрататьса (=—та) покрыти (=—ы—) земла (=зма). Ни влънъ (=—ь—) моръскыж (=моркы могж (=—ж) покрыти (=—ы—) земла (=—ла). ни пакъ (=—ы) бъсове оудоблъти члкоу. оупразнишж (=—а) бо са.
- Посылаж источъникы(=—чн—ы) въдбрехъ(=дь—). Глетъ (=—ь) оубо (=8—) дъбры (=дьбри) горъскыж (=горьнаны) шко въ (=вь) тъхъ воды(=—ы) шоуматъ (=—ща). сжтъ же слъзъі(=ьз—) покашниш (=—а $\stackrel{.}{a}$ —). дъбръі (=дьбри) же доли шчесънии (=—сь—).
- По срѣдѣ (=срѣ) горы (=ъ) проиджтъ воды. Прркъ (= -ь) глетъ (= -ь) и аплъ (= -ь). горы (= -ы) бо сти (= -ы) и wни (= 0—) и сии (= си) сжтъ (=-ь). срѣдѣ (= срѣ) же сихъ (=-ь) воды (=-ы) крщении (=крь—).
- Напаж (= поыть) вса звъри селъныж (= селный). Въздивинвъшжж (= Вь—вьшам) Ислинскож (= Елінь—) пръмждростиж (= ы) и ико звърие (—= ы) въ лжзъ демонъстъ (= —ньстъмы) жироужщж (= —йше). и си бо ко (= кы) крщению (= крь—) пристжпажтъ (=—ы) радоужщеса (= рауы—). u напашеми (= —еми) бтиж (= бл $^{\circ}$ —).
- Жиджтъ (= —ь) мебы инагри (= \dot{w} —) въ жжждж (= жа—) свож. іжзкъ (= азыкъі) глетъ (= ь). ыко неразоумно работашж (=вша) лъсти. ти бо ыко дивии Шметъникъ (= тникъ) шбращению бѣшж (= а). шбаче (= \dot{o} —) инии (= и си) въжждашжса (= въжа— пла —) водъ кръщений (= крщениъ).

5. Изъ Погодинской псалтыри.

ΨΑΛΤΊΡЬ

красенъ съ пр тлькованик флът Двъ .ā.

Блаженъ мжжъ йже не п ле на съвътъ нечьстивых. Прочьство са съвръшаетъ и Иоспов Ари матейстъмъ. како не пріде къ Йюдеймъ їже на Ха ковъ творѣахж, своиство же словесе сего блажитъ всего члвка. непрічащажіщаса, ни пріста важша злаа съвъщаважщий мъ или вещи находащиих, а еже на пж. И на пжти гръшныихъ не ста и на съдалищи гоубитель не съде. Пжтъ житий се глетъ, понеже п мы вь сконча ник житиа сего приходимъ. Нж в законъ гни воль его и въ зако нъ его побчитса дьнь и нощь. Инако бо не исправится Остжпати зла аще не тъчиж побчениемъ книжнышмъ.

6. 'И бждетъ шко дръво саждено е при исходищиихъ водъ. Пако бо дръва стожщий при водахъ присно ве села сжтъ тако напашыйса книжнымъ побчениемъ цъвтетъ оумомъ и сдраво помышление иматъ дръво же глетъ крта водами кжиълными шдръжима. и веселаща просвъщаемых имъ. Иже плодъ свой дастъ въ връма свое. Въ свое бо връма плодъствова кртъ наше спа сение. сиръчь гроздъ живштный.

И листъ его не Шпадетъ и все ели ко створи поспъетса емоу.
Листвин крта върниї сжтъ. нко Ш него ража емиї ш немъ пръбыважтъ неШпадажще. всъ бо нже крта ради бываж поспъжтса. Не тако нечьстивий не тако. нж нко прахъ йже възметаетъ вътръ Ш лица земла.

Не бо нж кртъ Ш еретикъ и Июдей. ѝ Ш Елинъ дръжимъ не расплождаетса. нж нко пра хъ расыпаетса. тако Июдей невъринжъ и безоуминтъ Шстжпиша Ха. ѝ расы пашаса въсждъ по земи.

з. Сего ради не въскръснжтъ нечьсти вий на сжаъ. ни грѣшници въ съвътъ праведныйхъ. Не познавшей бо ба ні чьсти і моу приноса ще. нж въскрсений вины не истазажтса. имат бо фсжждений самоволно. не фбращеть бо са вь нехъ дѣло правды. ТАко съвъстъ гдъ пжтъ праведным^х й пжть нечьстивыйхъ погыбнетъ. Разоумъ бо й праведныхъ пжтъ. й неправедныйхъ. й дроугы а спсаеть. а дроугы а омръжаетъ. и шметаетъ ыко непотръбны : флъ Двъ . в. Добль ржкож сказаєтся. Добль ржкож в Хс. тако вст в ржит имы.. Си ртчь о нем реса пррчтво. глет бо Двда, ыко из него по плъти. Въскжы шаташаса назыци й лю дий пооучишаса тъщетныймъ. Еже естъ въскжей назыкъ Июдейскъ едро гнв ваахжса ѝ скръжетаахж на Ха. поочажще са смръти и со. и бысть имъ въ тъще. Прістапла пре земстий й кнази съ

брашаса вкоупъ на га й на Ха его. Иродъ ѝ Пилатъ ти бо на Ха въсташа на га и на гдъскааго члка. Бъ бо и члкъ естъ Хс :

6. Растръгнъмъ назы йхъй Швръзъмъ Ш насъ иго йхъ.

Не бо повинжиса и̂гоу въръ. И̂ю̂деи̂стий людии̂. въ сждоу же са противлъа̀хж :

Живый на нбсехъ посмъетса имъ и гдъ поржгаетса имъ.

Въси іслико посный оўмъ имаще. Хвы ради въры. смъжтса имъ и попиражтъ. оничьжени бобыша по всей земи ∴

Тъгла възглетъ к нимъ гнѣвомъ своймъ. й простиж своеж сматетъ на. Тогда когда вь днь страшный. егда оузрать Ха съ сла вож й силами многами. тъгда сматжтса. н страхо мъ выстрасжтса. пры бо имъ бждетъ и срагы. Азъ же поставенъ есмъ пръ Ш него. Глетъ бо вса властъ дастъ сноу своемоу. Надъ Сиономъ горож стож его. Въ цркви ко же пишетъ на върныйхъ. Възвъщай повельний гне. Тъ бо съвътъ Шчь проповъда всъмъ и животъ. Гъ рече къ мнъ снъ мой еси ты. Егда рече оцъ се естъ снъ мой възлюбеный. Азъ дыньсъ родих та. Клепла безначална и на съвръшение въкомъ гавлътый на скончаний :

4. Проси оў мене й дай ти азыкы до стшаний твой.

Ё азыкъ люди глетъ. ыко же пришествиймъ Хвомъ спсжтса. ыко же и Павель с нихъ глетъ. азыци въ едино тъло. и въ едино събраний ∴ И с дръжаний твое конци земла.

Гь бо всей земи й цръ й строитель.

Оўпасеши та палицей желёзной. тако съсжды скжделника съкроушиші а. Законнымъ повелёникмъ всё бо таже повелить бъ твръда сжтъ тако желёзо. не съхранше же Жи дове. съкроушишася тако съсжди непотрёбни ... И нинё пре разоумёйте накажатеся вси сждащей земи. Си рёчь по шнёхъ шпадениї Жидовскыхъ людиї. вы пртвовавшей штазыкъ. разоумёйте до брё. заповёдает же кназемъ й властелемъ. да въразоматся чюдесы й накажатъ а. за повёдми бжиами. да не сждаще бес правь ды бждемъ сами шсжждени.

Работанте гви съ страхомъ н радоуй теса емоу съ трепетомъ. еже естъ радостиж и веселинмъ трепетати стра вжиа. а не съ гръдынеж :

б. Приїмѣте наказание еда когда про гнѣваєтся гдъ. Правдж рече дръжите и оучите. И погыбнете Ш пжти праведна. Еже естъ не Шпадѣте Ш вѣры праведнаго пжти сьде. тамо же пакы достоаниа правьдныйхъ ∴ Егда възгорится въскорѣ гарость ѐго блажени вьси надѣжшеися ѐмъ. Е̂гда разгорится на сждѣ гарость ьжиа на грѣшь ный гако пещь. тъгда праведнии оублажатся. гако на га надѣавшеся. ѝ мъздж приємлжще.

6. Изъ Норовской псалтыри.

Блаженъ мжжь йже не иде на съвътъ нечестивыхъ и на пжть грышныхъ не ста. и на съдалищти гоубитель не съде. нж въ законъ гдни волъ его. и въ законъ его пооучится дне и нощтиж. бждетъ шко дръво сажденное прі исходищтихъ выдъ. иже плодъ свой дастъ въ връма свое и листъ его не шпадетъ. и въсъ елика аще творитъ. поспъется. не тако нечестиви. не тако нж шко прахъ его же възмитаетъ вътръ ш лица земи. сего ради не въскръснжть нечестіви на сж. ни же грышници въ съвътъ праведныхъ. шко свъсть гь пжть праведныхъ. и пжть нечестивыхъ погыбнетъ.

7. Изъ минен служебной.

В. И. Григоровича

Изъ службы прпд. Меводію.

Оставивь родь и січьство, подроужие и дітиї. сте очі телю, в поустыни йзволи, сь стыми сіцы жити пріслівне :

О преславне кто можеть изреши. Менодиа дътъ

ли. и троудь еже постра. С бъсь тражзычникъ 🔆

Та имать шче земѣ Моравьскай. стѣнж тврьдж ёа же побѣждаемь ёретикы ÷ Одеснжы прѣстожща. прѣстый тр̂ца очітелѣ. мо литаса съхранити стадо Словеньское ;

Истыи настолникъ. апла славнаго Андроника сла вне гівиса. Окраса пръстоль стых пркве Паноньскжж мждре ∴

Та молимь Меоодий стлю славне. разгнаное ере тикы, стадо твое схрани, въ въръ правовърнъй матвами ст оче.

Ты W запада сте вьсиа. нако же звъза своя лоуча сла щи. до вьстока и съвера. и до юга славне Меоодин:

ю Върнаго пръ наше^{го} отврьди побъдж дай емоу ко всемогый на варвары въко . . . Ко гл в Бжтвна и върна. Меоодиа вси выспоимы люе. и любовий облажимы ко пастыръ великаго Сло въномы слоужителъ наочи честно. прогонителъ среси. молит бо са с всъхы нась ∴

О ваоў стаа хвалится славно градъ Солоўнскый. Ку ріле сте й Меоодиіє. Мисиа й Паномиа й Моравь скаа блжене земъ. славящи й выпиліци. блявь ты

Та бажене пость земѣ Моравьскаа. честно твое тѣа имащи. и Паноньскаа стаю, просвѣщена тобож. и людин сю съшедшеса празноужть твоа пама. Имаща стаа пра w стѣй тройци. Курїло прпбне Меюодин стаю, стадо ваю стоє, ходаще по земи страннѣй съхранше растита. мтвами си блаженаа :

8. Изъ Минейнаго листка

В. И. ГРИГОРОВИЧА.

Стихиры на Успеніе Пресв. Богородицы.

GTH^{x̂}: гла̂: n̂: в̄: —

На бесмрьтное оўспение ти, бце мти живо тв: w., ай и апілы невидимо высхыщааха: вы всемы мирѣ саще расѣліни: вы коупѣ ды сташа: прѣчтомоў ти тѣлоў: еже погре боша честно: гла Гавриль сыгласно выпил ше: раоўиса: шбрадованалі дво безневѣсты нал: гы с тобоіж: с нами же ліко сноў си й боў мій са намъ сптиса:

Придъте выси красномоу 8 спению: пръчтъ и ыщи празноуемы: дне бо и англи трыжыств . . жты: пръчтомоу пръставению ыжиж м

— на похвала земнымь: сызыважще вышием ти непръстанными гласы: раоуиса: надеже спсению нашемоу: тебе крь тигньскы родь върно 86лжаеть: —

Егда пръставение пръстомоу тълоу го товъшеса: тогда апли объстожие одрь. сь страхомь та зръха: ови выздыхажие: тъ лу чюдноу дивъхаса: Петрь сь слызами выпише ти: о дво: вижа та велми: готова щаса кь охожению: животе высъчыскымы пръчтата миса непръсганно: сноу си и боу спти и градь свой недвижимо: —

На слава: и ній : една Ѿ ни гла : д: — Придете вьспоемь лю і : пръстаж два чтаж : неи зреченно пройде: выплощейса слово Ѿче: зо ваше и глаше: блвена ть і вь женахь: блжена

та вь гробъ: вьмъщьших: смоу же вь пръ стъй рацъ дша ти пръдавши: моли пръста га спсти дша наша: —

Давыскый пыни. днё люе поемь: Хоу боу при ведатса двы: црци двы и вь слыдь ей: при ведатьса вь веселие и радость: и б. Ш сыме не Двдва: намь...с. и: в раць с... ни дхь свой прыдасть пр... лавнам. прыслова щий прыставыетса: ей же ико йре бжий пожще вызыпиемь глаще: спси ны исповы дажщам та бца: —

Пръчтномоу ти тълоу: пръчтаю дво: ань гльское множъство на небехь: и члчскы родь на земи блжить: юко мти бы тво рцоу: вьселенъй Хоу боу: того мащи непръстай за нъи: мим ти са: тебъ бо са надъем.

9. Изъ Норовскаго стихираря.

всь миръ и* тобол просвьтисл. моура блго8ханиемь и чюдесъ мъножьствомь. възч важтъ к тебѣ похалнымі пѣсми ст пасшеисл тобол осжжении. съ слійими въ Мурѣхь. да и мън поліще выписмъ молислю дшахъ нашихъ ∴ ...

10. Изъ Парижекаго стихираря.

отніраръ () оъ бмъ заінає ∴ воео́у ∴ льоу ∴ мца оекта в

въ :а: дё̂ зачатиє новоу лъ́оу: и ста́го Семешна стлъпника ∴—
∴ гла° а

Събраса съб оръ лъв: съ звавъщи с а прославъ сть сихъ: до бротж Кал истовж (бла) жж: и Ермо гена: само бранаа: ст растотръ пъпа: Сим ешна и а: ї Иса Навыг ина: и сжий хь въ Ефесъ с едьмихь ш трокь и че тыри десат

ихь раждеж ение честно стыхъ жен ъ ликование: сихъ же пам АТИ СЬСТАВ ъмще праз днолоубьці въпиемь че стно: ги блв и дѣла ржк оу твоею: и сподоби нась раздръшит иса до конь ца периоуси е: лътоу на ходащемоу : •:•

Хё бе на іже прѣмж (дрост) и а высѣ сыврыша а: и Ѿ небы тиѣ вы быти пр (пвода) и: блви вѣнець лѣоу семоу: и мѣ сто наше сыхран (и Ѿ мн) огы а клатвъ и вѣрны а цра нашж: сило а свое а выз (весели): и побѣдж дароуи ймь на побѣжд аащихь са с ним а ради дароу а вы емоу мироу вели а милост (ы).

11. Изъ Паремейника

В. И. Григоровича.

∴ чтений ∴ и пѣний ∴ и промні

∴ въ стым празнікы ∴ въ великый

∴ въ наверие Хва ріждъства ∴

Ж пров ∴ гла ∴ й ∴ в

Гъ въприсм и в лійпотж см й ∴

Ж мблѣчесм гъ въ силж и пръ

поійсасм ∴

Ж Жънтин Жчте ни е∙:

Искини створи бтъ небо и зема земий же бта невидима и неоукрашена и и тъ ма връхоу бездънта и и дхъ бта ношаще са връхоу водта и и реч бъ да бтадетъ свттъ и бта свттъ и видта бтъ свттъ тко добро и бта свттъ и разлжчи бтъ междоу свтомъ и ме ждоу тъмоа и и нареч бтъ свттъ днъ и а тъмж наре нощъ и бта вечръ и бта оутро днъ га и ре бъ да бтадетъ на твръди по сртадъ водта и и да бта детъ разлживащи междоу водоа и бта тако и створи бъ твръдъ и п разлжи и бтъ между водоа и бта тако и створи бъ твръдъ и п разлжи и бтъ между водоа и бта тако и створи бъ твръдъ и п разлжи и бтъ между водоа и бта тако и створи бъ твръдъ и п разлжи и бтъ между водоа и бта тако и створи бъ твръдъ и п разлжи и бтъ между водоа и бта тако и створи бъ твръдъ и п разлжи и бтъ между водоа и бъ твръдъ и п разлжи и бтъ между водоа и створи бъ твръдъ и п разлжи и бтъ между водоа и створи бъ твръдъ и п разлжи и бтъ между водоа и створи бъ твръдъ и п разлжи и бтъ между водоа и створи бъ твръдъ и п разлжи и бтъ между водоа и створи бъ твръдъ и п разлжи и бтъ между водоа и створи бъ твръдъ и п разлжи и бтъ между водоа и створи бъ твръдъ и п разлжи и бтъ между водоа и створи бъ твръдъ и п разлжи и бтъ между водоа и створи бъ твръдъ и п разлжи и бтъ между водоа и створи п разлжи и бтъ между водоа и створи п разлжи и бтъ между водоа и створи п разлжи и в п разлжи и п разлжи и в п

дил : и бъ тако . наре бгъ твръдъ небо : и видъ бъ ъко добро : и бъ веръ и бъ оутро днъ : в : и ре бгъ да снъметъса вода пже по дъ небесемъ въ сънъмъ единъ : и да са ѣ витъ соуша и бъ тако : и снатъ са вода ъ же подъ небесемъ въ снъмъ своа : и вви са соуша : и наре бъ соушж зема : а ставъ водны наре море : и видь бъ вко добро : и ре бгъ да прозабнетъ земъ тръвж съй н^вжа : и сѣащжа сѣма по родоу и п° п°дбъствий : и дрѣво плодовито творашее плодъ : емоу же съма его в немъ по родоу и по побъствию ... на земи : и бътако : и прозабе земы тръ вж сѣпнжа : и сѣащее сѣма по родоу и п° по по бъствию : и дрѣво плодовито творащее пло дъ : емоу же съма емоу в немъ по родоу п по земи : и видъ бъ ъко добро. и бъ ве ръ и бъ оутро днъ : Т :

— Ж пров ∵ т̂ ∵ т ∵ Тько праведенъ тъ и правдж възлюї пра т : —

На га оуповахъ како ретъ дши моей пръвитай погого ветъ дши моей пръвитай погого ветъ дши моей пръй потого по потого по потого потого

и по побъствию : и да шбладаетъ ръбами мо

ръскъми и птицами небснъми ї скоты :и въсел земел .. и гадъ въсъми присмъкал щж по земї : и створи бъ члвка по шбразоу бжи шм8 : мжжа и женж створилъ естъ : и блгослові а бъ гла ∴ раститаса и плодитаса исплънита зе ма и ѿбладанта ё а 🗧 и ѿбладанта ръбами мо ръскъми 🔆 и птицами небеснъми 🔆 и въсъмї скоты и въсел земел : и въсъми гады пръсмы каемі : и рё бъ се дахъ вамъ въсъкж трізвж съ менітж .: стащжа стма : еже есть връх зема : и въсъко дръво еже има въ себъ плодъ : съмене съ меніта вамъ бжджтъ въ ѣдъ : и въсѣмъ звѣ ремъ земъскъмъ : и въсъмъ птицамъ небе снымъ : и въсък пръсмыкаащомоуса по земі : еже имать въ себъ дшж животнжа : и въсъкж тръ вж злачнжа въ вдъ : и бъї тако и видь бъ въсе іже створи : и се добра зъло : и бъ ве и бъ оутро . 2 · 4HV

съвръщей небо и зема и въса лѣпотж ею \because и съвръщи $\overline{\text{въ}}$ въ д $\overline{\text{нъ}}$ \because $\overline{\text{г}}$ \because д $\overline{\text{въ}}$ а сво $\overline{\text{г}}$ $\overrightarrow{\text{кж}}$ е створ $\overline{\text{г}}$ \because и почи въ д $\overline{\text{нъ}}$: $\overline{3}$ \because

и сти зане въ нъ почі ∴ Ѿ въсіїхъ дѣлъ своихъ аже нача

тъ бъ творїти :

12. Изъ Паремейника

г. Лобкова.

въ п°нкь а. н. по. вь тритекит ги гі єго же всачьскаа трепещжть. и трасжтса Ш лица силы тво єж тебѣ припадаємъ бесъмрьтнє ги и тебѣ са молимь сты спси дшж на шж матвами бцж и стыхь твоихъ. про а. псалом: а. гл. д. ъко свъсть гь

пжть праведних. \ddot{X} . блажень мж жъ иже не иде на съвъть нечтивихь: —

Дажь намь помощь W печали и соуеть: X бе Wринжл нты еси и раздрушиль. Wть бытим: чтё: a. —
Сторе ковчегь вь . z. мпр. и вь . z. и вь . c. мпра на горахь Арара тьскыхь. вода же шскждтые w ходащый. до . т. го мпра. вь единь же на . і мпра. вь . a. мпра. по: м. днё. Wвръзеное шконци

13. Изъ Устава Жеравинскаго.

Въ не а поста. На ў бъ гь. Тро. Вкрнъ. и стм моразоу. гл в. Прчтомоу ти шбразо покла нъжщеся блгый. просяще избавение гръхо м нашимъ Хе бе волеж бо изволи вызыти на крть да избавши жже сьзда. Ш работы вражиж. тъм же блгодаряще выпиемь. раости испльнився спсе нашь. пріше спсти всего міра: — Й стіхло. Ка в. Й глем впаўи. вкрн. Й помь. сте. вудне вкрно. и поем ка вкрн. и бці.

🕂 Кано. гла . д. Пъ. а. їрмо. Наставльшаго дре

🕂 вле Излъ. бъжжща W работы Фарашна. и вь

🕂 мори спсьша, н вь поустыни питавша, поем

↓ избавителю воў нашемоў, ыко прославі : —
Вккрійаго из гроба сь славож, и животь исто
чъвша сжіщиймь вь адъ, вьспоёмь спа Xâ, ык° пр
Боносни законенаго бліти исповъдателе.

ХБа смотрениа сьставъ стхь пр \hat{p} кь. **Х**Бж сьзывае \hat{x} \hat{y} цр \hat{y} иркве.

Зачало плодие. законъ прорчьства. Моїси. и Аршнъ. хвалимь бжди. чьстны й Авраамь. 'Исакъ. Инжовъ. прѣже зако на прѣдѣди: — Бгоповѣстеле. прърчьское сыгласие навление Хво прѣпишеть. и кажеть бжджщихь. зачало нако настож Опоу покланѣемса. сноу и дх8 ж щазрѣті:

Опоу покланѣемсм. сноу и дх8 ж щизрѣті глще. стаа трце оуслыши выпижщж ти вѣрно помлоуй нась е́дина : —

6. На тебѣ сьбѣсл прркъ. бце шсно проповѣ даний. се оубо приде е́го же проповѣдова шж. ба Емманоуи́лъ жавично чѣание :

14. Изъ Сборпика

П. И. СЕВАСТЬЯНОВА.

Зачало і родьства пръпобнаго. Образь же выхода его спце бъ. шобрыте блжны, вынь гра. на сметищи мртва пса. раздръшь ижный поасъ, иже нош(а) ше, и повръзы за нозъ влъчаше, текы и влъзе вы врата, идеже близы дъти оуч(а) хж. йгда же и дъти видъшж, начахж в пити, и съ чрънецъ і родъ й. й течахж по немъ, пханжще и, на оутриа же нели сжщ(и) выземы шръхы выниде вы прквъ, въ чи нъ литоургий, и нача оръхы игра в бгашати кадила, текшем же и хотаще мъ йзъгнати и, вызыде на амбонъ и би а ше жены оръхы, съ многом же троудо

мъ изгнашж и. исхода вынъ изринж столъ. и вино кръчемникомъ. иже и би шж и малы не до смрти. кгда же видъ са съкроушена. Гла себъ небоже Сумесне. въ истинж сице вы сей чади не можеши жи ти ни единоъ нела. В.

Въ ёдин же Ж днии. видъ стго. сочиво про дањи. не въдыи шко неродъ й. не мит ше и мждра и ре емв. хощеши ли боуи рънче да стойши и продаещи сочиво. а не тако ходиши. wh же ре ки. егда же поста днъ единъ. начатъ все разавати ча ли и самъ зобати бе сытости, не бъ бо галъ вса нела. рече же на его гпни. къ мжжоу сво емоу. Жкждоу еси привелъ чрынца сего въ истинж аще спце зобеть. нѣ тръбъ да прода въ что. понеже бо и вижж, оуже изобалъ Е. въдро сочива. не възше бо како йже бъ вь др8 ѕѣхъ съсждъх. раздалъ е нищиимъ и инъмъ нж мнъхжть и испродавша и. н егда же W крышж крабий. не шбрътж вы ней ни цжты. бивше и это обръвашж брадж ем и поу стишж й. вероу же бывшоу. высхотъ тем' тіномъ покадити. не Шиде бо Ш нихъ ве роу сжщж. нж тоу спа вынъ вратъ. тогда не **мбрътъ чръпа:** вьзать и гнь на ржцъ п на ча кадити. Боу же хотащоу спсти сочи вопродатель. бъ бо Ж еретигъ Ж Севгири іанъ. видъ жена его кадаща ржкож и 8 жасьшиса глаше. іёдинъ бъ аввы Суме ŵна. ржког ли сп кадиши. `сгда же си 8 слыша старецъ. сьтвори оужегънска. и истра се њітлик из ржкы. и пръложи к вь манти цж ветхж. ж же ношаше, рекъ ей ти аще не

хощеши да бждё на ржцѣ ми́. Се вь ма нти када. гь же бъ послоухъ к̂. сьхранеи. кжпинж. и дъти не фпали . . .

третие.

Иногда оўкропъ твора вь кръчемницѣ вызі мааше пищж свота. бъ же немять кръ чемникъ тъ. како и пищж емоу многажи не дадъще. ибо многж к8пла творъще ж родъствомъ. нж игръца и нарицаахж гра ждане. и глахж идъмъ и пиамъ идеже и ж родивы, вь един же 🛱 дни в ниде змиа питъ изь јединого съсжда виннаго. и избль ва гадъ свой вь нь й Шплезе, не бъ же вь на тръ авва Симейнъ. нж внъ пласааше на и грищи, и влъзь же въ кръчемницж, видъ на делви написано невидимай смртъ и би ёже раз8мввъ. и вьземъ дрвво разби іж плънж сжщж вина. вьземь же кръчъ мникъ тъ дръво W него. би кго елико мо жаше. и Штна и. на оутриа же пришь. ав ва Сумейнъ съкрыса за дверии и се пакът приде змий пити хотащи. й видъ и кръ чьмникъ тъ ѝ вьзатъ дрѣво хота ѝ оуби ти и гръши ко. и разби вса съсжды и стъ кльниць, й тогда выскочи жродъ й гла èмоу что е маме. се оуже нъсмъ азъ едн нъ пастникъ. и тогда разоумъ тако того разби дельвж авва Симефнъ. и Што лъ имъще ѝ ста

ЗАПИСИ ПРИ КНИГАХЪ.

I.

Изъ Болонской Псалтыри

1186-1196 г.

1. ‡ азъ грѣшнъп Бѣлославъ грѣшинъї и дръзът на зло а на добро лѣнивъїи. емоу же стечъство гробъ а бгатъство грѣ си а блждъ. пописахъ братоу Иссифоу страницж С фалтъръ. слава вѣкът амин.

(л. 105.)

2. Помъни ги раба свой. Иссифа й Тихотж съфавъща книгъ сиж съ вжиж помоштиж й стжж биж присно дъвж Мариж. писа шж же са въ Охридъ градъ въ селъ ръ комъмъ Равне. при при Асъни Блъ гарсъкъймъ.

(л. 119.)

II.

Изъ Евангельскихъ чтеній

1277 г.

Се трбдолюбивое мниха Аркадиа. бчйка Виса ри(на) мриполита Пр*желавскаго. списаса Ш дара власти его. рж(ж) Васѣ грамтика. иже съ бмъ истр*бихь малжж стьзж. а хота щиі шествовати еж. оумѣжть наказани дхмъ стъимъ. оутлачити себѣ пространство пжт. не приходай бо кдиноъ по стьзи познавакт желы. аще не мигащи п се бъѣдѣвь извъстно

водитъ по ней й б'ратина. си жей избранаа блган вёть на про странство, рекж же на пажи ть Бгосаднжнж. йде же несть житине послощанащийм боукви сина. о Хъ Ісъ ги нашем ей. амй н н н н н н н н ж в лъ ез. Ф. Пе. При стъмь й пръвысоцъмь при Костандинъ, и црпи е́го Марии, и Фрасль ено Михаилъ порфиророднъмь, и на триарсъ Игнатий стльпоу правовъриа : — ты ми неси Хрйсте, зачало й конець : н

III.

Изъ Паремейника 1294—1320 гг.

г. Лобкова.

Слава сьврышителю гю боу створышомоу всѣ мждростьж своа | носа и земла й морѣ. и жже в немь. изволениемь юца | и сна и стаго дха написаса книгж сиа ржкож много | грѣшнож и недойном нарещисм рабь бей Николь а зовомъ | мирьскы брата. вь дни благовѣрнаго црѣ кирь жидроника | Палешлога и при снѣ м8 кирь Михаилѣ цри написахь братв | си попоу Дъдославв книгы сим. да молависм че | ны шцп и пове. и дишкони. и дишци вси пожще въ книгы сиж исправѣжще поите а не кльнѣте. чѣ медъ | аще и на черовѣ корѣень благь е. тако и слова бжиш | аще сж гржба или неи справена нж бпѣсж. и спсжт см вси пожщей в нихь понеже не пише дхъ сты | нж ржка грѣшна. Сгыфта све ш работы да помѣнѣте и мене грѣшнаого и родителѣ ми. А на работы да простить в семь вѣцѣ и вь бжащихь. амив. | амива амива. — : —

дополненія.

T.

Изъ Супрасльской рукописи.

(См. выше, стр. 174: IV.)

мъсаца марта къ мжченик стаато Иринеа.

Егда нравъ благъ съ доброчестиемъ въздрастъ большийхъ желал страхъ вожии прииметь. тъгда вьсе еже вь семь житии преобидевь. къ обещта ныйхъ благыйхъ приатию подвиза ктъса. да ыже послоушаниимъ акъ сж шта в рож твръдож вида въждела. та же пакът вожиння славоня въсприим' славить господа. Еже бысть й о блажень мъ Иринеи епискоупъ Еремийскааго гра да. кротости ради лихыа. и кже о божии доброговѣнии. дѣлъ оу̂тврьди нарече нок. постигъшоу бо гонению. кже бы стъ при Диоклитиганъ и Мабимиганъ цри. Приведенъ оубо бъстъ сватъи Ириней къ кназоу Провоу. и въпрошенъ

бывь аште хоштеть пожръти богомъ. отъвета блаженый Иринеи глагояд.

нъ и жити же съ вами не хоштж. тъгла повель затворити и вь тьмници. мно гомъ же дьнемь минжвъшемъ. сжшт8 кмоу вь тьмници, въ полоуношти при шъдъщоу кназоу изведенъ бъистъ пакъ блаженъи Иринеи. и различъ ны мжкы сътрытввъ. и въпрашаниь по что не пожьреши. отъвъшта глаго ла. ыко бога имамъ его же из младън връсты чисти навънкохъ. и глаголемънмь вами богомъ не поклоняса. Провъ рече. приобрашти жизнь себь. довьлыетъ ти гіже приа досаждению. Сватый Ирі ней рече. не приобраштж сымрыти. жи зни предълежашти, нъ да отъ бога жи знь приимж. Провъ рече имаши ли женж. отъвѣшта не имамъ, се-же глаголааше блаженый Ириней господыня заповыдь СЪКОНЬУАВАА ГЛАГОЛЖИТЖЕЙ ЛЮБАЙ ОТЬ ца и матере или братия. или женж. или чала паче мене нъстъ мене лостоинъ. на ня же заповъдь вызирам блаженый. на небо имѣаше оумъ. видѣти желал славж госпольня, и высе уловычыско жити к оставивъ. ниу со же паче господа. в ф д ф ти же и имъти исповъдааше, пакъ оу бо рече къ немоу кыназы. въдъ та сънъ имжшта, понъ тъхъ дълъма пожъри. онь же отъвъштавание, сънове мои Бога имжтъ ыкоже и азъ. иже можетъ а сънабьдети. ты же повеленое ти съ твори. Провъ рече. съвъштаваей ти ю

ноше пожръти. да не различьныймъ мжкамъ предамъ та. Сватый мжуе никъ Иринеи рече. не жърж. твори нже хоштеши. оувъси бо ыко силож Христо совою добые высе сътръпыя. Провъ рече. кльма же не хоштеши повинжтиса и в сароу въ ръкж въвръженъ бждеши. Иринеи рече. ты различьныйими мжками прештааше оуморити ма. и азъ надеахъ са ізко мечемъ отъстуещи ми главж, за не моля та повели то сътворити. да оу въси како крыстигини сымрыть преобиде ти на выкохомъ. Христосовъ ради любьве. разгитвавъ же са къназъ. о дръзости ста го мжченика Иринеа. повелѣ мечемъ оу̂ сѣкнжти и. Сватъи же мжченикъ. ыко въторъи вѣнъцъ полоучивъ рече. благо дът в исповъданя богоу монмоу. даръ ствовавъщоуоумоу ми различьныймъ мжкамъ тръпѣнию вѣнъ̂цъ. и н̂гда прѣ льзоша мость рекомый Артемись. съ влѣкъ ризъ свом. и вызърѣвъ на небо. по молиса сице. господи да отвръ зжтъса небеса. и да приимжтъ доушж раба твонго. жко же и людемъ твоимъ въстувскъта пръкъве, и высткого исплы нениы ка. к тебь выроча ги Ісоу Хрьсте. се вьсе страждж. и оусткижвыше и въвръ гоша й вь ръкж. се же са сътвори въ Сръ мѣ, старѣишинъствоующтоу Провоу. пѣсаръствоужштоу же вь' вѣкъ Исоу Хръ стоу господоу нашемоу. кмоу же слава нъг нъ и присно и вь въкъ въкомъ амин 🔆

мъсаца марта ко мжчений стааго Ішны и Варахиси ы. и дроужины иго.

Въ льто осмонадесатон цбь Персьска Са воры. гоненик бысть на црыкви Христосо вы. и на чътжшта а въседръжителы бо - бога. и повел'т ц'тсарь Савории. нечьстивъи мъ влъхвомъ. сватъна цръкви хръсти ыньскы бенемь зажизати. ббрётай мым же крьстигны повель имати и ноудити а жръти. и повиноватиса попомъ. повиноу житам же са й жьрж штаа, на великъ санъ й чьсти възво дити. неповиноу жштай же са горька мъ и различънамъ мжкамъ предавти. Въ то же врема гонению. обретошаса въ Персьстъ земи вынъкоторъи выси на рицаниви Иаса. дъва брата Варахисий и Ішна именемь нарицанма. мжжа пра въдива. исплънь сжшта въръг. и храна шта заповъди господъна съ страхомъ. сим оубо сватам слышавъща гоненик кръстийньско. оставивъща жилиште свок. идоста на мъсто то иле же нечьсти вии вльсви мжчаахж крыстийны горьць. Бывышема же има въ выси Вардіаховъ. и приближивъшаса къ тьмници. иде же вьси крыстини затворени бъахж. и припадъща къ тымничьноуоумоу стра жоу молыста и. да вънидета въ тымни цж. выльзыша же обрытоста девать мж жь крыстимны затворены, и видевъ ша а въ мнозъ скръби сжшта цъловавъ ша А. и начаста оувъштавати а глаго

лжшта. не оубоимъса ничьсо же братым й отыци, нъ въ има распатааго, постра — ждамъ, въ единъ часъ, да приимемъ въ чыный животъ. ыко же и отыпи наши. й страстотрыщи й мжченици приаша. такожде же и ти мжченици видъвъше сва там Ішнж и Варахиспына. и оўсрыдыный ши бъвъще о пришьствии но такожде и їно много пооучахж сватам. й дроугъ дроуга акън благод втыны имъ масло мъ. на тръпъник мжкъ и на съвръщени не мжченим. помазанящте оўкрыпыхж. Сватыймъ же мжченикомъ затворенъ мъ въ тъмници, имена сжтъ си. Занифас. Лазаръ. Марофас. Нерсис. Илиа. Марис. Ави вос. Симвой о ис. Сава. сий о убо мжчени быша тыгда скръби приимъще многы. й въ подвизании мжченичьствемъ съконь чашаса. теченик съвръшивъ ше добрь. и страстыныймь и нетыль жштиимъ. ни оувадажштиимъ въ ньцемь оувазошаса. мжченомъ же бы въщемъ тёмъ сватъимъ, и вызлетёвъ шемъ на небо, и въ агельскъти ликъ въчи неномъ бъивъщемъ. Потомъ нѣкото рии отъ влъхвъ. обадища сватам. Iw нж й Варахисиа. къ трымь старъйшина мъ влъшъскъимъ. Масдрафоу. Сира оу. Маарнисиоу. сждаштиимъ стыимъ глаголжите, та ни жърета. ни повиноу ктаса црю повельнию. ни рачита поклонитись огню ни слыньцу — ни водъ. неште же къ семо . . . лаахж ыко девать мжжь они тог . . . и не по

винжшаса пъсароу повелъ . . . ю. имъ же тема дывема беахх отывраштени. Тъгда испльнивъщеса прости многъ ста рѣишины жъречьскы, повелѣша при вести ы. приведенома же има бывыше ма. и ставъшема предъ старейшина ми влъщъсками глаголаніа има вль сви, заклинанмъ ва, о непобълимъ мъ нашемъ цри Саворий. без лъжа отъ въштавайта намъ. о немъ же въпраша кмъ ваю. творита водж цѣсарж. и пови ноунтас повельнию но покланы **ктас** слъньцоу. и огню. и водъ. по за коноу и по заповеди цесара нашего. или ни. Отъвъштавъща же сватага Iwна. и Варахи^{сн}и. глаголаста имъ. да глаголевь. а вы послоушайте акы кна зи. и сждим цъсара Персьска. им' же избъ рани немоу несте. и правьдиви сждил. и того ради избъравъи сждъ вьсь свой въ ржцѣ ваши прѣдастъ. да въ правъдж сж дите, а не бесправідим ділайте, нъ ны оубо вы славъны сждил. не подоба тъ вът земънааго цѣсара боыти са. нъ оного давъшааго вамь мждрость и съмъ слъ. имжштааго власть небесъи и земыя й высычымь лыханиимь, иже положи предель и оўстави часы. и данть мжді дастъ вамъ мждрость. да

— мжд дастъ вамъ мждрость. да по мжд . . . и вашеи сждите вь правдж. по пльт . . одобынъимъ вамъ. закли наквѣ оу̂бо васъ. вѣрока истинънока. повѣдите намъ. кок̂го бога подобаатъ нама отъврѣштиса, небесъскааго ли

или земънааго, въубнааго ли или мало връменьнааго, мы оббо върочемъ въ бога сътворивъшааго небо ѝ земыя. й не в роукмъ къ улов коу тъл в нь ноу. не можев о о о в в ровати въ улов в ка. иже мало поживъ оумиранть, и по гръбанться кіко и мы. то слышавыше же вльсви оть нею, разгивавъшеса ве лми, повелъща принести жьзлик ши пьчано не оцеттено. на мжчение стоую Ішны и Варахисиа. отължуивъще и разно. да не слышита къждо і въпрашаним подроуга си. и оукрѣпитъса на троудъ Христосовъ. предъседъще же. Масрае. й Сиров. и Марнисии. трии старфишинъп вльшъскъг. на въпрашание стоую. и по вельша съ простиж въвести стааго Іш нж едного. въведеноу же бывъщоу Ішнь рыша къ немоу вльсви. что ти са мьнитъ. аште оу̂бо чьте ши и поклонишиса сльньцоу, и огню й водъ. й съконьчаеши повельник цре. аште ли то възложимъ на та мж кът жестокът и лютът зѣло не помът шла̂и же вь себ'в тако мът хоштемъ. да по дъимещи тъг уто зъло. мъг не хоштемъ тебѣ зъла никакого же, аште не ты са мъ въсхоштеши зъло приобръсти себъ. Отъвъштавъ же блаженъи Іш на рече имъ. азъ сего житил не требоу ыя. Xристосова житим ради. пръходи ть бо и николи прыбываать. да оубо то го ради николи же не отъвръгжса госпо ла монго Іс Хса, живжштааго вь вёкъ

ыко тъ естъ належда высёмъ крысти ыномъ. и не осрамый втъса в си в троу житии вы ны. зане тъ объщта намъ глагояА, аминъ аминъ глагояж вамъ. иже отъвръжетьсь мене при чловъцъ хъ. то й азъ отъвръгжса его. при отъ пи мон мъ небесьт в вмь. и при сва тыихъ аггельхъ. прити бо иматъ на облацёхъ небесъскыйхъ. въ славе о тпа свойго й сватыихъ аггелъ и арха ггель. и оуже оуготовьено отъдати комоуждо уловъкоу по дъломъ нго. нътны оубо то слышавъще повельник кже повельно вы есть о мынь творити. то скорък творите. неже помъщиви те ыко оставых домъ господый. кль ма же тъ нъ сътвори слоужити въ до моу кго стътмь, и рече намъ въ к сте свътъ мироу. и пакът вът исте солъ земи. ащте соль обущеть то чимъ

— осолитьса. аште оўбо кіко же вы глаголе те. повельним цьсары послоущаныю й заповым нго сытворимы. то не мы нди ни отыврыжемыса господа нашего. ны наше отыврыженин высыхы вина бж деты. то слышавыша оты нею старыйщи ны влышьскым, разгнывавышаса эбло. повелыща сывазати и по Персскоу закону, и проврыша жызлы междоу ржкама й сте гноу нго, й быше сыда сватый на земи, сыдаштоу же нмоу мжуаахж и жызлины, осжкатомы, дотолы же мжуйша и, доньде же ребра но оголиша, мжуймы же не отывыштавааше ничесо же, ны славымие бога

глагола, слава тебф боже отбив нашихъ Авраама. Исаака, Икікова, извельни на съ из мира сего. како съподобилъ йси привести насъ на върж сватжия своия, и ныны господи даждь намь тръпеник. да сътворимъ и съконьчан мъ въса н ди ко заповъда намъ стъги твои доухъ. и съ полоби ма мжуениускънимъ съвръще ниимъ въгодити тебѣ. того бо по въс дъ ни ожидаем. ѝ си рекъ стъщ Ішна. рече гласомъ великомъ къ вльхвомь, азъ отъ кназа ващего и отъ высёхъ дроугъ ва шихъ. иже сжтъ аггели сотонини. отъ стжпанж й отъмештжся высёхы ихъ и отъ сльньца и отъ лоуны. и отъ звъ здъ и отъ отнъ, и отъ водъг, аже мъните — богы. штоуждъ есмъ отъ нихъ. и не покло нясь имъ бъхма. нъ в роуня азъ въ отца й сына и стааго доуха. въ прфуистжей троицж съпасающтжюй высы миръ. йже й богы ваша сътворища. имъ же ноуди те ма покланытиса. Си слъпшавъще старъйщины влышьскым. повельша жже мъ за ногж повръзъще и влешти. вънъ на мразъ. и пръбъти и моу на ледъ въсж ношть. бъйше бо зимнок връма. и блю сти него что сътворить ледоу. они же сътво риша тако. и блюдоша его съ страхомъ ве ликомъ. оставивъше и тоу до свъта. па къ же съдоща безаконници на сждишти своюмъ. и цовелеща слоугамъ привести предъ лица ихъ сватааго Варахисиона. вышьдышоу же стоуоумоу и ставышоу на сждишти. ръща къ немоу вльсви. что мъ

слиши Варахисин. жъреши ли и поклони шиса сльньцоу и отню и водь. жко же послу шавъ поклониса и братъ твои Ішна, или приймеши раны на телеси своемь, отъ вѣштавъ же сватыи Варахисифнъ рече им. ыко же и Iwha поклониса немоу же поклони са. то и азъ паче поклоняса и славословых й възношж и, вы глаголасте лъжж о немъ. нъ истина не дастъ имоу того сътворити. кто бо бы възмогль ослѣпити оумъ срьде ұъный его. дабы са поклониль той твари. іаже слоужить улов'єкомь. і оставиль съ творьшааго й. аште бо дело уъстъно бы ло. то славън во обо бъл отъ члов вкъ слоу женик приймалъ. и не бъл слоужилъ на мъ рабъскомъ чиномъ, се бо нъння ви димъ ыко богатиї й ништий, и аълии й добрии. отъ того слоужъбж принмыйт. и рабъ нестъ огнъ вашъ члов комъ. болъ шиимъ и сътворивъшиимъ и. тако буста вивъшоу намъ. кіко же оубо неправъдъ но есть еже ноудити насъ да поклонимъ са слоужъбѣ мира сего. богъ на работж. тъ отны дастъ намъ чловъкомъ, и оста тись бога сътворьшааго небо и земыя й мо ре, и вьса гаже въ нихъ, нъ лѣпо кстъ паче ономоу хвалж и поклонъ и чьсть. отъ цъ сарь же и кназь. и вокводъ. и отъ въсего дыханиы приймати. иже сътвори вы сотж й глжбины, істо же глжбокым мы сли не можетъ никто же домъклити са. ни възърѣти довьленъ на въссотж славы. им же трѣб8кмъ ко выси сыно ве чловъчестий. тъ бо естъ кръмаи вы

сж населенжыя. и выса мждростиж свою ж оуготови. се же трѣбоунтъ отъ насъ ла въмъ има господа нашего въси съ нове чловъчьстии. а не соуктънъцими дёлы и льстьми прёлиштакмъса. тъ бо рече не сътворите себѣ капиштъ. ни покланвитесь деломь ржкъ ваши хъ. ни иной твари никоки же за не азъ - нсмъ господъ богъ вашъ. ис пръва съи до коньца пръбывал. и нъстъ иного бога ра звѣ мене. и славъ мока иномоу не дамъ. ни благойзволении моихъ ваглниймъ, ни чьсти можа подамъ капиштемъ. азъ оумо рж и оживыя. и никто же есть иже оубъжи ть ржкоу моню. тъгда разгивашаса ста ръшины влышъскым. слышавыше ръ чи ты оть него. начаша чоудитиса имъ и тръпению ихъ. и реша не въпрашайми кто нъина, да не никто же отъ утжитиї ихъ и кланы жштийхъс сльньцоу и отну и водь. оуслышать таковыихъ словесь яно на отъвръгжтъс и ти такожде, и о о тъстжпатъ отъ жрътвъ. нъ наче оуслън шимъ ихъ ноштиня. да никто же разоу мѣктъ, глаголемънихъ отъ нею, ни д же отъ насъ творимъніхъ, и бълстъ та ко. и въсташа тъгда отъ сждишта не сж дити. съдъте же ноштик. и мльча нию сжштоу многоу. повелъща при вести сватааго Варахисийна, приве деноу же кмоу бывъшоу. и мльчанию сжитоу многоу послоушаахж кго. мъ ного оубо вльхвомъ въпрашавъщемъ к го. ѝ стоуоумоу вжиж мждростиж пръ

одолѣвъшоу имъ. разгнѣвавъщеса безаконьници. повелѣша принести съвалъмъ мъдьнъ и раждегъще а па че отнъ. подъложища подъ объ пазоусъ — и рыша к немоу вльсви тако ми выньцъ цы сара Персъска Савориа. ізко аште ис пазоу хъ истрасеши любо и кдинъ съвалъмъ. и да падетъ на земи. то да въси ко обже вѣмъ извѣстно ыко отъвръжеса бога свонг°. Отъвъштавъ же стыи Варахисии, рече къ нимъ. слоугъ сотонинъ и кнази грѣшь нии. тако ми съпасеник бога мокго, и по гъюбъль сотоны отына вашего, не имамъ оубогатись отъ бога вашего. ни едного отъ свалмъ поврѣшти на земи. нъ имене ради Хса монго оўдръжж а. азъ же ныны закли наж вы богомъ живыимъ. къ сеи мжив аште и ины имате мжкы люты, то на ведъте на нъг. кто бо нстъ изходан на рать. и не въдался выстмы срыдыцемъ. на съмрьть. да възьметъ славж вели кж и дары отъ цъсара многы. и санъ ве ликъ. то рекъщоу стоуоумоу Варахисию. възбѣсивъщеса велми вльсви, повелѣ ша принести олово и растопивъше възлі гати на очи. и въ ноздри имоу вълигати и въ оуста и въ оуши. да ни слъщить ни

глаголетъ, и потомъ повелъща слоуга мъ глаголжште, поимъще и ведъте въ тьмницж, и повръзъще за кдинж ногж повъсите и тоу, и сътворища тако, и то имъ рекъщемъ, повелъща пакът неуъстивии вльсви, привести к нимъ блаженнааго Ишнж, пришъдъщоу же

- кмоу глаголаша к немоу влъсви, приве сти к нимъ блаженааго І фиж. пришъ дъщоу же имоу глаголаща к немоу вль сви. Уто истъ I wна. како истъ пльть ви дети ти. и како пребы ношть онж въсж стом въ връхоу леда. ѝ на лютъи стоуде ни, отъвъщта к нимъ блаженъти Ішна и рече. въджите бждъте сждим и цри. ыко богъ мои ижде изволи доуша мом. отъ нель же роди ма об мой и помьня и въ дѣ. николи же таковъю добръг подастъ ми ношти, не помьнж бите отъ нелѣ же к. оўмь въ уловіціхь. й оўвідіхь уто к уб въство. Вко такова покоина преиде на дъ множ ношть, приде бо ми лыгыний отъ дрѣва сватааго. на нем же распатъ бысть господымом Іс Хс. се рекшоу стоу моу Ішнь. отъвыштаща вльсви и рыша к немоу, братъ твой Варахисии отъвръ жесь бога твокго. а ты пръбыванши й ште к немоу, отъвъштавъ же стыи Йо на рече к нимъ. в д й азъ ыко отъврь жеса дыйвола, и высъхъ аггелъ его. и владыцѣ Хсоу съвръшенѣ самъ са нстъ принеслъ. глаголаша емоу вльсви. не по гоуби зья доуша свока. оуне бо ти кстъ отъврѣштиса бога свонго. отъвѣштавъ Ійна рече к нимъ. слѣпиї и хродивии. глаголете въ сами токо мждри нсмъ. и мждростиж нашеж изобраштемъ истін. можеть ли уловъкъ имът пшеницж въ житъ
- можетъ ли уловѣкъ имът пшеницж въ житъ
 ници своќи лежаштж и храна ж. дъждоу
 же и тжуамъ и громоу. и млъниымъ нахо
 даштемъ. не въземъшоу отъ пшеница

въ ржкоу свойю. й стати въ има господь

не. и свавъ. ожиданть пришедъщи жа твъ наплънити гоумно. отъ малаго оно го нже высва. надежда ради но жже имв къ Христосоу. аште ли да не бръжетъ пше ница лежати к и въ житъници. и да не въ съктъ отъ неа. то оскжать тъ пшени па. не можеть бо изъобиловати. тако жде й въ насъ удовъцъхъ нестъ видъти. аште кто погоубитъ доушж имене ради господа нашего Іс Хса. то неда хоштеть обънавыйти сънън уловфуъскы, тът на дъжштааса на нъ и твораштаа воля не го. обновитьсь свётомь онёмь своимъ. иже не преходить ни разарейтьсь нико ли же. й првобидввъшал заповеди него въвръжетъ въ о̂гнъ неоу̂гасан̂мъии. Слъппавъще же то вльсви, онъмъща на мно го врѣма словесемъ него чоудаштеса. по слѣжде отъвѣштавъше рѣша кмоу. не прълиштаи себе Ішна и послоущаи на ниы, отъвъштавъ же блаженъти Ішна глагола къ нимъ. добръ ръсте нако пръ лишта жть фаниы. нъ отъ васъ пога нъихъ. не прълиштають ино ничто же уловѣкъг. нъ тъуыж житин мира сего. а иже въкоушанть скръбии господынь. то не прылиштайтьсь николи же. ыко же бо богатъ некто пиръ великъ госте мъ своимъ оуготовивъ. и посълавъ по зъваным имъ. изъходащте зъвании къждо и свонго домоу, ведать изве стынъ ніко йджть на веселик. й съ оусрь динемъ на пиръ приходатъ, въщедъ

ше на объдъ. и съдъше на трепезъ вък сивъше вина да аште добро бждетъ. то сладынь пижть отъ него и вызвеселать са. н отъ обинтим не могжтъ ити въ до мът свом, понеже много сжтъ пили въсла дивъще си виномъ, доньде же приджтъ свои имъ. и имше приведжтъ въ домъг свом. иже за оутра въстающте. негда и сжуать вино. радоуейть са зёло бко оу своихъ сжтъ си дома лежали. тако жде и раби Христосови. Егда видатъ тіко зовять а сядим на сядиште, то въ дать ізко на троудь й на ноуждж йджть. негда иджть и обпижтьсь оть мжкь. и отъ любъве Христосовъг, то оуже к тому не помьнать ни домовь ни чала, ни имъ ним. ни могжтъ приобрести ни злата ни съребра. ни иного ничьсого кже въ мироу семъ. нъ преобидать и це сара и кназа. ожидающте едного тъ чыя цъсара великааго Хса. него же вой ни несть мы. въ родъ родъ пребыванжи. німоу, ніго же цісарыство не пріходить. нъ пръбъиваатъ въ въкъи, то рекъшоу стоуоўмоу Ішнь. повельша вльсви пръ сты Емоу отъсвкати обом. ржубным ѝ ножънъта, ѝ поматаща а предъ стът мъ Йюнж. и рыша къ немоу вльсви. се видиши како расыпахомъ пръсты твом по земи. пожиди оубо. егда врема бж детъ жатвы. то приджтъ ти монози пръсти. отъвъштавъ стъи Ішна рече. азъ мъногъ ржкъ не требоум. нъ нестъ богъ съзъдавъні ма, иже пакън обнови

тъ ма. обновънниймъ своимъ нже хо штетъ творити о насъ. то слъщавъще отъ него вльсви, и прости испльнивъ шеса повелёша възварити пыньлъ въ конобъ. и повельша слоугамъ да одержть гржгомь высж главж но. ж доу же власи сжтъ. к томоу же и азънкъ кмоу оурвзати. и сътворища тако. и повельша влъсви, и въвръгоша пръ дъ нимъ кожж главъ нго . . зъкъ. въ конобъ пъчълънъий... томъ же въ връгоша и самого того стааго въ конобъ пыцыльный. выврыженоу же бывыш8 стоуоўмоу. абин излишса вънъ коно бъ й въсь пъцьлъ, и не прикосижса к мъ. и ни како же не вреди него ни при че сомь же, видъвъше же неуьстивии вль сви бывъшей то чоудо. и дививъшеса. оужасошаса . . .

Изъ Болонской псалтыри.

(См. выше стр. 202: 4.)

ψал ζг.

(Гъ въцриса. да раў етса земль. ∴

Да веселатса о́ тоди многаи •:•

Правда й сждъ ис правленіе прѣ стола его ::•).

— СЭгнтъ пртвдъ нимъ пртвдъидетъ ∴

И попали с кр̂стъ врагъ его ∴ (И си ббо чювьствьна земль раўе́тса. кіко вжикіма ногама кланьтиса. кібаче да разоумьѐтса члкь. земль бо члкь. и пришь ть спсе и.

Цркви глеть. ы коже бо стоци вь мори недвижими сжть. тако и цркви вь житий стымь мори недвижимы сжть.

Тѣло вл^дчне глеть облака. мрака же небдобь разоумѣемж тайнж. въ мра цѣ бо никто же не можеть видѣти. Пльть вл^дчнж глеть. ыже исправися справися справис

Таина божвънай. бъ бо нашъ шти и и и и и и и кни гъ тъ тъ потивания уса принестви

Вса противащимся пришестви ю Хбоу. шти попали. си ръчь пръумноженъй таинъй шмж тишмся и сташм: —

^{*)} Начало псалма, за неимѣніемъ списка его изъ Болонской псалтыри, выписано изъ Погодинской.

Осветишж мар ниж его вселе

Видѣ и подви жаса зем^{*}ѣ ::

Горъї ійко воскъ растаашжся ш лица гнѣ :•

Отъ лица га все

ж земла :•

Възвъстишж нбе^{са} правдж его ::•

И видѣша вси лю дие славж его ∴ Да постъїдатъса вси кланѣжщий са истоуканнъі · ∴ Хвалащеса ш идо лѣхъ своихъ ∴

Поклонитеса є моу вси аггели єго ∴

Услъїша й възве селиса Сишнъ ∴ —

Възрадовашжса дъщери Июдеис^къї—

Апли свътишж. проповъдъ ева гглъскжж: тъми бо просвъти шжса всътъскат ::•

Земъское житие оубревъ тайнъй Хбъй. подвижаса. си речъ преложиса : —

Къїж горъї, дишволъ и демони и въїсоции гръдии, страхомъ пришествин Хва ищезнять :•

Разоумѣшж бо іако всеж естъ тъ іавленса. и мѣста на земи не имжтъ : —

И пбса чювествънаю. С дѣла показажтъ творъца сбаче апли възвъстишж правдж вств мъ жэкомъ ∴ —

Проповѣдиж апостолъ скож :•

Въси бо кланъжщииса истоу каннымъ идоломъ. видъвъ ше блтъ вжиж оугасошж ∴ —

Иже глаахж. се сжтъ вуч наши. а ти не бъахж буч нъ кумири нъ ми.

Въси бо въровавшей гавлению его. аггели нарекошжка ти бо поклонишжка въ їстинж .: —

Цркви. Сиснъ бо позрачище сказаетъсл. црви бо по зръцаетъ. встаже в насъ. пко встава мати ∴ —

Црви тако ѿ исповѣданит съ ставленът Июдеа бо исповѣ дание сказаетъса ∴ —

—Сжавбъ твоихъ ра ди господи ::•

> ІÄко тъї ти въїшни по все"и земи •••

Зѣло прѣвъзнесе са надъ всѣми богъї :: —

Любащий та и сна видите зла ::

Хранитъ ть дпіж прнъїхъ своих ∴

Из ржкъї грѣшни чж избави ж ::

Свѣтъ всий пра ведникоу и пра въїмъ срцемъ веселие ∴

Възвеселитеса праведнии с ги ::

Исповѣданте па матъ стъїна его : · Услъїшавы́шж же пркви ізко и стовъї сжтъ сждъбъї вжиж въ зрадовашжся **т**

Въсеж бо земла тъ то естъ, тако створивъ ж. и надъ неж сжи ::•

Ваьэв+въший пришествию Хвоу ненавидите идолъ нак зли ::•

Аплъ и всёхъ вёрнъїхъ и мноди бо невёрнии възло жишж на на ржкъї ...

Аплът и вса в вровавъщжж имъ. избавилъ естъ Хъ. из ржкът дигавола. гр в шникъ бо по и стин в дигаволъ естъ ::

Хоу ійко свътомъ шобльченоу апломъ и всъмъ праведни комъ Хъ сжи веселие въ истинж върнъймъ ... —

Тои егда въздастъ комоуждо мъздж. тогда праве дъний веселатъса радощами ::- —

Тъгда блаженъ члкъ. егда възнж иматъ паматъ вжи ж въ себъ. и исповъдантеса въ себъ въи.

Изъ Погодинской псалтыри.

(См. выше стр. 207:5.)

 $\hat{\mathbf{n}}$ т Марика сестры Мосешвы вь Исходъ. $\hat{\mathbf{u}}$ книгь патыхь. $\hat{\mathbf{u}}$ буктатей вха. : *)

Поимъ гви славно бо прослависа ::-

Конъ и всадника въвръже въ море ::

Помощникь и покрывитель бы мнь в спение .: —

Съ бъ мой и прославла и.

Бъ оща моего и вызнесж и 😷

Гъ съкроушаж брани гъ има емоу ::

Колесница Фараона и силж его въвръже въ море ...

Избраным высадникы трыстаты :-

Потопи въ чрымнимы мори ·: —

.

of.

Погразж въ глж

Пжчиной покры на .:

бинъ жко камень ::

Десница твой ги

прослависа крѣпостина .: ---

Десная твом ржка ги съкроуши врагы · : — И множтвомь силы твоем сътрыль еси

сжностаты ::

Посла гнівь свой поізсть на ізко стеблиє · : — И дхомь нірости твоєа

^{*)} Сообщаю здёсь только текстъ безъ толкованій, но строка въ строку.

растжписа вода ·: —

Огжетеша ізко и стена воды ::

Огжствша й вльны посфв морв :

Рече вра

гь гьнавь постигнж.

Раздѣла користь насыщж дійж мож · : —

Оутынж мечемы моимы одолжеть ржка моа .: —

265. Посла дхъ свой покры на море ·: —

Погразж въ глжбинѣ гако соловь въ водѣ зѣло .:•

Кто побенъ тебъ

въ бозѣхъ ги. кто побень тебъ прославленъ

Дивень въ славахъ творай чюдеса ·: — Простръ десницж свож пожръть ж землъ ::

Наставиль еси правдою твое™ люли твою сиба же избави ∴

Оутвшиль еси крв

постиж своем въ шбитъль стжж твож ·: — Оуслышаша

ызыци и прогнъващаса. ·:•

Бользнь пріж

ша живжщей въ Филистимѣ ·: — Тога потыщашаса влкы Едомьскы ∴

Кнази Моавитьстий

прижть на трепеть ::

об. Растааща вси живжщей въ Ханаант ::

Нападе на на страхъ и трепеть ::

Величиймь мышца твоета да шкаменатса :

Дондеже проиджтъ людий твой ги. донде

же проиджть людий твой спы же стажа ·: —

Въведь насади ж въ горж достойний твоего :: -

Въ готовое жилище еже съдъла гъ. :

Сватына ги ње ке ботовасте ржцѣ твои ·: —

Гъ црюеть въ въкъ

и на въкы и еще ·:•

Тако въниде конь Фарашнь съ колесница

ми ї высадыникы вы море ::

И наведе на на бы водж морыский:

Снове же Илеви про

идж по соухоу по среде море :

· пт Мосе w ва вы Втор ты законт. гавитеть и си

266. .: Шпадени је Жидовьское и блгостына бжих хже по

·: ласть имь. и вь вожение ызыкь ·:·

Вънемли нбо й выздла, ѝ слыши земе

глы W оусть мойхъ :

Да чаетсь ыко дьжь провыщаний мое ::

И сниджть ыбко

роса гли мои ::

Тако тжча на троскоть бако иний на стно .:

Ъко има гне призва^х ⋅: Дадите величин боу нійем8.

Бъ йстиненъ

на дъла е́го .:

И вси пжтий его сждь :

Бъ върень й нъ неправьды вь немъ ·: —

Праведьнь

и прпобень ть ::-

Съгрѣшиша не то

го чада порочьна. ::•

Родь стрыптивь развращень :

об. Си ли гви въздаете : Си людий боуй немждри :

Не самь ли сь ойь твой стажа та

створи та и стажа та ::-

Помантте дни вка ::-Разоумъйте же лъ

та рода родь :

Въпроси фца твоето ѝ възвъсти

ть тебѣ ∴ Старца твоьа и рекжть тебѣ ∴

Ега раздълъате вышь

ний њізыкы : Аже расый

сны Адамовы ::

Постави предель назыкомь по числоу ань гель вжий.

Бысть часть гнт людий его Йаковъ 🔾

267 Жже дъломърное достобний его и слв ::-

Оудовлиль еси въ поустыни ::•

Въ жажж зной безъводынь : Обиде и наз ::

И съхрани бако завницж окој ::

ТАко фрелъ покрыеть гитадо свое ::

И на птенца своъ въжделъ :

Прострѣть крилѣ свой прињать на 😲

Възать ы на рамоў своей .: —

Бъ единъ вожааше ъ : И не бъ с ни тоужь : —

Възведе ы на силж земли ∴ Й насъти ы жить селныйхь ∴ Съсаща медь ис камене шлей ш твръда камене · : — Масло кравие млѣко о́в че ∴ С тоукомь а́г н чемь и ш вне · : :

Сйовъ юньчь й козьль · : С тоукомь пшени

чномь : Крывь грозовж пинхж вино :

тасть **Й**таковь й насытиса · : — И Шврьжеса

възлюблении · · · Оуты отльстъ и раширъ

и стави ба створшаа̂го та ·: — И стжпи с ба спса свое̂го ∴ Раздражи

ша ма w тоуждийхь ∴ Мръзостехь

свойхь прогнѣвата ма · :

об. Пожрыма демономы а не боў. Бмы йх же не выша овий се крать приджты йх же не выдыма оби и : — Ба рожшааго та сстави: И забы ба пыта ымщааго та с И виды гы егда выздревы нова с И раздражиса за гнывы сновы свойхы.

и дышерь ∴ И рече Швращж лице свое ш нихь ∴ И покажж что бждеть имь на последокь ... ТАко родь развращень есть : Сновь их же нь въры вь нихъ ·: Ти раздражиша ма не \hat{w} Бо**х**-ѣ. Прогнѣваша ма въ и́долѣхь своих · • И' а̂зъ раздражж ы не о ы зыцѣ : И ы зы пѣ неразоумнѣ прогнѣваы ж ∴ Га ко отнь разгорится Ж прости моета : Ражвже тса до ада првисподнего : Полстъ зема й жита ен : Попали ссновании горьскай : Съберж на на злай : Стрелы моъ скончах на нихъ : Такие гладомь и кідений мъ птиць : Гробь нейспѣленъ : Зжбы завърины посла на на .: Съ наростиж пръсмыкања щиймса по земли : Вънъждоў бещадия мечь : И Ж хра мь страхъ : Юноша съ дввоя ::

268 Съсжщемъ съ отрокомъ й съ стадиемъ ... (P) вхъ расвы ня ∴ Ооставла же ш члкь па мать ихъ : Тъкмо за гнёвь врагь да не дльгольть живжть .: И да не нада гжть сжпостати : Да не рекжть нако ржка наша высока : А не гъ створи сих всвхъ .: Ій ко назыкь погыбе сыввть не .: нъсть в нихъ хждожьства .: Не сьмы слиша разоумѣти . Си всѣ да приї · мжть на граджицее льто .: Како по женеть единь тысжиж й два двигь нете тиж . Аще не бъ шдасть ихъ и тъ предасть на : Не сжть бо бох и ихъ на ко въ нашь : Вради же наши не разоу мивий 🔆 Оть вин^о градъ бо Содомъскыйхъ 🔆 И лога ихъ Ш Гоморъ :

Грозъ ихъ грозъ злъчи :

Грозъ горести ихь ::-

ТА рость змие́ва вино и́хъ та́рость аспидова нейспълена ∴

об. Не съ ли си всѣ събрашаса 8 мене ::•

Й запечѣтлѣшаса вь

скровищийхъ свойхъ ::

Въ днъ мьсть выздамь ::-

Въ врема ега съблазнится нога ихь ::

ТАко близь днь погыбъли ихь ::

И присташа готова вамь ::

Тако сждить бы людемы своймы ::

И ш рабёхъ свойхъ оумолитса .:

Видѣ бо на бислабѣвша й печалны:

Въ плѣнь ведомы тр⁸дны

И рече ^{гь} къде сжть бози ихъ ::

Въ нихъ же оупваша на на ::

Их же тоукь жрьтвь и^х ⋅:

ыдъасте и пинасте вино тръбь ихъ ·:

Да выскрнжть и помогжть вамь .: -

269 Й бжтъ вамь покровителе 🔆

Видите видите ыбко азь есмь и не ва разве мене. ...

Азъ ббиж и жити сътвора .:

Поражж и азь исцёла · : — И нёсть їже изметь Ѿ рж

коу моей :

П ко въздвигнж на нбо ржкж мож • :

И кльнжса

десницења мое́ња ::-

И рекж живж азь въ въкъ ::-

ТАко пошщрж ыко мльника

мечь мой ::

И прииметь сждь ржка мой .:

(Й)въздамь месть врагомь ::-

И невавидащиймъ ма выздамь ·:

Оупона стрилы мона ѿ крыве ::-

об. И фржжий мое снысть маса :

Ŵть крьве ^{га}звыныйхъ и плънникь ·:

Ють главь

кназь назычныйхъ ·: Възвеселитеса нова коупь но с ними ·:•

И да поклонатса емоу вси англи бжий ::

Възвеселиса

њазыци сь людми его ·:•

И да оукрѣпать и вси

снове вжий ::

Ійко крывь сновы свойхъ мыщаеть ::

И мьстить и въздамь мьсть врагомь ::-

И ненавидащиймъ

ето въздасть ::

И фистить ть земла людий свойхъ ::

тва А'йнина

мтре Самоўлевы 🤥 о́ть цр́твий 🎨

Оутвръдиса срце мое о ги.

Възнесеса рогь мой и буть моемь.

270 Рашириша са оу́ста мога на врагы мога ::
Възвеселихса стсений твоемь ::

елихса w спсении твоемь . Гяко нѣ ста ыко

гъ и̂ нъсть праведна юзко въ нашь ·:•

И нѣ ста развѣ те⁶ ·:

Не хвалитеса й не

глите высокыхъ въ грьдыни ::-

Ни да изи

деть вельрычий изь ость вашихь :• Тако бы разоумомь ть :•

И бы ботова начинаний свой ::

Лжкь силныйхъ изнеможе ::

А немощний прѣпогасашаса силож .: -

Испльнь хлёбь

лишиша са 😲

Аляжщей првидж зема Ико неплоды ро

ди седмь ::

А многай въ чадъхь изнеможе :

об. Гъ мрътвить и живить ::

Низводить въ а́дъ ѝ възводить. ·: Гъ обожи ть ѝ богатить ·:

Въздвизаеть С земла обога й С гной ща оустрабльтеть нища : Да посадить ка сь мо гжтьми людьскыйми : И прыстоль славы наслыдить емоў ::

Дана молитвж молащоумоўса ::

И бявиль еси явта праведнааго ::

Пко не окрыптестся сплень мжжъ кры постие своент ...

Гъ немощна створить сжиостата ем⁸ гъ стъ :•

Да не хвалится пръмждры пръмж дростиня своета ::

И да не хвалитса силны силова своева.

271 Нъ ѝ семъ да хвалится хваляйся е̂же ра зоумѣвати и́ знати та ∴

Творите сждь и правж по срв зема ∴

Гъ възиде на небеса и възъгръмѣ ...

Тъ сждить конь

цемъ земли праведьнь съ ::

И дасть крѣпость црю нашемоў :- И възнесеть рогь ха своего :- М°: Амбакома пррока. поми бо са о них же видь. быти имъ вь скорь ∴

Гй ослышахъ слоўхъ твой й обогахса. Ти разоўмёхъ дёла твога й дивихса ...
По срв двою животноўю познанъ бж^{дешн} ...
Ега приближатся лёта познань бжде^ш ...
Ега придеть врёма гавишиса ...
Єда сматется дійа мога въ гнёвё

об. милость поманеши. • Бъ оть юга придеть • • Стый Ѿ горы пристины часты • • Покры нба добродѣтѣль ѐго • • •

И хвалы его испльнь землъ ::-

И симний его мко свъть бждеть ::

Роди въ ржкоу его ::

И положи любовь тврьдж крѣпости своевь :-

Прѣдь лицемь его идеть слово ::-

Изидеть на полѣ запать ė го ::

Ста и подвижаса земль ::

Призръ и растаащаса ъязыци ::

Съкроу́шишаса горы ноу́ждеь ::•

й сташа хлъми въчний.

Шъствий вѣчнай за троудь видѣша ::

272 Села Е́онсі́пьскаа́ ठбога́шаса. й крви зема Мадина́мьскы : Єда въ рѣкахь про гнѣва́ешиса ги: ли в рѣкахь га́ро̂ твога : Ли въ мори ठс́ьь

млений твое ::•

ІА'ко въслдеши на кона свота и гажений твое спсений ···

Налацам налачеши лжкь свой на ски птры глеть Ть ::•

Рѣками расадетса землѣ ::

Оўзрать и разболать людие ::-

Растачьный воды нашествины ::

Дастъ бездьна глась свой высотж привидѣний свое́го :. Възвижеса слице ѝ лоуна ста въ чинѣ свое́мь :: Въ свѣть стрѣлъ твою пройджть :: Въ блистаний мльнию о́ржжий тво ѐго :: Прѣщению́

об. м^в бмалиши зема ∴ И гаростина ни зложиши на зыкы ∴
 Изиде въ спенин людемь своймь ∴ —
 Спти хрты свона ∴
 Въложи въ главж безаконныихъ смръ въздвиже на зы до вына въ конець ∴
 Съсъкль еси б

жасомь главън силныихъ ·: — Сътрасжтса об немъ ·: Развръзжть оўзы свою ідко іздать нищии тай ·:•

И наведе на море кона свота смжщата щата воды многы .: Съхранихса и ббогаса срце мое .: Оть гла молитвы оустынь моихь .: И вниде трепетъ въ кости мож. И въ мнъ сматеса кръпость моа. Почиа вь дъб печали мо е́а.

273 И да възидж въ люди пришельстви на мое́го •:• Зане смокы пл° да не створить и не бждеть рода вь виноградѣхъ. съльжеть дѣло масли нное́ и полѣ несьтворать на́ди •: —

Шскждёша овца б

пища и не бждеть воловь въ ыслехь :•
Азъ же ш ги възвеселаса и въздраў
ыса ш бут спст моемъ :• Гъ бъ мой сила мом

ї очинить ножь мой на сыврышение ... И на высокай навода ма да побъжж въ пъснехъ его.

пѣ Йсли́їна. едїного ѿ пѣрокь великыйхь ∴ Отъ нощи оу́тръню́єть дҳъ мой къ тебѣ ѣже ∴ —

об. Зане свѣть повелѣний твой на земли: Правдѣ набчитеса живжщей на земи. Прѣста бо нечьстивъз всѣкь їже не набчитса правдѣ ::•

На земли истины не имжть ств°рити :• Възмется нечь

стивы да не видить славы гна.:

Ги высокай твой

мышца не въдъвше разоумъвше же постыдатса : Зависть прий меть люди ненаказаны : И лит орги супостаты пометь а

И нт фгн сжпостаты помсть .:

Гй бже нашъ мі ръ дажь намъ все бо вьздаль е́си нам! Гй бже ншь стажи ны. Гй развъ тебе и́но

го не вѣмъ и́ма твое нарицае́мъ · : — Мрьтвии же живота не имж видѣти

274 И балиы не имжть въскрѣсити ... Сего ради наведе и погоу́би. и вызать всѣкь мжжьскь поль йхь ·: Приложи и мь зло ги приложи зло славныйх земі :• Ги вь печали поманжхомъ та ... Въ печали мало наказаний твое й нам : Плко болащий приближается роди ти. въ болѣзни своей въпинше та ко быхомъ възлюбленоу́моу твоем • ...

Стра ра твоего ги въ чрѣвѣ приысомь ·:

И поболѣхомъ
й родихомъ дъ спсениы твоего п

же сътвори на земли :•

Не падемса на падатса живащей

Ha semu ·:•

об. Въскрижть мрьтвий й выстанжть сжщей въ гробехъ. ∴ И възвесела тса тже сжть на земли ∴ Роса бо еже есть ₩ тебе йсцелению имь есть ∴ Земле же нечыстивыйхъ падеть ∴

м. И от и на единомо у бо обою надесате прекь малы ... Възъпихъ въ печали моей къ ги боу мое́моў и оўслыша ма ... Ис чрѣва а́дова веплъ мой ослыша глась мой ... Отъврьже ма

въ глжбинж срца морьскааго :-

И рѣкы шбидж ма:

(В)са въісоты твом й вльны по мь нь прыйдж •:

И азъ рехъ Шринжхъса Ш очию твоею ·: —

275 Приложж ли ббо призьрѣти къ црки стѣй твоей •:• Възлиа̀са на ма вода до дба моѐъ с:• Безна соби де ма послѣднѣю̀ •:•

Понръть гла в мой въ пропади горны с

Снидь въ землж еї же ве

рѣж и заклепи вѣчнии •:

И да изидеть изь истлении животь мой к тебе ги бже мой ::

Егда и скончаваа́шеса Ѿ мене дша мога га поманжхъ ∴

И да придеть к теб'є мтва мою къ цркви ст'єй твоей: — Хранащей соуетнай и лъж миять свож ставиша . Азъ же съ гласомъ хвалений и исповъданий пожр^ж тебъ . .

Єлико собъщахъ въздамь тебѣ на спе̂ об. ник мое̂ гы сте́.

ми пѣ трий отрокь. вь пещи штньнѣ вь Вавилонѣ

Блнъ е́си ги бже о̀цъ нішихъ ...
И хвално и прославлено йма твое́ в вкы ...
Пако правьдьнь ѐси ш всѣхъ бже сътво
ри намъ ... И всѣ дѣла твою йстиньна и пра
ви пжтиѐ твой ...
И вси сжди твой йстинниї сждбы йсти
нны сътвориль е̂си ...

По всѣкымь гаже навё на ны ::

И на градъ сты

опъ нашихъ Йерямь ∴ Пако въ истинж и сждомь наведе си всѣ на ны грѣхъ ради нашихъ ∴ Пако съгрѣшихомъ ѝ безаконновахомъ Шстжпити Ш тебе. и прѣгрѣшихомъ ѝ всемъ и заповѣдии твоихъ не послоуша́ ни съблюсомъ ни сътворихомь ·:

276 ГАко же заповѣда намъ да благо намь бждеть ·:
все е́лико сътвори намь й все елико наве̂
на нъг. въ и́стинж сждь сътвори ·:
И прѣдасть ны въ ржцѣ врагь безаконе
нъ мръзькь прѣстжпникь ·:
И црю неправедноу ѝ лжкавнѣйшю̂ па
че всена земла ·: И ннѣ нѣ намь шврѣсти ость ·:
штоудоу и поношению быша рабомь
твоймь чьтжщиимъ та ·: —
Не прѣдаждь нась до конца и̂мене тво
е́го ради ѝ не раздроуши завѣта тво
е́го. ѝ не ш́стави млти твое́ь́ ш нась ··

об. рени по всей земли. дне грѣхъ ради . . И нѣсть въ врѣма се кнада. ни пррка ни вожда. ни всесъжагаемыхъ. ни жрътвът. ни приношений ни кади ла ни мѣста пожрьти предъ тобок w брѣсти милость ∴

Нъ створи с нами по съмотрению тво емоў. й по множтвоў млти твоена изми ны по чюдесемъ твоимъ. й да жъ славж имени твоемоў ги :• И да сраматса вси навленатием рабо мъ своймъ злаа. и постыдатса

277 Ѿ всена силы й крыпость йхь да съкроў шитса и разоумыйть шко ты ёсл ть бы единь и славень по всей вселеный ... Не прысташа вымытажщана слоўгы пра жыгжще пещь нафтож й пеклом' и йзгрыбми й логыемь ...

И распальащеся пламень надь пещина на: м : й : б : лако й фбиле и пожьже ыже фбрате ф пеши Халдейстай. Анггелъ же тнь сыниде коупно съ Азаринож чалия въ пеши. и Weath пламень w їньны wть пещи. и створи срѣдж пе ши ыко дхъ хладень шюмашъ и не прикосняса йхъ шнядь огнь, ні ф скрьби ни стжжи имь .:. Тъда ти трие джо единеми осты под хж и блвльахж ба и славльахж и въ пе щи гліце : пъ тъ же трі шро в Даниїль пррпъ **ЕДИНОГО Ѿ ТРИЇ ВЕЛИКЫЙХЬ** ∴ Блить еси ти вже об нашихъ и хвал мъ и превъзносимъ въ векъ :• И біно йма славът твоена стое и хва лимъ и превъзносимь въ векъ : —

o6. Блнъ еси въ пркви стына славы твое́ж и х.. Блнь еси видай безны сѣдай на хервит и хв... Блнъ еси на прѣстолѣ славы цртвин твое́г° и хва Блнъ еси на тврьди нбнѣй и хвалим и прѣвзн° пѣ. стхъ три сфрот в даниплъ пфрцъ единого с три великыйхъ ∴

Влте всё дёла гнё га пойте й прёвзносите в вкь его Елте анггли ноа гнё га пойте и прёвъзно ...

Блте воды вса прёвъщнана нов вса сілы

Блте слице й міць ѕвёзы нойына га пой.

Блте вси дъжеве и роса вси дси. га пойте

Блте огнъ й зной й зима варъ. га пойте

Блте росы й ініи леди і мрази га поїте

Блте сланы й снёзы нощъ й дні. га пойте й прёв . .

Блте свёть й тма мльниж й сблаци га по . . .

Блте землё горы й хльми всё прозабана щий на земли. га пойте й прёвзн. Блте источници морт и рткы кити и вы станижи щайся въ водахъ. Га пой . . Блте вся птица нойына зътрий и вси скот. . Блте спове члчи. блви Илло га поите и пр . . Блте дси и дша праведныхъ приобны. смтрениї срцемъ га поите : . Блте Ананти Азарти Мисаиле апли прроци мии гни га поите : .

278 (б) имъ оца сна ѝ стааго дха. пойте и ·:• (И) ннѣ и присно и въ вѣкы вѣкой амін ·:• Хвалимъ блвимъ кланѣе́мса гв ·:•

пъ биж. приж Ш Лоучіна е́угелиа : Величить дійа могі та ивъздрадовасм дхъ мой ш ьзъ спъ моемъ ... Тако призърт на смтрений рабы своем се бо Ѿселѣ блажат ма вси роди 🔆 Тяко сътвори мнъ величий силный и сто има е̂го и млть е́го в род и родь боь щиїма е го : Створи дръжавж мышцења своења расто чи гръдына мънслин срца ихъ 😲 Низло(ж)и силным съ престоль й възнесе смереным алчашам испльни блгь и богатащанаса Шпоусти тыща : Притать Иль фтрока своего поманж ти міть кіко же гла къ оцемъ ніцим Авраамоу и съмени его до въка : 😯 🕅 ЗАХАРИЇНА ФІТА ІФАННШВА Ü ЛОУЧІНА EŶA 💠 Блиь гь вы Иплевъ тако пости и створ: избавление людемъ своймъ и възви же рогъ спениы нашего в домоу Два отрика своето ·: —

об. Токо же гла оўсты стыихъ сжщиїхъ... въка прркъ его. спениы Ш врагъ на ... и из ржкы всьхъ иенавидащиїхъ на...

Створити мять съ обци нашими. и поменяти заветъ стый твой ... Клатвож ей же клатса къ Авраам шпо нашемоу. дати намъ бе страх . . из ржкы врагь нашихъ избавлыш. . . Слоужити емоу прыпобинмы и пра вдож пред нимъ вса дні. живота нашего И ты отроча прокъ вышнато нарече шиса. пръдъйдеши бо пръд лице мъ гнемъ оуготовати пжть его Дати разоумъ спениа людемъ его вь фставлений грахъ нашихъ... млрдиї ради млти ба нашего ::-Въ них же посъти на выстокъ свыш. просветити седащаю вь тме и съни смрътнъй ::• Направити ногы наша на пжтъ миренъ :

XC ZAY ECT L

IV.

Изъ Паремейника

В. И. ГРИГОРОВИЧА.

Ö Пррчътва : Исана : ч : ā : —

Възнесетьса тъ единъ въ днъ шнъ : днъ бо ги саваш това пріходить : на въсіжого досадитель гръдаго : на въсъкого въїсока і възносліва : и смиратьса на въсіжк тисж Ливаньски : Ѿ высокый прѣвь знесенъїхъ : и на въсійко дрѣво желжди Васанъ ска : и на въсекж горж въїсокж : и на въсекъ хлъмъ въїсокъ : и на въсъкж стънж въїсокж : и на въстакъ стлъпъ въїсокъ 😯 и на въсъкъ корабъ моръскъї : и на въсыко видение добротъї корабнъї съмфритьса въсійкъ члвкъ : и паде тъса въїсота члвуъскай : и възнесетьса гъ едї нь въ днъ шнъ : ржкотворена въс скръї атъ въ несъще въ врътъпъї : въ распадени кам вни з въ пропасти земным Ѿ лица стра тнь : и Ѿ славы кры пости его : егда въстанетъ разъдроушати зема : въ днь бо шнъ изнесетъ члекъ мръзостъ свом сръбръ нъї и златьї : Аже створишж себі кланісті соу етнымъ : и нетопыремъ : въніти въ пропастъ

- твръдаего каме̂ и въ распаденї камынна й пица гна и стра̂ и й славъ крапости его егда въстанетъ раздроушіті зема про ↓ фа̂ ді т д •
- ž Ги кто обитаетъ въ жилищи твоемъ ил кто въ 🔆
- * ходам бес порока дійлами правдж гід мстинж въ :. Вё про :. а :. Фа :. еї :. гід :. 5 :. Бігослова га вра зоумъщаго ма :. пакът же до нощи пока :.
- с̃ Съхрани ма т̂и ѣко на та оуповахъ ∴ д̂ ∴ не трѣббешї ∴
- ※ Ё Бътий ∴ чтенїе ∴ а ∴ Си книгът бътив нёбси ї земї ∴ въ нъ же днъ ствю ри въ небо и зема ∴ и въсѣкъ злакъ джбравнъї ∴ прыжде даже не бът по земи ∴ въсѣка трѣва се лнав прѣжде даже не прозабе ∴ не шдъжди въ на зема ∴ и нъвком не бът пръти зема ∴ исто.
- на зема : и члвкоу не біз дізлати зема : исто — чникъ исходъще 🛱 зема 🔥 и нападше въсе ли пе земи ∴ и създа бъ члвка пръстиа Ѿ зема ∴ и доунж на лице его дъхновение животное ... и бъ члекъ въ дшж живж . и насади бъ раи въ Еде мій на въстоційхъ 🔥 и въвё члівка въ его же ство сно шзракомъ : и добро въ снідъ : и дрѣво жі вотное по сръдъ рай : и дръво еже видъти ра зоумное доброу и злю 🛟 рѣка же исходитъ 🛱 Е дема на пладне и напаетъ раг : О тждоу раздъ льетьса на : д : части : има единои Фісешнь : си шбъходащи зема Евлатъскжа : тоу иде* естъ злато : злато же зема тоа добро : т8 естъ анътрасъ : и каменъ зеленъїи : има рѣ кы : Б : Гийнъ : си йбъходащи въса зема Ети шпъскжа · ръка · т · Тигръ · си текжщи пръмо Асоуриймъ : ръка же : д : си Ефратъ : ї полтъ тъ въ члвка его же створи : и въведе ї в раи пищж .: дылати ї храниті .: и запов'єда гъ Бъ Адамоу ∴ гла ш въсвкого дрвва сжщаго

в раи въ снадъ ѣждъ ∴ а ѿ дрѣва еже разоумѣ вати злоу и добру ∴ не ѣдита ѿ него да не смрътил оумрета ∴ и ре тъ въ не добро бът ти члвкоу единому ∴ створимъ емоу помощъ въ нъ и створи въ пакъ і ѿ земл въсл звѣрл джбравныл ∴ и въсл птицл небесныл ∴ и приведе къ Адамоу видѣти что наретъ л ∴ и въсъкъ еже наречетъ ∴ Аламъ дшж живж се и мл ему ∴ про ∴ глл ∴ д ∴ Съхрант мл ти ѣко зеницж шка ∴ въ кровъ крилоу твое ∴

Ж Услыши бе правды мол вънъми митвъи ∴

Ш Притъ ∴ чтение ∴ б ∴

Сне моихъ законъ не забъїваи ∴ гіїъ же мо а. да съблюдетъ твое срие · длъгота бо житиъ лъта житиъ пріложать ти са : мостына и въры да не фставатъ тебе : приважи же а ф своен выи : и ниши а на скрижали срца твоего : и т предъ гемъ и члекъ : бжди оуповали въсъмъ срдемъ на ба : а свом пръмждростим не величьтиса : въ въсъхъ пжтехъ своихъ : знам и да правитъ пжтъ твои : и нога твов не имать потъкнжтись : не бжди мждръ й себь бо и же са та : оуклониса ш въсъкого зла : тогда ицъление бждетъ тълоу твоем в п прилежание костемъ твоимъ 😲 чти та 🛱 Своихъ праведнъї хъ троудъ и начаткъ даи емоу $\widetilde{\mathbf{w}}$ своихъ праве дныхъ : да исплънватъса житница твоа : мно жъствию пшеница : вино же точила твов истачват :

жъствию пшеница: вино же точила твов истачьат ...

За Сне не прънемагаи в наказани гни .: ни шслабъй: его же любитъ гъ .: показаетъ и ранъствуетъ же въсъкого сна его же приеметъ .: блаженъ члвкъ еже пришбръте пръмждростъ .: и съмръ тнъй иже видъ мждростъ .: люче бо тж коуповати .:

не еже златоу ли среброу скровище : (дражии) же есть камене многоцёньна : не противить же са еи ничтоже лжкавно : сладъка же есть въ сёмъ приближаащимъса еи : въсёкое же дра гое недостоино а есть : длъгота бо житив и лѣта живота въ десници еи : и въ шоуици * еа богатъство и слава : и ѿ оустъ еа исходитъ правда : законъ же и мостъ на азъщв носить : ижтъ еа пжтие добрии въса стъза въ мирв :

 дрѣво животно естъ ·: въсѣмъ дръжжщимъ са еа : и бъслѣнѣащимъса на на ѣко на га твръда · · · въ па · · т не · · пъ Въ 🔆 Г текты 👺 гла 👺 й 👺 а 🔆 Многогрешно наше житие : и непокавнжа вола щедротами вари ти : развъ тебе ино го не знаемъ: жив съмрътих обладажщ аги спти ыко члвколюбицъ : - : про: г: z : -Възлюба та ги крипостъ мой гъ оутвъждени : -👸 бъ мои по(мо)щникъ мои оуповал на нъ застжии : • Ш пррчъ ∴ тва ∴ Исаина ∴ ч ∴ а. Се влъка тъ савайтовъ : Жеметъ й Юдеа и ѿ Ерлма : крѣпкааго и крѣпкжа : и крѣ пость хльба и крыпость воды : пспо лина могжща и члвка храбра 🔥 и сжди А и пррка ∴ и смѣрника и старца ∴ и : н ∴ ка дї вна свътника : и разоумна послоушника : и постава юношж кнагла имъ .. и ржга теле фбладаать ими • и нападжть людие члвкъ на члвка 😲 и члвкъ на искрънъто сво его : потъкнетъса штрокъ ш старци : и бе честънои ω" честън вмъ • з нако иметъса члыкъ ш брата своего : или жжикъ шпа сво его 😯 гла ризж имаши старви намъ бжді 👀 и брашно мое въ шбластъ твом да естъ 🔆 и

- и азъщи їхъ съ безакониемъ гви протива тъса : зане нинъ смъриса слава ихъ : и ст8 дъ лица ихъ : противиса имъ : грѣхъ же свой ѣко Содомскъ повъдашж ∴ и ѣвишж горе дійи ихъ : зане свъщащи свътъ злъ въ себъ : реки намъ естъ : темъ же плодъ ржкъ своихъ снъдатъ : горе безаконник за злат оутъ кнжтъса емъ : по деломъ ржку его : лю дие мои приставници ваши вржпат въї 🔥 и лю бащей въї оустоатъ вамъ : людие мой блажж ще въ лъстат въї : и стъхла ногъ вашихъ съмащреать : не станеть на сжие гъ : и поставить на сжать тъ люди свом .: самъ тъ на сждъ придетъ 💠 съ старцъї людъскъімї и съ кнадъй ихъ 🔆 — про 🔆 гла 🔆 ह 🔆 - Помощниче мои ги избавителю мой 😷
- 🐔 Небса исповедать славж бжил тваръ же 😲
- Ж Ве ∴ прк ∴ глас. 5 ∴ Услышить та гъ въ днъ
 Защитить та има ба Ивковлв ∴ —

 Ё Бытив ∴ чтенте ∴ а ∴

 Наре Адамъ имена въсвмъ скотомъ ∴ и въ
 свмъ птицамъ небеснътмъ ∴ и въсвмъ

 дъввремъ земнътмъ ∴ Адамоу же не шбрвте
 са (по)мощникъ емоу побенъ емоу ∴ и възатъ едино

 Ё сънъ въ Адама и оуспе ∴ и възатъ едино

 Ё ребръ его ∴ и теплъни плътиа в не
 го мъсто ∴ и създа бъ ребро еже . . . Ё А

 дама в женж: и приведе а къ Адамъ и ре Адамъ ∴

 се нинъ костъ Ё кости моихъ ∴ и плътъ Ё плъти

моихъ • си наретъса жена • тко Ѿ мжжа своего вза та бъ си : за си шставить члыкъ шца и мтре сво а ·: и прилѣпитъса женъ своеи ·: и бждета юба въ плъ единж 🕹 и бъла соба нага 🕹 Адамъ же и же на его : и не стыдъстаса : зъмиъ же бъ мж дръши въсъхъ дъвъреи сжщихъ по земи : Аже створи гъ бъ ... и ре зъмит къ жент что ко ре бъ не имата ъсти ш въсего дръва сжщаго в раи ∴ и ре жена къ зъми ш въсего древа в раи вве 🔆 ш пло да же дрѣва еже естъ по срѣдѣ раѣ .. ре въ не има та снѣсти Ѿ него ∴ ни же има прикоснжтиса ї мъ да не Умрета : и ре зъмив женв не съмръті а оумрета : вѣдѣше бо бъ ѣко въ нъ же днъ снѣ ста Ѿ него Ѿвръзетѣс А Ѿчи ваю ∴ и бждета ѣко бга ∴ разоумѣвамца добр8 и злоу ∴ и видѣ жена ѣ ко добро дрѣво въ снѣдъ .: и ѣко годѣ шчима ви дѣти ∴ и красно раз8мѣти ∴ и въземъщи Ѿ пло да его снёсть : и дастъ мжжоу своемоу съ собо а и снѣстъ ∴ и ѿвръзостѣса ѿчи ѿбѣма има ∴ и разоумъста ъко нага бъста 🔆 и същіста ли ствие смоковно и створиста себъ пръпоъсание : и оуслышаета гла ги боу ходащоу в раи к верв : и съкръїстась Ѿ ба Адамъ же и жена его 🔆 Ѿ лица вжий по среде древа сжщаго в ран : и възва гъ **б**ъ Адама и ре̂ емоу где бѣ ∴ и ре̂ емоу Адамъ гла твои оуслышахъ ходащоу в раи : и оубоъ хса вко нагъ есмъ и скръихса в раи ∴ и ре ем кто ти повійда ѣко нагъ еси • аще не би ѿ дрѣва его же ти заповъдахъ Ж сего единого не сиъсти ѿ того снѣлъ еси ∴ и ре Адамъ жена а же дастъ съ мном си ми дастъ 🗓 дрѣва и снѣдохъ 🛟 и ре тъ въ женѣ что се је створила ∴ и реч жена зъмиѣ ма прълъсти ї снъдохъ .: и ре гъ бъ зъмиї .: тко се створи тъї проклата тъї Ѿ въсѣхъ скотъ и давѣре

и земъскъихъ : и на пръсехъ твоихъ и на чрѣвѣ :: да пръсмъїкаешиса и зема вси 😯 въ въсд дни живота твоего . и враждж положж ме ждж тобоа и междоу съменемъ еа .: шнъ твоа да зритъ главъі :• а тъі да зрїши его патъї ·:• и женѣ рече ·:• множж оумножж печёли твоа .: и въздъхание тов е : въ печёлехъ родиши чада : и к мжжоу твоем⁸ възвращение твое .: и тъ тобод шбладаетъ .: Адамоу же ре вко послоуша гла жены твоем .. и снъсть ш дръва его же заповъдах ти того е диного не снѣсти .: Ѿ того снѣстъ .: прокла та земѣ въ дѣлѣхъ твоихъ •: въ печѣлехъ да ъси а въса дни живота твоего ∴ тръние и влъче пъ да прозабнетъ тебѣ ∴ и да ѣси трѣвж се лижа 🛟 въ потъ лица твоего ѣси хлійбъ твои : дондеже фбратитиса въ зема ф неа же еси въ зать : вко земв еси ї въ зема идеши : и наре Адамъ женъ своен їма жизнъ : • тко та мати въсъмъ живжщимъ .: - про гла .: 3 .: Възнесиса ти силоа твоеа ∴ поемъ и въспоем ∴

- ти силом твом възвеселїтъсм пръ и спсені твое ∙:•
- ※ Ѿ Притъ ∴ чтенїє ∴ в ∴ —
 Бъ прѣмждростил шснова зема ∴ оуготова
 же небса мждростил ∴ въ разоумѣ го бе
 здъны разъвръзошжса ∴ шблаци же
 чиша росъї ∴ сне не Ѿпади съблюди же мои
 світъ ∴ и помышление да живетъ дши твоѣ ∴
- възърадоукшис∆ с своен въни: бждетъ же нцѣле ние плътемъ твоимъ ∴ да ходиши надѣшвъс∆ въ мирѣ ∴ по въсѣмъ пжтемъ твоимъ ∴ нога тво ѣ не прѣтъкнетъс∆ ∴ аще бо сѣдиши без боѣзні бждеши ∴ аще бо поспиши въ сластъ поспиши ∴ не оу боишис∆ стра нашедъща ∴ ни оустръмениї с нечъ стивъїхъ находащъ ∴ гъ бо бждетъ на въсѣхъ пж

техъ твоихъ : и твръдитъ твоа ногж да не подві гнешиса : не шими біто творити трібоуащому : егда иматъ ржка твоі помагати : не ръци шше дъ възвращжса и оутрі дамь : силноу ти сжщу бітотворити : не війси бо что родитъ находаї : не коуи на свои другъ зла пришельца сжща : оупо ваащ на та не враждоуи на чівка : ашоутъ да ни чесо же на та злаіл : не стажи ни възревноуи иж темъ ихъ : нечъстъ бо прідъ гдемъ въсікъ за конопріястжиникъ : съ праведнымъ же не съче таетьса : клатва бітословловатьса: тъ гръ дымъ противітьса: сміреньїмъ же даетъ блідть : -

дополненія.

второй рядъ.

1.

Изъ Охридской вниги

Апостольскихъ чтеній.

Въ пж г не. по па ш сты аплъ.

В он дні Філіпъ шбрівтесж въ Азотів. и ми мо ходж благов вствоваще скоз в гра ді и въси, дондеже бъ емоу въніті въ Кесариж. Саоулъ же еще дъіхаж гиво мъ и оубииствомъ на оученикъ гнж припаде къ архиереу проси оу него боу ковъ на ліствим написана въ Дамаскъ къ соньмищемъ. да аще и обржщжтъ етери на пжти. мжжа же иже нъ приведе свжзань въ Ерс™мъ. вънегда же смоу бъ прібліжітісж въ Дамаскъ. и въ незаапж шбліста и свътъ ш нбсе и паде на земи и слыща и гла глжшь емоу Саоуле Саоуле чь то ма гониши, рече же къто тъї еси ги. гъ же ре азъ есмъ Иссъ, его же тъї гониши, нъ въ стани їди въ гра. и тоу ретъ ти сж чъто ти

подобаетъ творити. а мжжи гржджще с нимъ стойхж дивжщесж слъйшжйе оубо гла. ни единого же виджйе. въставъ же Саоулъ й земж. йврьстъма йчима его ни единого же не видъаше за ржкж же и їмъще. въвъсж въ Дамаскъ и бъ три дйи не видж. ни йстъ же ни питъ. бъ же стеръ въ Дамастъ, именемъ Ана ний. и ре къ немоу гъ во снъ. Анание. йнъ же ре. се азъ ги. гъ же къ немоу ре въ ставъ и йди въ стъгнъй. нарицажйжсж пра въйж. и възийи въ домоу Июдовъ Саоула именемъ Таръсънина. се бо молтъсж

и виль во снъ мжжа именемъ Ананиж въще дъща и възложъща на нъ ржкж. тако да про зрить. Жвѣщавъ же Ананій ре ги слъїшахъ Ѿ многъі с ш мжжи семъ. елико зла створи стымъ твоимъ. въ Ерсмв. и съде иматъ ш бласть Ѿ архиреи. свжзати въсж иже нарї цажть имж твое. ре же къ немоу гъ ніко съ сждъ избраньнъї ми естъ съї, понести имж мое предъ жзъїкъї же и цри. и снъми Ізрілвъї азъ бо скажж моу елико подобаетъ емоу й имени моемъ. прижтъ. и чде же Ананий и въниде въ храминж. и възложи на нъ ржкж ре же Сауль брате кто еси тъї Швѣща же Ана ній їт посла мж Иссь йвлеи ті сж на пжти по немъ грждваше шко да прозриши. и ис плънишжеж дха ста и абие Шпадж С очи ю его ыко чешоуж. и прозръже абие и въста въ крстисж и приимъ брашьно и оукръписж.

 $H\hat{\epsilon}$. $\vec{\epsilon}$ по па. $\vec{\omega}$ д $\hat{\epsilon}$. ϵ стъї аплъ чт $\hat{\epsilon}$. ϵ $\hat{\epsilon}$ $\hat{\epsilon}$ д $\hat{\epsilon}$ д $\hat{\epsilon}$ о д $\hat{\epsilon}$ по па. $\hat{\epsilon}$ о д $\hat{\epsilon}$ по па. $\hat{\epsilon}$ о д $\hat{\epsilon}$

етера имажщи дхъ пжтескъ сръте нъї. гаже дела денше гмъ своимъ влъхъвоужщи. та въ следъ иджин Павла и Силъї възъпи глжий си чвци раби ба въїшънего сжтъ иже проповъдаста вамъ пж спсению, се же творбаще по въсж дни. стжжъ же си Павелъ шбрашъсж ре дхоу, запръщаж ти именемъ Іс Хвиъ. изиди из неж. ї изиде въ тои ча. ви дъвъше гдие сж тко изиде оупвание дъла ихъ емъще Пава и Силж влекощж на тръгъ къ кнж земъ и приведъще в къ стратиго мъ ръшж. сип чвка възъмжшаета гра на шъ Июдванина сжша, и предаста нравъї ихъ же не побаетъ намъ творити ни приемати - Рим тына сжща. и сниджтъсж народи на ны и стратизи растръгашж ризъ и повелъщ ж палицами бити і многъї же ранъ давьшж и ма. въвръгж на въ темъницж. и ногъї има забишж въ кладъ. запръщъ темьничъни коу стражю твръдо стрещи. иже запре шение приемъ въсади в во вънжтрънж темницж. полоунощи же Павелъ и Сила мо твж творжща пофста боу. послоушаахж же ей жжъници, въ незаапж же тржсъ бы велеи. ізко полвизатисж йснованию те мъници. и Жвръзошж же сж дври темън ици, и всемъ жзъї шслабешж, въспренж въ же темъничънъї стражъ. и видѣ швръ стж дври темъници. изъвлекъ ножъ хотеа ше сж оубости. мънж изъбѣгъшж ажъникъї. възъгласи же и Павелъ гласомъ велёмъ. глж ничто же не створи себъ зла. въси бо есме съде прошъ же свъштъ искочи. и трепетънъ бъївъ и припаде къ Павлоу и Силъ. и їзведе і вонъ и ре ги что ми подобаетъ творити да спсж сж шна же ръста емоу въроуи въ га I с X а и спсешисж

— тъї и домъ твои: и гласта емоу слово гне и всъмъ иже въ домоу его. и поемъ на въ то и ча ношиж. изъмъї ш ранъ. и крстисж самъ и свои емоу въси абк. въведе же на въ домъ свои. и постави трапезж и възра довасж со всъмъ домомъ счоимъ въро вавъ бъй.

Въ поне. г не. Ш дъ. стъй. айлъ. чте. Во дни пръщедъща апла Амъфиполъ и А полониж придета въ Өесалоники. и дъ же бъ сонъмище Июдеиско. по шбъйа ю же Павелъ въниде къ нимъ. и по три сжбтъй стжзажсж с ними. Ш кънигъ сказаж и пръ дълагаж имъ. Жко побааще Хоу мжкж при жти. и въскренжти Ш мртвъйхъ. Мко съ е стъ Хъ Іссъ. его же азъ проповъдаж вам ъ. в эшэь в эше рвъв чаьэчнше в гьв аэжвшесте ъ в върчене в Стъ Къ Весъ. его же азъ проповъдаж вам ъ. в эшэь в эше рвъв чаьэчнше в гьв аэжвшесте ъ в върчене в Стъ Къ Весъ за върчене в къв аэжвшесте ъ в върчене в кърчене в кърчене в съв върчене в върчене в кърчене в съв върчене в върчене в кърчене в върчене в кърчене в къ

— ተ8ነ-88 ፠€፠€ ЭመЭЬ82 6-86.88. 8 ተ+69
6-8 ደመህንЬ8ШЭ ፠ሑ8ህል៤€ ተ9 አьተሴæ
8 гь8ШЭЉ8ШЭ ሁ8 Љ9፠8 ተ2829ተ9ሁ8
82ነ-1.€ ЭР. 8 ህЉД4+1.₺€ ተ2829ተ+
8 ЭመЭЬ88 Эመ8 ሥ5+መ8 ነ-8 አь+*Љ+ተ9
208 ነ-684€₩Э. Д1-9 6-1-684%+₩+₩8ШЭ
208 3649+€₩6. 28 8 2+₩9 ተ884Д гь8
6-608. 36 жЭ гь8€መ8 82829+8 8 28

творжть. и прѣ иного глжще бъти Ісса : Во върни : г. не . Ш дъ. стът аплъ. В о дни поимъше Аопнъне Павла на Ариевъ ледъ въсж глжще не може мъ разоумъти что естъ новое се глемое тобож оучение. дивъна бо етера вълагаеши въ оуши наши хошемъ бо разоумъти что си-хо шетъ бъти. Атинъне же въси прише дъше и страни : ничто же ино праздни бъ ахж. пли гла(ти) что и слъщати новое. ста въ же Павелъ посръ Ариева леда ре мжжи Атинъисти. по всемоу шко хждожънъ

^{*) —} и етер^и отъ нихъ въровашта и при ложиштаста къ Павълоу и Силъ чта стивъ Елини, народъ мъногъ женъи же и старъишинъи града не м ало възревъновавъше против лътжщииста Июдеи, емъше тръжъ

[—] никън мажа етерън зълън. и наро дъ створъше млъвѣха по градоу и пришедъше въ домъ Асъсоновъ искаха ею, и влѣчааха Асъсона и етерън отъ братъ къ граждане мъ кричаще ѣко разъвращавъше въселенаж, сии само нъинѣ при джтъ, жже приатъ Исъсонъ и си въси противъно нравомъ кесаревомъ творжтъ....

ми съї гъ. не въ ржкотворенънахъ црква живеть. ни Ѿ ржкъ ӵ҇в҇ӵъ оугождений при еметъ. не тръбоуж ничесо же. самъ даж въ съмъ животъ и дхъ въсе створъ Ѿ единож кръви, весъ жзъїкъ чвчъ жити по въсемоу лицоу зейж. нарекъ нарочита и ме на и предельї житию ихъ, иска ти та. аще оубо възищжть его и **мбржшжтъ** иде оубо на далече естъ. ни ш единого же на. и не мъ живемъ и движемъсж и есмъ ... Въ сръ . г. не . Ш дъ . стъ . Айлъ. В от дни същедъ Павелъ въ Кесариж вълъ зъ и цълова цркви. сниде въ Анътий хиж. и створъ врѣмж едино изиде. преходе по рждоу Галатъскжа странж и Фржгиж. оутвръждаж въсж оученикъг.

— Июдеи же-етеръ именемъ Аполосъ Алеξанъдри ганинъ. мжжъ ръчивъ приклоучисж въ Ефесъ силенъ си въ книгахъ. съ бъ наоученъ пжти бжі ю и горъї дхомъ. глаше и оучаше въ йстинж ыже Иссь. вылы к томоу крійенё Ишаново: сь же начжть дръзати на сонъминихъ. слът шавъща и Акоула и Прискоула прижста и. и истое сказаста емоу. Бжи пжтъ, хотжщю ем⁸ првити въ Антийхиж: оумольще же брати ж написащж оученикомъ прижти и. иже и п ришедъ на помощъ велиж бы в вровавъш і мъ благодътиж. не пръстаж Июдеж шблича аше прыдъ людъми, сказаж книгами быт и Ісса . Въ четвръ г. не. възне сенё гне есть : п . гла. д възнесисж въ славѣ Хе вже нашъ. радостъ творе оучени комъ шбътованиемъ стаго иха, изъ въ

- щъщемъсж имъ бвниемъ. ѣко тъп еси снъ вжеи. избавителъ въсего мира ·: п^рку ·: гла̂. ஜ ·: Въснесисж на нбса бе по вьсе срово ср̂це мое бе. да въспож славж твож аплъ. Ѿ дъа. стъй ап̂лъ. чте̂.
- Пръвое слово створихъ w всѣхъ u w Өешфи^л коч. Сжбот в имащи па .: писанъ есть на пасхж : Аллоуа. гла в. Въси жзъйци въспле щаите ржками : Антиф. на литоургии. Анфти а. талом. м. д. Шпв Мтвами биж. Анти^ф . Б. Та̂мъ . м. . е. Шпъ̂. гла̂. л · Възне сисж въ славѣ Хе бе нашъ радостъ творж оуче никомъ шовтованиемъ стаго для извъшъ. тоя. и въхо. въ ста сти. Възнесисж въ славъ. При. Възиде бъвъскликновениемъ въ гласъ. Въ пж. 7. не. Шле. . стъп. айль. чте. В одни. бъл сжщоу Аполосоу въ Коренътъ Па вълоу прошедъщоу въїшънъїж странъї. приити въ Ефесъ, и форфсти етеръї оуче никъї, и ре къ нимъ аще дхъ стъ прижли е ни. нъ аще яхъ стъ естъ. слышахомъ бо. Ре же, въ что оубо крстистесж. Шни же рѣ шж. въ Ишаново крщение, реже Павелъ. И йанъ оубо кръстить крщениемъ въ пока ты вы средживает по выполнять вы предеждение по
- немъ да вѣроуж. сирѣчь въ Ха Исса. слы шавъше же крстишжсж въ имж га Исса и възложъшоу Павлоу ржцѣ. приде на на дхъ стъї. и глаахж въ жзъїцѣхъ и пррчъствоваахж. бѣаше же всѣхъ м жжъ тако . г. въшедъшихъ въ сонъмище дръзажще по . г. між. стжзажсж и прѣ пираж. таже с прстви бжиї ~

— и въкоушъ много же побесѣдова до зор и тако изъзде. привѣса же и строка жі ва. и оутѣшишаса вельми.

(И кгда съконьчашаса дъник патикостьни бъахж въси апли кдинод8шьно въ)

— коупѣ. и бъ въ незаапж шоумъ. гако но симоу дхоу боуръноу и йсплъни весъ х рамъ. идеже бѣахж сѣдаще. и гавишж са имъ раздѣлѣжщеса жзъпци гако шѐн ъни. сѣде же на единомъ кожде ихъ и и сплънишжса вси дҳа ста. и начжшж гҳл ти йнѣми жзъпкъп. гако дҳъ дааше имъ провѣщавати. бѣахж же живжще въ Герм ѣ Июдеи. мжжи благовѣрни. Ш всего жзъпка еже подъ нбсемъ. и егда бъ гласо съ снидеса народъ и размѣсиса. и тако слъп шаахж единъ кождо ихъ въ свои жзъпкъ гъащж. и дивлѣахжса вси гъаще в се бѣ. не се ли спъ вси сжтъ гъаще Галилеане

то како мъї слъїшимъ кождо своимъ жаъї комъ. въ нъ же родихомъса. Паръебн е и Мидене, и Аламилене, и живжшии междоу рѣками, въ Июдеи же и Кападоу кеи. въ Понтъ и въ Асий. въ Фроугий же и въ Панфилий, въ Егптъ и въ странахъ Лювенскахъ. иже по Кюринеи и прихо дащий Римтене. Июдеи же и пришельци Криевне и Аравленъ. слъїшимъ глащж нашими жаъїкъї величий вжий 🛶 Али, гла . л. Словесемъ гнемъ нба. ~ Прй. Лхъ твои благъї наставить ма. ~ прку. вер. кто бъвеликъ : тако п ык на пя Въ по .н. стомоу дхоу, въд. про. ~ ис в. Спи ги люли. с. в тебъ ги възо. ~ Аплъ. къ ефе. посла ... — Бра. жко чжда свътоу ходите, плод ъ бо дхнъї въ всеи благостъїни и прав дъ и йстинъ, искоушажще что е год т бви. и не причжщаитесь й дело мъ неплолънъїмъ тмѣ, паче же ці бличанте. бъїважща тан Ѿ нихъ. срам ъ естъ глати, всѣ же шбличаеман ш свята приваться все же приеное с вътъ °стъ, тъй же глете въстани спа и. въскръсни Ѿ мрътвъїхъ. и шсвъти тъ та Хъ. блюдете оубо шпасно како ходите. не ізко мждри нъ ізко прѣм ждри, искоупъжще връма, ыко дни зли сжтъ, сего ради не бъїваите безоумні — нъ разоумѣжще что е волѣ гнѣ. и не оу пиваитесь виномъ. в нем же естъ блж лъ. нъ паче исплънвитеса дхомъ. глаще себѣ въ Фамѣхъ дхонъїхъ по

жще. въ сбиихъ вашихъ гви. ~ Сж6. А. по .н. аплъ. къ Рим. Бра, благодеть вамь и мирь, ш ба ш па нашего та Ис Ха, пръвое же хвала ба моего. Исбу Хйь й всвхъ васъ. ніко вітра ваша повітдаеться вы всемь миръ. свъдътель бо ми естъ бъ. емоу же слоужж дхмъ стымъ. въ евгли сн оу его. гако не замодно памати ва мъ твора всегда въ молитвахъ мой. мласа аще како оубо къгда поспъщ енъ бждж. волеж бжиеж прити к ва мъ. възлюбла бо видъти въї, да ед ино подамъ вамъ дарование дховън о. оутвръдитиса вамъ. сеже е оутъшитиса вамъ. върож фбъще ж вашеж же и моеж. Не. А по .н. в на вый

— па всъмъ сты^м. м^чко^м. сжши мъ въ всемъ миръ. — иън. глас . д. М къ твоихъ ликъ иже въ всемъ ми рѣ. ійко порфирож и висомъ. кръви ж ихъ црви оукрашъщиса. тъми въпи емъ ти Хё вё. людемъ твоимъ щедро тъї твож посли. и миръ градоу твое моу подаждъ. явами біж едине чколю. ~ Прку. гла д. стыми еже сж. с прв дъэрвхъ та . . . Аплъ къ Еврешмъ. Братині. сти вси втрож победишж цръ ствие. сдёшж правдж оулоучишж шовтований, затыкж оуста лывомы оугасишх силж шгнънж, бѣжашх ш стрині мечю, възмогж ш немощи. бъїшж крипъци въ брани. плъкъ же е

братишж тоуждимъ. прижсл же н ъї. Ш въскръщений мрътвъйж сво еж. ини же избиени бъйшж. нейри емъще избавлений. да лоучъщей въскръщение оулоучжтъ. дроудли йже ржганиемъ и ранами искоу

- шение прижшж. еже же и жзами темниц ъ. камениемъ побиени бъїшж. претренї бъїшж. искоушени бъїшж. оубийством ъ меча оумрешж. ходишж въ милотехъ. въ козиихъ кожахъ. лишени скръбащ е шізлобени, им же не біз достоень весь ми ръ. въ поустъїнъхъ скъїтажщеса. и въ горахъ и врътъпѣхъ. и въ пропастехъ зе мънъїхъ и си вси послоуствовани в ро ж. не прижса шовтования. Боу лоуче что насъ призрввъше, да не без насъ, с вршени бжджть. тый же очбо и мыї. толикъ имжше йблежжшъ нъї йблак ъ свъдътель: гръдостъ Шложъще всък ж. и оудобъ фбрвтенъї грвхъ тръпвни предълежжщий емь, течемъ намъ подвигъ възиражще на поконъни ка въръ. и свръшителъ Исса. — Сж6 . В. по . н. аплъкъ Рим. Братие вѣмъ ко еко законъ глетъ законънъїмъ глетъ. да всека оуста
- затъкнжтъсм, и повиненъ бждетъ въ съ миръ воў, зане Ѿ дѣлъ законтытахъ, не шправъдитъсм всѣка плътъ, прѣдъ ний мъ, закономъ разоумъ грѣхоу. Ннѣ же развѣ закона, правда вжиѣ нзвисм свѣ дѣтелъс́твоуема. Ѿ закона и прркъ, правда же вжина вѣрож Ис Ховож, въ всм вѣ

роужщж. нъстъ бо разнъства. вси бо съ грѣшишж. и лишажтьса славъї бжиж. шправдажщесь тоуне благод втиж его. избавлениемъ й Хъ Иссъ, его же пръжде положи бъ шцъщение върож въ кръви его. въ ізвление правдь его за Шдание бъївъ шихъ пръжде гръховъ. въ оудръжани ьжий, въ сказани правъд его, въ ннъ шънее връма. бъїти емоу праведноу. и шправъдажщоу сжщааго ш вѣръ Ис Хвъї. ~ Не .в. по .н. аплъ. къ Римъ. ~ Братий. слава и честъ и миръ. всеко моу творжщоймоу благое. Ийдей ви же пръжде и Елинови, нъстъ бо на лица э́рѣниі і і ба. елико бо безако нно съграшишж, безаконно погътон жтъ. и елико закономъ съгрешишж. закономъ шсждатъса, непослоушъ ници бо законоу, не шправдажться ш ьа. нь творьци законоу шправъдажть сл. егда бо жзъїци не имжще закона а родомъ законна творатъ. си закона не имжшеи, себѣ сжтъ законъ, а и же ывлёжть лёло закона, написано в ъ сбихъ своихъ. а послоушъствоу жщимъ свъсти междоу собож. мъї слъми глашемъ. или бъвътъ дажще мъ имъ. въ денъ егда сждитъ бътаи нам чкомъ, по евглию сна его Ис Хмъ. Сѫ6 . Г. по . н. аплъ: к Рпм. Брана. мъйслимъ и правдатиса члкоу. без дълъ законънъїхъ. или Июдешмъ единъмъ бъ. а не жаъїкомъ, ен жаъїкомъ, понеже

единъ въ иже шправдитъ шбръза — ние в врож. законъ ли оубо разар вемъ в фрож. да не бждетъ законъ ставлфемъ что речемъ Авраама шца нашего шбръ сти по плъти, аще бо Аврамъ ш делъ ш правъдаса. иматъ похвалж къ боу. что бо книгъї глатъ. върова же Авраа мъ бот, и въмъниса емоу въ правдж. НЕ Г. по . н. аплъ. к Римъ Братие справдивъщесь с вфръї. ми ръ имаме къ боу. гдемъ нашимъ И соу Хомъ. и мъї приведение форть охомъ вёрож въ благодёть сиж. въ неи же стоимъ и хвалимъса. оуив аемъ славъї вжиж. не токмо же нъ и хвалимъса въ скръбехъ. вѣдащ е ыко скръбъ тръпение съдеваетъ а тръпъние искоушение посрам те тъ. ійко любовъ бжий излинса въ сриихъ вашихъ дхомъ стъїмъ дан ъїмъ намъ, единече бо Хъ, сжити мъ намъ немощънъїмъ, еще не врѣ — ма по нечестивъїхъ оумръти, еда бо кто по праведнъмъ оумретъ. по блазъ мъ же некли кто дръзнетъ оумръти. ставльеть же свож любовь въ вась въ ыко же единако сжще грѣшъникомъ. намъ. Хъ за нъ оумрътъ, много же оубо шправдавъщеся ни кръвиж его. спемъса имъ Ѿ гнѣва. аще бо и врада и сжще. съмирихомъса съ биъ, съм рътиж сна его. много бо паче съмиръ шеса спемъса. въ животъ его. ~

- л. 44. Сж⁶ .кд. по .н. аплъ .к г^да². Братие. плодъ дховнъпи е стъ любовъ. радостъ миръ тръ пъние. благостъ благостъпи. въра кротостъ. тръзвени е на таковъпхъ нъстъ зако нъ. шви же Хоу Иссоу плътъ ра
 - спаса страстьми й похотьми, аще живемь дхомь, къ дхоу прилагае мъса, не бждёмь величави, дроу гъ дроуга призъїважще, дроугъ дроу гоу завидаще, братие аще и прёжде ш васъ, члкъ въпадетъ въ етеро прё грёшение, въї дховъний свръщаите таковааго дхомъ кротости, блюд ъї себе ёда и той искоущенъ бждетъ, дроугъ дроуга таготы носите, и тако скончаваите законъ Хвъ.

Нё .кз. аплъ. къ Ефе. Братие възмагаите с тв. и въ дръж авъ кръпости его. с тв. и въ дръж авъ кръпости его. с тв. и въ дръж авъ всъ с тр. жина вжина. мо щи вамъ стати противж къй не мъ непринзнинънъймъ. нако нъ ваша бранъ къ кръви и плъти. нъ къ властемъ и къ владъчъствиемъ. къ миродръжителемъ тъмъй въ

— ка сего. къ дховнъймъ злобъ подъ нбснъймъ. сего ради възмъте всъ шржжий вжий. да възможете и ротивитиса въ днъ лютъй. и всъ съдъйвъше стати. станъте оубо чръсла ваша пръпойсана истинож. и шблъкъшеса въ бръна правдъй.

и фбоувъше ноха въ оуготованое е вте мироу надъ встми. въземъщ е щить въръї в нем же възможете въса стрълъї непригланинънъї раждеженъї оугасити и шлёмъ спению приймьте, и мечъ дхо виъїй еже ёсть, гль вжей, Сж би. аплъ. къ Ефесій. Братие. не пръстаж хвала по васъ. помѣнене вамъ твора въ мвахъ моихъ. да бъ га наше го Ис Ха шпа славъ, подастъ вамъ дхъ премждрости. и гавлению в ра зоумъ его. проосвъщенъ йчи срца вашего оувъдъти вамъ что естъ оупвание зданий его. и что бо гатъство славъ достойний его въ стъїхъ. и что преспектией вел ичъствие силъї его, въ насъ вѣ роужщихъ. подаганию дръжавъ крѣпости его. жже съдъй й Хѣ. въскрѣшение из мрътвъїхъ. и подаждъ й деснжж себе на нбе сныхъ пръвытие всеж власти. и владъїчъства и сильї и госпольства. и всего имене именоужщаса. не токмо въ въцъ семъ. нъ и въ гра джщимъ. и всѣ покори подъ нодъ ѣ его. и того главж паче всего црви іже ёсть тъло его. исплънение исплънъжщимоу всъ и всемъ. ~ Не . ки. аплъ. к галани. Братие. хвалимъ ба и шца при 46 звавъшааго въї въ причастие ра

доу стъїмъ. въ свъть иже избав итъ нъї Ѿ власти темънъїж, и пр ъставитъ въ прствие сна любъве своеж. й нем же имамъ избавле ние. и Шлание гръховъ. иже естъ **шбразъ ба невидимаато.** пръвъ непъ всеи твари. по от немъ създ ана бъїшж вст. іжо же на нбсехъ и на земи, вилимаато а и невилима, апте прѣстоли аще ли господъства, ащ е ли власти аще ли владъїкъї. всѣ тѣ мъ и оу него създашжся, тои естъ пръжде всъхъ. и всъ и немъ стож тъ. и тои естъ глава тѣлоу цови. и е же ёсть зачало. пръвенецъ изъ м рътвъїхъ. да бждетъ й всёхъ то и пръвъствоуж.

Сж⁶тъї по⁶нъїж и нё. сж⁶. .а. .. пос. В нж же бываеть пам. стому ӨЕШДОРЯ. М^ЧКОУ СТРАТИЛАТЯ: пъ. гла. в. Велий исправлени ій въръ. пис. в сбо. пръ пожвом — Хвом Проку. гла̂.д. Дивен бо: с̂. въ црвахъ блгосло. Аплъ. къ еврешм. Братие. многочестъно и многоразл ично. древле въ гла къ шцмъ на шимъ прокъї. на последна дни гла намъ сномъ, его же положи наслѣлника всѣмъ. им же и ство ри вѣкъї, иже и съ сиглиемъ сл авът его и образълица его. носа же всь гломъ силъї свож. шць щение грѣховъ нашихъ створъ

сте и десная величествим на высокыхы, елико различыте и хъ наследова ма, комоу бо реч е, когда ш агглъ сть мои еси ты, азъ дте родихъ та и пакът азъ бждж емоу въ шта и тои бждетъ мить въ ста, егда же пакът въво дить пръвънъца въ вса вселе

- нжж. глетъ и да поклонатъса ем оу вси атгли бжий, и къ аггломъ же глеть. творан агглъї и свож дхън и слоугы свож штнъ палаще. къ снови же глетъ. пръстолъ твои ьже в выкъ выка. жезль право сти жезлъ црсвим твоего. въз люби правъдж и възненавидъ не правдж. сего ради помаза та бе вы твои шли радости наче причастьникъ твоихъ. въ нач атокъ тъ п зема иснова, и дъло ржкоу твоею сжтъ нбса. та погъїбнжтъ тъї же прѣбъівае ши, и всѣ ыко риза фбетща жтъ, и ёко йлежаж свиени измѣнатъса, тъг же истъї е си и льта твой не фскальать. Въ тон вде. днъ. стомо Ободоро. АПЛЪ, К Тимо е. Чжло Тимо ее, кы п
- съ славож вѣчнож. пи̂нъ е̂. въ сж⁶.

 прѣ® ма°поŷ. Не̂. а́. по°.

 Въ же бъю пам стъма прркома
 Моисе ви и Ароно : и прочимъ прр
 комъ. пъ̂. гла̂. д́. Прчтъ тъ прр
 къ празникъ. нбо црви гавилъ естъ.

носа ликъствовати створилъ естъ, мвами йхъ Хе Бе жизнъ нашж оумири, да поемъ ти ами. Проку, гла. д. Стъїмъ еже сж. с. предъзрехъ га. аллы, гла. а. Моиси и Аронъ великъї въ прфцех. — Айлъ : къ Евреш Братие верож Моиси велии бывъ швръзеса нарицати снъї и дъ щери Фарашновъї, паче изволи страдати съ людъми бжий нежели временнжж имети греха сластъ, более богатъс тво непъщевавъ. Егюпетъскъй

хъ скровищъ поношени Хво. възи рааше бо на възмездие .: И что еще гла постигнетъ бо ма повъ стъ дѣжщее льто ю Гедеюнь. Ва рацѣ же и Самфонѣ. И Ефтаии. Ѿ Дді же и \ddot{w} Самоиль. и \ddot{w} дроугьїхъ прфцехъ. иже верож победишж. црь твие. съдъщж правъдж оулоучищж шбётовании. затъкж оуста лъвомъ. оугасишж силж штнънж. бъжашж ш шстрий мечоу. възмогж ш немо щи. бышж крыпъци въ брани. плът и же фбратишж тоуждимъ. при жса женъї Ѿ въскрѣщениы мръ твъїж свож, ими же избиени бъї шж. не приемъ избавление да лоу чъшее въскръшение оулоучжтъ. дроудий же ржганиемъ и ранам и йскоушение прижсм. еще же и ж зами темницъ камениемъ поби ени бъїпіж. искоушени бъїшж

оубийствомъ меча оумрѣшж ходишж въ милотехъ въ козии хъ кожахъ. лишени скръбаще **w**злоблени. им же не бѣ достое нъ весъ миръ. въ поустъїнѣхъ скъїтажщеса. и въ горахъ и въ врътъпѣхъ и въ пропастехъ земъ ныхъ. и си вси послоушъствова ни върож. не прижса шбътова ний. Боу лоуче что насъ прозръ въшю, да не без насъ свръшени бждж. сж⁶. В. по . Аплъ къ Еврей. Братие блюдъте еда когда бж детъ в' ва с срце лжкаво и невфрно **ОСТЖИНТИ** ОТ БА ЖИВА. НЪ ОУТЪ шаитесь на всѣкъ денъ, донъде же днъ нарицаетъса, да не жж еститъса етеръ W ва лестиж г рѣховнож. причжстници бо Хоу – быхомъ. Äще оубо поконъ сълич ин его до конца извъстенъ бдръ жимъ. Н Е. Б. по. Прку. г. х. Гъ крѣпость люде. с. принесѣте гви снве вжий, алла, гла, в. По милоу ма вже по велицън мсти тво аплъ. къ Еврешмъ. Въ начжтокъ ти ги зема иснова. и дела ржкоу твою сжтъ носа. та погъїбнжтъ ты же прѣбъіваеши. и всь шко и риза обетьшажть. и іжо шлежаж свиеши измінать са. ты же истъ еси и лѣта твога не шскудъжть, къ комоу же ш аггаъ рече когда, сади ш де

снж мене. донъдеже положж вра гъї твож подножие ногама твои ма. не вси ли сжтъ слоужебни дси. въ слоужение слеми. за хотащ жж наслъдовати спсение. сего

- ради подобаетъ лише намъ въни мати слъйшанам, да не когда \ddot{w} падемъ, аще бо глано агглъй слово и звъстно и все пръслоушание п раведно прижти възмездие, ка ко мъй оубъжимъ \ddot{w} селиць небръ гъше спсени, еже начжло приемъ глатиса \ddot{w} га, за слъйшавъшихъ въ насъ извъстиса. \ddot{c} \ddot{c}
 - дни вашж. въ на же просвъщъ шеса многъї страсти прътръпъ сте и мжкъї. се оубо поношение и печальми позороу бъвъше. се же собещъници бъївъше живжщиймъ тамо. и бо съ жзами моим и пострадасте и разграбление и мънит вашего. съ радостиж приж сте. въдаще имъти себе лучше въдаще в
- имѣние на на носехъ прѣбъїважще. не Штложите тръпѣниы вашего еж е имате. да волеж бжиеж прии мете шбѣтование. аще бо мало ели ко градъї придеть. а праведнъї вѣр ою живъ бждетъ.
 - * Нё . г. по . айлъ. къ Еврей. Бра. имжще архиерен великааго въшедъщато на небса Исуса сна

ьжий да дръжимъса исповѣда" ний его. не имаме спителѣ не мо гжщааго попещи немощъми наш ими. искоушение же всѣчъскъї мъ подобию развѣ грѣха. да прист жпаемъ съ дръзновениемъ къ прѣ столоу. и благодѣть прием³емъ въ благоврѣменънжж помощъ. всѣкъ бо архнереи прием³етъ Ѿ члкъ. и за члкъї поставлѣетъса. ыже къ

— гоў да приносить дары же и жрытвы:
ш грёсехь смёрениемь. скрыбёт
и азы не могж ш невёдащихы и блж
дащихы, понеже тои немощию ш
бложень бысты и за си длыжень
есты, кіже ш людехы, тако и себе
ради приносить ш грёсёхы, и не ш се
бё кто приеметь честы, ны званы ш
ба, кіко же и Аронь тако и Хъ, не себе
прослави быти архиереа, ны главы
к немоу, сны мои еси ты, азы днё ро
дихы та, кіко же иныде глеть, ты
еси иереи в вёкы по чиноу Мелхи
седековоу.

Ж Сж⁶. д. по⁶. айлъ. къ Еврей. — Братие непъщоуемъ й ва възлю блениий. лоучъшеи придръжжщо спе ний, аще и тако глемъ. не йби дъливъ бо бъ забъйти дѣла ваше го и троуда и любъве. йже йви

 сте въ ма послоужъще. стымъ его слоужъще желаем же когожде в асъ. тожде ійвити въ тъщание къ извъщению оупваний до конъца.

ла мали бждете нъ сподобитеса на следоужщимъ тръпениемъ шб фтований. — Ж Нё Л. по лапть. къ Еврей. Братие. Авраамоу шбътова бъ. пон еже ни единъмъ болъшимъ имъаш е клатиса, клъниса собож гла въ ї стиниж, благослови бавашжж та, и множи множжщж та. и тако т ръпѣвъ оулоучи шбѣтование. чли и бо болъшимъ клънжтъса, и всѣ комоу прекословию, конъчина въ взвѣшение клатвѣ. й неи же паче хота бъ показати, наследнико мъ шобътований непръложно сло во свъта его, исходатан Ж клатъ — въї. дастъ двѣма вещъма непрѣло жнома. им же непрѣложно солъг ати. Ба крѣпкое оутъшение има мъ. прибъгъше жтиса (за) предъле жжщее оутъшение. неже ыко агглъски имамъ дши. твръди ж е извъстънж оутро въходаще и се татапевазма иде же прв дътеча въниде Хъ. по чиноу Мелъ хиседековоу архиереи бъївъ в вв. - Cx^6 . ϵ . по . а \hat{n} лъ. къ Евре \hat{w} . — Братие имжще дръзновение. въ ходъ стъїмъ кръвиж Хвож. иж е шбнови намъ пжтъ новъи жи вотънъї, инож си рѣчъ плътиж своеж. и рече велига въ домоу вжий. да пристжпаемъ съ истинъномъ

срцемъ. възвъщение въръї. и

- шкропленъї срцъї. Ш свъсти лж кавъі изъмъвенъї тълесъї.
- волож чистож, да съдръжимъ исп^о въданий оупваний неоуклонно. върно бо фбътовавъї, и да разоумъ емъ дроугъ дроуга въ пощени и въ л юбъви, и добръїмъ дѣдомъ не ф ставлѣжще сонъма своего, ніко же шбъйчай етеромъ. нъ млаще и толико паче ёлико видите при ближажщъса днъ. волеж бо сгрф шажщемъ намъ по прижти ю разоума истинъї, к томоу и грескхъ не обретаеться жръ тва. страшъно же етеро звание с жда, фігиъна зависти ж поглети хотащж противънъїж. Жвръгъї иса кто закона Моисеціва, бе зъ м^твъ при двою ли при трехъ по слоусъхъ. оумираетъ. колицъ ми мнитъса сподобитиса горъ ши мжць. поправъї сна вжині.
- и кръвъ завистънжж. простж непъщевавъ. еж же ститъсм. и дхъ бла годъти оукоръ. въмъ бо рекъшааго м нъ местъ. азъ въздамъ глетъ гъ лю демъ своимъ. страшно бо естъ въпасти въ ржцѣ боў живоу.
 Ж нъ г. по лпъ. къ Евреш. Братие. Хъ пришедъї архиереи. граджщимъ благомъ. болъшеж вещиж съниж нержкотворенож. си ръчъ не сеж твариж. ни кръвиж козлеж. ни телъчеж. нъ кръвиж своеж едино

ж въ ста. въчно избавление пришбръ тъ. аще вто кръвиж юнъчеж и пе пеломъ юницж кропа, скврънъї еж **ш**іцѣщаеть. къ плотъстѣи чистотѣ. кольми паче кръвъ Хва иже дхомъ стъї мъ себе принесе бес порока принесе вы. «прести свесть вашж и мрътвъї хъ дёлъ, слоужити же вамъ боу живоу и стоу Ж Сж6 . г. в на въїва в. пам. стго Лазарь, прку, гла т. Гъ просвъщене бъ защитителъ. а въ тристое ∴ елико ж Аплъ. къ Еврешмъ. Братие. црство нбсное недвижимо прием же слоу жимъ боу оугодно съ говъние мъ и съ срамомъ. и бъ нашъ штнъ подажи естъ, братолюбие да прѣбъ ваетъ. страннолюбие не забъзва ите. тъмъ бо не разоумъшж етери приемъще агглън, помните жжни къї шко с ними свазани шізлобленж ыко сами сжще въ теле. честъна ж енитва ф всемъ, и ложе нескврънъ но. а любодемъ сждить бъ не сре бролюбьци щоудиж довольни сжщи мъ. не имамъ бо тебе сставити ни имамъ тебе Остжинти. ыко дръзажщемъ намъ глати. Тъ мнъ - помощъникъ. и не оубожса что ство ритъ мпѣ члкъ. помните игоуменъ вашж, иже глашж вамъ слово вжие им же възпражще на възмезлие ж ивота. и сподобитесь в врож. Ису Хъ въчера и дне тоижде и в въкъ

Не. цвы, пт. а. С тобож погре бени бывыше крщениемы твоимы Хё бё нашы, тымь бесымрытномоу житию достоиници быхомы, и вы скрсениемы твоимы пожще вызопи емы шсанна вы вышнихы быть гр адыи, вы има гне.

Прку. гла. д. Бнъ градът вът има гне с. Да речетъ нне домъ Излевъ шко блгъ Аплъ. къ Ефесисм.

Братие радоуитеса всегда w ть и пакъ ръкж радоуитеса. съмо триливое вамъ да разоумно бжде тъ всъмъ члкомъ. гъ близъ. ни чи

- мъ же не пъцътеса. нъ всегда м^лтво ю и м^лениемъ. съ хвалож м^лением ва^ш да сказажтъса боу, и миръ бжеи да пръспъваетъ всъкъ оумъ. да оут връждаетъса срце ваше. и разоум тий ваша с Хъ Иссъ, прочее брати е елико сжтъ истинна или говъина или праведна, и елико прчста, и ели ко прълюбодъина, и елико похва лена, и елико добродъйна, и аще что похвалена съмъщильете им же наоучистеса, и прижсте и слъй шасте и видъсте въ мнъ, си твори те, и бъ мира да пръбънвае с вами.
- Ж Въ чё стъї. прку. гла. д. Кн ази и людье ти събра. с. Въскжж шжта плділ. гл. г. Блаженъ разоумъва жи а нища и оубога въ днъ лютыи зва. Аплъ. къ Коринбий. Братие азъ прижхъ й га иже ниъ

дахъ вамъ гіко Хъ Иіс въ нощъ в на же пръданъ бъївааше, приемъ хльбъ и похвалъ рече. приимъте и бідите с е въї естъ тъло мое ломащееса за въї. се творите въ мое въспоминание та кожде же и чашж по вечери гла. си ч аща новааго завъта естъ и могі кръ въ. се творите ели ж аще пиете, въ м ое въспоминание творите, елъ кра ть аще хльбо съ бсте и чашж са пие те. съмрътъ гна исповъданте до ндеже оубо придетъ. тѣм же иже гість хлібо съ. или пиеть чашж си ж не достоенъ съїй, повиненъ бжде тъ тѣлоу и кръви гни. да искоуша етъ же са члкъ. и тако ш хлѣба да га стъ и Ѿ чашж да пиетъ. падъїи оу бо и пижи. не достоенъ съї. грѣхъ себѣ пстъ и пиетъ. не смотраи бо тѣла гнъ. сего ради в вас мноучи не - мощъни ѝ неджжливи, и спатъ мно дли. аще бо бихомъ расжждалиса н е бихомъ сжждени бъїле. сжди ми же Ѿ га кажемъса. да не съ вс **ты** тиромъ сеждимъса. — А въ иже херовима мъ. Пож се. Пъ гла . д. Вечери твоеи таинъи дне сне вжеи причжстника ма прийм и. не имамъ бо таинъїж врагомъ тво имъ повъдати ни лобъзаний ти да мъ ізко же Июда. нъ ізко разбоинї къ исповедаж ти са. помени ма ти егда придеши въ црви си :• А се ч при : Стфи трапезф прфдълагаемф и бже

ствънѣи таинѣ раздраблѣемѣ. га дите тѣло мое и пиите кръвъ мож. приймѣте дҳъ стъй аҳ҇и. — Въ пҳ̂ стъй. пъ̂ку. глҳ°. нє̂ .в̄. По ложишҳ мҳ в ровѣ. ĉ̄. Гй ъҳе. спе ниы моего. въ днъ. аҳ̂и. глҳ̂. исв .ҳ̄.

— Спи ма бже токо вънидж водът до дитж м°. ё. Помрачисться спи ихъ не видь ти, и плеща ихъ Жнждъ слаци: — Аплъ. къ Коринбий. Братие слово крстное. гъїбнжщ имъ оубо боуиство естъ. стажщи мъ же са намъ сила бжині естъ. фано бо естъ. погоубла прфиж дрость премждрыхь. и разоум ъ разоумънъїхъ Швръгж. где прѣ мждръ братие где книгочиті. где совъпросникъ вѣка сего. не ѿ бои ли въпръмждростиж мира се го. понеже бо въ премждрости бжи не разоумъ весъ миръ. пръмжд ростиж ба благоволи бъ боуиств омъ проповъди спти въроужщих. понеже Июдеи знамение просатъ. и Елини прѣмждростъ ищжтъ. мъї же проповъдаемъ Ха распата Ию деймъ оубо скандѣлъ. жзъїком ъ же боуестъ. самѣмъ же зва нъїмъ. Йюдешмъ же и Елином Ха вжиж силж и вжиж премж дростъ, зане боуей боу, пръм ждрее члкъ естъ. и немощъно е боу крыплые члкъ естъ. выдь б о звание ваше братие. ыко не

ко п дозде на вздви крта. а все въ вли па

множи ли прѣмждри по плъти не многли ли силъни. не многл и ли благородни. нъ бо(у)га въ мирѣ и збра въ. да посрамитъ пръмжд ра. и немощъна въ мирѣ избра ъъ да посрамить крвика. и безро дна въ мирѣ и оукорена избра въ и несжща да сжща оупразнитъ. ыко да не похвалиться всёка пл ътъ прѣдъ вмъ. ис того же въї е сте ш Хъ Иссъ. иже бъйстъ пръ мждрость намъ Ѿ ба. правда же и ства. и избавление. да ы ко же естъ Тано. хваланса ш гъ да хвалитьса. и азъ пришедъ к в амъ братие придж не по прѣшдръ жимомоу словоу. ли прѣмждро сти. възвѣщаж вамъ таинж ьжи. ж. не сждихъ бо чесо вълъти в вас. токмо Ису Ха и сего распата. -Въ сж6 стж. за оутра, по тристъп мъ. на оутръници. Бъїватъ въходъ. И по семъ възъїдетъ иереи къ шлтарю. И глтъ пве прку. гла. д. Въскрсни ги по мот и намъ избави нъ и: с. бе оушима нашима оу. до. пръвъїж. 🖚 И чтё ѿ Иезекиль. Бъй на мыь ржка гнъ. ко. И створи глтъ гъ. ~ Прку. гла. 5. Въскрсни ги бе мо и да взне. с. Исповѣмъса те бѣ ги всѣ. али. гла .д. Да въскрс не тъ бъ. и да ра. Аплъ. к Корйони. Братие малъ квасъ в все въмъще

ние кваситъ. Жвръдъте оубо ве тъхъї квасъ, да бжлете ново въ мѣшение, ыко же есте бес кв аса. ибо паска наша жренъ бъ Хъ. тъм же да празноуемъ. не въ ква сѣ ветъсѣ, ни въ квасѣ злобънѣ. и джкавънъ, нъ въ бесквасий чи стоть и истинь. Хъ бо нъї искоупи Ѿ клатвъї законънъїж, бывъ за н ъї клатва. Тано бо естъ прокл атъ весъ висан на дрѣвѣ. да въ ж захъ блёнк Авраме бждетъ и Хъ Иссъ. да обътование дха приим емъ върож. — В сж6. стж ве черъ начиж. пъвци вечерниц. — И въ ги взвахъ к те. Пожтъ стихо ма весъ фалом ∴ Спное тво е въскрсение славимъ члвче пома — И въходитъ иереи съ евгемъ и съ ка дильницеж. И егда конъчаж. Ги възва. Възъїдетъ перен на прѣ столь. И глеть. Пъ прку. гла Ж Ист. П. Вст зейт да покло. т. Въскликнъте бот. И бъїважть чёни: · · оучинена въ пфотии •:• И потомъ тристе. Елико въ Xā. ~ Прку. Всъ земъ. с. Въскли. ~ Апів. къ Римънемъ. Братие. елико кръстихомъ са въ Ха Исса, въ смрътъ его кръ стихомъса. съпогребохомъс а оубо с нимъ. кръщениемъ въ съмрьтъ. да ко же вьста Хъ ш мрътвъїхъ, славож шчеж.

тако и мъї въ собновение жи зни ходити начнемъ. Аще бо съвъзничиніци бъїхом. подо бию смръти его. нъ и въскръще

- бию смръти его. нъ и въскръще — нию бждемъ се свъдаше, гако ветъхъїн нашъ члкъ, с нимъ съ распатъса. да раздроушитъса тъло гръховное, николи же бо на мъ грѣхоу работати. оумеръї б о шправдась ш гръхъ. аще ли оу мрѣхомъ съ Хомъ, вѣроуемъ на ко живи с нимъ бждемъ. въда ще кіко Хъ въста й мрътвъїхъ. юже бо смрътъ. не оуделетъ е моу. иже бо оумрътъ гръхови оу мрътъ единож. еже живетъ бби живетъ. тако и въї причитаит еса бъїти оубо мрътви грѣхоу. живемъ же вви с Хъ Ись гь ншем. А вь али. мъ пож. фа. па. гла. та . -Въскрсни бе сжди земи 🕂 с а. Бъ ста въ сонъмъ. Бъ по сръдъ же бъ и рас ждить : ĉ. б. Доколъ сждите не правдж. и лицъ грѣшничъ шбиноуетеса
- ё г. Измъте оубога и нища из ржкъ гръшничъ избавите и. ё. д. Неоу въдъщж ни разоумъщж. въ тмъ хо дащеи. да подвижжтъса сснова нин зема. ё . е. азъ ръхъ бул бж дъте. и снъе въйшнеемоу вси. ё г. Въй же ніко члци оумираете и ніко е динъ ш кнауть падаетъса . Въск ръсни вже . а се при. Въста ніко спа господъ.

ATTI KT ERPEUMA. Братие въї есте тело Хво и оуди Ж чжсти его, швъї же положи въ въ црви его. пръвое аплъї, второе прркъї. третие оучитела. потом же 1 силъї потом же дарований ицъление мъ. застжилениы кръмечъст ва родъ жзъїкомъ, еда вси апли еда вси прфци. еда вси оучители. еда вси силы дёжть, еда вси дарованию — имжтъ ипъленемъ, ела вси жаътеві гла. еда вси сказажть, ревъночите же паче даромъ болъшимъ, и еще по прфенфанию пжтъ вамъ показаж. и аще и жаъїкъї члатскъїж гла и агглъскъїж. Любъве же не има мъ. бъїхъ ніко и мѣдъ зъвѣнащи ли кумвалъ дъвацаж. аще има мъ прфиство и въдъ таинж вса и весъ разоумъ. и аще имамъ върж тіко горы пръставльти. любъве же не имамъ никож же ми польдаж. и аще оухлъбла все имъние мое. и предамъ тело мое да ждегжтъ е. любве же не имамъ, ката же ми по льга. Любовъ тръпитъ блажи ть. любовъ не завидить. не ш плазоуетъ. не гръдитъса, не зло шбразоуетъса. и не ищетъ свои хъ си. не раздражаетъса не по мнитъ злааго, не радоуетъса w не правдь. радочеть же са ш истинь. все тръпитъ. всемоу въроу емлетъ. на все оупъваетъ все пръстрадаетъ. лю

бъви николи же не Шпадаетъ.

Аплъ къ Еврешив. Братие такъ имаме архиереи иже съде и деснж пръстола вели чъства на носехъ, стъихъ слоужи телъ и скини йстиннъи. жже пост ави гъ а не члкъ. всъкъ бо архиереи приносить даръї и жрътвъц, поставлѣ емъ бъїваетъ. тѣмъ же потрѣба имѣ ти емоу еже принесеть емоу, аще бо би бълъ на земи. не би бълъ архиерей сжщий же иереи приносать даръї по за коноу. иже шбразомъ и стънемъ слоу жжть небесныймь, ыко же глано бый стъ Моисешви, хотащоу творити с киниж. виждъ бо рече. и всв си ство риши по фбразоу показаномоу тии на горь. ны же оулоучи лоучышее слоу жение. и большоу завѣтоу есть хода таи. иже на лоучша шбътованиы възакониса.

Аплъ къ Коринъеиемъ. Братие. единомоу комоужде дае тъса. півление дха къ польд.и. ш вошмоу даетьса дхомъ слово прѣ мждрости. иномоу же слово разоу ма по томоу же дхоу. дроугом оу же вѣра ш томъ же дсѣ. ином оу же даръ исцѣлениы. иномоу же дѣтыны силімъ. иномоу же прфчъ ство. а иномоу расмотрениы дхомъ. иномоу же роди жзъікъ. иномоу же сказаниы жзъікъ. всѣ же си дѣетъ единъ. тоижде дхъ раздѣлѣж на власти комоуждо ыко же хощетъ.

Изъ Слъпченской книги

Апостольскихъ чтеній.

(Въ пон. г. нел.) w дъані : стх. апл : (Въ оны дни С)тефанъ сы исплънъ дха (въръ и силы т)ворьше знаменив и чо (деса велиы) въ лодъхъ: въсташж же е (тери иже С сънм)а рекомаго Ливертинъ (ска и Кири)неиска: и Алеξанъдръ (ска и иже С) Киликиж: и Асиж: стаза (жще са съ Стеф)аномъ: и не можахж (п)ротивж стати: прв (мждро)сти: и дхоу имъ же (наоуч)ишж: мжжж глще: (вко слышахомъ) и глщи: глы хольны (на Моисиа и на) ба: съгнашж же лоді (и старца и кни)жъникъ: и нападъ (ше въсхытишж) и: приведошж на

сънмище

поставишж же и свѣдела мжжж глщж:
члкъ съ не прѣстаетъ: глъп хоульныж
гла: w мѣстѣ стѣмъ и о законѣ: слъппа
хомъ бо и глща: ѣко Іс Назареи: съ разо(ри)
тъ мѣсто се: и измѣнитъ объгчаж: жже
прѣда(с)тъ намъ Моиси: и възърѣвъ

ше на нъ въси: съдащем въ сънмъ: и ві

дъщж лице емоу: ъко лице аглоу: рече же архиереи: аще си тако сжтъ: онъ же рече мжжи и братив: и оби слышите. въ слаавы ввиса оцоу нашемоу Аврам8 сжщоу междж рекама: прежде даже не въселиса въ Харанъ: и рече емоу изъи ди отъ земла своеж и отъ рода твоего и приди въ зема: въ на же ти-покажж: тогда изъще Ѿ зема Халдеискыж: и въселиса въ Харанъ: и отъ тждоу по оумръти опа своего: преселиса въ зе ма сиж: въ неи же въ н н н живете: и не дасть емоу достовнив на не ни стопы нозъ: Соломонъ же създа ем8 храмъ: нж вышни не въ ржкотворенахъ црквахъ живетъ: ѣко же прркъ глетъ небо пръстолъ мнъ: а земъ подъно жие ногама моима: къ храмъ съзї ждете ми глетъ гъ: или кое мъсто по коищоу моемоу: не ржка ли мов сътво ри въсе си. отаживии въгж: и не обрѣза нии српы: и оушесы своими: въ присн^о дхоу стмоу противитесь: ѣко и опі ваші тако и въп: кого Ѿ прбокъ не оубишж оци ваши: и изгнашж: прорекшихъ: о пришъ стви праведънаго: емоу же въз ни : пръ дателе: и оубиица бъисте: иже прижсте законъ въ повелѣни агломъ: и не съна бъдъсте: слышжще же си: распыхахжса срцы своими: и скрежещахж зжбы на нъ: Стефанъ же исплънъ дха ста: въ зърввъ на нбо: видв славж бжиж: и Іса: стожща о деснжа ба: и рече се виждж не

бса отъвръста и сна члвча стожща о де сижа ба: въскликижвъще же гласомъ: великомъ: затъкошж оуши свои: и оу стръмишжса инодійтьно на нъ: и изве дъще и вънъ изъ града: камениемъ побивахж и: и свёдетеле положитж рі зъ свож: при ногж огноши етероу: нари цажщоуса Саоулоу: и камениемъ поби ваахж Стефана: мольше же са гла: ги Ис Хе прими дхъ мои: и пръклонъ кольнъ възъпи гласомъ велиемъ: ги не поста ви имъ гръха сего: и се рекъ оуспе :: ∴ В втр^к: г: нё: w двані: стх: апл: Въ онъ дъни: Филипъ същедъ въ гра Самарѣнъскъи: проповѣдаще имъ Ха: вънимахж же народи: глемав Ф Филипа: инодійтьно слътшжще: и вида ще знамениа: ѣже творѣше: много мъ бо имащемъ дхы нечисты: въ пижще гласомъ велиемъ исходъ хж: мнози же ослабени и хроми ицѣ лъшж: и быстъ радостъ велиъ въ гра дѣ томъ: мжжъ ж етеръ именемъ Сї монъ: прежде бе въ граде корение дивы твора: жзыкоу Самарыньску: гла быти етера себѣ велиѣ: емоу же вънимахж въси Ѿ мала до велика глие: се есть сила вжив великав: въ нимаахж же емоу: за не многа лъта влъхвоуж дивъ творъше имъ :: егда же в ровашж Филипови блгов вст8 жіцоу: ѣже о даръстви ьжі и о именї Ис Хвь: крщаахжса мжже и жены: Симонъ же и тъ въровавъ и крстилъ

са бъ и пръбъ важ оу Филипа: вида же силы велиж: и знаменив бъважща дивлѣтеса: слъщавъще же апла иже въ брелимъ: ъко прижтъ Самареа сло во бжие: послашж къ нимъ Петра Иоан: **же същедъща молистас** о нихъ: **жко да примжтъ дхъ сты не оубо бѣ н**і на единого же ихъ напалъ: нж тъкмо кошени бъхж въ има га Іса: толга въ зложиста ржкы на на: и прижшж дхъ стъ: · В ср т не и двани стх айль — Въ онъ дъни видѣвъ Симонъ: ѣко въздаганиемъ ржкъ аплекъихъ: даетъса дхъ сты: принесе имъ сребро гла: дадите и мънъ областъ сиж: да на него же аще възложж ржцѣ прі метъ дхъ стъ: Петръ же рече къ не моу: сребро твое: с тобож да бждетъ

въ погълбѣлъ: ѣко даръ вжи непщева сребромъ стажати: нѣстъ ти части ни жрѣбиѣ въ словеси семъ: ср̂це бо твое нѣстъ право прѣдъ вгомъ: по каиса оубо о злобѣ своеи: и молиса гви: аще оубо ѿдастъ ти са: помъщле ние ср̂ца твоего: въ жлъчъ бо горести

и въ свжзѣ неправедънѣ виждж та: сжща: отъвѣщавъ же Симонъ рече: молитеса въ къ го̂у о мънѣ: ѣко да
— ничто же придетъ на ма: ѣже гласте: она же оубо засвѣдѣтелъствовавша и главъша слово гн̂е: възвратиста са въ Єрслимъ: многъ же въси Сама

рѣнъскы: блговѣстъствоваста: -

.: Въ чё: г: нё: о дъан: стх: апл: чтё: Въ онъ дъни аглъ гнъ рече къ Филип 8 гла: въставъ иди въ полоудъне: на пж ть съходащи: Ф брслиа въ Газж: тъ е стъ поустъ: и въставъ поиде: и се мж жъ Моуринъ каженикъ: силънъ Канъ даки: царици Моуромъ: ѣже бѣ надъ въсеж Газож: иже приде поклонити са въ брсимъ: бѣ же възвращажса: и фада на колесници своеи: и чътъ ше пррчъство Исаино: рече же дхъ Фи липови: пристжпи: и приближиса къ колесници сеи: и притекъ Филипъ слыша и чтжща: пррчъство: и рече ра з8мѣеши ли оубо ѣже чътѣши: онъ же рече: како 8бо могж: аще не кто наста вить ма: оумоли же Филипа: възълъ сти и състи съ нимъ: слово же кни жъное ёже чътъще себъ: Тко овъча на заколение веленъ бълстъ: и ъко агнецъ прѣмо стригжщомоў безъ - гласенъ: тако не Швръзаетъ оустъ своихъ: въ смърени своемъ: сждъ его възатьса: а родъ ёго кто исповъстъ: *** Въземлетъса**: отъ зема живо тъ его: отъвъщавъ же каженикъ: Филипови рече: мола та о чесомъ про рокъ глетъ се: себе ли ради: или о ин° мъ етеръ: отъвръзъ же Филипъ оуста своф: и начьнъ отъ книгъ сихъ бла говъствоваше емоу Іса: и ъко же идъста по пжти: придоста на ете рж водж: и рече каженикъ: се вода что възъбраньетъ ми крститиса:

рече же емоу: аще вѣроуещи ѿ въсего српа своего лѣтъ ти естъ: отъвѣща въ же рече: вѣроуж сна бжиѣ: бънти Іс Ха: и повелѣ стати колесници: и сълѣзоста оба въ водж: Филипъ же и каженикъ: и крсти и: и едга же възъідоста ѿ водъі: дҳъ стъ нападе на каженика: аглъ же гнъ: въсҳъітї Филипа: и не видѣ его к томоу. каже никъ: и идѣше въ пѫтъ свои радоужса: — В па: г: нѐ: •• о дъан: стҳ: айл: — *)

— Въ онъ дни Филипъ обрѣтеса въ Газотѣ (= А —): и мимоидъ (= — ходж) благовѣстъ ствоваше (скозѣ) градъ въса (= и въси): донъдеже прити емоу бъстъ (д. бъй ему вънїті) въ Кесариж: Саоу лъ же и еще дъіхаж гнѣвомъ: и оуби ствомъ: на оученикъ гна: припа дъ (=—е) къ архиереови (=—реу) проси оу него: б8 кви (=боуковъ) на листъ (=ліствиы) написанъ (= —а): въ Дама

скъ: къ сънъмищемъ: да аще которы ж обраще (=да а. и о—жтъ етери) на пжти: мжжж (же) и женъи: съ

вазанъ (= ї) приведетъ ж въ Є́рєлмъ: въ недга (= — гда) же емоу бъютъ: приближитї са въ Дамаскъ (и) въ незаѣпж обли ста и свѣтъ отъ носе: и падъ (= —е) на зе ми: (и) слъща гласъ глащъ емоу: Саоу ле Савле что ма гониши: рече же кто тъ еси ги: гъ же рече: азъ есъмъ Іс: его же тъ гониши: нж (= нъ) въстани и въ ниди (= їди) въ градъ: и тоу речетъ ти са:

^{*)} Въ скобкахъ помъщены разночтенія по Охридской книгъ.

что ти подобаетъ творити: а мж

жи граджщен (= -е) съ нимъ: стовхж ди

ващеса: слышжще оубо гласъ: и ни

кого (=ни единого же) видаще: въставъ же Саоулъ

отъ зема: отъвръстама (= --фма) очима

его: ни единого же (не) видъше: за ржкж

— же (и) емъше (= їм—) вѣса (= вывѣсж) и въ Дамаскъ:

и бѣ трї

дъни не вида: ни ѣдъи ни пиж (= ни гістъ же ни питъ): бѣ же

единъ оученикъ (= єтеръ) въ Дамасцѣ: имене

мъ Ананиъ: и рече къ немоу тъ въ снъ:

Анание: шнъ же рече: се азъ ги: гъ же къ

нем8: въставъ (и) иди на (=въ) стъгнъ: нари

цажщжаса (= --шжсж) правыж: и възыщи въ до

моу Иоудовъ: Савла именемъ Тарсъа (= -сънина):

се бо молитьса: и видѣ въ снѣ: мжжа

именемъ Ананиж: въшедъща и въ

зложъта на нъ ржкж: ѣко да прозъ

рить: овѣщавъ же Ананиѣ: ги слы

шахъ отъ многъ (= - й) о мжжи семъ: ели

ко зло (=-а) створи стымъ твоимъ: въ 6

рслив: и здв имать область оть ар

хиереи свазати въса: иже нарица

жтъ има твое: рече же къ немоу гъ:

иди жко съсждъ избранъ (= —ньнъї) ми естъ съ (= съї):

понести има мое предъ жазыкы

же и при: и снии Издрлевы: азъ бо съ

каж π емоу (елико подобаетъ емоу) о имени моемъ при π ти (= -ъ).

иде же Ананив. и въниде въ храми

нж: и възложи на нъ ржцѣ (= —кж): и рече (же) Са δ ле (= —ъ) братре (= —те. кто еси тъї. \mathbb{Z} вѣща же

Ананий): Гъ посла ма: Іс ввлен ти

```
са на пяти: по немоу (= -ъ) же градеще:
— ѣко да прозъриши: и исплънишжед
   дха ста: и абие штиадж ш очо (= очию) его: жко и
   чешоуж: и прозъръ же абие: и въставъ
  крстиса: и приемъ брашно (и) оукръписа: — : —
   •: сжьо: г: w льані: стх. апл: —
   Въ онъ  дъни бътстъ Саоулъ съ оученї
   къї: иже въ Дамасцъ: дъни нѣколико (= етеръ):
   и абие въ зборѣ (= сонъмищихъ) проповѣдашж (= е)
                                             ra Ica:
   *ть съ (= съи) естъ снъ вжи: чогждахж (= дивлеахж)
                                          же са въ
   си слышжщи (=- ше): и глахж не съ (=сеи) ли есть ра
   здроушивы въ брсли (=-а): наричащка (=-цажщк)
   има се (Іссово): и само (= съде) на то приде: да ж свза
  нъ ведё къ старфишинамъ переи
   скымь (= къ архїереймь): Саоуль же паче кротыте
                              (= крѣплѣашесж): и съ
   мжщааше Иоудеж живжщжа (= —шж) въ Дама
   сцѣ: сказаж ѣко съ естъ Хс: и ѣко (же) сконъ
  чашж (=- чавахж) са дение мнози. свъщащж Иоде
   и (=-е) оубити (и): (и) разоумно (=-менъ) же бъютъ
                                   (=бывъ) Саоулоу
   свътъ (=ковъ) ихъ: стръжахж же врата днъ и
  нощъ: и да бишж и оубили (= ыко да оубижтъ его): по-
                                  емъще (= -им-)
  же оученици (его) нощиж поустишж и изъ
  града: съвъсивъще въ кошери (-и съсадишж и свъшъще
                       по стѣнѣ въ кошъници): прише
  дъ же Саоулъ въ Ёрсммъ: покоушашесь (= ф-ше)
```

естъ: Варнава же поемъ приведе и къ
— ап̂ломъ: исповѣда (= и сказа) имъ како на пжти

примѣсити (=-шати) са оученицѣхъ: и въси бо ѣхжса его: не вѣроужще ѣко (истъ) оученикъ

видѣ га: и ѣко гла емоу: и како въ Да
масцѣ дръзнж (= —аше) о имени Ісвѣ: и бѣше (= бѣ)
съ нимъ (=—ми) въходъ (= схо—) въ Єрслмъ: и дръзаж
о имени га Іс Ха (= Иссвѣ): глше же и съвъпрашаше
(= сътъдъаше)

са съ Елины: они же хотѣхж и оубити:
разоумѣвъше же братиѣ отъведошж (= съвѣсж) и
въ Кесариж: и отъпоустишж въ Таръсъ:
пркви же оубо въ (=по) всеи Ибдеи: и Галилеи
и Самари: имѣхж миръ: възграждае
мъ (= съзидажщеса): и ходаще въ страсѣ гни: и тѣше
нпемъ (= оутѣшахжса Ѿ) стго дҳа множашжса: — : —

•• нё : ҳ̄: •• о дъмв. стҳъ. апъъ : — : —
Въ онъ дъни бъстъ Петроу проходащб (= посѣща — ж)
въсждѣ (= всѣҳъ): и сънити къ стмъ живжщи
мъ въ Лудѣ: обрѣте же то (=тоу) чъвка етера (=единого)
Енеа (= Ананиѣ) именемъ: Ѿ: й: лѣ: лежжща въ ло
жи (= на о́дрѣ): и съ бѣше (= бѣ) раслабенъ (= осла —
жилами): и рече (е)моу

Петръ: Ёнее (= Анание) ицѣлѣетъ (= исцѣ —) т \triangle Іс Хєъ: и въ

стани постели себѣ (=възмй одръ свои): и абие въста: и видѣшж въси живжщи въ Лоу дѣ: и въ Саронѣ: и (= еже) обратишжса къ гѣй (=гоу): въ Иопи (=—ѣ) же бѣ нѣкаа (=едина) вдовица именемъ Тавита: ѣже сказаемаа наричетъса (= глётса) Сръна: си же (= та) бѣ плъна благъихъ дѣлесъ (= бесѣдъ): и млсти (= благостинъ) (ж)же творѣше:

— быстъ же въ дъни ты: болѣвъши (же) еи оумрѣти: омънвъше же ж (и) положишж на (= въ) въсходъници (=горници): близъ же сжщи Лоудѣ Ио пи(ж): и оученици (же) слъшавъше: ѣко Петрь естъ въ неи: постишж (=послашж два мжжа) къ немоу мола

ще (= -а) и: не облѣнитиса (= да не лѣнитса) прити до нихъ: въ

ставъ же Петръ приде (= иде) съ ними: его же пришедъща възведошж на (= въ) въсходънї цж (= горницж): и сташж прѣдъ нимъ въса вдовица: плачащеса (= — щжса): и показажще: срачица (= вса одеждж): и ри

зъп: елико же творѣше съ ними сжщи(ѣ) Сръ на: изъгнавъ же вънъ въсд Петръ: и прѣ клонъ (= по—) колѣнѣ місд (= п поміи —) и обращъсд къ тѣл8 (и)

рече: Тавито (=—а) въстани: она же отъвръзе очи свои: и видѣвши (= е) Петра възведеса (= сѣде): простеръ же (= ем же ж за) ржкж въстави (= и постави)

живж: (и призвавъ же стыже въдовицж постави живж.) оувъ

дѣно же быстъ (се) по въсеи Иопии (Иодеи): и мн° зи вѣровашж къ гоу (— на га):

(Bъ по $^{\text{н}} \cdot$ н \cdot стомоу дхоу. Бъ $\ddot{i} \cdot$ про $^{\text{к}} \cdot \sim$ и $\ddot{c} \cdot \ddot{\text{в}} \cdot$ спи ги люди. \ddot{c} . к тебъ ги възо. \sim А \ddot{n} лъ \cdot къ 6 Φ \ddot{c} . посла $\cdot \dot{\cdot} \cdot$ —)

— Братив вко чада свътоу ходите плодъ бо дховънъ всвко (= въ всеи) блго стини: и правдв: и истинв: иско шажще что естъ годъ гви: и не при чащажщеса (= — щаитеса) къ дъломъ неплодъ нымъ: тъмъ: паче же обличаите бъважща о тап: о нихъ же и срамъ е стъ глти: въсъ же обличаема отъ свъ та вълъжтъса: въсе бо (= же) вълъемое (= —еное) свъ тъ естъ: тъмъ же глетъ (= —е): въстани спа и въскрсни (ш мрътвъйхъ): (и) освътитъ та Хсъ: блондъ те оубо опасно како ходите: не ъко не

мждри нж жко пржиждри искочих жще врѣма. ѣко дъние зли сжтъ: сего ради не бъвваите безоумни: нж ра з8мѣважще (= -оумѣ-) что естъ волѣ гнѣ: и не о пиваитесь (= оу-) виномъ: въ немъ же естъ блждъ: но паче исплънвитеса дхо мъ стъимъ: глие себъ въ псалиъхъ и пънихъ: и пъснехъ дховнахъ (= - ъихъ): по жще въ срцихъ вашихъ гы: — ал: Г: в Помилоуи ма бё по велицъи млости стх Не Швръгли мене б лица твоего: и бха ·: В втр · А · не . Апл къ Ефесиомъ: Павель раб Іс Ховь: звань апль: изъ бранъ въ евглие Хво: еже прѣжде обѣ ща прркъ своими въ книгахъ стхъ о сых своемъ: бътвъщимъ Ш съме не Двіва по плъти: нареченаго сна ьжиь: силож дхоу стынж. изъ въскръ шенив мрътвъихъ: Іса Ха ба нашего: имъ же прижхомъ блгодътъ и аплъ ство: въ послоущание въръ въ жаъ къл: именемъ его: съ нимъ же есте въ звани Іс Хоу: въстмъ сжщимъ въ Римѣ: лонбымъ бтомъ: званъимъ стомъ блголетъ вамъ и миръ б ба опа нашего: га Іс Ха: не вела же вамъ не въдъти: ъко многащи възоусті хъсд прити къ вамъ: и възбраненъ быхъ досель: да етерь плодъ имъж въ васъ: фко же и въ прочихъ жазыцф хъ: Елинъхъ же и варваръхъ: пръмж дромъ же и неразоумномъ. длъжъ никъ есъмъ: таковое мое поспъще(ние) вамъ и сжщимъ въ Римѣ блговъ

стити: не стыждж бо са евглиемъ

Хвомъ: сила бо вжив (е)стъ: въ спсение въсъкомоу въроужщомоу: Иогдеови же пръжде и Елинови: правда бо вжиа въ немъ тветьсь т втры въ втрж ры живъ бждетъ: — : В ср. й: нё: к Рімь Бра ввлветьсь гнввъ вжи съ нбсе на въсъко нечъстие: и неправдж члёко мъ: съдръжжщимъ истинж въ непра вдь: за не разоумное боу вы есть въ нихъ: бъбо имъ вви невидимаго: О създани в мира: тварми помъншл в ема видитъса: и присносжщна сила его и бжъство: бългиемъ не шметъ номъ: за не разоумѣвъше ба не ѣ ко ба прославишж: и похвалишж: нж осоуетишжса помышлени своими: и омрачись разоумное ихъ срце: глще бътти мждри и обжрод вшж: изм вни шж славж нетлѣнънаго ба: въ о бразъ тела истленъна члвчъска: и птицъ четвороногыхъ гадъ: тѣмъ же предасть ж бы: въ похоти срабцъ ихъ: въ нечистотж: досадити же тълесемъ ихъ: въ себъ си: еже пръ

— мёнишж рёснотж вжиж лъжж почътошж: и послоужишж твари паче тварца: еже естъ блвенъ въ вёкъ амий. сего ради прёдастъ ж въ въ похоти до саждениоу: жены ихъ оубо измени шж: родительскжа подобж: въ нероди телъскжа тако же и мжжи: оставъ ше родителъскжа подобж: женъска

полоу: раждегошжсь похотиж своеж: дроугъ на дроуга: мжжи на мжжж: стоудъ съдважще: и мъздж: вже подобаще имъ: въ себъ приемжще: ∴ в чет^кв. •а. нё: къ Римъно^м посл: Бра вко же не искоусишж нечъстиви ба: имфти въ разоумф прфдастъ ж Бъ: въ неискоушенъ оумъ: творити недостоинат: исплъненъ въсъко ж неправды лобод ваниа: лжкавъ ства: лихоимани злобът исплъне ны завиды: оубииства: ръванъна: клеветы бтомръзъны: досатель величавы гръды: обрѣтатела зл8 родителемъ противнъи: не разоу мънъ : невъстохранитель : небло стивъ : фко оправдание вжие разоу - мѣважтъ: въсѣко таковаѣ твораще съмръти достоини бжджтъ: не тъ чиж же тако творатъ: нж и вола дѣж тъ творащимъ: темъ же безъответе нъ еси о члвче: въсъкъ сждаи: имъ же бо сждомъ осжждаеши дроуга: себе осж ждаж: тажде бо твориши сждаи: в в м бо тко сжать бжи есть по истинт: на творашжа по истинѣ: таковаѣ: пом ъпшлеши ли се о члвче: сждан тако ват творащимъ: и твора т тъ п збѣжиши сжда вжив: или о бгатъс твѣ блгости его: и оудръжани: и тръ пѣлъствѣ: не радиши не вѣдъі: ѣко блгостъ вжив: на покавние та веде ть: по жесточъствоу же твоемоу: и не покавнноу твоемоу срцоу: щждиши

себѣ гнѣвъ: въ днъ гнѣва: п ѣвленпа праведънаго сжда бжпѣ: иже възда стъ комоуждо по дѣломъ: овѣмъ же по тръпѣнпоу дѣла блга: славж и чъ стъ и неистлѣнпе: искжщимъ жи вота вѣчънаго: а овѣмъ же изъ дръ вънаѣ: и противлѣжщимъ же са оу бо истинѣ: повиноужщимъ же са не

 правдѣ: гнѣвъ и ѣростъ: скръбъ и тжг(а) на въсъкои дійи: члвка творащаго злое Иогдеа же пръжде и Елина: ·: Въ па: а. не: к Рименом: i: Бра: егда жзыци не имаще закона ро домъ законъна в творатъ: си зако на не имаще: себѣ сжтъ законъ: иже ѣ влёжть дёло закона: написано на стихъ своихъ: послоушъствоужщі имъ свъсти: и междоу собож: мъислъ ми гліценть: или отъвьть дажщень: въ днъ егда сждить въ таинав члвко мъ: по евглиоу моемоу Іс Хмъ: се же ты Иодеи нарицаешись: и почиваеши на законѣ: и хвалишись о б**z**ъѣ: и раз⁸ мѣваеши вола: искоущаеши лоучъщаа наоучажсь отъ закона: оуноваеши себь: вождъ быти слепымъ: светъ омраченымь: наказатель безоум нъмъ: оучителъ младенцемъ: и мът образъ разоума истинът: въ за конѣ: наоучаж оубо дрога: себе не оучиши: проповѣдаж не красти и крадеши: гла прълюбъ не твориті - и твориши: скарадоужса идолъ ста

крадеши: иже въ законъ хвалиши

са: пръстжпение закоу: боу досажда еши: има бо бжие васъ ради хоулит ъса въ жаъщъхъ: ѣко же естъ писа но: обръзание бо полъи а естъ: аще за конъ твориши: аще ли пръстжпънї никъ законоу еси: обрѣзание твое акровоустиъ бысть: аще ли оубо ак ровоусти оправдание законоу хра нить: акровоустив ли емоу: въ об ръзание причътетьса: и осждить родительна в акровоусти в зако нъ кончаважши тебе сжши: тебѣ сж щаго книгами и обрѣзаниемъ: прѣ стживника законоу: не иже бо ввъ Иолеи есть: не иже бо вв въ плъті обрѣзание: Сж6: Т: нё: к Рімън: Бра блгодеть вамь и мирь ш ба: оца га нашего Ис Ха: пръвое же хва ла ва моего Ис Хив: о въсъхъ васъ: тко втра ваша повтдаетъс въ всемъ мирѣ: свѣдѣтелъ бо ми е стъ бъ: емоу же слоужж ббу моему: дхомъ моимъ: въ евглии сноу его: жко не косно (=не замо'дно): паматъ (=-п) вамъ твора: въсе дга (— гда) въ мітвахъ монхъ моласа: аще оубо како кодга (-- гда) поспъщенъ бждж во леж бжиж прити къ вамъ: —: —: — (възлюбла бо видъти въї, да ед ино подамъ вамъ дарование ... дховъно. оутвръдитиса вамъ. се же е оутышатись вамь. вырож шбыще ж вашеж же и моеж). Въ сиж в нел: ве: поминаем слоуж: въ ги възвах: гл: и: на анатоли елно: и стиъ сти; и самогласънъ ::

мспоу же пъваемъ пръ: Слав: гл. г. Мкъ вжи лик. или придете въси дховно: таж: въход свъ тихъ: таж: пррчъство: чтен:. — и сполоби нъи ги: таж литиж: четвороконъчънж: стиї: ливенъ въ агли на не бесьхь: слав: прильте върныхъ съборе: И нив възвращъщесь поем: стховно: слав: гл.: е: Нитыпъ нее се тръжъство: и нн б б: по боуквам: тон же: гле пвн впе дво: таже: стм. Пв: гл: л: мчкъ твоихъ иже аше ли глем: пъ блгословение хльбу: таж: пъ: W се дми съборънъихъ: послание ш сеж бо не: начинаем: чтени: ді: епистоли Павловѣхъ: до паскъ : на 8 трънъхъ: начинаемъ чъсти оуказъ: В Маееова евглив: Златооустово оуказание ∴ еже есть оу казаемо тлъкъ. еўглиоу: Ж гі: слово: а еже бо сжт: назадъ: чтен: чтемъ же въ додекаимеръ: того мфа: двож книгы сказаемь: евглиоу: и: лі епистолиа мъ Павловъмъ оуказание: жже наричемъ тлъкъ: ш годища въ годище: и на 8трии: ev: a: ш дънесъ же начинаемъ: глти: нара: евглиа: 8трънаа: — : ка: в: въскрснъ и впи: и всьм: стмъ: и въсхвали те та: сти: въ ехтанив: и стиъ: млебны: г: слав: гл: а: градъте върни : поемъ же оутръничъно: И ниъ Пролгословена еси впе: и прочаа слоужба: а на лит8рги: — біжена гласоу. Ѿ кано^ну. пѣс: т: про^к: 1 глс: д: диве нь бъ: сті: Въ прквахь: *) Апл къ Евреом:

^{*)} Вмѣсто этихъ уставныхъ указаній въ Охридскомъ помѣщено слѣдующее:

НЕ: А. п.н. въ наж въне
Ж Па. всемъ мире. — Пем. сащи
мъ въ всемъ мире. — Пем. гла. Д.
Мът твоихъ ликъ иже въ всемъ
мире. нко порфирож и висомъ.
кръвиж ихъ црви оукрашъшиса. тем
въпиемъ ти Хс Бе. людемъ твоимъ
щедроты твож посли. и миръ. градоу
твоемоу подаждъ. мвами вдж едина
чкол в. — Прку. гла. Д. стъими еже
сж ÷ е предъзрехъ та. —

Бра сти въси иже вѣрож побѣдишж прст виѣ: съдѣашж правдж оулоучишж обѣтова ние. Затъкошж оуста лъвомъ: оугасишж силж огнънжа. бѣжашж отъ остриѣ меч8: възмогошж Ѿ немощи: бъшж крѣпъци: въ бранехъ (— ни): плъкъ (— тъ) (же) обратишж тоуждыхъ (— ниъ):

приашж жены отъ въскрешение мрътв ътж свож: ини же избиени бъщж: не приемъще избавениъ: да лоучъще въ въскрѣшение оулогчатъ: дроудии же ржганиемъ и ранами: искоушение прї жшж: еще же (и) жзами темницъ: каме ниемъ побиени бъщж: претрени бъ шж искушени бъїшж: оубииствомъ меча оумръщж: ходишж въ милотехъ въ козиехъ кожахъ: лишени скръба ше: озлобени: имъ же не бѣ достоенъ: въсъ миръ: въ поустын вхъ скъпаж щеса: и въ горахъ и въ врътпъхъ: и въ пропастехъ земънъихъ: (и) си въси пос лошъствовани (= -слоуство-) в рож: не прижшж о бътованиа: боу лоччее нъчто о насъ прозърввъщоу (=-e): да не безъ насъ съвръ

шени бжджтъ : тёмъ же оубо и мън. то
ликъ имжще: обълежжщи (= -ъ) нън облакъ:
свёдётелъ гръдостъ. Шложъше въсё
кж оудобъ: обрётенън грёхъ: тръпёни
емъ течемъ: за прёдълежжщи(и) намъ
подвигъ: възиражще на поконъника

въръ: и съвръшителѣ I са: ... Въ поне̂: По памати всѣ стхъ: Починаем. дръжати стъгж по стъг: стх айл: В не̂: веч: поемъ: мсцоу на : ст слв: п нъ̀ : б: пров: дневи: таж: споби нът ти: Метаниж до зем: ще:

въ стії: охтанку: стії: а к тебь възведохъ очи мод: и номи нът ти: слав: и нив: Стомоу: его же естъ пркв: И прочам слож⁶: съ покланѣние^м: до земм: по обътча8: За оутра аще есть аллоугиа: трстое: метание тво раще: еξапсалмо : трончънъ по еднжщ: та :: сѣ покна: еже есть гя: ѣко же есть писано: Псал: н: таж: кан: въ параклитиць: гл. в: п мецоу: на :т: пъ: съ. ана. г: ко: та же слава вышних: Метаниж: триши: таж: стр: въ охтаць: а на слав: стмоу: п ныв: б: таж блю естъ исповъдатиса: и вса слоуж: По объгчаоу: на конци: метаниа: на бие: час: а: с метанием: глемъ же: и за оутра оуслънии гле мои: проу мои ве: и стопъ мож направ. ти въсвиъ глсомъ и бръзо: поемъ и псалтиръ: Вса постъи: стх айлъ: Въ :а: час: и на :г: и на :г: вко же и въ великът пост: о. же час поемъ: Въ келивхъ: къждо въ свои кели: : Лит8 ргиж же творимъ сице: Егда есть въ тъ: за рана: — Егда же · алл̂: Поздъ: И по литури: Поемъ: ਰ̄: час: И абие садать: елици не мощьни: вко же и азъ:жъджтъ опоущенив: верни: таж: примж всти: се же творать: Въ поне: п в ср: п въ патов: по шпоу щени вечерни: и адя: аще са лоучи: или въ гъ: Въ въса поусты: се же и въ проча дни: Въсего лъта: хоташен спсти свож лпж:

В п°нё .кд.

Чадо Тимовеоу старцоу не твори пакости. нж оутѣшан ѣко оца: онъыж ѣко братпа: ста рица ѣко матера: онъыж ѣко сестры: въсѣ кои чистотѣ: вдовица чъти: истинънъыж вдовица. аще ли етера вдовица: чада или въ ноучата иматъ: да оучатъса древле. свои домъ блговѣриемъ строити: и чъсти роди телемъ въздаѣти: се бо естъ добро и прижтъ но прѣдъ втомъ: а истаа вдовица оуедине на оупова на ба: и прѣбъваетъ въ млтвхъ: и моленихъ: днъ и нощъ: а питажщиѣ са

жива оумретъ: и сице запръщан да непоро чъни бжджтъ: аше ли кто о своихъ: и паче о приснъихъ не родитъ: отъвръжеса въръи: и естъ невърна гори: вдовица же да причитае тъса: не мъне шести десать: лъ: бывъши мж жеви единомоу жена: въ дѣлѣхъ добрѣ свъ дътелъствована: аще чада въспитала естъ: аще странънъ прижтъ: аще стомъ ногато о мъ : аще скрбащимъ доволъна бътстъ : а ще въсъкомоу дълоу блгоу послъдова: —: — В втрик: ка: нё: к Тимовеоу: послан. Чадо Тимовеоу: оныхъ вдовицъ Фрица иса: едга бо расвервныхть: о Хов посагати хотатъ им...ще гр \dot{x} ът \dot{x} ько пръвъіж в \dot{x} ры ($\ddot{\omega}$) - (връ)гжса: коупно же и праздънъ оуча (тъ)са: пръходащжа домы: не тъчиж же пра заънът иж и бладиви: и съничавът: гла щж ихъ же не подобаетъ: вела оубо онъ мъ посагати: и чада творити: и домомъ власти: ни единож же винъ давти протї вномоу хоулы ради: се бо етери съвратишж са въ слъдъ неприъзни: аще кто въренъ п ли върна: и мати и вдовица: да доволитъ са имъ: а да не тагчитъса цркви: да исто вымъ вдовицамъ оудоблѣетъ: прилеж жщеи добрѣ попи: соугоубѣ чъсти: да дос тоини быважть: паче же троуждажще са въ словеси и оучени: глать бо книгы: не обрътиши вола връхжща: и достоенъ дълателъ мъздът своеж: на попа хоулът не приеми: развъ аще при двоу пли тре хъ послоусвхъ: съгрвшажщжа же првд въсѣми обличаи: да и прочни страхъ има ть: за послоушъствоуж предъ вгомъ гле

мъ Іс Хмъ: избранъми его аглы: да се съ храниши: безъ въсъкож вины: ничесо же твора по оумъвениоу: - .: - : - : В сръ кх: к Тимовеоу посла Чадо Тимовеоу: ржкъ скоро не въздага и: ни на единаго же: ни приобъщаись грѣсѣ хъ тоуждихъ: себе самаго чиста блюди: къ томоу же не пии водъ: нъ мало вина приемли - и стомаха си ради: и частыхъ нед^{оугъ} етеромъ члвкомъ грфси фвф сжтъ: прф водаще на сждъ: етерымъ же и последоу жть: такожде же и добра дела: еве сжть и сжщаа инако: оутаитись не могжть: елї ко есть подъ игомъ: рабъ свож гдъ въсъ въсъкож чъсти достоины да творать: да не има бжие и оучение хоулитьса: има ше же и върнъ ги: да не нерадатъ: ъко бра тит сжще: нж да слоужать: тко втрни сж ть и възлюбени: застжнажще блёдть: си це оучи и моли: аще ли кто инако 8читъ: и не пристжпаетъ къ здравъимъ словесе мъ: та нашего Іс Ха: и оучениоу еже по блужи въръ: разгръдъ ничесо же не въдъ: нж недж гоуж о стазани: и словопрѣнихъ: отъ нихъ же бываетъ зависть: ръвение хоулы: непъ щеванив зла: сжжитив: растлввъшемъ: члвкомъ оумомъ: и лишеномъ истинъи: мнащимъ сънискание: бълги блговфрие: отъстжнаи \tilde{w} таковыхъ: еже естъ сънис кание: велико блговърие съ доволомъ: ничъсоже бо не вънесохомъ въ миръ съ: еже есть твт ни изнести: чъсо възможе мъ: имаще пищж и одбаниб: сими довлі мъса: а хотащен и богатитиса въпадажтъ

въ напасти: и въ съти и въ похоти многъ несъмъислъны: и врѣждажщж: жже по (гржжад члёкы въ въсеко тъление и въ)

 (по)гыбѣль: коренъ бо въсѣкомоу зл(оу естъ) сребролобие: емоу же етери хотаще: за бладишж отъ въръи: и себе пригвозди шж въ стрстехъ многахъ: ты же члвче БЖИ СИХЪ бѣгаи: •:• ЧЕТВ: кz: к Тим° в •:• *) Чадо Тимовеоу богатымъ: въ невшь

ни въкъ запръщаи: не высокомждро

вати (= - мждръство -): ни оуповати на бтатъство: ишезъ

новено (= ищъзалшее): нж на ба жива: дажщаго намъ въсъ (мь) обилно: въ наслаждание (= -жде-) блгдти: богатитиса дёлы добры (= благы): и щедромь бы ти обещъникомъ: скръважще (= - имъ) себъ ос

нование добро въ граджщее: да имжтъ са за вѣчижа жизнъ: о Тимовеоу прѣ дание храни: оукланъжса скърнъіхъ

тъщеглашени (= и тъщихъ глась): и прещени (= пърь) и лъжеиме

нованаго разоума (= - имѣннаго имънита): его же етери (= дроузи) объща

важще: о въръ (не) оулоучишж: блгдъ съ то

бою аминъ: о В па : кz: к Тимове:

Павель айль Іс Хвь: волеж вжих: по нове

льниот (= шбытованию) жизни: же о Хы Ісь: Тимовеот

възлобеномоу чадоу: бігдть (и) мість

миръ отъ ба оца: Ис Ха га нашего **): не пос

^{*)} Разночтенія въ скобкахъ по Мануйловской книгъ.

^{**)} За симъ следуетъ въ Мануйловской книге: Хвалж имамь вви емоу же слоужж ш прфродитель. См. выше на стр. 200.

тыдиса (оубо) мжкож: га нашего Іс Ха: ни (= не) мънож свазнемъ его: нж постражди съ евглиемъ: по силъ ва спасъщаго нъ : и звавща(го) званиемъ стомъ *): не по дъло - (мъ) нашимъ: нж по своемоу прозърѣ(нию) и блідти даньи намъ о Хъ Ісь прыжде ль(ть) вѣчънъихъ: ѣвлъше же са нъивъ просвѣще(ни) емъ спстель нашего Исоу Ха: раздромить на и неистление: евглиемъ въ не же должно нь быхь азь: пропов дъникъ и апрестоя и оучитель жаыкомь: еж же вига в не приема: нж не постыжджса: в фровахъ: и препиражса: еко сильнъ есть: предані е мое съхранити въ днъ онъ: образъ имъї здравъімъ словесемъ: ѣже слъіша Ѿ мене о въръ и о лоюбъви: ъже о Хъ Ісь доброе пръда ние съхрани и дхомъ стмъ: живжщимъ въ насъ: въси ли се: ъко Жвратишжса отъ мене: иже вси въ Асиї: Ш нихъ же естъ Фи ли и Ермогенъ: дастъ же гъ милостъ Они сифоровоу домоу: тко многащи ма покои: и жжа моего жельзнаго не постыдьса: нж бывь въ Римъ: тъщънъе възыска мене: да да дастъ емоу гъ: обръсти млстъ: въ днъ онъ: и елико въ Ефест послоужи ми добрте ты вѣси: — :: : — Сж⁶ кz : к Галатшмъ Бра плодъ дховным есть: лоюбы радостъ миръ тръпение: блгстъ блгостыни: вера крото стъ тръзвение **): на таковъихъ нъстъ закона: ови же Ха Іса плътъ (= пльта) распашж: стрстми и по

^{*)} Въ Мануйловской книгъ чтеніе оканчивается на этомъ.

^{**)} Въ Мануйловской книгъ пять словъ передъ этимъ пропущено по опискъ.

- хотъми *). аще живемъ доухомъ къ дхоу прилагаемъса.
- (Не) бждемъ величави дроугъ дроу(га при) (зы)важще: дроугъ дроугоу завидаще. (Бра) (тие) аще и прѣжде въпадетъ члвкъ въ етеро (п)рѣгрѣшение: въп дховъни съвръщаите та (к)оваго: дхомъ кротости: блонди и себе: еда и тъп искоушенъ бждеши: дроугъ дроуга тж готъп носите: и тако скончаите законъ за конъ Хвъ : . : .
- · Въ пне : л: не · · къ Еврешмъ · · · · Бра аще пръвъ завътъ би бълъ непороч(ънъ) не би второму искалоса мѣсто: порицажі (бо) ж глеть: се день градеть глеть гъ: и съвръ шж на домъ Издрлевъ: и на домъ Иоудовъ завѣтъ новъ: не по завѣтоу еже сътвори хъ оцемъ ихъ въ днъ: емъщоу ми ж за рж кж: извести ж и зема Егопетъскътж. ѣк° ти не пръбъщих въ завътъ моемъ. и азъ не радихъ о нихъ глетъ гъ: чко се завътъ е же завъщаж домоу Излевоу: по онъхъ дъ нехъ глетъ гъ: даж законы мож въ съмы слъ ихъ: и на сфци ихъ напишж: и бждж и мъ въ бъ: и ти бжджтъ мн въ лоди: и не наоучать къждо ближънего своего: и къждо брата своего: разоумъти га: ъко въси оувъдатъ ма: о малахъ и до велика: ѣко млостивъ бждж неправдамъ ихъ: и гръхъ ихъ и безакониъ ихъ не помънж къ томоу: глати новъ: объщи пръвъ : а обетъ шаж еи: състарѣжса близъ истълѣниоу: В втрн: • л. къ Еврешмъ: — Бра се вывжщоу дхоу стмоу: не в выса:

^{*)} Опять пропущено три слова.

стиъ пжтъ: еще пръвѣи скини: имащи стоѣние си же притча въ врѣма настожщее оутвръдиса: въ неи же дари и жрътвъі при несжтъса: не могжщжа по свѣсти: съвръ шити слоужжщихъ (тъкмо на брашъна и пити)

-*) (a) и различными крышени и миравдани пл(ыти и) по врѣмене исправлению належащи. Хъ же сего ради новоу завътоу ходатан есть ъко да съмръти бы вши въ избавление. пръстжилениемъ сжщимъ ш пръвааго завъта ибътование приимять. звани вѣчнаго наслѣдиы. иде же бо завѣтъ съмрътъ тръбъ естъ бывати. и завъщавамщаго завътъ бо надъ мрътвъими извъстенъ, а ничъсо же не можетъ, егда живъ есть завъщаважи, тымь же ни пръво и бес кръве сващень бысть. глань бо всеи заповѣди, по закону ш Моисеа въсѣмъ лю демъ приемъ кръвъ телча и козлиа с водоа и влъном чръвеном и оусопомъ. сами же книгъг и въса люди покропи гла. си кръвъ завъта, иже заповъда къ вамъ въ. и скиниа же и въса запо въда въса ссядъ слоужебнъта, кръвиа такожде покропи, и въ малъ кръвиа въсъ мившаатса по законоу и бес пролитиы кръве не бываетъ Ждание потръба оубо небескъихъ силь шцъщати. сама же небескаа. лоучъшими жрътвами паче сихъ : Въ сръ : л : къ Еврешиъ : Ба стънъ имъг закона граджщимъ благомъ не са мъ ибразъ вещенъ. на всъ лъта тъми жрътвами ыже приносать вынж. ыже никогда же не можеть пристжпамщихъ съвръшити, и не пръстани оубо бышж приносимы за не не имъти едином кще свъсти w гръсъхъ слоужащихъ. единое wцъщениемъ. нъ въ нихъ въспоминание гръхомъ на кожло лъто невъзможно бо кръви юнчи. и козли. Шп8щати грахы. Темь же въхода въ миръ глатъ жрътвъ и приношению не въсхотъ, тъло же съвръшиль еси

^{*)} Слѣд. страницы писаны особымъ мелкимъ письмомъ и особымъ правописаніемъ.

wлокафтомать. и w грфсфхъ не възъиска. - тъгда ре се придж. въ свитцъ книжнъ писано (о мъ) нъ. сътворити вола твоа ве. външе гла мко жрътвъ и приношению: и шлокавтоматы, и ш гръсъхъ не въсхотехъ. ни благоволи. аже по закон приноситса тогда рече се придж: сътворити вода твоа ве жемле тъ пръвое, да второе поставить, w неи же воли сва щени есмъ. приношениемъ тъла Ис Хва. едином въсъкъ иереи стоитъ на въсъкъ денъ служа, и тъг же многащи приноса жрътвъг. мже ни къгда же не мо гжть фати гръхъ : шнъ же единоа и гръсъ приноса жрътвя. во ино съде w десням ба: прочьяго жиды дондеже положатся врази его въ подножие ногама его. единъм бо приношениемъ съвръхова. въиж сватимъса сведетельствоуеть же вамъ и дхъ сты, по реченому бо пръжде се завъть, иже завъ щам к нимъ. по шнёхъ днехъ глетъ тъ. дам зако ны мож на сръдъна ихъ, и въ помышлении ихъ напишж а. и гръхъ й. и безаконие ихъ не въспомъ на к томоу, а иде же шлание симъ, к томоу нъстъ приношению w гръсъхъ. ~ ш ~ ш Ж Въ четвртокъ .П. не. къ Еврешмъ : ~ Ба не шложите дръзновениа вашего еже имате велие възмездие: тръпѣнне бо имате трѣбѣ. да вола вил створше примете wбфтование, и аще бо мало елико елико. градът придетъ и не замоудитъ, а пра ведникъ въром живъ бждетъ. и аще обинетсм не благоводить пша моа w немь, мы же нъсьмь **мбинованию** въ поътбълъ, нъ въръ въ снабъдъ ние дши, естъ же въра надъемымъ вещемъ упостасъ, шбличение невимъимъ, въ сеи бо свёдётельствовани бышж старци, вёром разоу мъваемъ съвръшити са вък (омъ) гломъ виемъ шж жрътвъ Авелъ паче Каина принесе вви ем же послоушъствованъ бъистъ, бъити праве денъ. сведетельствуащю, и дарехъ его боу и том ради оумеръ и еще глетъ. въром Енохъ пръ ставленъ бъл. не видъти съмръти, и не шбръ таашесь зане пръстави и въ. пръжде бо пръ

ставлениы его. свъдътельствованъ бълстъ оугодити. въй. без въръл же не възможно оуго дити. въровати бо подобаетъ. приходащомоу

къ бот ыко естъ. и възискаащимъ его мъздъ въздателъ естъ, въром проповъдано бъ Ноеви w невимыхъ не ю (видъ), и оуговъвъ сътвори ковчегъ. въ спсение домоу своемоу, имъ же шсжди миръ. и по върнъ правдъ быстъ наслъдникъ : 🗻 Въ па л. не. къ Еврешмъ : ~ Бра в вром зовомъ Аврамъ послоуша изътти на мъсто, еже хотъ приати, въ наслъдие, изъл де не въды камо градетъ, въром и сама Сарра неплоды, силоа и въ сложение съмени приати и не въ врѣма тѣла роди. понеже вѣрна непщева **мбътовавъшаго**, тъмъ же и \overline{w} единого роди шжса и тогда оумръщвение тѣла. ыко же звъздът небескъта множъствомъ, ыко пъсъ. въс краини моръ. бещислъни по въръ оумръ шж си въси, не приемъще обътовании, нъ и здалече видъвше ж и цъловавъше, и исповъда вше, ыко странни пришълци сжть на земи. глаше, ибо таковаа ывлуать, ыко жъчъствие възътекаатъ, и аще шно помънъахж ш него же изъідж. имфли бъншж врфмънъ, вратитиса нинъ же лоучъщаго жельатъ, си ръчь небскаго. - темъ же не стыди..са ими въ въ нар(ицатиса и) мъ. оуготова бо имъ градъ : ~ ·сж ·л· къ Ефисиимъ. *) ~ Бра бънваите (= бждьте) подобници (= -бни) боу. тако чала възлю бена(а) и ходите въ любви ыко же и Хсъ възлюби. ны (=вы. и предасть себе (=са) по нась (=в-) приношение и жръ твж бви. въ вонт (= — А) благоаханиы (= ю). любодта ние же. и въсъка (= всъ) нечистота. и(ли) лихоимание.

ни да именоуется въ васъ. ыко же подобаетъ.

^{*)} Разночтенія взяты изъ Охридской книги.

стъимъ. ни (= ли) срамота ни (= ли) боуе слово. ни (= ли) скрѣнъство

ние (= еже) не подобаатъ (= --етъ). нъ паче похваление. се бо

да естъ (= есте) вѣдаще. мко въсѣкъ (= весъ) любодѣи и нечи

стъ и(=ли) лихоимецъ. еже естъ идоложръцъ (= -слоу-жителъ). не и

матъ достоганита въ царсвѣ вжи (= Хвѣ). никто же прѣ)лъститъ. тъщъими (= тъщиими) словесъ сихъ

адетъ гнѣвъ би: на сны противъ ждѣте оубо причастници имъ.

оъсто бо погда тъма. нъинт же светъ с ги.

Ж нё •л. къ Колосаемъ ∴ ~

Бра шблецете са ыко избрании боу сти(и) и възлю бени. въ жтробж щедрот(ъ). (и) благостъ. (и) смерено мждръство (= —дростие). (и) кротостъ. (и) тръпелство (= —ние). при

емлаще (=имаще) дроугъ дроуга. подалще себѣ (= и пращажще сд). аще кто

етеро иматъ порочение (=а. к. и. кое етероу поречение). нако же u Хъ пода

стъ (= прости) вамъ (= въі) тако и въі, надъ въсѣми же сими любовъ, мже естъ свжзъ съвръшению и миръ би(и), да раздѣлѣетъса въ сръщихъ вашихъ, въ на же звани бъісте въ едино тѣло и въз благодѣтни (= въї благ—) бъіваите, слово Хбо да въселѣ етса (= литъса) въ въі, шбилно (= богатно) въсѣкои (= в́сеи) прѣмждрости

оучаще (и) наказаащеся въ фалмёхъ и пёснихъ и пёнихъ доуховънъихъ (с благодёти пожще и) въспёвааще (= въспожще) въ сръ

цихъ вашихъ (гви) :: :: --- --- ---

Изъ Слъпченскаго списка съ разночтениями изъ Синодальнаго списка 1220 г.

Бра в фдащимъ законъ гла: ** * * * * * * * * * * * * * * * * *
— ж - ий—
нъ оустоитъ члвкоу: въ нелико же
льтъ живетъ: мжжата бо жена: живъ
— ь оу — ані — оущемоу
мжжи привазана естъ закономъ:
— ю — а — і-і́—ь — ь •:•
сице ли же оумретъ мжжъ еж: разъ — ь -оу-ь нію — д
рѣшитъс∆ отъ закона мжжъскаг° ь··· Ѿ — -оу-ь-а··
тѣмъ оубо живоу сжщоу прѣлобо — ь — оу —моужю —е-ю—
денца бываеть: аще бждеть мжже — нть — -оу — ь -оу—
ви иномоу: аще ли оумретъ мжжъ еж — ь - оу - ь кіті
свободъ естъ отъ закона: быти еи прѣ — ь к-ь Ѿ — не — кій—е
лонбодънти: бънвъши мжжеви ин°м8: — -ю — ци· — -оу — —
тым же братиы моы: и вы оумры — ы — на — на — о
сте законоу тыломы довынымы: — тымь хынымы
быти вамъ иномоу мжжеви: въ

ставъшоу изъ мрътвъихъ: да ил° — омоу ѿ мьр—ъи—∴ — —
дъ створимъ бъй: едга оубо бъ
— — •:• егда ···— —

```
хомъ въ плъти: стрсти греховъ:
 _ _ a _ _ M :
жже закономъ двахжса: въ оу
та — ъмь — тахоу··· — —
дёхъ нашихъ: плодъ створити
съмръти: нн же оупразнихомъ
— ь—·:•нъінѣ···
са отъ закона: оумеръше: имъ же
— Ѿ — — ырше и —ы —
дръжани бъхомъ: тко работати
дыр — — •:н — —
намъ: въ обновение дха: а не въ
     — вле-и — ··- —
ветъши писмене: что оубо речемъ
— сѣ — и ∴ чь- —
законъ ли грѣхъ: да не бждетъ
             <u>— - - оу — ь</u>
нж греха не разоумехъ тъчиж за
                  —кмо —
HO
кономъ: похоти бо не въдъхъ: аще
законъ не глше: не похошеши: ви
  — — гла— —
нж же приемъ грехъ заповедиж:
-oy — - i- -
съдба въ мънб въсбкж похотъ:
— га — мнѣ ∴ всакоу — ь ∴
бе закона бо грѣхъ мрътвъ: азъ
   — бѣ — мър — ∴ — же
живъхъ бе закона инодга: прише
- A----
                 ъгда: - ь
дъши же заповеди грехъ оживе:
```

азъ же оумрѣхъ: и обрѣте ми зап9 — — — мьро -:• и *ѿ* — · · -са въдъ: же въ животъ: си въ смртъ: — b· 12—— — тай — съмьрть ·:• грахь бо винж обрать: заповадиж. _ _ _ ov _ · _ _ прёльсти ма: и тож оумрътви: тёмъ — ь — — ю—мьр— · · · — ь же оубо законъ стъ: и заповъдъ ста: и праведъна и блага: блгое ли оубо мъ - — ыдь — и блга· — к — — м нѣ бысть съмръть: да не бждеть: — бы — ьр-ь — — -оу—ь **:** нж грёхъ: да ёвитъса: блгомъ ми съ — га— ь— грѣхъ— мнѣ дъваж съмрътъ: да бждетъ по пръ — лап смырты ·:- - оу — ы — - e многоу грешенъ грехъ: заповедиж — Б ю :

Изъ Трюди

В. И. ГРИГОРОВИЧА.

Послѣдовани

е чам. вёкай пака. пооўни тро. помицих. ві. на чахъ. Творение. Софроний. Архийа : ча. а фамъ. е Гаты мом въноуш ги. фамъ · м. Блаженъ разоумѣвам на ним и гоб. фам на. Что см хваши ш злоб. таж. слав. и нн. Алаја. гм. таж тро. Гла · а. въ мъ. заў бслыш гаа мои. распеньшоу ти см

- Xe. погъю с обида. й попрана бъ сила вра жий. ни йгглъ бо ни чкъ. нъ ты сам ги спси нъ слв ::•
- с Сжди ги шбйщий й. х. Въскжа шжташжса ... Слав. Ї нн. І же твоє засжилениє прийбрѣтъ ше прчтай. твойми млтвами. Ш напасти й збавлѣємъса: кртом бо сна твоєго. всега хра ними. по длъгоу та вънж вси величѣємъ ... Й по сем. стръп. гла ·й · Дне прковнай завѣса. на с бличение безаконнъймъ разраса. ѝ своа л8 частие кръте. влкж вида распинаема ... с Въскжа шт ...
- Присташж цре зем^в ∴ Пко фвча на заколение привёса Хё црю. й тко агнецъ непороченъ. прт гвозиса на кртъ. Ѿ безаконнъй мжжъ. гръх ради наших члвче ∴ с. ги что са омножишж ст ∴ ...

- тава глтъ дий моси нъ спсений смоу с біз с смъщий мъ та безаконникомъ. тръпа си це въпийше гй. йще поразисте пастыръ. ї ра сточисте с ба на т смецъ бчникъ мои мо жайхъ боле в те легес на пръдъставити агге лъ. нж длъготръпа да сбждетса. нт е на бий вамъ пррокъ мойми. не влена тайна. гй с г с тав. про гла т Срце й събра беза. с Блвнъ разова с с пррчства. Захарийна. чтенис с тако глтъ гъ. при к жезлъ мой добръй с връ гж и. разорити завътъ мой. їже заповъд къ въсъмъ людемъ земъскъй мъ. й разоритъ са въ днь онъ. й разоумъ тъ Ханайнъни.
- овца хранимыя ми. зане слово гне есть. а рекж к нимъ. аще добро пред вами естъ. дадите мъ उद्रै моа". или Шрецьтеса. и поставите мъзद्रे мо $\mathbf{E}'' \cdot \mathbf{\bar{n}} \cdot \mathbf{c}$ сребръникъ. и рече гъ мнѣ. въложи \mathbf{A}'' въ грънъ иль. и смотри аще искоушено есть. ыко искоше нъ бъихъ за на. и приа съ т. сребръникъ. и въло жй а въ храмъ гнь въ грънъійль. йко же сказа ми гъ :--Аплъ. къ Галатим. Браа. мнѣ же да не бѫтъ са похва лити. тъкмо й кр̂ть та нашего Iy Xâ. им же мнь ве миръ пропатса. й азъ всемоу мироу. й Хѣ бо Йсь, ни обрьзание бо что можеть ии акро въстий, ни новаай тваръ, елико же канонъ же се мъ пріложитьса, миръ на ни. и міть на іли бо жий. прочес же да никто же троудъ даст ми. азъ бо ызвы га Іса на теле своемь ношж. блгода га нашего Іў Ха. съ дхомъ вашимъ бра аминъ ·: е у Е.
- нашего Гу Ха. съ дхомъ вашимъ бра аминъ ·: су в. Ш Ма Въ вр^м. Ф. видъавъ Йюда пръдавъ сто. тако фсж дишж й. й раскайвъса възврати ·л· сребръні къ архісрефмъ. й старцемъ гла. съгръшихъ пртдавъ кръвъ неповина. Фни же ръшж. что є стъ намъ ты бзриши. й повръгъ сребро въ пркви

штиде. й шедъ възвѣсиса. а́рхїєрей же приє мъще сребро рѣшж. нѣ дойно въложити его въ карванж. понеже цена кръвъ естъ, съветъ же створъше. копинж имъ село скждельниково въ погрѣбание̂ странныимъ. тѣмъ же нареч са село (т) сели кръве до сего дне, тъга събъ са р сное прркомъ Иеремиемъ глащемъ. й въ зашж і сръбръникъ, цёнж цёненайго, йго же притиж об сновъ Илвъ. и дашж на сель скжде лничи. тако же сказа мнъ гъ. Іў же ста пръдъ и̂гемоном. и въпроси и̂гемонъ гла. тът ли еси прь Йюдейскъ. Ит же рече ймоу, ты глеши, й є гда ннь глаахж архіёрей и старци ничьсоже не **Шв**ѣщавааще. тъгда гла кмоу Пилатъ. не слъ шши ли колико на та съвъдътелъствоу тъ. и не **Швѣща ж̂моу ни къ единомоу же глоу.** ыко дивї ти игемоно узвло. на въсвкъ же днь великъ. О бычай бѣ игемоноу. Шпоущати народоу єди ного свазнь, его же хотьахж, имааше тъгла съ вазнѣ нарочита. нарицанмайго Вараа вж. съ браавъшемъ же са ймъ. реч имъ Пилаатъ, кого хощете бобою бого вараява ди їли Іса нарицанмайго Ха. въдъйше бо тако зависти ради предашж й. седащоу же емоу на сждищі. посла к немоу жена свой глащи, ничто же тебф и праведникоу томоу. много бо пострада дне въ сънъ его ради. архиерей же и старци. нава дишж народът. да испросатъ Варайвж. Іса же погоуба. Швѣщайвъ же йгемонъ ре имъ. кого хощете обою опоущи вамь. Они же ры шж Варайвж. гла имъ Пилайтъ. что же створа Іса. нарицаемайго Ха. глайшж емоу вси. да распать бждеть. йгемонь ре имъ. что бо зло — створи, они же из лиха въпиахж глие, распии

распни. видъвъ же Пилаатъ. Пко ничъ же оўспѣетъ. нж паче млъва бываетъ. прий мъ водж оумъ ржцѣ прѣ народомъ гла. неп° виненъ есмъ Ж кръве сего праведнаато, въ оўзрите. й Швіна авыше вси лює рышж кръвь е̂го на на и на чадехъ нашихъ. тъга Шпоусти имъ Варайвж. Ica же бивъ преда ймъ. да и распижтъ. Тога войни игемонові пръсмъще Іса на сждищи, събращж на нь въ са спирж. и съвлъкъще и хламидоа" чръве ной шдвашж й. й сплетыше ввнець ш тръ ний, възложишж на главж его, и тръстъ въ десницж его. и поклонъшеса на колено пре д нимъ. ржгаахжса емоу глще разуйса црю Й юдейскъ. и плижвъше на нъ. примиж трьсть й биахж й по главь. й егда поржгашжса е моу. й съвлекошж съ него хламидж. й фбле кошж й въ ризъ своя. ѝ ведошж й на распа тие. исходаще же фбрьто(ш)ж чка Куринейска именемъ Симона. семоу дѣшж понести и понести и кртъ сто. та стый бе. прстай тр сто оче нашъ. Гй помлоуй м. таж пакът рекше, трстое по Чв ·г плм. ни. Йзми ма ш врагь мой бе :: **Ф**ямъ •ряз • Исповѣмса тебѣ ти въсѣмъ срце •:• Флиъ · и · Помлоуи ма бе по велицъ. та^ж. тро. гл̂ · г· На кипарисъ. ѝ на певки ѝ кедръ. възнесеса атнъче вжий, да спсеши кланващжа са вв роња". волношмоу ти распатию. Хе бе слава те : пригвози ржцѣ мой й нозѣ. с. разѣлишж себ ри :• Жезлъ силы стажайвъше кртъ сна тво сго бие. C.I.a. тъмъ бо низлагаемъ вража шжтаниа. тако да вынж та величь стры гла. й :: Страха ра одейска. дроугъ твой ближний Петръ.

Швръжеса тебъ ги. и плачаса сице въпиаще.

- слъзъ мой не прѣмлъчи. рѣхъ бо съхранити вѣрж щедре. ѝ не съхранихъ. ѝ наше покай ни̂є такѿ прими: и помлоуи на̂ : глъ мол вн ::
- ё Вънми гла молитвъ молитвъ
- ё Гй не тростим сбл. ё Помлоуй ма гй тко не м° :Ведомъ къ кртоу сице въпиэше гй. за кое дѣло хощете ма ббити на по раслабенъ ваш оу̂крѣпихъ. имъ же ли мрътвъ йтко съна въставй. кръвоточив ма йцѣлихъ.

 Ханаанъ на помлова тъ за кое дѣло хоще те ма оубити Ию́дей. нъ бзрите кого про бада тъ Ха безаконний ∴ Та трв о. гла. й.
- Тако азъ на раны готовъ ∵ с ги не ыроах: ш пр р Ісани: Гъ да ми азкъ наказанию, разоумѣти въ нега подобаетъ рещи слово, положи ми оутро, оутро приложи оухо слышати, и наказание гне швръ зант ми оуши, азъ же не противласа, ни въ прѣ кы гла, плещи мой въда на раны, а ланитѣ мой въ одарение лице же мое не шврати ш стоуда запльваниа, и гъ помощникъ ми бъ Сего ради не посрамихса, на положи лице мое ыко твръ дъ камень и разоумѣ, ыко не имамъ постыдѣ тиса, ыко приближаетса фиравдавы ма, кто садайса съ мноа, да приближитса къ мнѣ, се гъ помагаетъ ми, кто ма шзлобитъ, се вси ыко риза шбетъщаете, и ыко чръвъ сънѣстъ въ кто въ васъ боайса га, да оуслъщитъ гла штрока его.

ходащий въ тив и на имъ свъта, надвитеса на има гне. и оутвръдитеса й бать. се вси вы й гнь жежете и оукрыпы сте пламень, ходите по съвъто йгни вашего, й пламени йже ражеглі есте. мене ради бъ. се вамъ скръбим осъпнете :: айль Бра прымждро же глемь въ съвръшены. прымж дро же не въка сего. ни кназъ въка сего пръста а"щихъ. нж глемъ пръмждро вжиа" въ тайнъ съ кръвенжы". ыже пронаре въ пръже въкъ въ сла вж нашж. са же ш кнажь никто же мира сего не разоумѣ, аште бо бишж разоумѣли, не бышж га славъ распали. нъ тако же естъ пино. его же о — ко не видъ, ни слоухъ слъща, и на срце члкоу не възъще, еже бготова въ любашиимъ его : ш Мр Въ врм. Ф. войни ведошж Іса на дворъ Каййфи нъ. еже естъ сждище. й призваша вса спира. и облекошя й въ багрениця, й възложишя й на нь съплетъще и тръновъ вѣнедъ. и начащж ц лывати и. pavuca цбю Йюдейскъ. и биахж и тръсти ы по главь. й пльвайхж на нь. й прытыбам ще ко льнь кланьйхжсь емоу. й егда поржгайшжсь е моу. съвлъкошж съ не пръпрадж. и болькошж и въ ризъ своя. ѝ изведошж ѝ да ѝ распнжтъ. и" задъщж й мимоходащо стероу Симоноу. Куринею гръджщоу съ села. Одоу Алебанрово. и̂ Руфовоу. да възметъ кртъ его. и приведошж й на мъсти Гилгива. еже естъ сказаемо скра ниево мъсто. й даахж емоу пити фитьно ви но. Онъ же не приатъ. й распенше ї. развлишж ризът его. и мътайшж жръбна" и на. кто что възметъ. бѣ же година • Г• а • й распашж й. й бѣ написаниє винъ єго написано, пръ Йюдей скъ. и съ нимъ распашж •В• разбойника. едино

го й деснжа". й дроугайго й шоужа" его. и събъса

пиниє кже глеть. й съ безаконникома причте нъ бъ и мимоходаще хоулъахж и покъгвай щей главами свойми и глаще. оува. разарѣа" и прквъ и тръми днъми съзидам, спсисм сам й съниди съ крта. такоже и архиерей. ржгажще - съ книжникъг. дроугъ къ дроугоу глаахж. й ны спсе, а себе не можеть спсти. Хё црь Ислвъ, да снидё ни съ крта. да видимъ й върж ймем емоу, й распатай съ нимъ хоульста й, бывъ шоу же $y\hat{\bar{b}} \cdot \vec{s} \cdot m8$. z^m а б \hat{b} і по всей земи \hat{b} го ча. и въ · о · ча. възъпи Ісс глиъ велиемъ гла. £лой, елой, лимма, сава, хтани, еже естъ сказаємо, бже мой, вже мой, въскжа" шви ма. й 'єтери W стомщихь тоу, слыщайвыше глахж. вижъ Йлия зоветь, текъ же слинъ, й йсплъ нь гжбж, йцта, й възнъзъ на тръсть, напайше й гла, не дъйте да видимъ. аще прийдетъ Илг ă сънати его. Ісъ же поушъ глсъ велий. и їзвще. й шпона прковнай разраса на двоє. Ш сгоры до долоу, видъвъ же сътникъ стояй пръмо емо ыко тако възъщивъ изъще. рее. въ истинж члкъ съ снъ вжий бъ. бъйхж же й женъ изале че зращж. въ ни же бъ Марий Магалини. и Ма рий Инжова Малалайго, и мти И си сва, и Са ломи. Аже ега бъ въ Галилей и по немъ хожаа хж. й слоужайхж смоу ш имвний свой. и ины многъї въшёшжа" съ нимъ въ Йерсмъ : Й посем тръстоє. Ги помоуї м. рёше. Ги Іс Хе бе нат помоу : Ча · 5 · стый бе. прстай три. Оче наш. по. $\sqrt[4]{n}$ · ка · Бе бе мой въ и. $\sqrt[4]{n}$ и. · не · Помуй ма бе тако по пр : • Фли. У. Живъй въ помиц. по. тро. гла ·s. Ги феждишж та Йюдей на смрть. жизнъ въсъ - чьскъїймъ. прошедъше Чръмное море жезло

мъ. на кртъ та пригвозишж. и съсавъше 🗓 ка

мене медъ. жлъчи ти принесошж. нж воле и по страда. да ны свободиши W вработы вражиы. Fu. слв है Спси ма бе ыко вй ः है. Поношения притчай ліпа м: Нарекъ блвеннжа мтръ свом, приде на мние во C.IIB лей своем. въсийвъ на кртв. възъискати хоты ни ми са изгъюбъщий драгма. смотрай всв првмж прый бе слав тебь ... стр. гла и. Сипе глть тъ И юдеймъ. людие мой что вы створихъ. или чї мъ въг стажихъ, слепца ваши просветихъ, прокаженый шчистй. мжжа сжща на йдрь и справй. люн мой чимъ йскръбихъ въг. или что ми възасте, за маниж злъчь, за водж же йцеть. зане любити ма къ кртоу ма пригвозисте. к томоу не тръпа прочее. нж призовж си абкът. и ти ма прославлать съ щ бемъ й съ дхомъ. й а зъ дароуж имъ живо въчный 🜣 🕏 Ги гъ нашъ йко 👀 ыко възатс" вельльно • стра • гла • е č Придъте хоносний люе, да видимъ, что съвъща ию да предатель сь терей безаконными на спса нашего а дне повинна смрти бесмрнааго сло вомъ сътворишж. и Пилатоу предавъще. на ме лъбнемъ распашж, й си стражж. въниаше съ пасъ нашь гла. Фвимъ фе грахъ съ. и да 8въ дать азци. из мръвы мое вскреение :

— Исповемъ са тебе ги всемъ · Везвеласа и възр · ·

Zаконоположници Ілви. Йюдей. й Фарисей. ликъ аплитый въпиетъ къ вамъ. се цркви диже въг ра зористе, се агнецъ его же въ распасте и гробо пръ дасте. нж фбласта своей въсталь есть. не льсти теса Йюдей. тъ бо есть йже въ мори спсый. и въ поустыни питаавый. тъ естъ жизнь и свътъ. и миръ мирови ∴ пров. гл. з Въдашж въ гадьмо.

c Спси ма бе ыко внидошж 🔆 W Прро. Исана. чтее 😯

Се разоумъется отрокъ мой. й възнесетъся. й прославиться и бвысится зёло, ыко же бжа сняться мнози й тебь, тако бе чьсти бядеть W чкъ видение твое и слава твоа W сновъ члве чьскъййхъ. тако одиватьса азъщи мнози о немъ, и оудръжжтъ цбе оста свой, зане имъ же не възвъстиса й немъ възратъ. й иже не слъг шаашж разоумбать. ги кто върова слоухо на шемоу. и мъншца гнт коу (=комб) Жкръјетъса. възвъстихомъ пръд нимъ. гако поле. гако воре нь въ земли жжжжши, нѣ вильний 'ємо ни славът, й вилъхомъ й не ймъйше вильний. ни доброты. нж видьние его бе чьсти. и спа дъ видъний его паче снъ члвчскъ, члкъ въ га звѣ съг. и вѣдъи носитъ болѣзнъ. ыко Швра тиса лице его, досадишж емоу и не въмъ ни. съ бользнь нашж носить. и о на страже тъ. й мът непщевахомъ смоу бътти въ бо — лѣзни, и въ газвѣ Ѿ ва, и въ злобѣ, тъ же ызвенънъ бъ за безаконий наша, и поболъ за грѣхъі нашж. й наказание мира наш го на не мъ. раноа" е̂го мън и̂целехомъ вси, тако швца заблждихомъ, члкъ пжтемъ своймъ за блжди, и тъ пръда и гръхъ нашими, и тъ за фэлобений не Швръзають оусть свойхъ. тако ф вча на заколение веденъ бъл. тако агна премо стригжшшмоу без глса. тако не швръзастъ б стъ свойхъ въ смѣрени его, сждъ его възаса. ă ро сто кто исповъ. Нко въземлеса W земла жї вотъ е̂го. Ѿ беза коний людий мой веденъ бъ на смрть. и дамъ злъта" за погре(бе)ние его. и бога тый за смов его, ыко безаконий не створи. ни шбрѣтеса льсть въ остѣхъ его. и хощеть гъ o цъстити й Ѿ газвъл. тако аще дасте о гръсъ.

дії ваша бірить сёма дль оживотно, и хоще ть гъ ржкой своей шати бользнъ ш дшж его. тывити емоv свъ. и съзати разоумомъ. Wпра **ўдити** праведника добрѣ слоужжща много мъ. й грѣхъ ихъ тъ възнетъ. Сего ради тъ на следить многы. й крепкыйхь наследить користъ. зане предана бъ на смрть дша его. и съ безаконными въмененъ бы. и тъ грехъ многымъ възнесе, й за грахы ихъ възнесенъ бъ. възвеселиса неплодъ не раждаа" щиа. ра стръгни й възъпи не боль больвший. зане многа чада поустым паче нежели имжщи мжжъ .: по апяв. къ в у реймъ. Браа. стай бо. й сшаеми ш единого вси. Ка" же ради винът, не стъщитса братия нарицати а" гла. възвъщж има твое брати моей, по среде цркве въспом тъ та, и пакъ азъ бждж надълись на нь. и пакът. Се азъ и дъти лиже ми есть даль бъ. понеже обо фотишиса ль ти. пльти и кръви. и тъ приискрънно прича стиса тъхъ. да смртим разроущитъ имж щайго дръжавж смрти. Сирвчь дийвола. и и збавить сия". едико страхъ смрти, въсемъ животомъ повинни бъйхж работъ. не ш агглъ бо ббо кто приемлеть. нж $\ddot{\mathbf{u}}$ сѣмене Авраамлѣ приямлеть. на доу же длъжень бъ по всемоу брати бподоблѣтиса. да млтив бждетъ й въ рень стль таже къ боу. Фивстити грвхъ люмъ. имъ же постра самъ. искоущенъ можетъ напа Въ врѣм. Ф. ко бъ днь. събрашжся старци людъ стий архиерей. й книжници. и ведошж й на съ боръ свои глще. аще ты ёси Хё рци намъ. рё же ї мъ аще вамъ рекж. не имете въръї. аще же и въ

прошж вы. не Швъщаете ми. ни поустите. Ш се ль бждё снь члвчскый сьда Ш леснжа" силы ьжим", рышж же вси ты же ли 860 еси сыт вжий Онъ же рё к нимъ. въ глете ыко азъ есмъ. - они же рышж. что и еще трыбоуемъ съвыте лъства. сами бо слышайхомъ W оусть его. и въстаавъще все множство ихъ, велошж и къ Пилатоу, начашж же на нь вадити глще. Се го фбретфхомъ развращами а макъ нашь. й възбранъ ми дань кесареви. й гла ша себе Ха прв быти. Пилать же въспроси и гла. ты ли еси црь Июдеймъ. йнъ же йвь щайвъ ре смоу, ты глеши. Пилатъ же ре къ архиєреймъ. й къ народ8. ником же винъи не фбрвтаж въ члв семъ. Они же крвплв ахжса глще. ыко развращаетъ люди оуча по всей Йюдей, начень Ш Галилем до зв. Пила ть же слыщайвь Галилеа". и въпроси и. йще члкъ Галилейскъ естъ. и разоумъвъ како W о бласти Иродовъ естъ. посла и къ Иродоу. сжщ⁸ и томоу въ И єремь въ дни ты. Иродъ же видь въ Иста радъ бът зело, бъ бо желам ш многа врѣмене видѣти й. зане слъщайше многа й немъ. й надъйщесь знамение стеро ви льти W него бътваємо, въпрашайще й сло весъ многъ. Онъ же ничъсо же не Швѣшава ше немоу. стойхж же йрхинрей и книжници. прилежно вадащей на нь. оукоръ же Иродъ съ вой свойми. ѝ поржгаа вса. шблъкы ѝ въ ри зж светлж. възврати и къ Пилатови. бъл ста же си дроуга. Иродъ же и Пилатъ въ тъ де нь с собом. пръже бо бъста враж имаща межоу собоя". Пилать же съзвавь архиерея" и кнага. и люди, ре къ нимъ. приведосте ми члка сего. тако

развращами люди. й се азъ истазаавъ пръ д вами, не фбрать ни едином же ф члви се мъ винът. жже на нь вадите, нж ни Иролъ, по сла бо и къ немоу. и се ничто же смрти достойно съ творено есть й немь. показавь ббо Шпоущж й. потръбж же ймъйше. на вса празникъ Шпоу щати имъ бдиного. възъщишж же вси народи глие. възми сего Шпоусти же намъ Въраавж. йже бѣ за нѣкоа" крамолж бънвъшжа" въ градѣ й оубийство. въвръженъ въ темницж. паки же Пилатъ възгласи хотай Шпоусти Іса. Они же възглашайхж глие. проини пропни. Жн же третицем ре к нимъ что бо створи зло. ничьсо же достойна смрти обрьть о немъ. показа въ обо шпоущж й. они прилежайхж глсы ве лий просаще его на пропатие. ѝ остоахж глси ихъ. й архифрейстий. Пилаатъ же посжди бъл ти прошению (п)хъ и Шпоусти имъ въсаженнай го въ темницж. за крамолж и бийство. его же про шаахж. а Іса пръда воли ихъ. и ыко и поведошж. и̂ ємъше и̂ Симона єтера Куриней граджща съ села. задъща емоу крстъ носити по Ісь. идъ аще же въ следъ его многъ народъ людий. мж жи й жены, ед" же бийхжса й плакайхжса его. — обращъжеса Ic к нимъ рече. дъщери Иерстмскы не плачитесь б мнь. Обаче себе плачитесь. и чадъ ваши. тако се. дние граджтъ, въ на же рекж тъ. блаженът неплодви ѝ чрѣва йже не родишж. й съсци йже не дойшж. тъгда начийтъ глати горамъ падъте на нъг. и хльмомъ покръинте ны. зане аще въ соурв дрвеси творать. въ соу сѣ что бждетъ, ведѣахж же съ Ісмъ й йна два" злодъй съ нимъ оўбити. й ега прийдж на мъсто нарицаемо є враниєво. тоу й пропашж, й злодъ

ă швого оубо ш деснжа". а дроугаато ш шоуа ы". Іссь же глайше оче шпоусти имъ, невът бо са что творать, развлавание ризът его меташж жра бий. й стоахж людие зраще, подръжахж же й й кнази глащей съ ними, инът естъ спслъ, да спсеть й см. аще н Хсь снь вжий. избранный. рж гашж же са ємоу й войни. пристыпан шей щ цетъ придажще кмоу и глие. аще тът еси пръ И юдейскъ спсиса самъ. бъйше й написание на писано нал нимъ, книгами Елинъсками, й Ру мъсками й бурейскайми, съ естъ прь Йюдей скъ. надинъ же ш объщеною злодъю хоульте и гла. аще ты еси Xe спсиса самъ й ны. Швѣщаа въ же дроугый прѣщаатие смоу гла. ни ли ты боишиса ва. тако въ тимъ же исжженъ еси. й въ оубо въ праудж. достойнай бо дъломъ на ю въсприемлевъ, а съ зла ничь соже не створї.

— и глааше Ісви. помѣни ма ги ега прийдеши въ пртви твоемъ. й ре емоу Іс. ами гла тебѣ. дне съ мноа бждеши въ рай. бѣаше же іжо ча ѕъ и. й тма бъ по всей земи. до ча ѕъ го. й помръче слъ нце. й катапетазма прковнаа разраса на двое.

Ж горъ до доло. й възглашь гласомъ велиемъ Іс й ре. йче въ ржцѣ твой прѣдаа дхъ мой. й си рекъ йзъше. видѣвъ же сътникъ бъввшес. про слави ба гла. въ йстинж чкъ вправеденъ бѣ. й вси пришше народи на поръ съ. видаще бъваа щаа. биаще пръси своа възвращаахж. стоахж же въ си знаюми его. изалече. й женъ въшешжа с ни Ж Галилеа зраще сихъ за трт. оче нашъ.

Изъ Трифологія

Зографскаго монастыря.

Ш придро. Сомона У. К:-Похвальемоу праведномоу възвелатся люе. бесъмрь ти бо в памать его. ыко ш ба познавается и ш члкъ. й оугодна естъ бы дша его възлюбите оубо и мж жи мждрость. и въжделбите еж и накажитеса. на чало бо еж любът съхранение закона. почтъте мж дрость да въ вѣкы цртвоуете. заповѣдаж вамъ и не скрываж Ѿ ва тайнъ бийхъ. ыко той естъ мждро сти наставникъ. й пръмждрыймъ правителъ. й всткомоу съмыслу и делоу ихъ стройтель. и встхъ оўмоу наоўчёеть премждрости. есть бо въ ней дхъ разоумень и стъ. сигіние свъта присносжщаго. и шбразъ бігостыни вжіны. си дроугы виж прркы в страметь бігольпивищи же й паче слица, и въ сѣхъ ѕвѣзды синний. свѣтомъ съчетаема. шбрѣ тается прывыши та оугаждажщи ей. Ж больз ни избавъетъ ж на стъза правыж. и да имъ ра зоумъ стъ. и съхранитъ ихъ Ѿ ловащихъ ихъ. и подвигъ крѣпокъ да имъ. да разоумѣжть въ си тако силнъйши несть всего блгочьстита, и не оукрѣпитса злоба николи же противж мждрти.

и не првидеть же лжкавый шбличва сжды рокж т бо въ себъ помысливше неправо. насилоуимъ праведномоу. и не пощждимъ прпобыства его. и не постыдимса съдинъ старецъ многолъныхъ. есть бо намъ крыпость законъ. оуловимъ праве днааго ыко не потръбенъ намъ есть. и противи тса деломъ нашимъ. и поноситъ намъ Шпаде ние законом, и глё намъ пръгръщению нашего наказанию, възвъщаетъ разоумъ бий имъти и штрока гнт себе именоуетъ, и бы намъ въ о бличение помышлени наши, тажка естъ нам вимъ. гако не побно инъмъ жие его, и измъне ны стъба его, и ни въ что же въмвнихомса е — м8. и блальетса W пятии ниих W нечистоты, и блять последнай праведныйхь. вийь аще ся словеса его истина, испытанив жие него, доса ждениємъ й мжками йстазаємъ его. да позна емъ кростъ его и искосимъ безлобие его. смрь тиж безъюбразно осждимъ его. бждеть ли емб посъщение \overline{w} словесь его. си помыслишж и прълъ стишжем, фельши бо ихъ злоба ихъ, и не познашж тайнъ вийхъ, ни же сжлишж ыко ты ёси въ еліны животоу и съмрти и имъж вла, спсаж въ врема ску би. и избавльж Ж вськож злобы, щедрь и млти въ. и даж прибныймъ твоимъ блиъ, и своеж мы шиеж гръдымъ противлъжса : — W при чте т. т : — Праведный дійж въ ржцѣ бійи. й не има прикоснжті са ихъ мжка. мнат бо са въ шчию безоумныйхь оўмръти, й въмъніса злоба йсходъ йхъ. и еже \overline{w} насъ и шестви е скроушени е. и ни же сжтъ въ ми ръ. аще и пръд лицемъ члкомъ мижса. нж наде жда ихъ бесмотин исплънь, въ малѣ бо пока зани бывше и велицей блти спобатса, тако бъ искоущае й, и форте и дойны себт. тако зла

то въ гръныли йскосиль ж й. и ко всесъжеж ним жрътвж прижтъ ж. и въ врема посещени и йхъ въсимжтъ. и ко йскры по стьблиоу прете кжтъ. сждатъ жзыкомъ и шблажть люми. и въ притса гъ въ ни въ векы. и надежщейса на нъ ра зоумежтъ йстинж и верни въ любви пожджт его. блтъ его и млтъ его на прпобны его. и посе щение въ избранны его е на сти. Ф. и стив. Г. Гланны послоушалъ еси влуне Ишане. спсоу гла що. иже хощеть по мне ити. да створитъ швръ жение самъ себе ш все. и кртъ свои въземъ да последоует ми. шставивъ мирьское смешени е. и жие тлежщее. всемъ себе съраспалъ еси. и ы ко же пастырю швуа последовалъ еси Хоу. и въ Едемьскаж пажить. раужса въселилса еси е ...

Въ послѣднѣй лѣта спние наше. Сумеснь понесъ на ржку въписите. видѣшж щедре. просвѣщение сла вы твоеж конци. нпнѣ Шпоустити ра своего вже съ муром кіко же изволилъ еси.—Тртфону. Гла а по Прѣхв. Тртфоне прѣхвалне пищж бесмртита г причаникъ. на нбехъ нпнъ бъг прѣсвѣтлованими подвигы сконча въ мждре. и съдѣтелъ бывъ истинъ Хоу миса дар вати пш нтм

Трїфоне прѣславне, свѣта присносжщна спіаниє Хо̂у. м°лиса даровати діїамь нашимъ велиж мл̂ос— Трїфоне прѣхвал: свѣ сигіниє свѣтозарень весь миръ. испровртъ

вса мрачнжи ле. и миридрыжьца тмѣ разроушиль є си. ыжиж блтиж. тѣм же млиса спсб. даровати мирь и вет. ...

※ Слав й ніть: гла. е: Ветхый дійми младенвова
въ плътиж. мриж двож приноситсж въ црквъ. своето
закона йспльный шовщание. ето же Сумешнь прием.

глаше. нінь Шпоусти сь мурой по глоу твоєм раба своєго. видьсть бо шчи мой спниє твоє ги .: —
По про. шк на слав праз. гла. в: по. самоглно: —
Ємоў же вышньа слоужжть й прыстожть. того нинь Симетонь на ржкоу приемь. бога выплыщена в сымь про повыда. всёми небеснааго бога саам.... вымыщая тка выплыщень вы тмб. свыть невечерний штыкрый. господи слава тебь ... —

Изъ Зографскаго четвероевангелія

1305 г.

Егда же шбѣдовашж. Гла Симоноу Петр Іс. Симоне Й йнинь люби ши ли ма паче сихь. гла емоу ей ти, ты въси бко люба та, гла èмоу паси агньцж мож. гла éм8 пакы вторицеж. Симоне Йшни нь. любищи ма. гла кмоу ей гй. ты вѣси іжо любла та, гла ем8 паси овыца мож. гла емоу тре типи. Симоне И шнинь люби ши ли ма. фскрьбѣ же Петръ іжо рече і моу третици люби ши ли ма. и гла емоу ги. тыї всѣ вѣси, ты вѣси ыко любла та гла емоу Ісь. паси фвца мож. Аминь аминь гла тебь, ега бѣ юнь поысашеся самъ й хо жааше ымо же хотваше самь. ега же състарвешиса възде ждеши ржцѣ твои и инь та по

- гашеть, ѝ ведеть гамо же не хоше ши, се же ре. назнаменоу коех сь мрьтиж прославить ба. и се рекъ гла емоу, иди по мнв. фбрашь же са Петръ. видъ оученика. его же любѣаше Ісь. иджща вь слѣдъ. и же ѝ вызлеже на вечери на прыси его. и ре ги кто есть предавый та. се го видевъ Петрь гла Ісви. ги а съ чт. гла емоу Ісь. аще хощж да ть пръ бывать, дондеже придж. что к тебъ, ты по мнъ гради, изьїде же слово се вь братих ыко оченикъ ть не оумреть. не рё же но Ісъ к не оумреть. нь аще хощж да тъ пръбывать. дойдеже придж что є тебѣ.

Изъ Хиландарскаго четвероевангелія

1322 г.

Бтшмъ й цръ цртвужщимъ. и влка пръвладащимъ твора и дъл и съвръщай хотъна и дъла блгаа волеа боащихса. ѝ творащи вола сгш блгоизволи оўсръдіей срца своег, велікый цръ Гешрій, снь великаго цра Өешра Сваслава пръдръжжщому скіптра. Блъгарскаго же ѝ Гръцкаго. и ин Зпісавъ сї четвороблговъстіе. повельніемъ цртва сгш, въ славж ѝ хвалж, ѝ чьсть. ощу и сну ѝ стому дху. цртвоу же имъ оставленіе и прощеніе гръхомъ — вь льто , гшл. єй — є.

По сей жё ізвиса Пакы Іўс оченикомъ сво ймъ въставъ Ш мрътвыхъ. на мори Ті вериадъсцьмъ. ізви же са сице. Бъхж бо въ коупь Симонъ Петръ й Оома нарица емый близнецъ. й Наванаиль йже бъ Ш Кана Галилейскый й сна Зеведешва. й йна два Ш оученикь его. гла Симонь Петръ й дж рыбы ловити. глашж емоу йдемъ й мы с тобой. й йзыдошж й всьдошж въ ко раблъ. и в тж нощъ не жиж ничесо же.

отроу же бывшоу, ста Іс при брѣz₁ѣ, не по знашж же бченици пко Іс кстъ, гла же й мъ Іўс. автие да что снедно имате з де. Швѣщашж емоу ни. щн же рече ймъ. връздете и десижа странж корабле мре жж и фбращете, въвръгоща й к томоу не можаахж привлещи кж йть множъ ства рыбъ. гла же бченикъ его же люблеше Іс Петроу гъ нстъ. Симон же Петръ слышав ыко гъ кстъ епеньтитомъ приоасаса бъ бо нагь. и вывръжеса въ море. а дроух ий 8 ченици кораблемъ прийдошж. не бъшж бо далече Ж земла, нъ како двъстъ дакъ ть влекжще мрежж рыбъ. ніко же йзвле кошж на земла, вилъшж штнь лежжить й рыбж на немъ лежжщж. ѝ хлъбъц и гла и мъ Іс принестте ш рыбъ жже жсте нинъ. влъже Симонъ Петръ извльче мръжж на земла. плънж великыйхъ рыбъ • р • н • г • толикоу сжщоу не протръжеса мрѣжа. гла имъ Ісь прийдете фбедоуете. и никто же не смѣаще ш оученикъ въпра шати но ты кто еси. в даще ко тъ не прийде же Іс й въземъ хлѣбъ дастъ имъ

й рыбж такоже. се бже третицеж ывиса Іўс бченикомъ своймъ въставъ Ѿ мрът

выхъ.

дополненія.

новый рядъ.

1.

Изъ Болонской псалтыри.

2 фатръ давь стго града.

сна Йесешва.
Йюдина по пле мени а.в. за али лоўиа. начжло прывыйхь книгь. йже штъ Жидовъ. фаломъ ∴ а ∴ —

Блаженъ мж жъ йже не й де на съвѣть нечъстивъї хъ : — Й на ижти грѣ шънъїхъ не ста : Й на сѣдалищи гоубителъ не сѣде : —

А о а н а с и а . архиепископа сказание фад момъ ∴ — Таломъ ддовъ а ₩ Ти помохи :: -Прфчъство се са съвръ шаеть, w Имсифъ Ари манеистъмъ. жко не приде къ Йюдеймъ. й же на Ха ковъ творъахж :--Свойство же словесе сего. блажить всека члка не причжщажщаса, ни при стжнажща, злааго съ въшажшихъ, ли бе чина ходащинхъ. А ёже и на пяти, пять житие се гле тъ, понеже и мъї въ ско нчание житиы прихо димъ • • --

Нъ въ законѣ гдни волѣ ёго : —
Й въ законѣ ёго по оучитъся дънъ й ноштъ : —
Й бждетъ шко дрѣ во саждениĕ при йсходиштихъ водамъ : —

Еже плодъ свой да стъ въ врема свое ... И листъ ето не оупа детъ ... — И все елико створи тъ поспъетъса емоу ...

Не тако нечъстиви не тако нъ гако прахъ его же въз мѣтаетъ вѣтръ сотъ лица земда — ...

Сего ради въскр снжтъ нечъсти вий на сждъ ни грѣшъници въ съ вѣтъ праведъ нъїхъ •••
ІÄко свѣстъ тъ пж тъ праведънъїхь и пж н°честівъй п°гъй бнетъ ••• —

Инако бо не исправить са штъстжпати зла. Аште не тъчий пооу чениемъ книжъ скъїмъ ...

ІАкоже бой дръва сжщаа при водахъ. присно весела сжтъ. тако напа из и ж книжъскъймъ пооучени мъ цвътетъ оумомъ. и сдра во помъйшление иматъ. дръ во же глетъ крта. водами кживлънъйими идръжима и веселаща просвъщаемса им ...

Въ свое врѣма плодъство ва кртъ наше спение. си рѣчь гр°здъ жив°тнъї. ли ствие крта. вѣрнъі сждъ. ій к° ш него раждаеми. іі ш не мъ пръбъіважще не шпада жтъ. всѣ бо ійже крта ради бъїважтъ. п°спѣжтъса....

Не познавъшии бо ва. ни чъсти ем принослще по вск рсении. винът не йстах зактъса. й матъ бо шсжждение самово лно. не шбращетъ бо са в нй. дъло правъдът ...

Разоумѣ бо и праведнѣї пжтъ. п неправеднѣї. и дроугъїж спаєтъ. а дроугъїж шмража етъ. й шмѣтаєтъ ыко не по трѣбпъї ••• —

3. фа^л. ддовъ • в • • — Даь добль ракой сказае тъса, доблъ же ржкож Хъ есть. ыко всь в ржив имъї. си рѣчъ ш немъ реса пррчво. глет бо Дда ыко из него / по плъти · · · — Въскжи шитиши са хзъїци й лю дие пооучишж СА ТЪЩЕТЪНЪІМ •:• -Присташж цри земъстий, й кна **х**-и събращаса в коупѣ на га. й на Xā ĕro : -Растръгнемъ язъї ихъ и фтвръъъв мь фтъ насъ йго й ∴ — Живъїй на небесе хъ посмъетъса имъ. й Гъ поржга етъса имъ .: --Тъгла възглетъ к нимъ гнѣвом своймъ. й нір°сти ж своеж смате ть ж .: -Азъ же поставле нъ есмъ цръ ш не ѓ°. надъ Сишн°м' го рж стжж ёг°. взвѣща ж п°велѣниё гне :: — - Гъ рече къ мънѣ снь мой ёси тъї, азъ днесъ родихъ та ... ---Проси стъ мене й дамъ ти жзъїкъї

Въский шитаниса изъщи й людий. по оучишиса тъштеть .. — Еже ёсть въский изъї къ Йюдейскъ, про гифва ахиса. й скръжетаахи на Ха. пооучайщеса и смръти ёго. й бъйсть й мъ въ тъште :: —

Йродъ й Пилатъ, й ти бо на Хръста въсташж. на та й на госполъская го чловъка, въбо и чло въкъ естъ Хъ .. -Не бо повинжшжем йгови въръ. Йюдейстий людие. въсждоу же са противлѣахж ... -Въси елико нбсиъї оумъ й мжще Хвъї рали въръї смъ жтьса имъ и попиражт. оуни чижені бо бышж по всей земі .. -Тогда когда въ днъ страшъ ньї, егда оузрать Ха съ сла вож й силами многами. тъ гда сматжтса. й страхом въ страсжтса. нар бо бъле им и срагъ... Глеть бо й всък власть да сноу своемоу. въ црви како же пише. на върнъїхъ, той бо свътъ шть проповыда всымь й животь. •-

блда реч ищь се снъ м°й въ злюбеньй, клепла безна чжлна, ѝ на свръшение вѣ к°м. навлѣж и на ск°нчание ... — Оть жъкъ люди глетъ на же пришествием Хъом сйсж тъса, нак° же и Пауелъ глетъ

достойний твой ...
И фурьжаний твой коньци земла ...
Упасеши ж пали цеж жельзнож тако съсждъй скж дельника скроу шищи ж ...

И нъїнѣ цари разоу мѣйте накажа теса въси сжда ште й зе ми ∴ —

Работайте гви съ страхомъ. й ра доуйтеса емоу съ трепетомъ : —
Примъте наказа ніе еда когда про гнъваетъса гъ : —
Й погъїбнете ш пж ти праведна : —

4 Ёгда възгоритъ са въ скорѣ йро стъ ёго. блаже ни вси надѣж̂ще йса на нъ ∴

—

ѝ ни⁸. ж̂зци въ едіно тѣло йй в ёдіно собраніе • • —

Той бо всей зем^ли пръ и стъ ройтелъ • • —

Законный повслёнием, всё 6° йже повелить въ твръда сжть йко желёзо, не схра ньше же Жидове, скроуши шжса йко скидель непотрё бъни, разоумёй же жезла желёзна, крть йко крёпокъ ...

Спрвив по шнёхъ шпаде ний. Жидовъскъй людей, въй првовавший. Ш жакъ разоумбите добрв заповъдаеть же кнадемъ й властемъ, да вразоума тъса чюдесъй. Й накажжть са заповъдемъ вжиай, да не сждаще бес правдъй, бж дете сами шсжждени •••

Еже естъ радостиж и ве селиемъ. трепетати страха ъжиа. а не съ гръдъїнеж ••• —

Правдя рече дръжите и оучите ••• —

Еже естъ не шпадъте ш въръї. праведнааго пяти сде. тамо же пакъї достовіний праведънъїхъ ...

Егда на сждѣ шростъ виш разгорится на грѣш нъй тако пещъ. тъгда праведний оублажится. шко на га надъшвшеся. ѝ мзди приемлаште ...

Сла^в· с в · въкон^пъ.

в скръвенъїхъ

талмъ · ддовъ ·

Съвръшений въръ, с съвръшений въръ, с тайнъїхъ гръсъхъ · ежо · по дши. сповъдание. тво · римо е прокъ прино шааше

пфинемъ ... 11 Исповѣмъса те бѣ ги всѣмъ сръ пемъ моимъ .. — Еже есть шть срца. й шть всей приношж силъї исповъдание ... Повемъ все чю деса твога ·: --Еже есть възвыщи въсы. еже хощеши створити мене ради. како небса пръкланъещи. како съфбразенъ бъїваети. ла спеши члка .. -Възвеселаса и въ зърадоўжся ш тебь :---О смръти тен. й ф вскръ сеній ті рече члкъ : -Въспож имени т воёмоу въїшній : --Въ радости тего пришестві га. радоужщий бо са при сно пожтъ ---Вънёгда възвра титиса врагоў моёмоў въспат : -Въ нихъ бо зачжчъса въ спатие. врагоу бо па дъшоуса. пленений радоу жтьса .. -

— Йзъ́немогж̂ть и по гъїбнжть ш лица твоёго ∴ — = \$III OIII OIIII O ?O

Uchoʻb banboʻ tebb

roʻnoğu boʻb

mb ciden

moĭ

mb

...

На спа въставъший, изпе могж бо въ соуетии семъ :--Тяко створиль еси сядь мой й пъра MOX ∴ — Потрѣбивъ бѣсъї й свобо дивъ члка : --Сѣдё на прѣстолѣ сядай правъдж : — На пръстоль посади госпо дъскаато члка. побъ ждъ диывола ... --Запрѣтилъ ёси ж зъїкомъ й погъї бе нечъстиввъй : -Отъ нели бо побъди. демо нскъїй йзкъї, динволь крипость погыбе : --Й йма ёго потръби въ въкъ въка : -Ибо й мъсто й има. архаглъ ско погоуби въ въкъї, да не можетъ са юже нарпдати •:• Вражині шскжав шж шржжин въ ко̂не́йъ 🌣 — Оть коль бо въ ихъ мвіса. - потребиса диніволь сила. фражие бо и сила нариче тъса•••— И градъ ихъ разъ дроушиль еси : -Съмръти и адоу цръство : -

Погъїбе памать йхъ съ шо̂умо́мъ ·: -Съмръти възвѣщение й ди ыволоу. гла бо велей матежь бысть егла съкроушишжса врата мъдънані. й веръх же льзняй. й стыны по тръбишжса. адама нътъскъїж ... Й тъ въ въ въкъ пръ бъїваётъ 🔥 — Пако бесъмрътънъї, й не премененей по -- -Уготова на сжиъ пръстоль свой : --На конъчание възвѣщах егда хощеть сждити въ стив жакомъ Й той сжайть все леньй въ правъ дя. сядить лю дейъ въ правинж : --Правда бо й правение стъ - него. не на лица бо сж дить бъ ... И бы гъ прибъжи ще оубогъїмъ. помощъникъ въ благо врѣма въ педальхъ 🔆 — Прибъжище й помощъ. тъ гда въ праведънъїмъ бждеть въ съмфрений. и въ нищелъ. съде жи въшиймъ въ тръпфний. разоумъймъ же. й се 🖫 🕆 Лазара. 🛈 🖫 богатаато 🛟 🗕 И да оуповажть на та знажше n nma tboe. H ко нъси иста

вилъ възъйска жщихъ тебе ти : --По истинъ бо познавъ шиймъ йма гне. ov пование въ йстинж не лъжъно. й прибѣжи ште есть въ : — Пойте Гви живя щоймоў въ Си ŵнѣ ∴ — Еже есть въ Тальмъх _ славите ба въ цвви. 12 въ той бо живетъ бъ : -Възвъстите въ жатіпұты на чинанина его ∴ — Ръцете сждъ жакомъ дъла его и чюдеса его про повъдите имъ. жко при де възъїскати погъюбъ шаато. ыко да при джть въ позвание въръ .. -ІЯко възъїска*ж* й кръве йхъ по мѣнж 🔆 — Мъстъ бо творитъ въ. ш кръвавъши имъ ржцѣ. ж зъїчникомъ въ трѣбо творенъїйхъ •: --Не забъї звани на оубогъйхъ 🔆 — Не неродова оубогъїхъ в въръ. си ръчъ й жэцъ хъ. нъ фбращъ спе. ф богащь ж ближ : -Помильй ма Ти виждъ смвре ние мое и фтъ врагъ мойхъ 🔆 — Си црви въпиетъ. како за в ло смфришжса демони ·: --

 Въз"нос" ай ма w вратъ съмртъ нъїхъ .: -Близъ бо вратъ съмртънъї хъ бъ цови работажщи ндоломъ. В влъшоу же са Хоу. възвратиса и просла ви и възнесе ..-ТАко да възвъщх вса хвалъї тво ж въ вратъхъ дъщери Си́м'н°въї ∴ -Црвиж бо всв похвалени на й исповъданию при носите Хоу. дщери Сим н°въї први. Симн же до мъ его сказаетъса, е же есть Хъ. врата же црвнам правда миръ й йстина :--Възърадоуемсь ₩ спени твоемъ : -О кртв бо спение црви. й въ съм върнъїм. во всемъ мирѣ кртъ бъїстъ • -Оงเการดิส์ สิ่งกับ ชร пагоўбѣ жже съ творишя. въ съ ти сей жже скръї шж оувазе н°га й :: — — Жидовъскъї жзкъ. нако же мнѣшж оуловити спа. ра

вътомъ оувазняшя. прѣ тѣше бо са ѝ камен скроу шишжса ·· — Знаемъ ёстъ тъ сж дъбът твора ·· — ибо йть них вѣровавший хъ разоумѣшя. насо то й сядни естъ всѣмъ ·· — Въ дѣйѣхъ р̂жкоу

стлетж въ певерствий. и

своею оувазе гръ шникъ : -Димволь бо той ковь тво рваше и кртв. йм же оу вазъ й погъїбе 🔆 — Възврататъса грѣ шници въ адъ : . — Бѣсове и иже имъ работавъ ше • • — Въси жзни ж забъї важштей ба : -Елини. еретици Жидове : --ТЯко не до конца за бвенъ бялётъ ништии 🔆 — Ништий дхом незабвени бышж ш ба. ш тых бо глет. блаж нищи дхом. ыко тъхъ ес црво небсное : --Тр"ъп" ѣниĕ оубогъї хъ не погъїбне тъ до койъца : --Апли и иже имъ последо вавше, ти бо по истинъ нищи, ыко ничесо же на земли не стажашж ... --Въскръсни ги да не кръпитъса чловѣкъ ∴ — О Хъйй вскръсени его. глеть прркъ. вскрени ті бе. расточи врагы твож. ела кгда въсхвалатса. ико побъдивше ·: --Да сядаться язы ци првдъ тобож :: Си рѣчъ да честъни бждж ть предъ тобож. ти бо въ въръ спъять ... -Постави ги зако нодавъца на

пими. да ра зоўмѣхтъ хзъї пи тако чли сят : — Да оувъдать. ыко свръ шенаато на вжиж члка въсприяли сять сан .. -Buc Kar Th with стога далече ... — 13 Длъготръпвнию бо и по штению вию внемлаще. мнъшж далече сжшта wтъ нихъ ба ·• --Приватриши въ била го врвма въ пе ча́лехъ 🔆 — Си рѣчъ в врѣма печалъ ное не пръзри члка .: -Въ гръдости не чъстивааго въ зъгарается ништий :: ---Гръдий бо й величавий. й презоривий въстажт на нищях. горащях пе чалиж нако ю бгив. нако же Июдей на Ха въсташж. волеж фбнищавшааго : --Оувазажть въ съ оп эжж ахатав мъїшівжть .: -Гръдий и фбидливий въ свойхъ свътъхъ пада ят. въ бо гръдъйим про

свойхъ свътъхъ пада ят. въ бо гръдъйни про тивитъса • — Тако хвалимъ ест гртынъй въ похо тъхъ дшж свож • • — О всъх бо злъхъ: ыже съ дъвает динволь весе литса. въсъде бо къни гът гръшника динвола на ричжтъ • • —

Обидяй блгосло вимъ · · — Объїчай бо йсть. лицемъ рнъїм члиъ. ибиджщжж хвалити. й помагаті на зло 😷 Разъдражи гда грѣшънъї 🔆 — ТАко не шбраштаяса, нъ пръбъїваж въ гръсъ 😷 — По множъствоу гнѣ ва своего не въ зиштетъ : --Ни множъствоу бо гнѣва вина оустращаетъсж. и възвращаетъ грѣшнъї 😷 — Нѣсть ба пр вд ли цемъ его. йскъ врънвяться пя тие его на всъ ко вртыма 🔆 — Невфриъї й грфшиъї, ни когда же не полагаетъ ва. предъ шчима сима. нь на всеко врема и на всъкъ дё. гижсить й й скврънветъ пяти своя. не вфроуж ыко бждетъ сждъ • • --Отънем^латъса сяльбы твож штъ лица́ его ∴ — Гадит бо й хоулить присно заповъди вжиж невърнъй ... Въсвиъ врагом своймъ оудель ĕтъ ∴ — Въсл бо благочьстивъїх врагы непъщоует гръ льї, й всём хоштеть оуделѣти .. -Рече бо въ сбии сво ёмъ не подвижж

са штъ рода въ родъ бе зла ·: --Отъ рода бо и в родъ на вса праведнъїх. воюж дий волъ. й бораса с ними не пръстает. ѝ нем бо Йсайы рече, реч диыво ль въ срци своим възне сжса на нбо. ѝ по среде **Z**1В фстъ поставла прф столь мон ... Емоу же клатвы оуста ёго плъна - сжтъ горести й лъсти : --О диніволь прокь глеть. ыко же вынж грътань его плънъ естъ клатъ въї й лъсти :--Подъ жзъйкомъ его троудъ й бо льзнъ .: -Троудъ неразоумен. й бо льзнъ бес примбращж. бе сего же са жзыкь не движнтъ • • • Пръсъдить въ ла ателехъ съ бо гатъїми : --Обогашажщийся нечьстия. въїнж что пришбретажт. лаят бо бъси незлоби выхъ. ыко же и богати лаять и оубогыхь ... -Въ тайнъїхъ оу бити непови нънааго : -Диыволь тай бо Ха въ зъїска погоубити. не повинен бо срцемъ е дин Xъ естъ .. -**W**чи его на оубога аго призираете :

14 Динволь оубо на Ха. на съ ради фбинцавша . --Лаетъ въ тайнъї хъ тко лъвъ вь шградъ своей лаетъ въсъ хъїтїті ніша́го ·: -Лъвъ присно въ врътъ пъ своем лаетъ въсхъї шению. тако й диывол. въ сънмъ Жидовъстъ. тко въ штрадѣ ловлѣа́ ше Ха. мна его проста члка сжща ... Въсхъїтити ни штааго да и при влечетъї : -Ха насъ ради фбнища вшаато, кіко же миѣ ахж въсъхъїшъще влачаахж 🔆 — Въ съти своей съмъритъ ї : ---Линвола Хъ. въ съти бо жже постави. въ той же оувазе и смфріса ... -Првклонитъса й палеть ёгла оудоблёль бж деть оубогый .: --Миваше бо са врагъ. ыко аплом й мкомъ оудель ти. тогда же волѣ его всѣ и дръжава падъ ши скроушиса : --Рече бо въ срци сво емъ забъї въ. штъврати ли пе свое да не ви дитъ до конца :: -Непщева бо дишвой, за быттю предавыша га иже w нем. й не видаща

коуыёмыхы йы на н .. --Въскръсни ти бе мой да възнесе тьса ряка твога 🔆 — Въскръснжвъ бо изъ мръ твъїхъ. възнесеса па къї на носа, их же не бъ **фставий**. възнестоу же са ёмоу съ славож. въздвиже ржкж свож на врагъї. й расточи ж по всей земли ... Нә забжди оубо гъїхъ свойхъ до конца : --Еже есть не забжи члка **м**бнишавъшааго, то - толико ыко въдънъіх ро жъницж ыджща 🔆 ---Чесо ради прогить ва̂ нечъстивъї во́га •:• — Члка ради прогнѣва диа вол ба. привлѣкъ его къ идолстви лети • • — Рече бо въ срци сво емъ не възъї штетъ : --Сже есть аше й едико пожи раять чіка. ність вызи скажи ёго сжть динівой 🕂 ---Вилиши како тъї болъ знъ и простъ съматръеши. да пръданъ бя детъ в ржцѣ тв°и ·: --Всѣ бо твориши, ыко в рж коу твоею съдръжж члка • • -Тебѣ иставленъ естъ нищій. си роу тъї бжди по мощъникъ •:• —

Си рѣчъ къ боу възопишж. нищий дхом. ѝ шсирѣв ший въ мироу. ыко ш не го храними •• ——

Съкроуши мъї за применения примене шъцж гр"вшномоу й лжкавомоу : -Линівода, той бо есть й грф шникъ й джкавъ .. того мъїшънж, си рѣ чь крипость потриби да не погоубит члка :--Възъїшетъся гръхъ его й не шо́р"ащетъса̂ ∴ — Си рѣчъ възъїсканѣ бъї въши кончинъ его, коне пъ не възъїщетъса мно гъ бо естъ · · · Гъ пръ въ въкъї и въ въкоу : -Прво Хво и вие. црво въчно й неизмънно. и бесъмрътно : --Погъїбн'те жзъї пи си́тъ зем^ла́ ёго 🔆 — Бъси шть члка. землъ бо оумна чловъкъ .. -Желание оубо гъїхъ оуслъї ша гъ. оугото ванию срца и хъ вънатъ оу хо свое :--

15 Хотвине праведныхь. й оуготование срдць ймь. глеть же дваний блага й. й послоушай и призирай въ. й радоужса и нихь • • • • • Сждити сироу й съмвреноу. да не приложить

са потомъ вели чатиса чакоу на земи ∴ — Сирый бо й смёреныйт местьникъ есть въ й по мощьник. тём же ве личажщихса. шатани ій на зем³н. ни въ что же мёнитьса ∴ —

- 85 ў Въ концъ. Фа^лмъ. ∴ ддовт. вънегда ∴ приде къ немоу
 - ·: наоанъ пркъ.
 - •:• егда въниде
- н. ∴ къ ве́рсавеи ∴ Помилоуи ма бе по ве лицѣи ми лости тв°еи ∴ Й по многъ штедрота мъ твоимъ шцѣсти безак°ние м°е ∴ Найпаче шмы и ма шть беза коны моего ∴ Й штъ грѣха мое го шчисти

MA.

ТАко безаконие мо е азъ знаж ∴ —
Й грехъ мои пре дъ мънож естъ присно ∴ —
Тебе единомоу съгрешихъ и зъ лое предъ тобож створихъ ∴ —
Тако да справъди

пписа въ слове сехъ своихъ .. ---И прѣпъриши въ негда сждити CA ·: -Се бо въ безако ни зачжтъ е смъ ∴ — И въ грѣсѣхъ ро ди ма мати MODE :: Се бо истинж въ злюбилъ еси .: --Безвѣстънаа и таинаа прѣмж дрости гавилъ ми еси .:- ---Окропиши ма усопомъ и шчи шжса ∴ — 86 Омъїёщи ма й паче снѣга оу бѣласа : -Слоухоу моемоу даси радостъ и веселие : -Възърадоуж ТЪСА КОСТИ съмфренъ **ホ・・・** — Отъврати лице твое штъ грѣ хъ моихъ .: ---Й всѣ безакони па мога шрѣсти : -Срце чисто съх₁и жди въ мнъ Боже ∴ —

И дхъ правъ ш

бнови въ жтро

бѣ моен : ---Не фтъвръди мене штъ ли па твоего : ---Й дха стаго твое го не штъими штъ мене ∴ ---Въздаждъ ми радостъ спени га твоего_∴ - Й доухомъ вла дъичънемъ оутвръди MA .: --Hаоучж беза конънътж пжтемъ тво имъ .:- --Й нечъстивии къ тебѣ шбра ТАТЪСА : ---Избави ма шть кръви вже вже спениы м°его : --Възърадоуетъ са жзыкъ мои правдѣ твоеи : ---Ги оустнъ мои штгвръзеши и оуста мога възъ въстать хва лж твож ∴ — ГАко аще би въсхо тёль жрътве да лъ бимъ оубо: --Олокавътоматъ не благоволи ши :: ---Жрътва ббу дхъ скроушенъ : --

87 Сръца съкроуше на и смфрена въ не оуничъжитъ : -Хблажи ги благо волениемъ тво имъ Сишна, и да съглижджть са стѣнъ Иеро солимъскъ :--Тогла благово лиши жрътвж правдѣ : — Възъношени е шлокавъто мата : -Тъгда възложж ть на шлтаръ твои телцж : -

·: Въндъ. нейстъли ·: ДДови̂. въ тълопса •: нин. нгда бъжа ∴ Ѿ лица Саоўлова. ·ня въврътойъ • -Помилоуй ма бже помилоуй ма. ыко на та оўпъва дша мога 🔆 — И на сънъ кри лоу твойно надв IRCA ·:• — Дойдеже први детъ безако нин : — Възовж къ богоу въїшънек môy ∴ — Ббу благодаавъ шомоу мнѣ ∴ — Посла с нбсе й спе MA :

94 Дастъ въ понощени **н** попиражшти мъ ма ∴ -Посла въ милость свож й йстинж CBOR : --Избавиль несть дшя мож ш срв дъї скуменъ : -Посъпахъ съмж штенъ ·: — Съїнове чловъчи зжби йхь фрж жин й стръ льї : -Й жэвікь йхъ ме чь йстрь: — Възнесеса на не бèса вже · · — Й по всей земли слава твога 🔆 — Стть оўготовишж ногама мойма : --И съјашж доушж мож : — Ископашж прв ліце мь м°ймь тімж й впадяся въ на .: -Готово сръце мой ъже.

— Готово српе мой пой и въспин въспин въспава мой ∴ —
Въстани славо мой ∴ —
Въстани фальти рю и гжели ∴ —
Въстана рано ∴ —
Исповъмъ ти са въ людехъ ги ∴ —

Въспож тебь въ ж зъщьхъ ... — Ідко възвеличися до небесъ мило сть ттвога ... — И до стблакъ исти на твога ... — Възнесися на не беса вже. й по все й земи слава твога ... —

Въ конецъ. Фай

•: ддовъ пъснъ

•: въскръшента •: —
Въскликъ
нъте боу

є нѣте ьоў въсѣ землѣ пойте же ймени

КГО ∴ — 105 Дадите славж хвалѣ нго̂ ∴ — Ръцъте боу кол страшна дъла това .:• Въмножъствъ сильі твокж сълъжжть те бѣ вради твой : Въсъ земъ да по клонитъ ти са й поетъ ти 🔆 — Да пожть же име ни твоемо въїшний :• Придъте й видите дъла вжин .. — Коль страшень въ свътъхъ па че снъ члчъ : -**Обраштаны мо**

ре въ соушж 🔆 — Въ ръцъ пройдж ть ногама : — Тоў възвеселимъ сă и немъ 🔆 — **Облаланжинтий** мъ силок свою ж вѣкоу ∴ — СЭчи *ёго* на ыззкъї призиранть : --Прогнъваняйтей да не възносатъ са въ себъ 🔆 — Блвите жзъпи ба на̀шего 🔆 — Й слъїшанъ створи те глась хвальї **кто ∴** — Положьшаго дійж мож вь животь :: -Й недавъшаго вь съ матений ногоу мойю : -ТЯко йскоусиль нъї **кси** вже ∴ — Раждеже нъї ілко ра ждихайтьса съ ребро : --Въведе нъї въ сѣ Тъ : --Положиль бси скръ бъ на хрипътъ нашейъ : -Възведе члкъї на славъї нашж : -Пройдомъ скозѣ и гнъ й водж й йзве де нъї вь покой 🔆 — Внідж в домъ твой со всесъжаганмъїми .: -

106 Ввъздамъ тебъ ш бѣтъї мож жже въздръсты оўс тнъ мой й гла шж оўста мога въ печали моёй 😷 **Олокав**томатъї можланъї въз несж тебь с кал иломъ й швнъї: -Възнесж тебъ волъї с козъ лъїй: — Придъте слъїш ите й повѣмъ вамъ вси бож щейса Ба :: : — Елик⊙ створи д өушй мөёй. Къ немей ойст ъ моими въ звахъ: И възнѣсъ подъ жзыкойт мо имъ: Неправдж аще п озрѣхъ въ сръ пи моёмъ не oўслышй ме не ги: *) — Сёго ради оуслыша ма бъ вънать гла молитвъ мон т ⋅: -Бівенъ бълже не **ССТАВИТЬ** МТВЪІ монж и милости сво⊧ж шть мене •:• -

^{*)} Страница эта писана особымъ почеркомъ и правописаніемъ.

122 Разомъ аса Фовъ •:•

ô

т Въскжиж вже шть ринж до конъца : Разгнѣваса піро сть твоні на швъ цж пажіті твета : —

– Помани сънемъ твои • йже стажа йспръва : — Избавиль не же зълъ достоїани га твон̂го ∴ — Гора Сийнъ си в на же въселилъса йси :: Въздвигни ржцѣ твой на гръдъяна йхь въ конецъ •:• — Елико ржкавнова вра гь w стъмъ своймъ .: -И въсхвалишжса не навидащей тебе по срѣ празника твоег° .: -Положишж знамени га свога, знаменига и не познашж .: -Ако въ йсходъ пръвъ ше. ыко въ джбравъ дрѣвѣнѣ секыра ми расѣшж дври ёг° •:• -Въ коупѣ сѣчивомъ и фскръдомъ разъ дроушишж й :: -Въжашж фгнемъ стило твон .: --Въ зейн Фскврънішж село имени твойго : -123 Рѣшж въ сръци сво

нты нжинь йхь

въ коупъ : -Придъте й да бста вимъ въса празъ никъ бжиж фть земла : --Зънаменей на шихь не вилѣ XOMb ·: -Нѣсть к томоу прка и насъ не познак ть потомъ .. --Докол'в господи по носить врагь : --Разъдражайть про тивънъ йма тво **к** до конъца •:• — Въскжей възвраща Ёши ржкж твож. и десницж твож. ш срѣды ыдръ тво ихъ до конъца : --Бъ же цбъ нашъ прѣжде вѣкь : -Съдъла спасени н по сръдъ зема ∴ — Тъ оутвръди си лож твойж мо

ре ∴ —

Ты съкропиль к си главы змик мь въ водь ∴ —

Ты сътлъче главж змиквж ∴ —

Даль кси брашь но людемъ Шои шпъскомъ ∴ —

Ты растръже йсто чъникы й по токы ∴ —

Ты йсжчи рѣ

кы на во дъ не нъї TX :: -Твой несть денъ й твої ёсть ношъ : --Ты съвръши зора й слънъце : --Тъї створи въса прѣдѣлъі зе мли : --Лѣ то й ве съ нх т й со зъда :--По ма ни се го :: --Врагь поноси го споле

ви ∴ — 124 Й людий безомъ ний разъдражи шж йма твоё ∴ — Не предаждъ зъве ремъ дшх йсповъ даіжщжіжся тебѣ :: -Доушъ оубогыхь твоихь не забж ди до конъца :: --Призъри на завъ ть твой : --ГАко наплънишж са фмраченей зе мли въ домо не праведънъ : -Да възъвратить са съмъренъ й съ раменъ : -Ништь й оубогь въ съхвалита йма TBOH .: --Въскръсни воже

сжди пъра
твоіж •:• —
Помани поношени

н твон нже нсть ш
безомна весъ днъ •:• —
Не забжди гласа мо
литвъникь тво
йхь •:• —

Гръдъни ненави
даштиихь та въ
зъйде присно •:• —

∴ В^во w измъноуж • щиихъса съдънние. Асафо · въ Таломъ w Асирий. 136 он Пасжи Илъ вънъми. Водан ійко ŵвчж Июстфа∴-Съдаи на херови мѣ гависа 🔆 Прѣдъ Ефремомъ и Вениамино мъ н Манасиемь :: Въздвигни силъ тж и приди да нъ спеши : Бже фринж нъ 😷 И просвити лице твое и спемъса .:. Ги бе силъ доколъ гифваешиса на мавж рабъ тихъ 😯 Натроуиши нъ слъ зна хлъба 😷 И напоиши нъї слъ зъ въ мѣрж 🛟 Положиль нъї еси

въ прфрфкание сжсѣдомъ нашим .:• И вради наши по дражашж нъї :: Ги вже силь обра ти нъї 😲 - И просвѣти лице твое и спени бждем ∴ Виноградъ изъ Егу пта прѣнесе :: Изгна жакъї и на сади и .:. Пжтъ створити пръ д нимъ :: И насади и корение его исплъни земла :: Покръї горъї сѣнъ его :: И лозие его кедръї SKIKA .: Прострѣ розгъй его до морѣ. и до рѣкъї **шрасли** его :: Въскжж разори шпло тъї его :: --И фбимажть ї всй мимоходащеи пжтемъ : Озоба и вепръ шлж га ::-Инокъ дивий по галъ естъ : Бже силамъ шбра ти нъї :: И призри съ ибсъ и виждъ :: 137 И посѣти виногра своего :: И съвръщи иже наса ди десница та :: И на сна чл°чъска

его же оукрѣпи лъ еси себъ : Пожеженъї фгь"е мъ и раскопанъ: **Отъ** запрѣщениы лина твоего по гъїбнжтъ .: Бжди ржка та на мжжа десницж тёж ∴ — И на сна члочъска его же оукрѣпилъ е си себѣ ::-И не фтъстжнимъ ѿ тебе ∴ Живиши нъї има те призовемъ : Ги вже силь шбра ти нъї 🎨 И просвъти лице твое на нъї и спе ни бждемъ 🔆

АЛИЛОУИА, СЛАВ. c f риі Блаже ни непо пинарод въ пжтъ 🔆 — Ходащий въ за конъ гни : --Блажени йспъї тажший свѣ дъниы его : --Въсъмъ срцемъ възъїшжть его 🔆 — Не дѣлажщий бе законий въ пж техъ его ходишж : Тъ заповеда за поведи твож съ хранити ж дело ...
Не да исправа лиса пжти мои ...
Ссхранити спра вданит твот ...
Тъгда не постъжда са егда призра на вса за поведи твоа ...

195 Исповѣмъса те бѣ въ правости срца : -Вънегда наоучи ти ми са сждъ бамъ правдъ TBOX. Шправданига тв° ій схрана. не ш стави ме до Увла : W чесомъ исправи тъ йны патъ свои ∴ — Вънегда схрани ти словеса тв°ы ... Въсѣмъ срцемъ моимъ възъіска хъ тебе. не Шри ни мене фтъ за повёдей твоихъ : Въ срци моемъ скрыхъ слове са твогі да не съ гръшаж тебь 🔆 — Блиъ еси ги. на оучи ма шпра вданиемъ тво имъ ∴ ---- Устънама мой

ма исповъла

хъ вса сждъбъ оустъ твойхъ 🛟 Въ пжти свъдъ ней твоихъ на сладихъ са тіко въ всткомъ бо гатъствѣ 🛟 Въ заповъдехъ. твойхъ погл8 маса и разоу мѣж пжти тв°ж •:• Въ биравъдани хъ твоихъ пооу чжса не забж дж словесъ тво ихъ 💀 Въздаждъ рабоу твоемоу и живи ма. и схрана словеса твога : Штъкръ шчи мо и .: И разоумѣж чюде са штъ закона твоего : Пришълецъ есмъ азъ на земиі : 196 Не скръї шть ме не заповъдей твоихъ :: Възлюби дша мога въжделъ ти сжлобъ тво ихъ на всѣко врѣма 🛟 Запрѣтилъ еси гръдъиъ ... Проклати оукла нѣжщжжса ш тъ заповѣ

деи тво ихъ :: ---**Штъими** фтъ мене поносъ и оуничиже ние : --ТАко свъдъний твойхъ възъі скахъ : --Ибо сѣда кна **х**-и на ма глаа XX ∴ Рабъ же твои глоумѣашеса въ иправъда нихъ тво ихъ ... —

— Ибо свѣдѣниы твога пооучени е мое сжтъ :: -И св ти мой шпра въданита тв°та .: -Прилъпе земи лша мога :: Живи ма по сло веси твоемоу : --Пжти мож испо вѣдахъ и оуша ма. наоучи ма шправъда ниемъ т°вим .:. Пжти шправъ данеи тво ихъ наоучи MA : -И поглоумаса въ чюдесехъ твоихъ .. -Въздрѣма дша мога штъ оу

нънин : -Утвръди ма въ словесехъ тво ихъ •:• — Пжтъ неправдъй **жстави** штъ мене :: 197 И закономъ тво имъ помилоу и мя .: ---Пжтъ истинъ нъї изволихъ 🎨 Сжаъбъ твои хъ не забых :: Прилѣпихъ са свёдёнехъ тв°ихъ гй не посрами ме не ∙:• Пжтъ заповѣде и твоихъ тѣхъ егда рашири са срце мое : Законъ положи ми ти пжти шправъдане и твоихъ : И възъїщж его вънж 😲 Въразоуми ма испътаж за конъ твой :: И схрана й всв мъ срцемъ мо - имъ : Настави ма на стжуж запо въдеи т^овихъ гако тои въсхотъхъ 🛶 — — Приклони срце мое въ свъдъни

гі твогі, а не въ лихоимъство ::• **Отврати** с чи мо и да не види тѣ соуеты :: --На пжти твоемъ живи ма : --Постави рабоу твоемоу слово твое въ страхъ твой : ---Отъими поноше ние мое еже не пъшеваахъ .: --Тяко повелѣни ы твоы блага :: Се въжделъхъ заповъдеи тво ихъ 🔆 — Правъдож твое ж живи ма :• И приди на ма милостъ тво та Ги ∴ — Спение твое по словеси твоемоу .: **Штъв**ѣщаж поноса щимъ мнѣ слово :• 198 ГАко оупвахъ на сло веса твоы :: И не фтъйми фтъ оустъ мойхъ словесе исти нъна до учѣла ::• Гако на сжаъбы твож оупвахъ : И схранихъ за конъ твои прис .:. Въ въкъ и въ въ къ въка .: --

И хождахъ въ ши ротъ. ыко запо въдеи твоихъ възъїскахъ 🎨 И глахъ и св'еде ниихъ твои хь предъ цби и не стъїдѣхъ CA ·:·· И пооучаахъсм въ заповъдехъ твоихъ жже въ злюбихъ дъбло : И въздвигъ ржцѣ мои къ заповѣ демъ т^овимъ жже възлюби ть т И глоумтурся въ . шправъдани хъ твоихъ ... — Помѣни слово тво е раба твоего и ней же мнѣ оу пвание далъ еси :: --Се ма оутѣши въ смърений мо емъ : -ГАко слово твое живи ма :: Гърдий законъ престжпаахж велъми :: Отъ закона же тво его не оуклони хъса ∴ — Помфижхъ сждъ бы твож штъ въка ти и оутъ

шихъ са :• Печаль прижть ма штъ грешъ никъ •:• ----**Оставлъжший** хъ законъ твой .: 199 Пѣта бѣахж мнѣ шправданиы твоы. на мѣстѣ пришелъстви Moero : --Помфижкъ въ но щи има твое ги и съхранихъ законъ твой : --Си бъїстъ мнѣ га ко шправдании твойхъ възъі скахъ ∴ — Чжстъ мога еси ги рѣхъ схранити законъ твой :: Помолихъса ли цоу твоемоу въ стить српемъ моимъ .: Помилоуи ма по словеси твоемоу .: Помъїслихъ пж ти твож : И фбратихъ но **Z**1 В мои въ св вдв нига твога : --Уг°т°вахса и не см"т°хса сх раніти запов тап товж : -Тжа грвшникъ w базашжса мить : -И закона твоего не забъїхъ 🔆 — Полоунощи въста

хъ исповѣлати са тебѣ, на сжаъ бы правдъї т°вож :• • Причжетъникъ азъ есмъ божщи мъса тебе :: И хранащиймъ заповѣди твож : Милости твож ги и сплънъ земѣ 🔆 **Ш**правданиемъ твоимъ наоучи MA ·: Благо створилъ еси съ рабомъ твоймъ .: ---Ги по словеси тво емоу живи ма :: Благости и пока занию и разоу моу твоемоу на оучи ма : ---Тяко заповълемъ твоймъ вфрж **₹XЪ** ... ---200 Пръвъе даже не съ мърихъса азъ првгрвшихъ : Сего ради слово твое съхраніхъ :: Благъ еси тъ ги и благостиж тв ж наоучи ма ш правдание МЪ ТВОИМЪ ∙:• --**У**множишжса на ма неправъ ды гръдъїхъ 💠 Азъ же всѣмъ срцемъ моимъ испътаж запо

въди твож : Въсъїриса шко м тѣко съще ихъ ∴ Азъ же законоу твоемоу пооу чихъса : ---Благо мив ыко сибрилъ ма е си : Да наоучжка и правдани емъ тво имъ .: ---- Благо мнѣ законъ оусть твоихъ на че тисжщъ зла та и сребра 🔆 — Слав Ржцѣ твои ство ристъ ма и съ здастѣ ма : --Въразоуми ма и наоучжса за повѣдемъ тво имъ .: ---Божщенся тебе оузратъ ма и възвеселатъса : -ІЯніко на словеса твоы оупъвахъ ::-Познахъ ги ыко правъда повелѣ нига твога .: ---Въ истинж смѣ рилъ ма еси : Бжди же мило стъ твом да оу ТВШИТЪ МА : По словеси твое моу раба твоего ::

Да приджтъ мнѣ ше

дротъї твож и живъ бждж : --201 ГАко законъ твои пооучение мо е естъ : -И постъїдатъса гръдий шко бе с правды бе законовашж на ма : -Азъ же поглоу маса въ запо вълехъ твоихъ .: Да обратать ма божщенся тебе и в в дащий свѣдѣниы TB017 : ---Бжди српе мое непорочно въ шправданий хъ твоихъ да са не посты жіж 🔆 — Ищазаеть въ спе ние твое діпа Mora ·:· На словеса тво и оуповахъ 🔆 Исконъчастъ са шчи мои въ слово твое : - Глаголащоу ко гда оутъши ши ма :- -ТАко бъїхъ ыко мѣхъ на сланъ : **Оправъданий** твоихъ не за

бъїхъ 🔆 Колико естъ дъ ний раба твоего : Ког да створиши **W** ГОНАЩИХЪ МИ сжиъ : Повъдащж мив законопрѣ стжпъници глоум тениы :: Нъ не ыко зако нъ твои ги :: Въса заповѣди твож истина :: Бес правды по гнашж ма по MOZIU MU .: Мала не сконъ чашж мене на земи :: ---Аз же н° фставіхъ зап°вѣдеи т°вих ::• 202 По милости твоеи живи ма :: И схрана слове ca TBOID :: Въ въкъ ги слово твое прфбъїва етъ на нбси 🔆 Въ родъ и родъ й стина твога :: **Основа зема и** прѣбъїваетъ :: \mathbf{Y}° чинениемъ твоимъ прѣбъї ваетъ днъ 💠 Іяко всвиъска ра ботъна тебѣ 🔆 Тако аще не зако нъ твои пооу

чение мое естъ :

Тъгда оубо по
гъйблъ бимъ
въ смърений
моимъ :
Въ въкъ не забж
дж справданий
твоихъ :

Тяко въ нихъ жи
вилъ ма еси :
Тво песмъ азъ сти ма
мко правдани тйх не
забъйхъ :
Мене ждашж гръшъ

– Мене ждашж грѣшъ ници погоубиті ма ::-Съвълънию т°вю разоумѣхъ 😷 Въсѣкож конъчи нъї вилѣхъ конепъ .:. Широка заповъдъ твога улбло :: ГАко възлюбихъ за конъ твой ги въ съ днъ пооучени е мое естъ :: Паче врагъ моихъ оумждрилъ ма еси заповѣдиж твоеж ыко въ въкъ мога естъ : Паче всёхъ оучж щиихъ ма разоу мѣхъ. гіко свѣдѣ ний твои пооуче ние мое сжтъ : Паче старецъ разоу мѣхъ. ійко заповѣ леи твоихъ възъї скахъ :: О всѣк°г° ти зла въ

збраніх н°г°ма м°има ∴ Да схрана словеса твой ∴ —

203 Оть сждобь твой хъ не оуклони ХЪСА : НКО ТЪЇ законъ положи лъ еси мнъ 🔆 Колъ сладъка гр"ътани мое моу словеса тво ы. паче меда оу стомъ моимъ .:. Шть заповылей твоихъ разоу мѣхъ. сего ради възненави дехъ всекъ пж тъ неправденъ : Свѣтильникъ ногама мойма законъ твои и свътъ стжала мъ моимъ ∴ — Клахъса и поста віхъ съхрани ти сждъбъї пра вдъї твож 🛟 Съмфрихъса ве лъми ::• Ги живи ма по словеси твое MOY ·: · ─

— Вольна оусть мои хъ благоволи гй •• И сждъбамъ тво имъ наоучи ма •• Дійа могі въ ржку твоею въїнж. и закона тво

его не съхраніхъ :• Положишж грф шнипи сътъ мънѣ •:• и Ѿ запо въдеи твоихъ не заблждихъ :: Наследовахъ свѣлѣниы тво ы въкъ, ыко радованина сбца моего сжть: Приклони срце мо е створити ипра вданию твою в въкъ за възда ние : Законопрестж пъникъї възне навилѣхъ. за конъ же твои възлюбихъ 😷

204 Помощъникъ и застжиъникъ мои еси тъї. на словеса тво ы оупъвахъ : Хклонитеса Ж мене зълоби вий, испъї таж заповѣ ди ва моего : Прийми ма по словеси твое моу и живъ бждж 🔆 — И не посрами ме не 🗓 чанин моего : --Поможи ми и спж CA .: --

И пооучжем въ шправдани тъ твоихъ :• оничъжилъ еси вем Шетж пажщжж штъ шправданий товихъ :• — Гако неправедно помъйшлени е ихъ :•

 Прѣстжпъникъї непъщевахъ въ са грѣшнъїж земи 😯 Сего ради възлю бихъ свѣдѣни ia TBOia 🛟 При гвозди стра съ твоемъ плъ тъ мож ∴ --Отъ повеленеи бо твоихъ оу богахъса : -Сътвори сждъ и правдж. не пръ даждъ мене **Шбиджщиимъ** ма ∴ Пожиди раба тво его въ благо 🔆 Да не суклевета жтъ мене гръдіи: Очи мои исконъ частъсм въ спе ние твое :: И въ слово правъ дъї твоеж .. --Сътвори съ рабо мъ тв°имъ по масти твоеи .:

Оправданиемъ

тв°имъ наоучі ма.:• 205 Рабъ твои есмъ а зъ въразоуми ма. и оувъмъ свъдъ нига твога 🛟 Врѣма створити гви и разоришж законъ твой 🔆 -Сего ради възлю бихъ законъ твои паче зла та и тумпанзий :: Сего ради къ всемъ запове демъ твоимъ направлъхъса : Въсѣкъ пжтъ не правденъ въ зненавидъх 😲 Дивна свѣдѣни га твога: сего ра ли испъїта ні дша мога :: Съказание сло весъ твоихъ провѣщаетъ и разоумъ дае тъ маденъ цемъ : **Вста мога швръзъ** и въвл^вкохъ дхъ 😯 Тако заповѣдей т°в ихъ желѣахъ 😷 Призри на ма и поми лоуи ма. по сждоу люба щийхъ има твое :: Стопъї мож

направи по словеси тво емоу :: И да не оудобл'ь етъ ми всѣко безаконие : ---Избави ма Ж кле ветъї чловѣча ::• И схрана заповъ ДИ ТВОЖ ∴ Лице твое просвъ ти на раба тво его ::• И наоучи ма шпра вданиемъ тво имъ 🔆 Исходища водъ наа извъсте и чи мои .:. Понеже не схра них закона твоего::• 206 Правъденъ еси ги и прави пж ти твои ::• Заповѣда правъ дж свёдёниы твога истинъна. **z**-ѣло ∴ — Истаила ма естъ жалость твога га ко забъїшж сло веса твоы вра Z₁И МОИ ·: --Раждежено слово твое ужло и рабъ тови възлюби е ∴ — Юноша азъ есмъ оу ничъженъ шпра

> вданеи твои хъ не забъихъ •••

Правда твогі пра в да въ в в къ и законъ твои и стина :: Съкърби й бѣдъї шорвтж ма. за повёди твож по оучение мое сжтъ : Правда свъдъни ні твоні въ въ къ ∴ — — Въразоуми ма и жи въ бждж :: Възвахъ всты срцемъ моимъ оуслъїши ма ги : -W^прав данеи твой хъ възъїшж ::• Възвахъ къ тебѣ спи ма. и схра на св'єденикі та 😯 Варихъ въ зъгоди е възвахъ на сло веса твога оупвах 🛟 — Варистъ ичи мон къ оутроу. пооучи тиса словесемъ твоимъ : --Гласъ мой оуслы ги по милости теи. и по сжаъбъ твое и живи ма •:• ---Приближишжса го нащей ма беза конъний :: Штъ закона же тво его оудалишжса : Близъ еси тъї ги и въси пяти тво

и истина :: —

207 Испръва познахъ w ть с"вѣдѣний твоихъ тако въ въ къ феноваль га еси :: Вижди смърени е мое из ми ма :• Тяко закона твоего не забъїхъ 🔆 Ссжди сждъ твой и изми ма. слове се твоего ради жи ви ма : Далече фтъ грѣшни къ спение ы ко шправ даней тво ихъ не възъйскащж .: Милости твож мн° гъї ги. по сжаъ бѣ твоеи живи ма :: Множи изгонащии ма и стжжажший ми .:- — Отъ свъденей тво ихъ не оуклони хъса : Видехъ неразоу мѣважшжж и й стаа́хъ ык° сл°весъ тихъ не схранішж : — Вижд"ъ нако запо

— Виждъ ыко запо вѣди твож въ здюбихъ ги. милостиж тво еж живи ма ∴ — Начжло словесъ твоихъ исти на ∴ И въ вѣкъ вса сж дъбъї правдъї

твоеж ∴ --Кнази погнашж ма спъїти и 🛱 словесъ твои хъ оустраши са съце мое : -Възрадоужсь азъ и словесе ХЪ ТВОИХЪ. М ко шбрвтаж ко ристъ многж : Неправдж възне навидѣхъ и мръзѣ ми 🔆 Законъ же тво и възлюбихъ .:• Седиъ кратъ днемъ хваліх та О сжавбахъ пра вдъї твоеж 🔆 208 Миръ многъ лю башиимъ за конъ твои .: -И нѣстъ имъ съ блазна : Чаахъ спениы твоего ги. и за повѣли твож въздюбихъ 🎨 — Съхрани дша мо га свѣдѣнига твога и възлю би га хавло :: Съхранихъ за повѣди твож и свѣдѣнита TBOIZÏ : ТАко вси ижти м° и предъ тобож ги ...

Да приближить са молитва мо на предъта ги то то по словеси твое моу въразоу ми ма то то про шение мое пре дъ та госпо ди то

— По словеси твоем в избави ма ∴ Отъригнетв оустънв мои пвние ∴ — Егда наоучиши ма словеса провъщаетъ ж зяъ мои словеса

твога ::-ТАко вса заповъли твож правда : -Бжди ржка твой да спетъ ма : -ГАко заповѣди твож изволихъ ::• Възлюбихъ спе ние твое ги. и за конъ твои пооч чение мое естъ ::-Жива бждетъ дійа мога и въсхва лить та : -И сжаъбъї твож по могжтъ мит :: Заблждихъ піко швъчж п°гъїбъщее ∴ Взъїщї раба тёго ыко запавъ деи тихъ не забъїх 😯

Евангельскіе листки.

Ундольскаго.

За. Во. Народом же сьбиражщемся, нача ть глати: родь сь ро лжкавь есть, зна мениы ищеть, и знамение не дастсм емоу, тькмо знамение Ишны пррка, ыко же бо быть знамение Ішна. Нине вгитомь, тако бждеть и снъ чловъчь скы родоу семоу, црца южьска, вьста неть на сждь, сь мжжи рода сего, и шсж дить ж, ыко приде ш конецъ земли, слышати пръмждрость Соломона, и се множае Соломона зде, мжжи Ни неўгутьсци воскрнжть на сждь сь ромь симь, и шсждать і, ыко покаашжса.

рлг. вь проповѣдь Ишнинж. и се множае зде. Никто же оубо свѣтилника вьжегь вь скр° вѣ полагаеть. ни по спждомь. нь на свѣ щницѣ. да вьходащеи видать свѣт. коп пон è за̂. къ.

ряд, свѣтилникь тѣлоу есть шко егда оубо шко твое просто бждеть. и вьсе тѣ ло твое свѣтло бждеть. а понеже лжкаво бждеть. и тѣло твое

- темно бждеть. блюди оубо еда свъть иже есть въ тебъ. тма есть. аще оубо тъ ло твое свътло бждеть, не имы чати ете ры. тьмный, бждеть свётло высе. ыко се егда свѣтилникь. блистаниимь пр° свѣщает вса. егда же гла полѣше и фа рисеи нѣки да шбѣдоуеть оу него. въше же вызлеже. Фарисеи же видъвь диви са. ыко не пръже кртиса прывъе шбъда. Pe же Ісь кь немоу. нн вы фарисеи вынашнее стлькланици, и блюда шчищаете, а вынжтрыным ваша, пль на хыщениа и злобы. безоумни не и же ли есть створиль. вынъшнее. и вна трь не сьтвори. Йбаче сжщаа да дите милостына: и се всѣ чиста вамь бжть. ко втрн: срв 7. не. Лоў.
- рля. За. Нж горе вамь. фарисешмь како деса тинж даете ш меть кого и пигана и всёкого зелию. и мимоходите сж дь. и лоюбе вжиж. сиже подобаа те створити. и шиёхь не шставлёти.
- рлз. Горе вамь фариссомь. ыко лою те предъседание на сънмихь и ца лованиа на тръжищихь.

Кто

же \tilde{w} ва пекыиса можеть приложи ти тълеси своемь лакоть единь, ащ° оубо ни мала чесо можете, что w прочиихь печетеса. Смотрите кринь како растать, не троуждажться ни прадать, гла же вамь шко ни Сол° монь вь всеи славъ своеи wблачъше

см. жко единъ ш сихь. аще трѣ вж дне на сель сжщж. и оутрь вь пе щь выметаемж. бъ тако шдьеть. ко лми паче ва маловъри. И вы не ище те что имате ысти и что пити. и не вызноситесм. высъх бо сихь жзыци мира сего ищжть. вашь же шць въсть

рна. ыко тръбоуете ихь. Обаче ищате

за. пртва вим. и си всѣ приложжтса вам. Не боиса малое стадо. мко изволи шць вашь. дати вамь црво. Продадите

ко^ч понё

- рів. имѣниѣ ваша и дадите млтына. Створите себѣ влагалища не ветша жща скровище не оскждѣемо на нёхъ.
- __ идеже тать не приближаеться ни
- рнг. тлѣ тлить. иде же бо есть скровище ваше. т8 и срце ваше бждеть.

ваше. ту и срце ваше бждеть.

рнд. Ре ть. бжджть чръсла ват пръпом
сана. и свътилници гораще. и вы
пони члокомь. чъжшемь га своего.

пони члокомь. чѣжщемь га своего. Когда вызвратится Ѿ бракь. да при шедшоу и тлькнжвшоу. абие Ѿврыза рне. тее емоу. Блажени раби ти. жже гъ при

шедь собращеть бдащж. амн гла
вамь ыко првпоышет са. и посади
ть ж. и минжвь послоужить имь.
любо вь вторжа. любо вь третижа стра
жж придеть. и собращеть тако. бла

рнг. жени сжть раби ти. Се же вѣдите ыко аще би вѣдѣлъ гнъ храмины, вь кы и чѣо тать придеть, бдѣлъ оубо би и не дал би покопати домоу своего.
Вы вбо бждѣте готови, ыко вь нь же чѣо не мните, снъ члочь придеть, кол сжб.

Изъ Дечанскаго четвероевангелія.

За ста к.

И понемъ идоша народи мнозий. Ѿ Галилеа и Декаполы. й Ѿ ІСряма ѝ Ѿ Ию́деа и Ѿ оно го полоу Ишрдана. оу́зрѣвъ же народъ възи

де на горж. и бко съде. пристжпиша к нем бченици но. й шврзъ оуста свою оучаше гла. Блажени нищий дхомъ, ко тъхъ кстъ цартвик поенок. Блажени плачж щийса. гако тии оўтёшатса. Блажени кротъций, токо тий наследать землж. Бла жени альчжщии и жежджщий правды ради ыко тий насътътсь Блажени мативий ыко тий помиловани бжджтъ. Блажени Л. чистий срідемъ кіко ти ба оузрать. Блаже ни съмиражщесь ко тий снове ви нарекж тъса. Блажени изгънани правды ради ко тіхъ ність цріво нбёной. Блажени ністе кгла поносатса вами. и ижденжтъ въї. и ре кжтъ всекъ зъль глъ. на въї лъжжщи мене ради. Роуптеса и веселитеса. ыко мъзда ваша многа несть на носи. ко вв истани. Тако бо изгнаша и прркы прежде васъ. въї īа ністе соль земи. аще же соль шбоунінть. Чи

мъ шсолится ни къ чесомоу же бждетъ: к томоу ни да исъїпана бждетъ вънъ. й попи ранма члкы. ка вткр : за стлниь. Вы нете свъ тъ всемоу мирю. не можетъ градъ оукритиса връхоу горъ стой. ни въжиглани светилни ка поставлянть него подъ сиждомъ. нъ на свъщницъ, да свътить всьмъ иже въ хра минь сжтъ. тако да просвътится свътъ вашь предъ члкы. да оудрать дела ваша добрана и прославать шпа вашего иже нсть на нбсех: не мните ізко прийдъ разорити закона йлї прркъ. не прийдохъ разорити нъ исплъни ти. аминъ глж вамъ. до йнде же приидетъ нбо й землы. й гета нідина или чръта. не прѣ идеть \tilde{w} закона, донде же все съї бжджть. иже бо разорить нідинж запов'єдий сихъ ма лийхъ, и наоучитъ тако члкъг, мъний на р етса въ цртви бжій. а иже створить ѝ на оўчить. тъ велий нарётся въ цртви нбеньмъ. Глж бо вамъ: за ср. а. Гако аще не избждеть правда ваша паче книжникь и фарисей. не имате вънити въ цртво нбеной. Зक पर क. Слышасте токо рено бы древныймъ. не оуби неши. иже бо оубинтъ повынень неть сжав азъ же глж вамъ, ыко всекъ гневаніся на брата свойго без оума. повынень исть сжду иже бо реть братоу своймоу рака повине нь есть сыньмищоу. а иже речеть боуе, по виненъ несть гешень штныный. аще вбо 8 принесеши даръ твои къ флтарю. и тоу пома неши ко брать твой имать нечто на та стави тоу даръ твой предъ флтаремъ. и ше дъ пръвъй съмириса сь братомъ своимъ. то гда пришедъ принеси даръ твой. бжди.....

оўвѣщеваь са сжпъремь своймъ по шные же нси на пжти съ нимь. да и..... ласть те сжперъ сждий, й сждий та пре (дастъ) слоудь. и слоуга та въ темницж въвръж(етъ). амнъ глж тебъ. не изъдеши штждоу. до ш ндеже въздаси последний конъдратъ. коч. за па. Слышасте ко рено бы древниимъ, не прълю би створиши. азъ же глж вамъ шко въсъкъ йже възырайть на женж съ похотиж, оуже любъї створить съ неж въ српи своемъ: аще же шко твой десной съблаживить та. изми н и извръзи W себе. оўню бо ти юсть да погыбнетъ нідинъ оўдъ твойхъ. а не все тёло твой вывръжено бждеть въ гешнж. ѝ аще деснаю ржка твою съблажныкть та. Ѿсвци ж и връди Ѿ себе. оўнк бо ти к да погыбнеть единъ оўдъ твойхъ. а не все тело твой идеть въ гешнж. рено же бъй иже аще поустить женж свож. да да ни книгы распоустыны азъ же глж вамъ тіко всікь поущатій женж свож. разві сл весе любодъйнайго творитъ ж прълю би дѣыти. и женаиса ѿбѣгож. прѣлю би творитъ. коч че. Пакън слъншасте ыко ре но бы древнымъ. не въ лъжж клънешиса (даси) же гви клатвы твой. азъ же глж ва мъ не клатиса Шнждъ, ни нбомъ, тако пръ столь есть вжий. ни землеж. ыко польно жин несть ногама него. ни Нерлмомъ нако (гра)дъ ностъ великайго црв. ни главож своеж клъниса. тако не можеши власа клиношто (бѣ)ла или чръна створити. бжди же слово (ва)ше. нже ній ній, нже ній ній, лихоні бо сей ій не

приызни нстъ. Пакъї слъїшасте ыко рено

бы древниймъ. Жко за Жко, и зжбы за зжбы. азъ же глж вамъ. не противътеса злоу. нъ ащъ хто Ударитъ та въ деснжи ланитж шбрати нмоу й дроугжж. й хотащошмоу сждь принати с тобож. й ризж твож възати. **Шпоусти немоу й срачиц**ж твож, й аще хто пойметъ та по силѣ пъприще нідино. йди съ нимъ дъвѣ с коп па. ~ за с ка. а. Просащошмоу 8 тебе дай, й хотащайго 8 те бе заати. не Шврати, слъїшасте ко рено бы древниймъ. възлюбищи ближныго свойго. и възненавиши врага твойг⊙. азъже глж вамъ. любите врагъ ваша. блвите клънащана въї, добро творите ненавилашиймь васъ, и млитеса за тво ращана вамъ напасти. й изгонащан вы. да бждете снове шпа вашего йже к на ноехъ. ыко слъние свой сийкть на злым й добрына, й дъждъ дъждънтъ. на праведь ным, й на неправедыный : - - Аще лю бите любащана выї, кжих мъзж ймате не й мъїтарий ли тоже творать й аще цѣлоун те дроугъ ваша. тыкмо что лише творите. не мънтарыї ли тожде творать. Бждете оўбо съвръшени. ыко же и шіть ваш нбенъї съвръшенъ кстъ. код сжб. за сжб сырь. Вънемлыте матина ваша не творите пръдъ члкъг, да не вими бждете ими. аще ли же то ни мъзън имате й ода вашеги ижь несть на ноехь. негда оубо твориши ми лостъїнж. не въстржби предъ собож. гд ко же й оўпокрити творатъ. въ сънмищехъ и въ стъгнахъ. да прославатса Ѿ члкъ. ами глж вамъ. тако въсприймятъ мъзя своя :-

Тебѣ же да не чюктъ шюйпа твога, что ство рить лесница твою, да бжлеть мятыны твог въ тайнь, и вить та шить твой въ тайнь. й въздасть тебь навь, й негда мо литеса. не бждъте ыко й оўпокрити. ыко любать на съньмищехъ и въ стыгнахъ. на распятинать стоейше молитиса, да ы ватса члкомъ. ами глж вамъ. гако въспри мжтъ мъзж свож. Тът же негла млишиса. въниди въ клѣть твож ѝ помлиса шпо у твожмоу въ тайнъ. й шпъ твой видай та вь тайну възасть тебу дву. Молаше же са не лихо глъте, ыко и ызычници, мнать бо са ко въ многа глании своемъ. оўслыша ни бжджтъ. не побитеса очо имъ. въстъ бо шіть вашь нбейым ихъже трыбоунте пръже прошенин вашего. тако оубо или теса вы. Оче ніїть йже ёси на новехъ. да са сёти има твой. да прийдетъ цртвий твой. да бждеть волы твога ыко на нбси ѝ на земи. хльбъ нійь наставшая́го лне. дажъ намь дне. **шстави намъ длъгъ**ї ніпа тако ѝ мый шста влыжить длъжникомъ нійимъ, не выведи нась въ напастъ. нъ избави насъ Ѿ непри назний. нако твон несть цотвине и сила и сла ва въ въкы амнъ. • ко^ч см⁶. за не сыропоу. Аще Шпоущайте члкомъ съгрвшений ихъ шпоустить вамь шпь вашь ноеньий. аще ли не Шпоущайте члкомъ съгръщений и хъ. ни Жпъ вашъ нбены Жпоуститъ вамь съгръшений вашихъ. неда поститеса. не бждете ыко оўпокрити. творать сетоуж ще. просмраждажще лица свога. да быша са гавили члкомъ постаплеса, амнь глж ва

мь ко въсприймжтъ мъзж свож. Ты же постаса помажи главж свож и липе свой оўмъїй. да не ізвишиса члкомъ

- 10 постаса. нъ шпоу твонмоу иже ноть въ та инъ. и ищъ твой видай та въ тайнъ въ здасть теб' візв'. Не скрыванте себ' скро вища на земи. идеже чръвъ й тлы тлитъ идеже татий подъкопаважть и краджть скрывайте же себь скровища на нбехъ иде же ни чръвъ, ни тлы тлитъ, иде же татик не подъкопаважть ни краджтъ. ѝде же бо к · сть скровище ваше. тоу и срце ваше. ко^ц нё сыро пв Свѣтилникъ тѣлоу ність шко. аще оўбо бжде ть шко твой просто. й все тёло твой свётло бждетъ, аще ли шко твой лжкаво бж леть. и все тёло твой тъмно бждеть. аще оубо свътъ иже въ тебъ тма нсть. то тма кольми. никъни же бо рабъ можетъ дъвъ ма гнома работами. йли нідиного възне навитъ. а дроугааго възлюбитъ. или к динааго дръжится. а ф дрогувмъ не ради ти въчнетъ. не можете ьоу работати и мамонъ. сего ради глж вамъ. не питеса пшеж вашеж. что ысте или что пинте и тъ ломъ вашимъ въ что иоблечетеса, не дша ли болши ність пища й тіло фдежда : възрите на птыцы нбеным мко не съж ть ни жнять ни събирая ть въ житниця нь шпъ вашь нбенъи питъктъ й. не вы ли паче ихъ лоучъший нсте. хто же W вась пекътса. можетъ приложити телесы свон мъ лакътъ кдинь. й й одежи что печете са. смотрите цвътда селнаго. како расте
- ть не троуждантса. ни прадеть глж же

вамъ, гако ни Соломонь въ всей славъ сво ей фбльчеса. Ежо напинь ф сихъ. А иже стно зеленой дне сжщей, а очтот вы пешъ выметанмон, въ тако флекть кольми паче васъ маловърни, за по ... Не пцѣтеса оўб⊙ глжще. что ымъг или что пинть йли чимъ шлежемса, всёхь бо сихъ ъёзъїни ищжть, въстъ бо обнь вашь нбеньий кіко трібочіте сихъ всіхъ ищъте же пръже пртвит бжиа и правь ды ёго. й сий всё приложатся вамъ. ко не. Не питеса оўбо вы на оўтрина. оўтртшны бо днъ собож печетса. довленть бо дни злоба свогд. прѣстж по ∴ за смб. б. Не шсжжа ите. да не скжени бждете. имь же бо сждо мъ сждите сждать вамъ. и вь нж же мѣ рж мфрите възмфритса вамъ. что же виши сжчецъ вы міць брата твойго. а бръ вно еже есть вы опт твоемь не чюещи: или како реши братоу твонмоу. шстави измж сжчецъ изъ ичесе твонго. и се бръ вно въ фив твоймъ, лицемвре изми пръвък бръвно изь ичесе твокго. и тъгда 11 оўзрыши изати сжчець изъ шчесе брата тво кго. Не дадите стаго псомъ, ни пометайте бисеръ вашихъ прѣдъ свиными. да не попе ржтъ ихъ ногами своими. ѝ обращьшеса растръгнжть выї. за че. Просите и дасться вамъ. ищете и обращете. тлъцете и овръ зжтся вамъ. всъкь бо просяй принметъ и ищай шорвтанть. и тлъкжщошмоу ш връзжтьса, коч сж6, чті по. Или кто ність ш васъ члкъ. оу него же вы просить снь свои хльба. еда камень пода емоу, или аще ри

бы просить. кда змиж пода кмоу, аще оу бо вы лжкави сжще. оўмінте даніним блга даати чадомъ вашимъ, којми паче шпь ващь ижъ ность на нбсехъ. да блган проса щиймъ оў него: ко^ч чё. за прпонй. Всь 8бо **клико** а́ше хощете да творать вамъ члии. тако и вы творъте имъ. Се бо есть законь и проци. вынидете жакымии врати так° пространаю врата, и широкъи ижтъ вь водай въ паго убж. й мно-и сжтъ въхо лаше ими, коль жзкай врата и тескь ны пжтъ въводан въ жизнъ, ѝ мало й хъ несть иже обратажть, код по. за вв. в. Блюдьтеса W льживийхъ прокъ. йже при ходать к вамь вь фдеждахь фвчахъ. вь нж тръ ждоу же сжтъ влъци ѝ вьстръжници ш плодъ ихъ познанте д. Еда обынмух тъ Ѿ трънию грозині. или Ѿ рыпию смокви. Тако всеко древо доброй. и плодъ добръ тво рить. а дрёво зло плодъ зълъ творитъ. не можетъ дрѣво зло плода добра творити. ни дрѣво добро плода зла творити. тѣмь же оўбо 🗓 плодъ ихъ познанте А. за ср. Б. Не всекъ глай мне ги ги, вынидеть вы пры ствий нбено. нъ творай волж и па монго йже ксть на нбсехъ, коч втр. й пръйбниий. Мно ди рекжтъ мнѣ въ тъ днъ. ги ги. не вь тво ні ли има прочствовахомъ, й твоймь име немъ бъсъї изгонихомъ, и твоимъ име немъ силъї многы творѣхомъ, и тогла исповъмъ имъ. како ни коли же знаж вась: штидъте ш мене дълажщии безавний. ко^п ср. за сж г. Въсъкъ оубо їже слъїшить словеса мой. и тво рить гл. оўпоблж и мжжоу мждроу. иже

съза храминж свож на камени. и сниде дъ жъ й придоша рѣкы. ѝ възвѣюща вѣтри. и нападоша на храминж тж. и не падеса.

шай словеса мою си. й не твора йхъ. оўпоблж и мжжоу боую. иже створитъ храминж свож на на пѣсцѣ. ѝ сьниде дъжъ. и прийдоша рѣкі. й възвѣюша вѣтри. и шобразишаса храминѣ той и падеса. ѝ бѣ раздроушеник ны велин учѣло. Й бы нгда сконча Исъ вса словеса сий. дивлюхжса народы ш оўче ни нго. бѣ бо оўча юко власть ймѣы й не юко книжници йхь и фарисей.

12 И абый съходащоу емоу сь горы. по немь идоша народы множий. и се прокаженъ пристжпи кланенса но гла. гл аще хощеши може ши ма ичистити, й простеръ ржкж Исъ ко сня й гла. хошя йчистиса, й абын мчисти са Ш проказъї, ѝ рё нмоу Исъ, вижъ николи же повъжъ. нъ шелъ покажиса старъйши нѣ жърьчскоймоу. ѝ принеси дарът иже по вель Мойси вь свытыний имъ. код сж. за не. Пришедъщоу же Исовьї въ Каперънаоумъ при стжпи к немоу сътникъ мола и гла. ги ю трокъ мой лежитъ вь домоу фслабенъ. бъ днь стража. гла нмоу Ист азъ пришедъ и спълж й. Жвъщавъ сътникъ ре нмоу. нъсмь достойнъ да подъ кровъ мой вынидеши. ты кмо реци словомъ и исцълънтъ штрокь мой. ибо азъ члкь нсьмь подъ властиж. имъл подъ собож войны. й рекж семоу иди й йдеть. и дроугомоу прийди и приидетъ. й рабоу монмоу створи се и створитъ. слыї шавь же Исъ дивиса нмоу. и ре граджщи

имъ по немъ. право гла вамъ, ко ни въ Изли толико вфрыї фбрфть. глж бо вамъ Мко многы W въстокъ и западъ, прийджть и въздегжтъ съ Авраа́момъ. и Ісакомь и IX ковомъ, вы пртви нонтмъ, а снове потвиа изъгнани бжджтъ въ тиж кромфшнжй. тоу бждеть плачь й скръжеть зжбомъ. И ре Исъ сътникоу, иди ко же върова, бжди тебь. и испъль штрокъ но въ тъ часъ, и вь ... съръте и здравъ. ко^ч не. за см⁶. д. Пришедъ же Ист вь домь Петровъ. видъ тыщж нго лежеща. фгинт жегома. и прикосна са липѣ на. и стави ж стнь. и въставши слоужеще кму. Позде же бывшю, приве доша к немоу бъсны многы. "згна слово мъ дхъг, и вса неджжныт испели. да сбж детса ренов Исайниъ прркомъ глжщы мъ неджгъ ний приъть. и бользни по несе. оўзравъ же Ись многь народъ. шкрть себе. повелѣ ити на юнъ полъ. и пристж пи кь немоу единь книжникь и ре емоу. оучителю идж по тебѣ. гимо же колиждо идеши. гла немоу Исъ. лиси ызвинъї имж ть, и йтыпа нбоный гиваа, а спь члускы не иматъ где главы подъклонити. и др8 гый же Ü оученикъ нго ре нмоу. гы повели ми прежде ити. погрести оща монго. Исъ же ре кмоу гради по мнв. й стави мрътвый. погрести свой мрътвыца.

Изъ Дечанской псалтыри.

Пойоуй ны гй пойоуи ны всѣко го Швѣта недостоины. сиж ти йтвж како влиѣ грѣйни прино симъ пойоуи на. гй пойоуи.

слва. Честно ксть пррка твоего трыжь ство. нбо цркви гівиль еси. й сь члкы агглы ликоужть. того мо литвами Хе бе ншь. вь мира оу строй животь ншь. да поемь ти аллупа : Многа пръдмноже ниы мойхь грёхь бде. к тебё прибѣгохь прчтаы спсениы трѣ боуж. посети неджгоужщих шка гіньнжа ми дшж. мли спа свое го и ба. подати ми ставлений грѣхомь кже сьдѣгіхь. кдина пръславнані : по. ги помл. н. Трьстам трце бе всего мира. по спѣши и направи срце мое. начжти сь разоумомь и конча ти дёлы блгыи. дховний сий книгы. иже сты дхъ оусти Двдо ви фригнж ихь же и азь покоу шажса проглати. разоумѣж

же свое невѣжьство. припада ж и мла ти са ш тебе помощи призываж. ги Іс Хе оуправи 8мь мой. не ш глани 8стень стжи ти си. нж ш разоумѣ глемыхь веселитиса. и приготовитиса на творению дѣломь. иже 8чж са или гла. да добрими дѣлы ш сиынь на сждищи. десниж тво ж страны причжстникь бждж. ныѣ влко блви. да сь дръзнове ниемь выздыхнжвь ш срца и ж зыкомь вьспож и гла ::

Сла в. пямь Двявь. яд :: Сжди ги фбилашимь ма .: и вызбрани боращимыса сь множ :: Прими фржжие и щить : вьстани вь помощь мнт .: Соўни фржжие и заври прѣ гонащи ми ма : Рьци дши моей спсени е твое немь азь ... Да постидаться и посраматься и щжщей діїх мож : Ла вызврататся выспа и посты датса хотащей мн злагі : Да бять кіко й прахь прёдь лицемь вътроу :: Аггль гнь стжжаж имь. Бжин пжть ихь тма и пльзокь ... Аггль гнь поганъя йхь : Вко без оума скришж мив пагоубж съти свож : Вь соуе поносишж дшж мож ::

Да придеть ему съть жже не свъсть. Й льсть жже скры да шбыметь ж :-И вь съть да выпадеть в на :: Дша же мога да вызрауется и ги :. Й насладиться и спсени нго : Всж кости мож рекжть ги ги кто по добень тебѣ :: Йзбавльж нища из ржкь крышихь его : Ныща и бога W расхыщажщий него :: Вьсташж на ма свётелие неправедни ... Ихь же не въдъахь выпрошахж ма :: И вызанаж мнь злан выз добран :: Й бешждие дійи моей :: Азь же вынега с ни агавие творъ хж ми : Й wблачах са вь врътище : И смереахь постомь дши мож : Млтва могі вь недра моа вьзвратй са :• Тако кь ближнемоў шко кь братоў нашемоў тако оугажахь :: Вко плачь сѣтоуж тако смѣрахса ::• О мит вызвелищжка и сыбращжка 😷 Сьбрашжса на ма рани мо ж и не чоухь :: Развлишжка и не оумалишжка : Мжчишж ма и подражашж ма подра жаниемь ... Скрежеташж на ма зжбы своими :: Ги кыгда оўзриши :: Оустрой дшж мож Ѿ злобывыхъ :: И ѿ львь иночждыж мож ∴ Исповемьса тебе ги вь пркви велицеи :: И вь людехь тащив высхвала та : Да не пораужть ми са враждоўжщей мнъ без правдый :

Ненавидащей мене без оума :: Помызажщей шчима :: Ъко миѣ оубо мирно глахж ∴ И на гиввь льсти помышлвахж : Раширишж на ма оуста свою :-Рышж блго же блго же видысте шчи наши : Видълъ еси ги не пръмльчи : Гй не Фстжии Ф мене : Вьстани ги вы ими сжль мой :: Въ мой гъ на прж мож : Сжди ми по правдѣ моей :: Да не пораўжть ми са вразы мой : И да не рекжть вь срдихь своихь : Блго же блго же дий нашей :: Ни рекжть пожрѣхомь и :: Да постыдаться и посраматся : Раўжіщеся зломь моймь :: Да иблъкжтся вы стоуды и вы срамы :: Велеръчеважие на ма :: Да вызраўжітся и вызвеселяться : Хотащей правдѣ моей ::-Глать вынж да вызвеселится гъ : Хотащей мирь рабоу кго :: Й жзыкь мой пооучится правдь твоен : Весь днь похвалы твож :

Изъ книги поученій Ефрема Сирина

А. Ө. Гильфердинга.

Наказанин прьвое.

А"зь ес"мь Кфремь грышный и неразоу мны. слабы и присно внылы, на по двизание дховно, гла вамь подви гньтеса. холюбнай братий, ий же побъжени бывахж всь си, слабости твоего помысла. хощж вамь сказати вызлюбени страхь великь. и трепе ть діїж можі, иже бы ми вь дівь единь. мнъ нечьстивомоу, и неприлежному. Сѣлѣхь единь на мѣстѣ безьмльвнѣ. тись и высонь и помышльхь вь себь ш жити соуетных печёли. мльвж й смжщение и сльзы, и пооучехься вь себѣ како житие се кіко сѣнь мимо ходить, ыко и конь скоро мимо те четь. и тако и цвъть оутрыни. и гла хь скрьбж и рыдаж. Како течеть въ кь сь и не вѣмь, им же нсмы прива зани слабостиж вещьми и помы

слы неподобными, сиг вы себъ по мышльжщоу ми. и вы незавля вы звигь шчи на нбо. и быхь абие ыко въ Ужасъ. и нападе на ма страхь ве лий. И видъхь фчима срна моего, ба сь славож съджща, и глаше кь лши мое и тако. почто дше пръзръда еси сла вж мож. почто дше мене небснаго и сильнь свъта, и живота вызненави дъла еси. жениха бесьмрьтнаго и чи стаго. Почто дійе вызненавидівла еси блга ніже оўготовахь тебь, почто дше бы мьзжа *) помыслы и дълесы не побными, почто дше не потышиса шорфсти фароужщиса **) вы прише стви моемь, почто дше не имаши свѣщі вь вепль хотащи быти, сє приде женихь. Изыдъте вь срътениі кмоу сь радостия. почто дійе не 8ro това од ваниы достойна бракоу, по что дше не внидеши вь чрьтогь небе сны сты, почто дше вызненавидъ ла ма еси. благаго, избавльшаго жи 4 воть твой Ѿ сьмрьти. азь дше сьмрьти вькоусихь тебе дёлё. да невёстж наре кж та себѣ. а́зь дше себѣ невѣстж сьдѣла х та кіко пры. азы дійе тебе ради чікь бы. хота избавити Ѿ тла. азь дше паче вь сёхь дёль мой, почьтохь животь твой и вызнесохь та. Азъ чрытогь ибнь вго товахь ти. и аггли слоужити предь тобо ж вь чрь то **д**1 ф. азь бготовахь ти нашеств1 е

^{*)} мьзжда вм. ми чоужда.

^{**)} вм. радоужщися.

съ радостиж. ты же дше вызненавидъ жениха. сьшёшаго вь адь тебе ради. вь зненавидъла еси жениха ибснаго, и блгаы его неизреен наы. кто 860 любай паче мене. дажщомоу животь всёмь млрдиемь. Или кто оубо млтивь паче мене. и спсажиомоу всж тварь щедро тами, которы Шпь любить сна паче ме которы Жібь даеть животь ізко же азь тіко ставила ма еси дійе тыща, й вы злюбила еси тоуждам и мрьскам и оу бомхса братие бомзниж великож и по разоумѣвь фчима глы страшных. и дшевиж немощи велми оуботіхса. ѝ б'жа сохься и ищезохь \overline{w} страха и \overline{w} стоуда великаго. и помы шльж стоудь понош⁶ ний. И глахь придъте горы покрымте ма **жааннаго и гръшнаго и нечьстиваго.** и вы знесь гла мой и плакахьса. и преклонь главж мож долоу стыдаса. и плакавса тако самь себѣ рѣхь. Почто азь ис чрѣва мтре мож родихса. да гнѣваж га. стааго ѝ блгааго и млрдааго. извръжень быхь йс чртва зачжтиемь. ѝ вынт выспитаний тълесное створихь. ѝ Ѿврьжень бы нбсны* блгати. Обаче плачжся и припадохь и по млихса сь рыданиемь. и немощих срца мое́го вызпихь. плачемь. глахь тако. 8слыщи вяко плачь мой. ѝ прими глы мо лебный. жже приносить грышны стыда дльготрые мітиве и щедры, не створи по всёмь дёломь моймь, ни помёни прогнѣваний моето, ѝже нечьствовахъ прогнивахь ржкж твож. И абие дароуи

ми врёма мало. да шбржщж покашни влко. трыпить бо блготь твогі. множі цеж юность мож. Й многаті безакониті могі на старость да стрыпить млрдие твое. Шметание. прогнёвание. бечъ

- стие. азь самь дльготрып вливе. сьвёмь клжтвой твоей, ей же са кла гла. (жи)ва азь гла не хощж сь мрьти грѣшникоу, и нечьстивоу. нж паче сптиса емоу ш всё грёхь. ыже сыдылаль есть. О прычисте клальса еси щедротами. не хота сьмрьти грѣшникоу. 8щедри грѣ шника заклинажіша та вліко ш цъсти. оущедри прости. не помъ ноуй безочьствие клжтвы моеж. сведы сріда члвкай самь веси. которыж бользни дійи дрьзнжхь предь тобож рещи си. Вижь Хё исто чникь сльзь. скроушение срца. и ры данига. да не придеть ны повель ние страшное, и вызметь мене сжща готова*) стыдащаса: нь па че да блготь твога дароуеть ми врема мало. кагатиса сь тыца ниемь, можеть бо блготь тво ы много мярде. призрѣти на грешника плачжщаса. всеко и дши. приходаща вь покага ние. Ж всѣкого безавонин еже сь

 дътахъ. Услыши блгы сты гла и ве пль рыданий моего, иже на дль готрыпить ко блгы и створь пло

^{*) =} не готова.

дь добрь показниемь и помфиж всегла. Ако влечеть ма на жи знь да спсень бждж, егда же помъ нж днь ть и чв. вь нь же бѣ быль стра хо ть, вь незагля божся и плачж са съ възыханиемь, и по малъ па кы забждж вса вькоупъ. мление и сльзы и страхь. и врема данное ми шедротами. чесо ради оубо прихо дать ми си. тжготы и небрѣжение и забжиж. И бжиж вь незаапж бестоу день ѝ безьстрашень. не смфрень. гнѣвливь. ѝ не имѣж прѣдь шчима ни страха. ни сжда хотащаго быти еда не праведень гъ. да не бжде ть. аще хощеть Ждати ми по дъ ломь моимь, вам са між бголю бии. млитеса за ма кь боу, сего ради повъдахь быв шага ми. га ко да вьзможете получити ми лость бжиж, сь вами аще хощете можеть помощи грѣшникоу.

— Ѿпоустити безакониы и грѣхы.
 к тебѣ припажщимь. ибо самь е си скровище млтынь твоихь. мое моу маломоу житию извѣсть да ровати. и шбогати*) ищжщимь пока ыние сь всѣцѣмь смѣрениемь срца.
 Тѣм же влко сты млим ти са. бечисль номоу твоемоу члколюбию вси члвца. подажь намь покаынию врѣма. и шпоущение грѣховь. ыко да порабо таем ти чистомь срцемь. вса дни

^{*)} обратити.

живота нійего. да спобимса вгоди вше тебь, дѣлесы блгыми доити. вѣчны твой покой, йже оўготоваль е́си всѣмь стым си, по вса роды вго жышимь ти, млтвами влчцж нійж й присно двы Мариж, и всѣ стхь твой хь кіко побае́ть ти, наказанию слов. в. Слава тебѣ бе слава тебѣ, й па кы рекж слава тебѣ, хвалимы прѣвызносимы в вѣкы, хвалити дльжни е́смы вызлюбени ба вы́нж, спобившаго на Хвомь мртомь, и збавившимса врѣменнаго й тли маго житикі, хощж же послоужити словеси.

- ими же блоть просвыти мой сьмы сль. глати же хощж не мждрыми словесы. азь бо члкь есмь гржбыи грѣшень. землѣ и пепель. и хоу жей всёхь. нь и наче мждростиж глемь, не въмь бо есть оўдобно паче же неимащимь мира сего философия. тѣм же побаеть наро чи*) слово подагати. по блаженом8 аплоу. аще ре не све гласу силы. и бждж глащомоу варварь. и гла й кь мнь акы варварь. може дхо вно слово добрѣ диващихса вѣрож. без граматичьскы рыторим прыти **). Блень вы подажи всёмы, и просве шаж когожо на ползж. ыко паче мож въры паче исть. недооўмъж нь пишеть врема мльчати. ѝ вре

^{*) =} нарочито.

^{**) =} безъ граматиким и риториким пръпръти.

- ма глати. кый оўбо Швѣть принесе мь. вь днь сждны не помогше. е́ли ко мощно бѣше. мжчими Ш йскоу шенині. паче вь врѣма се. тако ж^де и страж^джщимь. зломь оўчени німь: й безакон номь свѣтомь ибо крывопийца лывь. и́стинныі
- врагь пръльщаж не пръстаж. не блюджшихса зѣло, не пльти члвчь скът сифсти, колико бо съвфсте въ злюбени, по фшестви земны вешей пакы невещестьвными стрыми по прань. колико по фбѣщани брате. твой Остжиникь сылыла, и того об браза странны створи. тѣм же подба еть не оукланътиса. нь брать братоу да помогаеть. ѝ тыще створи та ди навола съти. Мы же ремь по аплоу. не кіко доволни кісмы и себѣ помы слити что, нь довольство бжий ыжо оудовли работати немоу. не достой номь сжщемь, вамь же дасть бы прі е́мпимь слово, ыко блазѣй земи сьврышение многоплодовито, вызда ти праведны плодь Хоу боу спсоу на шемоу. ыко томоу слава в вкы ами:

Наказаний. словш. гі.

Й ш врѣмени не прѣнемагай, и вь твое похотѣние, выложить врагь шбра зь безь врѣмене, ыко да не трыпа брать гладнаго похотѣниы бѣ

жить пырище, ты же вызлюбене ыко кь боу тышжса бгодити трый айлоу глащоу, аще можеши свобо дь быти. паче пообает ти. вызри ж° на прывыж роды. и вижь кіко вси стий. дльготрыпыний ради и лю бве. оулоучишж обътований и ты трыпи. 8т шимса оубо сами по вса дни. ізко да наследницы Обращемса емоу вь пртвии ной в мь. Не прывъе ли патринір хь Инжо вь • र л в Рахилиж ради. Лаваноч Соурѣниноу, вы нощи мразы, и вы лни зной дневны, такоже Исси Фь прѣкрасный. не лѣть ли не до волно работа вь земи тоужей. ыко же пишеть. бъ Имсифь лъ . д і па сы своей. Й пакы бъ Имсифь лё . л. егда ста прв Фара шномь, такоже й Мойси Уголни — кь гнь ·м. лё сы вьселиса вь зема Малимыскж и снове Излви ж. лф вынилж вы зема Обътований такоже и Даниль оугодникь сь трыми шро кы прттрытыж скрыбы. и поношениена земи чюжей, тъм же и ти спени быв ше. мы же ни мала не пострадавыше не можемь трыпьти. невърствий ради. трыпание оудалантся ш нас. сеи бо пе чали самьса иси вь даль. ыко вь пленении иде. дажь себв инодоушин и моужайся ыко вѣрнь.

скаданіє ифа втф.

апа. ѝ еванглиста. (о) вторъмь пришестви Хвъ ыко хощеть прити на земла. Ги блви шче. П° вызнесени га нашего Йс Ха. азъ вышелш8 ми на горж Фаворскж. на неи же показа на мь ть. прчтоё свок бжтво. не могжщии мь намь вьзирати, падохомь ниць на зе мли, и вышедшоу ми на мъсто то, зръхь ш чима своима на нбо. и ржит свои выздывь мо лежса боу, и режь ги споби ма раба твонго быти. и вслыши гла мой й навчи ма ш пришестви тво німъ. ніга хощеши прити на земла. что хощеть бы ти. снце и л8на и звѣзды. нсгда хощеть прити на земла. что хотать бы времена та. веде бо тако послушаним мене раба твонго. й створи $x_b \cdot \overline{z} \cdot д$ ни мласа. и посемь высхыти ма wбл кь свътель. и постави ма връху горы пръд лицемь нбнымь. слышахь глсь глшь ми вьзри рабе гнь. И.Ф. и вьзртвь и видта нбо **Шврьсто.** йсхож^даще из 8тре нбсь, вын ароматна и блгожхание видънии свътлости мног . . зѣло, паче слипа свѣтлѣк, й пакы слыша гла глщь ми вызри праведны Й ша. вызравь шчи ма свойма, и видъхь книгы лежжщж равь ны тако сь мирь. тыльща йхь. а долгота ихь. к

го же 8мь члвку не смыслить, имжща з пе чати. й ръхь ги 8слыши гла раба твойго и Ѿ крый ми что ёсть писано вь книгахъ тё й слышахь гла глиь ми. слышый праведны й Йша. сиж книгы жже видиши тоу сжть писана ізже и носи и на земли, й вь безднахь й всекои вещи члечстей, и рехь кога хота ть быти ти. и что хотать принести време на та. й слышахь гла глив ми слыши праве - дны Йwa. хощеть быти времена та. шбилий мн° го пшениж, и вина, ыже нь было и не имать по томъ. дондеже приджть времена та. тога кла сь пшеницж родить. и матица лознаю родить. тиса ща грозновь. й грезно поустить сь мару вина. й придоущей льто. не фбращеть палицы всеж земла, ни съ къбель пшеницж, ни с мѣ ру вина. й пакы рехь азь Йша. гй а потомь чт хошеши створити, й слышахь гла глшь ми. слыши праведный Йwa. тыгда гавитса анти хрть. шлжченый вь тиж кром вшнам. й пакъи ръхъ ги Жкрый ми како ёсть. слыша хь гла глщь ми. слышый праведный Йша. власы главы ёго йстри ізко й стрёлы. йко лесное ыко й дныница высходащим на завтрим. а дроугой мко мкдница. Вста емоу како лакь. зоуби нмоу пади. прысти **кмоу** тако сърпи. стопа ногоу жто тако · В · ю пали. а на лицы его пишетса антихри. до нбсь вызнесется. й до ада сходить. тво ра льжам привиденим. й тогда сътворж нбо, мъдъно, да ни росы поустить на зе млю. ни вътри вызвъжть. на лице всеж зе мла. й скрыю облакы вы прайсподни зе мли. й пакый ръхъ ги колико лё хощеши ство

рити на лицы всеж земла й слышахъ гла глиь ми слыши праведный Йwa · г. лъ бять времена та. й створа т. ле. ыко т. ми. а • г • мил. ыко • г • н е . а • г • н е . ако • г • дни. а · г· ча. ніко · г· чрыты. й ре прркы Діды. пръстоль но на земли повръже. Умалиль кси дни й врѣмена ко. шблинль кси. ст8 '— домь, й тог^да посла. Йлию й **І**Ёноха, на ѿбли чениє ёго. ыко льжа соуща, й прыльстника, то та боинть із. на жрытывницівхь, ізко же ре пр рокь Лівдь, тога вызложить на шлтарь твой телець. й пакы ръхь ги й потомь что хощеши створити. й слытахь гла гли ми. слыши пра велный Йша, тогда скончантся, встка вешь члвчска, й не бждеть члвка живжшаго по всей земли. й пакы рѣ ги. а потомь что хощеши створити, й слышахь гла глш ми, слышы праведный Йша тогта пошлоу Б. англа. й вы страбита вь рога швнь. лежжща на шблаць. йзыджть йзноутрь удоу нось. й выстржби та Михаиль й Гавриль. вь рога та. ійко же прв жте ре прро Двдь. гла тржбы рожаны 8слы шжть Ж конпж вьселеный. й Ж гла того по трасетса всв земль, како же исть рено, прв же подь гямь птичемь, всёка тварь выста неть. й тогда выскрснеть всека плыты члёчьска. Ж конець до конца вседеных. й пакы рёхь ти 8мерший W Адама ·до того дне. й живжщай вь адъ й въка wного. a дроузий близь кончины. **Умерша.** коупль ли вьскрноуть. й слышахь гла глщь ми. слыший пра ведный Иwa. всь вещь члвчьска вь · л въскрнжть. й пакы р хь

мжжскый поль й женскы. Уме рший й Уний. а дроузий млади й вьскрнжть. й слышахь гла гла щь ми. слыший праведний Йша гако бо чьла нв лоучьщи дроу га дроугы. но сать вьскоупе

 по кдинѣмь ѿбразомь. тако же й выскр̂ние боудеть. тоу бо на плавости и чьрности. ни му рина ни различиа лицоу, нж вси кдинамь о бразомь станжть. й вси ёдинёмь вызрастомь. й выпрошний боудоуть, всёка плъть члвчь ска. ыко же ре пръже выскрник. ни женать са ни посагажть. нж соуть шко англи бии. й пакъй рехь ги. а вь врема то познати ли дроугь дроуга. йли брать брата. йли Ѿць чж до свок. йли мтери. йли есть познати нившнек житик. йли дьмь. йли двьръг. йли виноград. й слышахь гла гли ми. слыши праведны Йwa. ыко же ре праведный Дбдь. помыжхь перть есмь члвкъ. а трава днь его. ыко пвъть сильный, тако й цвъть, како дхь пройдеть вь немь. й нь боудеть й нь по знанть к томоу мъста свонго. й вы зврататса вь земла свож, вь ть лнь. й пакы рахь ги. а потомь что хощеши створити, й слышахь гла глш ми слы ши праведный Йша. тогда пошлю а нглы на ліце всеж земла. й вь славъ чтно й чтный стый крь сть, й сшеных книгы, вызнесоуть са на фблацфхь, вьси англи мой й поклонат са честномоу кртоу. на нем же ржцѣ свой прострох. й встка пльть члёчска, ыко

- же рече апль Павель. коупно высхытимся на шблацёхь. вы срётеник гне. й тыгда й зыдоуть вси лукавий.
- йже вь безна йже на земли, йде же къжо ихь на лици всеж земла. и прилѣпилиса кнази своюм антихри вызнесется на облацьхь прыдъ ма. й пакый рёхь ги а помь что хощеши створити. й слышахь гла гли ми. слыший праведный Йша тога пошлю англы мож. на лице всеж земла й згорить всв земль. й згорить. м.ще. саже нь. й. е. сьть. й згорать горы великых й ни зь паджть, й скроушажтся й бжджть кой пра хь. й згорить всеко древо, ш конець вселеныя. й згорить всекь скотъ. й всекь гадъ пльзаи по земли. й всё прёсмъкажщиса по земли й всека птица паращи перната. й по томь не бждеть движжщиса по земли ничто же. нж почикть все недвижимо. й пакый рехь ги. а по томь что хощеши створити. слышахь гла гли ми. слыши праведный Йша. тогда Шпеча тажт са і страны высточных. йзыджть д. вътрий. велиций й вызвъжть на лице всеж вселеный, й развежть всеки скврыни, й в съкь прахь Ж земла. й бждеть кіко й сніть. и бѣ скврыны. ни горы ни хльма ни камению. нж бждеть лице земльное Ѿ выстока слица до запа да. йко трапеза бѣла. й разгоритса земное, й вызыпинть земль, кы мнь гла щи двож ёсмь прв тобож ги. й нъ грвха на мнѣ. ізко же рече прркь Дідь. Окропиши ма **шсофомь.** шчищжса й 8мънеши ма паче снѣ га 8быласа, пакый рече прро Двдь, вська дь

брѣ наплынитьса. горы й хльми смѣратса й ш того спсенин бжин, й пакы рыхь ги а по то мь что хошеть быти, й слышахъ глась глш ми слыши праведный Имане, тогда шчистится - вська земль W грьха. испльнится земль блг жханий понеже хошж снити на на. тогда сните ть с нбсь великый честны коть, сь тисаща ми англь идоуще пръди. и вь слъдь его на ко же пръже рече ръхь. тога вавится знамени в сна члвчскаго с нбсь й сь славою й сь силою многою. тогда Узрить неправедни делате ле. сь слоугами свойми. й выскрегьчють вель ми зоубы. и вси нечти демони. имоутса бѣ гоу й тогда невидимою силою. дръжими б8 доуть, й немощи имоуть бѣжати. й выскре гчоуть зоубы свойми глие. антихристоу. где ёсть сила твой сотоно. какь ны прёльсти. да шпадохомь славы биж. юже имъхомь ш него. й се градеть сждити намь й всекой вещи члбчской, да й луть намь, й пошлет ны вь ть мж кромфшижьй. й пакы рёхь ги а потомь что хощеши створити. й слышахь гла глщь ми. слыши праведный Йwa. тогда пошлю ань Глы мой Ш нбсь й вызыпноть гласомь велико мь. слыши земль й крышса глеть гь. к те бѣ нисхож, й 8слышать гла англа того Ѿ конець до конца вселеных, й тогда подвигнж тса вса силы англекыя. Ж конець нбсь до конець, й двигнжться вси чини англьстий й **ѿ** архангль многошчитыхь. й бждеть гово рь великь. вой нбныхь. й подвигнжтса • запонь нбсныхь. и бждеть страхь великь й Ужась. вь всёхь англёхь. тогда раздержть см нбса. Ж вьстока слица й до запада, й сни

джть на земла множьство англь бес числа испльнится лице земной, вой носныхь, то гла раздератся скровища носнаю, й снесеть са честной канбило, й все блгожханий, й вышний Крэмь, юко невъстж оукрашенж снесжть, й вси пръд множ пойджть, тмы тмами, англь архигль, пожще с. с. с. кси.

ть савашть. йспльнь нбо й земла славы твож. тог^да сни джть сь силож й сь славоьж. мног^о ж. й тог^да поклонат ми са. всѣ ко лѣна нбсна й земнаю й вь прѣйспо

дий. й тогда. Сстанеть но тыше. й сниджть вы си на земла. йже на кръ. й кже на земли всъка вещь члвчска, й вськь дхь джкавый сь анти христомь станжть нази. й шбрѣменени прѣд множ. й пакы рехь ги. да что хотать быти носа ніко ндина. останжть слице й лоуна й звъзды. тогда слышахь гла гли ми. вьзри праведны Йwа̂. й вызрѣвь й видѣхь. а́гнець ∙і рогы йма ша. й рё ми кгда повела снести книгы. гаже ви диши положать книгы прѣд множ. й река кто разгнеть книгы сиж. й рекжт ми все множь ство англь мойхь, да выдадатся книгы сиж агньцоу семоу. й повела агньцоу да разгнё книгы. кгда разгнетса . а печать спаджть звѣз^ды. Ѿ конець до конца вселеныж. кгда Ѿ врыжтся ів печать скрынтся лоуна й к то моу не бждеть ж. кгда шврызжтса т печат затворится свёть слічный, й к томоу не бждеть кго. кгда шврыжтса д. печати. расыплются нбса и бждеть айрь Шпоуще нь. гіко же ре апль Павель. дела ржкоу твоє ю сять нбса, та погыбнять, ты же пребыва

нши в вкы. нгла Шврыжтса е печати. ра злеретса земль. и Шкрыжтса соудища нгла Шврыжтса соудища нгла Шврыжтса е печати. йсакнеть иж чина морскай. нгда Шврызетса е е печати. Шкрынтса йдь. й рьхь ги котории прывь не выпрошени бжджть. й придти хотать сждь. й слышахь гла глщ ми. дси нечисти сь йнтихристомь. й тогла повелю имъ йти вь тмж кромвшнана. йде же скрежеть зж

- бомь. кіко же прѣже рѣхь. сняь првині йзгнани бжджть. вь ть мж кромѣшнања. й пакът рѣхь ги где есть тма кромѣшнага. и конмь мѣстѣ Ё. й слышахь гла гла щь ми. слыши праведны Йша. елма же може те моуже живий. Л. лб. й дойдеть дна. йде же ксть тма кромѣшнаю. юко же рече пррокъ Лвіь. пожреть ні земль. й покрыйваль ніж. й пакый рёхь ги, которий жзыкь хощеть вь прошень быти. й слышахь гла гли ми. слы шый праведны Йwa. выпрошений боудоу ть. Ж Адама жзыци. Шни Іслини йже в вро въроващи вь звъзды й вь слице. й вь лочии. й воды йже вь креси. стоую въроу скврь ниша. й не въроваши въ стих тройци. М па й сна й стго дха. тогда пошлю вь адь. ыко же ре прр Двдь. вызвратат са грешницы вь аль, й вси забыважще ба. й пакы рече. ыко же швча вь адъ положени сжть смь рть пасеть ні. й пакый рёхь ги. по томь что хощеши створити. й слышахь глась гліць ми. слыши праведны Йша. тогда вь прошений бжджть родь Евреискый. йже нако злодені на древе пригвозишж. й па

кы выпросивь рёхь. да вь котороу моукоу **Ж**гнаний боудоуть. како ти тебф тако сьтвориша. й слышахь гла гли ми. слы ший праведный Йwa. ти послани бжджть вь прѣйсподнѣю. юко же рече пророкь. вызваща й не 8слыша йхь. къ гоу и не спе ихь. и пакын апль Павель рече. безаконь ни сьтвориша. и безаконно осоужени бжджть. й пакый рёхь ги. а принмше честное крщение. й пакы выпрошени боудоуть. й слышахь гла глщ ми. слы — ши праведны Йwa. тога выпрошени боуать родь кртининскы. принмше крщенин что. тога повельникмь моимь. придж англи избе ржть праведникы Ѿ грѣшникь. й станжть вси пра велницы ш десижь мене, й просвътатся ыко й слице, како же видиши звѣзды, ибсныка всѣ кди нде соуть. нж свъть равень не имать, но сать вь нихь ціви світлы, ціви темний, тако же й вь праведницьхь. й вь грышницьхь. праведь ницы просвътатся ыко и свътилницы. а гръ шницы помрачжтся. й пакый рёхь ги, вси ли христигане вь кдинж мжкж пойджть. цри й па трикірси. й ейпи й кнази. бати й 8бози. й оуслы шахь гла глщ ми. слыши праведны Й ша. ніко же рече прро Двдь. трыпьник убогыхь не погыб неть до конца. а йже е патриырску й е прих. й ш кназехь и ш п°пѣхь, творащихь злага вси погнани боудоуть вь тмж. тако скоть. й вьспла чьтьса. і жо младенцы й разділатся грішни цы на мжкы. Шви вь Шгньнжый рекж. Швий вь чрывь не всыпажщий, швий вы х. всты кла дазе. на ты мжкы разаблатса грешницы й рахь ги праведницы где са хотать Удворити.

слышахь глась гліц ми. слыши праведный Йша. Жкрыктса рай. й бждеть всв земль ракмь. й бпразнатса скровища носнаю й сни деть все блгобханик. й бжджть праведницы на лицы всей земла сь англы коупно ыко же рече дхь стый прркомь Двдомь. праведни ци наслёдать земла. и выслатса на ны. и па кы рёхь ги. колико ксть число англь. й рода члвчска. вси ли равни сжть. й слышахь гла гліц ми. слыши праведный Йша. кдино ксть число англь. толико ксть рода члвча. ыко же рече прро Двдь. постави пръдёль члвъ комь. по числоу англь бий.

и ръхь ги а по томь что хощеши створити. како хощеть быти мирь швь. Шкрый ми всв. й слышахь гла гли ми. слыши праведны Йшане. тогта не бждеть бо лѣзний, ни вьздыханию, нѣ пама w зль. нъ браненавидьнига. нъ непра вды, на грыдыний, на печали жите йскож. нъ бользний родителемь. й чждѣхь свойхь. нѣ любве. w зла ть ни о сребрь. на помышлений непринізнина. нѣ динівола. нѣ годище мь. ни врѣме^нмь числа. нь всегда днъ. не. и вси вь кдино стадо бжджть. ыко же прѣжае ре нинк швцж имамь каже не соу ть \widetilde{w} двора сего. и то ми подобанть привести. й слышить гла мой. й бж леть каино стадо. й кдино пастырь. слышахь гла гліц ми. Уже все слыша ль неси праведный Йwa. си пръдажь върнымь члвкомь. а невърнымь да не расиплеши бисера монго прѣ свини

ми. да не соратившесь попержть но гами своими. и по томь же снесе ма. Солакъ и постави ма на горъ Фа ворстъи. Оджень же есть домь йже дь ржить книгы сиж. Ейко рече. Любай ма й словеса могі любить. Гоу нашемоу Йсоу Хоу. Слва й чьсть й покланьние сий и стоу й стомоу дхоу й ніть й при:

УКАЗАТЕЛИ.

І. УКАЗАТЕЛЬ ПРЕДМЕТНЫЙ. *)

Апостольскія дѣянія и посланія: книга чтеній изъ нихъ: — Мануйловская XIII в.: 47, 199—201, 321—323, — Охридская XII в.: 75, 269—300, 306—311, 316—317, 326—327, — Слѣпченская XII в.: 101, 301—330. — Синодальная Русскаго письма 1220 г. 328—330.

Болонская псалтырь: 40, 126, 202—206, 241—243, 353—380. Бычкова А. Ө. рукописи:— часть Супрасльской рукописи. 36, 225—240, — Сказаніе Іоанна Богослова о второмъ пришествін Христовь: 185, 406—416.

Вязи буквъ въ ПГ. 68.

Гадальныя приписки къ псалмамъ въ ДП. 144.

^{*)} Въ этомъ Указателъ и въ слъдующихъ за нимъ сокращенно приведены ссылки на памятники въ такомъ видъ: БП = Болонская псалтырь, ЛП = Лечанская исалтырь, $\Pi \mathbf{Y} = \Pi$ ечанское четвероевангеліе, $\Gamma = \mathbf{C}$ лова Григорія Назіанзина XI в., Е=Евгеніевская псалтырь XI в., ЕЛ=Евангельскіе листы XIII в., ЕС= Ефрема Сирина поученія, ЕУ = Евангельскіе листы Ундольскаго XII - XIII в., ЖУ=Журавинской уставъ, ЗТ=Зографскій трифологій, ЗЧ=Зографское четвероевангеліе, И=Изборникъ 1073 г., ЛГ=Листокъ минейный Григоровича, МА ■Мануиловская книга апостольскихъ чтеній, МЛ=Македонскій листокъ, НЛ= Новгородскіе евангельскіе листы, НП-Норовскій псалтырь, НС-Норовскіе листы стихираря, О=Остромирово евангеліе, ОА=Охридская книга апостольскихъ чтеній, $\Pi\Gamma = \Pi$ аремейникъ Григоровича, $\Pi E = \Pi$ ражскіе евангельскіе листы, ПЛ=Паремейникъ Лобкова, ПП=Погодинская псалтырь, ПС = Парижскій стижарарь, CA=Сленченская книга апостольских чтеній, CK=Саввина книга, СП = Слуцкая псалтырь, СР = Супрасльская рукопись, СС = Савастьяновскій сборникъ, СЧ=Стаматовское четвероевангеліе, ТГ=Тріодь Григоровича, УЛ= Евангельскіе листы Ундольскаго XI в., XЛ=Хиландарскіе листы поученій Кирилла Іерусалимскаго, ХЧ=Хиландарское четвероевангеліе.

Гильфердинга А. Ө. рукописи: Евангельскіе листы, Ефрема Сирина Поученія, Дечанскія рукописи псалтыри и Четвероевангелія.

Глаголическія письмена въ БП. 49, 152, въ ОА. 75, 153, 272—273. Григорія Назіанзина XIII словъ въ Русскомъ спискѣ XI в. 181—183.

Григоровича В. И. рукописи: Минея, Минейный листокъ, Охридская книга Апостольскихъ чтеній, Паремейникъ, часть Слъпченской книги Апостольскихъ чтеній, Тріодь, Хиландарскіе листки поученій Кирилла Іерусалимскаго.

Дечанскія рукописи А. О. Гильфердинга:—Псалтырь, Четвероевангеліе. Евангеліе: книга чтеній изъ четырехъ евангелистовъ: — Саввина книга

XI в. 5, 1—154, 166—173, — Новгородскіе листы XI в. 2, 25, 166—173, — Листки Ундольскаго XI в. 3, 43, 194—196, — Листы Болгарскіе XIII в.: 45, 197—198, — Пражскіе листы XIII в.: 73, 223—224, — Туровскіе листы Русскаго письма XI в. 168—172, — Остромирово евангеліе: 176—179, 166—173, — Глаголическое Ватиканское: 28—29, 30—31, 32, 114—115, 124—125, 147, 149—150, 151, 152, 153, 166—173, 194—196. См. Четвероевангеліе.

Епифанія Кипрскаго слово о погребенін тёлесе г. н. Інсуса Христа въ СР. 30.

Ефрема Сприна книга поученій въ спискъ XIII—XIV в. 146, 398—405. Жеравинскій уставъ: 70, 214—220.

Житія: — сс. Василія и Капитона, СР. 27, — Григорія папи СР. 28, — с. Евфросиніи. СС. 71, — с. Исакія Далматскаго. СР. 28, — с. Іоанна молчаливаго. СР. 29, — Іоанна и Симеона юродиваго. СС. 71, — Іоанна постника. СС. 71, — Навла препростаго. СР. 28, — Симеона юродиваго. СС. 220—222, —с. Өеодоры. СС. 71. См. Сказанія. Заклинаніе отъ ужаленія змён въ НП. 60.

Записи въ книгахъ: въ БП. 49, 127—128, 222, — въ ОА. 75, — въ ТГ. 117, — въ ЗТ. 120, — въ ХЧ. 124, — въ ПЕ. 223—224,

въ ПЛ. 224, - въ ХЧ. 350.

Зографскія рукописи: Трифологій, Четвероевангеліе.

Изборникъ 1073 г. 179—181.

Іоанна Богослова Сказаніе о второмъ пришествіи Христовѣ: апокрифъ, Бычковская рукопись XIV в. 185, 406—416.

Іоанна Златоустаго слова: въ СР. 29—31, изъ нихъ слово отъ сказанія евангельскаго на утріе по пятцѣ: 174—181, — въ СС. 71.

Іоанно-екзарховское предисловіе въ спискѣ XI в. 3, 39, 192—194. Календарныя замѣтки: — СК. 9—14, СР. 27—29, УЛ. 43, 195—196,

- MГ. 62, - ЛГ. 65, - HC. 66, - CC. 71-72, - ОА. 76-95,

— СА. 101—112, — ЗТ. 121, — ДЧ. 137—140. См. ниже особо Календарный указатель.

Кирилла Іерусалимскаго поученія огласительныя въсп. XI в. 2, 37, 177—191, — Синодальной рукописи Русскаго письма XII в. 187—191.

Константина философа и брата его Меоодія Память и Похвала въ СС. 71, — Служба имъ въ МГ. 62, — воспоминаніе о немъ въ канон'є отцемъ въ ТГ. 117.

Крюки пфвческие въ ЗТ. 346.

Лабиринты въ НП. 60.

Лобкова Паремейникъ 70, 218-219, 224.

Македонскій листокъ Іоанно-екзарховскаго предисловія: 3, 39. 192—194.

Менодій, брать Константина философа: 62, 71, 117, — служба ему: 211—212.

Минея служебная: рукопись Григоровича XII—XIII в. 62, 211—212 — Минейный листокъ его же XIII в. 65, 213—214.

Новгородскіе листы Евангельских чтеній: 2, 25, 166-173.

Норова А. С. рукописи: Псалтырь, листы изъ Стихираря.

Откровеніе Авраама, апокрифическая книга, въ СС. 71.

Паремейникъ: — рукопись Григоровича XII—XIII в.: 68, 216—218, 261—268, рукопись Лобкова XIII—XIV в. 70, 218—219, 224. Парижскій стихирарь: 68, 215—216.

Пахомія главы въ СС. 71.

Петръ св. Болгарскій: служба ему въ ЗТ. 121.

Погодинская псалтырь: 52, 203-206, 207-210, 241, 244-260.

Пражскіе листы Евангельскихъ чтеній: 73, 223-224.

Порфирія (Успенскаго) еп. рукописи и свёдёнія о нихъ: Зографскій трифологій, Зографское четвероевангеліе, Хиландарское четвероевангеліе.

Псалтырь: — Болонскій списокъ XII в.: 40, 126, 202—206, 241—243, 353—380, — Дечанскій XIV в. 143, 394—397, — Норовскій XIII в.: 60, 211, — Погодинскій XII в.: 52, 203—206, 207—210, 241, 244—260, — Слуцкій XI в.: 3, 21, 155—165; — списки Русскаго письма XI в.: — Имп. публ. библіотеки. 155, 162—163, 165, — Евгеніевскій 183—184, Чудовскій 172—175.

Саввина книга: 5, 1-154, 166-173.

Сборники житій и поученій: — Супрасльская рукопись XI в. 2, 27,174 — 186, 225—240; — Севастьяновскій XIV в. 71, 220—222.

Сказанія о мученіяхъ сс. Александра, Анина, Артемія, Василиска, До-

метія, Иринея, Іоны и Варахисія, Конона, Кондрата, Павла и Уліаны, Піона пресвитера, Савина, Терентія, Африкана и Помпія, Трофима и Евкарпіона, Өаласія, Өеодора, Константина, Калиста и Васоя въ СР. 27—31, с. Уліаніи въ СС. 71, Извлеченіе изъ Сказанія о мученіи св. Кондрата по СР. и по Русскому списку ХІ в.: 182—186, — изъ СР. о мученіи св. Иринея: 225—227, — о мученіи сс. Іоны и Варахисія: 228—240.

Слова: Григорія Назіанзина: 181, Епифаніи Кипрскаго: 30, Іоанна Златоустаго: 29—31, 71, 174—181, Фотія патріарка: 29; — о св. Герасимі и о жені обрітшейся съ сыномь въ СС. 71.

Службы: сс. Власію, вм. Георгію, Іереміи, Іоанну Крестителю, Кириллу Словенскому и Менодію, въ МГ. 62.

Слуцкая псалтырь: 3, 21, 155-165.

Слепченскій апостоль: 101, 301-330.

Стаматовское четвероевангеліе: 48, 201-202.

Стихирарь: Норовскіе листы XII—XIII в.: 66, 214—215, — Парижскій: 67, 215—216.

Стихиры: св. Евдокіи, с. Іакову Зеведеову, с. Конону вертоградарю, с. Мартиніану, с. Өеодору Сикеоту: въ МГ. 62; на успеніе пресв. Богородицы въ ЛГ, 213—214; нов. лёту въ ПС. 215.

Супраслыская рукопись XI в.: 2, 27, 174—186, 225—240.

Трифологій: Зографская рукопись XII—XIII в. 120, 344—347.

Тріодь: рукопись Григоровича XII—XIII в. 117, 331—343.

Туровскіе листы евангелія, Русскаго письма XI в. 168—172.

Ундольскаго В. М. рукописи: Евангельскія листы XI в., Евангельскія листы XII—XIII в.

Уставъ церковный: Жеравинская рукопись XIII в. 70, 214—220.

Фотія патріарха Слово на вербницу въ СР. 29.

Хиландарскія рукописи: Поученія Кирилла Іерусалимскаго, Четвероевангеліе.

Четвероевангеліе: Дечанскій списокъ XIII—XIV в. 137, 384—393, — Зографскій: 123, 348—349. — Ундольскаго XII—XIII в.: 135, 381, 383. — Стаматовскій: 48, 201—202, — Хиландарскій: 124, 350—351.

Часы вел. пятка въ ТГ. 331.

II. УКАЗАТЕЛЬ МЪСТЪ СВ. ПИСАНІЯ.*)

```
Me. I: 1-25: -112 of. =0. 246.
 Быт: І: 1-13: - 216, 353.
      -: 24-31: - 217.
                                             II: 1-2: -117 = 0.251.
      II: 1-3: - 218.
                                             -: 13-23: -119 = 0.252 \text{ of.}
      -: 4-19: -262.
                                            III: 1-6: -121 = 0. 244.
      -: 20-25, III: 1-20: - 265.
                                            IV: 1-11: -124 of. =0. 261.
    VIII: 4-6: - 219.
                                            -: 12-17: -125 \text{ od.} = 0.262.
                                            -: 18-23: -10 = 0.60.
                                            -: 25: -101 \text{ of.}, \text{ ctp. } 384. = 0.
Исх. XV: 1-20: - 244.
                                                                      211 об.
                                             V: 1-12: -101 \text{ od.} = 0.211 \text{ od.}
Второз: ХХХІІ: 1-43: - 246.
                                            -: 1-48: - ctp. 384-387=0.211
                                                      об., 212 об., 228 об., 58.
1 Цр. II: 1—10: — 250.
                                            -: 42-48: -8 = 0.58.
  He: I: 1-6: -207, 211, 353.
                                            VI: 1-13: -49 \text{ od.} = 0.122.
      II: 1-12: -208, 355.
                                            VI: 1-13: crp. 201 = 0. 122.
     IX: 1-34: -357.
                                            -: 1-34: - crp. 337-390=0.122,
XX XIV: 1-34: - 395.
                                                                       61 об.
      L: 1-21: - 363.
                                            -; 14-21: - 50 of. = 0. 123.
   LVI: 1-12: - 364.
                                            -: 22-34: -11 = 0.61 of.
   LXV: 1-20: - 365.
                                           VII: 1-8: -9 of. = 0.59 of.
LXXIII: 1-23: - 367.
                                            -: 1-29: - crp. 390-392=0. 59
LXXIX: 1-20: - 368.
                                                            об., 230 об., 60 об.
LXXXVII: 1-6: - 202.
                                            -: 5-13: -12 \text{ od.} = 0.63 \text{ od.}
 XCVI: 1-12: -241.
                                            -: 14-23: -12 = 0.63.

-: 28-34: -14 = 0.65.
   CIII: 1—11: — 203.
CXVIII: - 155, 369.
                                          VIII: 1-22: - crp. 392-393=0. 61
                                                                      об., 63.
Прит: III: 1-18: - 263.
                                            IX: 1: - 14 of. = 0. 66.
                                            -: 1 - 8: 15 = 0.66 of.
       -: 19-34: - 267.
                                            -: 9-13: -13 \text{ od.} = 0.64 \text{ od.}
                                            -: 18-26: -14 \text{ ob.} = 0.66.
  Ис. II: 11-21: - 261.
      III: 1-14: - 264.
                                            -: 27 - 35: -16 = 0.68.
  XXVI: 9-19: - 254.
                                             X: 1-8: -110 \text{ od.} = 0.239 \text{ od.}
                                             -: 32-40: -8 \text{ o6.} = 0.58 \text{ o6.}
       L: 4—11: — 335.
                                            -: 37-42: -15 \text{ of.} = 0.67 \text{ of.}
     LII: 13-15, LIII: 1-12, LIV: 1:
                                            XI: 9-15: -126 = 0.267.
 Дан: III: 25-56, 57-88: - 256, 258.
                                             -: 27-30: -112 = 0.244.06.
                                             -: 30-37: -16 \text{ of.} = 0.68 \text{ of.}
                                          XIII: 29-43:—crp. 192=0.224. of.
  Iон: II: 3-10: - 255.
                                           XIII: 45-54: -108 = 0.227.
                                           XIV: 14-22: -17 of. =0. 69 of.
Аввак: III: 1—19: — 252.
                                            -: 22-34: -18 \text{ of.} = 0.71.
3axap: XI: 10-13: - 322.
                                            XV: 21-28: -44 = 0.114
```

^{*)} Ссылки на Саввину книгу сдёланы по листамъ подлинника (1—129), означеннымъ въ печати на поляхъ; ссылки на другіе памятники — по печатнымъ страницамъ. Буква О означаетъ Остромирово Евангеліе.

```
-: 32-39: -18 = 0.70 \text{ of.}
                                             -: 22-40: -115 \text{ of}, = 0.264.
 XVII: 14-22: -20 = 0.73.
                                             -: 20-22: -120 = 0.256.
     -: 24-27: -19 = 0.72.
                                             -: 40-52: -120 = 0.256 \text{ of.}
 XVIII: 1-4: -19 \text{ of.} = 0, 72 \text{ of.}
                                            III: 1-18: 122 = 0. 257 of.
    -: 10-20: -7 = 0.55 \text{ of.}

-: 23-35: -21 \text{ of.} = 0.75.
                                            IV: 16-22: -100 of. =0. 211. -: 24-27: -128 of. =0. 265 of.
   XIX: 3-12: -20 of. =0.73 of.
                                             V: 18-26: -26 = 0.90 \text{ of.}
     -: 16-26: -22 = 0.76 \text{ of.}
                                            VI: 17-23: -109 of. =0.232 of.
     -: 27 - 30: -9 = 0.59.
                                             -: 31-35: -26 \text{ of.} = 0.91 \text{ of.}
   XX: 1-10: -126 = 0.267 of.
                                           VII: 1-10: -27 of. =0.95 of.
    -: 29-34: -22 \text{ of.} = 0.76.
                                             -: 42-50: -107 = 0.223.
  XXI: 1-17: -61 of =0.140.
                                           VIII: 6-15: -27 = 0.94.
                                             -: 16-11: -29 \text{ of.} = 0.97 \text{ of.}
     -: 33-42: -24 = 0.78 \text{ of.}
 XXII: 15-22: -23 of. =0.77.
                                             -: 27-39: -34 \text{ of.} = 0.98.
     -: 35-46: -25 = 0.82 \text{ of.}
                                             -: 41-56: 30 - O. 100 of.
                                            IX: 1-6: -31 = 0.99 \text{ of.}
XXIV: 3-35: -64 = 0.143 of.
    -: 10-13: -25 = 0.82 \text{ of.}
                                             -: 9: -107 \text{ of.} = 0.224.
    -: 26-35: crp. 170 = 0.143.
                                             -: 37-43: -33 = 0.102.
                                             -: 57-63: -34 \text{ of.} = 0.103 \text{ of.}
    -: 34-32: -25 \text{ of.} = 0.83.
    -: 36-37: - ctp. 172 = 0.146 of.
                                             X: 16-21: -107 = 0.231 \text{ of.}
                                             -: 19-21: -35 \text{ of.} = 0.104 \text{ of.}
    -: 36-51: -66 \text{ od.} = 0.146 \text{ od.}
 XXV: 1-13: -67 \text{ of.} = 0.148.
                                             -: 25-37: -33 \text{ od.} = 0.102 \text{ od.}
                                             -: 38-42: -103 = 0.217.
    -: 14-40: -68 \text{ od.} = 0.14.
    -: 31-40: -69 \text{ od.} = 0.150.
                                            XI: 2-13: -128 = 0.275.
XXIV: 2-20: -70 = 0.155.
                                             -: 5-13: -44 \text{ od.} = 0.116 \text{ od.}
    -:6:-69 \text{ of.}=0.152 \text{ of.}
                                             -: 27-28: -103 \text{ of.} = 0.217 \text{ of.}
    -: 21 - 39: -72 = 0.158.
                                             -: 29-41: - cтр. 381.
    -: 40 - 75: -73 = 0.160.
                                           XII: 16-21: -35=0.104.
     -: 57 - 75: -89 \text{ od.} = 0.179.
                                             -: 25-40: - стр. 382. O. 106.
XXVII: 1: -105 = 0.219.
                                              -: 32-40: -36 \text{ od.} = 0.106.
    -: 1-3:-76, 93=0. 163, 196.
                                           XIII: 10-17: -36 = 0.105.
                                             -: 19-29: -38 = 0.107 of.
    -:3-32:-93 об.,стр.322=0.184 об.
    —: 33—54: — 96 об. О. 189.
                                           XIV: 1-11: -38 of. = 0.109 of.
XXVIII: 1-20: -99 = 0.202 of.
                                             -: 16-24: -37 \text{ of.} = 0.107.
                                            XV: 11-32: -45 \text{ of.} = 0.117.
                                           XVI: 10-15: -41 of. =0. 111 of.
 Mp. I: 1-8: -121 of. =0.255.
    -: 9-11: -123 \text{ od.} = 0.259 \text{ od.}
                                             -: 19-31: -28 \text{ od.} = 0.96 \text{ od.}
                                          XVII: 3-10: 42 = 0. 112 of.
    -: 35-44: -53 = 0.129.
     II: 1-12: -53 of. =0. 129 of.
                                             -: 12-19: -39 = 0.109.
    -: 14-17: -57 = 0.131.
                                         XVIII: 2-8: -42 of, =0, 114.
    -: 23-28: -51 \text{ of.} = 0.127.
                                             -: 9-14: -43 = 0.116.
    III: 1-5: -52 = 0. 128 of.
                                             -: 8-27: -40 \text{ od.} = 0.110 \text{ od.}
     V: 24-35: -111 \text{ of.} = 0. 243.
                                            XX: 46-47: -43 \text{ of.} = 0.115 \text{ of.}
    -: 34-34: - crp. 197 = 0.243.
                                           XXI: 1-4: -43 \text{ of.} = 0.115 \text{ of.}
                                             -: 8-9: 47 = 0.119 of.
   VII: 31-37: -54 of. =0. 132.
  VIII: 27-31: -55 of. =0.134 of.
                                             -: 25-27. 33-37: 47 \text{ of.} = 0.120.
                                             —: 12—19: — 107 об. — 0. 224.
    -: 34-38: -55 = 0.131 of.
                                          XXII: 43-44: -73 of. =0. 160.
    IX: 1:-55 of. = 0.132.
    -: 17-31: -56 = 0.133.
                                             —: 66—71: — стр. 340.
    X: 32-45: -58 = 0.135.187 of.
                                         XXIII: 1-49: ctp. 342. = 0. 191.
                                             -: 32-40: -98 = 0.191.
    X: 45: — crp. 165=0. 136.
   XV: 61-32: -95 \text{ od.} = 0.187 \text{ od.}
   XV: 16-41: - \text{crp. } 336. = 0. 187
                                           Io. I: 1-17: -197 = 0.2.
                                             -: 29 - 34: -124 = 0.260 of.
                          об. 17, 194.
Лук. I: 32-38: -127=0. 270.
                                             -: 43-51: -52 \text{ od.} = 0.128.
    -: 39-49.: 56: -101 = 0.216.
                                            III: 13-17: -104 = 0.218 of.
    -47-55: crp. 259. = 0. 217,
                                            VII: 37-52: -6 = 0.54.
      - 68—79: стр. 259.
                                           VIII: 12: -6 of. = 0.55.
```

X: 9-16: -102 od. = 0.213 od.

XI: 1-16: -165 = 0.136 of.

II: 1-20: -114 of. = 0.249 of.

-: 21:-115 oa. = 256.

```
-: 1-45: -59 = 0.136 \text{ of.}
                                              VI: 3-11: - 297.
   XII: 1-18: -63 = 0. 141 of.
                                             VII: 1—13: — 328.
     -: 25-36: 104 = 0.218 \text{ of. } 266.
  XIII: 1-3: -76 of. = 0.153 of.
                                        1 Kop: I: 18-31, II: 1-2: - 295.
    \begin{array}{l} -: 2-17: -77 = 0.155 \text{ o6.} \\ -: 3-17: -71 = 0.157. \end{array}
                                              II: 6-9: -336.
                                              V: 6-8: -296.
     -: 31 - 38: 77 = 0.184.
                                             XI: 23-32: - 293.
  XIV: 1-31: -69 = 0.165.
                                             XII: 7-11: - 300.
    -: 1-21: -1 = 0.46.
                                              -: 27-31, XIII: 1-8: - 299.
     -: 27-31: -2 \text{ of.} = 0.48.
   XV: 1-7: -3 = 0.48 \text{ of.}
                                        Галат: III: 13—14: — 297.
    -: 1-27: 80 = 0.162.
                                                V: 22-26, VI: 1-2: -200, 282,
  XVI: 1-33: -82 \text{ of.} = 0.170 \text{ of.}
                                                   322.
    -: 2: -3 \text{ of.} = 0.49.
                                               VI: 14-18: - 322.
    -: 23 - 33: -4 = 0.51.
 XVII: 1-13: -1 of. =0. 47.
                                          Ефес: I: 16-23: - 283.
    -: 1-26: -85 = 0.173 \text{ of.}
                                                V: 1-7: -326.
    -: 18-26: -4 \text{ od.} = 0.52.
                                               -: 8-19: -277, 310.
XVIII: 1: -87 = 0.176.
    -: 1-28: -88 = 0.176 \text{ of.}
                                               VI: 10-17: - 282.
    -: 28-40: -91 = 0.181.
  XIX: 1-16: -92 = 0.183.
                                        Филип: IV: 4-9: - 293.
    -: 6-20: -105 \text{ od.} = 0.219 \text{ od.}
    -: 25 - 35: -106 = 0.220 of.
                                         Колос: Т: 12-28: - 283.
     -: 25-27: -127 \text{ of.} = 0.272.
                                               III: 12-16: - 327.
  XXI: 1-14: — ctp. 350. = 0. 209.
    -: 4-13: -129 = 0.209.
                                        1 Тимов: V: 1—10: — 318.
    -: 14-25: -5 = 0.53.
                                                -: 11-21: - 319.
                                                -: 22-25, VI: 1-11: - 320.
-: 24-25, VI: 1-11: - 199.
    -: 15-23; -  crp. 348. = 0.53.
    -: 24-25: 127 \text{ of, } = 0, 272.
                                                VI: 17-21: - 199, 321.
Дѣян. II: 1-11: - 276.
     VI: 8-15. VII: 1-5, 47-59: -301. II Tumoe: I: 1-2, 8-18: -321.
    VIII: 5-17: - 303.
                                                -: 1-9: -200.
     -: 18-25: - 304.
      -: 26 - 39: -305.
                                         Евр. І: 1—12: — 284.
      -: 40, IX: 1-19: - 268, 306.
                                              -: 10-14, II: 1-3: 287.
     IX: 19-31: -308.
                                              II: 11-18: - 340.
       - 32-42: - 309.
                                             III: 12—14: — 287.
                                             IV: 14-16, V: 1-6: - 288.
VI: 9-12: 289.
    XVI: 16-34: - 270.
   XVII: 1-7: - 272.
      -: 19-28: -273.
                                              -: 13-20: - 290.
  XVIII: 22-28: - 274.
                                            VIII: 1—6: — 300.
   XIX: 1-8: -275.
                                              -: 7-13: - 323.
    XX: 7-12: -276.
                                             IX: 8-10, 15-23: -323.
                                              -: 11-14: - 291.
Римл: I: 1-7, 13-17: - 311.
                                              X: 1-18: 324.
                                              -: 19-31: - 290.
     -: 7-12: -315.
                                              -: 31 - 39: - 325.
     -: 18-27: 312.
     -: 28-32, II: 1-9: - 313.
                                              --: 32-38: - 288.
                                             XI: 8, 11—16: — 326.
     II: 10—16: — 280.
     -: 14-29: - 314.
                                              -: 24-26, 32-40: -286.
                                            -: 33-40, XII: 1-2: - 278, 317.
XII: 28-29, XIII: 1-8: - 292.
     III: 19-26:-279.
     -: 28, IV: 1-3: - 280.
      V: 1-10: -281.
```

ІІІ. УКАЗАТЕЛЬ КАЛЕНДАРНЫЙ. *)

- сентябрь 1. прп. Симеона столпника. ОА. 76, СА. 101. м. Апоалы и Амона. ОА. 76. СА.101. мм. 40 женъ постниць. ОА. 76, СА. 101. с. *Агаоокліп. СА. 101. п. Іпсуса Навина. ОА. 76, СА. 101. начатокъ индикту и новому лёту. ОА. 76. *память вел. пожара въ Константинополё СА. 101.
 - 2. м. *Аноима, СК. 9. м. Маманта. ОА. 76, СА. 101. с. Іоанна пост. СА. 101. прп. *Өеоктиста. ДЧ.
 - 3. м. Анеима. ОА. 76, СА. 101.
 - 4. м. Авида и Ерміоніи. ОА. 76. пр. Монсея. ОА. 76. мм. Вавилы и отроковъ. СА. 101.
 - мм. Сарвила, Вевен (—Өнвен) и Өнфанла. ОА. 76. пр. Захарін. СА. 101.
 - 6. *Священіе Богородицы. СК. 9, СА. 101. м. Евдоксія ОА. 76, СА. 101. м. *Харитона. ОА. 76.
 - 7. м. Созонта. ОА. 76, СА. 101. *Евпсихія. *Севиріана. *Харитоніи. ОА. 76.
 - 8. Рождество пресв. Богородицы. СК. 9, ОА. 76, СА. 101.
 - 9. пр. Іоакима и Анны. СК. 9, ОА. 76, СА. 101.
 - Поклоненіе кресту. СК. 9, СА. 101. бл. *Өеодоры. СС. 71. м. *Северіана. ОА. 77. с. Варипсава. ОА. 77. мм. Митродоры. Нимфодоры. СА. 101.
 - 11. Поклоненіе кресту. СК. 9. м. Өеодоры. ОА. 77, СА. 101.
 - 12. Поклоненіе кресту. СК. 9. м. Автонома. ОА. 77, СА. 101. м. Корнута. ОА. 77, СА. 101.
 - 13. Поклоненіе кресту. СК. 9. м. *Симеона Іерус. ОА. 77. м. *Кипріана. СА. 102.
 - 14. Воздвиженіе. СК. 9, ОА. 77, СА. 102.
 - 15. вм. *Евфиміи. К. 9, м. Никиты. ОА. 77, СА. 102. *cc. отець 6-го всел. собора. ОА. 77. м. *Симеона Іерус. ОА. 77.
 - 16. вм. Евфиміи. ОА. 77, СА. 102.

^{*)} Первыя числа указаній относятся къ Вводнымъ статьямъ; ссылки на ДЧ (Дечанское четвероевангеліе) безъ страницы относятся къ тѣмъ показаніямъ, которыя не отмѣчены во Вводныхъ статьяхъ. Звѣздочка (*) означаетъ показанія, не нанаходящіяся въ Кіевскомъ полномъ мѣсяцословѣ, изд. 1868 г.

- 17. с. *Хараламиія. СК. 70, ОА. 77. с. *Пантелеона. ОА. 77. мм. Вёры, Любви и Надежды. СА. 102.
- 18. *м. Өеодоры. ОА. 77, СА. 102.—м. *Симеона Іерус. ОА. 77, СА. 102.—с. *Кесаря. (?) ОА. 77. с. *Януарія и *Сосія. ДЧ.
- с. *Інсуса Навина. ОА. 77, СА. 102. м. Трофима. 77. н. Доримедонта. ОА. 77. с. Савватія ОА. 77. с. *Іакова брата Господня. СА. 102.
- м. Евстаеія. СК. 90, ОА. 78, СА. 102. мм. Өеописта и Өеопистіи. СА. 102.
- 21. м. Исаака еп. ОА. 78. м. *Симеона Герус. ОА. 78. м. *Мины. ОА. 78.
- 22. мм. *Приска (?), *Мартіана (?). и *Николая ОА. 78. см. Фоки еп. ОА. 78. с. *Богородицы Хрисопольской. ОА. 78.
- *Новое лѣто. СК. 10. ОА. 78. зачатіе Іоанна крестителя. СК. 10, ОА. 78. см.
- 24. пм. Өеклы. СК. 10, ОА. 78, СА. 102.
- 25. с. *Романа СК. 10, ОА. 78, СА. 102. прп. Евфросиніи. СС. 71, ОА. 78. м. Пафнутія. ОА. 78. *Еξентіи. ОА. 78.
- 26. Преставленіе Іоанна Богослова. СК. 10, ОА. 78, СА. 102.
- 27. м. Калистрата. ОА. 78. м. Епихарін. ОА. 78. *Аридинін=Рипсимін (?) ОА. 78. *Гайяны. ОА. 78.
- 28. мм. *Калантинскихъ: *Алфея, *Алексапдра, *Зосимы, *Дородія (?). ОА. 78. прп. Харитона. ОА. 78, СА. 102. м. Калистрата. СА. 102. сс. *Іосифа и Трофима. ДЧ. 137.
- 29. мм. *Трофима и *Доримедонта. ОА 78.
- 30. см. *Григорія Армен. СК. 10, ОА. 79. мм. *Мардорія (Мигдонія?), *Доронтія (Горгонія?) и *Кострата (Стратилата?) ОА. 79.
- октябрь 1. Ананіи. СК. 10, СА. 102. м. Домнина. ОА. 79. при. Романа. пистопадь. ОА. 79. «м. Ареоы. ОА. 79. с. «Іоанна крестителя. ОА. 79.
 - СА. 102. 2. с. Кипріана и м. Іустины. ОА. 79. СА. 102.
 - 3. см. Діонисія Ареопагита. СК. 10, ОА. 79, СА. 102.
 - 4. мм. *Дометія и *Діогена. ОА. 79. пресв. Богородицы. ОА. 79. см. Іерооея. СА. 102. см. Петра. СА. 102.
 - **5. м. ***Иранды. ОА. 79. м. Мамелхөы. СА. 102.
 - 6. а. Өомы. СК. 10, ОА. 79, СА. 102.
 - 7. мм. Сергія и Вакха. ОА. 79, СА. 102.
 - 8. прп. Пелагіи. ОА. 79, СА. 102.
 - 9. прав. Авраама и Лота. ОА. 79. сс. *Анны и *Елисаветы. ОА. 79. а. Іакова Алфеова. СА. 102.
 - 10. мм. Евлампія и Евлампіи. ОА. 79, СА. 102. м. *Акепсимы. ОА. 79. с. *Василія чудотворца. ОА. 79.
 - 11. сс. патр. *Нектарія, *Арсака, *Аттика и *Сисинія. Од. 79, СА. 103. м. Зинаиды. Од. 79, СА. 103.

- 12. мм. Тараха, Прова и Андроника. ОА. 80, СА. 103. м. *Өөмины (Домники?). ОА. 80.
- 13. мм. Папилы и Карпа. ОА. 80, СА. 103.
- 14. мм. Назарія, Гервасія, Протасія и Келсія. ОА. 80, СА. 103.
- 15. м. Лукіана. ОА. 80, СА. 103.
- 16. м. Лонгина. ОА. 80, СА. 103.
- 17. *священіе пресв. Богородицы въ мѣстѣ Раи. ОА. 80. арх. *Гаврінда. ОА. 80. мм. Леонтія, Доментія и *Терентія. ОА. 80. *«стхъ мчцъ Ридоръї и Неофитъ». СА. 103.
- 18. а. е. Луки. СК. 10, ОА. 80, СА. 103.
- 19. м. *Мнасона. еп. ОА. 80. пр. Іондя. СА. 103. с. *Іоанна Рыдьскаго. ЗЧ. 123. ДЧ. 137.
- 20. м. Артемія. ОА. 80, СА. 103. м. Арсевія (Аверкія?) ОА. 80. *пам. явльшагося агнца. ОА. 80. прп. *Андрея Крит. СА. 103.
- 21. прп. Иларіона. СК. 10, ОА. 80. СА. 103. м. *Корнилія. ОА. 80.
- при. *Иларіона. ОА. 80. равноап. Аверкія. ОА. 80, СА. 103.
 м. Ираклія. ОА. 80. *Іакова брата Господня. ОА. 80.
- 23. м. *Өеодора (Өеодотін?) ОА. 81. мм. *семи отрокъ Ефес. ОА. 81. с. *Захаріи. ОА. 81. с. Такова брата Господня. СА. 103.
- 24. м. Арееы. ОА. 81, СА. 103. с. *Глигоріи. ОА. 81. с. *Прокла патр. ОА. 81. с. *Папа (?). ОА. 81.
- 25. мм. Маркіана и Мартирія. ОА. 81 нотарей. СА. 103.
- 26. вм. Димитрія. СК. 10, ОА. 81, СА. 103. *память о вел. землетрясеніи. СА. 103.
- 27. м. Нестора. СК. 10, СА. 103. м. Капетолины. СК. 10, ОА. 81. с. *Артемидора. СА. 103.
- 28. м. Діомида. ОА. 81. *«Паоуди Рованоу и Тропоноу». ОА. 81. мм. Терентія, Неонилы и чадъ. СА. 103.
- 29. аа. *Петра и Павла. ОА. 81. с. *Іоанна Крестителя. ОА. 81. с. *Стефана. ОА. 81. с. *Варнавы. ОА. 81. с. *Трофима. ОА. 81. с. *Дорооема. ОА. 81. с. *Домента. ОА. 81. с. м. Анастасін. СА. 103. прп. Авраамія. СА. 103.
- мм. *Ираклія и Епимаха. ОА. 81. с. *Германа. ОА. 81. м. Зиновін. СА. 103.
- 31. Маркіана еп. Сиракузскаго и м. *Епимаха. ДЧ.
- ноябрь. 1. сс. Козьмы и Даміана. СК. 11, ОА. 81, СА. 103.
- егроудень. 2. мм. Акиндина, Пигасія и др. ОА. 81, СА. 103.
 - 3. м. Акепсима. ОА. 81, СА. 103. Айвалы и Іосифа. СА. 103. *Іоанна (Іоаниккія?). ОА. 81. с. *Перпетун. ОА. 81. с. *Дивторины. ОА. 81.
 - 4. *священіе храма пресв. Богородицы «викоуроу» (въ Кіевѣ?).

- ОА. 82. м. *Өеодогін. ОА. 82. мм. Никандра и Ермея. СА. 103. прп. *Іоанникія вел. СА. 103.
- 5. с. *Домнина. ОА. 82. прп. Галактіона и Епистимы. СА. 103.
- 6. с. Павла исповъдника. OA. 82, CA. 103.
- 7. мм. Мелитинскихъ. ОА. 82, СА. 103.
- 8. арх. Михаила и Гавріила. СК. 11, ОА. 82, СА. 104.
- *пресв. Богородицы въ мѣстѣ Раи. ОА. 82. с. *Христофора. СА. 104. м. *Порфирія. СА. 104.
- 10. сс. *Тимовея, *Арвемона, *Калсопін. ОА. 82. *Өсодора (Өсодосія?) царя. ОА. 82. с. *Іоанна милостиваго. СА. 104.
- 11. м. Мины. УЛ. 195, ОА. 82, СА. 104. м. Виктора. ОА. 82, СА. 104. с. Викентія. ОА. 82, СА. 104.
- 12. м. Аванасія. ОА. 82, СА. 104. м. *Стефана. ОА. 82. с. Іоанна милостиваго. ОА. 82.
- 13. с. Іоанна Златоустаго. СК. 11. Ул. 195. ОА. 82. СА. 104.
- 14. а. Филиппа. СК. 11, УЛ. 195, ОА. 82, СА. 104. с. *Өомы патр. ОА. 82. ц. Іустиніана. ОА. 82.
- 15. мм. Гурія, Самоны и Авива. УЛ. 195, ОА. 83, СА. 104.
- 16. а. е. Матоея. СК. 11, УЛ. 195, ОА. 104.
- 17. с. Григорія чудотворца. СК. 11, УЛ. 195, ОА. 83, СА. 104.
- 18. мм. Платона и Романа. УЛ. 195, ОА. 83, СА. 104. м. Закхея. ОА. 83. м. Алфея. ОА. 83.
- 19. а. *Павла. ОА. 83. м. *Стефана и *Іакова брата Гдня. ОА. 83, СА. 104. мм. *Аноима, *Фалелея, *Христофора и *Ефиміи. ОА. 83.
- 20. прп. *Максиміана. УЛ. 43. 195, ОА. 83. сс. патр. Прокла, (Максима), *Анатолія, Геннадія. ОА. 83, СА. 104.
- 21. Введеніе Богородицы въ храмъ. СК. 11. УЛ. 195. ОА. 83. СА. 104. с. Іуліянін. ОА. 83.
- 22. прп. *Агапія. ОА. 83. м. Кикилін. ОА. 83. а. Филимона. СА. 104.
- 23. м. *Ефиміана ОА. 83. с. Амфилохія. СА. 104. с. *Мпропіп. ОА. 83. с. *Климента. ОА. 83.
- 24. с. *Прокопія. ОА. 83. с. *Грпгорія Акраг. СА. 104.
- 25. м. Климента. СК. 11, УЛ. 196, ОА. 83, СА. 104. см. Петра Алекс. ОА. 83. вм. *Екатерины. ОА. 83.
- 26. *Священіе церкви с. Георгія въ Кіевъ. ОА. 83. вм. *Екатерины. ОА. 83. прп. Алипія. СА. 104.
- 27. м. Іакова Перс. УЛ. 43. 196, ОА. 84, СА. 104.
- 28. мм. *Струмицкихъ: *Тимоея *Камасія, *Евсевія, *Өеодора, Петра. ОА. 84. прп. Стефана новаго. СА. 104.

- 29. *Освященіе церкви мм. Сергія и Вакха. ОА. 84. м. Парамона. СА. 104.
- 30. а. Андрея первозваннаго. У.Л. 196, ОА. 84, СА. 104.
- декабрь. = 1. прр. Наума. УЛ. 43, 196, СА. 104. с. *Өеодора. с. *Тута и стоудены. ОА. 84. *Лохитрофона и *Кандата. ОА. 84.
- СА. 101. 2. *Священіе церкви с. Пантелеимона и Товія. ОА. 84, пр. Аввакума. СА. 104.
 - 3. сс. *Козьмы и *Даміана. ОА. 84. с. *Сисинія. ОА. 84. пр. Софонія. СА. 104.
 - 4. вм. Варвары. СК. 11, УЛ. 196, ОА. 84. СА. 104. м. *Меропіи. ОА. 84. с. *Іоанна Крестителя. ОА. 84. с. Іуліаніи. УЛ. 196, ОА. 84.
 - 5. п. Саввы. СК. 11, ОА. 84, СА. 105. с. Аверкія. ОА. 84.
 - 6. ст. Николая. СК. 11, ОА. 84, СА. 105.
 - 7. мм. *Приска, *Мартіана и *Николая. ОА. 84. с. *Савина. ОА. 84. с. Амвросія. ОА. 84, СА. 105.
 - 8. с. *Софронія. ОА. 84. с. *Константія. ОА. 84. при. *Агапія (Патапія?). СА. 105.
 - 9. Зачатіе с. Анны. ОА. 85, СА. 105.
 - 10. м. *Евлаліи. ОА. 85. ар. *Гавріила. ОА. 85. мм. Мины, Ермогена и Евграфа. ОА. 85, СА. 105. с. *Туваила. ОА. 85. с. *Стефана. *Константинѣ. ОА. 85.
 - 11. мм. Анеалы и Акепсія. ОА. 85. с. *Терентія. ОА. 85. с. *Амаса. ОА. 85. при. Даніила столиника. СА. 105.
 - 12. с. Спиридона. ОА. 85. с. *Даніила столиника. ОА. 85.
 - 13. м. Евстратія. СК. 11, ОА. 85, СА. 105. мм. *Авксентія, * Евгенія, *Ореста и *Мардарія. ОА. 85.
 - 14. мм. Өирса, Левкія. ОА. 85. мм. Филимона, Аполлона, *Леонтія. ОА. 85.
 - 15. см. Елевоерія. ОА. 85, СА. 105. м. *Аматроны. ОА. 85. с. *Сусанны. ОА. 85.
 - 16. мм. *Прова и *Иларія. ОА. 85. пр. *Ананіи (?) и *Амоса. ОА. 85. пр. Аггея. СА. 105. мм. *Модеста, *Вакха и *Иларія. ОА. 85.
 - *Освященіе церкви пресв. Богородицы въ Халкопратіи. ОА. 86.
 сс. трехъ отрокъ, Ананіи, Азаріи и Мисаила и пр. Даніила.
 ОА. 86, СА. 105. м. *Прова. ОА. 86.
 - 18. мм. *Фоки и *Ермона. ОА. 86. с. *Мокія. СА. 105. *Священіе церкви с. Богородицы въ Халкопратіи. СА. 105.
 - 19. м. *Евтихія. ОА. 86. м. Вонифатія. ОА. 86, СА. 105.
 - 20. см. Игнатія Богоносца. ОА. 86, СА. 105.

- 21. *Внесеніе с. Богородицы. СК. 11. м. Іуліанін. СС. 71, ОА. 86. СА. 105. м. *Еввіота. ОА. 86.
- 22. вм. Анастасіи. СК. 11, ОА. 86, СА. 105.
- 23. сс. мученнковъ Критскихъ. ОА. 86, СА. 105. с. *Платона еп. ОА. 86. *Обновление вел. церкви Софійской. СА. 105.
- 24. Навечеріе Рождества г. н. Інсуса Христа. ОА. 86, СА. 105.
- 25. Рождество сп. н. г. Інсуса Христа. СК. 12, ОА. 86.
- 26. Наутріе Рождества Христова. СК. 12. Соборъ пресв. Богородицы. ОА. 86, СА. 106.
- 27. пм. Стефана. СК. 12. ОА. 86. СА. 106.
- 28. пр. *Өеодора еп. СК. 12, ОА. 86. прп. *Маркелла. СА. 106.
- 29. мм. Младенцевъ. СК. 12, ОА. 86, СА. 106.
- 30. м. Анисін Солунской. ОА. 86.
- 31. прп. *Зотика. ОА. 87, СА. 106. с. *Сильвестра папы. ОА. 87.
- январь 1. Обръзаніе господне. СК. 12, ОА. 87. с. Василія вел. ОА. 87. просинець. ОА. 78. СА. 106.
 - СА. 106. 2. м. Өеогена. ОА. 87. м. *Модеста. ОА. 87. с. Сильвестра папы. СА. 106.
 - 3. Предпразднество Просвъщенія. С. А. 106.
 - 4. Предпразднество Просвъщенія. СА. 106. мм. Зосимы и Аванасія. СА. 106.
 - 5. Навечеріе с. Епифавіи. ОА. 87, СА. 106.
 - **6.** Богоявленіе Просвѣщеніе. СК. 12, ОА. 87, СА. 106.
 - 7. Соборъ с. Іоанна Крестителя. СК. 12, ОА. 87, СА. 106.
 - 8. с. *Григорія Мис. ОА. 87. с. *Дометіана. ОА. 87.
 - 9. пресв. *Богородицы. ОА. 87. с. *Стефана первомуч. ОА. 87.
 - 10. с. Григорія Нисскаго. СК. 12. с. *Іоанна. ОА. 87. м. *Полієвкта. ОА. 87.
 - 11. *«Снятіе тьмы ангель». ОА. 87.
 - 12. м. *Өеодора Евханта и м. Татіаны. ОА. 87, СА. 106.
 - 13. мм. Ермила и Стратоника. ОА. 88. Попразднество Богоявленія. СА. 106.
 - 14. преп. отецъ Синайскихъ. СК. 12, ОА. 88. СА. 106. (Өеодула, Павла, Нила, Іоанна и др.)
 - 15. мм. *Вавилы (и *Iертенія?). OA. 88, CA. 106.
 - Положеніе веригъ а. Петра. СК. 12, ОА. 88, СА. 106. м. Агніи. ОА. 88.
 - 17. прп. Антонія вел. ОА. 88, СА. 106.
 - 18. сс. Аванасія и Кирилла Алекс. ОА. 88, СА. 106.
 - 19. м. *Өеодота. ОА. 88, СА. 107. м. (Евфрасіи). ОА. 88. мм. *Лукіана и *Діонисія. ОА. 88.

- 20. прп. Евенмія вел. ОА. 88, СА. 107.
- 21. м. Неофита. ОА. 88. м. *Өнрса. ОА. 88. м. Агнін. ОА. 88. прп. *Мартинія. ОА. 88. пр. Максима испов'єдника. СА. 107.
- 22. а. Тимофея. ОА. 88, СА. 107. м. Анастасія. ОА. 88.
- 23. см. Климента. ОА. 88, СА. 107.
- с. *Іоанна Крестителя, ОА. 88. с. *Филона Кипр. ОА. 88. прп. Ксеніи. СА. 107.
- 25. с. Григорія Богослова. ОА. 88, СА. 107.
- 26. с. *Поликарна ен. ОА. 88. при. Ксенофонта. СА. 107.
- 27. Обрътение мощей с. Іоанна Златоустаго. ОА. 89, СА. 107.
- 28. пр. Ефрема Сир. ОА. 89. м. *Агніи. ОА. 89.
- 29. Обрѣтеніе мощей с. Игнатія Богоносца. ОА. 89.
- 30. *Обрътение мощей с. Климента папы. ОА. 89, ЗТ. 121. с. *Петра цря Болгарскаго. ЗТ. 121, ДЧ. 122.
- 31. сс. Кира и Іоанна. ОА. 89, СА. 107. с. Өеодотін (?). ОА. 89.
- ФЕВРАЛЬ 1. м. Трифона. ОА. 89, СА. 107.
- = съчень. ОА. 89. 2. Срътеніе г. н. Інсуса Христа. ОА. 89, СА. 107.
- СА. 107. 3. с. Симеона Богопріимца и пр. Анны. ОА. 89, СА. 107.
 - 4. прп. Исидора. ОА. 89, СА. 107. с. *Елаводія (?). ОА. 89.
 - 5. m. Araeiu. 89. OA. 89, CA. 107.
 - 6. см. Маркелла. ОА. 89. прп. *Пароенія Лампсак. ОА. 89. с. Вукола еп. СА. 107.
 - 7. с. *Вигилія. ОА. 89. прп. Парвенія еп. СА. 107.
 - 8. см. *Филагрія. ОА. 89. сс. *Папа, *Діонисія, *Павла. ОА. 89. пр. Захарін. СА. 107.
 - 9. м. Никифора. ОА. 89, СА. 107. прп. Маркелла. ОА. 89.
 - *пресв. Богородицы въ Аріовиндъ. ОА. 89. см. Хараламиія. СА. 107.
 - 11. см. Власія. ГМ. 62, ОА. 90, СА. 107. с. *Варсонофія. ОА. 90.
 - 12. м. *Онисима. ОА. 90. с. о. Мелетія арх. СА. 107. *Анаси (?). СА. 107.
 - 13. прп. Мартиніана. ГМ. 62. с. *Пафнутія постника. ОА. 90. с. *Онисима постника. ГМ. 62.
 - 14. прп. Константина Философа учителя Слав. ГМ. 62, ОА. 90. прп. Авксентія. ОА. 90.
 - а. е. *Іоанна Богослова. ОА. 90. прп. *Авксентія и *Арсенія. ОА: 90.
 - 16. мм. Памфила. Павла, Порфирія. ОА. 90.
 - 17. с. *Авксивія Кипр. ОА. 90, СА. 107. с. *Поликарпа, ОА. 90.
 - 18. с. *Лъдомасія (?) и *Павла. ОА. 90.
 - 19. прп. *Василія. ОА. 90. а. *Архиппа. СА. 107.

- 20. с. *Киндея. ОА. 90.
- 21. с. *Іоанна Постника. ОА. 90. с. Евставія арх. СА. 107.
- 22. м. *Власія. ОА. 90. с. *Оомы патр. СА. 108.
- 23. см. Поликарпа. ОА. 91, СА. 108.
- Обрѣтеніе ч. главы с. Іоанна Предтечи. СК. 12, ГМ. 62, ОА.
 91. СА. 108.
- 25. с. *Маркелла Кипр. ОА. 91. с. *Римона еп. ОА. 91. прп. *Өео-дора юродиваго. ОА. 91. с. Тарасія арх. СА. 108.
- 26. с. Порфирія еп. ОА. 91, СА. 108. с. *Стефана. ОА. 91.
- 27. прп. *Маркіана Богоносца. ОА. 91. прп. Прокопія Декаполита. CA. 108. с. *Василія испов'єдника. CA. 108. с. *Садока. CA. 108.
- 28. с. Василія. ДЧ.
- 29. с. *Діодора. Д. Ч. 138.
- мартъ. 1. *40 мучениковъ. СР. 27. м. Евдокіп. СР. 27, ГМ. 62. мм. Марсоухы. ОА. 91. келла, Антонія. ГМ. 62, ОА. 91. мм. Нестора и Трофима. ГМ. 62. с. *Доната. ОА. 91.
 - 2. м. Өеодота. СР. 27. прп. *Сильвестра папы. ОА. 91. с. *Софронія. ОА. 91.
 - 3. мм. Евтропія, Клеоника и Василиска. СР. 27, ОА. 91, СА. 108.
 - 4. мм. Павла и Іуліаніи. СР. 27, СА. 108.
 - м. *Василиска. СР. 27. прп. Марка черноризца. ОА. 91. м. Конона. СА. 107. Исихія. СА. 108.
 - 6. м. Конона. СР. 27, ГМ. 62, ОА. 92. с. *Конона вертоградаря. ГМ. 62. Сирійскихъ мм. 42. ГМ. 62, СА. 108 м. *Василія. ОА. 92. с. *Аркадія еп. ОА. 92.
 - 7. мм. *Өеодора, *Константина, *Калиста, *Васоя. СР. 27. сс. мучениковъ Херсонскихъ. СА. 108.
 - 8. пр. Өеофилакта еп. СА. 108.
 - 9. 40 мучениковъ Севаст. СК. 13, СР. 28, ГМ. 62, СА. 108. м. *Перпетун и вел. *Татін (?). ОА. 92.
 - 10. м. Кодрата. СР. 28, ОА. 92. мм. Кипріана, Діонисія, Анекта, Крискента, Павла. ОА. 92. с. *Софронія патр. СА. 108.
 - 11. с. *Григорія папы. СР. 28. ОА. 92 (имя пропущено). см. Піонія. ОА. 92. с. Софронія. ОА. 92. м. *Кондрата. СА. 108.
 - 12. м. *Піона. СР. 28. мм. *Африкана, *Публія, *Терентія. ОА. 92, м. *Савина. ОА. 92. пр. Өеофана испов'єдника. СА. 108.
 - 13. м. Савина. СР. 28. мм. *Сатира, *Сатурнина, *Ревката, *Перпетун и *Феликитаты. ОА. 92. с. Никифора патр. СА. 108.
 - 14. м. *Александра. СР. 28, СА. 108. м. *Христпны Перс. ОА. 92.

- 15. мм. *Романа (?) и *Менигна. ОА. 92. пр.*Венедикта. СА. 108. с. *Іоанна. СА. 108.
- 16. м. *Өаласія. СР. 28. м. *Онисима. ОА. 93. м. *Варсонофія (?). ОА. 93. м. Трофима. СА. 108.
- 17. прп. Алексъя человъка Божія. ОА. 93, СА. 108. Воскресеніе пр. Лазаря. СА. 108. м. *Скоріана (?). ОА. 93.
- 18. c. Кирилла Iерус. OA. 93. Кирика. CA. 109.
- 19. прп. *Павла. СР. 28. мм. *Кръмита (?) и *Мартиріи. ОА. 93.
- 20. мм. *Терентія, *Африкана и *Помпія. СР. 28. «стмоу Годъ Пещи епиоу». ОА. 93. мм. избіенныхъ въ лаврѣ св. Саввы. СА. 109.
- 21. прп. Исакія *Далматскаго. СР. 28. м. *Венедикта. ОА. 93.
- 22. мм. *Трофима и *Евкарпіона. СР. 28. с. *Оомы патр. ОА. 93.
- 23. м. *Дометія. СР. 29.
- 24. м. Артемія. СР. 29.
- 25. Благовъщение пресв. Богородицы. СК. 13, СР. 29, ОА. 93.
- 26. м. Иринея. СР. 29. мм. *Мануила, *Савина, *Кондрата и *Өеодотія. ОА. 93. Соборъ арх. Гавріила. СА. 109.
- 27. м. Матроны Солун. ОА. 93, СА. 109.
- 28. с. *Іоанна патр. ОА. 93. м. *Филиппа. СА. 109.
- 29. мм. *Іоны, *Варахисія. СР. 29. пр. Евстафія испов'єдника. СА. 109.
- 30. прп. Іоанна лъствичника. СР. 29, СА. 109.
- 31. прп. *Іоанна молчаливаго. СР. 29. с. *Уара. СА. 109.
- апрывань. 1. при. *Маріи Египетской. ГМ. 62, ОА. 93. м. *Елевеерія. ГМ. 62 ОА. 93. мм. *Агапіи и *Хіоніи. ОА. 93. с. *Калиника (?). ОА. 93.
 - 2. м. Амфіяна. ОА. 93. с. *Анастасія. ОА. 93.
 - 3. пр. Илларіона (Иллирика?) ОА. 94. пр. *Тита. СА. 109.
 - 4. прп. *Адріана и *Амвросія. ОА. 94. с. *Өеодула и *Агаеопода. СА. 109.
 - 5. м. *Терма. ОА. 94. сс. *Андреа и *Амвросія. СА. 109.
 - 6. с. Евтихія патр. СК. 13, ГМ. 62, ОА. 94, СА. 109. 120-ти мучениковъ. ГМ. 62, ОА. 94, с. *Менодія Моравскаго. СК. 13, ОА. 94. и с. *Кирилла философа. ГМ. 62, СС. 71.
 - 7. м. Акилины. ОА. 94. с. Руфина діак. ОА. 94. с. *Тимофея. ОА. 94. с. Георгія митр. СА. 109.
 - 8. а. Иродіона. СА. 109.
 - 9. м. Евпсихія. СА. 109.
 - 10. мм. Терентія и иже съ нимъ. СА. 109.
 - 11. с. Антипы. СА. 109.
 - 12. пр. Василія испов'єдника. СА. 109.
 - 13. м. Крискента. СА. 109.

- 14. м. *Павсилипа. СА. 110.
- 15. м. Саввы Готоскаго. СА. 110.
- 16. а. *Акакія. ДЧ.
- 17. с. *Козмы еп. ДЧ.
- 18. с. Козмы еп. Халк. СА. 110. с. *Іоанна иже въ старѣн Лаврѣ. ДЧ.
- 19. с. Өеодора. ДЧ.
- 20. с. *Пафнотія. ЛЧ.
- 21. с. *Өеодора. ДЧ.
- 22. с. Өеодора Сикеота. ГМ. 62. с. *Анастасія еп. ГМ. 62.
- 23. вм. Георгія. СК. 13, ГМ. 62, ОА. 94.
- 24. м. Саввы стратилата. СА. 110. с. *Хрониктія. ДЧ.
- 25. а. е. Марка. СК. 13, ГМ. 62, ОА. 94, СА. 110. *Священіе церкви а. Петра. ОА. 94.
- 26. м. Василія еп. СК. 13, СА. 110.
- 27. см. Симеона сродника Господня. СА. 110.
- 28. а. Іасона. СА. 110. с. *Христофора. ДЧ.
- 29. прп. Мемнона. СА. 110. с. *Максима. ДЧ.
- 30. а. Іакова Зеведеова. ГМ. 62, СА. 110.
- май 1. прр. Іеремін. СК. 13, ГМ. 62, ОА. 94.
- од. 94. 2. с. Аванасія вел. Од. 94, Сд. 110.
- СА. 410. 3. с. Тимоееа. ДЧ.
 - 4. мм. *Прова, *Тараха и* Андроника. ОА. 94. м. Алвіана. СА. 110.
 - вм. Ирины. СА. 110. с. *Пелагіи. ДЧ.
 - 6. прав. Іова. СА. 110.
 - 7. Память знаменія на небеси. СА. 110. *явльшися зв'єзд'є съ небесе. ДЧ. м. Акакія. СА. 110.
 - 8. а. е. Іоанна Богослова. СК. 13, СА. 110.
 - сс. *Епифанія и *Германа. СК. 13. пр. Исаіи. ОА. 94, СА. 110.
 мм. *Епимаха и *Кондрата. ОА. 94. м. *Труфина (?). ОА. 94.
 м. *Полита. ОА. 94. м. Христофора. СА. 110.
 - 10. а. Симона Зилота. ОА. 94, СА. 110. с. *Гордіана. ОА. 94.
 - 11. с. *Пахомія. ОА. 95, СА. 110. см. Мокія. СА. 110.
 - 12. с. Епифанія. ОА. 95. с. Германа. ОА. 95.
 - 13. м. Александра Рим. СА. 110. м. *Гликеріи. СА. 110.
 - 14. м. Исидора. СА. 110.
 - бл. *Өеодора. СА. 111. прп. Пахомія. СА. 111. и ученика его
 *Іоанна священнаго. ДЧ.
 - 16. пр. *Захаріи, отца Іоанна Крестителя. СА. 111.

- 17. с. Андроника. СА. 111.
- 18. мм. Діонисія и дружины его. СА. 111.
- 19. см. Патрикія еп. и дружины его. СА. 111.
- 20. м. Өалелея. СА. 111.
- 21. благов. Константина и Елены. ОА. 95, СА. 111.
- 22. м. Василиска. СА. 111.
- 23. с. *Мелетія стратилата. СА. 111 .с. *Михея. ДЧ.
- 24. прп. Симеона Дивногорца. СА. 111. п *Мароы матере его. и пр. *Захаріи. ДЧ.
- 25. Обрѣтеніе ч. главы Іоанна Крестителя. СА. 111.
- 26. а. *Іуды. СА. 111.
- 27. см. Өерапонта. СА. 111. сс. *Сергія и Вакха. ДЧ.
- 28. м. Еладія. СА. 111. м. *Крискента. СА. 111. прп. Никиты Халкед. СА. 111.
- 29. см. Өеодосіи. СА. 111.
- 30. прп. *Акакія (Исакія?). СА. 111. с. *Евсевія. ДЧ.
- 31. а. Ерма. СА. 111. с. *Евсевія другаго. ДЧ.
- тюнь. 1. м. *Eрмила. CA. 111. м. Іустина философа. CA. 111.
- = изокъ. 2. с. Никифора патр. СА. 111.
- СА. 111. 3. м. Лукіана. СА. 112.
 - 4. с. Митрофана патр. СА. 112.
 - м. Маркіана. СК. 13. *Память нападенія иноязычниковъ на Цареградъ. СА. 112. с. Өеодора воина и с. *Христофора. ДЧ.
 - 6. м. *Доровея. СА. 112.
 - 7. с. *Анеима. ЛЧ.
 - 8. м. Өеодора стратилата. ДЧ.
 - 9. с. Кирилла Александрійскаго. СА. 112. с. *Акакія. ДЧ.
 - 10. с. Тимовея еп. СА. 112.
 - 11. аа. Вареоломея и Варнавы, ОА. 95, СА. 112.
 - 12. прп. Онуфрія великаго. СА. 112.
 - 13. м. Акилины. СА. 112.
 - 14. прр. Елисея. СК. 141, СА. 112. с. Менодія патр. СА. 112.
 - 15. пр. Амоса. СА. 112. ДЧ. сс. Вита и Модеста. ДЧ.
 - 16. с. Тихона чудотв. ДЧ.
 - 17. с. Мануила. ДЧ.
 - 18. м. Леонта. ДЧ.
 - 19. с. Өаддея. ДЧ.
 - 20. м. *Зосимы. ДЧ.
 - 21. м. Іуліана. ДЧ.
 - 22. с. Евсевія. ДЧ.

- 23. м. Агрипины. ДЧ.
- 24. Рождество с. пр. Іоанна Крестителя. ОА. 95.
- 25. с. Февроніи ДЧ.
- 26. с. Давида Солунскаго. ДЧ.
- 27. с. Сампсона. ДЧ.
- 28. Пренесеніе мощей Кира и Іоанна. ДЧ.
- 29. аа. Петра и Павла. ОА. 95.
- 30. Соборъ обоюнадесяти апостолъ. ОА. 95.
- поль = 1. мм. Козмы и Даміана. ОА. 95.
- чрьвены. Ол. 95. 2. Положеніе Ризы пресв. Богородицы во Влахернахъ. Ол. 95.
 - 3. м. *Өеодора ДЧ.
 - 4. с. Андрея Критскаго. ДЧ.
 - 5. с. Лампада. ДЧ.
 - 6. с. Сисоя. ДЧ.
 - 7. с. Поликарпа. ДЧ.
 - 8. с. Прокопія. ДЧ.
 - 9. *Священіе с. Богородицы. ДЧ.
 - 10. мм. 45-ти. ДЧ.
 - 11. вм. Евоиміи. ДЧ.
 - 12. с. *Иларіона ДЧ.
 - 13. с. Серапіона. ДЧ.
 - 14. с. о. *Іосифа. ДЧ.
 - 15. мм. Кирика и Іулитты. ОА. 95.
 - 16. *сс. отецъ 630-ти 4-го всел. собора. ОА. 95.
 - 17. вм. Марины. ДЧ.
 - 18. с. *Диалиана (Емиліана?). ДЧ.
 - 19. с. Діа. ДЧ.
 - 20. пр. Илін и *Елисея. ОА. 95.
 - 21. прп. Симеона и Іоанна. СС. 71.
 - 22. с. Марін Магдалины. ДЧ.
 - 23. с. Трофима, ДЧ.
 - 24. мм. Бориса и Глѣба. ЗЧ. 123. с. Христины. ДЧ.
 - 25. Успеніе с. Анны матери Богородицы. ДЧ.
 - 26. с. *Симеона иже въ Оградъ. ДЧ.
 - 27. вм. Пантелеймона. ОА. 95.
 - 28. сс. Прохора и Никанора ДЧ.
 - 29. м. Калиника. ДЧ.
 - 30. с, *Геласія ДЧ.
 - 31. с. Евдокима ДЧ.

августь 1. мм. Маккавей. ОА. 95.

= заревъ ОА. 95. 2. Обрътеніе мощей им. Стефана. ОА. 95.

- 3. сс. Исакія, Далмата и Фауста. ДЧ.
- 4. сс. отрокъ Ефесскихъ. ДЧ.
- 5. с. Евсевія (Евсигнія?). ДЧ.
- 6. Преображение Господне. ОА. 95.
- 7. м. Доментіана (Дометія?). ДЧ.
- 8. с. Емиліана. ДЧ.
- 9. а. е. Матеея. ДЧ.
- 10. м. Лаврентія. ДЧ.
- 11. м. Евламиія (Евила?). ДЧ.
- 12. м. Фотія. ДЧ.
- 13. Отданіе праздника Преображенія. ДЧ.
- 14. м. Маркелла. ДЧ.
- 15. Успеніе прес. Богородицы. ГЛ. 65.
- 16. Перенесеніе нерукотвореннаго образа г. н. Інсуса Христа. ДЧ.
- 17. с. Мирона. ДЧ.
- 18. сс. Флора и Лавра. ДЧ.
- 19. с. Андрея Стратилата. ДЧ.
- 20. а. *Өаддея. ДЧ.
- 21. м. Васисы (= Вассы). ДЧ.
- 22. с. Аганона (= Агафоника). ДЧ.
- 23. Отданіе праздника Успенія. ДЧ.
- 24. *Положение с. мощей а. Варооломея. ДЧ.
- 25. а. Тита ДЧ. патр. Цареград. *Калиника, Мины и*Іоанна. ДЧ.
- 26. м. *Андрея. СС. 71. м. Андріана и Наталіп. ДЧ.
- 27. с. Пимена. ДЧ.
- 28. с. Моисея Евіопа. ДЧ.
- 29. Усѣкновеніе главы с. Іоанна Предтечи. СС. 71.
- 30. а. Александра и Іоанна. ДЧ.
- 31. Положеніе пояса пресв. Богородицы. ДЧ.

IV. УКАЗАТЕЛЬ УПОТРЕБЛЕНІЯ БУКВЪ И ЗВУКОВЪ. *)

аа вм. а, ТГ. 119.

а вм. ы. почти во всёхъ памятникахъ. 155, 177, 180, 182,

а вм. ± 155.—СР. 34, МЛ. 47, СЧ. 49, ПП. 56, СС. 72, БП. 132, ЕУ. 136, ДП. 145, И. 180, Е. 183.

аего вм. ааго: см. его.

 $0 = B. \ A\Gamma. \ 61.$

въ = вь вм. оу. 160.

га вм. го въ род. ед. прил. муж. СР. 35.

д вм. о. СК. 18, МГ. 64, ДЧ. 142, Г. 182.

д вм. т. 160. — ПС. 68.

е вм. и. 163.—СК. 18. БП. ЕУ. ОЕ. 179.

евм. ъ и о. 154. — СС. 72, ОА. 98. ЕС. 148.

е вм. ь во всёхъ памятникахъ.

е вм. т. 159. — СП. 23, ПС. 68, ПГ. 69, СА. 114, БП. 132, ЕУ. 136, ДЧ. 141, ДП. 145.

е вм. а. 157.

его (= кго) вм. аго въ род. ед. прпл. муж. СЧ. 49, ПС. 68, ПГ. 69.

ен вм. ин въ им. ед. прил. муж. и въ косвен. пад. сущ. во многихъ памятникахъ XII—XIV в. 159, 163, 183.

емъ = охомъ. Г. 183.

ете вм, еста, есте. СК. 19. и пр. Г. 183.

є = к. 149. — МЛ. 47, БП. 50, 130, ПП. 53, МГ, 63, ПС. 67, ПГ. 69, ТГ. 118, ЗТ. 121, ЗЧ. 123, ХЧ. 124, ЕС. 147.

э вм. с. ДП. 144.

еж вм. а. ОА. 96.

зт вм. шт. НП. 61.

3. 149, 160—161. — ХЛ. 37, ПГ. 68, ОА. 96, СА. 213, ТГ. 117, ЗТ. 121, ХЧ. 124, БП. 130, ПП. 149, ДЧ. 140, ЕС. 147.

S = 2 вм. д. 149.— ПП. 53, МГ. 63, ЖУ. 70, СС. 72, ОЛ. 96, СА. 113, 3T. 124.

и вм. е. СК. 18, СП. 23, УЛ. 44, БП. 134.

и вм. еи. ЕС. 148.

^{*)} Всъ указанія относятся къ страницамь Вводных в статей.

и вм. ин. 159, 163.—ПГ. 69, ОА. 99, СА. 116, ТГ. 120, ЗТ. 122, БП. 134, ДЧ. 142, ДП. 146, ЕС. 148, О. 179, Г. 182.

и = ь. 160. — ПП. 87, БП. 132—13., И. 180, Г. 182.

и = ь. 165.

и = ът почти во всёхъ памятникахъ. 154, 180, 182.

п вм. в. ЖУ. 71.

и вм. а. ЕУ. 136.

ии = вм. ен въ им. мн. прич. м. почти во всёхъ памятникахъ. 159,182, 183. имъ = ихомъ. Г. 183.

1 передъ и. СР. 31.

1 послѣ согласныхъ. ПП, 53, НП. 61, МГ. 63, ОА. 96, ТГ. 118, ЗТ. 121, ХЧ. 124, ДП. 144.

и послъ гласныхъ. ПП. 53, МГ. 63, CA. 113, TГ. 118.

і вмѣсто ь и е. СП. 22, ПГ. 69.

г отсутствуетъ. 152. – УЛ. 43, ПЛ. 70, СА. 113.

ы вм. в. СК. 17, ЕА. 46, ПГ. 69 и пр. И. 180, Е. 183.

ы = иы. ЕУ. 135.

к = ик. ОА. 96, БП. 130.

гв. И. 179.

л послѣ губныхъ всегда опущено. 161—162. — НС. 67, ПГ. 69.

л. ХЛ. 37, И. 179.

мъ = хъ въ бълмъ. 166. — СП. 24, ОА. 100, БП. 134.

ме = мъ въ 1 л. множ. ОА. 98.

мы — мь вь 1 л. множ. 166.— СР. 35, МА. 48, ОА. 98, ЕС. 148, И. 181. н. И. 179.

о вм. е послѣ шинящихъ. 154.—СЧ. 49, ПП. 57, ПГ. 69, ПЛ. 70, ОА. 97, СА. 114, ТГ. 119, ХЧ. 125, БП. 131, ДЧ. 141, ЕС. 147.

о вм. ъ во всёхъ памятникахъ.

О широкое. СП. 22, ПП. 53, ТГ. 118, ЗТ. 122, ЕС. 147.

o. ЕЛ. 47, CA. 113, EУ. 135, ДЧ. 140.

w часто. Ул. 43, ВП. 50, 130, ПП. 53, НП. 61, МГ. 63, ЛГ. 65, СА. 113, ТГ. 118, ЕУ, 135, ЕС. 147.

0 = w. CII. 22.

ови въ дат. ед. муж. неодушевл. СА. 116.

ого вм. аго въ род. ед. прил. муж. СК. 18.

ои вм. ъни въ им. ед. прил. муж. 163. — ПГ. 69, Е. 183.

омъ — охомъ. 166. — СК. 18—19, ЕЛ. 47, МА. 47—48, ПП. 59, БП. 133, ДП. 146, Г. 183.

с = 3 опущено. 161. — СК. 18, СР. 35, УЛ. 44, ОА. 99, СА. 115. БП. 133, ДЧ. 142, ДП. 146, ЕС. 148.

с — ш въ прош. 162. — УЛ. 46, ПП. 57, ОА. 99, СА. 115, ТГ. 119, ДЧ. 142, ДП. 145.

ст отъ ск. 161. — СР. 35, УЛ. 44, БП. 52, 133, МГ. 65, СА. 115, ТГ. 120, ДЧ. 142, ДП. 146, О. 178, И. 180, Г. 182.

сц отъ ск. 161.— СА. 115, ХЧ. 125, БП. 133, ЕУ. 136, ДЧ. 142, ДП. 146. О. 178, И. 180, Г. 182, Е. 184.

т вм. о. СК. 18, БП. 51, 133, ОА. 99, СА. 115, ТГ. 119, ДЧ. 142, ДП. 146. ть достиг. не соблюдено. 164. — СК. 19, БП. ОА. СЧ. ХЧ. ДЧ.

ть въ наст. опущено. 166. — СК. 18, СР. 35, УА. 44, БП. 52, ПП. 58 ТГ. 120, ЗЧ. 123, О. 179, И. 181, Г. 182.

ть въ прош. 166.— СК. 18, СП. 24, МЛ. 48, СА, 116, ДЧ. 143, ДП. 146. у вм. в. ТГ. 119.

у вм. и. ЗТ. 122, БП. 132.

у = у вм. оу. СП. 28, СР. 31, ОА. 96, EC, 147.

8 вм. оу почти во всёхъ памятникахъ.

8 — оу вм. ю. 155.—СК. 16, СР. 33, ЕЛ. 46, СА. 113—114, БП. 131, ДЧ. 141, ДП. 145, О. 178, Г. 182, Е. 183.

8 = оу вм. ж. 157. — ОЛ. 98.

ф вм. в. НП. 61.

ф вм. е. СР. 35.

х вм. е. СР. 35.

хж вм. ша въ прош. сов, БП. 134.

ч. 150.

y. 3T. 122.

mete = cta, сте. СА. 116, Е. 184.

шт 153. — СР. 31, ХЛ. 37, МЛ. 41, БП. 51, 130, НП. 61, ТГ. 118.

iii. CK. 15, CP. 31, OA. 96.

щт вм. шт. НП. 61.

ъ исключительно передъ в. УЛ. 43, ПГ. 69.

ъ вм. и въ неопред. накл. СА. 116.

ъ вм. ь во всёхъ памятникахъ. 153. 176, 180, 182, 183.

ъ передъ л и р. МЛ. 42.

ъ = охъ, е. 165—166. — СК. 18—19, СП. 24, ЕЛ. 47, ПП. 59, НП. 61. ТГ. 120, БП. 133, ДП. 146, ЕС. 147, Г. 182.

ъмъ = ьмъ вм. омъ въ 1 л. множ. 160. – МЛ. 42.

ън = ж. ОА. 98.

ь исключительно передъ ъ. МЛ. 41, ЛГ. 65.

ь вм. н. 160. — СП. 23, СР. 34, КЛ. 38, НС. 67, ЗЧ. 123.

ь вм. и во всёхъ памятникахъ. 154, 171, 180, 182, 183.

ь вм. т. 160.

ь вм. а. ПП. 56, ДП. 145.

ь передъ л и р. МЛ. 42.

ы вм. ъг. 151. — СР. 31, ЕЛ. 46, ИП. 54, НП. 61, МГ. 63, ПС. 67, ПЛ. 70, ЖУ. 70, СС. 72, ЗТ. 122, ЗЧ. 123, ХЧ. 124, БП. 130, ЕУ. 136, ДЧ. 141, ДП. 144. И. 179.

or = ы. И. 180,

ън вм. ъі, СП. 22, СА. 113, БП. 130, Г. 182.

ът (= ы) вм. и: во многихъ памятникахъ. 154.

ът въ прич. прош. муж. ед. Г. 183.

ът вм. ъ (= ы вм. ь). ОА. 98, БП. 132, ДЧ. 141.

ън (= ън, ы) вм. ъни въ именахъ прил. 159, 163. — БП. 52, 134, ПП. 58, МГ. 65, ЛГ. 66, ПС. 68, ПГ. 69, ПЛ. 70, СС. 73, ОА. 99, СА. 116, ТГ. 120, ЗТ. 122, ЕУ. 136, ДЧ. 142, ДП. 146, ЕС. 148, О. 179, Г. 182, Е. 183.

ът (= ы) вм. а. 157. — БП. 51, ДЧ. 143.

ъ вм. а. 158.—СК. 17, СЧ. 49, ПП. 56, ПС. 68, СА. 115, ТГ. 119, БП, 132, ЕУ. 136, ДП. 145, О. 178, Г. 182, Е. 183.

*В вм. № во всёхъ памятникахъ. 158, 178, 182,

ъ вм. нж. 155. — CA. 115, БП. 132.

ъ вм. A (=A). 157. — СП. 23, БП. 51, 132, ПП. 56, ПР. 70, ОА. 98 СА, 115, ЕС. 148.

ѣ = ыг, ыз, ык. ед, ек, ес, и пр. 164.—СК. 18, СП. 24, ЕЛ. 47, МА. 47 ОА. 99, СА. 116, ТГ, 120, БП. 133, ДЧ. 143, ДП. 146, О. 179 Г. 182.

ю вм. оу. 155. -- СК. 16, ПГ. 69, Г. 182.

ю вм. ж. СК. 17, ОА. 98.

от = ю. БП. 50, 130. ОА, 96, СА. 113, ЕУ. 136, ДЧ. 141, И. 180.

ж вм. а во всёхъ памятникахъ. 155, 178.

ж вм. нж. 155. — СА. 115, БП. 132, О. 178.

ж вм. енж. БП. 134, ДП. 146.

ж и жж вм. онж. 163. — СР. 34, БП. 135, ДП. 146.

ж вм. оу. 157. — СА. 115.

ж вм. ъг. 157. — ПП. 56, СА. 115.

ж вм. на. ЛГ. 66.

ж = оша. 165,—СК. 18—19, СП. 24, СЧ. 49, ЕЛ. 47, ПП. 59, СС. 73, ОА. 99, СА. 116, ТГ. 120, БП. 133, ДЧ. 143, ДП. 146.

а и A. 151—152.— Г. 183.

A исключительно передъ A. МЛ. 41, CA. 113.

△ = △ послѣ согласныхъ. СК. 15, СП. 22, СР. 31, НП. 61, ЛГ. 66, ПГ. 68.

△ = ▲ послѣ гласныхъ. ХЛ. 37, НП. 61.

а при а послѣ согласныхъ. XЛ. 37.

A = A вм. ж во всёхъ памятникахъ. 156.

A вм. ега. EC. 148.

A вм. га. CP. 34.

A = A вм. ъп. СК. 17.

A = A вм. ѣ. 157. — МЛ. 42, УЛ, 44.

A = A. CA. 113.

∧= ⊼. 151.

√ вм. пс. ПП. 54.

ө замънена посредствомъ д, т, ф. 162.

ТРУДЫ И. И. СРЕЗНЕВСКАГО.

изданные въ 1866 — 1868 годахъ:

- Древніе памятники Русскаго письма и языка: 2 книги въ 4-у, 2-я со снимками: 5 руб.
- Древніе глаголическіе памятники: 1 книга въ 8-у и при ней тетрадь снимковъ: 3 руб.
- Свёдёнія и зам'єтки о малонэв'єстныхъ и неизв'єстныхъ памятникахъ: 1 книга въ 4-хъ выпускахъ, въ 8-у: 1 р. 50 к.
- Древніе Славянскіе памятники юсоваго письма: 1 книга въ 8-у: 1 р. 50 к.

H 17 88

